1854
1917

„Haliczanin"

Kalendarz humorystyczny ilustr. noworocznik dla wszystkich.

GŁÓWNY SKŁAD W DRUKARNI PILLERA NEUMANNA i SP. WE LWOWIE ŁYCZAKOWSKA 3.

HALICZANIN

KALENDARZ POWSZECHNY

zastosowany do potrzeb wszystkich
- - - - - mieszkańców Galicyi - - - - -

NA ROK PAŃSKI

1917,

który jest rokiem zwyczajnym liczącym 365 dni.

KALENDARZA TEGO ROK LXIII.

LWÓW.
NAKŁADEM DRUKARNI I LITOGRAFII PILLER-NEUMANNA.

Kalendarz świąteczny powszechny.

OKRESY ROCZNE.

Według kalendarza nowego.

Rok 1916 ma liczbę złotą czyli okres 20-letni	18
Epakta (dawność księżyca w dzień N. R.) .	VI.
Okręg słońca 29-letni (Cyclus solaris) . .	22
Litera niedzielna	G

Według kalendarza starego.

Rok 1916 ma liczbę złotą	18
Epakta	XVIII
Okręg słońca (Cyclus sol.)	22
Litera niedzielna	A

SUCHEDNI.

We Środę, Piątek i Sobotę po pierwszej niedzieli postu, to jest: dnia 28 lutego, 2 i 3 marca.
„ „ „ „ po Zielonych Świątkach, to jest: dnia 30 maja, 1 i 2 czerwca.
„ „ „ „ po podwyższeniu św. Krzyża, to jest: dnia 19. 21 i 22 września.
„ „ „ „ po św. Łucyi, to jest: dnia 19, 21 i 22 grudnia.

POSTY NAKAZANE.

1. Wielki post trwający od środy popielcowej do Wielkanocy. — 2. Post adwentowy, w Środę i Piątek po 1-szej Niedzieli adwentowej do Bożego Narodzenia. — 3. Suchedni. — 4. Wigilie.

DNI KRZYŻOWE.

W Poniedziałek, Wtorek i Środę przed Wniebowstąpieniem Pańskiem, tj. 14, 15 i 16 Maja.

WIGILIE.

Do Zielonych Świątek — do śś. Apostołów Piotra i Pawła — do Wniebowzięcia N. Maryi Panny — do Wszystkich Świętych — do Niepokal. Pocz. N. Maryi Panny — do Bożego Narodzenia.

Uwaga. Jeżeli która z tych wigilij przypada na Niedzielę, wtedy przenosi się na Sobotę poprzedzającą, a jeżeli uroczystość Bożego Narodzenia przypadnie w Piątek lub Sobotę wtedy postu niema żadnego.

ŚWIĘTA RUCHOME.

Według kalendarza rzymsko-kat.:

Uroczystość Imienia Jezus . . .	14. Stycznia
Septuagesima (Starozapustna) . .	4. Lutego
Popielec	21. Lutego
Uroczystość 7 boleści N. P. Maryi	30. Marca
Wielkanoc	8. Kwietnia
Wniebowstąpienie Pańskie . . .	17. Maja
Zielone Święta	27. Maja
Św. Trójcy	3. Czerwca
Boże Ciało	7. Czerwca
Uroczystość Serca Jezusowego . .	15. Czerwca
Uroczystość Różańca św. . . .	7. Paźdz.
Uroczystość św. Stanisława Kostki	13. Listopad.
Pierwsza niedziela Adwentu . .	2. Grudnia.

Według kalendarza grecko-kat.

Tryodyum poczynaje sia	22. Januar
Nedila miasopustna	5. Fewr.
Nedila syropustna	12. Fewr.
Woskresenie Chrysta	2. Apr.
Woznesenie Hospoda	11. Maja
Soszestwie św. Ducha	21. Maja
Wsich Swiatych	28. Maja
Konec postu pered śś. Petrom i P. .	28. Junija

POSTY RUSKIE NAKAZANE.

1. Posty mnohodnewni: Pist wełykij od Ponedilka po Nedili syropustnej do Woskresenia Pist pered śś. Petrom i Pawłom od Ponedilka po 1 Nedili po Szoszestwi św. Ducha do 28. Junja czerez 3 nedili i 6 dny. — Pist do Uspenia Bohorodycy Diwy od 1. do 14. Awhusta. — Pist pered Rożdestwom Chrystowom, od 15. Novembrja do 24. Dekemwrja.

2. Posty odnodnewni: a) Sereda i Piatnycia kożdoho tyżdnia z wyimkom zahalnyć. b) Usiknowenye hławy św. Joana Krestytela. 29. Awhusta. c) Wozdwyżenye Czestnoho Kresta, 14. Septemwrija. d) Naweczerja św. Bohojawłenya, 5. Januaria.

WIELKIE ŚWIĘTA RUCHOME DO ROKU 1927.

Rok.	Popielec.	Wielkanoc.	Zesłanie Ducha Św.	Boże Ciało.	Niedziela 1-sza Adwentu.
1918	13 Luty	31 Marzec	19 Maj	30 Maj	1 Grudzień
1919	5 Marzec	20 Kwiecień	8 Czerwiec	19 Czerwiec	30 Listopad
1920	17 Luty	4 „	23 Maj	3 „	28 „
1921	9 „	27 Marzec	15 „	26 Maj	27 „
1922	1 Marzec	16 Kwiecień	4 Czerwiec	15 Czerwiec	3 Grudzień
1923	14 Luty	1 „	20 Maj	31 Maj	2 „
1924	5 Marzec	20 „	8 Czerwiec	19 Czerwiec	30 Listopad
1925	25 Luty	12 „	31 Maj	12 „	29 „
1926	17 „	4 „	23 „	3 „	28 „
1927	2 Marzec	17 „	5 Czerwiec	16 „	27 „

Kalendarz astronomiczny.

Obraz ogólny na rok 1917.

Rok ten jest pod względem astronomicznym i fizycznym rokiem zwyczajnym, mającym dni 365 i zaczyna się w stosunkach kalendarzowych dnia 1. Stycznia o północy.

Dzieli się na cztery pory astronomiczne: na wiosnę, lato, jesień i zimę.

Wiosna zaczyna się dnia 21. Marca, o godzinie 1 m. 1 popołudniu w chwili wstępu słońca w znak Barana, gdzie zarazem nastaje zrównanie trwałości światła na widnokręgu z trwałością przyćmienia, czyli wiosenne zrównanie dnia z nocą.

Lato — dnia 22. Czerwca, o godzinie 8 m. 47 rano w chwili wstępu słońca w znak Raka, gdzie zarazem nastaje ubytek trwałości światła na widnokręgu, czyli letnie przesilenia dnia z nocą.

Jesień — dnia 23. Września, o godzinie 11 m. 29 wieczór, w chwili wstępu słońca w znak Wagi, gdzie zarazem nastaje powtórne zrównanie trwałości światła na widnokręgu z trwałością przyćmienia, czyli jesienne zrównanie dnia z nocą.

Zima — dnia 22. Grudnia, o godzinie 6 m. 1 popołudniu, w chwili wstępu słońca w znak Koziorożca, gdzie zarazem nastaje przybytek trwałości światła na widnokręgu, czyli zimowe przesilenie dnia z nocą.

Panującym planetą w roku 1917 jest Jowisz.

O roku 1917 należącym pod panowanie planety Jowisza, pouczają długoletnie doświadczenia, iż będzie przyjemnym i urodzajnym, lecz nieco wilgotnym.

Zaćmienia przypadające w roku 1917.

W roku 1917 będą cztery zaćmienia słońca i trzy zaćmienia księżyca.

1. **Całkowite zaćmienie księżyca** dnia 7-go stycznia, zaczyna się o 5 godz. 50 m. wieczór, a kończy się o godz. 9 m. 39 wieczor. Początek będzie widzialny w środkowej i zach. Europie, w półn.-zach. Afryce i w półn. i połudn. Ameryce, w środkowych i wschodnich częściach Oceanu Spokojnego. Koniec będzie widzialny w półn. Ameryce, w półn.-zach. części Ameryki połudn., w półn. i półn.-wsch. Azyi, jako też we wsch. Australii.

2. **Częściowe zaćmienie słońca** dnia 22-go stycznia początek zaćmienia o godz. 5 m. 43, koniec o godz. 9 m. 13 wieczorem. Będzie widzialne w Europie z wyjątkiem W. Brytanii, Portugalii i zach. Hiszpanii, w półn. Afryce, Azyi mniejszej, Arabii, Turkiestanu i zach. Syberyi.

3. **Częściowe zaćmienie słońca** z 18. na 19. czerwca, zaczyna się o godz. 11 m. 36 wieczór, a kończy się o godz. 2 m. 56 rano. Będzie widzialne w zach. części angielskiej Ameryki półn., na Alasce, na Syberyi, w Turkestanie, w półn.-wsch. Rosyi, w półn. Skandynawie i na półn. Morzu Lodowatem, jako też na półn. części Grenlandyi.

4. **Całkowite zaćmienie księżyca** dnia 4-go lipca, zaczyna się o 7 godz. 52 m. rano, a kończy się o 11 godz. 25 rano. Początek widzialny będzie w Azyi z wyjątkiem półn.-wschodniej części, w Australii, Afryce, w Europie z wyjątkiem półn.-zach., i na połud. części Oceanu Atlantyckiego. Koniec będzie widzialny w zach. Australii, w połud.-zach. Azyi, w Europie, Afryce i połud. Ameryce.

5. **Częściowe zaćmienie słońca** dnia 18. lipca, zaczyna się o 1 godz. 56 m. popoł., a kończy się o 3 godz. 28 m. popoł. Będzie widzialne na południowem Morzu Lodowatem, w połudn. Australii i na Oceanie Indyjskim.

6. **Pierścieniowe zaćmienie słońca** dnia 13-go grudnia, początek zaćmienia o 7 godz. 10 m. wieczór, a koniec o 11 godz. 45 m. wieczór. Będzie widzialne w połudn. części Ameryki połudn., w zach. Australii i w połudn części Aceanu Atlantyckiego i Indyjskiego.

7. **Całkowite zaćmienie księżyca** dnia 27-go grudnia, zaczyna się o 8 godz. 5 m. wieczór. a kończy się o 11 godz. 28 m wieczór. Początek będzie widoczny w Półn. i Połudn. Ameryce, na Oceanie Spokojnym i w półn.-wsch. Azyi. Koniec będzie widzialny w półn. Ameryce, na Oceanie Wielkim, w Azyi wsch. i Australii.

Znaki odmian księżyca.

● Nów ◑ Pierwsza kwadra ◉ Pełnia ◐ Ostatnia kwadra

STYCZEŃ

Henwar, Januarius, Jänner, Eismonat, ma dni 31.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	ŚWIĘTA Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Księżyca Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza.
1 P.	Nowy Rok 1917. Miecz.	19 Dek. 1916 Wonyf.	7 23	3 33		1 05	rano	
2 W.	Makarego opata	20 Ihnatija	7 23	3 34		1 40	5 50	
3 Ś.	Genowefy panny	21 Julianii m.	7 23	3 35		2 28	7 14	Pełnia dnia 8. o godz. 7 min 42. wieczór.
4 C.	Tytusa biskupa	22 Anastazyi m.	7 23	3 36		3 36	8 26	
5 P.	Telesfora	23 10 Mucz. w Kreti	7 22	3 37		5 01	9 18	
6 S.	Trzech Króli	24 Naw. R. Ch. Jewh.	7 22	3 49		6 33	8 26	Pogodnie.
1.	Ewang. u Łuk. św. w R. 2. P. Jezus 12-letni w świątyni.	O rożd. Chrysta. Mat. 3.	Długość dnia 8 godz. 24 m.					
7 N.	1 po 3 Kr. Walentego	25 N. Rożd. Chr.	7 21	3 40		8 04	10 01	
8 P.	Seweryna opata	26 Sobor Pr. Bohor.	7 21	3 41		9 31	10 37	Ostatnia kwadra dnia 16. o godz. 11 minut 42 wiecz.
9 W.	Juliana	27 Stefana mucz.	7 20	3 42		10 51	10 53	
10 Ś.	Pawła pustelnika	28 20000 Mucz.	7 19	3 43		rano	11 06	Pogodnie i mroźno.
11 C.	Teodozyusza	29 S. S. Młade̒nciw	7 19	3 47		12 08	11 19	
12 P.	Honoraty p.	30 Anysyi m.	7 18	3 49		1 23	11 33	
13 S.	Hilarego bisk.	31 Mełanyi	7 18	3 44		2 38	11 48	
2.	Ewang. u św. Jana w R. 2. O godach w Kanie Galilejskiej.	Mark. 1. Joan prepowidajet w pust.	Długość dnia 8 godz. 36 m.					Nów dnia 23. o godz. 7 min. 40 wieczór.
14 N.	2 po 3 Kr. *Im. Jezus*	1 Henwar 1917.	7 17	3 46		3 53	12 08	
15 P.	Maura opata	2 Sylwestra	7 16	3 50		5 06	12 34	Mroźno.
16 W.	Marcelego	3 Małachia pr.	7 15	3 52		6 14	1 08	Pogoda trwa dalej.
17 Ś.	Antoniego pust.	4 Sobor 70 ap.	7 14	3 53		7 13	1 55	
18 C.	Pryski panny	5 Naweczera Boh. †	7 13	3 54		8 02	2 53	
19 P.	Ferd. i Henryka	6 Bohojawł. Hosp.	7 12	3 56		8 38	4 00	
20 S.	Fabiana i Sebast.	7 *Sobor św. Joana*	7 11	4 09		9 04	5 12	Pierwsza kwadra dnia 30. o godz. 1 minut 01 wiecz.
3.	Ewang. św. Mat. 8. O uzdrowieniu trędowatego.	Mat. 4. Josyf opuszczajet Nazaret	Długość dnia 8 godz. 52 m.					
21 N.	3 po 3 Kr. Agnieszki	8 N. 31 po Boh.	7 10	4 00		9 23	6 26	Powietrze łagodne.
22 P.	Wincentego m.	9 Połyjewkta	7 09	4 02		9 39	7 39	
23 W.	Zaślubienie NPM.	10 Hryhorya ep.	7 08	4 03		9 52	8 51	
24 Ś.	Tymoteusza bisk.	11 Teodozyja pr.	7 07	4 05		10 04	10 04	W Styczniu przybywa dnia o 1 godz.
25 C.	Nawrócenie św. Pawła	12 Tatianny m.	7 06	4 06		10 17	11 17	
26 P.	Polikarpa i Pauli	13 Jermyła i Strat	7 05	4 07		10 29	rano	Długość dnia w przecięciu 9 g.
27 S.	Jana Złotoust.	14 S. S. Otec w S.	7 04	4 09		10 44	12 35	
4.	Ewang. św. Mat. 5. O łodzi Chrystusowej.	Łuk. 13. O Zakchei.	Długość dnia 9 godz. 08 m.					Księżyc oddala się od ziemi dnia 11. a przybliża się dnia 23.
28 N.	4 po 3 Kr. Karola W.	15 N. 32 po Boh.	7 03	4 10		11 05	1 58	
29 P.	Franciszka Salezego	16 Wer. św. Petra	7 02	4 12		11 32	3 22	
30 W.	Martyny p.	17 Antonya weł.	7 01	4 14		12 12	4 47	
31 Ś.	Piotra z Noli	18 Atan. i Kiryła	7 00	4 15		1 08	6 03	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

4. stycznia 10. Tebet 5677. Post. Oblężenie Jerozolimy.
24. Stycznia 1. Szebat.

(Styczeń.) I zima nie jest porą zupełnego spoczynku dla gospodarza, bo oprócz zwykłych w tej porze codziennych robót, trzeba się jeszcze przygotowywać do prac wiosennych. Czas bowiem prędko upływa, nie należy go więc tracić, lecz korzystać z niego, aby wszystko w właściwej porze było zrobione. Od tego całe powodzenie i dobrobyt w gospodarstwie zawisły. — Młócić zboże, a kiedy mrozy ostre i suche, to wtedy koniczynę nasienną. Drzewo w Grudniu, Styczniu i najdalej już do końca Lutego ścinane w lesie, najtrwalsze na budowle.— Gnój saniami można wywozić na dalsze pola, ale na kupy. Jeżeli się zaś po wierzchu śniegu rozrzuci, to przy roztopach woda co najżyzniejsze części uniesie z sobą, z nienagrodzoną niczem stratą dla roli. W tej też porze dobrze jest wynajmować się do różnej wywózki, gdy stosowna możność po temu, aby sobie coś zarobić. — Zaglądać też do kartofli w południe, gdy mróz zelżeje, dla dania im powietrza w dołach lub kopcach, żeby nie wyrastały lub nie gniły od ciepłego zaduchu.

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód	Rozchód	Uwagi
	~~Prześcieradeł z [illegible]~~ 4			
	~~prześcieradeł~~ 6 11			
	~~koszul dam.~~ 10 11 12			
	koszul męski 11 12			
	obrusy 4			
	serwet 8			
	kalesony 10			
	kołnierze 9			
	mankiet 5 par			
	~~poszewki~~ 7 8			
	~~majtki 5 par~~			
	kaftaniki 2			
	~~[illegible]~~			
	[illegible] 6 7			
	bluzki 2			
	chustki 6 7			
	~~ręczniki 11~~			
	ścierki 3			
	pończochy 16			
	[illegible] 3			
	~~spodnice 1~~			
	~~płaszcz 1~~			
	2 serwetki stołowe			
	[illegible]			

Ovawez 20 marca

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód	Rozchód	Uwagi
	~~kor... męsk 12~~ 11			
	~~koszul [illegible] 5~~ 4			
	~~ręczniki 14~~			
	~~[illegible] 8~~			
	~~[illegible] 4~~			
	~~obrus 2~~			
	~~ch... [illegible] 40~~ 34			
	~~[illegible] 4~~			
	~~[illegible] 3~~			
	~~[illegible] 1~~			
	kołnierzy 8			
	mankiet 4 par			
	~~fartuch 2~~			
	~~[illegible] 1~~			
	~~[illegible] 1~~			
	[illegible] 2			
	stanik 3			
	~~[illegible] 2~~			
	~~pow... [illegible] 14~~			

LUTY

Fewral, Februarius, Februar, Hornung, ma dni 28.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
1 C.	Ignacego B.	19 Makarya pr.	6 59	4 16		2 04	6 57	
2 P.	NMP. Gromnicznej	20 Euftymija	6 57	4 18		3 07	7 38	●
3 S.	Błażeja Bisk.	21 Maksyma	6 55	4 20		3 59	8 19	Pełnia dnia 7. o godz. 3 min. 28 wiecz.
5.	Ew. u Mat. św. w R. 20. O robotnikach w winnicy.	O Mytary i Faryzei Łuk. 18.	Długość dnia 9 godz. 30 m.					Burze z śnieżycą.
4 N.	Starozap. Weroniki	22 N. 33. O M. i Far.	6 53	4 21		4 33	8 45	
5 P.	Agaty panny	23 Kłymenta m.	6 52	4 23		5 16	9 15	
6 W.	Doroty panny	24 Ksenyi prep.	6 50	4 25		5 54	9 45	☾
7 Ś.	Romualda op. ●	25 Hryhorya	6 49	4 27		6 27	10 16	Ostatnia kwadra dnia 15. o godz. 1 min. 53 wiecz.
8 C.	Jana z Malty	26 Ksenofonta	6 47	4 29		6 57	10 49	
9 P.	Apolonii p.	27 Joana Chrys.	6 45	4 30		7 22	11 26	Mroźno i wietrzno.
10 S.	Scholastyki p.	28 Jefrema	6 44	4 32		7 42	12 06	
6.	Ew. u Łuk. św. w R. 8. O nasieniu i wielor. roli.	O obłudnom syni Łuk. 15.	Długość dnia 9 godz. 50 m.					●
11 N.	Mięsop. Łucyana	29 N. 34. O obł. Syni	6 43	4 34		8 11	12 52	Nów dnia 21 o godz. 6 min. 09 rano.
12 P.	Eulalii P. M.	30 Trech Świat.	6 41	4 35		8 35	1 42	
13 W.	Katarzyny Ricci	31 Kyra i Joana	6 39	4 37		9 01	2 35	Burze z deszczem.
14 Ś.	Walentego b.	1 Fewr. Tryfona	6 37	4 38		9 29	3 32	
15 C.	Faustyna M. ☾	2 Strit. Hospod.	6 35	4 40		10 01	4 29	☽
16 P.	Julianny	3 Symeona i Anny	6 34	4 42		10 39	5 32	Pierwsza kwadra dnia 28. o godz. 4 min. 44 rano.
17 S.	Konstancyi p.	4 O usopszych. Izyd.	6 32	4 44		11 23	6 34	
7.	Ew. św. Łuk. w R. 18. O uzdrowieniu ślepego.	O strasznom sudi Mat. 25.	Długość dnia 10 godz. 13 m.					Pogodnie.
18 N.	Zapustna Flaw.	5 N. Mias. Ahafiji	6 30	4 45		12 18	7 36	
19 P.	Konrada pust.	6 Wukoła	6 28	4 46		1 33	8 39	W Lutym przybywa dnia o 1 godzinę i minut 27.
20 W.	Nicefora męcz.	7 Pantenya	6 27	4 48		2 38	9 42	
21 Ś.	*Popielec* † Eleonory ●	8 Fteodora P.	6 25	4 50		3 42	10 45	
22 C.	Piotra Katedry	9 Nikyfora m.	6 23	4 52		5 01	11 50	
23 P.	Romany P.	10 Charłampija	6 21	4 53		6 22	rano	Długość dnia w przecięciu 10 g. i 10 minut.
24 S.	Macieja ap.	11 Własija mucz.	6 19	4 55		7 42	12 54	
8.	Ew. św. Mat. w R. 4. O czarcie kuszącym Jez.	Mat. 6. O posti i miłostyni.	Długość dnia 10 godz. 38 m.					
25 N.	1 P. Wst. Wiktora	12 N. Syrop. Mełet.	6 17	4 57		9 01	1 28	Księżyc oddala się dnia 7. a przybliża się do ziemi dnia 20.
26 P.	Wiktora z A.	13 Martyniana	6 15	4 58		10 18	2 15	
27 W.	Aleksandra bisk.	14 Anksentija	6 13	5 00		11 31	3 13	
28 Ś.	Romana † *S. d.* ○	15 Onysyma ep.	6 12	5 01		rano	4 20	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

23. Lutego 1. Adar.

(Luty.) Młocka zboża, zwózka drzewa budowlanego, jeśli potrzeba i wywożenie nawozu. — Naganny to zwyczaj pod każdym względem puszczać inwentarz na oziminy, gdy śniegu niema. Inwentarz mało tu się posila a pasza dla niego niezdrowa. Szkodę zaś przez to nienagrodzoną się zrządza, gdyż młode i słabe zbożowe roślinki po przygryzieniu, nie mogąc się przed deszczami i mrozami zasłonić, ulegają łatwo wymarznięciu lub zgniciu. Z tej przyczyny w gospodarstwach włościańskich, zwykle rzadsze i lichsze bywają oziminy, niż na dworskich gruntach niewypasanych w zimie. Przy tem też nędzne bywają inwentarze, a sami gospodarze cierpią potem niedostatek chleba. — W Lutym, gdy na dzień nie więcej jak 3 do 5 cali z wierzchu łąka odtaje, dobrze jest mocno ją wtedy zbronować dla wydarcia mchu, który się grabi i na bok usuwa. Nagrodzi się to potem obfitszym zbiorem siana.

MARZEC

Mart, Martius, März, Lenzmonat, ma dni 31.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza.
1 C.	Albina biskupa	16 Pamfyła m.	6 09	5 03		1 52	6 15	
2 P.	Symplicyusza } † S. d.	17 Teodora Tirona	6 07	5 05		3 00	6 40	
3 S.	Kunegundy } † S. d.	18 Lwa pap.	6 05	5 07		3 57	6 59	Pełnia dnia 8 o godz. 9 m. 58 rano.
9.	Ew. Mat. św. w R. 17. O przemien. Pańskiem.	Joan 1. O Naftanaiły.	Długość dnia 11 godz. 03 m.					
4 N.	2 P. Sucha Kazim.	19 N. 1 Postu Hł. 5	6 02	5 08		4 40	7 15	Powietrze łagodne
5 P.	Fryderyka op.	20 Lwa	6 00	5 10		5 12	7 28	
6 W.	Kolety p.	21 Tymofteja	5 57	5 11		5 36	7 41	
7 Ś.	Tomasza z Akwinu	22 SS. Mucz. w. E.	5 56	5 12		5 35	7 57	
8 C.	Jana Bożego	23 Połykarpa	5 54	5 15		6 08	8 13	Ostatnia kwadra dnia 16 o godz. 12 min. 33 w nocy.
9 P.	Franciszki p.	24 Obr. hł. ś. Joana	5 52	5 17		6 20	8 33	
10 S.	40 męczenników	25 Tarasia arch.	5 50	5 19		6 32	9 03	Deszcz ze śniegiem.
10.	Ew. Łuk. św. w R. 11. O wyrzuceniu dyabłów.	Mark. 2. O rozsłabłennom w Kapernaum.	Długość dnia 11 godz. 28 m.					
11 N.	3 P. Głucha	26 N. 2 P. Prokopyja	5 48	5 20		6 45	9 42	
12 P.	Grzegorza Wielk.	27 Prokopia	5 46	5 21		6 58	10 32	
13 W.	Rozyny i Fryder.	28 Wesyłia ep.	5 44	5 23		7 13	11 34	Nów d. 23. o godz. 4 min. 05 wieczór.
14 Ś.	Matyldy p.	1 **Marta.** Ewdokii	5 42	5 25		7 35	12 44	
15 C.	Longina męcz.	2 Fteodota	5 39	5 26		8 06	1 57	Pogodnie.
16 P.	Lubina m.	3 Eutropia m.	5 37	5 27		8 47	3 12	
17 S.	Gertrudy p.	4 Herasyma pr.	5 35	5 29		9 46	4 26	
11.	Ew. Jana św. w R. 6 O nakarmieniu 5000 ludzi.	Mark. 8. O hradenji po Christi.	Długość dnia 12 godz. 51 m					Pierwsza kwadra dnia 30. o g. 10 min. 36 wieczór.
18 N.	4 P. Śr. Edwarda	5 N. 3 Post. Hł. 7	5 33	5 31		10 02	5 40	
19 P.	Józefa Oblub.	6 42 mucz. A.	5 31	5 33		12 26	6 55	Burzę z śnieżycą.
20 W.	Joachima	7 Wasyłya m.	5 28	5 34		1 55	8 11	
21 Ś.	Benedykta op.	8 Fteofyłakta	5 26	5 35		3 24	9 32	W Marcu przybywa dnia o 1 godz. i minut 47.
22 C.	Oktawiana	9 S. S. 40 Mucz.	5 24	5 37		4 48	10 56	
23 P.	Wiktora mecz.	10 Kodrata m.	5 22	5 39		5 51	rano	
24 S.	Gabryela arch.	11 Sofronia	5 20	5 40		7 16	12 19	
12.	Ew. J. św. w R. 8 O żydach chcących ukam. Jez.	Mark. 9. O iscіłenii nimoho.	Długość dnia 12 godz. 17 m.					Długość dnia w przecięciu 11 g.
25 N.	Zwiastowanie NMP.	12 N. 4 P. Hł. 8	5 18	5 41		8 39	1 38	Księżyc oddala się dnia 6. a przybliża się do ziemi dnia 20.
26 P.	Emanuela	13 Nikifora	5 16	5 43		9 58	2 47	
27 W.	Ruperta	14 Wenedykta	5 14	5 44		11 18	3 39	
28 Ś.	Sykstusa pap.	15 Ahapia m.	5 12	5 45		rano	4 16	
29 C.	Cyryla dyak.	16 Sawyna m.	5 10	5 47		12 38	4 44	
30 P.	*7 boleści NPM.*	17 Ałeksya pr.	5 8	5 49		1 11	5 04	
31 S.	Balbiny p.	18 Sub. Akaf. Kiryła	5 06	5 50		3 54	5 19	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

7. Marca 13. Adar Post Estery
8. „ 14. „ Purim.

9. Marca 15. Adar Schusan Purim.
24. „ 1. Nisan.

(Marzec.) Do najważniejszych robót w Marcu trzeba zaliczyć spuszczanie z ozimin wody z roztopów powstałej, co jest często zaniedbywane w mniejszych gospodarstwach. Wodę tę z pól ornych, kiedy można, dobrze jest na łąki skierować, lecz nie pozostawiać na nich, żeby nie tworzyła bagna. Woda z łąk powinna odpływać, pozostawiając żyzność z pól wypłukaną. Wtedy się łąka w czas zazieleni i wyda dużo żyznego siana. Przeciwnie zalewająca, a nieodchodząca z łąki, jest przyczyną, że siano bywa ostre, szuwarowate, lichego gatunku. — Jeżeli pogoda sprzyja i obeschło, to uprawiać ziemię pod jarzyny. — Co do siewu jarzyn nie bardzo radzimy w Marcu go przedsiębrać; skoro można, trzeba być na to przygotowanym, że jeszcze i zimna powrócą. Na gruntach zaś włościańskich zwykle nie tęgo uprawianych i słabo gnojonych, zawczas posiane jarzyny źle się opierają późniejszym zimnom i słotom. — Domowe roboty, jak przędzenie, darcie pierza itd. kończyć, bo wkrótce robota w polu i ogrodach się rozpoczyna.

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód	Rozchód	Uwagi
28	[illegible] 1 jajo	1		[illegible]
30	1	1		[illegible]
31		1		[illegible]
2		1		[illegible]
3		1		[illegible]
4	żółte	2		3 [illegible]
5	[illegible]	1	12 p	[illegible] na [illegible]
6		2	15	[illegible]
7	złote i białe	2		
8	[illegible]	2		
9		3		
10	[illegible]	4	[illegible]	
11	[illegible]	3	[illegible]	
12				
13	[illegible]	4		
14		3		
15		2	1 indycze	
16		4	1	
17		3		
18		4	1	
19		3		

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód		Uwagi
20		2	1			
21	[illegible]	4	4	—		[illegible]
22		4	1	[illegible]		[illegible]
23	[illegible]	3	1	"		[illegible]
24	[illegible]	3	1	"		
25	"	3	4			
26	[illegible]	4	2	[illegible]	1	[illegible]
27	[illegible]	4	1		+	
28	"	6	1			
29		2	2			
30						
22	[illegible]					

KWIECIEŃ

Apriłły, Aprillis, April, Ostermonat, ma dni 30.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	ŚWIĘTA Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Księżyca Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
13.	Ew. u Mat. św. w R. 21. O wjeździe Jez. do Jeruz.	Mark. 10. O synach Lewedowych.	Długość dnia 12 godz. 42 m.					
1 N.	6 P. Pal. Hugona b.	19 N. 5 Post. Hł. 1.	5 04	5 52		6 11	5 33	Pełnia dnia 7. o godz. 1 min. 48 w nocy.
2 P.	Franciszka z P.	20 Prep. otec.	5 01	5 53		7 31	5 46	
3 W.	Ryszarda b.	21 Jakowa pr.	4 59	5 55		8 52	6 01	
4 Ś.	Izydora	22 Wasyłia	4 57	5 57		10 13	6 16	
5 C.	*Wieczerza Pańska*	23 Nykona pr.	4 55	5 58		11 32	6 35	Pogoda trwa dalej.
6 P.	*Wielki Piątek*	2. Zacharya prep.	4 53	5 59		rano	7 00	
7 S.	*Wielka Sobota*	25 Błahow. P. Boh.	4 51	6 01		12 45	7 35	
14.	Ew. u Marka św. w R. 16. O zmartwychwstaniu Jez.	Joan. 12. O hradenyi Isusa wo Jerusałym.	Długość dnia 13 godz. 04 m.					Ostatnia kwadra dnia 14 o godz. 8 min. 12 rano.
8 N.	Wielkanoc	26 N. 6 Cwitna	4 49	6 02		1 47	8 21	
9 P.	Pon. Wielkanocy	27 Matrony Sełan.	4 47	6 04		2 36	9 19	
10 W.	Ezechiela pr.	28 Ilariona pr.	4 45	6 05		3 13	10 26	Posępno i wietrzno.
11 Ś.	Leona W.	29 Marka i Kiryła	4 43	6 07		3 40	11 38	
12 C.	Juliusza pap.	30 *Czetwer wełyki*	4 41	6 09		3 58	12 53	
13 P.	Justyna męcz.	31 Piatok Wełykij	4 38	6 10		4 12	2 09	
14 S.	Waleryana	1 Apr. *Subota wełyka*	4 36	6 12		4 27	3 21	
15.	Ew. u Jana św. w R. 20. O ukazaniu się Jez. uczniom	Joan. 1. O bożestwi Isusa.	Długość dnia 13 godz. 26 m.					Nów dnia 21. o godz. 2 min. 01 rano.
15 N.	1 po W. Biała	2 Woskr. Hosp.	4 34	6 13		4 39	4 36	Pogoda ustala się.
16 P.	Lamberta	3 Poned. Woskr.	4 32	6 15		4 52	5 52	
17 W.	Rudolfa b.	4 Wtorok Woskr.	4 30	6 16		5 04	7 13	
18 Ś.	Apoloniusza m.	5 Fteoduła m.	4 28	6 18		5 20	8 03	
19 C.	Emmy wd.	6 Jewtychyja	4 26	6 20		5 40	10 03	
20 P.	Agnieszki	7 Hrechorya pr.	4 24	6 21		6 07	11 26	Pierwsza kwadra dnia 29. o godz. 5 min. 22 rano.
21 S.	Anzelma b.	8 Irodiona ap.	4 22	6 23		6 45	rano	
16.	Ew. u Jana św. w R. 10. O Chryst. dobrym pasterzu	Joan. 20. O newirnom Ftomi.	Długość dnia 13 godz. 51 m.					Pogodnie i łagodne powietrze.
22 N.	2 po W. Sota i Kaja	9 N. 2 Antipaschy	4 20	6 24		7 39	12 40	
23 P.	Wojciecha	10 Terentya	4 18	6 26		8 50	1 38	
24 W.	Jerzego M.	11 Antypy	4 16	6 27		10 13	2 20	W Kwietniu przybywa dnia o 1 godzinę i minut 36.
25 Ś.	Marka ewang.	12 Wasyłyja pr.	4 14	6 29		11 39	2 48	
26 C.	Kleta i Marcel.	13 Artemona m.	4 12	6 30		1 06	3 10	
27 P.	Anastazyi	14 Martyna p.	4 10	6 32		2 30	3 26	
28 S.	Witalisa m.	15 Arystarcha	4 08	6 34		3 51	3 40	Księżyc oddala się od ziemi dnia 2 a przybliża się dnia 30.
17.	Ew. Jana św. w R. 16. O odejściu Chr. do ojca.	Mark. 15. O Josyfi z Arymatei.	długość dnia 13 godz. 51 m.					
29 N.	3 po W. Piotra m.	16 N. 3 Myronosyc	4 07	6 36		5 10	3 53	
30	Katarzyny Sen.	17 Symeona	4 05	6 37		6 41	3 07	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

7. Kwietnia	15 Nisan.	Początek Wielkanocy,
8. "	16 "	Drugie święto Wielkanocy.
13. "	21 "	Siódme święto Wielkanocy.
14. "	22 "	Koniec świąt Wielkanocy.
23. "	1 Ijar.	

(Kwiecień.) Oranie i siew jarzyn: jarki, owsa, grochu, potem jęczmienia, lnu, koniczyny w oziminie lub jarzynie. — Sadzić kartofle, jak się ziemia trochę ogrzeje, bo zasadzone zbyt wczas w nieogrzaną jeszcze ziemię, nie prędko wschodzą. — Tak mało upowszechnione u nas walcowanie na gruntach lżejszych, wybornie wpływa na urodzaj, bo zapobiega wysychaniu ziemi. — Rozsadę wczas zasiać. — Koniom i wołom starać się o polepszenie paszy, gdyż po zimie są słabsze, a tu wiele roboty w polu. — Dla gospodyń dużo trudu, bo uprawa ogrodów warzywnych i zasadzenie wysadków i kartofli. — Nasadzanie kur, kaczek i gęsi. — Pielęgnowanie młodego drobiu. — Trzeba też pomyśleć i o domu, aby go po zimie wybielić, wymyć wraz ze wszelkimi sprzętami. — Bielenie płótna.

MAJ

Maj, Majus, Mai, Wonnenmonat, ma dni 31.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	ŚWIĘTA Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Księżyca Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
1 W.	Filipa i Jakóba	18 Joana prep.	4 00	6 38	♏	7 50	4 22	
2 Ś.	Zygmunta kr.	19 Joana Weł.	4 01	6 40	♏	9 10	4 39	●
3 C.	Znal. św. Krz.	20 Fteodora	4 —	6 42	♐	10 20	5 01	Pełnia dnia 7.
4 P.	Floryana m.	21 Januarija m.	3 58	6 43	♐	11 24	5 32	o godz. 2 min. 43
5 S.	Piusa V. pap.	22 Sykenta	3 56	6 44	♑	rano	6 13	wieczór.
18.	Ew. św. Jana 16. O przyczynie odejścia Chrystusa.	Joan 5. O rozsłabłennom.	Długość dnia 14 godz. 39 m					Pogodnie
6 N.	4 po W. Jana w O.	23 N. 4. O rozsłabł	3 55	6 46	♑	12 29	7 06	
7 P.	Domiceli p. ●	24 Sawwy m.	3 53	6 47	♒	1 11	8 11	◐
8 W.	Stanisława b.	25 Marka Ew.	3 51	6 49	♒	1 42	9 21	Ostatnia kwadra
9 Ś.	Grzegorza b.	26 Wasyłyja	3 49	6 50	♒	2 03	10 34	dnia 14. o godz. 1
10 C.	Izydora	27 Symeona ap.	3 48	6 52	♓	2 19	11 49	min. 48 wieczór.
11 P.	Adolfa	28 Jasona ap.	3 46	6 53	♓	2 39	1 01	Deszcz.
12 S.	Pankracego	29 9 Mucz. w Kiz.	3 44	6 54	♈	2 46	2 15	
19.	Ew. św. Jana w R. 16. O skutku prośby w imię Jezusa.	Joan. 4. O Samaryanyni.	Długość dnia 14 godz. 59 m.					●
13 N.	5 po W. Serwacego	30 N. 5 p. W. O Sam.	3 43	6 56	♈	2 58	3 29	Nów dnia 21.
14 P.	Bonifacego ◐ } dnie krzyżowe	1 **Maja.** Jereny	3 42	6 58	♉	3 10	4 47	o godz 12 min. 47
15 W.	Zofii i 3 C. } dnie krzyżowe	2 Aftanazya m.	3 40	6 59	♉	3 25	6 10	w południe.
16 Ś.	Jana Nepom. } dnie krzyżowe	3 Tymofteja	3 39	7 —	♊	3 42	7 38	Dżdżysto.
17 C.	Wniebowstąpienie P.	4 Pełahyi m.	3 38	7 02	♊	4 06	9 05	
18 P.	Feliksa spow.	5 Iryny m.	3 37	7 03	♊	4 40	10 25	☽
19 S.	Piotra Celes.	6 Jowa Mnoch.	3 36	7 04	♋	5 29	11 32	
20.	Ew. u Jana św. w R. 15 i 16 O przyjściu pocieszyciela.	Joan 9. O śliporożdennom.	Długość dnia 15 godz. 15 m.					Pierwsza kwadra dnia 28 o godz. 11 min. 33 rano.
20 N.	6 po W. Bernarda	7 N. 6 p. W. O Ślip.	3 35	7 06	♋	6 36	rano	Powietrze zmienne.
21 P.	Heleny kr. ●	8 Joana Bohosława	3 34	7 07	♌	8 —	12 19	
22 W.	Julii p.	9 Nykołaja, Issaji	3 33	7 08	♌	9 26	1 50	
23 Ś	Dezyderyusza b.	10 Symona ap	3 32	7 09	♍	10 54	1 17	W Maju przybywa
24 C.	Joanny wdowy	11 Wozn. Hosp.	3 31	7 11	♍	12 18	1 33	dnia o 1 godzinę
25 P.	Magdaleny p.	12 Epyfanya	3 30	7 12	♍	1 38	1 48	i 15 minut.
26 S.	Filipa Ner.	13 Hlykeryi m.	3 28	7 13	♎	3 57	2 02	
21.	Ew. sw. Jana w R. 14. O zesłaniu Ducha św.	Joan 17. O prosławłenyi Jisusa.	Długość dnia 15 godz. 26 m.					Długość dnia w przecięciu 15 g.
27 N.	Zielone święta	14 N. 7 p. W. ŚŚ. O.	3 27	7 14	♎	4 40	2 14	Księżyc przybliża
28 P.	Pon. Ziel. Świąt ☽	15 Pachomyja	3 26	7 15	♏	5 33	2 28	się dnia 16 a oddala
29 W.	Maksyma	16 Fteodora Ośw.	3 25	7 16	♏	6 53	2 44	się od ziemi d. 28.
30 Ś.	Feliksa p. † *S. d.*	17 Andronika	3 24	7 17	♐	8 09	3 04	
31 C.	Petroneli p.	18 Teodota m.	3 23	7 18	♐	9 20	3 32	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

10. Maja	18. Iar.	Szkolne święto (Lag. B'omer).
22. Maja	1. Siwan	
27. „	6. „	Zielone Święta
28. „	7. „	Drugi dzień Zielonych Świąt

88· litrów

(Maj.) Kończą się siewy jare, jak jęczmienia, prosa, tatarki, kukurydzy. — Koniec sadzenia buraków i kartofli. — Sadzi się rozsadę kapusty i brukwi, które często są za późno sadzone, tak że potem zwłaszcza gdy role suche, nie mają dość czasu do należytego wyrośnięcia w duże i zbite głowy. — Pielenie i obsypywanie koło wysadków, wcześniejszych kartofli, buraków itd. — Kończy się pielenie pszenicy. — Po ukończeniu siewów, najlepsza pora do kopania rowów lub ich odnawiania, gdzie tego potrzeba. Ziemi wybranej nie zostawiać nad rowami, gdyż tamuje spływanie wody, ale ją równo rozrzuca się po przyległej łące lub polu. — Teraz też pora najlepsza do naprawy mostków i dróg, które jeszcze w początku Kwietnia powinny być obsadzone wierzbami

za mleko od 4 Maja do 30 [illegible] należy się 88·80h.

[illegible]

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód		Uwagi

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód		Uwagi
9	z własnych [illegible]					12? [illegible] nr 2
	[illegible] I L –	38				[illegible]
10		3				[illegible]
11		6				
12		8				
13		14				
14		5				
15		4				
16		4				
17		6	76			
18		5			[illegible]	[illegible]
19		4				[illegible]
20		5				
21		4				
22		4				
23		3				
24		5				
25		6	(1) [illegible]			
26		3				
27		6				
		3				
		3				
		3				
31		4				

142

CZERWIEC

Junyi, Junius, Juni, Brachmonat, ma dni 30.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	ŚWIĘTA Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
1 P.	Nikodema m. † *S. d.*	19 Patrykia	3 22	7 20		10 21	4 08	
2 S.	Eugeniusza † *S. d.*	20 O usopszych	3 22	7 21		11 08	4 57	
22.	Ew. u Mat. św. w R. 28. O władzy Chrystusa.	Joan. 7. O duchu światom.	Długość dnia 15 godz. 40 m.					Pełnia dnia 5 o godz. 1 min. 7 rano.
3 N.	1 po Św. Ś. Trójcy	21 Sosz. Ś. Ducha	3 21	7 21		11 42	5 57	Pogodnie.
4 P.	Kwiryna	22 Pon. Sosz.	3 21	7 22		rano	7 06	
5 W.	Bonifacego	23 Mychaiła	3 20	7 23		12 07	8 19	
6 Ś.	Norberta bisk.	24 Symeona pr.	3 20	7 24		12 25	9 22	
7 C.	Boże Ciało	25 Ob. hł. ś. Joana p.	3 19	7 25		12 39	10 44	
8 P.	Medarda b.	26 Karpa ap.	3 19	7 26		12 52	11 56	Ostatnia kwadra dnia 12. o godz. 6 min. 38 wiecz.
9 S.	Felicyana	27 Teraponta	3 19	7 27		1 04	1 08	
23.	Ew. u Łuk. św. w R. 14. O wezwaniu na wieczerzę.	Mat. 10. O ispowidaniu Jisusa Chr.	Długość dnia 15 godz. 50 m.					Deszcz i wiatr.
10 N.	2 po Św. Małgorzaty	28 N. 1 W. S. Hł. 8	3 18	7 27		1 15	2 23	
11 P.	Barnaby ap.	29 Fteodozyi m.	3 18	7 28		1 23	3 42	
12 W.	Onufrego wyzn.	30 Issakija	3 18	7 28		1 44	5 06	Nów dnia 19. o godz. 1 min. 22 rano.
13 Ś.	Antoniego z Padwy	31 Jermija ap.	3 18	7 29		2 05	6 34	
14 C.	Bazylego	1 Jun. Ewcharista	3 18	7 30		2 34	8 —	
15 P.	*Ur. Serca Jez.* Wita	2 Nykyfora m.	3 18	7 30		3 16	9 15	Powietrze niestałe.
16 S.	Franciszka Reg.	3 Łukyłyana m.	3 17	7 31		4 17	10 11	
24.	Ew. u Łuk. św. w R. 15. O zgub. owcy i groszu.	Petr ide wo ślid Jisusa. Mat. 4.	Długość dnia 15 godz. 53 m.					
17 N.	3 po Św. Adolfa	4 N. 2 Tiło Chr.	3 17	7 31		5 35	10 51	Pierwsza kwadra dnia 27. o godz. 4 min. 8 rano.
18 P.	Marka	5 Dorofteja	3 17	7 32		7 04	11 20	
19 W.	Gerwazego i Protaz.	6 Wasariona	3 17	7 32		8 36	11 40	
20 Ś.	Sylwiusza	7 Fteodota	3 17	7 33		10 04	10 55	Deszcz.
21 C.	Jakóba Strepy	8 Fteodora strat.	3 18	7 33		11 27	rano	
22 P.	Paulina b.	9 Sostradanye PDM.	3 18	7 33		12 47	12 09	W Czerwcu przybywa dnia do 20. o m. 19, a po 20. ubywa o min. 5.
23 S.	Wandy	10 Tymofteja m.	3 18	7 33		2 05	12 21	
25.	Ew. u Łuk. św. w R. 5. O obfitym połowie ryb.	Mat. 6. Nyhto ne može dwom hospodynam służyty.	Długość dnia 15 god. 52m.					
24 N.	4 po Św. Jana Chrz.	11 N. 3 po S. Warft.	3 19	7 33		3 22	12 35	Długość dnia w przecięciu 16 g.
25 P.	Prospera	12 Onufrya pr.	3 19	7 33		4 41	12 51	
26 W.	Jana i Pawła	13 Akiłyny	3 19	7 33		5 57	1 08	
27 Ś.	Władysława kr.	14 Ełyseja pr.	3 20	7 33		7 10	1 34	Księżyc przybliża się d. 12. a oddala się od ziemi d. 25.
28 C.	Leona pap. † *Wig.*	15 Amosa pr.	3 20	7 33		8 14	2 07	
29 P.	Piotra i Pawła	16 Tychona czud.	3 21	7 33		9 04	2 51	
30 S.	Emilii i Łucyny	17 Manuiła m.	3 21	7 33		9 05	3 05	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

21. Czerwca 1. Thamuz.

(Czerwiec.) Dobry rolnik stara się, aby do końca tego miesiąca mógł mieć ugór podorany. W włościańskich gospodarstwach rzadko to ma miejsce, jednak to koniecznie powinno być zachowane, aby do końca Czerwca choć twardsze części ugoru zostały podoranemi. Jeźli się tego nie zrobi, możnaż się potem dobrego urodzaju spodziewać? — W miesiącu tym rozpoczyna się sianokos, cięcie koniczyny, z czem opóźniać się nie trzeba. — Okopywanie kartofli i staranie o utrzymanie czysto lnu i warzyw, co tem potrzebniejsze, skoro deszcze padają, bo wtedy rader szybko i bujnie chwasty wzrastają. — Początek tego miesiąca to najlepsza pora do wymurowania komina; do wyrównania dobrze wyrobioną gliną dołów powybijanych na klepiskach w stodołach; do nawiezienia ziemią, a lepiej gliną dołów w stajni lub oborze, żeby równo było; do reparacji dachów, aby potem deszcz nie zaciekał na zwiezione płody.

LIPIEC

Lipiec, Julius, Juli, Heumonat, ma dni 31.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	ŚWIĘTA Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
26.	Ew. u Mat. św. w R. 5. O sprawiedliwości.	Mat. 8. O sotnyci.	Długość dnia 16 godz. 8 m.					
1 N.	**5 po Św. Teob. op.**	18 **N. 4 po S. Łeon.**	3 22	7 33		10 10	4 55	Pełnia dnia 4. o godz. 9 min. 40
2 P.	*Naw. NMP.*	19 Judy ap.	3 23	7 33		10 30	6 07	Powietrze niestałe.
3 W.	Alfreda	20 Meftodyja	3 24	7 33		10 45	7 20	
4 Ś.	Jana Kalasant. ●	21 Julyana m	3 24	7 32		10 58	8 32	
5 C.	Filomeny p.	22 Jewsewya ep.	3 25	7 31		11 10	9 43	
6 P.	Izajasza pr.	23 Ahrypiny	3 26	7 31		11 21	10 53	
7 S.	Pulcheryi ces.	24 **Rożd. ś. Joana**	3 27	7 31		11 33	12 05	Ostatnia kwadra dnia 11. o godz. 12 min. 12 w nocy.
27.	Ew. u Marka św. w R. 8. O nakarm. 4000 ludzi.	Mat. 8. O dwoch bisnujuszczych.	Długość dnia 15 godz. 59 m.					Pogodnie i upały.
8 N.	**6 po Św. Elżbiety**	25 **N. 5 po S. Fewr.**	3 28	7 30		11 48	1 21	
9 P.	Jana z Dukli	26 Dawyda Ger.	3 29	7 30		rano	2 40	
10 W.	Amalii p.	27 Sampsona	3 29	7 29		12 04	4 05	
11 Ś.	Pelagii m. ☾	28 Kyra i Joana †	3 30	7 29		12 30	5 29	
12 C.	Henryka	29 **Petra i Pawła**	3 31	7 28		1 04	6 51	Nów dnia 19. o godz. 3 min. 1 wieczór.
13 P.	Małgorzaty p.	30 Sobor SS. 12 Ap.	3 32	7 28		1 54	7 57	
14 S.	Bonawentury b.	1 Juł. Kosmy i Dam.	3 33	7 27		3 06	8 44	Pogoda trwa dalej.
28.	Ew. u Mat. św. w R. 7. O fałszywych prorokach.	Mat. 9. O rozsłabłennom żyłamy.	Długość dnia 15 godz. 47 m.					
15 N.	**7 po Św. Roz. Ap.**	2 **N. 6 po S. Hł. 5**	3 34	7 26		4 34	9 17	
16 P.	*NMP. Szkapl.*	3 Jakynfta m.	3 35	7 25		6 06	9 43	Pierwsza kwadra dnia 27. o godz. 6 min. 40 wiecz.
17 W.	Aleksego w.	4 Andreja kryt.	3 36	7 24		7 40	9 59	Dżdżysto.
18 Ś.	Szymona z Lipnicy	5 Meftod. i Kiryła	3 37	7 23		9 08	10 14	
19 C.	Wincentego a Paulo ●	6 Aftanazyja i Afton.	3 38	7 22		10 31	10 28	
20 P.	Czesława	7 Ftomy pr.	3 39	7 21		11 51	10 42	
21 S.	Praksedy p.	8 Prokopija m.	3 41	7 20		1 11	10 57	
29.	Ew. u św. Łuk. w R. 16. O niesprawiedl. szafarzu.	Mat. 9. O dwoch ślipcach.	Długość dnia 15 godz. 30 m.					W Lipcu ubywa dnia o minut 57.
22 N.	**8 po Św. Maryi Magd.**	9 **N. 7 po S. Hł. 6**	3 42	7 19		2 30	11 14	Długość dnia w przecięciu 15 g. 26 min.
23 P.	Apolinarego b.	10 Anton. Peczer.	3 43	7 18		3 48	11 36	
24 W.	Krystyny	11 Jewftym. i Olhy	3 44	7 16		5 01	rano	
25 Ś.	Jakóba ap.	12 Prokła	3 46	7 15		6 08	12 07	Księżyc przybliża się dnia 17. a oddala się od ziemi dnia 30.
26 C.	Anny Matki NMP.	13 Sobor ś. Hawr.	3 47	7 14		7 03	12 47	
27 P.	Natalii p. ☽	14 Akyły ap.	3 48	7 13		7 44	1 41	
28 S.	Innocentego pap.	15 Władymira	3 50	7 12		8 14	2 46	
30.	Ew. u Łuk. św. w R. 19. O zburzeniu Jerozolimy.	Mat. 14. O piaty chlibach i dwoju rybu.	Długość dnia 15 g. 30 m.					
29 N.	**9 po Św. Marty**	16 **N. 8 po S. SS. O.**	3 51	7 10		8 36	3 56	
30 P.	Abdona	17 Maryny w. m.	3 53	7 09		8 52	5 09	
31 W.	Ignacego Lojoli	18 Jakinfta	3 54	7 07		9 05	6 23	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

8. Lipca 18. Tamuz. Post. Zdobycie Świątyni.
20. „ 1. Ab.
29. „ 10. „ Post. Spalenie świątyni.

(Lipiec.) W tym miesiącu wiele i najważniejszych robót czeka gospodarza, gdyż rozpoczynają się żniwa Korzystać z każdej pomyślnej chwili bez straty czasu, pamiętając, że co dziś zrobimy, to nasze, a jutro nie wiadomo, co Bóg nadarzy. — Dobry gospodarz najpóźniej w Czerwcu powinien był wszystko potrzebne do żniwa przygotować sobie. Zatem wóz, sierpy, kosy, widły itd. — Stodoły powinny być już oczyszczone i ich dachy ponaprawiane. — Mamy do sprzętu i zwózki: siano, żyto, pszenicę, jęczmień, wczesny owies. Trzeba sprzątać u siebie, trzeba też i drugim większe gospodarstwo mającym pomagać, bo to ręka rękę myje, a dobrze że się coś za tę pomoc zarobi, gdyż podczas żniw wydatki ciągłe, a jak mówi przysłowie: „kto smaruje, ten jedzie“, to jest: ten może pospieszyć z robotą, kto ma pieniądze na wydatki konieczne. — Pomimo tego natłoku robót, trzeba i o kartoflach i warzywach nie zapominać.

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód	Rozchód	Uwagi
1	[illegible]	5	3	26 Henryk [illegible] i Jan[illegible]
2		3	4	27 [illegible]
3		3	7	28
4		4		
5		5		
6		6		
7		3		
8		3		
9		4		
10		3		
11		4		
12		5		
13		[illegible]		
14	[illegible]	8		
15	[illegible]	3		
16	[illegible]	3		
17		3		
18		3		
19		3		
20		4		
21	[illegible]	3		
22	[illegible]	4		
23	[illegible] Baran [illegible]	4		
24	[illegible]	5		
25	[illegible]	3		
		2'30		

Pranie 11 Kwietnia

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód	Rozchód	Uwagi
	~~koszul[illegible]~~ 8	4		
	~~[illegible]~~ 17	16		
	~~kołn[illegible]~~ 10	2		
	~~[illegible]~~ 5			
	~~obr[illegible]~~ 6	7		
	~~prześcieradła~~ 8	9		
	~~poszewki~~ 6			
	~~[illegible]~~ 2 3			
	~~[illegible]~~ 8	7		
	~~[illegible]~~ 3			
	~~kaftaniki~~ 4			
	~~[illegible]~~ 4			
	chust[illegible] 4	z tych 6 [illegible]		
	[illegible] 14			
	~~[illegible]~~			
	~~[illegible]~~ 10 12			
	[illegible] 1			
	[illegible] 1			
	[illegible] 6			
	fartuchy 2			
	[illegible] 10 par			
	[illegible] 2			
	[illegible] 2			
	[illegible] 3			
	~~[illegible]~~			

SIERPIEŃ

Awhust, Augustus, August, Erntemonat, ma dni 31.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	ŚWIĘTA Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Księżyca Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
1 Ś.	Piotra w okowach	19 Makryny prep.	3 56	7 06		9 18	7 34	
2 C.	*NMP. Anielskiej*	20 Iłyi pr.	3 57	7 04		9 26	8 43	
3 P.	Znal św. Szczepana	21 Symeona prep.	3 58	7 02		9 41	9 54	Pełnia dnia 3. o g 5 m. 11 wiecz.
4 S	Dominika wyzn.	22 Maryi Mahd.	4 —	7 01		9 52	11 06	Pogodnie.
31.	Ew. u Łuk. św. w R. 18. O faryzeuszu i celniku.	Mat. 14. O małowirstwi Petrowom.	Długość dnia 14 godz. 27 m.					
5 N.	10 po Św. *NMP. Śn.*	23 N. 9 po S. Tryf.	4 01	6 59		10 08	12 22	
6 P.	*Przem. Pańskie*	24 Borysa i Hliba	4 02	6 57		10 39	1 43	
7 W.	Kajetana w.	25 Usp. św. Anny	4 03	6 55		10 57	3 06	Ostatnia kwadra dnia 9. o godz. 7 56 min. rano.
8 Ś.	Cyryaka w.	26 Jermołaja	4 05	6 54		11 38	4 29	
9 C.	Romana	27 Pantałejmona	4 07	6 53		rano	5 39	Posępno i dżdżysto.
10 P.	Wawrzyńca m.	28 Innokentya	4 08	6 52		12 38	6 34	
11 S.	Zuzanny p.	29 Kałynyka	4 10	6 50		1 57	7 14	
32.	Ew. u Marka św. w R. 17. O uzdrowieniu głuchoniem.	O bisnujuszczymsia na nowom misiacy. Mat. 17.	Długość dnia 14 godz. 06 m.					Nów dnia 17 o g. 6 min. 21 rano.
12 N.	11 po Św. Klary p.	30 N. 10 po S. Syły	4 11	6 48		3 29	7 42	Powietrze niestałe.
13 P.	Hipolita m.	31 Jewdokima	4 12	6 46		5 05	8 02	
14 W.	Euzebiusza † *Wig.*	1 **Awh** Prois. cz. K.	4 14	6 44		6 37	8 19	
15 S.	Wniebowz. NMP.	2 Stefana mucz.	4 15	6 42		8 05	8 34	
16 C.	Jacka i Rocha	3 Izaakija	4 17	6 40		9 30	8 46	
17 P.	Anastazego	4 7 Otrok. w Ef.	4 19	6 39		10 52	9 01	Pierwsza kwadra dnia 25. o godz. 7 minut 8 rano.
18 S.	Heleny kr.	5 Ewsignia m.	4 20	6 37		12 14	9 18	
33.	Ew. u Łuk. św. w R. 10. O miłoś. Samarytaninie.	Mat. 18. O dwoch dołżnykach.	Długość dnia 13 godz. 43 m.					Pogoda ustala się.
19 N	12 po Św. Benigny	6 N. 11 po S. Preobr.	4 21	6 35		1 35	9 38	
20 P.	Stefana kr.	7 Dometya	4 23	6 33		2 52	10 06	W Sierpniu ubywa dnia o 1 godzinę i min. 33.
21 W.	Joanny Frem.	8 Jemyłyana	4 24	6 31		4 02	10 44	
22 Ś.	Tymoteusza	9 Mateja ap.	4 26	6 29		5 01	11 33	
23 C.	Filipa b.	10 Ławrentya m.	4 27	6 27		5 46	rano	
24 P.	Bartłomieja ap.	11 Jewpła	4 29	6 25		6 19	12 35	Długość dnia w przecięciu 14 g. i min. 12.
25 S.	Ludwika kr.	12 Fotya m.	4 30	6 23		6 42	01 44	
34.	Ew. u Łuk. św. w R. 17. O uzdrow. 10 trędowatych.	Mat. 19. O Junoszi bohatim.	Długość dnia 13 god. 29 m.					Księżyc przybliża się do ziemi dnia 3 i 31, a oddala się dnia 19.
26 N.	13 po Św. Zefiryny	13 N. 12 po S. Maks.	4 32	6 21		7 —	02 57	
27 P.	Przem. św. Krzyża	14 Mycheja pr.	4 33	6 19		7 14	4 11	
28 W.	Augustyna b.	15 Uspenie Bohor.	4 34	6 17		2 27	5 23	
29 Ś.	Ścięcie św. Jana	16 Nerukot wobraza	4 36	6 15		7 37	6 33	
30 C.	Joachima	17 Myrona m.	4 37	6 13		7 68	7 44	
31 P.	Rajmunda w.	18 Flora i Ławra	4 38	6 11		8 —	8 57	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

19. Sierpnia 1. Elul.

(Sierpień.) Spieszyć się ze sprzętem i zwózką żyta i pszenicy, jęczmienia, owsa, tatarki (hreczki), prosa, lnu itd., bo co pod dachem, to nasze. — Paszenie bydła po ścierniskach. — Wyrywanie lnu i konopi, ich moczenie, a potem suszenie. — Skoro dzień słotny, korzystając z chwili, młócić żyto i pszenicę do siewu, na chleb, a zresztą gdy potrzeba koniecznie to i na targ. — Kartofle młode już się w tym miesiącu podbierają, lecz trzeba to nie za wcześnie robić, bo strata, a przytem tak, aby przez to podbieranie krzaki kartofli jak najmniej uszkodzić. Kto bowiem nieumiejętnie podbiera, nie dobrze potem poruszone krzaki obsypie ziemią, ten samochcąc się na stratę naraża, gdyż krzaki co już były podbieranymi, zawsze potem już i tak stosunkowo mniejszy zbiór wydają, temże też więcej te, które były niestarannie podebrane.

WRZESIEŃ

Septemwryj, Septembris, September, Herbstmonat, ma dni 30.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	ŚWIĘTA Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Księżyca Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
1 S.	Idziego op.	19 Andreja Str.	4 42	6 09		8 15	10 12	Pełnia dnia 1. godz. 12 min. 28 w nocy.
35.	Ew. u Mat. św. w R. 6. O służeniu Bogu i mamonie.	Mat. 21. O złych diłatelach wo wynohradi.	Długość dnia 12 godz. 59 m.					Pogodnie.
2 N.	**14 po Św. Stefana**	20 **N. 18 po S. Samuiła**	4 43	6 07		8 33	10 29	
3 P.	Bronisława	21 Ftadeja	4 45	6 04		8 58	12 50	
4 W.	Rozalii p.	22 Ahatonika m	4 40	6 02		9 32	2 10	
5 Ś.	Wawrzyńca b.	23 Łupa m.	4 46	6 —		10 21	3 25	Ostatnia kwadra dnia 8. o godz. 7 min. 05 wiecz.
6 C.	Zacharyasza pr.	24 Ewtycha m.	4 48	5 58		11 31	4 26	
7 P.	Regmy p.	25 Warftołomeja	4 49	5 56		rano	5 10	
8 S.	**Narodzenie NMP.**	26 Adryana m.	4 51	5 54		12 55	5 42	Pogodnie.
36.	Ew. Łuk. 7. O wskrzesz. syna wd. z Naim.	Mat. 22. O zwannych na braki.	Długość dnia 12 godz. 34 m.					
9 N.	**15 po Św. *Im. NMP.***	27 **N. 14 po S. Pimena**	4 52	5 52		2 27	6 05	
10 P.	Mikołaja z T.	28 Awhnetyna. Mojs.	4 54	5 50		4 02	6 22	Nów dnia 16. o godz. 10 min. 27 wieczór.
11 W.	Jacka i Prota	29 Usikł. hł. św. Iw.	4 55	5 47		5 32	6 37	
12 Ś.	Gwidona w.	30 Ałeksandra	4 56	5 45		6 59	6 51	
13 C.	Tobiasza	31 Poł. poj. P. Bohor.	5 58	5 43		8 24	7 06	Dżdżysto.
14 P.	*Podwyższenie św. Krz.*	1 **Sept.** Nacz. Ind.	5 —	5 41		9 49	7 22	
15 S.	Nikodema m.	2 Mamanta m.	5 01	5 38		11 14	7 39	
37.	Ew. Łuk. św. w R. 14. O uzdrowieniu opętanego.	Mat 22. O myłosty Boha i błyznych.	Długość dnia 12 godz. 10 m					Pierwsza kwadra dnia 24. o godz. 5 min. 41 wiecz.
16 N.	**16 po Św. Ludmiły m.**	3 **N. 15 po S. Antyma**	5 03	5 36		12 34	8 05	Deszcz
17 P.	Lamberta b.	4 Wawyły	5 04	5 34		1 49	8 40	
18 W.	Tomasza z W.	5 Zacharyi pr.	5 05	5 32		2 54	9 26	
19 Ś.	Januaryusza † *S. dni*	6 Czud. św. Mych.	5 07	5 30		3 44	10 23	
20 C.	Eustachiusza	7 Sozanta m.	5 09	5 28		4 21	11 31	
21 P.	Mateusza ew. † *S dni*	8 **Rożd. P. Bohor.**	5 10	5 25		4 48	rano	Pełnia dnia 30. o g. 8 min. 31 rano.
22 S.	Maurycego † *S. dni*	9 Joakima i Anny	5 12	5 23		5 07	12 43	Deszcz i wiatr.
38.	Ew. u Mat. św. w R. 22. O miłości Boga i bliźniego.	Mat. 25. O rozdiłeniu tałentiw.	Długość dnia 11 godz. 46 m.					We Wrześniu ubywa dnia o 1 godzinę i min. 39.
23 N.	**17 po Św. Tekli p.**	10 **N. 16 po S. Mynodor**	5 13	5 12		5 22	1 57	
24 P.	Gerarda	11 Fteodory prep.	5 15	5 19		5 35	3 10	Długość dnia w przecięciu 12 g. i min. 32.
25 W.	Kleofasa męcz.	12 Awtonoma	5 16	5 16		5 46	4 21	
26 Ś.	Cypryana	13 Komyłia Sotn.	5 18	5 14		6 59	5 33	
27 C.	Władysława z G.	14 **Wozn. Cz. Kresta**	5 19	5 12		6 09	6 46	Księżyc oddala się dnia 15,
28 P.	Wacława kr.	15 Nykity m.	5 21	5 10		6 22	8 —	a przybliża się do ziemi dnia 29.
29 S.	**Michała Arch.**	16 Ewfymii m	5 22	5 08		6 39	9 18	
39.	Ew. u Mat. św. w R. 9. O uzdrowieniu paralityka.	Mat. 15. O żeni chananejskoj.	Długość dnia 11 godz. 21 m.					
30 N.	**18 po Św. Hieron.**	17 **N. 17 po S. Sofyi**	5 24	5 06		7 —	10 40	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

17. Września 1 Tiszri **Nowy Rok 5678.**
18. „ 2 „ **Drugie święto Now. Roku.**
19. Września 3 Tiszri Post Gedalija
26. „ 10. „ **Święto pojednania.**

(Wrzesień.) Nie tracąc czasu, kończyć sprzęt i zwózkę, bo czem później to się robi, tem większe rosy utrudniają schnięcie i zwykle potem deszcze padają. — Zbiór potrawu (otawy). — Orać i siać ozimine, pamiętając, że dobry gospodarz kończy siew na Śty Michał, a już najdalej w kilka dni potem. Dobry i wczesny zasiew ozimin liczy się do najważniejszych czynności, ponieważ ozimina to podstawa dochodu gospodarza. We Wrześniu zwykle od połowy częste deszcze nieraz przeszkadzają gospodarzowi. Skoro więc rola zbytecznie wodą przesiąknie, wstrzymać się póki znowu nie stężeje, od orania na zagon. W tym przypadku, skoro się znajdzie zboże zasiane, ale jeszcze nie zabronowane, lepiej jest go dni kilka nawet tak na wierzchu roli zostawić, niż przybronowywać ziarno na błotnistej ziemi. Kopać kartofle celem ich przechowania na zimę. Następnie zabrać się do warzyw i do wyrębywania kapusty.

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód	Rozchód	Uwagi
	Stefcia rzeczy wzięto do Hedży 1918 r. 22/4			
2	koszule komisne			
2	p. kalesonów komisnych			
2	" " krótkich			
4	" " długich			
5	koszul dziennych			
4	" nocne			
5	poszewek na jaśka			
5	ręczników			
6	p onucek			
1	p pończoch			
8	p skarpetek			
12	chustek do nosa			
2	czapeczki na głowę			
3	p mankiet			
6	kołnierzyków			
	Żebrowski			

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód	Rozchód	Uwagi
	[illegible]			

PAŹDZIERNIK

Oktowryj, Octobris, October, Weinmonat, ma dni 31.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	ŚWIĘTA Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
1 P.	Remigiusza b.	18 Ewmenya pr.	5 25	5 04		7 33	12 01	
2 W.	Ottona b.	19 Trofyma	5 26	5 02		8 16	1 16	
3 Ś.	Kandyda m.	20 Eustafia m.	5 28	5 —		9 17	2 20	Ostatnia kwadra dnia 7. o godz. 10 min. 14.
4 C.	Franciszka Seraf.	21 Kondrata	5 29	4 57		10 35	3 08	
5 P.	Placyda m.	22 Foky i Jowy	5 31	4 55		rano	3 43	
6 S.	Brunona	23 Zacz. ś. Joana	5 33	4 53		12 02	4 08	Deszcz.
40. Ew. u Mat. św. w R. 22. O wezwaniu na gody.		Łuk. 5. O łowytwi ryb.	Długość dnia 10 godz. 57 m.					
7 **N.**	**19 po Św. NMP. Róż.**	24 **N. 18 po S. Tekły**	5 34	4 51		1 32	4 27	
8 P.	Brygidy w.	25 Ewfrosynii	5 36	4 49		3 01	4 42	Nów dnia 16. o godz. 2 min. 41 wieczór.
9 W.	Dyonizego	26 Joana Bohosł.	5 37	4 47		4 28	4 56	
10 Ś.	Franciszka Borg.	27 Kallistrata	5 39	4 45		5 54	5 09	Pogodnie.
11 C.	Wincentego	28 Charytona	5 40	4 43		7 19	5 25	
12 P.	Maksymiliana	29 Kyriaka	5 41	4 41		8 44	5 43	
13 S.	Edwarda kr.	30 Hryhoria Am.	5 43	4 36		10 10	6 03	
41. Ew. u św. Jana w R. 4. O chorym synie królewskim.		Łuk. 6. O lubwy wrahow.	Długość dnia 10 godz. 35 m.					Pierwsza kwadra dnia 23. o godz. 2 min. 37 wiecz.
14 **N.**	**20 po Św. Kaliksta**	1 Okt. **N. 19 po S. Hł. 2**	5 45	4 38		11 29	6 35	Deszcz z śniegiem.
15 P.	Jadwigi	2 Kypryana	5 47	4 34		12 41	7 16	
16 W.	Gawła ap.	3 Dyonysia	5 48	4 32		1 38	8 10	
17 Ś.	Lucyny	4 Jerofteja	5 50	4 30		2 21	9 15	
18 C.	Łukasza ew.	5 Charytyny m.	5 51	4 28		2 51	10 27	
19 P.	Piotra z Alk.	6 Ftomy ap.	5 53	4 26		3 12	11 41	Pełnia dnia 30. o godz. 6 min. 19 wieczór.
20 S.	Felicyana b.	7 Serhya i Wakcha	5 56	4 24		3 28	rano	
42. Ew. u Mat. św. w R. 18. O dłużniku i złośliwym słudze.		Łuk. 7. O woskres. syna wdowy w Naim.	Długość dnia 10 godz. 12 m.					Pogodnie i mroźno.
21 **N.**	**21 po Św. Urszuli p.**	8 **N. 20 po S. Pełahii**	5 55	4 22		3 42	12 54	W Październiku ubywa dnia o 1 godzinę i min. 44.
22 P.	Korduli p.	9 Jakowa ap.	5 58	4 20		3 54	2 05	
23 W.	Jana Kapistr.	10 Jewłampia	5 59	4 18		4 05	3 17	
24 Ś.	Rafała arch.	11 Fyłypa diak.	6 01	4 17		4 17	4 29	
25 C.	Jana Kantego	12 Prowa m.	6 03	4 15		4 28	5 43	Długość dnia w przecięciu 10 g. i 48 minut.
26 P.	Ewarysta pap.	13 Karpa m.	6 04	4 13		4 44	7 02	
27 S.	Sabiny	14 Paraskewy prep.	6 06	4 12		5 05	8 24	
43 Ew. u Mat. św. w R. 22. O oddawaniu czynszu.		Łuk. 8. O rozsijanii simena.	Długość dnia 9 godz. 45 m.					Księżyc oddala się dnia 12. a przybliża się do ziemi dnia 27.
28 **N.**	**22 po Św. Szymona**	15 **N. 21 po S. SS Ot.**	6 08	4 10		5 34	9 46	
29 P.	Narcyza b.	16 Łonhyna m.	6 09	4 08		6 13	11 05	
30 W.	Klaudyusza m.	17 Osyi pr.	6 11	4 06		7 10	12 15	
31 Ś.	Wolfganga b. † *Wig.*	18 Łuki ap.	6 13	4 04		8 23	1 08	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

1. Października	15. Tiszri.	**Pierwsze święto Kuczek.**	8. Paźdz.	22. Tiszri.	**Zgr. cz. Koniec Kuczek.**
2. „	16. „	**Drugie święto Kuczek.**	9. „	23. „	**Radość z prawa.**
7. „	21. „	Palmowe święto.	17. „	1. Mascheszwan.	

(Październik.) Kończyć conajprędzej siew oziminy; kto późno sieje, ten licho zbiera. — Kończyć zbiór kartofli, warzyw i kapusty, bo to o przymrozki nocne w tym miesiącu nie trudno, a dzień coraz krótszy, to i robota coraz mniejsza. — Gdy już zasiane i wszystko sprzątnięte, przez co gospodarz trochę swobodniejszy, niechże się stara ile tylko można przed mrozami popodorywać swe role pod przyszłe jarzynne zasiewy, zaczynając od najtwardszych kawałków pola. Ziemia się przez to lepiej sprawi, a na wiosnę jakby znalazł to, co przed zimą zorał.— Młocka zboża. — Żywienie krów dojnych głąbami i liśćmi odrzucanymi od kapusty. — Trzoda chlewna na kartofliskach dobrze się żywi. — Jeżeli z rana białe przymrozki bywają, to potrosze dawać suchej paszy inwentarzowi, żeby naczczo nie wychodził na pastwisko, czego dobry gospodarz bardzo przestrzega. — Międlenie konopi i lnu.

LISTOPAD

Nojemwryj, Novembris, November, Spathjahr, ma dni 30.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	ŚWIĘTA Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Księżyca Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
1 C.	**Wszystkich Świętych**	19 Joiła pr.	6 15	4 03		9 47	1 44	
2 P.	*Dzień zaduszny*	20 Artemija	6 16	4 01		12 15	2 13	
3 S.	Huberta b.	21 Iłariona	6 18	3 59		rano	2 33	Ostatnia kwadra dnia 6. o 5 godz. min. 03 rano.
44.	Ew. u Mat. św. w R. 9. O wskrzesz. córki Jaira.	Łuk. 16. O bohatim i Łazari.	Długość dnia 9 g. 26 m.					
4 N.	23 po Św. Karola B.	22 N. 22 po S. Awer.	6 20	3 58		12 42	2 49	Przymrozki i ostre powietrze.
5 P.	Elżbiety m.	23 Jakowa Ap.	6 21	3 56		2 07	3 02	
6 W.	Leonarda w.	24 Arefty	6 23	3 54		3 30	3 16	
7 Ś.	Herkulana	25 Markijana	6 24	3 52		4 53	3 30	
8 C.	4 Koronatów	26 Dymytrya w. m.	6 26	3 51		6 16	3 46	
9 P.	Teodora m.	27 Nestora m.	6 27	3 49		7 42	4 05	Nów dnia 14. o godz. 6 min. 28 rano.
10 S.	Andrzeja z Aw.	28 Terentya m.	6 29	3 48		9 05	4 32	
45.	Ew. u Mat. św. w R. 13. O dobrem nasieniu.	Łuk. 8 Jisus izhaniajet bisow.	Długość dnia 9 godz. 07 m.					Śnieg i wiatr.
11 N.	24 po Św. Marcina	29 N. 23 po S. Anast.	6 31	3 47		10 21	5 09	
12 P.	Marcina p.	30 Zynowija	6 32	3 45		11 25	5 59	
13 W.	Stanisława Kostki	31 Stachia ap.	6 34	3 44		12 15	7 9	Pierwsza kwadra dnia 21. o godz. 10 min. 28 rano.
14 Ś.	Józefata b.	1 **Noj.** Kosm. i D.	6 36	3 42		12 50	8 10	
15 C.	Leopolda W.	2 Akindyna m.	6 38	3 41		1 13	9 22	
16 P.	Edmunda b.	3 Akepsyny m.	6 39	3 39		1 34	10 36	Zimno i mglisto.
17 S.	Salomei p.	4 Joannykie pr.	6 41	3 38		1 49	11 47	
46.	Ew. u Mateusza św. w R. 24. O ziarnie gorczycznem.	Łuk. 9. O woskr. doczki Jaira.	Długość dnia 8 godz. 50 m.					
18 N.	25 po Ś. Ottona op.	5 N. 24 po S. Hałakt.	6 42	3 37		2 —	rano	Pełnia dnia 28. o godz. 6 min. 41 rano.
19 P.	Elżbiety król.	6 Pawła archiep.	6 44	3 36		2 11	12 58	
20 W.	Feliksa de Wal.	7 Jerona	6 46	3 35		2 23	2 10	Deszcz ze śniegiem.
21 Ś.	*Ofiarow. NMP.*	8 S. św. Michaiła	6 47	3 34		2 36	3 22	
22 C.	Cecylii p.	9 Onysifora m.	6 49	3 33		2 49	4 38	W Listopadzie ubywa dnia o godzinę i 11 min.
23 P.	Klemensa pap.	10 Erasta ap.	6 50	3 32		3 07	5 59	
24 S.	Emilii	11 Myny m.	6 51	3 31		3 33	7 24	
47.	Ew. u Mat. św. w R. 24. O okropnościach spustoszen.	Łuk. 10. O wpadłom męże rozbijnyki.	Długość dnia 8 godz. 30 m.					Długość dnia w przecięciu 9 godz. i 17 min.
25 N.	26 po S. Katarzyny	12 N. 25 po S. Josaf.	6 53	3 31		4 09	8 46	
26 P.	Klemensa b.	13 Joana Złotoust.	6 54	3 30		5 —	10 02	Księżyc oddala się dnia 9. a przybliża się do ziemi dnia 25.
27 W.	Waleryana	14 Fyłypa ap.	6 56	3 29		6 11	11 03	
28 Ś.	Krescentego	15 H. Nacz. Post.	6 57	3 28		7 33	11 45	
29 C.	Saturnina m.	16 Mafteja ap.	6 58	3 27		9 01	12 17	
30 P.	Andrzeja apost.	17 Hryhorya Neok.	7 —	3 26		10 30	12 48	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

16. Listopada 1. Kislew.

(Listopad.) Orać póki można pod wiosenne siewy. — Wywozić gnój pod kartofle lub jęczmień, lecz starać się go zaraz rozrzucić i przyorać. Gdy rozrzucony a nieprzyorany, to listopadowe deszcze, a potem wiosenne roztopy, co najżyźniejsze części wypłóczą z niego i uniosą. Pożal się Boże takiej szkody, na jaką się wystawia niedbały, czy nieświadomy gospodarz. — Młócenie zboża, aby była słoma na paszę i podściół, a przytem żeby później jak śniegi spadną, mieć czas wolny do zarobkowania wywózkami. — Przysposobienie opału, bo mrozy się zbliżają. — Odtąd regularnie co Sobota wycierać w kominie sadzę, gdyż się więcej pali. Przez zaniedbanie tej małej niby rzeczy, ilu to gospodarzy co rok wychodzi na nędzę, bo niewytarte sadze zapalają się łatwo. — Jeżeli śniegu nie ma, nie wypędzać naczczo inwentarza na pastwisko.

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód	Rozchód	Uwagi
	14 [illegible] 10 jaj	[illegible]	[illegible]	
		3	[illegible]	
17	10 jaj [illegible]	1	[illegible]	
21	10 jaj [illegible]			
23	[illegible]			
25	15 [illegible]			
27	[illegible]			
29	[illegible]			

Dzień	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód		Uwagi

GRUDZIEŃ

Dekemwryj, Decembris Dezember, Christmonat, ma dni 31.

Dnie tygod.	ŚWIĘTA Rzymsko-katolickie	Grecko-katolickie	Słońca Wsch. g. m.	Słońca Zach. g. m.	Księżyca Bieg	Księżyca Wsch. g. m.	Księżyca Zach. g. m.	Odmiany księżyca i domniemany stan powietrza
1 S.	Eligiusza bisk.	18 Platona m.	7 01	3 25		11 45	12 56	
48.	Ew. u Łuk. św. w R. 21 O znakach na niebie i ziemi.	Łuk. 12. O bohatim kotor. nywa mnoho zarod.	Długość dnia 8 godz. 25 m.					
2 N.	1 Adw. Balbiny	19 N. 26 po S. Hł. 1	7 03	3 25		rano	1 10	Ostatnia kwadra dnia 6. o godz. 2 min. 13.
3 P.	Franciszka Ksaw.	20 Hryhorya D.	7 04	3 24		1 17	1 23	Śnieżyca.
4 W.	Barbary p.	21 Wowed. Bohor.	7 06	3 24		2 37	1 37	
5 Ś.	Sabby op.	22 Fyłymona ap.	7 07	3 24		3 58	1 52	
6 C.	Mikołaja b.	23 Amfyłochia	7 08	3 23		5 21	2 09	
7 P.	Ambrożego † *Wig.*	24 Ekateryny	7 09	3 23		6 43	2 32	
8 S.	Niep. Pocz. NMP.	25 Kłymenta	7 10	3 23		8 01	3 05	Nów dnia 14. o godz. 9 min. 17
49.	Ew. u Mat. św. w R. 11. O poselstwie Jana do Chr.	Łuk. 13. Jisus iscíłajet w Sabat.	Długość dnia 8 godz. 15 m.					Pogodnie i mroźno.
9 N.	2. Adw. Leokadyi	26 N. 27 po S. Hł. 2	7 11	3 23		9 11	3 48	
10 P.	*NPM. Loretańskiej*	27 Jakowa m.	7 12	3 23		10 07	4 46	
11 W.	Damazego p.	28 Stefana m.	7 13	3 23		10 48	5 54	
12 Ś.	Aleksandra	29 Paramona	7 14	3 23		11 17	7 06	
13 C.	Łucyi i Otylii	30 Andreja ap.	7 15	3 23		11 37	8 19	Pierwsza kwadra dnia 21. o godz. 6 min. 7.
14 P.	Nikarego	1 **Dek.** Nauma	7 16	3 22		11 53	9 31	
15 S.	Fortunata	2 Awakuma	7 16	3 22		12 06	10 42	Pogoda trwa dalej.
50.	Ew. u Jana św. w R. 1. O poselstwie żydów do Jana.	Łuk. 18. Ewanh. iz 30 Nedeli o bohatom Mołodci.	Długość dnia 8 godz. 11 m.					
16 N.	3. Adw. Adelajdy	3 N. 28 po S. Sofon.	7 17	3 23		12 18	11 51	
17 P.	Łazarza	4 Warw. Joan. D	7 18	3 23		12 29	rano	
18 W.	Gracyana m.	5 Sawwy ap.	7 18	3 23		12 40	1 01	Pełnia dnia 28. o godz. 9 min. 52
19 Ś.	Nemezyusza † *S. dni*	6 Nykołaja ep.	7 19	3 23		12 54	2 14	Pięknie.
20 C.	Teofila m.	7 Amwrozya	7 20	3 24		1 08	3 31	
21 P.	Tomasza † *S. dni*	8 Patapia pr.	7 20	3 24		1 31	4 54	
22 S.	Zenona m. † *Suche d.*	9 N. Zaczat. Bohor.	7 21	3 24		2 02	6 17	W Grudniu ubywa dnia o minut 16.
51.	Ew. u Łuk. św. w R. 3. O przygotow. na przyb. Mes.	Jsus iscíłajet 10 prokażen. Łuk. 17. A. 28 Ned. Ew.29.	Długość dnia 8 godz. 10 m.					Długość dnia w przecięciu 8 g. i 30 minut.
23 N.	4. Adw. Wiktoryi p.	10 N. 29 po S. Miny	7 21	3 25		2 45	7 38	
24 P.	Adama i Ewy. † *Wig.*	11 Danyiła	7 21	3 25		2 49	8 48	
25 W.	Boże Narodzenie	12 Spiridona	7 22	3 26		5 10	9 39	
26 Ś.	Szczepana męcz.	13 Ewstrata	7 22	3 27		6 39	10 16	Księżyc oddala się od ziemi dnia 6. a przybliża się dnia 22.
27 C.	Jana ewang.	14 Ftyrsa m.	7 22	3 28		8 12	10 43	
28 P.	Młodzianków m. m.	15 Ełewferya	7 22	3 28		9 41	11 01	
29 S.	Tomasza b.	16 Ahhea	7 23	3 29		11 05	11 01	
52.	Ew. u Mat. św. w R. 2. O pror. Sym. i Anny.	O wełykoj weczeri. Łuk. 14.	Długość dnia 8 godz. 10 m.					
30 N.	1 po B. N. Dawida	17 N. S. Praotec.	7 23	3 20		rano	11 31	
31 P.	Sylwestra p.	18 Sewastyana	7 23	3 31		12 27	11 44	

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

10 Grudnia 25. Kislew. Poświęcenie świątyni.
16. „ 1. Tebet.

25. grudnia 10. Tebet. Post. Oblęż. Jerozolimy.

(Grudzień.) Młócić zboże. — Jeżeli mrozy tęgie a suche, to korzystając z tego, rozpocząć omłot koniczyny na nasienie. — Jeżeli kto tego w Listopadzie jeszcze nie zdołał zrobić, to spieszyć się, aby w pierwszych dniach tego miesiąca tak zaopatrzyć chlewy i obory, żeby ciepłemi dla inwentarza były. — Toż samo i co do domu mieszkalnego. Powylepiać z wierzchu szpary. Obrzucić go ziemią z dołu, żeby nie wiało. Niektórzy perzem okładają od dworu ściany, zwłaszcza od strony północnej i wschodniej, bo ztąd idą najmroźniejsze wiatry. Postępowanie to bardzo dobre, byle perz potem na wiosnę odjąć i na podściół użyć. — Kury dobrze w adwencie żywione, wcześniej się nieść poczynają, a wcześniejsze jaja droższe. — Pora tuczenia trzody chlewnej na potrzeby domu, czy na sprzedaż. Pamiętać, żeby pokarm trzodzie nie zamarzał. W ciepłych oborach i chlewach przy jednakowej paszy zawsze się zwierzęta o wiele lepiej utrzymują niż w zimnych.

KALENDARZ SŁOWIAŃSKI.

	STYCZEŃ	LUTY	MARZEC	KWIECIEŃ	MAJ	CZERWIEC
1.	Mieczysław	Żegota	Budzisław	Zbigniew	Lubomir	Świętopełk
2.	Strzeżysław	Miłosława	Radosław	Sudomir	Witymir	Ratysław
3.	Włastymiła	Błażej	Sławomiła	Włatysław	Świętosław	Branmiła
4.	Dobromir	Witosława	Kazimirz	Mnożysław	Wieńczysław	Litomił
5.	Włastybór	Dobrochna	Pakosław	Borzywój bł.	Chocisław	Dobromir
6.	Bojomir	Bohdana	Woisław	Świętobór	Gościwit	Cichomir
7.	Świętosław	Sulisław bł.	Bogowit	Przesław	Ludomiła	Wisław bł.
8.	Mścisław	Gniewomir	Miłogost	Radosław	Stanisław św.	Wyszosław
9.	Władymira	Gorysław	Mścisława	Dobrosława	Bożydar bł.	Sławój
10.	Dobrosław	Tomiła bł.	Bożesław	Gorysław	Cierpimir	Bogumił
11.	Krzesimir	Świętochna	Ludosława	Jaromir	Ludowit	Radomił
12.	Czesława	Radzyn św.	Swatosz	Lubosław	Wszemił	Wyszomir
13.	Bogomir	Jordana św.	Niecisław	Przemysław	Cichosław	Chytomir
14.	Radogost	Niemir	Bożena	Myślimir	Dobiesław	Przedzimir
15.	Domosław	Szczęsław	Długomir	Wacław bł.	Strzeżysław	Wit św.
16.	Włodzimirz	Milada bł.	Ojcosław	Nosisław	Wieńczysław	Budzimir
17.	Rościsław	Świętorad	Zbigniew	Krasisław	Sławomir	Drogomysł
18.	Jaropełk	Wielosława	Boguchwał	Gościsław	Wszesław	Długosław
19.	Ratymir	Czcisława bł.	Bohdan	Włodzimirz	Krzesomyśl	Borzysław
20.	Sebastyan	Ludomił	Polemir	Czesław m.	Bronimir	Bogna św.
21.	Jarosława	Onosława	Lubomira	Drogomił	Przesława	Domysław
22.	Witysław	Wrocisława	Godysław	Strzeżymir	Wisława bł.	Broniwój
23.	Wrócisława	Przedzisław	Zbisław	Wojciech św.	Budziwoj	Wanda
24.	Chwalibóg	Bogusz	Lubomira	Jerzy św.	Tomira	Janisław
25.	Miłosz	Sławobój	Więcysław	Jarosław	Borysława	Włastymił
26.	Skarbimir	Mirosław	Świętobój	Spitymir	Więcymił	Rozmysław
27.	Przybysław	Wiarosława	Bohdar bł.	Bogufał	Rusław	Włatysław św.
28.	Radomir	Chwalibóg	Krzesław	Zywisław	Jaromir	Zbroisław
29.	Zdzisław		Czcimisław	Bogosław	Bogusława	Wyszomir
30.	Dobrogniew		Szukosław	Chwalisława	Sulimir	Cichosław
31.	Spitogniew		Dobromira		Bożesława	

	LIPIEC	SIERPIEŃ	WRZESIEŃ	PAŹDZIERNIK	LISTOPAD	GRUDZIEŃ
1.	Bogusław	Bolisław	Dzierżysław	Danuta	Warcisław	Samosława
2.	Ojcomił	Świętosława	Czcibóg	Stanimir	Witymir	Szalisław
3.	Miłosław	Letosław	Przesława św.	Siemian	Chwalisław	Wislimir
4.	Welisław	Ostromir b.	Rościsław	Bratysław	Mściwój	Lubomiła
5.	Prokop	Stanisław św.	Wodzisław	Zasław	Sławomir bł.	Spitosława
6.	Izasław	Chlebosław	Drogowit	Bronisław	Wszewład	Jarogniew
7.	Krasnoroda	Oleh św.	Domosława	Rosława	Żytomir	Ludomyśl
8.	Chwalimir	Niezamyśl	Rodosława	Wojsława	Sędziwój	Boguwola
9.	Strachota	Borys i Chleb	Sobiebór	Dogomost	Bogodar	Wiesława
10.	Radziwój	Wawrzyniec	Władybój	Tomił	Ludomir	Radzisława
11.	Olga św.	Włodzimira	Iścisław	Dobromiła	Spitosław	Wojmir
12.	Tolimir bł.	Sława bł.	Radzimir	Grzmisław	Nowosław	Wolidar
13.	Radomiła	Rosław	Chronisław	Ziemisław	Wszerad	Władysława
14.	Dobrogost	Dobrowój	Ziemomysł	Dzierżymir	Wodzimir	Sławiflor
15.	Radosław	Jacław św.	Budzimił	Długosława	Przybysław	Wolimir
16.	Dzierżysław	Domorad	Sędzisław	Radzisław	Radomir	Zdosława
17.	Dzierżykraj	Miron św.	Drogosław	Zastysława	Zbisław	Żyrosław
18.	Unisław	Bronisława	Dobrowit	Bratumił	Stanisław K.	Wszemir
19.	Wodzisław	Bolesław	Krzepimir	Ziemowit bł.	Drogomira	Mścigniew
20.	Czesław	Sobiesław	Myślisław	Budzisława	Sędzimir	Bogumiła
21.	Stosław i D.	Kazimira	Bożydar	Daromiła	Sław	Tomisław bł.
22.	Bolesława	Radomił	Zelimir	Przebysława	Wszemiła	Drogomir
23.	Żelisław	Cichomił	Bogosława	Włastymir	Miływój	Sławomira
24.	Lubomira	Cieszymir	Homir	Siemisław	Dorosław	Godysława
25.	Sławosz	Namysław	Świętopełk	Samomysł	Chwalimira	Grzmisława
26.	Mirosława	Włastymiła	Ładysław bł.	Lutosław	Lechosław	Wróciwój
27.	Wszebor	Przedzisław	Damian	Witomił	Tomir	Radomyśl
28.	Świętomir	Wyszomir	Wacław św.	Władybóg	Gościsław	Godzisław
29.	Cierpisława	Racibor bł.	Dadzibóg	Damelit	Przemyśl	Gosław
30.	Zdobysław	Szczęsny św.	Imisław	Przemysław	Ludosław	Ludomił
31.	Ludomir	Świętosław		Godzimir		Lassota

Wykaz imion Świętych w porządku alfabetycznym z datami dni, w których każde przypada.

Abdona 30. lipca
Abrahama 9. października
Adama 24. grudnia
Adelajdy 16. grudnia
Adolfa 17. czerwca
Adolfiny 27. września
Agaty 5. lutego
Agnieszki 21. m. stycz., 20. z Pol. kwiet.
Alberta 7. sierpnia
Albina 1. marca
Albiny 16. grudnia
Aleksandra Bisk. 26. lutego
„ Pap. 3. maja
„ Żołn. 12. grudnia
Aleksandry, 18. maja
Aleksego, 17. lipca
Alfonsa 2. sierpnia
Alfreda 19. lipca
Alojzego Gonzagi 21. czerwca
Amalii 10. lipca
Ambrożego 7. grudnia
Anieli 10. lipca
Anastazego 22. stycznia
Anastazyi 5. lutego
„ 15. kwietnia
Andrzeja z Awel. 10. listopada
„ Apost. 30. listopada
„ Korsyna 4. lutego
Anieli 11. marca
Anny 26. lipca
Antoniego Pust. 17. stycznia
„ z Padwy 13. czerwca
Antonina Bisk. 10. marca
„ Męcz. 29. lipca, 22. sierpnia
Antoniny 1. marca
Anzelma 21. kwietnia
Apolinarego 23. lipca
Apolonii 9. lutego
Apoloniusza 18. kwietnia
Arkadyusza 12. stycznia
Augusta 1. września
Augustyna 27. sierpnia
Aureliana 16. czerwca
Aureliusza 13. września

Balbiny 31. marca
Barbary 4. grudnia
Barnaby Ap. 11. czerwca
Bartłomieja 24. sierpnia
Bazylego 14. czerwca
Beaty 8. marca
Beatryksy 11. maja
Benedykta op. 21. marca
Benigny 19. sierpnia
Bernarda Sen. 20. maja
Berty 17. lipca
Bibiany 2. grudnia
Błażeja 3. lutego
Bonawentury 14. lipca
Bonifacego 14. września
Bronisławy 3. września
Brunona 6. października
Brygidy 8. października

Cecylii 22. listopada
Celestyna 6. kwietnia
Celiny 21. października
Cypryana 26. września
Cyryaka 8. sierpnia
Cyryla B. 9. lipca
Czesława 20. lipca

Damazego 11. grudnia
Damiana 28. września
Daniela 21. lipca
Danuty 1. października
Dawida 30. grudnia
Dezyderyusza 23. maja
Domiceli 7. maja
Dominika 4. czerwca
Dominiki 6. lipca
Doroty 6. lutego
Dyonizego 8. kwietnia, 9. października

Edmunda 16. listopada
Edwarda 13. października
„ II. króla 18. marca
Eleonory 21. lutego
Eliasza 20. lipca
Eligiusza 1. grudnia
Elżbiety Król. 8. lipca, 19. listopada
„ M. 5. listopada
Emanuela 26. marca
Emeryka 4. września
Emila 22. maja
Emiliana 1. września
Emilii 24 listopada
Emmy 19. kwietnia
Erazma 2. czerwca
Ernesta 12. września
Ernestyny 31. lipca
Eufemii 20 marca
Eugeniusza 13. listopada
Eulalii 12. lutego
Eustachego 29. marca, 20. września
Ewarysta 26. września
Ewy 24. grudnia
Ezechiela 10. kwietnia

Fabiana 20. stycznia
Faustyna 15. lutego
Felicyana 9. czerwca
Feliksa de Val. 20. listopada
„ P. 29. lipca
„ Pap. 30. maja
„ Sp. 18. maja
„ z Noli 14. stycznia
Filiberta 21. sierpnia
Filipa 1. maja
„ B. 23. sierpnia
„ Ner. 26. maja
Filipiny 16. lutego, 21. sierpnia
Filomeny 5. lipca
Flawiusza 18. lutego
Florentyna 17. października
Flory 29. lipca
Floryana 4. maja
Franciszka a Paulo 2. kwietnia
„ Borg. 10. października
„ Ksaw. 3. grudnia
„ Reg. 16. czerwca
„ Sal. 29. stycznia
„ Ser. 4. października
Franciszki 9. marca
Fryderyka 5. marca
„ 6. października

Gabryela 24. marca
Gabryeli 10. lutego
Gawła 16. października
Genowefy 3. stycznia
Gerarda 24. września
Gertrudy 17. marca
Gerwazego 19. czerwca
Gizeli 7. maja
Gorgoniusza 9. września
Gracyana 18. grudnia
Grzegorza B. 10. maja
„ Cudotwórcy 17. listopada
„ Nazyanzeńskiego 9. maja
„ Pap. 12. marca
„ VII. 25. maja
Gustawa 2. sierpnia
Gwidona 12. września
Heleny Ces. 18. sierpnia
„ Kr. 21. maja
Heliodora 3. lipca
Henryka 19. stycznia, 12. lipca
Henryki 16. marca
Herkulana 7. listopada
Herminy 24. grudnia
Hieronima 30. września
Higiniusza 11. stycznia
Hilarego 13. stycznia
Hipolita 13. sierpnia
Honoraty 12. stycznia
Huberta 3. listopada
Hugona 1. kwietnia

Idy 13. kwietnia
Idziego 1. września
Ignacego B. 1. lutego
„ Bisk. 1. lutego
„ Lojoli 31. lipca
Inocentego 28. lipca
Ireneusza 15. grudnia
Ireny 5. czerwca, 20. października
Iwona 19. maja
Izabeli 3. września
Izajasza 6. czerwca
Izydora Arc. 4. kwietnia
„ Or., 10. marca

Jacka 11. września
Jadwigi 15. października
Jakóba 1. maja
„ Ap. 25 lipca
Jana 26. czerwca
„ Boż. 8. marca
„ Chryzost. 27. stycznia
„ Chrzciciela 24. czerwca
„ „ ścięcie 28. sierpnia
„ Ewang. 27. grudnia
„ Franc. Reg. 16. czerwca
„ Gwalberta 12. lipca
„ Kantego 23. października
„ Kapistrana 23. października
„ Nepomucyna 16. maja
„ od krzyża 24. listopada
„ Papieża 27. maja
„ w Oleju 6. maja
„ z Dukli 10. lipca
„ z Malty 8. lutego
Jędrzeja, zob. Andrzeja
Jerzego 24. kwietnia
Joachima 20. marca
Joanny Frem. 21. sierpnia
„ wd. 24. maja
Józefa 19. marca
Józefa Kal. 4. lipca
Juliana 27. stycznia, 13. lutego, 7. sierp
Julianny 16. lutego
Judy 28. października
Julii P. M. 22. maja
Juliusza Pap. 12. kwietnia
Justyna 13. kwietnia
Justyny 16. lip., 7. października

Kaja 22. kwietnia
Kajetana 7. sierpnia
Kaliksta 14. października
Kamila 14. lipca
Kandyda 3. października
Karola Bor. 4. listopada
„ Wiel. 28. stycznia
Karoliny 14. czerwca, 5. lipca
Kasyana 20. lipca
Katarzyny P. 13. lutego
„ Ks. 22. marca
„ P. 25. listopada
„ Sen. 30. kwietnia

Kazmierza 4. marca
„ św. przeniesienie 27. sierp.
Klary 12. sierpnia
Klaudyusza 30. października
Klemensa 20. listopada
Klementyny 23. listopada
Kleofasa 25. września
Kleta 26. kwietnia
Klotyldy 3. czerwca
Kolety 6. marca
Konrada 19. lutego, 26. listopada
Konstancyi 17. lutego
Konstantego 29. stycznia
Konstantyna 11. marca
Korduli 22. października
Kornelego 2. lutego, 16. września
Kosmy 27. września
Krescentego 28. listopada
Kryspina 25. października
Kryspiny 5. grudnia
Krystyny 24. lipca
Krzysztofora 25. lipca
Kunegundy ces. 3. marca
„ król. 24. lipca
Kwiryna 30. marca, 4. czerwca

Lamberta 16. kwietnia, 17. września
Laury 17. czerwca
Łazarza 17. grudnia
Leandra 27. lutego
Leokadyi 9. grudnia
Leona Bisk. 20. lutego
„ Pap. 11. kwietnia, 28. czerwca
Leonarda 6. listopada
Leopolda 15. listopada
Liberata 17. sierpnia
Longina 15. marca
Lubina 16. marca
Lucyana 7. stycznia
Łucyi 13. grudnia
Lucyny 17. października
Ludmili 16. września
Ludwika bisk. 19. sierpnia
„ kr. 25. sierpnia
Łukasza 18. października

Macieja Ap., 24. lutego
Magdaleny 22. lipca
Makarego 2. stycznia
Maksyma 29. maja
Maksymiliana 12. października
Małgorzaty 10. czerwca, 13. lipca
Marcelego P. 16. stycznia
Marcelina M. 18. czerwca
„ Pap. 26. kwietnia
Marcina B. 11. listopada
„ P. 12. „
Marcyanny 9. stycznia, 24. maja
Marka 18. czerwca
„ Ew. 29. kwietnia
Marty 29. lipca
Martyna 30. stycznia
Maryi Eg. 9. kwietnia
Maryi (N. P. Anielskiej) 2. sierpnia
„ (N. P. Bolesnej) 20. marca
„ (N. P. Imienia) 14. września
„ (N. P. Narodzenie) 8. września
„ (N. P. Loretańskiej) 10. grud.
„ (N. P. Nawiedzenia) 2. lipca
„ (N. P. Niep. Poczęcia) 8. grud.
„ (N. P. Ofiarowanie) 21. listop.
„ (N. P. Śnieżnej) 5. sierpnia
„ (N. P. Szkaplerznej) 16. lipca
„ (N. P. Wniebowzięcie) 15. wrz.
„ (N. P. Zwiastowanie) 25. marca
Mateusza 21. września
Matyldy 14. marca

Maura 15. stycznia
Maurycego 22. września
Medarda 8. czerwca
Michała Arch. 29. września
Mieczysława 1. stycznia
Mikołaja B. 6. grudnia
„ z Tol. 10. września
Modesta 15. czerwca
Modesty 4. listopada
Moniki 4. maja

Narcyza 29. września
Natalii 27. lipca
Nemezyusza 19. grudnia
Nicefora 20. lutego
Nikazego 14. grudnia
Nikodema 1. czerwca, 15. września
Norberta B. 6. czerwca

Oktawiana 22. marca
Olgi, 21. lipca
Olimpii 26. marca
Onufrego 12. czerwca
Oswalda 5. sierpnia
Ottona 18. listopada
Otylii 13. grudnia

Pankracego 12. maja
Paschalisa 17. maja
Paulina 22. czerwca
Pauliny 26. stycznia
Pawła 26. czerwca
„ Ap. 29. czerwca
„ Bisk. 22. marca
„ Męcz. 26. czerwca
„ Pust. 10. stycznia
„ św. nawrócenie 25. stycznia
„ św. wspomnienie 30. czerwca
Pelagii 11. lipca
Peregryna 27. kwietnia
Petroneli 31. maja
Piotra Al. 26. listopada
„ Ap. 29. czerwca
„ Cel. 19 maja
„ Chryzost. 4. grudnia
„ Katedr. 22. lutego
„ M. 29. kwietnia
„ Nolaski 31. stycznia
„ w okowach 1. sierpnia
„ z Alkant. 19. października
Piusa 5. maja
Placyda 5. października
Placydy 11. października
Praksedy 21. lipca
Prokopa 8. lipca
Prospera B. 25. czerwca
Prota 11. sierpnia
Protazego 19. czerwca
Pryma 9. czerwca
Pryski 18 stycznia
Rafała Arch. 24. października
Rajmunda 31. sierpnia
Reginy 7. września
Remigiusza 1. października
Roberta 7. czerwca
Rocha 16. sierpnia
Rodryga 13. marca
Romana 9. sierpnia
Romany 23. lutego
Romualda 7. lutego
Rozyny 13. marca
Róży z Limy 30. sierpnia
Rudolfa 17. kwietnia
Ruprechta 28. marca
Ryszarda 3. kwietnia
Sabiny 27. października
Saby Opata 15. października

Salomei 17. listopada
Saturnina 29. listopada
Scholastyki 20. stycznia
Sebastyana 20. stycznia
Senny 30. lipca
Serafina 14. listopada
Serwacego 13. maja
Sewera 8. listopada
Seweryna 8. stycznia
Sotera 22. kwietnia
Stanisława B. 8. maja
„ Kostki 13. listopada
Stefana Kr. 20. sierpnia
Sydonii 23. lipca
Sykstusa 28. marca
Sylwestra 31. grudnia
Symplicyusza 2. marca
Szczepana M. 26. grudnia
„ św. znalezienie 3. sierpnia
Szymona 28. października
„ z Lipnicy 18. lipca

Tadeusza 28. października
Tekli 23. września
Telesfora 5. stycznia
Teobalda 1. lipca
Teodora 9. listopada
Teodory 1. kwietnia, 17. września
Teofila 23. lip., 20. grudnia
Teofili 28. grudnia
Teresy 15. października
Tobiasza 14. września
Tomasza Ap. 21. grudnia
„ B. 29. grudnia
„ z Akwinu 7. marca
„ z Wilanowa 18. września
Tymoteusza 24. stycznia
Tytusa 4. stycznia

Urbana Pap. 25. maja
Urszuli 21. października

Wacława 28. września
Walentego 7. stycznia, 14. lutego
Walerego 28. stycznia, 14. czerwca 16. listopada
Waleryana 14. kwietnia, 15. grudnia
Waleryi 9. grudnia
Wawrzyńca 10. sierp., 5. września
Wenantego 15. kwietnia, 18. maja
Weroniki 4. lutego
Wiktora 23. marca
„ z Ar. 26. lutego
Wiktoryi 23. grudnia
Wilhelma 28. maja
„ Arc. 10. stycznia
„ Op. 6. kwietnia
Wilhelminy 25. października
Wincentego 22. stycznia, 5. kwietnia
„ a Paulo 19. lipca
Wita 15. czerwca
Witalisa 28. kwietnia
Władysława Kr. 27. czerwca
Włodzimierza 24. lipca
Wojciecha 23. kwietnia
Wolfganga 31. października

X patrz Ks.

Zacharyasza 6. września, 5. lutego
Zefiryny 26. sierpnia
Zenona B. 23. czerwca
Zofii wd. 20. września
„ z 3ma cór. 15. maja
Zenona M. 22. grudnia
Zuzanny 11. sierpnia
Zygfryda 25. lutego
Zygmunta 2. maja

Patronowie krajowi

w Państwie Austryacko-węgierskiem.

W Austryi Dolnej: św. Leopold	15 listop.
„ „ Górnej: „ „	15 listop.
„ „ „ „ Floryan	4 maja
„ Bukowinie: św. Jan z Suczawy . .	14 czerw.
„ Chorwacyi (Kroacyi): św. Eliasz . .	20 lipca
„ „ „ „ Roch . .	16 sierpn.
„ Czechach: św. Jan Nepomucen . . .	16 maja
„ „ „ Wacław	28 wrześ.
„ Dalmacyi: św. Hieronim	30 wrześ.
„ Galicyi: św. Michał	29 wrześ.
„ „ W. Ks. Krak: św. Stanisław	8 maja
„ Karyntyi: św. Józef	19 marca
„ Krainie: św. Józef	19 marca
„ Morawii: św. Cyryl i Metody . . .	5 lipca
„ Pobrzeżu: św. Józef	19 marca
„ „ dyecez. Goryckiej: św. Hermagoras i Fortunat . .	12 lipca
„ „ Tryeście z okr.: św. Justyn	2 listop.
„ Siedmiogrodzie: św. Władysław . .	27 czerw.
„ Slawonii: św. Jan Chrzciciel	24 czerw.
„ Solnogrodzie (Salzburg): św. Rupert .	24 wrześ.
„ „ „ św. Józef .	19 marca
„ Styryi; św. Józef	19 marca
„ Szląsku: św. Jadwiga	15 paźdz.
„ Tyrolu i kraju Przedarulańsk.: św. Józef	19 marca
„ „ dyec. i w m. Trydencie: św. Wirgil.	26 czerw.
„ Węgrzech: św. Stefan	20 sierpn.

Ferye sądowe

Nie wolno odbywać audyencyi w niedziele i w dni Bożego Narodzenia. Na inne dni świąteczne wolno wyznaczać audyencye jedynie w razie, gdy z powodu zwłoki grozi niebezpieczeństwo. Ferye sądowe trwają od 15 lipca do 25 sierpnia włącznie. Do spraw feryalnych należą: spory wekslowe, o dalsze prowadzenie rozpoczętej budowli, spory z kontraktów najmu i dzierżawy, z kontraktów służbowych, ze stosunku między gospodarzami i przewoźnikami a gośćmi i podróżnymi, spory drobiazgowe o kwoty nie wyższe, niż 100 koron, spory o naruszenie posiadania, wnioski w sprawie wydania, ograniczenia lub zniesienia tymczasowych zarządzeń. Oznaczenie innych spraw jako feryalnych należy do kierownika sądu lub przewodniczącego senatu, o ile one wymagają szybkiego załatwienia.

Przy wyznaczaniu audyencyi sądowych należy uważać na to, by nikt nie był zmuszony do jawienia się w sądzie w dniu święta uroczystego według jego wyznania. Żydzi nie mogą być wzywani w soboty i w dniach ich piętnastu wielkich świąt, które przypadają w roku 1917 na 7, 8, 13 i 14 kwietnia (15, 16, 21 i 22 Nizan) Święta wielkanocne; 27 i 28 maja (6 i 7 Siwan) Zielone Święta; 17 i 18 września (1 i 2 Tiszri 5678) Święta Nowego Roku; 26 września (10 Tiszri) Święto pojednania; 1 i 2 października (15 i 16 Tiszri) Święto Kuczek; 8 października (22 Tiszri) koniec świąt Kuczek; 9 października (23 Tiszri) Radość z prawa.

Dni normalne (nakazane),

w których wszelkie publiczne bale, zabawy i przedstawienia teatralne są wzbronione.

Publiczne bale są wzbronione w ostatnich trzech dniach Wielkiego tygodnia, w niedzielę Wielkanocną i Zielonych Świąt, w wigilię i w święto Bożego Narodzenia.

Inne publiczne zabawy, jak koncerty lub inne produkcye muzyczne, widowiska i t. p. są wzbronione w ostatnich trzech dniach Wielkiego tygodnia i w wigilię Bożego Narodzenia.

Przedstawienia teatralne są wzbronione: w ostatnich trzech dniach Wielkiego tygodnia i w wigilię Bożego Narodzenia. W Niedzielę Wielkanocną i Zielonych Świąt, tudzież w święto Bożego Narodzenia mogą się odbywać przedstawienia teatralne tylko na dobroczynne cele, za osobnem pozwoleniem kompetentnej władzy politycznej.

Wartości

jednostki kapitału, umieszczonego na procent składany.

po latach	3%	3½%	4%	4½%	5%
1	1·03	1·035	1·04	1·045	1·05
2	1·06090	1·07123	1·08160	1·09202	1·10250
3	1·09273	1·10872	1·12486	1·14117	1·15763
4	1·12551	1·14752	1·16986	1·19252	1·21551
5	1·15927	1·18769	1·21665	1 24618	1·27628
6	1·19405	1·22926	1·26532	1·30226	1·34010
7	1·22987	1·27228	1·31593	1·36086	1·40710
8	1·26677	1·31681	1·36857	1·42210	1·47746
9	1·30477	1·36290	1·42331	1·48610	1·55133
10	1·34292	1·41060	1·48024	1·55297	1·62889
11	1·38423	1·45997	1 53945	1·62285	1·71034
12	1·42576	1·51107	1·60103	1·69588	1·79586
13	1·46853	1·56396	1·66507	1·77220	1·88565
14	1·51259	1·61869	1·73168	1·85194	1·97993
15	1·55797	1·67535	1·80094	1·93528	2·07893
16	1·60471	1·73399	1·87298	2·02237	2·18287
17	1·65285	1·79468	1·94790	2·11338	2·29202
18	1·70243	1·85749	2·02582	2·20848	2 40662
19	1·75351	1·92250	2·10685	2·30786	2·52695
20	1·80611	1·98979	2·19112	2·41171	2·65330
21	1·86029	2·05943	2·27876	2·52024	2·78596
22	1·91610	2·13151	2·36992	2·63365	2·92526
23	1·97359	2·20611	2·46472	2·75217	3 07152
24	2·03279	2 28333	2·56330	2·87601	3·22510
25	2·09378	2·36324	2·66584	3·00543	3·38636
26	2·15659	2·44596	2·77247	3·14068	3·55567
27	2·22129	2·53157	2·88337	3·28201	3·73346
28	2.28793	2·62017	2·99870	3·42970	3·92013
29	2·35657	2·71188	3·11865	3·58404	4·11614
30	2·42726	2·80679	3·24340	3·74532	4·32194

Najważniejsze daty z dziejów Polski.

(* Znak urodzenia. — † Znak śmierci).

Styczeń.

1. 1467 * Zygmunt I.
8. 1634 Władysław IV. przybywa do Smoleńska.
9. 1797 Dąbrowski formuje legiony we Włoszech.
11. 1386 Władysław Jagiełło obrany królem polskim.
13. 1773 Manifest ogłaszający rozbiór Polski.
18. 1509 Polacy zawierają w Moskwie pokój z Rosyą.
20. 1319 Władysław Łokietek koronuje się w Krakowie.
21. 1633 Hołd księcia Brandenburgskiego.
22. 1863 Powstanie w Królestwie kongresowem polskiem.
24. 1507 Koronacya Zygmunta I. króla polskiego.
25. 1831 Sejm polski orzeka detronizacyę cara Mikołaja, jako króla polskiego.
27 1739 Stanisław Leszczyński abdykuje.

Luty.

2. 1676 Koronacya Jana Sobieskiego.
3. 1893 † Teofil Lenartowicz.
4. 1454 Prusy oddają się w opiekę Polski.
6. 1633 Koronacya Władysława IV.
11. 1579 Batory Stefan wjeżdża do Grodna.
12. 1746 * Tadeusz Kościuszko. — 1796 † Stan. August.
14. 1831 Bitwa pod Stoczkiem.
18. 1386 Zaślubiny Władysława Jagiełły z Jadwigą. — 1454 Prusacy przysięgają w Krakowie wierność Polsce.
19. 1472 * Mikołaj Kopernik.
20. 1387 Zrównanie przywilejów Polski i Litwy. — 1831 Bitwa pod Grochowem.
21. 1544 Koronacya Zygmunta-Augusta.
1574 Koronacya Henryka Walezego.
22. 1382 Założenie Częstochowy. — 1387 Chrzest Litwy.
23. 1766 † Stanisław Leszczyński.
24. 1859 † Zygmunt Krasiński. — 1876 † Seweryn Goszczyński.
26. 1383 Jadwiga ogłoszona w Sieradzu królową polską.
28. 1812 † Hugo Kołłątaj.
29. 1768 Zawiązanie Konfederacyi Barskiej.

Marzec.

1333 † Władysław Łokietek.
1386 Koronacya Jagiełły.
4. 1482 † św. Kazimierz Jagiellończyk.
5. 965 Chrzest Mieczysława I.
6. 1477 Hołd książąt szląskich w Krakowie.
7. 965 Chrzest Polski. — 1548 Zygmunt-August obejmuje rządy Prus.
8. 1347 Sejm prawodawczy w Wiślicy.
9. 1440 Węgrzy zapraszają na tron Władysława III.
10. 1279 Klęska Krzyżaków od Litwinów pod Ascherodem.
13. 1609 Estonia wcielona do Polski.
14. 1801 † Ignacy Krasicki biskup-poeta
15. 1034 † Mieczysław II.
18. 1848 Lwowianie wysyłają adres do cesarza, żądając zniesienia pańszczyzny, uwłaszczenia ludu, równości wobec prawa bez różnicy stanu i wyznań, samorządu miejskiego, wojska narodowego, szkół dla ludu, sądów przysięgłych, wolności druku i zgromadzeń, powszechnej amnestyi i potwierdzenia zawiązanego komitetu narodowego.
19. 1887 † Józef Ignacy Kraszewski.
20. 1673 † ksiądz Augustyn Kordecki, przeor Paulinów częstochowskich.
21. 1080 † Bolesław Śmiały. — 1609 * Jan Kazimierz.
22. 1656 Szwedzi odparci od Częstochowy.
29. 1793 Rosya bierze w posiadanie Małopolskę i Litwę.
31. 1683 Przymierze miedzy królem Janem III. Sobieskim, a cesarzem Leopoldem I. przeciw Turkom.

Kwiecień.

1. 1548 † Zygmunt I. (stary).
3. 1025 † Bolesław Chrobry — 1849 † Juliusz Słowacki
4. 1794 Zwycięstwo Kościuszki pod Racławicami.
5. 1194 † Kazimierz Sprawiedliwy.
6. 1361 Założenie Akademii krakowskiej.
7. 1656 Pobicie Szwedów pod Warką.
8. 1861 Wojsko moskiewskie uderza na lud bezbronny przed zamkiem w Warszawie.
11. 1764 Traktat Rosyi i Prus w sprawie Polski
12. 1467 Krzyżacy sprzedają Malborg Polakom.
13. 1793 Caryca Katarzyna ogłasza drugi rozbiór Polski.
17. 1794 Powstanie w Warszawie (Kiliński, Igelstroem).
18. 1791 Prawa sejmu 4-letniego o miastach.
19. 1773 Sejm delegacyjny (Tadeusz Rejtan).
20. 1118 Poświęcenie katedry krakowskiej.
21. 1773 Sejm rozbiorowy w Warszawie.
23. 997 Męczeńska śmierć ś. Wojciecha apost. Prusaków.
24. 1296 Władysław Łokietek obrany królem polskim.
25. 1333 Kazimierz Wielki koronuje się królem polskim.
26. 1795 Polska po raz trzeci rozebrana.
30. 1310 * Kazimierz W. — 1632 † Zygmunt III.

Maj.

1. 1576 Koronacya Stefana Batorego i Anny Jagiellonki.
1674 Jan Sobieski obrany królem.
2. 1068 Bolesław Śmiały wkracza do Kijowa.
3. 1791 Konstytucya Polski z dnia 3. maja.
5. 1791 Król z sejmem zaprzysięga konstytucyę 3 Maja.
8. 1078 † św. Stanisław Szczepanowski, biskup krakowski.
11. 1838 † Jędrzej Śniadecki.
12. 1159 † król Władysław II.
20. 1648 † Władysław IV.
21. 1434 † Władysław Jagiełło.
24. 1792 Konfederacya w Targowicy. — 1829 Car Mikołaj I. koronuje się królem polskim w Warszawie
25. 992 † Mieczysław I.
29. 1861 † Joachim Lelewel.
31. 1364 Kazimierz Wielki obdarowuje przywilejami Akademię krakowską.

Czerwiec.

2. 1624 * Jan Sobieski. — 1543 † Mikołaj Kopernik.
4. 1872 † Stanisław Moniuszko, kompozytor.
5. 1569 Księstwo kijowskie przyłączone do Polski.
7. 1492 † Kazimierz Jagiellończyk.
11. 1401 Połączenie w Wilnie Litwy z Koroną.
13. 1669 Michał Korybut Wiśniowiecki obrany królem.
14. 1793 Targowiczanie odbywają sejm w Grodnie.
17. 1399 † królowa Jadwiga, żona Władysława Jagiełły.
19. 1205 Zwycięstwo Polaków pod Zawichostem nad Rusinami.
20. 1905 Ukaz tolerancyjny w Rosyi.
21. 1791 Fryderyk Wielki król pruski zaprzysięga Polsce przyjaźń.
23. 1768 Gonta hajdamaka wycina mieszkańców Humania.
1818 Pogrzeb Kościuszki w Krakowie.
27. 1660 Stefan Czarniecki i Sapieha zwyciężają Moskali pod Płonną.
28. 1325 Władysław Łokietek i Gedymin książę litewski zawierają przymierze.
1651 Klęska Kozaków pod Beresteczkiem.
29. 1470 Władysław Jagiellończyk obejmuje tron Węgier

Lipiec.

1. 1569 Sejm w Lublinie celem połącz. Litwy z Polską
3. 1700 August II. wyprawia się do Inflant.
4. 1890 Przewiezienie zwłok A. Mickiewicza z Paryża do Krakowa.

7. 17[redacted] Tadeusz Kościuszko przybywa do Ameryki.
8. 1572 † król Zygmunt-August.
9. 1623 Gdańszczanie hołdują królowi polskiemu.
10. 1696 † król Jan III. Sobieski.
12. 1704 Stanisław Leszczyński wybrany królem Polski.
13. 1794 Oblężenie Warszawy przez Prusaków.
14. 1410 Władysław Jagiełło zadaje klęskę Krzyżakom pod Grunwaldem. — 1508 Bitwa pod Orszą.
15. 1738 Klęska Turków pod Mohaczem.
17. 1501 † Król Jan Olbracht w Toruniu.
18. 1515 Zygmunt I. król polski na zjeździe monarchów w Wiedniu.
23. 1793 Targowiczanie podpisują rozbiór Polski.
24. 1292 † błogosł. Kunegunda, żona Bolesława Wstydliwego. — 1683 Król Jan III. rusza z Warszawy na odsiecz Wiednia.
25. 1393 † Konrad Wallenrod, wielki mistrz krzyżacki.
26. 1550 Sejm w Piotrkowie.
31. 1847 Stracenie we Lwowie Teofila Wiśniowskiego i Józefa Kapuścińskiego.

Sierpień.

1. 1520 * Zygmunt August.
2. 1897 † Adam Asnyk.
3. 1683 Cesarz Leopold prosi króla Sobieskiego o odsiecz.
5. 1772 Postanowienie pierwszego rozbioru Polski.
1864 Stracenie członków rządu narodowego polskiego, na stoku cytadeli warszawskiej.
7. 1537 Wojna Kokosza.
8. 1780 † Tadeusz Rejtan. — 1863 Kruk (Michał Heydenreich) na czele powstańców zwycięża Moskali pod Żyrzynem.
9. 1683 Nuncyusz papieski i hr. Wilczek proszą Sobieskiego o pospieszenie na ratunek Wiednia.
10. 1831 Skrzynecki składa naczelne dowództwo powstania
11. 1569 Unia Litwy z Koroną (akt Unii).
14. 1018 Bolesław Chrobry wjeżdża złotą bramą do Kijowa.
15. 1831 Powstanie w Warszawie — zamordowanie podejrzanych o zdradę.
16. 1686 Król Sobieski (Jan III) wchodzi do Jass.
17. 1649 Hołd Bohdana Chmielnickiego. — Traktat z Tatarami.
18. 1589 Turcy i Tatarzy oblegają Lwów.
19. 1587 Zygmunt III. ogłoszony królem polskim.
20. 1742 * Tadeusz Rejtan w Hruszowie.
21. 1682 Zgorzał we Lwowie kościół N. P. Maryi Śnieżnej.
22. 1584 † Jan Kochanowski.
24. 1675 Obrona Trembowli — Chrzanowska.
27. 1610 Królewicz Władysław zaproszony na tron Moskwy.
28. 1611 Bunt w Moskwie przeciw Polakom.
29. 1661 Polacy oblęgają Mohylew. — 1831 Bitwa pod Rogóżnicą.
31 1559 Hołd mistrza inflanckiego

Wrzesień.

4. 1606 Sejm w Wiślicy. — 1667 Jan Kazimierz wraca do Krakowa.
5. 1812 Książę Józef Poniatowski zdobywa szańce Kutuzowa pod Borodinem (Możajskiem).
6. 1863 † Marcin Borelowski (Lelewel).
7. 1764 Stanisław August Poniatowski królem polskim.
8. 1648 Bohdan Chmielnicki z Tatarami oblęga Lwów.
11. 1683 Król Jan III. staje pod Wiedniem na odsiecz.
12. 1683 Król Jan III. Sobieski zadaje Turkom klęskę pod Wiedniem. — 1733 Stanisław Leszczyński obrany powtórnie królem polskim.
13. 1683 Król Jan III. wjeżdża do Wiednia zwycięzcą. —
1773 Zatwierdzenie pierwszego rozbioru Polski. —
1793 Rozwiązanie konfederacyi Targowickiej.
14. 1485 Hołd Multan i Wołoszczyzny.
15. 1015 Polacy przechodzą Elbę i biją w niej słupy żelazne jako granice Polski.
18. 1676 Zwycięstwo króla Jana III. pod Żurawnem.
1772 Pierwszy rozbiór Polski.
19. 1649 Bohdan Chmielnicki przysięga na wierność Polsce. — 1657 Traktat Welawski.
20. 1549 Hołd książąt pomorskich.
25. 1655 Chmielnicki z Moskwą pod wodzą Buturlina oblęga Lwów. — 1791 Drugi rozbiór Polski.
27. 1533 * Stefan Batory. — 1612 † ks. Piotr Skarga, kaznodzieja.
28. 1648 Lwów okupuje się Chmielnickiemu i Tatarom
29. 1669 Michał Korybut Wiśniowiecki koronuje się.

Październik.

2. 1413 Sejm w Horodle zatwierdza Unię Litwy z Koroną. — 1515. † Barbara Zapolska, żona Zygmunta I
4. 1705 Koronacya Stanisława Leszczyńskiego.
6. 1788 Otwarcie sejmu czteroletniego w Warszawie.
7. 1620 Klęska i śmierć hetmana Żółkiewskiego na polach cecorskich.
10. 1794 Klęska i wzięcie do niewoli Tadeusza Kościuszki pod Maciejowicami. — 1835 † Kazim. Brodziński.
15. 1817 † Tadeusz Kościuszko w Solothurn w Szwajcaryi.
16. 1820 Uroczystość sypania mogiły Kościuszki
18. 1528 Zygmunt August obrany W. księciem litewskim.
19. 1813 † ks. Józef Poniatowski w nurtach Elstry.
21. 1796 Ostateczny rozbiór Polski.
23. 1172 † Bolesław Kędzierzawy.
24. 1497 Klęska króla Olbrachta w lasach na Bukowinie.
25. 1139 † Bolesław Krzywousty. — 1792 Targowiczanie zakładają rząd w Grodnie.
27. 1430 † Witołd Wielki ks. litewski.
29. 1611 Hetman Stanisław Żółkiewski przedstawia sejmowi polskiemu pojmanych carów moskiewskich.

Listopad.

1. 1848 Bombardowanie Lwowa. — 1893 † Jan Matejko
2. 1794 Oblężenie Pragi (pod Warszawą).
4. 1784 Rzeź na Pradze.
5. 1370 † Kazimierz Wielki.
10. 1444 Bitwa pod Warną. — 1674 † król Michał Korybut-Wiśniowiecki we Lwowie.
11. 1444 Bitwa pod Warną, † król Władysław III.
12. 1622 † bł. Józafat Kuncewicz arcybiskup płocki.
13. 1550 Zygmunt August koronuje Barbarę Radziwiłłównę.
18. 1655 Szwedzi oblęgają Częstochowę.
20. 1648 Jan Kazimierz obrany królem Polski.
25. 1587 Jan Zamojski poraża pod Krakowem austryackiego arcyksięcia Maksymiliana. — 1795 Stanisław August składa koronę w Grodnie.
28. 1025 † Bolesław Wielki. — 1812 Przejście przez Berezynę. — 1855 † Adam Mickiewicz.
29. 1480 † Długosz hist. — 1830 Powstanie w Warszawie
30. 1808 Ułani polscy zdobywają wąwóz Samosiera.

Grudzień.

1. 1306 Władysław Łokietek uznany od Polaków królem
2. 1413 Połączony Sejm Polski i Litwy w Horodle.
3. 1830 Rosyanie opuszczają Królestwo kongresowe.
4. 1829 † prymas-poeta Woronicz.
8. 1506 Zygmunt I. obrany królem polskim.
10. 1811 Napoleon I. wchodzi do Warszawy.
11. 1287 Najazd Mongołów na Polskę.
12. 1586 † Stefan Batory.
13. 1575 Stefan Batory ogłoszony królem polskim.
16. 1644 Pożar w salinach Wieliczki, trwający rok cały.— 1672† król Jan Kazimierz.
23. 1568 Otwarcie sejmu Unii Lubelskiej.
26. 1655 Szwedzi (Müller) odstępują od oblężenia Częstochowy (Kordecki).
27. 1499 Unia Litwy z Koroną zatwierdzona w Krakowie.
28. 1587 Koronacya Zygmunta III., króla polskiego.

Genealogia austryackiego Domu panującego.

Kraje koronne **Austro-Węgier:** arcyksięstwo Austryi wyższej i niższej, księstwa Solnogród, Styrja, Karyntya, Kraina, uksiążęcone hrabstwo Gorycyi i Gradyski, margrabstwo Istrya, portowe miasto Tryjest z Pobrzeżem, królestwo Dalmacya, uksiąż. hrabstwo Tyrol z Przedarulanją, księstwo Czechy, margrabstwo Morawa, księstwo Śląsk, królestwo Galicja z W. księstwem Krakowskiem, księstwami Oświęcimem i Zatorem, księstwo Bukowina, królestwo Węgry z W. księstwem Siedmiogród, królestwa Kroacja i Slawonja z Pograniczem wojskowem i Fiumą; kraje okupowane: Bośnia z Hercegowiną i Sandschak-Nowybazar. — Stolica monarchii: Wiedeń. — Dynastja **Habsbursko-Lotaryńska.**

Franciszek Józef I. (Karol), Cesarz Austryi, Król Węgier itd., ur. w Wiedniu (Schönbrunn) 18. sierpnia 1830, objął rządy 2. grudnia 1848, po abdykacyi swego stryja Cesarza Ferdynanda I. i zrzeczeniu się następstwa tronu swego ojca, arcyksięcia Franciszka Karola. Koronowany królem Węgier w Buda-Peszcie 8. czerwca 1867. — Ożenił się d. 24. kwietnia 1854 z Cesarzową † **Elżbietą,** (Amalją, Eugenją), córką Jego kr. Wysokości Maksymiljana. księcia bawarskiego. Ur. 24. grudnia w Posenhofen 1837, ukoronowana jako królowa Węgier 8. czerwca r. 1867, um. d. 10. września 1898 w Genewie.

Dzieci:

1. † **Zofia** (Fryderyka, Dorota, Marya, Józefa), ces. księż. i arcyks. austr. itd., ur. w Wiedniu 5. marca 1855, um. w Budapeszcie d. 29. maja 1857.
2. **Gizela** (Ludwika, Marja), cesar. księż. i arcyks. austr. itd., urodz. 12. lipca 1856 w Laksenburgu, zaślubiona 20. kwietnia 1875 r. **Leopoldowi,** ks. bawarskiemu, właść. 7. pułku artyleryi, urodz. 9. lutego 1846.
3. † **Rudolf** (Franciszek, Karol, Józef), ces. ks. i następca tronu, królewicz węg. itd., arcyks. austr., ur. w Laksenburgu 21. sierpnia 1858, ożenił się w Wiedniu 10. maja 1881; um. 30. stycznia 1889.
   Małżonka: **Stefania** (Klotylda, Ludwika, Hermina, Marja, Karolina), córka Jego kr. Mości Leopolda II., króla Belgji, ur. 1. maja 1864, wdowa od 30. stycznia 1889, zaślubiona powtórnie 22. marca 1900 hr. Elemerowi Lonyay.
   Córka: **Elżbieta** (Marja, Henryka, Stefanja, Gizela), arcyks. austr., ur. 2. września 1883. zaślubiona ks. Windischgraetzowi.
4. **Marja Walerja** (Matylda, Marja), arcyks. austr., ur. 22. kwietnia 1368 w Budapeszcie, zaślub. 31. lipca 1890 arcyks. **Franciszkowi Salwatorowi,** c. i kr. pułkownikowi, ur 21. sierpnia 1866.

Bracia J. M. Cesarza

1 † **Maksymilian I.** (Ferdynand, Józef), ur. 6. lipca 1832, przyjął koronę Meksyku 10. kwietnia 1864; umarł 19. czerwca 1867.
   Wdowa po nim **Karolina,** córka † Leopolda I., króla Belgii, ur. 7. czerwca 1840, zaślub. 27. lipca 1857, wdowa od 19. czerwca 1867.

2. † Arcyksiążę **Karol Ludwik** (Józef, Marja), jenerał kawaler. i właściciel 7-go pułku ułanów, ur. 30. lipca 1833, um. 19. maja 1896 r., zaślubiony: 1szy raz 4. listopada 1856 z **Małgorzatą** (urodz. 24. maja 1840, † 15. września 1858), córką † Jana króla Saksonii; 2gi raz 21. października 1862 z **Marją-Anunciatą** (ur. 24. marca 1843, † 4. maja 1871), córką † erdynanda II., króla Obojga Sycylii; 3ci raz zaślubiony 23. lipca 1875 z
Marją Teresą Braganza, ur. 24. sierp. 1855 córką księcia Michała, infanta portugalskiego i in fantki Adelajdy księżnej Loewenstein-Wertheim-Rochefort-Rosenberg, wdową od 19. maja 1896.

Dzieci z 2-go małżeństwa:

a) † **Franciszek Ferdynand** arcyks. Este. c. i kr. jen. kawaleryi, właść. pułku piech. Nr. 19, pułku ułan. Nr. 7. i pułku korp. artyl. Nr. 6, ces. rosyjski jener. major, szef kr. prusk. pułku dragon. Nr. 26, szef kr. prusk. pozn. pułku ułan. Nr. 10, a la suite kr. prusk. pułku ułan. Nr. 8, urodz. 18. grudnia 1863, zaślubiony 1. lipca 1900 z księżną Hohenberg, zmarł 28. czerwca 1914

b) † **Otto** (Franciszek, Józef), c. i kr. marszałek ur. 21. kwietn. 1863, † w r. 1906, zaślub, 2. października 1886 z **Marją Józefą,** córką Jerzego, króla saskiego, ur. 31. maja 1867.
   Dzieci: 1) **Karol Franciszek Józef,** urodzony 17. sierpnia 1887, pułkownik w 39 pułku piechoty, następca tronu, zaślubiony w r. 1911 z ks, Zytą Parmeńską;
   Dzieci a) **Franciszek Józef Otto,** ur. 20 listopada 1912; b) **Adelajda,** ur. 3 stycznia 1914.
   2) **Maksymiljan Eugeniusz Ludwik,** ur. 13. kwietnia 1895.

c) **Ferdynand** (Karol, Ludwik), c. i kr. pułk. i komend. 3. pułku tyrol. ces. strzelców, właść. pułku piech. Nr. 48, ur. 27. grudnia 1868.

d) **Małgorzata** (Zofia), ur. 13. maja 1870, zaślub. ks. Albrechtowi wirtembergskiemu 24. stycznia 1893, ur. 23. grudnia 1865.

Dzieci z 3-go małżeństwa:

e) **Marja-Anunciata,** ur. 31. lipca 1876.
f) **Elżbieta,** ur. 7. lipca 1878.

3. Arcyksiążę **Ludwik Wiktor,** c. i kr jen. broni, właść. pułku piech. Nr. 63, szef ces. ros. pułku piech. Nr. 39, ur. 15. maja 1842.

Rodzice Cesarza.

Franciszek Karol, ur. 7. grud. 1802, owdow. 28. maja po Zofii (ur. 17. stycznia 1805, córce † król. bawarskiego Maksymiliana I.) † 8. marca 1878. Małżonka **Zofia** (Fryderyka, Dorota), ur. 27. stycznia 1805, † 28. maja 1872.

Rodzeństwo ojca Cesarza.

1) Cesarz **Ferdynand I.** ur. 19. kwiet. 1793, objął rządy 2. marca 1835 po śmierci ojca cesarza Franciszka I., abdykował na rzecz bratanka J. M. cesarza Franciszka Józefa Igo 2. Grudnia 1848 † 29. czerwca 1875. — Małżonka: Cesarzowa **Marja** (Anna, Karolina Pia), ur. 19. września 1803, córka † Wiktora Emanuela I, króla Sardynii, zaślub. 27. lutego 1831, † 4. marca 1884.

2) **Marja-Klementyna,** urodz 1. marca 1878, zaślub. 28. czerwca 1816 z Leopoldem księciem Salerno, królewiczem Sycyiii; owdowiała 10. marca 1851; umarła 3. czerwca 1881 r.

Dziadowie Cesarza.

† **Franciszek I.** (Józef, Karol), ur. we Florencji 12. lutego 1768; umarł 2. marca 1835.

† Czwarta małżonka: **Karolina-Augusta,** córka króla bawarskiego Maksymiljana, urodz. 8. lutego 1792 zaślub. 29. października 1816. um. 9. lutego 1873.

Dynastye innych państw w Europie.

Anglia. Jerzy V., cesarz Indyj, ur. 3. czerwca 1865, ożen. 2. lipca 1893 z Maryą, księżniczką Teck.

Bawarya. Król Ludwik III., ur. 7. czerwca 1845 r. w Monachium, ożeniony w r. 1868 z arcyks. Maryą Teresą Modeńską.

Belgia. Król Albert I, ur. 8. kwietnia 1875. ożeniony 2. paźdz. 1900 z Elżbietą, księżn. bawarską,

Bułgarya: Król Ferdynand I. z rodu Koburgów, wstąpił na tron 7. lipca 1887.

Czarnogóra: Król Mikołaj I. Petrovic Niegusz, wstąpił na tron 13. sierpnia 1860.

Dania. Król Chrystyan X. ur. 26. września 1870 r. wstąpił na tron w 1912 r.

Grecya. Król Hellenów Konstantyn XI. ur. w r. 1869 ożeniony w. r. 1889 z ks. Zofią pruską siostrą sarza Wilhelma II. niemieckiego.

Hiszpania. Król Alfons XIII., ur. 17. maja 1886, ożeniony 31. maja 1906 z księżniczką Eną Batenberg, panuje od 17. maja 1902.

Niderlandy. Królowa Wilhelmina, ur. 31. sierpnia 1880, zaślubiona z ks. Henrykiem Meklembursko-Szweryńskim.

Niemcy. Wilhelm II., cesarz niemiecki i król pruski, ur. 27. stycznia 1859, panuje od 15. czerwca 1888, ożeniony 27. lutego 1881 z Wiktoryą, księżniczką szlezwicko-holsztyńską.

Norwegia. Król Hakon VIII., syn króla Danii Fryderyka, proklamowany królem w r. 1906.

Rosya. Cesarz (car) Mikołaj II., Aleksandrowicz, ur. 18. (6) maja 1868, panuje od 1. listopada 1894, ożeniony 26. listopada 1894 z Alicyą, księżniczką hesko-darmstadzką.

Rumunia. Król Ferdynand I. z rodu Hohenzollern-Sigmaringen, wstąpił na tron w r. 1914, — ożeniony z Maryą z linii Sachsen-Koburg-Gotha.

Saksonia. Król Fryderyk August, wstąpił na tron w roku 1904.

Serbia. Król Piotr Karadżordżewicz I. wybrany przez Skupczynę d. 16. czerwca 1903.

Szwecya. Król Gustaw Adolf, ur. 16. czerwca 1858.

Turcya. Sułtan Mahomet V panuje od 13. kwietnia 1909.

Wirtembergia. Król Wilhelm II., ur. 25. lutego 1848, panuje od 6. paźdz. 1881. ożeniony powtórnie 8. kwietnia 1886 z księżną Karoliną Schaumburg-Lippe.

Włochy. Król Wiktor Emanuel III., ur. 11. listopada 1869, ożeniony 24. października 1896 z Heleną, księżniczką czarnogórską.

Audyencye u władz naczelnych:

W Wiedniu.

U Jego Ces. i Król. Apost. Mości: I. Hofburg 1, w poniedziałek i czwartek. Pisemne zgłoszenia z podaniem prośby należy wnieść w piątek (na poniedziałek) i w poniedziałek (na czwartek) w c. k. gabinetowej kancelaryi I. Hofburg 1, im Schweizerhof.

U JExc. ministra spraw zewnętrznych i cesarskiego domu: I. Ballhausplatz 2, codziennie od godziny 1—2½, jeżeli niema konferencyi ministrów.

U JExc. ministra wspólnego skarbu: Johannesgasse 5 po zgłoszeniu codziennie w południe.

U JExc. ministra wojny: codziennie w po udnie od godz. 12—1, jeżeli niema konferencyi ministrów.

U JExc. ministra dla obrony krajowej: I. Herrengasse 7 we wtorek i piątek, po zgłoszeniu od godziny 12—2.

U JExc. ministra spraw wewnętrznych: I. Wipplinger strasse 11, codziennie w południe od godziny 12—2 jeżeli niema konferencyi ministrów.

U JExc. ministra sprawiedliwości: I. Schillerplatz 4 w środę i niedzielę o godzinie 10 przed południem.

U JExc. ministra skarbu: I. Himmerlpfortgasse 8, w niedzielę o godzinie 3 po południu.

U JExc. ministra wyznań i oświaty: I. Minoritenplatz 7 w środę i sobotę od godziny 10—3.

U JExc. ministra handlu: I. Postgasse 8, w poniedziałek i czwartek po godzinie 10.

U JExc ministra rolnictwa: I. Liebiggasse 5 w środę i sobotę o godzinie 10½ przed południem.

U JExc. ministra dla Galicyi: III. Rennweg 1, codziennie w południe od godziny 12—2.

U JExc. namiestnika Dolnej Austryi: I. Herrengasse 11, codziennie od godziny 10—2.

U JEmin. księcia arcybiskupa wiedeńskiego: Rothenthurmstrasse 2, codziennie od godziny 12—1.

We Lwowie.

U JExc. marszałka krajowego: Codzień z wyjątkiem wtorków i piątków od godziny 1—2 po południu.

U JExc. namiestnika: W środę i w niedzielę od godziny 11—1 po południu.

U JExc. prezydenta wyższego sądu krajowego: Codzień z wyjątkiem wtorków i niedziel, od godziny ½1—2 po południu; w niedziele wyjątkowo dla urzędników z prowincyi za poprzedniem zgłoszeniem się.

U wiceprezydenta kraj. dyrekcyi skarbu: W środy i niedziele od 11—1 popołudniu.

W Prezydyum c. k. gal. Prokuratoryi Skarbu codziennie z wyjątkiem niedziel od godziny 11—1.

U prezydenta poczt i telegr.: Codziennie od 11—1 popoł.

U dyrektora kolei państw.: Codziennie od 11—1 popoł.

U prezydenta miasta: Wtorki, Czwartki i Piątki od 9—11 przedpołudniem.

Godziny urzędowe w lwowskich urzędach wszelkich władz.

Wydział krajowy od godz. 8—2. W święta uroczyste biura zamknięte.
Kasa krajowa od 8—2.W niedzielę i święta zamknięta.
C. k. Namiestnictwo Administr. biura od godz. 9—2., rachunkowe od 8—2., manipulacya od 9—3. W niedzielę i święta od 9—12. W oddziale technicznym od godz. 9—3.
C. k. Starostwo od godz 8—2. po południu. W niedzielę i święta od 9—12.
C. k. Dyrekcya policyi od godz. 8—2. inspekcya bez przerwy.
C. k. Dyrekcya domen i lasów od godz. 8—3. W niedzielę i święta od 9—12.
Magistrat od godz. 8—2. W niedzielę od 10—12.
Prezydyum magistratu od 9—1. i od 5—7.
Komisaryaty dzielnic od godz. 8—2. po poł. i inspekcya.

Prezydjum c. k. wyższego Sądu krajowego i c. k, wyższy Sąd krajowy we Lwowie.

Dla sędziów od godz. 8—3.
Dla kancelaryi sądowych od godziny 8—4.
W dni świąteczne dla wszystkich od godziny 10 rano do 1 popołudniu.
W niedziele i dzień Bożego Narodzenia (wedle kolei wyznaczyć się mającej) od godziny 10 rano do 1 popołudniu.
Biuro podawcze otwarte: w dni powszednie od godz. 9—1; w niedziele od 10—1, w dni świąteczne od 9—1.
Do przewodniczących Senatów i oddziałów kancelaryjnych wstęp dla stron, z wyjątkiem wypadków naglących, tylko od godziny 11—1, w dni świąteczne od 11—1.
Audjencje w Prezydjum c. k. Sądu krajowego wyższego we wszystkie dni oprócz niedzieli i wtorku od godziny 12½ do 2 w południe, o ile posiedzenia i rozprawy nie będą stanowiły przeszkody.
Do kancelaryi prezydyalnej wstęp dla stron dozwolony codziennie przedpołudniem, jednak bezwarunkowo tylko w godzinach od 12 do 2.

C. k. sąd krajowy dla spraw cywilnych i karnych oraz c. k. Sądy powiatowe we Lwowie:

Dla sędziów i kancelarji jak w wyższym Sądzie krajowym.
C. k. Tabula krajowa od godz. 8—3 po południu, w niedzielę od godz. 9—1, w dni świąteczne od 1. maja do 30. września od godz. 9—1, od 1. października do 30. kwietnia od godz. 10—2.
C. k. krajowa Dyrekcya Skarbu Administr. biura od godz. 9—1., protokół od godz. 8—1.
C. k. Dyrekcya okręgu skarbowego od godz. 9—1.
C. k. Główna kasa krajowa od godz. 8—½2.
C. k. główny urząd podatkowy od godziny 8—2.
C. k. Administracja podatkow dla stron od godz. 9—1. w dni powszednie. W niedziele tylko protokół podawczy od godziny 9—10 rano.
C. k. Prokuratorja Skarbu od godziny 9—2; protokół podawczy od 9—1.
C. k. Biuro egzekucyjne c. k. Admin. podat. od godziny 9—1. w dni powszednie. W niedziele tylko protokół podawczy od godziny 9—10. rano.
C. k. Magazyn tytoniowy od godziny 8—2.
C. k. urząd wymiaru należytości od godz. 8—3.
C. k. urząd cłowy (miasto i dworzec) od godziny 8—3.
C. k. urząd probierczy od godziny 9—2.
C. k. urząd wag i miar od godziny 8—3.
C. k. Archiwum map katastralnych od godziny 8—2.
C. k. Ekonomat Skarbowy od 8—2.

C. k. Poczta i telegraf
a) Dyrekcya poczt i telegrafów od 8—2. W niedziele i święta od 8—1.
b) główny urząd poczt i telegrafów.
1. *Oddział nadawczy poczty listowej* od godz. 8. rano do 9. wieczór (bez przerwy).
2. *Oddział nadawczy poczty wartościowej* od godz. 8. rano do 6 wieczór (bez przerwy).
3. *Wydawanie dzienników* od godz. 8. rano do 7. wieczór (bez przerwy).
4. *Prenumerata dzienników zagranicznych* od godz, 8—12. przed poł. i od 3—6. po poł.
5. *Wydawanie przesyłek wartościowych* („poste restante" i magazyn frachtowy) od 8—12. przed połud i od 3—6. po poł.
6. *Wydawanie listów dla zamiejscowych adresatów i „poste restante"* od 8. rano do 6. po południ. (bez przerwy).
7. *Nadawanie przekazów pieniężnych* od 8—12 rano i od 3—6. wieczorem bez przerwy.
8. *Wkładki do pocztowej kasy oszczędności* (łącznie z czekami) od 8—12. prz. poł. i od 3—6. po poł.

NB. W niedzielę urzędują oddziały 1, 2, 3, 4, 5, 6. 7, 8, od godz. 8. do 11. przed południem.
II. Przy urzędach filialnych od godziny 8. rano do 7. wieczór (bez przerwy). W niedzielę zamknięte.
NB. Przy urzędach filialnych istnieją tylko oddziały nadawcze wraz z wpłatą przekazów, czeków, i wkładek Kasy oszczędności.

c) Na głównym dworcu:
Od 8 rano do 7 wieczorem. W niedzielę od 8. do 11. przed połud.

d) na dworcu kolejowym Podzamcze:
W dni powszednie od 8. rano do 7. wieczorem. W niedzielę od 8. do 11. przed poł.
Ekspozytura urzędu pocztowego i telegraficznego w westybulu na głównym dworcu urzęduje w niedzielę od godz. 8—12 rano i od 1—3 popoł. i od 5. po poł. bez przerwy aż do godz. 8. rano.

C. k. kolej państwowa od godziny 8—2. Kasa od 8—12.
C. k. urząd loteryjny od godziny 8—2.
Towarzystwo kredytowe ziemskie od godz. 9—2., kasa od 9—1. W niedzielę i święta biura zamknięte.
Towarzystwo krakowskie wzajem. ubezp. od godz. 8—2.
Towarzystwo krakowskie wzajem. kredytu od godz. 9—1. W niedzielę i święta zamknięty.
Bank krajowy od 9—2. W niedzielę i święta zamknięty.
„ **wiedeński związkowy** od 9—1. i od 3—5. W sobotę popołudniu, niedzielę i święta zamknięty.
„ **hipoteczny** od 9—12½ i od 3—5., kantor od 3—6. W sobotę popołudniu, niedzielę i święta zamknięty.
„ **austro-węgierski** od 9—2. W niedz. i święta zamknięty
„ **dla handlu i przemysłu** od godz. 9—12 i od 3—5 popoł. W sobotę popołudniu, niedzielę i święta zamknięty.
„ **zaliczkowy** od 9—½2. W niedzielę i święta zamknięty.
Kasa oszczędności od 9—½2.
Kasa chorych we Lwowie od 9—3 W święta od 9—12 Dyżur od 8. rano do 7. wieczór.
Zakład ubezpieczenia robotników od 9—3. W święta od 10—12.
Stowarzyszenie urzędników od 4—8. po poł. z wyjątkiem niedziel i świąt.

Tabela porównawcza miar i wag

francuskich, polskich i rosyjskich, oraz dawnych austryackich i pruskich.

Miary długości. *a) drobniejsze:*	Milim.	Cale austryackie	Cale rosyjskie	Cale pruskie	Cale polskie
Austrya Stopa wiedeńska = 12 calom = 144 liniom	316·08	12·—	12·44	12·12	13·17
Francya. Metr = 10 decimetrom = 100 centimetrom = 1.000 milimetrom	1000·—	37·96	39·37	38·28	41·66
Polska. Stopa = 12 calom = 144 liniom	288·—	8·04	11·34	29·92	12·—
Prusy. Stopa = 12 calom = 144 liniom	313·85	11·92	12·25	12·—	13·07
Rosya. Arszyn = 28 calom (16 werszkom)	711·19	21·33	28·—	27·01	29·63

b) drożne:	Metry	Sąż. wied.	Sąż. ros.	Pręty prus.	Sąż. polskie
Austrya. Mila austrjacka = 4.000 sążniom	7585·94	4000·—	3550·—	2672·30	4389·4
Francya. Kilometer = 1.000 metrom	1000·—	527·20	468·7	260·—	578·7
Polska dawna mila polska = 8 staj	8534 2	4437·78	4000·—	2218·80	4938·—
Polska mila polska pocztowa = 7 wierstom	7467·7	3883·15	3500·—	1942·30	4319·—
Prusy. Mila = 24.000 stopom = 2.000 prętom	7532·48	3971·5	3464·94	2000·—	4142·8
Rosya. Wiorsta — 500 sążniom	1066·8	547·34	500·—	377·30	617·8
Mila angielska = 1.760 yardom	1609·4	848·52	754·1	418·40	931·3
Mila morska (włoska) = $^1/_{60}$ stopnia równik.	1855·1	976·50	868·2	508·32	1073·5
Mila geograficzna = $^1/_{15}$ stopnia równikowego,	7420·4	3905·6	3471·8	1929·30	4294·—

Miary powierzchni.	Hektary	Morgi wied.	Dzies.	Morg. magd.	Morgi polsk.
Austrya. Morg wiedeński = 1.600 sążniom □	0·57556	1·0000	0·6285	2·1600	1·0275[illegible]
Francya. Hektar = 100 arom	1·000	1·7377	0·9153	3·0200	1·78612
Polska. Morg nowopolski	0·55987	0·5117	0·5487	1·9930	1·00007
Prusy. Morg magdeb. (pruski) = 180 prętom □	0·25532	0·4440	1·2337	1·0000	0·45603
Rosya Desiatyna praw. = 2.400 sążniom □	1·00250	1·8980	1·0000	3·8237	1·45125
Rosya Desiatyna ekon. = 3.100 sążniom □	1·35675	2·4764	1·3333	5·0986	2·42960

Miary objętości. *a) płynów:*	Litrów	Wiadro (Eimer) austr.	Wiadro rosyjskie	Wiadro pruskie	Wiadro polskie
Austrya. Wiadro (Eimer) 40 garncy (Maas) = 80 półgarnc. Halb. = 160 Seidel = 320 Pfiff.	56·589	1·000	4·720	0·823	14·503
Francya. Hektolitr = 100 litrom	100·000	1·767	8·130	14·000	25·000
Polska. Garniec = 4 kwartom = 16 kwaterkom	4·000	0·028	0·325	0·560	1·000
Prusy. Wiadro (Eimer) = 2 ankrom = 60 kwartom;	68·701	1·215	5·590	9·618	17·175
Prusy. 1 kwarta pruska	1·145	0·019	0·093	0·160	0·186
Rosya. Wiadro = 10 sztofom = krużkom = 100 czarkom	12·289	0·217	1·000	0·172	3·072

b) zbóż:	Hektolitrów	Mierzyc austr.	Czetwert rosyjskich	Szefle pruskie	Korce polsk.
Austrya. Mierzyca (Metzen) = 4 ćwierciom (Viertel) = 16 garncom (Massel)	1·614	1·000	0·293	1·118	0·480
Francya. Hektolitr = 100 litrom	1·000	1·626	0·476	1·820	0·781
Polska. Korzec = 4 ćwierciom = 32 garncom	1·280	2·073	0·610	2·239	1·000
Prusy. Szefel = 4 Wirtelom = 16 macom	0·549	0·893	0·261	1·000	0·429
Rosya. Czetwert' = 2 ośminom = 4 pniokom = czetwerykom = 64 garncom	2·097	0·426	1·000	3·831	1·638

Wagi.	Kilogr.	Funt. austr.	Funt. rosyjs.	Funt. prus.	Funt polski
Austrya. Funt wied. = 32 łutom = 128 kwintlom	0·560	1·000	1·367	1·120	1·381
Francya. Kilogram = 10 Hektogramom = 100 Dekagr. = 1.000 gramom	1·000	1·786	2·442	2·000	2·466
Polska. Funt = 32 łutom (1 łut = 46 drachmom, 1 drachma = 3 skrupułom)	0·405	0·720	0·999	0·810	1·000
Prusy. Funt = 30 łutom = 300 kwintlom	0·500	0·893	1·221	1·000	1·133
Rosya. Funt = 32 łutom = 26 złotnikom = 9.216 dolom	0·409	0·731	1·000	0·818	1·009

Tablica procentowa.

Po 4 od sta						
Kapitał	na 1 rok		na 1/2 roku		na miesiąc	
K.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
1	—	4	—	2	—	1/3
2	—	8	—	4	—	2/3
3	—	12	—	6	—	1
4	—	16	—	8	—	1 1/3
5	—	20	—	10	—	1 2/3
6	—	24	—	12	—	2
7	—	28	—	14	—	2 1/3
8	—	32	—	16	—	2 2/3
9	—	36	—	18	—	3
10	—	40	—	20	—	3 1/3
20	—	80	—	40	—	6 2/3
30	1	20	—	60	—	10
40	1	60	—	80	—	13 1/3
50	2	—	1	—		16 2/3
100	4	—	2	—	—	33 1/3
200	8	—	4	—	—	66 2/3
300	12	—	6	—	1	—
400	16	—	8	—	1	33 1/3
500	20	—	10	—	1	66 2/3
1000	40	—	20	—	3	33 1/3
5000	200	—	100	—	16	66 2/3
10000	400		200	—	33	33 1/3

Po 4 1/2 od sta						
Kapitał	na 1 rok		na 1/2 roku		na miesiąc	
K.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
1	—	4 1/2	—	2 1/2	—	2/8
2	—	9	—	4 1/4	—	3/4
3	—	13 1/2	—	6 3/4	—	1 1/8
4	—	18	—	9	—	1 1/2
5	—	22 1/2	—	11 1/4	—	1 7/8
6	—	27	—	13 1/2	—	2 1/4
7	—	31 1/2	—	15 3/4	—	2 5/8
8	—	36	—	18	—	3
9	—	40 1/2	—	20 1/4	—	3 3/8
10	—	45	—	22 1/2	—	3 3/4
20	—	90	—	45	—	7 1/2
30	1	35	—	67 1/2	—	11 1/4
40	1	80	—	90	—	15
50	2	25	1	12 1/2	—	18 3/4
100	4	50	2	25	—	37 1/2
200	9	—	4	50	—	75
300	13	50	6	75	1	12 1/4
400	18	—	9	—	1	50
500	22	50	11	25	1	87 1/2
1000	45	—	22	50	3	75
5000	225	—	112	50	18	75
10000	450	—	225	—	37	68

Po 5 od sta						
Kapitał	na 1 rok		na 1/2 roku		na miesiąc	
K.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
1	—	5	—	2 1/2	—	5/12
2	—	10	—	5	—	5/6
3	—	15	—	7 1/2	—	1 1/4
4	—	20	—	10	—	1 2/3
5	—	25	—	12 1/2	—	2 1/12
6	—	30	—	15	—	2 1/2
7	—	35	—	17 1/2	—	2 11/12
8	—	40	—	20	—	3 1/3
9	—	45	—	22 1/2	—	3 3/4
10	—	50	—	25	—	4 1/6
20	1	—	—	50	—	8 1/3
30	1	50	—	75	—	12 1/2
40	2	—	1	—	—	16 2/3
50	2	50	1	25	—	20 5/6
100	5	—	2	50	—	41 2/3
200	10	—	5	—	—	63 1/3
300	15	—	7	50	1	25
400	20	—	10	—	1	66 2/3
500	25	—	12	50	2	8 1/3
1000	50	—	25	—	4	66 2/3
5000	250	—	125	—	20	83 1/3
10000	500	—	250	—	41	66 2/3

Po 6 od sta						
Kapitał	na 1 rok		na 1/2 roku		na miesiąc	
K.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
1	—	6	—	3	—	1/2
2	—	12	—	6	—	1
3	—	18	—	9	—	1 1/2
4	—	24	—	12	—	2
5	—	30	—	15	—	2 1/2
6	—	36	—	18	—	3
7	—	42	—	21	—	3 1/2
8	—	48	—	24	—	4
9	—	54	—	27	—	4 1/2
10	—	60	—	30	—	5
20	1	20	—	60	—	10
30	1	80	—	90	—	15
40	2	40	1	20	—	20
50	3	—	1	50	—	25
100	6	—	3	—	—	50
200	12	—	6	—	1	—
300	18	—	9	—	1	50
400	24	—	12	—	2	—
500	30	—	15	—	2	50
1000	60	—	30	—	5	—
5000	300	—	150	—	25	—
10000	600	—	300	—	50	—

Po 7 od sta						
Kapitał	na 1 rok		na 1/2 roku		na miesiąc	
K.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
1	—	7	—	3 1/2	—	7/12
2	—	14	—	7	—	1 1/6
3	—	21	—	10 1/2	—	1 3/4
4	—	28	—	14	—	2 1/3
5	—	35	—	17 1/2	—	2 11/12
6	—	42	—	21	—	3 1/2
7	—	49	—	24 1/2	—	4 1/12
8	—	56	—	28	—	4 2/3
9	—	63	—	31 1/2	—	5 1/4
10	—	70	—	35	—	5 5/6
20	1	40	—	70	—	11 2/3
30	2	10	1	05	—	17 1/2
40	2	80	1	40	—	23 1/3
50	3	50	1	75	—	29 1/6
100	7	—	3	50	—	58 1/3
200	14	—	7	—	1	16 2/3
300	21		10	50	1	75
400	28	—	14	—	2	33 1/2
500	35	—	17	50	2	91 2/3
1000	70	—	35	—	5	83 1/3
5000	350	—	175	—	29	16 2/3
10000	700	—	350	—	58	33 1/3

Po 10 od sta						
Kapitał	na 1 rok		na 1/2 roku		na miesiąc	
K.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
1	—	10	—	5	—	5/6
2	—	20	—	10	—	1 2/3
3	—	30	—	15	—	2 1/2
4	—	40	—	20	—	3 1/3
5	—	50	—	25	—	4 1/6
6		60	—	30	—	5
7	—	70	—	35	—	5 5/6
8	—	80	—	40	—	6 2/3
9	—	90	—	45	—	7 1/2
10	1	—	—	50	—	8 1/3
20	2	—	1	—	—	16 2/3
30	3	—	1	50	—	25
40	4	—	2	—	—	32 1/3
50	5	—	2	50	—	41 2/3
100	10	—	5	—	—	83 1/3
200	20	—	10	—	1	66 2/3
300	30	—	15	—	2	50
400	40	—	20	—	3	33 1/3
500	50	—	25	—	4	16 2/3
1000	100	—	50	—	8	33 1/3
5000	500	—	250	—	41	66 2/3
10000	1000	—	500	—	33	33 1/3

PRZEPISY POCZTOWE.

Poczta listowa.

Pocztą listową wysyła się: *a)* listy zwykłe, jakoteż wszelkie pisma bez wartości; *b)* karty korespondencyjne i listy kartkowe; *c)* druki pod opaską lub w otwartej kopercie; *d)* gazety; *e)* próbki towarów; *f)* żywe pszczoły i krowiankę w drewnianych pudełkach. Adres listu powinien być dokładny tak co do podania imienia i nazwiska adresata jak i miejsca przeznaczenia. Na przesyłce poczty listowej może być nadto podany adres nadawcy. Przesyłki poczty listowej adresowane **„Poste restante"** mogą być adresowane także tylko poszczególnemi literami lub liczbami. Przesyłki „poste restante" mogą zalegać w urzędach pocztowych 1 miesiąc.

Waga listów nadawanych przez osoby prywatne w obrocie monarchii austryacko-węgierskiej, z Bośnią i Hercegowiną i Niemcami nie może przekraczać 1000 gramów; do wszystkich krajów należących do związku międzynarodowego jest nieograniczona.

Opłatę za przesyłki poczty listowej uskutecznia się przez nalepienie marki na kopercie po stronie adresu w prawym rogu u góry. Wynosi ona w obrębie monarchii w obrocie z Węgrami, Bośnią i Hercegowiną oraz z Niemcami za listy zwykłe do 20 gramów 15 hal.; za każde dalsze 20 gr. 5 hal. do wszystkich innych krajów zagranicznych do 20 gramów 25 hal. za każde dalsze 20 gramów 15 hal.

Za **nieopłacone listy** do 20 gramów 20 hal.; nad 20 do 250 gramów w obrocie wewnętrz. 40, hal; w obrocie z Niemcami, Węgrami, Bośnią i Hercegowiną 30 h.; za listy zagraniczne podwójną należytość jak za listy opłacone.

Za **listy urzędowe nieopłacone** płaci adresat porto zwyczajne.

Marek pocztowych dostać można na 1, 2, 3, 5, 6, 10, 12, 14, 15, 20, 25, 30, 35, 50, 60 i 80 h.; 1, 2, 5 i 10 K. Dla wygody publiczności istnieją zeszyciki marek po 5, i 10 hal. w cenie 1 K. 52 h. Karty korespondencyjne krajowe i zagraniczne pojedyncze i z odpowiedzią po 8, 10, i 20 h.; Opaski pocztowe po 4 h. Marki listowe raz już użyte, wycięte z kopert lub opasek są nieważne, a używanie ich podlega karze. Popsute (jednak bez stampilii pocztowej) opaski, karty korespondencyjne i adresy przesyłkowe i marki nalepione na kopertach, przekazach i t. d. wymieniają poczty za dopłatą 1 h. od sztuki.

Wszystkie przysyłki nadawane do przewozu pocztą listową, można nadawać za recepisem (**polecać-rekomendować**) z wyjątkiem przesyłek „poste restante", adresowanych pojedynczemi literami lub liczbami. Należytość za polecenie wynosi 25 hal., którą się uiszcza przez nalepienie marek.

Listy z zawiadomieniem o nadejściu. Przy listach poleconych, zawierających ważne dokumenty, rękopisy o znacznej wartości i t. p. za osobną opłatą w kwocie 25 h otrzymuje nadawca zawiadomienie urzędowe, że list przyszedł na miejsce przeznaczenia.

Recepis zwrotny. Przy wszystkich przesyłkach poleconych może nadawca przy nadaniu, lub później żądać recepisu zwrotnego. Recepis zwrotny podpisany przez adresata, lub naczelnika urzędu pocztowego miejsca przeznaczenia przy listach za granicę, zwraca poczta oddawcza do nadawczej, w której nadawca może go odebrać za zwrotem recepisu nadawczego. Za recepis zwrotny opłaca się 25 h.

Polecone przesyłki za powziątkiem dopuszczalne są w obrocie wewnętrznym austryacko-węgierskim, z Bośnią i Hercegowiną do kwoty 1000 K, z Niemcami do 800 marek i z wielu krajami zagranicznymi do wysokości 1000 franków. Należytość równa się opłacie za zwykłe przesyłki polecone. Wartość nie może być podana. Kwotę powziątkową ma wypisać nadawca na stronie adresowej u góry w słowach i cyfrach w walucie, używanej w miejscu przeznaczenia, a nadto podać swój adres.

Zlecenia (mandaty) pocztowe mogą być nadawane jako listy polecone, adresowane do urzędu pocztowego tej miejscowości, gdzie adresat przebywa. Zawierać mogą najwięcej 5 dokumentów, a ogólna kwota nie może przekraczać 1000 K. Ograniczenie co do kwoty nie ma zastosowania przy zleceniach w wewnętrznym obrocie austryackim, jeżeli nadawca posiada konto czekowe w urzędzie pocztowych kas oszczędności, a ściągnięta kwota ma być przekazana bezpośrednio czekiem na jego konto. Druki na zlecenia kosztują 2 h. za sztukę, koperta 1 h.

Reklamacya każdej przesyłki poleconej kosztuje 25 h. Reklamacyę zarządza poczta na żądanie nadawcy bezpłatnie wtedy, gdy nadawcy niedoręczono recepisu zwrotnego. Termin reklamacyjny przy listach wysłanych do krajów reprezentowanych w Radzie państwa, do Bośni i Hercegowiny i do Niemiec wynosi 6 miesięcy, przy listach wysłanych do Węgier i zagranicę jeden rok od dnia nadania listu. Za zaginioną przesyłkę poleconą, reklamowaną w przepisanym terminie, może nadawca żądać wynagrodzenia 50 K. Po upływie zakreślonego terminu nadawca niema prawa żądać wynagrodzenia, choćby list zaginął.

Na przesyłkach wysyłanych pocztą listową nie można podawać żadnej wartości, nie należy też w przesyłkach tych wysyłać niedeklarowanych pieniędzy lub przedmiotów wartościowych, gdyż w razie zaginięcia tych przedmiotów poczta nie zwraca ich wartości.

Przesyłki ekspresowe. Jako takie, można wysyłać wszystkie przesyłki poczty listowej za osobną opłatą uiszczoną przez nadawcę a to: w obrocie z Austryą, Bośnią-Hercegowiną i Niemcami 30 h., w obrocie z Węgrami 60 h.; adresat mieszkający po za okręgiem doręczeń urzędu oddawczego dopłaca resztę według taryfy, wynoszącej w obrębie Austro-Węgier 1 K za $7^1/_2$ km.

Zapłacona odpowiedź. Nadawca listu zagranicznego może w każdym Urzędzie kupić za 28 h. znaczek na odpowiedź i znaczek ten włożyć do listu. Znaczek ten wymienia adresat w urzędzie pocztowym

swego miejsca pobytu na markę pocztową będącą w obiegu w tem miejscu pobytu i marki tej używa na opłatę listu z odpowiedzią.

Listy dworcowe. Jeżeli strona życzy sobie odbierać codziennie regularnie przy pewnym pociągu listy od jednego i tego samego nadawcy pochodzące, bezpośrednio na dworcu kolejowym, zaraz po nadejściu pociągu, uiszcza za to miesięcznie 10 K. z góry.

Karta korespondencyjna kosztuje do wszystkich miejsc austryacko-węgierskiej monarchii do Bośni i Hercegowiny, Niemiec, Serbii i Czarnogóry 8 h.

Karty korespondencyjne z odpowiedzią zapłaconą po 16 h. mogą być używane tylko w monarchii austryackiej, do Bośni i Hercegowiny, Niemiec, Serbii i Czarnogóry.

Karty dla celów urzędowych sprzedaje się po 8 h. za 25 sztuk, z odpowiedzią 16 h. za 25 sztuk.

Druki. Wszelkie druki, litografie, sztychy, fotografie i książki można posyłać pod opaskami. Opaski są do nabycia po cenie 4 h. za sztukę, mogą być także robione w domu. Należytość za druki wynosi do wszystkich miejscowości państwa austryackiego i do Niemiec za każde do 50 gr. 3 hal., do 100 gramów, za granicę opłata 5 hal. za każde 50 gr. Do przesyłek druków nie wolno dołączać listów ani pism. Adres ma być napisany na opasce. Oprócz adresu, daty i podpisu żadnych innych dopisków robić nie wolno, któreby nadawały drukom znamię korespondencyi prywatnej; wolno jednak ołówkiem zakreślać na marginesie miejsca, na które chce się zwrócić szczególną uwagę.

Korekty wolno posyłać ze stosownemi poprawkami, które nawet, w braku miejsca na marginesie, mogą być dopełniane na osobnym arkuszu i wolno także odpowiednie kartki manuskryptu do korekty dołączyć. Posyłki druków i dokumentów można rekomendować, a także wysyłać „per express". Ciężar druków wysyłanych za granicę państwa austryackiego może dochodzić do 2 klg., do Niemiec zaś do 1 klg.

Wielkość druków nie powinna przekraczać 45 cm. tak co do szerokości, jakoteż długości; jeżeli zaś mają być nadane w formie zwitków (rol), długość ich nie może być większa, niż 75 cm., szerokość zaś 10 cm.: natomiast druki do Niemiec nie mogą być dłuższe lub szersze, niż 45 cm.

Próbki towarów w monarchii austr., do Niemiec i do innych krajów zagranicznych wysyłane w torebkach (woreczkach papierowych lub innych) nie mogą przekraczać wagi 500 gramów i muszą być nadane franco, za każde 50 gram. 5 hal., najmniej 10 halerzy. Na torebkach należy umieścić dopisek: „Wzory" lub „próbki bez wartości". Korespondencyi żadnej dołączać nie wolno.

Gazety wysyłane z redakcyj opłaca się gazetową marką na 2 h., za każdy egzemplarz, jeżeli gazeta wychodzi najmniej 2 razy na miesiąc; wysyłane pod opaską opłaca się jak druki. Do używania marekgazetowych potrzeba pozwolenia Dyrekcyi poczt.

Fachowe (należytość za osobny schowek) w c. k. urzędach pocztowych wynosi za przechowywanie tylko zwykłych listów i listów poleconych 2 K., zresztą 3 K. miesięcznie i opłaca się za miesiąc z góry. Tam, gdzie istnieje służba doręczania przesyłek ważnych, wynosi fachowe w urzędach klasowych 4 K. a w urzędach eraryalnych 6 K. miesięcznie Za przechowanie korespondencyj dla osób z miejsc, do których nie dochodzą listonosze, również za przechowanie czasopism prenumerowanych, nie płaci się fachowego.

W komunikacyi z Austryi do Niemiec. Wszystkie warunki, jak w monarchii austryackiej. — Do Niemiec można niefrankowane listy rekomendować.

Przekazy i asygnaty pocztowe.

1. W obrębie Monarchii austro-węgierskiej, Bośni i Hercegowiny można asygnaty pocztowe i telegraficzne tylko do kwoty 1000 K. we wszystkich urzędach pocztowych nadawać, a względnie odbierać. Przekazy nadawać można także do adresatów, zamieszkałych w miejscu nadania. Blankiet przekazowy kosztuje 3 h.; są dwa formularze, jeden dla Austro-Węgier, Bośni i Hercegowiny drugi zagranicę.

Należytość za przesłanie kwot przekazem pocztowym wynosi: w obrębie Austryi, Węgrzech, Bośni i Herzegowiny: a) zasadnicza należytość od sztuki 15 h., b) należytość za wartość od każdych 50 K. lub części tych 5 h. W obrocie z Niemcami za każde 50 Kor. lub część tychże 25 hal. Należytość uiszcza się przez nalepienie odpowiednich marek pocztowych na przekazie. — Kupon lewy służy do doniesień pisemnych. — Na przekazane pieniądze dostaje się kwit nadawczy. Przy nadaniu żądać można (za opłatą 25 h.) potwierdzenia uskutecznionej wypłaty. Nadeszłe przekazy muszą być najdalej w ciągu 7. dni — od czasu doręczenia awiza — przez adresata podjęte. Przekazy *poste restante* natomiast w ciągu 30 dni. — Poprawki i skrobania na blankietach przekazowych są niedopuszczalne; blankietów takich poczty nie przyjmują. — Przekazy ekspresowe opłaca się tak samo jak listy ekspresowe.

Nadawcy przysługuje prawo odebrania przekazu lub zmiany adresu, dopóki przekazu nie wypłacono adresatowi. Jeżeli adresat zmienił miejsce swego pobytu i o tem zawiadomił urząd, w takim wypadku odeśle mu się przekaz bez żadnej dalszej opłaty na nowe miejsce pobytu. Za doręczenie przekazów zwykłych i zaliczkowych razem z kwotą przekazaną opłaca adresat, za każdy przekaz 6 h.—Jeżeliby adresat otrzymany blankiet przekazowy zgubił, winien niezwłocznie i to we własnym swoim interesie, donieść urzędowi pocztowemu, który zarządzi wstrzymanie wypłaty aż do wyjaśnienia sprawy. Wypłata nastąpi za pozwoleniem Dyrekcyi poczt na podstawie t. zw. upoważnienia do wypłaty.

Przekazy za granicę wysyłane muszą opiewać na monetę danego kraju, do którego się wysyła, a nie na korony. Do Niemiec więc muszą opiewać na marki, do Francyi na franki, do Włoch na liry, do Stanów Zjednoczonych Ameryki półn. na dolary i t. d. Na odcinkach przekazów do Rosyi nie wolno robić żadnych dopisków.

Pocztowe karty zleceniowe. W myśl rozporządzenia Ministerstwa handlu można od 1. lipca 1913 w obrocie wewnętrznym płynne żądania do 10 kor. pobierać za pomocą pocztowych kart zleceniowych. Do tego celu mogą być użyte tylko urzędowe

formularze na szarym papierze z czerwonym drukiem. Cena kupna wynosi 10 halerzy. — Formularze te składają się z dwu części a mianowicie: z właściwej karty zleceniowej i przekazu zleceniowego. Obie części wypełnić ma odpowiednio do druku wysyłający (dający zlecenie). — Na odwrotnej stronicy odcinka dopuszczalne są tylko dopiski. które odnoszą się do ściągnąć się mającej kwoty. Przekazy zleceniowe mogą być adresowane także do pocztowej Kasy oszczędności w Wiedniu. celem dopisania na karcie dającego zlecenie. Karty zleceniowe nadaje się jak zwykłe przesyłki listowe, atoli wskazane jest, nadawać je przy okienku urzędu pocztowego. Nadawanie kart zleceniowych jako przesyłki poleconej, jest niedopuszczalne. Niedopuszczalne jest także żądanie aby dającego zlecenie zawiadomiono, jeżeli adresat przy okazaniu zlecenia odmówi przyjęcia, albo zarządzenie, aby karty zleceniowe w razie niewykupienia zaraz zwrócić, względnie przedstawić do wykupienia innej podobnej osobie. — Urząd oddawczy przedstawi karty zleceniowe adresatowi do wykupienia. — Jeżeli adresata nie zastanie, albo jeżeli wykupno z jakiejkolwiek przyczyny nie może zaraz nastąpić, zawiadamia się adresata, że dla niego nadeszła karta zleceniowa, którą może w przeciągu 7 dni w urzędzie pocztowym wykupić. Kart zleceniowych nie doręcza się po raz drugi. — Posyłanie kart zleceniowych dopuszczalne jest tylko wewnątrz krajów reprezentowanych w Radzie państwa. Przy wykupnie kart zleceniowych wydaje się adresatowi odcinek karty, który służy za pokwitowanie. Sciągniętą kwotę, po obliczeniu zwyczajnej należytości manipulacyjnej i przekazowej przesyła się przekazem, dołączonym do karty zleceniowej. — Niewykupione karty zleceniowe zwraca się nadawcy z odpowiednim dopiskiem. — Za karty zleceniowe, a szczególnie za terminowe przedłużenie ich do wykupienia, za zwrot lub dostanie, nie bierze zakład pocztowy żadnej odpowiedzialności.

Za ściągniętą kwotę odpowiada Zakład pocztowy w tej samej rozciągłości, jak za kwoty wpłacone na przekazy pocztowe.

Przekazy pieniężne drogą telegraficzną — najwyżej 1000 K. — w obrębie monarchii austro-węgier. łącznie z Bośnią i Hercogowiną nadawać można we wszystkich urzędach pocztowych, gdzie jest rządowa stacya telegraficzna bez względu czy w stacyi oddawczej jest telegraf rządowy, czy tylko urząd pocztowy ze służbą oddawczą. Opłatę za przekaz telegraficzny uiszcza nadawca przez nalepienie odpowiednich marek pocztowych, prócz tego należytość telegraficzną: taksę za każde słowo 8 hal., tudzież należytość posłańczą 30 hal. w miejscu siedziby urzędu pocztowego. Należytość uzupełniającą za umyślnego posłańca po za siedzibą urzędu pocztowego dopłaca adresat. Przy przekazach „poste restante“ odpada 30 h. za posłańca. Przekazy telegraficzne wraz z przekazaną kwotą doręcza się adresatowi, jeśli mieszka w okręgu doręczeń urzędu pocztowego; adresata po za okręgiem doręczeń uwiadamia się tylko o nadejściu przekazu telegraficznego.

Telegraficznych przekazów z numerami loteryjnymi adresowanych wprost do urzędów loteryjnych lub kolektur nie przyjmują poczty.

Dla przekazów telegraficznych używa się umyślnie w tym celu przeznaczonych blankietów, które urzędy pocztowe wydają bezpłatnie; są dwa formularze jeden dla Austro-Węgier, Bośni i Hercegowiny, drugi za granicę.

Przy nadawaniu przekazów drogą telegraficzną za granicę żądać można za ustanowioną opłatą zapłaconej odpowiedzi — potwierdzenia odbioru, jak również i potwierdzenia uskutecznionej wypłaty *„Avis de payement“*.

Poczta wozowa.

Listy z pieniędzmi winny być zaopatrzone w kopercie trwałej pięcioma pieczęciami, w urzędowej zaś kopercie dwiema, lub też, jeżeli wartość w papierowych pieniądzach przenosi 1000 K., waga zaś nie przenosi 1000 g., a list przeznaczony jest do miejscowości położonej w Austryi przynieść je można na pocztę, ale nie zapieczętowane, aby urzędnik mógł sprawdzić kwotę znajdującą się w nich, wtenczas jednak portoryum musi być zaraz uiszczone i wynosi więcej niż zwyczajne. Koperty nie mogą być kratkowane i nie powinny być na nich żadne podkreślenia. — Do uzupełnienia można dodać drobne pieniądze w ilości poniżej 10 koron.

Gotówkę brzęczącą posyłając, należy obwinąć w papier i przypieczętować wewnątrz koperty, aby się nie poruszała. Ciężkie przesyłki pieniędzy mocno opakować w pakiety, worki, skrzynki lub beczułki. Kwoty nieprzeważające 3 funtów, których wartość nie przenosi 10.000 K. w banknotach, a 1.000 K. w monecie, można posyłać w papierze grubym, kilkakrotnie obwiniętym i obwiązanym. Większe ilości tylko w mcnem płótnie, ceracie lub skórze dobrze obszyte lub obwinięte, a na węzłach i szwach opieczętowane. Cerata powinna być na wewnątrz skórą lakierowaną obrócona. Jeżeli moneta brzęcząca nie jest spakowana w rulony, trzeba używać podwójnych worków płóciennych; szew powinien znajdować się wewnątrz, a koniec worka po zawiązaniu dosyć długi, oba zaś końce sznurka obwiązującego przypieczętowane. W beczułkach skrajne obrączki gwoździmi przybite, a beczułka obwiązana i tak opieczętowana, aby bez uszkodzenia otwarta być nie mogła. Pieczętować można tylko pieczęciami grawirowanemi.

Wszystkie listy pieniężne muszą być przy nadaniu opłacone. W obrocie wewnątz Austryi opłaca się. a) należytość wpisowa 25 h., b) należytość od wagi do 20 gr. 5 h., za każde dalsze 20 gr. 5 hal, c) należytość od podanej wartości w obrocie krajowym za każde 300 K. lub część tychże 5 h., w obrocie z Węgrami, Bośnia-Hercegowiną i Niemcami 10 h. Łączna należytość za list pieniężny lub wartościowy wynosi najmniej 60 h.

Listy pieniężne zagraniczne mogą być wysyłane tylko w kopertach z napisem *„Lettre de valeur“*

i na miejscu nadania opłacone. Listy *„Lettre de valeur“* są dozwolone do wszystkich krajów europejskich, prócz Niemiec, dokąd wysyła się pieniądze w zwykłych kopertach. Opłata listów *„Lettre de valeur“* zależna jest od ich ciężaru i ilości sumy pieniężnej, t. j. wynosi za każde 15 gr. 25 h., a za każde 300 frk. do Włoch, Rumunii, Rosyi, Szwajcaryi i Serbii po 10 h. do Egiptu i Turcyi 20 h., do Belgii, Bułgaryi, Danii, Francyi, Luxemburgu, Holandyi 36 h., do Norwegii, Portugalii, Szwecyi 25 h. Do tych opłat wlicza się jeszcze opłatę rekomendacyjną, wynoszącą 25 h.

2. Posyłki pocztowe, jakoto: pakiety, pudła, skrzynki, kosze itd. należy dobrze opakować i osznurować, a podając wartość posyłki, opieczętować. Adres powinien być napisany na samem opakowaniu, a jeżeli napisany na osobnej kartce, to kartka powinna być trwale, całą swoją powierzchnią nalepiona. Wskazane jest również włożenie odpisu adresu do środka przesyłki. W razie zatracenia posyłki, Zakład pocztowy zwraca kwotę, podaną na adresie i liście frachtowym jako wartość, za zatrącone zaś posyłki bez podanej wartości, do wagi 3 kg. najwyżej 15 K., do wagi od 3 do 5 kg. najwyżej 25 K., a za każdy dalszy kg. 5 K. Odszkodowanie za uszkodzone posyłki wypłaca Zakład pocztowy tylko w takim razie, jeśli uszkodzenie powstało pomimo należytego opakowania.

Do każdej posyłki pocztowej, dołączyć należy adres przesyłkowy za 12 h., a do posyłek do Niemiec i za granicę oprócz tego 2 lub 3 deklaracye cłowe i 1 deklaracyę statystyczną. Adres i deklaracye za granicę pisać łacińskiemi literami. —

Za pakiety bez podanej wartości, opłaca się w obrocie z Austryą do 1 kg. 60 h., do 5 kg. 80 h., do 10 kg. 2 K., do 15 kg. 3 K., do 20 kg. 4 K. W obrocie z Węgrami i Bośnią-Hercegowiną do 5 kg. 80 halerzy, dalej jak w Austryi. W obrocie z Niemcami do 5 kg 80 hal., nad 5 kg. dla pruskich prowincyi: Ślązka i Saksonii, król. Saskiego, państw Turyngskich, księstwa Anhalt, w. ks. Baden, krajów hohenzollernskich, królestwa Bawaryi (wyjąwszy Palatynat nadreński) i król. Wirtembergii nad 5—10 kg. 2 K., nad 10—15 kg. 3 K.. nad 15—20 kg. 4 K.; dla reszty Niemiec nad 5—10 kg 2 K. 40 h., nad 10—15 kg. 4 K. 20 h., nad 15—20 kg. 6 K.

Należytość od podanej wartości, wynosi przy pakietach do Austryi za każde 300 K. 5 hal., najmniej 10 h., do Węgier, Bośni-Hercegowiny i Niemiec za każde 300 K. 10 hal.

Od pakietów prywatnych n i e o p ł a c o n y c h pobiera się w obrębie Austryi dodatek 20 halerzy. W obrocie z Węgrami, Bośnią Hercegowiną i Niemcami muszą być pakiety opłacone przy nadaniu. Pakiety powziątkowe muszą być opłacone przy nadaniu także w obrocie krajowym (w Austryi). Za pakiety przestrzenne (Sperrgut) opłaca się dodatkową należytość w wysokości połowy opłaty za wagę.

Istnieje także t. zw. taryfa zniżona dla pakietów do 5 kg. wagi za kwotę 60 hal. obowiązująca dla miast stołecznych i miast liczących ponad 30.000 mieszkańców, w obrocie z podmiejskiemi miejscowościami w promieniu 25, względnie 50 i 75 km. Ową t. zw. strefę umiarkowaną m. Lwowa stanowią następujące urzędy pocztowe: Barszczowice, Bartatów, Batiatycze, Biłka szlachecka, Bóbrka, Borynicze, Brodki, Brzozdowce, Brzuchowice Busk galic., Chlebowice, Czerkasy, Czerlany, Dawidów, Derewlany, Dobrosin, Domażyr, Drohowyże, Dublany, Dzibułki, Gaje k. Lwowa, Gliniany, Glinna k. Lwowa, Glińsko, Grabowa, Gródek Jagiell., Horożanna wielka, Hrusiatycze, Janów k. Lwowa, Jaryczów, Jaworów, Kamionka str., Kamionka wołoska, Kleparów koło Lwowa, Komarno, Krasne, Kutkorz, Lelechówka, Lwów 1—19, Lipowce, Łozina, Lubień wielki, Macoszyn, Magierów, Mikołajów nad Dniestrem, Mikołajów k. Gajów, Milatyn nowy, Mosty wielkie, Mszana k. Bartatowa, Nawarya, Olszanica k. Złoczowa, Ożomla, Piaseczna, Podhajczyki k Lwowa, Podliski małe, Podhorce koło Rudek, Prusy, Przemyślany, Przyłbice, Przystań, Pustomyty, Rodatycze, Romanów, Rozdół, Rudki, Rzęsna polska, Sądowa Wisznia, Sichów, Sielec-Bieńków, Słowita, Sokołówka koło Bóbrki, Staresioło, Stawczany gal., Strzeliska nowe, Świrz, Szczerzec k. Lwowa, Szczerzec k. Niemirowa, Szkło, Tołszczów, Turynka, Weisenberg, Winniki, Wiszenka, Wojciechowice. Wybranówka, Zadwórze, Zamarstynów, Zelechów wielki, Zimnawoda Rudno, Zniesienie k, Lwowa, Żółkiew, Żółtańce.

Opakowanie przesyłek powinno być mocne i trwałe. Przedmioty mniejszej wartości, którym przyciśnięcie nie szkodzi i ani tłuszczu, ani wilgoci ze siebie nie wydzielają, mogą być zawinięte w mocny i gruby papier i obwiązane sznurkiem. Przedmioty większej wartości, a szczególnie takie, które mogą być uszkodzone przez wilgoć, tarcie lub przyciśnięcie (n. p. jedwabie), winny być zapakowane w ceratę, pudełka kartonowe lub skrzyneczki, stosownie do wartości i odległości, jaką mają przebyć. Dziczyznę, jeżeli już nie krwawi, można pojedyńczo posyłać (n. p. jedna sarna, zając) także bez opakowania. Flaszki z płynami należy opakować w skrzynkach, a wolne miejsca i szczeliny wypełnić wiórami drzewnymi, sieczką, sianem i t. p. Beczułki z płynami powinny być mocne i dobrze obite obręczami. Owoce można także posyłać w mocnych koszykach. Pieczątki na przesyłkach winny być dokładnie odbite i tak umieszczone, aby bez popsucia pieczątki do zawartości dostać się nie było można. Skrzynki zabite gwoździami, kufry zamknięte, jeżeli wartość nie jest podana, mogą być bez pieczętowania nadane Niedostatecznie opakowane przesyłki mogą być przez urząd pocztowy tylko wtedy przyjęte, jeżeli nadawca na adresie napisze: „na własną odpowiedzialność“ (auf eigene Gefahr), co także na recepisie nadawczym urząd pocztowy uwidacznia. Jeżeli przesyłka taka uszkodzona zostanie, nadawca nie może się o odszkodowanie upominać. Adres na przesyłce, jakoteż na liście pocztowym winien być dokładny. Przesyłek, adresowanych literami samemi lub cyframi wysyłać nie można. Wartość, jeżeli ją nadawca chce podać, winna być na adresie i liście frachtowym uwidoczniona w walucie austryackiej.

Jeżeli przesyłka zawiera pieniądze papierowe, banknoty lub monetę brzęczącą, ma być na adresie

rzeczywista wartość podana tak w ogólnej sumie, jakoteż pojedyncze sorty pieniędzy, n. p. wartość 5.450 K. 5 h., t. j. 5/1000 4/100 5/10 i 5 h. Przy posyłce papierów wartościowych, n. p. obligacyj, ma być wymieniona na adresie ilość sztuk i wartość tychże. Jeżeli przesyłka zawiera pieniądze obce, n. p. ruble, to musi być wyszczególniony rodzaj i ilość — a wartość ogólna podana w monecie austryackiej. Jeżeli przesyłka zawiera oprócz podanych jeszcze inne pieniądze, poczta za nie nie bierze odpowiedzialności.

3. Pakiety pocztowe za granicę, oprócz Niemiec *(Colis postaux, Postpackete)* muszą być przy nadaniu opłacone, a waga tych pakietów ograniczona jest do 3 lub 5 kilogramów w miarę krajów, do których są przeznaczone. Do posyłki dołączyć należy specyalny list frachtowy po 12 h. za sztukę i wymaganą ilość deklaracyi cłowych, oraz 1 deklaracyę statystyczną.

4. Posyłki za pobraniem należytości w obrębie monarchii do 1000 K. z dołączeniem listu zaliczkowego z przekazem na powziątek (list na sinym papierze po 12 h. za sztukę) przyjmują i wydają wszystkie urzędy pocztowe.

Przesyłki zaliczkowe muszą być opłacone przy nadaniu. Oprócz zwykłej należytości od wagi i wartości, opłaca się za t. zw. okazanie pakietu 10 h Prowizya od zaliczki zniesiona. Natomiast należytość za przekaz zaliczkowy potrąca Urząd oddawczy ze ściągniętej od adresata kwoty zaliczkowej. Dlatego musi nadawca pozostawić na przekazie zaliczkowym miejsce przeznaczone — do wypełnienia kwoty ściągnąć się mającej — wolne. Wypełni je urząd, do którego paczka była wysłana, po potrąceniu z zaliczonej kwoty należytości przekazowej.

Przesyłki zwykłe, jakoteż za pobraniem, muszą być najdalej w ciągu 7 dni od czasu doręczenia awiza przez adresata podjęte; przesyłki *poste restante* bez zaliczki w ciągu 30 dni; przesyłki z żyjącemi zwierzętami, adresowane „poste restante“, w ciągu 48 godzin.

Tabelki należytościowe.

Za zwykłe listy obliczone do 1000 gramów:

do gram.	hal.	do gram.	hal.	do gram.	hal
20	15	360	100	700	185
40	20	380	105	720	190
60	25	400	110	740	195
80	30	420	115	760	200
100	35	440	120	780	205
120	40	460	125	800	210
140	45	480	130	820	215
160	50	500	135	840	220
180	55	520	140	860	225
200	60	540	145	880	230
220	65	560	150	900	235
240	70	580	155	920	240
260	75	600	160	940	245
280	80	620	165	960	250
300	85	640	170	980	255
320	90	660	175	1000	260
340	95	680	180		

Za zwykłe papiery kupieckie (obliczone do 1000 gramów) i za próbki towarowe:

do gramów	halerzy za papiery kupieckie	halerzy za papiery towarowe	do gram,	halerzy tylko na pap. kupieckre
50	25	10	550	55
100	25	10	600	60
150	25	15	650	65
200	25	20	700	70
250	25	25	750	75
	za pap. kupieckie i próbki towarowe			
300	30		800	80
350	35		850	85
400	40		900	90
450	45		950	95
500	50		1000	100

Za pakiety bez podanej wartości, a mianowicie zwykłe należytości od wagi i należ. podwyższone (przy pakietach przestrzennych „Sperrgut“):

a) w obrębie Austryi	zwykłe hal.	podwyż hal	b) w obrocie z Węgrami i Bośnią-Hercegowiną	zwykłe hal.	podwyż. hal.
do 1 klg.	60	90	do 5 klg.	80	120
„ 5 „	80	120	„ 10 „	200	300
„ 10 „	200	300	„ 15 „	300	450
„ 15 „	300	450	„ 20 „	400	600
„ 20 „	400	600			

c) w obrocie do Niemiec, a mianowicie:

1⁰ do pruskich prowincyj Śląska i Saksonii, do król. saskiego do państw turyngskich, wielkiego księst. Anhalt, Baden, do krajów hohenzollernskich, król. Bawaryi (wyjąwszy Palatynat nadreński) i do król. Wirtembergii:

zwykłe należytości od wagi do kg.	halerzy	podwyż. należyt. od wagi halerzy
5	80	120
10	200	300
15	300	450
20	400	600

2⁰ do innych krajów Państwa Niemieckiego:

do kg.	halerzy	halerzy
5	80	120
10	240	360
15	420	630
20	600	900

Za zwykłe niepilne druki, oblicz. do 1000 gram.

do gram.	hal.	do gram.	hal.	do gram.	hal.
50	3	400	24	750	45
100	6	450	27	800	48
150	9	500	30	850	51
200	12	550	33	900	54
250	15	600	36	950	57
300	18	650	39	1000	60
350	21	700	42		

Za przekazy pocztowe:

a) w obrębie Austryi i w obrocie z Węgrami, Bośnią i Hercegowiną		b) w obrocie z Niemcami
do koron	halerzy	halerzy
50	20	25
100	25	50
150	30	75
200	35	100
250	40	125
300	45	150
350	50	175
400	55	200
450	60	225
500	65	250
550	70	275
600	75	300
650	80	325
700	85	350
750	90	375
800	95	400
850	100	425
900	105	450
950	110	475
1000	115	500

Za listy wartościowe i pakiety z podaną wartością, a mianowicie opłaty od wartości obliczone do 7200 K.

a) w obrocie wewnątrz Austryi			b) w obrocie do Węgier, Bośni i Herceg. i Niemiec
do koron	halerzy (zamknięte listy (pakiety) wart. I.)	halerzy otwarte listy wartościowe	halerzy
300	5 10	—	10
600	10	—	20
900	15	—	30
1200	20	—	40
1500	25	45	50
1800	30	50	60
2100	35	55	70
2400	40	60	80
2700	45	75	90
3000	50	80	100
3300	55	85	110
3600	60	90	120
3900	65	105	130
4200	70	110	140
4500	75	115	150
4800	80	120	160
5100	85	135	170
5400	90	140	180
5700	95	145	190
6000	100	150	200
6300	105	165	210
6600	110	170	220
6900	115	175	230
7200	120	180	240

Telegraf.

Przepisy ogólne. Telegramy dopuszczalne są do wszystkich miejscowości. — Gdzie stacyi telegraficznej niema, tam może być telegram z ostatniej stacyi telegraficznej przesłany pocztą lub posłańcem.

Telegramy winne być zwięźle i jasno redagowane, oprócz tego należy zachować następujące przepisy:

1. Telegramy należy pisać jak najczytelniej łacińskiemi literami.

2. W adresie telegramu należy podać imię i nazwisko adresata, charakter, miejsce zamieszkania, ulicę i numer domu, w końcu miejsce przeznaczenia. (Jeśli adresat nie mieszka w stołecznem lub ważniejszem mieście, oznaczyć kraj).

Taksowanie telegramów. Wszystko, cokolwiek nadawca napisze, bywa do telegramu wliczone i taksowane, nie wyłączając znaków pisarskich jak: kropka, przecinek, średnik, znak pytania i t. p. jeśli nadawca sobie życzy, by znaki te były odtelegrafowane. Za jeden wyraz liczy się słowo najwyżej o 15 głoskach powyżej zaś za dwa słowa. Wyjątek stanowią (tylko w adresie) nazwiska miast, krajów i t. p. Ściąganie wyrazów, nieużywanych w zwykłej mowie, nie jest dozwolone. Liczby w telegramie stanowią każda grupa z 5 cyfr jedno słowo; pojedyncze głoski dodane do liczb, liczą się również za cyfrę. Znak podkreślenia, cudzysłów, lub nawias, liczy się za jedno słowo. Taksa za telegram w monarchii austro-węg., do obszarów okupowanych i do Niemiec wynosi 8 h. za każde słowo do 15 głosek lub liczbę do 5 cyfr, jednak najmniej 1 K.

Za telegramy, nadawane na stacyach kolejowych w których miejscowościach znajduje się rządowy urząd telegraficzny, opłaca się o 2 h. więcej od słowa Z miejsc, w których nie ma urzędu telegraficznego, można (w czasie pokoju) telegramy przesyłać pocztą, a należytość za nie uiszcza się w markach, przylepiając je na telegramie. Blankiet telegr. kosztuje 2 h.

Telegram z opłaconą odpowiedzią. Nadawca może, jeżeli żąda od adresata odpowiedzi, zaraz ją przy nadaniu opłacić. Ilość zapłaconych słów odpowiedzi jest nieograniczona. Przed adresem takiego telegramu należy napisać *RP.* i cyfrę oznaczającą ilość słów zapłaconych n. p. *RP. 8.* Odbiorca otrzyma równocześnie z telegramem asygnatę (blankiet czerwony) na odpowiedź bezpłatną o zapłaconej ilości *słów*, ważną przez 6 tygodni i mogącą służyć w któ

rymkolwiek urzędzie telegraficznym do bezpłatnego nadania telegramu. Gdyby odpowiedź zawierała więcej słów, niż opłacono przy nadaniu telegramu pierwotnego, dopłaca się nadwyżkę nieopłaconych słów bez doliczenia taksy zasadniczej. W razie nieużycia asygnaty, zwraca się nadawcy telegramu zapłaconą za odpowiedź kwotę, jeżeli ta asygnata przedłożona zostanie c. k. Dyrekcyi poczt i tel. w przeciągu 3 miesięcy. Odnośne nieostemplowane podanie należy jednak odnieść w tym urzędzie telegraficznym, w którym telegram był nadany.

Telegramy kolacyonowane. — Ponieważ wszystkie urzędy telegr. nie mogą bezpośrednio ze sobą być połączone, przeto i telegramy przechodząc przez różne stacye łatwo opuszczeniu lub przekręceniu pojedynczego wyrazu uledz mogą, zaprowadzone są „telegramy kolacyonowane“, a każdy urząd telegr. odbierając taki telegram, obowiązany jest przed dalszem wydaniem tegoż, stacyi telegraficznej, od której go otrzymał, w całej osnowie powtórzyć. Taksa dodatkowa za kolacyonowany telegram wynosi $^1/_4$ część taksy za telegram zwykły. Przed adresem pisze się *TC*.

Telegramy z opłaconem zawiadomieniem o doręczeniu. Nadawca może żądać, by mu telegraficznie lub pocztą doniesiono, czy i kiedy nadany telegram adresatowi doręczony został, za co płaci prócz telegramu jeszcze należytość za telegram o 5 słowach lub należytość za list polecony. Przed adresem pisze się *PC* lub *PCP*.

Telegramy pilne. Nadawca takiego telegramu osiąga tę korzyść, że telegram jego przed wszystkimi innymi telegramami prywatnymi wydany i doręczony być musi, chociażby później był nadany. Należytość za telegram naglący równa się potrójnej należytości zwykłego telegramu. Przed adresem telegramu naglącego pisze się *D*.

Telegramy z kilkoma adresami. Jestto telegram o tej samej treści do kilku osób w tej samej miejscowości, lub do jednego adresata w kilku pomieszkaniach (ulicach, hotelach). Należytość za taki telegram równa się taksie za zwykły telegram, za dalsze zaś adresy płaci się po 50 h. za każde 100 słów. Przed adresem takiego telegramu pisze się *TM*.

Telegramy przesyłane po za obręb urzędu telegraficznego. Telegramy do miejsc, nie połączonych siecią telegraficzną, mogą być wysyłane od najbliższej stacji umyślnym posłańcem, pocztą w tym razie mają być doręczone, gdy nadawca telegramu w oryginale jego dalsze doręczenie pocztą zarządził pisząc przed adresem wyraz: pocztą. Za doręczenie telegramu do miejscowości po za siedzibą urzędu telegraficznego umyślnym posłańcem należy się osobna opłata, stosownie do odległości. Opłatę tę uiścić może albo adresat, albo nadawca. Jeżeli nadawca życzy sobie uiścić należytość posłańczą, winien złożyć odpowiedni depozyt w stacyi nadawczej.

Telegramy takie oznacza się *XPP*, względnie *XPT*, stosownie do tego, czy zawiadomienie o doręczeniu telegramu ma nastąpić w drodze pocztowej czy telegraficznej. W tym drugim wypadku należy złożyć prócz depozytu należytość za telegram o 5 słowach (w Austryi 1 K.).

Za telegramy, które z winy urzędu telegraficzn. znacznie spóźnione, lub wcale na miejsce przeznaczenia nie doszły, zwraca zarząd poczt i telegrafów opłaconą należytość, jeżeli odnośna reklamacja w przeciągu pięciu miesięcy od dnia nadania telegramu wniesiona zostanie przez nadawcę telegramu.

Nadawca lub adresat mogą żądać wierzytelnych odpisów, lecz tylko do ośmiu (za granicę 10) miesięcy po nadaniu telegramu za złożeniem należytości 50 hal. za każde 100 lub mniej słów.

Telegramy listowe (w czasie pokoju) (Lettres Telegrammes) wprowadzono od 1 kwietnia 1912 r. Telegramy te mogą być nadawane między godziną 6 a a 10 ą wieczorem w tych miejscowościach, — w których znajdują się urzędy telegraficzne, które otwarte są co najmniej do godziny 10 wieczorem i bywają jeszcze w ciągu nocy wysyłane. Mianowicie telegram listowy odchodzi telegraficznie do urzędu telegraficznego pełniącego służbę nocną, lub północną (urząd przejścia), a od tego urzędu przechodzi w zakres poczty i do urzędu adresu wzgl. do rąk adresata dostaje się jako list zwykły. Dlatego w adresie telegramu listowego musi być na końcu wymieniony urząd przejścia. Niedoręczalności telegramu listowego nie zgłasza się telegraficznie.

Nadawanie telegramów listowych na kolejowych stacyach telegraficznych jest niedopuszczalne. Muszą być oznaczone przez nadawcę znakiem *LT*.

Przez całą noc otwarte są w Galicyi następujące urzędy telegraficzne: Borysław, Drohobycz, Kołomyja, Kraków, Lwów, Przemyśl, Stanisławów, Tarnopol, Tarnów; przez pół nocy do godziny 12-tej.: Brody, Jarosław, Krynica (tylko od $^1/_7$ do $^{31}/_8$) Podwołoczyska, Rzeszów, Stryj i Zakopane tylko od 1. lipca do 15. sierpnia.

Za telegramy do dzienników nadawane w nocy między godz. 9 wieczorem a 6 rano taksa za pierwszych 500 słów wynosi 15 koron, za każde dalsze, choćby rozpoczęte tylko 100 słów 3 korony. Telegramów tych z kilkoma adresami wysyłać nie wolno.

Za radiotelegramy, które wysyła się za pośrednictwem stacyi iskrowych, istniejących na wybrzeżach austryackich opłaca się taksy dodatkowe.

Telefon.

(Nowe przepisy ważne od 1. stycznia 1912 r.).

Skarb pocztowy urządza tylko takie stacye telefoniczne, które otrzymują bezpośrednie lub pośrednie połączenie z przynależnem centralnem biurem telefonicznem. Każde inne połączenie telefoniczne może być wykonane tylko jako prywatne przez prywatnych przedsiębiorców na podstawie poprzednio uzyskanej koncesyi, której udziela c. k. Krajowa Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie.

Każdy, chcący posiadać państwowe urzą-

dzenie telefoniczne winien wnieść ostemplowane (1 K.) podanie do tejże c. k. Dyrekcyi we Lwowie, która w odpowiedzi na nie poda mu bliższe warunki. Do podania tego należy dołączyć pisemne zezwolenie właściciela realności, w której telefon ma być urządzony, na ustawienie stojaka dachowego lub konsoli pod przewody telefoniczne, na umocowanie haków lub innych urządzeń technicznych, przyczem c. k. Zarząd telefonów bierze na siebie wszelką odpowiedzialność za wszelkie możliwe uszkodzenia realności. Budowę przewodów i urządzenia stacyi przeprowadza Skarb poczt.

Państwowe stacye telefoniczne urządzane w handlach, restauracyach, hotelach, kantorach, fabrykach lub mieszkaniach otrzymują stosownie do życzenia petentów albo osobne przewody, albo przewody wspólne czyli t. zw. towarzyskie. Sieci telefoniczne podzielone są odpowiednio do liczby abonentów na sześć grup, z których każda ma unormowaną inną należytość abonamentową, zależną także od tego, czy abonent posiada przewód osobny, czy też wspólny.

Do grupy I. należą miasta liczące więcej niż 20.000 głównych stacyi abonentowych do grupy II. od 5001 do 20.000 głównych stacyi abonentowych, do grupy III. od 2001 do 5000 głównych stacyi abonentowych, do grupy IV. od 501 do 2000, do grupy V. od 201 do 500, a do grupy VI miejscowości liczące do 200 głównych stacyi abonentowych. Lwów należy do grupy III.

W obrębie każdej grupy istnieją cztery klasy taryfowe A. B. C. D. stacyi telefonicznych o przewodach osobnych i dwie klasy taryfowe E i F stacyi telefonicznych o przewodach wspólnych, t. zw. stacyi towarzyskich. Zaliczenie stacyi telefonicznej do którejś z klas taryfowych zależne jest od przeciętnej ilości dziennie przeprowadzanych rozmów lokalnych. Ilość tych rozmów urząd telefoniczny stwierdza za pomocą prób wyrywkowych, dokonywanych w pewnych wybranych na to dniach. W klasie taryfowej A. ilość własnych wołań może wynosić rocznie od 6001 do 12.000, w klasie B od 3001 do 6000, w klasie C najwyżej 3000 wołań, w klasie D nie wyżej, niż 2400 własnych wołań. Jeśliby w której z tych klas stwierdzono więcej wołań własnych, to zaliczone zostaną do klasy wyższej.

Za stacye telefoniczne wynosi abonament roczny w koronach:

	Klasa taryfowa				Telefon tow.	
Grupa	A.	B.	C.	D.	E.½	F.¼
III.	280	240	200	170	120	70
IV.	250	210	170	145	100	60
V.	210	180	145	130	90	55
VI.	180	150	120	115	80	50

Telefon zaliczony do klasy taryfowej D lub może być urządzony tylko w pomieszkaniu; telefon zaś urządzony w jakiejkolwiek innej ubikacyi (hotelu, restauracyi, biurze) uważa się za telefon t. zw. zawodowy i musi być zaliczony do jednej z klas wyższych A, B, C lub E.

Powyższe należytości rozumieją się tylko za stacye telefoniczne, urządzone w obrębie samej miejscowości lub w promieniu dla grupy III 3 kilometrów, dla grupy IV. 2 kilometrów, dla grupy V. 1½ kilometra, a dla grupy VI. 1 kilometr.

Za stacye telefoniczne w grupie VI, używane wyłącznie tylko do nadawania i odbierania telegramów lub do. rozmów międzymiastowych, nie zaś także i do rozmów miejscowych, opłaca się tytułem abonamentu rocznie tylko 80 K. W innych grupach są jednak takie stacye niedopuszczalne. (Klasa taryfowa G).

Za stacye poza obrębem miejscowości opłaca się dodatek po 3 korony za każde dalsze 100 metr. do 5 kilometrów, a za każde dalsze 100 metrów aż do 10 kilometrów po 10 koron.

Stacye sezonowe czyli półroczne opłacają prócz pełnego dodatku tylko 60% właściwej należytości abonamentowej. Władze rządowe i autonomiczne opłacają tylko 50%, a instytucye humanitarne 70% należytości abonamentowej, a nadto za stacye poza obrębem sieci cały dodatek.

Dla interesentów, którzy rzadziej używają telefonu, zaprowadzone są tak zwane *stacye towarzyskie* o wspólnym przewodzie za znacznie niższą roczną opłatą. Ze stacyi towarzyskich może wspólnie korzystać 2 albo też 4 abonentów.

Zgłoszenia o połowę lub ćwierć telefonu towarzyskiego należy nadsyłać do c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie.

Pod połową, względnie ćwiercią towarzyskiego telefonu rozumie się takie stacye, których dwie względnie cztery będą włączone w ten sam przewód; dobór stacyi należy do ck. Zarządu telef.

Zgłoszone w jednym kwartale stacye towarzyskie zostaną urządzone, o ile to możliwe w następnym kwartale, bez względu na to, czy c. k. Zarząd będzie miał i resztę partnerów dla tego przewodu, czy nie.

Przy zamianie istniejącej już stacyi na stacyę towarzyską uważa się zgłoszenie o zamianę jako wypowiedzenie, po upływie którego (termin kwartalny licząc od dnia 1. stycznia, 1. kwietnia, 1. lipca lub 1. października) abonent będzie już opłacał zniżoną taksę nawet w tym wypadku, gdyby zamiana stacyi nie była jeszcze wykonana.

Stacye towarzyskie będą wykazywane w spisie abonentów dwiema liczbami, a to arabską i rzymską n. p. $\frac{2022}{\text{VI}}$

W razie wołania jednej ze stacyi towarzyskich, inne stacye towarzyskie włączone w ten sam przewód będą w ten sposób wyłączone, że ani przerwa rozmowy, ani jej podsłuchanie nie będą możliwe. By zapobiedz, aby który z partnerów, bądźto przez nieuwagę, bądź też w złym zamiarze nie pozbawiał zbyt długo innych korzystania ze wspólnego przewodu, postarano się o takie urządzenie, że **w 6 minut** po zdjęciu słuchawki dany będzie automatycznie z odnośnej stacyi znak ukończenia rozmowy i przewód stanie się wolny. Abonent rozmawiający będzie mógł na wskazówce obser-

wować upływ tego czasu i zastosować do tego swoją rozmowę. Czas czekania dla następnego partnera wyniesie zatem najwyżej 6 minut, o ile rozmowa wcześniej się nie skończy.

Ilość rozmów ogranicza się w ten sposób, że każda ze stacyi o wspólnym na połowę przewodzie będzie mogła mieć w przecięciu dziennie ośm własnych połączeń, każda zaś stacya o wspólnym ćwierć przewodzie sześć własnych połączeń, z których każde będzie mogło trwać średnio po pięć minut, Jeżeli jedno z wołań będzie króciej lub dłużej trwało, to w tym samym stosunku zwiększy lub zmniejszy się ilość dozwolonych połączeń. **Wedle doświadczeń poczynionych za granicą połowa telefonu towarzyskiego wystarczy zupełnie dla potrzeb małego, a nawet i średniego przedsiębiorstwa bądźto handlowego, bądź też przemysłowego. Ćwiartki telefonów towarzyskich dopuszczalne są tylko w mieszkaniach.** Używanie wspólnego przewodu będzie w ten sposób kontrolowane za pomocą przyrządu do liczenia, umieszczonego na aparacie, że ilość w przecięciu na jeden dzień przypadających, na przeciąg pięciu minut zredukowanych połączeń, wypośrodkuje się z różnicy odczytanych dat z dwóch nie bezpośrednio po sobie następujących miesięcy. Przy powtórnem przekroczeniu unormowanej ilości rozmów zawezwie się abonenta, aby się zgłosił do wyższej klasy taryfowej (połowa telefonu towarzyskiego, względnie stacya o osobnym przewodzie). Jeżeli wskutek ponownego przekroczenia unormowanej dla stacji towarzyskich ilości rozmów wspólny przewód tak dalece będzie zajęty, że przez to reszta w ten sam przewód włączonych stacyi w swem prawie do wspólnego użytku zostanie pokrzywdzona, to z powodu ponownego nadużycia stacyi będzie ponadto c. k. Zarząd uprawniony ruch takiej stacyi bez poprzedniego wypowiedzenia zastanowić, albo zupełnie zwinąć. Uczestnicy stacji towarzyskich są uprawnieni do rozmów międzymiastowych i do przesyłania telegramów przez telefon; w tym wypadku mają zastosowanie ogólne przepisy z tem jedynie ograniczeniem, że **tylko trzyminutowe** rozmowy są dopuszczalne i że także i telegramy muszą być stosownie podzielone, jeżeliby ich przesłanie wymagało więcej, niż 6 minut czasu.

Jeżeli uczestnik telefonu towarzyskiego zostanie zawołany do rozmowy międzymiastowej w chwili, gdy na tym przewodzie odbywa się rozmowa lokalna, to rozmowę tę się przerwie, a mówiącego poprosi się, aby swoją słuchawkę bezzwłocznie powiesił. Telefony towarzyskie będą dopuszczalne tylko w zamkniętym obrębie miejscowości, względnie w obrębie sieci o powyżej podanych promieniach. Poza tą strefą będzie się z reguły urządzać telefony towarzyskie tylko wtedy, jeżeli się zgłosi odpowiednia liczba (2 lub 4) uczestników i ci oświadczą gotowość, że solidarnie będą ręczyć za przypadającą opłatę abonamentową i dodatki za dłuższe przewody.

Należytość abonamentowa płatna jest w półrocznych ratach z góry w pierwszej połowie stycznia i lipca. W razie zmiany pomieszkania pokrywa abonent tylko koszta przeniesienia aparatu.

Gdyby abonent nie uiścił należytości abonamentowej, c. k. Dyrekcya poczt i telegrafów wyłączy go ze związku sieci telefonicznej, a przypadającą należytość ściągnie w drodze przymusowej. Abonent wyraża już w swojem pisemnem podaniu, że poddaje się wszelkim następstwom w razie niedopełnienia warunków i przepisów telefonicznych. Używanie sieci telefonicznej na to, aby przesłać wiadomości, które dla państwa okażą się niekorzystne, lub które naruszają publiczny spokój i obyczajność, jest wzbronione. Również wzbronione jest rozbieranie samowolne przyrządów, dołączanie dzwonków sygnałowych itd.

Centralne biura telefoniczne znajdują się w Urzędzie telefonicznym, główny gmach pocztowy, ul. Słowackiego.

Telefoniczne mównice publiczne urządzone są we Lwowie: w Urzędzie pocztowo-telegraficznym Lwów 1, w Urzędzie pocztowo-telegraf. Lwów 2, westybul głównego dworca kolejowego; w Urzędzie poczt. tel., Lwów 3, ul. Blacharska 8, Lwów 4, Namiestnictwo, Lwów 5, ul. Friedrichów 2, Lwów 6, ul. Łukasińskiego (Teatralna 21). Lwów 7, Brajerowska 3, Lwów 8, ul. Wałowa 14, Lwów 9, Dom Inwalidów, Lwów 11, ul. Supińskiego 2; Lwów 12, gmach sejmowy (tylko podczas sesyi sejmowych); Lwów 13, Kastelówka ul. Głęboka 1 a; Lwów 14, Jałowiec, Lwów 15, Bogdanówka, Lwów 16, pl. Bema, Lwów 17, pl. Gosiewskiego, Lwów 19, Podzamcze. Należytość za 3-minutową rozmowę lokalną wynosi 20 h.

Dotychczas istnieją sieci telefoniczne we Lwowie, Krakowie, Andrychowie, Bełzcu, Białej (połączona z centralnem biurem telefonicznem w Bielsku), Białobożnicy, Bochni, Bolechowie, Borkach wielkich, Boryniczach, Borysławiu, Bóbrce, Brodach, Brzesku, Brzeżanach, Brzozdowcach, Brzuchowicach, Buczaczu, Bursztynie, Busku, Chabówce, Chodorowie, Chorostkowie, Chrostowej, Chrzanowie, Czerchawie, Czerlanach, Czernej, Czortkowie, Dolinie, Drohobyczu, Dukli, Dżurynie, Gdowie, Glinianach, Gorlicach, Gródku Jag., Grybowie, Grzymałowie, Hadynkowcach, Haliczu, Horodence, Husiatynie, Iwoniczu, Jagielnicy, Jarosławiu, Jasionowie k. Zabłociec, Jaśle, Jaworznie, Jazowsku, Jezierzanach k. Buczacza, Kamionce wołoskiej, Kańczudze, Kapuścińcach (połączona z centralnem biurem w Zbarażu), Kętach, Knihininie, Kołędzianach, Kołomyi, Kopyczyńcach, Koropcu, Krasnem, Krechowicach, Krośnie, Krościenku n/D., Krynicy, Krystynopolu, Krzeszowicach, Kulikowie, Kurowicach, Limanowej, Lubaczowie, Lubieniu koło Myślenic, Lubieniu wielkim, Lubyczy królewskiej, Łabowie, Łańcucie, Łapanowie, Łącku, Łoniowej (połączona z urz. poczt. w Okocimie), Medenicach, Mikołajowie nad /D., Milatynie nowym, Mogilanach, Mogile (uboczna centrala Krakowa), Monasterzyskach, Morskiem Oku, (połączona z centr. biurem w Zakopanem), Mostach wielkich, Myślenicach, Na

wojowej, Niżniowie, Nowym Sączu, Nowym Targu, Okocimie, Olejowie, Oświęcimie, Ottynii, Parchaczu, Peczeniżynie, Pieniakach, Podbużu, Podgórzu (połączona z centr. biurem telef. w Krakowie), Podhajcach, Podkamieniu k. Brodów, Podkamieniu k. Rohatyna, Podwołoczyskach, Poroninie, Probużnej, Pruchniku, Przemyślu, Przemyślanach, Przeworsku, Rabce, Rawie ruskiej, Rohatynie, Rozdole, Roztoce (połączona z centr. biurem telef. w Zakopanem), Rymanowie mieście, Rymanowie zdroju, Rzeszowie, Samborze, Sanoku, Sassowie, Schodnicy, Skałacie, Sokalu, Stanisławowie, Starym Sączu, Stryju, Suchostawie, Szczakowej, Szczawnicy, Śniatynie, Tarnopolu, Tarnowie, Tłumaczu, Tłustem, Tłusteńkiem, Truskawcu, Trzebini, Tyśmienicy, Uhrynowie, Wadowicach, Wieliczce (uboczna centrala Krakowa), Wietrzychowicach, Wolance (połączona z centr. biurem w Borysławiu), Zabierzowie k. Krakowa, Zabłociu k. Żywca, Zabłotowie, Zagórzanach, Zakopanem, Zaleszczykach, Założcach, Zbarażu, Zborowie, Zelkowie, Złoczowie, Żółkwi, Żywcu.

Nadto połączenia telefoniczne posiadają następujące miejscowości: (w nawiasie podajemy sieć telefoniczną, do której dana miejscowość należy): Babice (Oświęcim), Bakończyce (Przemyśl), Łania kotowska (Borysław), Bedrykowce (Zaleszczyki), Biegonice (N. Sącz), Bieńczyce (Kraków), Bierzanów (Wieliczka), Błudniki (Halicz), Bobrek (Oświęcim), Bolestraszyce (Przemyśl), Bolęcin (Trzebinia), Borek (Krosno), Borek Fałęcki (Kraków), Borki (Jaworzno), Branice (Mogiła), Bratkowce (Stryj), Bronowice wielkie (Kraków), Brzesko (Okocim), Brzeszcze (Oświęcim), Brzezina (Rozdół), Brzezinka, (Oświęcim), Buczkowice (Biała), Bucyki (Grzymałów), Buda zbaraska (Zbaraż), Budy (Podhajce), Budy przeworskie (Przeworsk), Bukowice (Borysław), Bulowice (Kęty), Buszkowice (Przemyśl), Bystra (Biała), Bystre (Zakopane), Bystrowice (Pruchnik), Chełmiec polski (N. Sącz), Chilczyce (Złoczów), Chłopice (Jarosław), Chlebów (Grzymałów), Czaniec (Kęty), Czarnokońce wielkie (Probużna), Czechowice (Biała), Czerna (Krzeszowice), Czernielów mazowiecki (Borki wielkie), Czyżyny (Kraków), Dąbie (Kraków), Dąbrowa (Borysław), Dąbrowa (Jaworzno), Dąbrowa (N. Sącz), Dąbrowica (Chrostowa), Dąbrowica kołpiecka (Drohobycz), Dąbrówka niemiecka (N. Sącz), Dębniki (Kraków), Derewlany (Milatyn nowy), Dereżyce (Drohobycz), Diatkowce (Kołomyja), Dobrohostów (Borysław), Dobrzany (Stryj), Droginia (Myślenice), Drohomirczany (Stanisławów), Drohowyże (Mikołajów nad D.), Dublany (Lwów), Dziedzice (Biała), Dźwinogród (Buczacz), Eleonorówka (Grzymałów), Firlejówka (Krasne), Frydrychowice (Wadowice), Gaje buczaczkie (Buczacz), Gaje hołoskowieckie (Brody), Gierczyce (Bochnia), Glinnik Maryampolski (Gorlice), Glińsko (Żółkiew), Gorajowice (Jasło), Górka (Drohobycz), Górka (Trzebinia), Górka wólecka (Drohobycz), Górne (Łańcut), Grabowice (Stryj), Grębałów (Mogiła), Grochowice, (Przemyśl), Grodowice (Sambor), Grojec (Oświęcim), Grzęda (Lwów), Gubałówka (Zakopane), Gumniska (Tarnów), Hawłowice dolne i górne (Pruchnik), Hołosko wielkie (Lwów), Hranki (Brzozdowce), Hubicze (Borysław), Hutniki (Brody), Jasienica (Biała) Jasienica solna (Borysław), Jasień (Brzesko), Jasionka (Rzeszów), Jaśniszcze (Podkamień k. Brodów), Jaszczurówka (Zakopane), Jedlicze (Krosno), Kaduk (N. Sącz), Kamienna (Biała), Kańczuga (Kęty), Karniowice (Zabierzów k. Krakowa), Kąclowa (Grybów), Klasno (Wieliczka), Klekotówka (Brody), Kleparów (Lwów), Klimkówka (Iwonicz), Knihinin kolonia i wieś (Stanisławów), Kobierzyn (Kraków), Kołpiec (Borysław), Konary (Mogilany), Koniaczów (Jarosław), Kornicz (Kołomyja), Korolówka (Kołomyja), Kościelec (Chrzanów), Kościelisko (Zakopane), Kostków (Jarosław), Kozielniki (Lwów), Kozłów (Milatyn nowy), Krasiczyn (Przemyśl), Krasówka (Borki wielkie), Krechowice (Stanisławów), Kruki (Oświęcim), Krzesławice (Mogiła), Krzywczyce (Lwów), Krzyżtoforzyce (Mogiła), Krzyż (Tarnów), Kupiatycze (Przemyśl), Kutkowice (Tarnopol), Kuźnice (Zakopane), Lasek cygański (Biała), Laszki murowane (Lwów), Leonówka (Zaleszczyki), Lesienice (Lwów), Leszczyny (Biała), Lewandówka (Lwów), Libusza (Zagórzany), Lipnik (Biała), Lubocza (Mogiła), Łagiewniki (Kraków), Łany (Stryj), Łazany (Wieliczka), Łęki (Oświęcim), Łodygowice (Żywiec), Łopuszka wielka (Kańczuga), Łuczanowice (Mogiła) Łukawica dolna i górna (Stryj), Maksymówka (Kołomyja), Malec (Kąty), Malechów (Rozdół), Mała Strusina (Tarnów), Maryówka (Lwów), Mazurówka (Grzymałów), Mikulice (Kańczuga), Mikuszowice (Biała), Miżyniec (Przemyśl), Młoszowa (Trzebinia), Moderówska (Jasło), Modrycz (Borysław), Modrycz (Drohobycz), Moszczanica (Żywiec), Mraźnica (Borysław), Mydlniki (Kraków), Mykietyńce (Kołomyja), Nagórzanka (Buczacz), Nawojówka (N. Sącz), Niedzieliska (Szczakowa), Niegłowice (Jasło), Nehrybka (Przemyśl), Niesłuchów (Milatyn nowy), Nieżuchów (Stryj), Niżatyce (Kańczuga), Nowa grobla (Przemyśl), Nowa wieś (Kęty), Nowodworze (Gorlice), Obidza (Jazowsko), Olszówka dolna (Biała), Osieczany (Myślenice), Osiek (Oświęcim), Oskrzesińce (Kołomyja), Ostapie (Grzymałów), Ostrów (Borynicze), Ostrów (Przemyśl), Pacyków (Stanisławów), Palikrowy (Podkamień k. Brodów), Pasieczki (Schodnica), Pasieczna (Stanisławów), Pasieki Zubrzyckie (Lwów), Pawłosiów (Jarosław), Pcim (Lubień k. Myślenic), Pełkinie (Jarosław), Pererów (Kołomyja), Petryków (Tarnopol), Pleszów (Mogiła), Płazy (Chrzanów), Pobocz (Sassów), Podhorce (Stanisławów), Pogorzyce (Chrzanów), Polanka (Krosno), Połupanówka (Skałat), Pomarniki (Stryj), Popiele (Borysław). Popowce (Podkamień k. Brodów), Poręba wielka (Oświęcim), Posada olchowska (Sanok), Półwsie zwierzynieckie (Kraków), Potok (Krosno), Potok (Borysław), Poturzyca (Sokal), Prałkowce (Przemyśl), Prądnik biały (Kraków), Prądnik czerwony (Kraków), Prokocim (Kraków), Prusy (Mogiła), Przegorzały (Kraków), Psary (Podkamień k. Rohatyna), Pychowice (Kraków). Pyszkowce (Buczacz), Raba wyżna (Chabówka), Rakowice (Kraków), Rakszawa (Łańcut), Rakoczyn (Borysław), Rogóźnik (Nowy Targ), Rokiciny

Chabówka), Romanówka (Borysław), Rosochowaciec (Podwołoczyska), Roszkowice (N. Sącz), Roznoszyńce (Zbaraż), Rozubowice (Przemyśl), Rozwadów (Mikołajów nad Dniestrem), Rudawa (Kraków), Rudy (Tarnów), Rychcice (Drohobycz), Rząska (Kraków), Sanka (Krzeszowice), Siarczana góra (Kraków), Siary (Gorlice), Sichów (Lwów), Sielec (Przemyśl), Siemiginów (Stryj), Siersza (Wieliczka), Siersza (Trzebinia), Skawina (Kraków), Skniłów (Lwów) Słobódka (Stryj), Słocina (Rzeszów), Słotwina (Brzesko), Smólno (Brody), Sobniów (Jasło), Sopów (Kołomyja), Staromieście (Rzeszów), Straconka (Biała), Strusina wielka (Tarnów), Suchodół (Husiatyn), Sułkowice (Andrychów), Surochów (Jarosław), Świerczków (Tarnów), Świniarsko (N. Sącz), Szaflary (N. Targ), Szebnie (Jasło), Szeparowce (Kołomyja) Szmańkowczyki (Kolędziany), Szówsko (Jarosław), Sygniówka (Lwów), Tarnawka (Borysław) Tarnowiec (Tarnów), Tenczynek (Krzeszowice), Terlikówka (Tarnów), Tonie (Wadowice), Trybuchowce (Buczacz), Trzcinica (Jasło), Tuczempy (Jarosław), Turczynów (Załoźce), Tustanowice (Borysław), Tyniowice (Pruchnik), Uherce niezabitowskie (Gródek Jag.), Urzejowice (Przeworsk), Urycz (Schodnica), Wadów (Mogiła), Wapienica (Biała), Werbiąż niżny (Kołomyja), Węgierka (Pruchnik), Węgierska Górka (Żywiec), Wiązownica (Jarosław), Wieprz (Żywiec), Wierczany (Stryj), Wilcze doły (Chrzanów), Wincentówka (Kołomyja), Winniki (Lwów), Wola justowska (Kraków), Wróblik szlachecki (Rymanów), Wygnanka (Czortków), Wygoda (Bochnia), Zabornia (Chabówka), Zaborze (Oświęcim), Zaczernie (Rzeszów), Zadziele (Żywiec), Zagrobela (Tarnopol), Zagródki (Borysław), Zagwóźdź (Stanisławów), Zalesie (Borysław), Zalesie (Drohobycz), Załucze (Kołomyja), Załuże (Zbaraż), Zamarstynów (Lwów), Zarudzie (Tarnopol), Zarzecze (Jarosław), Zarzecze (Złoczów), Zawadów (Stryj), Zbylitowska góra (Tarnów), Zelków (Zabierzów) Zesławice (Mogiła), Zielona (Buczacz), Zielonki (Kraków), Zniesienie (Lwów), Zręcin (Krosno), Zwięczyna (Rzeszów), Żołków (Jasło) Żurawińce (Buczacz), Żurawniki (Kurowice), Żyrawka (Zaleszczyki).

Za rozmowy na liniach międzymiastowych opłaca się osobne należytości podług taryfy strefowej, a mianowicie za jedną trzyminutową rozmowę na odległość do 50 kilometrów 60 halerzy, (I. strefa), do 100 kilometrów (II. strefa) 1 kor. do 300 kilometrów (III strefa) 2 korony; do 600 kilometrów (IV. strefa) 3 korony, ponad 600 kilometrów (V. strefa) 4 korony. Rozmowa między Lwowem a Krakowem kosztuje więc 2 korony, między Lwowem a Wiedniem 3 korony. Rozmowa pilna kosztuje 3 razy więcej.

Rozmowy międzymiastowe mają pierwszeństwo przed rozmowami lokalnemi. Pierwszeństwo przed wszelkiemi zamówionemi rozmowami w ruchu tak międzymiastowym, jak i lokalnym mają rozmowy państwowe, następnie idą pilne rozmowy służbowe, pilne rozmowy prywatne, zwykłe prywatne i zwykłe służbowe.

Taryfa za telegramy w monarchii austro-węgierskiej i za granicą.

Do	Taksa zasadnicza h.	Za jedno słowo h.
W Austro-Węgrzech, do Bośni i Hercogowiny, do księstwa Lichtenstein, do obszarów okupowanych i do Niemiec (najmniej 1 K.)	—	8
Bułgaryi	—	18*
Danii	60	18
Grecyi, a mianowicie:		
1. Wyspy Korfu	60	19
2. Ląd stały i wyspy Euboea i Paros .	60	16
3. Wysp greckich, z wyjątkiem Korfu, Euboea i Paros	60	27
Hiszpanii	60	25
Holandyi	60	16
Luxemburgu	60	18
Niemiec	—	8*
Norwegii	60	28
Rosyi europejskiej	60	39
Szwajcaryi w ruchu dalszym	60	8
Szwajcaryi, w ruchu granicznym . .	60	5
Szwecyi	60	21
Turcyi europejskiej	60	28
Turcyi azyatyckiej i do wysp	60	39
Wysp Kanaryjskich	60	45

*) Najmniej 1 K.

Pocztowe Kasy oszczędności.

Urząd pocztowych Kas oszczędności ma siedzibę w Wiedniu, lecz wszelkie czynności tegoż załatwiają wszystkie urzędy pocztowe w monarchii austr.-węg. pełniąc obowiązki Kas zbiorczych *Sammelstellen).*

Kto chce złożyć pierwszą wkładkę do pocztowej kasy oszczędności, udaje się do urzędu pocztowego, składa tam najmniej 1 K., lub jej wielokrotność, a urząd pocztowy zapisuje kwotę tę w książeczce wkładkowej, na imię podane opiewającej, potwierdza odbiór złożonej kwoty i wydaje książeczkę, Na książeczkę otrzymaną może właściciel każdego czasu sam lub przez kogo innego składać dalsze wkładki w każdym urzędzie pocztowym, gdyż książeczka pocztowej kasy oszczędności nie jest ograniczona tylko do pewnego oznaczonego miejsca; nikt nie może jednakże posiadać więcej niż jedną książeczkę na swoje imię.

Wkładający otrzymuje po złożeniu wkładki przekraczającej kwotę 100 K. najpóźniej do 14 dni potwierdzenie na złożoną kwotę z urzędu poczt. kas oszczędności z Wiednia, gdyby zaś nie nadeszło lub zaszła w niem omyłka, powinien włożyciel we własnym interesie natychmiast powiadomić o tem urząd pocztowych kas oszczędności w Wiedniu. Na ksią-

żeczce pocztowej kasy oszczędności nie może nik' nabyć prawa zastawu. Gdyby właścicielowi książeczka pocztowej kasy oszczędności zginęła, nikt inny zrealizować jej nie może.

Każdy właściciel książeczki może sobie obrać przy pierwszej wkładce dowolne godło, które ma być zapisane w kontrakwicie i utrzymywane w tajemnicy i o którem właściciel obowiązany jest zawsze pamiętać. Godłem tem może być jakikolwiek wyraz, łatwy do zapamiętania.

Aby ułatwić oszczędzanie kapitału kwotami mniejszemi nawet od 1 K., zaprowadzone są pocztowe karty oszczędności. Są to kartony białe, z wyciśniętą 10-hal. marką pocztową, sztuka po 10 h.; nalepiwszy na nim jeszcze dziewięć marek pocztowych po 10 h., przedstawia karton ten podówczas wartość 1 K. i może być zaraz lub kilka razem, najwięcej zaś trzy w jednym tygodniu, złożony w urzędzie pocztowym w celu wpisania kwoty 1 K., a względnie 3 K. do książeczki pocztowej kasy oszczędności.

Oprocentowanie złożonych wkładek rozpoczyna się od 1. lub 16. każdego miesiąca w miarę tego, czy wkładka przed 1-szym lub 16-tym złożoną została, i to po 3 procent od sta. Z końcem grudnia każdego roku zostają procenty obliczane, na które każdy właściciel książeczki otrzymuje najwyżej po roku jego pierwszej wkładki od urzędu pocztowych kas oszczędności czerwoną kartkę *(Zinsen-Anweisung)*, z którą udać się ma w przeciągu dwóch miesięcy do któregokolwiek urzędu pocztowego w celu wpisania procentów do książeczki, lub po upływie tego terminu winien książeczkę odesłać do urzędu poczt. kas oszczędności do Wiednia, który po wciągnięciu procentów do książeczki, zwraca ją właścicielowi.

Kwota złożona na książeczkę pocztowej kasy oszczędności wynosić może najwięcej 2.000 K.,

Jeżeli książka wkładkowa zostanie całkiem zapisaną, winien właściciel ją wraz z książeczką do wypowiedzeń (żółtą) odesłać do urzędu poczt. kas oszczędności do Wiednia, a otrzyma bezpłatnie nową z przeniesioną ogólną kwotą z książeczki zapisanej.

Jeżeli właścicielowi książka wkładkowa zaginie, winien natychmiast powiadomić o tem urząd pocztowy, złożyć kwotę 20 h. w markach pocztowych i podać dokładny adres, godło i o ile możności kwotę na zagubioną książeczkę złożoną.

Wypowiedzenie i wypłata odbywać się może w dwojaki sposób, a mianowicie: *a)* Wypowiedzenie przez urząd pocztowych kas oszczędności w Wiedniu, *b)* wypowiedzenie i wypłata do kwoty 40 K. w krótkiej drodze przez którykolwiek urząd zbiorczy pocztowych kas oszczędności.

1. Właściciel może każdego czasu zażądać zwrotu pewnej lub całej złożonej przez niego kwoty, a książeczka żółta, którą przy pierwszej wkładce w urzędzie pocztowym otrzymuje, służy do każdorazowego wypowiedzenia. Z książeczki tej wydziera się jedną kartkę w porządku liczbowym, a wypełniwszy ją wedle szematu, wkłada do żółtej koperty *(Kündigung)* i wysyła do Wiednia jako list zwykły bez opłaty. Urząd pocztowych kas oszczędności przesyła dotyczącemu właścicielowi na kwotę wypowiedzianą asygnatę *(Zahlungsanweisung)*, z którą on po należytem podpisaniu i z książeczką wkładkową, udać się ma do urzędu pocztowego, gdzie wypłata wypowiedzianej i wyasygnowanej kwoty bezzwłocznie następuje, w książeczce wkładkowej zaś podniesioną kwotę urząd pocztowy odpisuje. Wypłata do 2 K. może nastąpić tylko w wypadku, jeżeli cała złożona kwota nie przenosi 2 K.

2. Wypłata w krótkiej drodze kwoty od 2 do 40 K. następuje zaraz bez poprzedniego wypowiedzenia w każdym urzędzie pocztowym. Podówczas wypełnia właściciel kartę z żółtej książeczki wypowiedzeń jak pod 1. i zgłasza się z tą należycie wypełnioną i podpisaną kartką i książeczką wkładkową do najbliższego urzędu pocztowego, gdzie po sprawdzeniu tożsamości osoby i podpisaniu, kwotę wypowiedzianą urząd wypłaca, a w książeczce wkładkowej podjętą kwotę odpisuje. Cała kwota złożona nie może być w krótkiej drodze wypowiedzianą i podjętą.

Każdy właściciel książeczki może osobę drugą do odbioru pieniędzy upoważnić, jeżeli na przeznaczonym do tego blankiecie poda imię i nazwisko osoby, którą do podjęcia upoważnia, umieszczając zarazem godło *(Losungswort)* i własnoręczny podpis. Osoba upoważniona do podjęcia otrzymuje podówczas wypłacić się mającą kwotę za okazaniem powyższego upoważnienia, książki wkładkowej i asygnaty. Jeżeli właściciel nie miał żadnego godła, natenczas podpis musi być stwierdzony przez urząd gminny, parafialny, notaryalny lub sąd. Chorym potwierdza lekarz ordynujący.

Każda osoba nawet nie będąca posiadaczem pocztowej książki oszczędności może przystąpić do obrotu czekowego pocztowej kasy oszczędności. O przyjęciu do tego obrotu rozstrzyga nieodwołalnie Urząd poczt. kasy oszczędności. Chcąc przystąpić do tego obrotu trzeba wnieść pisemną prośbę do urzędu pocztowych kas oszczędności we Wiedniu na druku Nr. 37*a*, który nabyć można bezpłatnie w każdym urzędzie pocztowym o otworzenie konta, przesłanie książeczki czekowej i pewnej ilości dowodów złożenia i kwitów odbiorczych *(Empfang-Erlagscheine)*, najmniej jednak 10 sztuk. Do tej prośby należy dołączyć 3 K. na książeczkę czekową, po 2 h. za każdy dowód złożenia i kwit odbiorczy, oraz można przesłać równocześnie kwotę 100 K. jako wkładkę podstawową otworzyć się mającego konta. Tę wkładkę można złożyć dopiero po przyjęciu do obrotu. Posiadacz konta czekowego może dysponować gotówką na jego poczcie zapisaną zapomocą czeków. Wkładki na konto uskutecznia się w każdym urzędzie pocztowym zapomocą wspomnianych dowodów złożenia i kwitów odbiorczych *(Empfang-Erlagscheine)*.

Kwit odbiorczy może być użyty do korespondency. prywatnych między interesentami za złożeniem należytości 5 h., którą w markach na kuponie należy uiścić.

Spis urzędów pocztowych i telegraficznych w Galicyi

(Gwiazdka * oznacza, że w danej miejscowości znajduje się także urząd telegraficzny).

Adamówka*, Albigowa, Alwernia*, Andrychów*, Antoniów.

Babice p. Alwernią, Babice n. Sanem, Bachórz, Bachórzec, Babin n. Łomnicą, Baginsberg, Balice*, Baligród*, Bandrów narodowy, Baranów*, Barszczowice*, Bartatów, Barwinek*, Barycz, Barysz, Basznia dolna*, Batiatycze, Baworów, Bazar, Bednarów*, Bełz*, Bełzec*, Beremiany, Berezów wyżny, Bereżnica król.*, Besko*, Bestwina, Biadoliny szlach., Biała*, Białka, Białobożnica*, Białogóra*, Białykamień*, Biecz*, Bierzanów*, Bilcze Wolica*, Bilcze złote*, Bilka szlachecka, Bircza*, Bitków, Błażowa*, Błudniki*, Bobowa*, Bobrek p. Oświęcimem*, Bóbrka*, Bobrówka*, Bochnia*, Bogdanówka k. Kamionki, Bogdanówka k. Podwołoczysk*, Boguchwała*, Bogumiłowice*, Bohorodczany*, Bojanów*, Bolechów*, Boleń, Bolesław*, Bołszowce*, Boratyn, Borki wielkie*, Borowa koło Mielca*, Borszczów*, Bortniki naddniestrzańskie*, Borynia*, Borynicze*, Borysław*, Borzęcin, Brodki*, Brody*, Brody dworzec*, Bruckental*, Bruśnik, Brusno nowe, Brzesko*, Brzeszcze, Brzeżany*, Brzezie, Brzeziny, Brzeźnica*, Brzostek*, Brzozdowce, Brzozów*, Brzuchowice*, Brzyska, Buczacz*, Buczkowice, Budzanów*, Budzów, Bukaczowce*, Bukowsko*, Bursztyn*, Busk*, Buszcze*, Bybło, Bystra k. Białej, Byszów.

Chabówka*, Chełm, Chlebowice, Chmielów* Chmielówka*, Chochołów, Chocimierz*, Chocznia, Chodaczków w.*, Chodorów*, Chodorów dworzec*, Chołojów*, Chorkówka*, Chorośnica*, Chorostków*, Chorzelów, Chrewt, Chrostowa*, Chrzanów*, Chwałowice, Chyrów*, Cieklin, Cieniawa, Cieplice, Cieszanów*, Ciężkowice*, Cisna*, Cmolas, Cucyłów, Czaniec, Czarna koło Pilzna*, Czarna koło Ustrzyk, Czarnokońce wielkie, Czarny Dunajec*, Czchów*, Czerchawa*, Czerkasy, Czerlany*, Czermin*, Czernelica*, Czerniełów mazowiecki*, Czernichów*, Czerwonogród, Czorsztyn*, Czortków*, Czortowiec, Czudec*.

Dąbie koło Dębicy*, Dąbie koło Dobczyc, Dąbie-Piaski, Dąbrowa*, Darachów*, Dawidów*, Dębica*, Dębno, Dębowiec*, Delatyn*, Delejów, Demnia wyżna*, Denysów*, Derewlany, Dobczyce*, Dobra p. Limanową*, Dobromil*, Dobrosin*, Dobrotwór, Dobrowlany*, Dobrzechów, Dolina*, Doliny k. Cieszanowa, Domaradz, Domażyr, Dora*, Dorożów, Droginia, Drohobycz*, Drohowyże, Drużków pusty, Dubiecko*, Dublany*, Dukla*, Dunajów, Dupliska, Dwernik*, Dwory, Dydiatycze, Dydnia*, Dynów* Dzibułki, Dzikowiec, Dzików stary, Dżuryn*, Dźwiniaczka.

Felsztyn*, Firlejów*, Florynka, Frysztak*.

Gaje koło Lwowa*, Gaje wyżne*, Gawłówek, Gawłów nowy, Gawłuszowice*, Gdów*, Gelsendorf-Konarów, Germakówka*, Gładyszów, Gliniany*, Glinik maryampolski*, Glinna koło Lwowa*, Glinna koło Zborowa, Glińsko*, Głogów*, Gogolów, Gołogóry, Górki nad Wisłą, Gorlice*, Gorzyce, Grabiny*, Grabowa, Grabownica starzeńska, Gręboszów, Grębów, Grochowce Gródek Jagielloński*, Gródek nad Dunajcem, Grodzisko*, Gromnik*, Grybów*, Grzymałów*, Gwoździec*

Haczów, Hadyńkowce*, Halicz*, Harklowa, Hlibów*, Hłuboczek wielki*, Hnilcze, Hnizdyczów-Kochawina*, Hoczew*, Hołhocze, Hołyń, Horodenka*, Horodnica, Horożanka, Horożanna wielka, Horyniec*, Hrebenów, Hrusiatycze, Hruszów*, Hujcze, Hulcze*, Husiatyn*, Hussaków, Hyżne.

Ihrowica*, Iwańczany*, Iwanówka k. Trembowli, Iwonicz*, Izdebnik k. Kalwaryi*, Izdebki, Izydorówka.

Jabłonica koło Tatarowa, Jabłonka niżna*, Jabłonów*, Jaćmierz, Jagielnica*, Janczyn, Jankowce k. Tarnopola, Janów koło Lwowa*, Janów koło Trembowli*, Janowice pod Zakliczynem, Jaremcze, Jarocin*, Jarosław 1—2*, Jaryczów, Jasienica k. Brzozowa*, Jasienica zamkowa*, Jasień, Jasienów górny*, Jasionka k. Brzozowa, Jasionka masiowa, Jasionka k. Rzeszowa Jasionów p. Zabłoćcami*, Jaślany*, Jaśliska*, Jasło*, Jastrzębica, Jawiszowice*, Jawora nad Stryjem, Jawornik polski, Jaworów*, Jaworzno*, Jazłowiec*, Jazowsko*, Jodlicze, Jeleśnia*, Jezierna*, Jezierzany pod Buczaczem*, Jezierzany koło Czortkowa*, Jezierzany-Piłatkowce, Jeżowe*, Jezupol*, Jodłowa*, Jodłówka, Jodłownik, Jordanów*, Jurowce*.

Kaczanówka, Kalinów-Kaisersdorf*, Kalinów*, Kalnica, Kałaharówka, Kałusz*, Kalwarya zebrz.*, Kalwarya pacławska, Kamesznica, Kamień*, Kamienica*, Kamianna, Kamionka Wołoska*, Kamionka Strumiłowa*, Kamionka wielka dworzec*, Kańczuga*, Kasina wielka*, Kasperowce*, Kęty*, Kłaj*, Klasno*, Klecza górna*, Klęczany, Kleparów, Klimiec, Klimkówka, Kniaże*, Knihynin*, Knihynicze, Kobaki, Kobierzyn*, Kobylanka*, Kociubińczyki, Kocmyrzów*, Kołaczyce*, Kolbuszowa*, Kolędziany*, Kołomyja 1—2*, Kołtów, Komańcza*, Komarno*, Komarówka*, Kombornia, Koniuchów dworzec*, Koniuchy, Koniuszki siemianowskie*, Koniuszków*, Kopyczyńce*, Korczów koło Uhnowa* Korczyna*, Kornicz*, Korolówka koło Borszczowa*, Koropiec*, Korszów*, Korzenna, Kosienice, Kosmacz, Kossów*, Koszlaki, Koszyłowce*, Kowalówka k. Monasterzysk, Kozaczówka*, Koziowa*, Kozłów*, Kozowa*, Kozy*, Kraków z filiami* Krakowiec*, Kranzberg*, Krasiczyn*, Krasna k. Petranki, Krasne dworzec*, Krasne k. Grzymałowa, Krechów, Krechowice*, Krempna, Krościenko nad Dunajcem*, Krościenko k. Chyrowa*, Krosno*, Krowica, Krukienice*, Krynica*, Krystynopol*, Krzeczowice k. Przeworska, Krzeszowice*, Krzywcza nad Sanem*, Krzywcze nad Dniestrem*, Krzywe*, Kudryńce, Kulików*, Kulparków, Kuropatniki k. Brzeżan, Kurowice*, Kuryłówka, Kurzany*, Kutkorz*, Kuty*.

Lachowice dworzec*, Lackie wielkie, Ladzkie szlacheckie, Lanckorona, Laskowce, Laszki zawiązane Laszki koło Bobrówki, Latacz, Lelechówka, Lencze* Leszniów*, Leżajsk*, Libiąż mały*, Limanowa*, Lipa, Lipica dolna*, Lipinki*, Lipnica murowana*, Lipnica wielka, Lipnik koło Białej, Lipowce, Lisiagóra, Lisko*, Liszki* Litiatyn, Litwinów*, Lubaczów*, Lubień k. Myślenic*, Lubień wielki*, Lubieńce*, Lubycza królewska*, Ludwikówka, Luszowice, Lutcza, Lutowiska*, Lwów z filiami*.

Łabowa, Łącko*, Łączki, Łączki kucharskie, Łąka*, Łańcut*, Łanczyn*, Łapanów, Ławoczne dworzec*, Łęki górne, Łętownia k. Jordanowa, Łodygowice*, Łomna*, Łopatyn*, Łosiacz, Łoszniów, Łowczówek-Pleśna*, Łozina, Łuczyce, Łuka mała*, Łukowica, Łupków*, Łysiec*.

Macoszyn, Magierów, Majdan k. Kolbuszowy*, Majdan sieniawski*, Majdan średni, Majdan k. Schodnicy, Maków*, Maksymówka*, Manasterz, Marjampol k. Halicza*, Markopol, Markowa, Markowce*, Martynów nowy, Matyjowce*, Męcina dworzec*, Męcina wielka, Medenice*, Medyka, Medynia głogowska, Miejsce piastowe*, Miękisz nowy, Mielec*, Mielnica*, Mikołajów k. Brodów*, Mikołajów k. Gajów*, Mikołajów nad Dniestrem*, Mikuliczyn*, Mikulińce*, Milatyn nowy*, Milno*, Milówka, Mizuń stary, Miżyniec*, Moderówka*. Modlnica, Mogielnica, Mogiła*, Mogilany*, Mokre*, Mokrzyszów, Monasterzyska*, Morszyn*, Mościska*, Moszczenica, Mosty wielkie*, Moszków*, Mrowla, Mrzygłód, Mszana koło Bartatowa*, Mszana dolna*, Mucharz, Muszyna*, Myców, Mydlniki, Myślenice*, Myszkowice.

Nadbrzezie*, Nadwórna*, Nadyby-Wojutycze*, Nagórzanka k. Buczacza, Nahaczów, Narajów, Narol*, Nart nowy, Nastasów, Nawarya, Nawojowa*, Niebylec, Niedźwiedź, Niegowce k. Kałusza, Niegowić k. Bochni- Niemirów*, Niepołomice*, Niewistka, Nieznajowa, Niezwiska, Nisko*, Niwiska, Niżankowice*, Niżborg nowy, Niżniów*, Nowa grobla*, Nowe miasto*, Nowesioło k. Stryja, Nowesioło k. Podwołoczysk*, Nowica, Nowosielce-Gniewosz*, Nowosielce k. Żurawna*, Nowosiółka, Nowosiółka kostiukowa, Nowotaniec, Nowy Sącz*, Nowy Targ*, Nuszcze.

Obertyn*, Ochotnica, Odrzechowa, Odrzykoń, Ohladów*, Okno koło Grzymałowa, Okno koło Horodenki, Okocim*, Okulice, Olchowce, Olejowa-Korolówka, Olejów*, Olesko k. Ożydowa, Olesno, Oleszyce*, Oleszów, Ołpiny, Olszanica koło Ustrzyk dolnych*, Olszanica koło Złoczowa, Olszany*, Osiek koło Oświęcima, Osiek koło Żmigrodu, Osielec dworzec*, Osławy białe, Ossowce, Ostapie, Ostrów koło Sokala*, Ostrów koło Tarnopola*, Oświęcim miasto*, Oświęcim dworzec*, Ottynia*, Ożomla, Ożydów.

Padew*, Paleśnica, Parchacz*, Paryszcze, Pasieczna*, Peczeniżyn, Perehińsko*, Petranka, Piaseczna*, Pieniaki*, Pikulice*, Pilzno*, Pistyń*, Piwniczna*, Płazów, Pleszów*, Płotycz*, Płuhów*, Podbuż*, Podegrodzie, Podgórze*, Podgórze-Płaszów*, Podhajce*, Podhajczyki k. Lwowa, Podhorce k. Stryja, Podhorce k. Złocz.*, Podhorodce, Podkamień k. Brodów*, Podkamień koło Rohatyna*, Podliski małe*, Podszumlańce*, Podwysokie, Podwołoczyska*, Pohorce k. Rudek, Polanka wielka, Polanka Karol*, Pomorzany*, Ponikwa, Popielniki, Porąbka, Porąbka uszewska, Porohy, Poronin*, Posada olchowska*, Potok złoty*, Potutory, Potylicz, Prądnik czerwony*, Probużna*, Proszowa*, Pruchnik*, Prusy, Przeciszów*, Przecław*, Przeginia duchowna*, Przemyśl I*, Przemyśl II*, Przemyśl-Zasanie*, Przemyślany*, Przeworsk*, Przybyłów k. Tłumacza, Przyłbice, Przystań, Psary*, Ptaszkowa*, Pustomyty, Putiatyńce, Pyszkowce* Pysznica.

Raba wyżna*, Rabka I, Rabka zdrój II*., Raciborowice, Radawa, Radenice, Radgoszcz*, Radłów*, Radomyśl nad Sanem*, Radomyśl wielki*, Radymno*, Radziechów*, Radziechowy p. Żywcem, Rajbrot, Rajcza*, Rajtarowice, Rakszawa, Raniżów*, Rauchersdorf, Rawa ruska*, Rodatycze, Rogóźno*, Rohatyn*, Romanów, Romanówka, Ropa*, Ropczyce*, Ropica ruska, Ropienka*, Rosulna, Równe k. Dukli*, Rozdół*, Rożniatów*, Rożnów k. Zabłotowa, Rozwadów*, Ruda rożaniecka*, Rudawa, Rudki*, Rudnik n. Sanem*, Rudniki k. Śniatyna*, Rybotycze, Rychwałd koło Żywca, Ryczów*, Ryglice*, Rymanów m.*, Rymanów zdrój*, Rytro*, Rzeczyca długa, Rzegocina*, Rzepiennik strzyżewski, Rzepińce, Rzęsna polska, Rzeszów*, Rzezawa, Rzochów*, Rzuchowa.

Sądowa Wisznia*, Sambor*, Sanok*, Sarzyna*, Sassów*, Schodnica*, Sędziszów, Sianki*, Sichów*, Sidzina k. Jordanowa, Siedlce, Siedliska k. Dynowa, Siedliska k. Rawy r., Siedliska k. Przemyśla, Siedliszowice*, Siemikowce, Sieniawa k. Jarosławia*, Sienków k. Radziechowa, Sierosławice, Siersza wodna*, Sinków k. Korolówki, Skała*, Skałat*, Skawina*, Skole*, Skołyszyn*, Skomielna biała, Skoryki, Skowiatyn, Skrzydlna, Skwarzawa*, Sławsko*, Slemień, Słoboda rungórska, Słoboda złota*, Słobódka leśna*, Słotwina koło Brzeska*, Słowita, Słupiec, Smorze*, Śniatyn*, Śnietnica, Sokal*, Sokoliki*, Sokołów k. Rzeszowa*, Sokołów k. Stryja*, Sokołówka k. Bóbrki, Sokołówka k. Kossowa, Sokołówka k. Ożydowa, Sól*, Solina, Sołotwina*, Sorocko*, Spas*, Spytkowice k. Chabówki*, Spytkowice k. Zatora, Staniątki, Stanisławów miasto*, Stanisławów dworzec*, Stanisławów 3. fil., Stanisławczyk*, Starasól*, Stary Sambor*, Staresioło*, Starunia, Stary Sącz*, Starzawa koło Chyrowa*, Starzawa koło Mościsk, Stawczany, Stebnik*, Stecowa, Stefanówka dworzec, Stojanów*, Stratyn, Strażów, Stroża k. Myślenic, Stróże*, Strussów*, Strychańce, Stryj, 1*, Stryj 2, Stryj 3, Stryszów*, Strzeliska nowe*, Strzyłki*, Strzyżów*, Stubno, Sucha*, Suchodół, Suchostaw, Sułkowice, Surochów*, Suszczyn, Świątniki górne*, Święcany, Święty Józef, Świrz*, Swoszowice*, Synowódzko wyżne*, Szaflary, Szczakowa*, Szczawne Szczawnica*, Szczepanów, Szczerzec k. Niemirowa, Szczerzec k. Lwowa*, Szczucin*, Szczurowa*, Szczurowice*, Szczyrzyce, k. Limanowej, Szkło, Szmańkowczyki*, Szuparka, Szymbark, Szynwałd.

Tamanowice, Targowica polna, Targowiska*, Tarnawa niżna, Tarnobrzeg*, Tarnopol*, Tarnoruda*, Tarnowica leśna, Tarnów miasto*, Tarnów dworz.*, Tarnowiec*, Tartaków*, Tatarów n. Prutem*, Tęgoborze, Tenczynek, Terka, Tłumacz*, Tłuste*, Tłusteńskie*, Toki, Tołszczów, Tonorów*, Torskie*, Touste* Toustobaby, Trembowla*, Truskawiec*, Tryńcza*, Trzciana k. Rzeszowa*, Trzciana k. Bochni, Trzcinica, Trzebinia m.*, Trzebinia dworzec*, Trzęsówka, Tuchla*, Tuchołka*, Tuchów*, Turka koło Stryja*, Turka k. Kołomyi* Turylcze, Turynka*, Turze, Tyczyn*, Tylicz, Tymbark* Tymowa, Tyrawa wołoska, Tyśmienica*, Tyśmieniczany*

Uhersko, Uhnów*, Uhrynów*, Ujanowice, Ujście solne*, Ujsoły, Ulanów*, Ułaszkowce*, Ulucz, Uścieczko, Uście biskupie*, Uście ruskie, Uścieryki, Uście zielone* Ustrzyki dolne*, Uszew, Uwin.

Wadowice*, Wadowice górne, Waręż*, Wasylkowce*, Węgierska górka*, Węglówka, Wełdzirz*, Werbiąż niżny, Werchrata*, Wiązownica*, Wieliczka*, Wielkie drogi*, Wielkie oczy*, Wielopole Skrzyńskie, Wiercany k. Sędziszowa, Wietrzychowice, Wiktorów, Wilamowice*, Winniki*, Winograd, Wiśnicz k. Bochni*, Wiśniowa n. Wisłoką*, Wiśniowa k. Dobczyc, Wiśniowczyk*, Wistowa, Wiszenka, Wiszniów k. Żurawna, Witków nowy, Witwica, Wodniki*, Wojciechowice, Wojnicz*, Wojniłów*, Wojtkowa, Wola Justowska*, Wola Łużańska*, Wolanka*, Wola michowa, Wola zarczycka, Wola rzędzińska, Wołczkowce*, Worochta*, Wróblik szlachecki*, Wrzawy, Wybranówka*, Wyciąże, Wygnanka*, Wygoda*, Wysocko wyżne, Wysowa, Wysuczka*, Wzdów.

Zabierzów k. Krakowa*, Zabierzów k. Niepołomic*, Zabłocie k. Żywca*, Zabłotce k. Brodów*, Zabłotów*, Zaborów*, Zadarów, Zadwórze*, Zagórz miasto, Zagórz dworzec*, Zagórzany*, Zakliczyn nad Dunajcem*, Zakopane 1—2*, Zakopane Kuźnice 3*, Zaleszczyki*, Załośce*, Załucze*, Załuż*, Zamarstynów (Lwów), Zapałów, Zarszyn*, Zarudzie, Zaryte*, Zarzecze ob. Jarosławia, Zarzecze ob. Niska*, Zassów*, Zator*, Zawadka k. Kałusza, Zawadka k. Koziowej, Zawałów, Zawoja, Zbaraż*, Zborów* Zbydniów*, Zbyszyce, Zdynia, Zembrzyce, Zgłobień, Zielona koło Rawy, Zielona koło Nadwórny, Zielonki, Zimnawoda, Złoczów*, Złotniki, Zniesienie k. Lwowa, Zwardoń*, Zwiniacz*, Zwór.

Żabie*, Żabno nad Dunajcem*, Żegiestów*, Żelechów wielki, Żerosławice, Żmigród*, Żółkiew*, Żółtańce* Żołynia*, Żurawica*, Żurawno*, Żurów, Żydaczów*, Żyrawa k. Stryja, Żywiec*.

Składnice pocztowe.

*) Nazwiska w nawiasach oznaczają urzędy pocztowe, do których należą odnośne składnice.

Babińce (Krzywe dw.), Bajaków (Kozy), Balin (Chrzanów), Bar (Sądowa Wisznia), Barańczyce wielkie (Sambor), Barcice polskie (Stary Sącz), Basiówka (Nawarya), Bełzec (Skwarzawa), Berdychów (Przyłbice), Bereniowce (Zborów), Bereska (Hoczew), Berezowica wielka (Ostrów k. Tarnopola); Berezów niżny, (Berezów wyżny), Biała (Maków), Białogłowy (Olejów), Białoberezka (Uścieryki), Biały Dunajec (Poronin), Bielcza (Biadoliny), Bieniawa (Siemikowce), Biskupice (Wieliczka), Blizne (Jasienica), Błaszkowa (Brzostek), Bobiatyn (Tartaków), Bóbrka (Chorkówka), Bobrowa (Dębica), Bogusza (Grybów), Boków (Bybło), Bolechowce-Neudorf (Drohobycz), Bolechowice (Zabierzów k. Krakowa), Bolęcin (Trzebinia 2), Bonów (Jaworów), Borek stary (Tyczyn), Bortniki (Tłumacz), Bredheim (Ottynia), Brzeźnica (Bochnia), Brzeźnica (Dębica), Brzozowa (Gromnik), Budy Łańcuckie (Grodzisko), Budyłów (Kozłów), Bukowina (Poronin), Bukowina (Kęty), Burakówka (Koszyłowce), Burkanów (Złotniki), Burkut (Żabie), Bzianka (Wróblik szlachecki), Bystra (Gorlice).

Cewków (Dzików stary), Chatki (Złotniki)

Chełmek (Bobrek koło Oświęcima), Chiszewice (Rudki), Chlebiczyn leśny (Ottynia), Chmieliska (Skałat), Chmielnik (Tyczyn), Chodaczków mały (Borki w.), Chodorów (Sokal), Ciemierzyńce (Dunajów), Cieniawa (Rożniatów), Ciężkowice (Szczakowa), Cisiec (Milówka), Cło (Wyciąże), Cygany (Chmielów), Czarna (Łańcut), Czarna (Sędziszów), Czawryn (Zagórz I.), Czeremchów (Korszów), Czermna (Święcany), Czerniawa (Starzawa), Czerniechów (Jankowice k. Tarnopola), Cześniki (Rohatyn), Czukiew (Sambor). Czyszki (Nowe miasto), Czyżyny (Mogiła).

Dąbrowa (Jaworzno), Dąbrowica (Chmielów), Dąbrówka ruska (Sanok), Dąbrówka niemiecka (Nowy Sącz 2), Dąbrówki breńskie (Dąbrowa), Dankowice (Wilamowice), Dembno (Leżajsk), Derewlany (Busk), Długoszyn (Szczakowa), Dmytrów (Chołojów), Dobromirka (Maksymówka), Dobrotów (Łanczyn), Dobrowody (Monasterzyska), Dobrzany (Gródek Jag.) Doliniany (Psary), Dolne leżajskie (Jarosław), Dołęga (Zaborów), Dołha wojniłowska (Niegowce), Dołżanka (Tarnopol), Dołżyce (Cisna), Domacyny (Baranów), Domosławice (Zakliczyn nad Dunajcem), Dornfeld (Szczerzec), Drohobyczka (Dubiecko), Drohojów (Radymno), Drohomyśl (Hruszów), Dyniska (Uhnów), Dziekanowice (Dopczyce), Dziurków (Obertyn).

Filipowice (Zakliczyn) Fraga (Podkamień koło Rohatyna), Frydrychowce (Wadowice).

Gaje roztockie (Załoźce), Gaje wielkie (Tarnopol 1), Gierczyce (Bochnia), Głęboczek (Jezierzany koło Cz.), Głębokie (Rymanów), Głębowice (Polanka wielka), Głogoczów (Mogilany), Gniewczyna łańcucka (Przeworsk), Gniłowody (Wiśniowczyk), Godowa (Strzyżów), Góra św. Jana (Szczyrzyce), Gołkowice polskie (N. Sącz), Górno (Sokołów koło Rzeszowa), Grabowiec (Bohorodczany), Grab (Krempna), Grabie, (Wieliczka), Grobla (Sierosławice), Grochowce (Pikulice), Gródek (Grybów), Grzechynie (Maków), Gumniska Fox (Dębica), Gwoździec (Zakliczyn), Gwoźnica (Barycz).

Hałcnów (Biała), Hałuszczyńce (Romanówka), Hańczowa (Uście ruskie), Harklowa (Skołyszyn), Harta (Bachórz,) Hartfeld (Gródek k. Lwowa), Hermanowice (Niżankowice), Hoszowice (Brzeżany), Hladki (Hłuboczek), Hleszczawa (Iwanówka k. Trembowli), Hłudno (Dynów), Hnilcze (Horożanka), Hołosków (Ottynia), Hordynia szlach. (Kranzberg), Horodysławice (Mikołajów k. Gajów), Horodyszcze (Kozłów), Horoszowa (Uście Biskupie), Horucko (Medenice), Hruszów (Dobrowlany), Hruszowice (Stubno), Hubenice (Gręboszów), Hujsko (Dobromil), Hussów (Łańcut).

Ilińce (Zabłotów), Iszczków (Denysów), Iwkowa (Tymowa).

Jabłonki (Baligród), Jadachy (Chmielów), Jadowniki podgórne (Brzesko), Jamne (Ochotnica), Jamnica (Stanisławów), Januszkowice (Brzostek), Jasień (Brzesko), Jasionowce (Złoczów), Jastkowice (Chmielów) Jastrzębia (Ciężkowice), Jaworki (Szczawnica), Jawornik (Myślenice), Jawornik ruski (Ulucz), Jadłówka Szczep. (Rzuchowa).

Kalników (Krakowiec), Kamionka mała (Kołomyja), Kamionka wielka (Turka koło Kołomyi), Karłów (Załucze), Kasinka mała (Mszana dolna), Kąclowa (Grybów), Kąty (Chrzanów), Kiernica (Gród. Jag.), Kluczów wielki (Peczeniżyn), Kniażdwór (Kołomyja), Kobylany (Chorkówka), Kobyle (Wiśnicz k. Bochni), Kobylnica ruska (Wielkie Oczy), Kociubińce (Kopyczyńce), Komarowice (Biała), Konopkówka (Mikulińce), Koniuszki (Rohatyn), Końskie (Mrzygłód), Kopki (Rudnik), Korbielów (Jeleśnica), Kormanice (Niżankowice), Korzelice (Firlejów), Kośmierzyn (Potok złoty), Kossowy (Trzęsówka), Kotuzów (Wiśniowczyk) Kozówka (Sorocko), Kraczkowa (Łańcut), Krasna (Łanczyn), Krasne (Rzeszów), Krasnosielce (Zbaraż), Krogulec (Wasylkowce), Królik polski, (Rymanów 2). Królówka (Wiśnicz koło Bochni), Kropiwna (Gołogóry), Kroscienko wyżne (Krosno), Krosna (Ujanowice), Krużlowa wyżna (Grybów), Kryg (Kobylanka), Krządka (Majdan k. Kolbuszowy), Krzęcin (Wielkie Drogi), Krzeczów (Bochnia), Krzemienica (Łańcut), Krzywaczka (Izdebnik), Krzywe (Kamionka wołoska), Krzyworównia (Jasienów górny), Krzyż (Tarnów 1), Książnice (Chełm), Kulczyce szlacheckie (Sambor), Kupnowice st. (Rudki), Kurów (Nowy Sącz 1), Kwaczała (Alwernia).

Laska Wola (Mościska), Laskowa (Limanowa), Laszki murowane (Starasól), Leszczatów (Tartaków), Leszczowate (Ustrzyki dolne), Letnia (Medenice), Libusza (Biecz), Lisieczyńce (Nowe Sioło k. Podwołoczysk), Litynia (Medenice), Lubatowa (Iwonicz), Lubenia (Tyczyn), Lubcza (Jodłowa), Lubianki wyższe (Zbaraż), Lubla (Frysztak), Lubzina (Ropczyce).

Ładańce (Przemyślany), Ładyczyn (Mikulińce), Łanowce (Jezierzany k. Czortkowa), Łapczyce (Bochnia), Łapszyn (Brzeżany), Ławrów (Stary Sambor), Łąka (Strażów), Łazienki niemirowskie (Niemirów), Łękawice (Klecza górna), Łętowice (Bogumiłowice), Łętownia (Wola zarczycka), Łososina górna (Limanowa), Łówcza (Narol), Łukawiec (Wielkie Oczy), Łukowe (Lisko), Łużna (Wola łużańska).

Machów (Tarnobrzeg), Maćkowice (Kosienice), Magdalówka (Baworów), Malczyce (Mszana k. Bartatowa), Małowody (Siemikowce), Manajów (Olejów), Maniowy (Harklowa), Mariahilf (Kołomyja), Maszkienice (Biadoliny szlacheckie), Medynia (Wojniłów), Mętków (Babice k. Alwernii), Michalczowa (Tęgoborze), Miechocin (Tarnobrzeg), Mieczyszczów (Brzeżany), Międzyczerwienne (Czarny Dunajec), Miętustwo (Czarny Dunajec), Mierzwica (Kulików), Młodiatyn (Peczeniżyn), Mokrzyska (Słotwina), Morawsko (Jarosław), Mraźnica (Borysław), Mukanie (Ohladów), Mużyłowice (Ożomla), Myscowa (Żmigród), Mystków Cieniawa), Myszyn (Kołomyja).

Nagnajów (Chmielów), Nagoszyn (Dębica), Nakoneczne (Jaworów), Niebieszczany (Sanok), Niechóbrz (Zgłobień), Niedzieliska (Szczurowa), Nieczajna (Dąbrowa), Nieledwia (Milówka), Nienadówka (Sokołów ob. Rzesz.), Nieszkowice wielkie (Bochnia), Nowosiółka (Germakówka), Niewoczyn (Bohorodczany), Nieznanów (Chołojów).

Ocieka (Ropczyce), Odrowąż (Czarny Dunajec), Okniany (Tłumacz), Olesza (Tłumacz), Olszyny, (Wojnicz), Olszyny (Ołpiny), Olszówka (Zaryte), Ortynice (Łąka), Osobnica (Jasło), Ostrów (Przemyśl), Ostrowczyk (Trembowla), Ostrowsko, (Nowy Targ), Ostrowy Tuszowskie (Trzęsówka), Otałęż (Czermin),

Paczałtowice (Krzeszowice), Pacyków (Stanisławów), Pakoszówka (Jurowce), Pcim (Lubień k. Myślenic), Paszczyna (Dębica), Peresp a (Tartaków), Pętna (Ropica ruska), Petryłów (Uście zielone), Pewel mała (Żywiec), Piątkowa (Bircza), Pilchów (Rozwadów), Piotrów (Niezwiska), Piotrowice (Zator), Pisarówka (Dunajów), Pisarzowa, (Limanowa), Pisarzowice (Kozy), Pleników (Gołogóry) Płaza (Chrzanów), Poczapy (Białykamień), Podczerwone (Czarny Dunajec), Podhajczyki Justynow (Trembowla), Podjarków (Mikołajów k. Gajów) Podhajczyki (Kołomyja), Połomyja, (Niebylec), Połoniczna (Chołojów), Poluchów mały (Przemyślany), Podmichale (Kałusz), Ponikowica mała (Brody 1.), Poręba spytkowska (Brzesko), Poręba wielka (Oświęcim 1), Przedmieście czerlańskie (Gródek Jagiell.), Przedmieście lwowskie (Gródek Jagiell.), Porzecze gruntowe (Lubień wielki), Przedbórz (Kolbuszowa), Przewłoka (Buczacz), Przewrotne (Głogów), Przyborów (Szczepanów), Przybysławice (Radłów), Przybyszówka (Rzeszów I.), Przyłęk (Trzęsówka), Przyłkowice (Leńcze), Przyszów kameralny (Nisko), Przyszowa (Limanowa), Pstrągowa (Czudec). Pustków (Dąbie k. Dębicy), Puźniki górne (Barysz koło Monasterzysk).

Raciechowice (Dobczyce), Radocza (Wadowice), Raciborsko (Wieliczka), Radwan (Dąbrowa), Radziszów (Skawina), Raniżów (Żabłotce k. Brodów), Reichsheim (Chorzelów), Rekliniec (Mosty wielkie), Rodzowce (Złoczów), Reniów (Załoźce), Rogi (Miejsce piastowe), Rokietnica (Kosienice), Rosochowacie, (Słoboda złota), Róża (Zassów), Rozłucz (Turka n. Stryjem), Rożanka (Wielopole skrzyńskie), Różanka wyżna (Sławsko), Rozdziele (Lipniki), Rozwadów n. Dniestrem (Mikołajów n Dniestrem), Rożnów n. Dunajcem (Gródek), Ruda brodzka (Zabłotce k. Brodów), Rudnik (Izdebnik), Ruda rysie (Słotwina koło Brzeska), Rudniki (Piaseczna), Rudołowice (Jarosław), Rungury (Peczeniżyn), Rybarzowice (Łodygowice), Rzędzianowice (Mielec), Rzepińce (Buczacz), Rzyki (Andrychów).

Sadzawka (Łanczyn), Sąsiadowice (Felsztyn), Sarnki dolne (Bursztyn), Sarny (Krakowiec) Seneczów (Ludwikówka), Siedlanka (Kolbuszowa), Siedliska-Bogusz (Brzostek), Sieklówka dolna (Jasło) Sielec (Tarnobrzeg), Sielec-Bieńków (Dobrotwór), Sieniawa (Raba wyżna), Siennów (Zarzecze koło Jarosławia), Skarzyska (Szkło), Skawa (Chabówka), Skawce (Mucharz), Skawica (Maków), Skowierzyn (Zbydniów), Smęgorzów (Dąbrowa), Sobolów (Bochnia), Sobolów (Wojniłów), Sobów (Tarnobrzeg), Sokolniki (Nadbrzezie), Sosnów (Siemikowce), Spas (Rożniatów), Sromowice niżne (Krościenko n. Dunajcem), Stale (Mokrzyszów), Stanimierz (Kurowice), Stanisław dolny (Kalwarya zebrzydowska), Stańkowa (Niegowce k. Kałusza), Starawieś (Kamionka) Starawieś górna (Brzozów), Starawieś (Wilamowice), Stare Bystre (Czarny Dunajec), Stare Miasto (Leżajsk), Stare Sioło (Oleszyce), Staromiejszczyzna (Podwołczyska), Starmieście (Rzeszów), Staszkówka (Ciężkowice), Stojańce (Chorośnica), Stopnice królewskie (Tymbark), Stróża (Myślenice), Strutyn niżny (Rożniatów), Strutyn wyżny (Rożniatów), Stryjówka (Zbaraż), Strzelce małe (Szczurowa), Strzelce wielkie (Szczurowa), Suchodół (Chlebowice), Supranówka (Podwołoczyska), Surowica (Bukowsko), Świdnica (Krakowiec), Swilcza (Mrowla), Szalowa (Stróże), Szczawa (Kamienica), Szczepiatyn (Korczów koło Uhnowa), Szówsko (Jarosław)- Szwejków (Monasterzyska).

Tarnawa dolna (Zembrzyce), Tarnawka (Rymanów), Tarnowica polna (Tłumacz), Taurów (Kozłów), Telacze (Litiatyn), Tłumaczyk (Kołomyja), Tomaszowice (Wojniłów), Topolnica (Łopuszanka chomina), Touste (Zielonki), Trędowacz (Gołogóry), Tropie (Czchów), Trościaniec (Potutory), Trościaniec wielki (Olejów), Trzeboś (Sokołów koło Rzeszowa), Trzebinia (Myślenice), Trzemeśna (Myślenice), Trześniów (Wróblik szlachecki), Tudorkowice (Uhrynów), Turbia (Rozwadów), Turza wielka (Sokołów koło Stryja), Turze (Toporów), Tuszów nar. (Chorzelów), Tylmanowa (Łącko), Tyniec (Skawina), Tyszkowce (Okno k. Horodenki).

Ułazów (Dzików stary), Urmań (Pomorzany), Urycz (Schodnica), Usznia (Sassów).

Wał Ruda (Radłów), Waniowice (Sambor), Warzyce (Jasło), Wasylów (Korczów koło Uhnowa), Wesoła (Barycz), Węgierka (Pruchnik), Węglówka (Kasina wielka), Wicyń (Dunajów), Widełka (Głogów), Widynów (Załucze), Wielogłowy (Nowy Sącz 1), Wielowieś (Nadbrzezie), Wieprz (Andrychów)- Wierzchosławice (Bogumiłowice), Wilcza wola (Raniżów), Wilczna (Zawoja), Wilkowice (Biała), Winiatyńce (Nowosiółka kostiukowa), Wisłok wielki (Komańcza), Wiśniowczyk (Gołogóry), Witkowice (Kęty), Wojtowa (Lipinki), Wojutycze (Nadyby-Wojutycze), Wola radziszowska (Skawina), Wola raniżowska (Raniżów), Wola Małnowska (Krakowiec), Wolica baryłowa (Sienków k. Radziechowa), Wołcze (Turka n. Str.), Wołczuchy (Rodatycze), Wołkowce (Mielnica), Wołkowyja (Baligród), Wołoszcza (Łąka), Wołowiec (Nieznajowa), Worona (Otynia), Woźniki (Wadowice), Wulka mazowiecka (Hujcze), Wydrna (Dydnia), Wysoka (Głogów), Wyżne (Czudec), Wyżniany (Kurowice).

Zabierzów (Rzeszów), Zaczernie (Rzeszów), Zadnieszówka (Podwoł.), Zagórze (Babica k. Alwernii), Zagórzyce (Sędziszów), Zagorzyn (Łącko), Zalasowa (Ryglice), Zalas (Tenczynek), Zalasowa (Ryglice), Zalesie (Szmańkowczyki), Zalesie (Germakówka). Załanów (Rohatyn), Zarudce (Kulików), Zaszków (Kulików), Zawada (Dębica), Zbludra (Kamienica k. Łącka), Zdziarzec (Radomyśl wielki), Zelczyna (Wielkie drogi), Zgórsko (Radomyśl wielki), Zielonka (Raniżów), Złota (Czchów), Zołczów (Rohatyn), Zręcin (Chorkówka), Zubsuche (Poronin), Zwiernik (Pilzno),

Żabno nad Sanem (Radomyśl n. San), Żdżary (Sędziszów), Żuków (Gołogóry), Żywaczów (Niezwiska).

Losowania austro-węgierskich efektów loteryjnych w r. 1917.

Data	Nazwa losu	Wart. nomin. w. a.	Wygrana najwyż. kor.	Wygrana najniż. kor.	Termin wypłaty wygranych
2 Stycznia	Kredytowe	200	300.000	400·—	2 Lipca 1917
2 „	Lublany miasta	40	50.000	60·—	2 Lipca 1917
2 „	Austryackie Czerwonego krzyża	20	60.000	34·—	5 Stycznia „
2 „	5% Regulacyi Dunaju	200	120.000	200·—	po ciągnieniu
5 „	3% Tow. kredyt. ziem. II. emisyi z r. 1889	200	100.000	200·—	1 Sierpnia „
1 Lutego	4% pożyczka państwowa z r. 1860 (serye)	1000	—	—	1 Maja „
1 „	Austr. czerw. krzyża z r. 1916	30	500.000	30.—	
15 „	3% Tow. kredyt. ziem. I. emisyi z r. 1880	200	90.000	200·—	1 Czerwca „
1 Marca	Wiedeńskie losy komunalne	200	300.000	360·—	1 „ „
1 „	Basilica	10	30.000	16·—	1 Maja „
1 „	Węgierskie Czerwonego krzyża	10	30.000	17·—	2 Kwietnia „
2 Kwietnia	4% regulacyi Cisy	200	180.000	240·—	2 Lipca „
1 Maja	4% pożyczka państwowa z r. 1860	1000	600.000	200·—	1 Sierpnia „
5 „	3% Tow. kredyt. ziem. II. emisyi z r. 1889	200	60.000	200·—	1 Lutego 1918
15 „	3% Tow. kredyt. ziem. I. emisyi z r. 1880	200	90.000	200·—	1 Grudnia 1917
15 „	Węgierska pożyczka premiowa	200	200.000	384·—	15 Listopada „
15 „	4% węgierskie hipoteczne	200	40.000	200·—	16 Sierpnia „
15 „	Jo-sziv losy	4	12.000	4·—	1 Czerwca „
1 Czerwca	Pożyczka państwowa z r. 1864	200	800.000	400·—	1 Września „
1 „	Austr. czerw. krzyża z r. 1916	30	200.000	30.—	
2 Lipca	Kredytowe	200	300.000	400·—	2 Stycznia 1918
2 „	Austryackie Czerwonego krzyża	20	30.000	34·—	6 Lipca 1917
16 Sierpnia	3% Tow. kredyt. ziem. I. emisyi z r. 1880	200	90.000	200·—	1 Grudnia „
1 Września	Wiedeńskie losy komunalne	200	300.000	360·—	1 „ „
1 „	Węgierskie Czerwonego krzyża	10	20.000	17·—	1 Październ. „
1 „	Basilica	10	20.000	16·—	2 Listop. „
5 „	3% Tow. kredyt. ziem. II. emisyi z r. 1889	200	60.000	200·—	1 Lutego 1918
1 Paździer.	4% regulacyi Cisy	200	180.000	240·—	2 Stycznia „
1 „	Austr. czerw. krzyża z r. 1916	30	150.000	30.—	
15 Listopada	Węgierska pożyczka premiowa	200	240.000	392·—	15 Maja „
15 „	4% węgierskie hipoteczne	200	40.000	200·—	15 Lutego „
15 „	Jo-sziv losy	4	20.000	4·—	1 Grudnia 1917
16 „	3% Tow. kredyt. ziem. I. emisyi z r. 1880	200	90.000	200·—	1 Czerwca 1918
1 Grudnia	Pożyczka państwowa z r. 1864	200	300.000	400·—	1 Marca „

Losowania w Austryi dozwolonych losów zagranicznych.

Data	Nazwa losu		Wart. nomin.	Wygrana najwyż. kor.	Wygrana najniż. kor.	Termin wypłaty wygranych
2 Stycznia	Sasko-meiningeńskie (serye	p. n. fl.	7	—	—	1 Lutego 1917
2 „	3% m. Hamburga z r. 1866	talar	50	—	—	1 Marca „
15 „	5% rosyjskie z r. 1864	rubli	100	200.000	145·—	1/15 Kwietnia „
15 „	2% serbskie	—		—	—	—
15 „	Serbskie losy tytoniowe	—		—	—	—
1 Lutego	Losy tureckie	frank.	400	200.000	400·—	1 Marca *) „
1 „	Sasko-meiningeńskie	p. n. fl.	7	5.000	11·—	1 Maja „
1 „	Losy brunszwickie (serye)	talar	20	—	—	31 Marca „
1 „	Włoskie Czerwonego Krzyża	lirów	25	15.000	39·—	9 Lutego „
14 Marca	5% losy rosyjskie z r. 1866	rubli	100	200.000	145·—	1/14 Czerwca „
31 „	Losy brunszwickie	talar.	20	60.000	31·—	30 „ „
2 Kwietnia	„ tureckie	frank.	400	400.000	400·—	1 Maja* „
2 „	4% losy badeńskie (serye)	talar.	100	—	—	1 Czerwca „
1 Maja	Losy brunszwickie (serye)	talar.	20	—	—	30 „ „
1 „	Włoskie Czerwonego krzyża	lirów	25	30.000	39·—	9 Maja „
15 „	Serbskie losy tytoniowe	—		—	—	—
1 Czerwca	Losy tureckie	frank.	400	200.000	400·—	2 Lipca*) „
1 „	4% losy badeńskie (ser.)	talar.	100	100.000	100·—	1 Sierpnia „
30 „	Losy brunszwickie.	talar.	20	15.000	31·—	1 Paźdz. „
1 Lipca	Losy sasko-meiningeńskie (serye)	p. n. fl.	7	—	—	1 Sierpnia „
1/14 „	5% rosyjskie z r. 1864 (serye)	rubli	100	—	—	1/14 Paździer. „
14 „	2% serbskie	—		—	—	—
1 Sierpnia	Losy tureckie	frank.	400	400.000	400·—	1 Września*) „
1 „	Losy brunszwickie (serye)	talar.	20	—	—	1 Paźdz. „
1 „	„ sasko-meiningeńskie	p. n. fl.	7	10.000	11·—	1 Listopada „
1 „	Włoskie Czerwonego krzyża	lirów	25	15.000	39·—	9 Sierpnia „
1/14 „	5% losy rosyjskie z r. 1866 (ser.)	rubli	100	—	—	1/14 Grudnia „
15 „	Serbskie losy tytoniowe	—		—	—	—
1 Paździer.	Losy brunszwickie	talar.	20	30.000	31·—	31 Grudnia „
1 „	Losy tureckie	frank.	400	200.000	400·—	1 Listop. „
1 Listopada	Losy brunszwickie (serye)	talar.	20	—	—	31 Grudnia „
1 „	3% losy oldenburskie	talar.	40	10.000	40·—	1 Lutego 1918
2 „	Włoskie Czerwonego Krzyża	lirów	25	30.000	39·—	10 Listop. 1917
1 Grudnia	Losy tureckie	frank.	400	400.000	400·—	2 Stycz. 1918*)
31 „	Losy brunszwickie	talar.	20	15.000	31·—	31 Marca 1918

*) Najwyższa wygrana tureckich losów 100%, najniższa 60%.

Ludność miast i miasteczek galicyjskich

według spisu ludności z dnia 31. grudnia 1910.

Andrychów	4.514
Baranów	1.908
Barysz	4.998
Bełz	6.017
Biała	8.650
Biecz	3.799
Błażowa	5.003
Bóbrka	5.630
Bochnia	10.290
Bohorodczany	4.500
Bolechów	3.924
Bołszowce	4,895
Borszczów	4.966
Borysław	15.136
Brody	17.532
Brzesko	3.662
Brzostek	1.401
Brzozów	4.502
Brzeżany	12.243
Buczacz	14.240
Budzanów	5.471
Bursztyn	5.079
Busk	7.810
Chodorów	4.730
Chrzanów	11.562
Chyrów	3 040
Cieszanów	3.444
Ciężkowice	2.016
Czortków	4.587
Dąbrowa	3.038
Dębica	4.664
Delatyn	7.916
Dobczyce	3.542
Dobromil	3.632
Dolina	9.848
Drohobycz	35.865
Dukla	3.054
Gliniany	5.387
Głogów	2.996
Gorlice	6.942
Gródek Jagielloński	12.926
Grybów	3.119
Grzymałów	3.927
Halicz	4.971
Horodenka	11.431
Husiatyn	6.017
Jagielnica	3.071
Janów	2.608
Jarosław	21.087
Jaryczów nowy	3.329
Jasło	10.033
Jaworów	10.204
Jaworzno	13.170
Jazłowiec	3.335
Jordanów	1.512
Kalwarya	1.815
Kałusz	8.679
Kamionka strumiłowa	7.635
Kańczuga	2.557
Kęty	5.884
Kolbuszowa	3.438
Kołomyja	38.808
Komarno	6.142
Kopyczyńce	7.800
Kossów	5.536
Kozowa	5.442
Kraków	126.000
Krakowiec	1.784
Krosno	5.538
Kulików	3.920
Kuty	6.756
Leżajsk	5.304
Limanowa	2.105
Lisko	4.605
Lubaczów	6.470
Lwów (z tego rz. kat. 101.267, gr. kat. 34.454, ewang. 2.792, żydów 56.751).	206.113
Łańcut	4.327
Łopatyn	3.343
Maków	3.460
Mielec	6.219
Mikołajów	3.485
Mikulińce	3.742
Monasterzyska	4.372
Mościska	4.975
Mosty Wielkie	4.692
Muszyna	2.730
Myślenice	2.870
Nadwórna	8.298
Niemirów	3.284
Niepołomice	4.397
Nisko	5.040
Niżankowice	2.322
Nowy Sącz	24.488
Nowy Targ	9.173
Olesko	4.200
Oświęcim	10.117
Peczeniżyn	6.682
Pilzno	2.366
Piwniczna	3.896
Podgórze	22.003
Podhajce	5.738
Podwołoczyska	5.907
Pomorzany	4.511
Przemyśl	46.029
Przemyślany	5.136
Przeworsk	3.414
Radomyśl	3.035
Radymno	2.673
Radziechów	4.494
Rawa ruska	10.518
Rohatyn	7.744
Ropczyce	3.320
Rozdół	4 642
Rozwadów	3.377
Rożniatów	3.641
Rudki	3.714
Rudnik	3.646
Rymanów	3.859
Rzeszów	23.894
Sądowa Wisznia	4.980
Sambor	19.919
Sanok	10.222
Sassów	3.984
Sędziszów	2.664
Sieniawa	4.010
Skała	6.152
Skałat	6.309
Skawina	2.039
Skole miasto	4.458
Śniatyn	12.440
Sokal	11.615
Sokołów	3.864
Stanisławów	30.150
Stary Sącz	5.156
Stary Sambor	4.916
Stara Sól	1.496
Stryj	29.025
Strzyżów	2.235
Sucha	1.592
Szczakowa	3.359
Szczerzec	1.633
Tarnobrzeg	3.404
Tarnopol	32.327
Tarnów	35.471
Tłumacz	6.184
Trembowla	8.568
Tuchów	2.785
Turka	10.948
Tustanowice	12.075
Tyśmienica	10.139
Tyczyn	3.206
Uhnów	4 237
Ujście solne	1.448
Ulanów	3.346
Ustrzyki dolne	3.908
Wadowice	7.116
Wieliczka	7.118
Wilamowice	1.774
Wiśnicz nowy	3.504
Wojnicz	1.663
Zabłotów	4.775
Zakopane	7.922
Zaleszczyki	5.226
Założce	7.501
Zator	2.175
Zbaraż	9.998
Zborów	6.299
Złoczow	11.461
Żabno	1.598
Żółkiew	8.577
Żurawno	2.872
Żydaczów	3.871
Żywiec	5.604

Alfabetyczny wykaz należytości stemplowych,

zestawiony na podstawie Cesarskiego rozporządzenia z 15. września 1915. Nr. 278.

	K	h.
Absolutorya na studja, wystawione przez rządowe zakłady naukowe	2	—
— przez inne zakłady naukowe prywatne .	1	—
Adoptacje, prośby o potwierdzenie adoptacji		
pierwszy arkusz	5	—
od następnych	1	—
Adwitalne (dożywotne) układy między małżonkami, mocą których przyznaje się używanie majątku po śmierci jednego z małżonków, od pierwszego arkusza . . .	2	—
— od dalszych po	1	—
Alimentacje, skargi względem ojcowstwa, od każdego arkusza	1	—
— umowy o alimentacyę według skali II, jeżeli się należą z ustawy; bez ustawowowego obowiązku jako darowizny . .		
Alegaty dodawane do podań i protokołów, podlegających ostemplowaniu, od arkusza	—	50
— w postępowaniu spornem, jeżeli przedmiot sporu nie przekracza 100 K.	—	20
— powyżej 100 K.	—	50
— książki, broszury, plany od każdej sztuki	—	50
Amortyzacja, podania o amortyzacyę dokumentów, o ile pociągają za sobą sądowy edykt, od pierwszego arkusza . . .	2	—
— od dalszych po	1	—
— Orzeczenia w tych sprawach do 100 K. wolne od stempla, powyżej 100 K. .	5	—
Apelacyjne pisma, obacz Podania.		
Asygnacye, obacz Przekazy.		
Awizacye sądowe przy najmach:		
a) jeżeli termin wypowiedzenia nie przenosi 1 miesiąca, za każdy arkusz po . .	—	30
b) przy najmach za czas dłuższy od k. a	1	—
— Ugody w tych sprawach	2	—
Beneficya, prośby o nadanie beneficyów do osób prywatnych (patrona) lub konsystorzów biskupich wolne od stempla;		
— do władz publicznych, od każdego arkusza	1	—
Certyfikaty przynależności	1	—
– cen targowych, wydanych przez władze rządowe	2	
– cen targowych, wydanych przez inne władze lub instytucye	1	—
Cesye bezpłatne, tak jak darowizny od każdego arkusza	1	—
— żyra na wekslach lub przekazach, podlegających skali I., wolne są od stempla.		
— cesye na przekazach kupieckich od k. a.	—	10
— cesye innych praw i wierzytelności według wartości spłaty i skali II.;		
Cytacyjne edykta w prawno-cywilnem postępowaniu są wolne od opłaty. Prośby o wydanie takich edyktów, od pierw. ark.	2	—
od dalszych po	1	—

	K.	h.
Darowizny. Dokumenta darowizny:		
a) między żyjącymi, podlegają opłacie stemplowej od arkusza	1	—
b) na wypadek śmierci, od pierw. arkusza .	2	—
Oprócz tego od wartości czystej darowizny, t. j. wartości darowanego przedmiotu, z potrąceniem przyjętych przez obdarowanego ciężarów i długów:		
1) od darowizn rodziców na rzecz dzieci i odwrotnie, rodziców na rzecz osób z dziećmi małżeństwem połączonych lub połączyć się mających, na pasierbów, pomiędzy małżonkami, w końcu pomiędzy narzeczonymi aktem przedślubnym $14\frac{1}{2}\%$		
2) od darowizn na rzecz krewnych w linii bocznej (rodzeństwo, stryjeczni, cioteczni) aż do 4. stopnia pokrewieństwa, po 8%		
3) na rzecz dalszych krewnych lub osób obcych po 15%		
4) na rzecz fundacyi na cele oświatowe, dobroczynne lub humanitarne po 2%		
Nadto należytość od przeniesienia nieruchomości (obacz Ust. z dnia 18. czerwca 1901, Dz. u. p. l. 71.		
Deklaracye ekstabulacyjne (wykreślenia):		
a) jeżeli równocześnie stanowi pokwitowanie we dług skali II ;		
Dekrety dla urzędników prywatnych i gminnych, dalej nadania posad duchownych:		
a jeżeli jaki urzędnik, kapłan itd. otrzymuje posadę na pewną oznaczoną ilość lat, to ilość tę mnoży się przez sumę rocznej pensji i od wynikającej stąd całkowitej sumy opłaca się stempel według skali III.		
b jeżeli urzędnik lub sługa otrzymuje posadę na więcej niż 10 lat, to opłaca się stempel tylko od dziesięćkroć pomnożonej pensji według skali III.		
c jeżeli posada jest prowizoryczną, to opłaca się należytość według trzykrotnej sumy rocznego dochodu. W razie stanowczego mianowania, ma otrzymujący posadę dopłacić należytość od pensji pomnożonej przez siedm;		
d jeżel urzędnik lub sługa mianowany został na cały przeciąg życia, choć z warunkiem wypowiedzenia, w takim razie płaci się także należytość tylko od dziesięciokrotnej płacy. Przy podwyższeniu płacy lub nadaniu przez tego samego służbodawcę posady lepiej dotowanej, bierze się tylko nadwyżkę płacy za podstawę wymiaru.		
Dekrety uzdolnienia, wydawane przez władze przy egzaminach, składanych w celu uzyskania posady lub publicznego zatrudnienia, od pierwszego arkusza . . .	2	—
— od dalszych arkuszy po	1	—
Depozyta: *A)* sądowe wolne od stempla. Inne depozyta sądowe:		
jeżeli złożone zostały do przechowania dla składającego lub kogo innego;		
jeżeli jednak depozyt złożony został jako spłata, którą składający w własnem lub cudzem imieniu temu, dla kogo deponowany przedmiot ma być przechowany, uiszcza, opłaca się należytość od wartości według skali II		
B) Depozytowe kwity, t. j. kwity na wydane depozyta, jeśli od wartości według skali II. nie przypada mniejsza kwota, od arkusza	1	—
C) Podania o przyjęcie depozytu, od arkusza	1	—

	K.	h.
D) Ekstrakty lub inne potwierdzenia z depozytowych rejestrów, że się jaki przedmiot w sądowem przechowaniu znajduje, od każdego arkusza	2	—
Dokumenty prawne. We wszystkich wypadkach, w których należytość w taryfie wymieniona jest od jednego arkusza, należy za każdy dalszy arkusz, tak przy dokumentach prawnych i kontraktach, jak i przy podaniach sądowych użyć stempla za	1	—
— W sprawach spornych, w których wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 100 k.	—	30
— Podania do innych niesądowych urzędów	1	—
— Jeżeli należytość procentualna od czynności prawnej bezpośrednio uiszczoną być musi, to odnośny dokument prawny zaopatrzony być musi od każdego arkusza stemplem za	1	—
— Jeżeli należytość od każdego arkusza uiszczoną być musi, wtenczas na te dokumenty i pisma użyć można tylko arkusza, który objętość nie przenosi 1750 cm. kwadratowych. Jeżeli się użyje papieru większego, wtedy należy uiścić należytość od tego i od drugiego arkusza.		
— Dokumenty, od których przypada należytość skarbowa, jak kontrakty kupna, darowizny itd. zgłoszone być muszą, jeśli sporządzone są w kraju w 8 dniach, jak zaś za granicą w 30 dniach do wymiaru tej należytości w odpisie wierzytelnym do odnośnego urzędu podatkowego.		
— Wolne od opłaty są dokumenty, które obok właściwych dowodów wręczyć potrzeba publicznym i gminnym kasom, urzędom lub instytucyom pozostającym pod zarządem państwa, jedynie tylko w celu manipulacyi, oraz dokumenty, których władze i urzędy wymagają wyłącznie do urzędowego użytku i do których wystawienia strona według prawa cywilnego nie jest obowiązana, dopóki nie użyto ich do innego celu.		
Dokumenty prawa obywatelstwa . . .	2	—
Doniesienia karne:		
1. Wnioski oskarżyciela przywatnego:		
a) o występek podlegający sądowi przysięgłych pierwszy arkusz	15	—
dalsze arkusze	1	—
b) o inne występki pierwszy arkusz . .	10	—
dalsze arkusze	1	—
c) o przekroczenia pierwszy arkusz . . .	3	—
dalsze arkusze	1	—
2. Zgłoszenia środków prawnych:		
a) zażalenia nieważności pierwszy arkusz	15	—
dalsze arkusze	1	—
b) odwołania od wyroków Trybunału pierwszy arkusz	10	—
dalsze arkusze	1	—
c) odwołania od wyroków S. p. pierw. ark.	3	—
dalsze arkusze	1	—
3. Wywody i inne podania:		
a) przed Sądem przysięgłych pierw. ark.	3	—
dalsze arkusze	1	—
b) przed Trybunałem pierwszy arkusz .	2	—
dalsze arkusze	1	—
c) przed Sądem powiat. pierwszy arkusz	1	—
dalsze arkusze	1	—

	K.	h.
4. Podania o złagodzenie kary, o łaskę i o odroczenie kary — wolne od stempla.		
5. *a)* protokoły zamiast podań — jak podania		
b) protokoły rozpraw:		
aa) przed Sądem powiatowym od całego protokołu	1	—
bb) przed Sądem obwodowym od całego protokołu	5	—
Nadto za każdą dalszą pół godzinę ad *aa)* .	2	—
ad *bb)* .	10	—
Na drugiej i dalszych rozprawach już pierwsze pół godziny podlega osobnej należytości.		
— Jeżeli na wstępnej rozprawie protokołuje się na tym samym arkuszu należy się nowy stempel.		
— Załączniki każdy arkusz	—	50
książki, broszury, plany od sztuki	—	50
Dożywotnie układy obacz **Adwitalne ukł**		
Drzewa genealogiczne sporządzone przez osoby prowadzące metryki lub przez nie potwierdzone, od każdego urodzenia, ślubu i śmierci każdej zamieszczonej osoby.	1	—
Duplikaty podań, które w dwóch lub więcej egzemplarzach bywają wnoszone, podlegają opłacie stemplowej, od arkusza . .	1	—
lub niższej należytości przepisanej dla pierwszego egzemplarza.		
— urzędowych dokumentów w ogólności od każdego arkusza	2	—
— w sprawach sądowych do 100 koron od każdego arkusza	1	—
— w innych sprawach sądowych od każdego arkusza	2	—
— dekretów sądowych przyznania majątku .	2	—
Dyplomy, *a)* wystawione przez władzę lub gminy, od pierwszego arkusza	2	—
od każdego dalszego	1	—
b) wystawione przez osoby prywatne, od każdego arkusza	1	—
Dyscyplinarne sprawy, podania, od ark. .	1	—
— rekursy, od pierwszego arkusza	2	—
od każdego dalszego	1	—
Edykta, prośby o wydanie, od pierwsz. ark.	2	—
od każdego dalszego	1	—
Egzekucye. Podania w dalszem postępowaniu egzekucyjnem:		
1. egzekucya mobilarna:		
a) wartość przedmiotu do K. 100 } za każdy arkusz	—	30
b) „ „ nad „ 100 } za każdy arkusz	1	
c) podania dłużnika bez względu na kwotę	—	30
2. licytacya nieruchomości:		
a) wartość przedmiotu, względnie wysokość wierzytelności do 100 K., każdy ark.	—	30
b) powyżej 100 K., pierwszy arkusz . .	2	—
każdy następny	1	—
Ekstabulacyjne podania, jak podania o wpis — patrz **Podania.**		
Fantowania, patrz **Protokoły.**		
Fundacye, listy fundacyjne od każdego ark.	1	—
— należytości od przeniesienia własności majątku przeznaczonego na fundacyę jak od darowizny lub spadku.		

	K.	h.
Gminy. Podania do urzędów gminnych w sprawach cywilno-prawnych między gminą a stroną, wolne od stempla, zresztą w regule od arkusza	1	—
Honorowe urzędy, podania o nie do władz rządowych lub autonomicznych, od pierwszego arkusza	10	—
od każdego dalszego	1	—
Immatrykulacye, jako świadectwa szkolne .	1	—
Inwentarze sądowe, od arkusza	1	—
— jeżeli wartość przedmiotu spornego nie wynosi 100 K., od arkusza	—	30
— inne od arkusza	1	—
Karty abonamentowe, wolne; w razie użytku sądowego podług skali II.		
— **do grania,** od talii	—	60
— **ładunkowe,** spisy ładunkowe, spisy składowe, warranty zakładów do przechowywania towarów, przez państwo upoważnionych, od sztuki	2	—
— wszelkie inne, od sztuki	1	—
— każde przeniesienie na nich	1	—
— **przynależności,** *a*) dla sług, czeladzi, terminatorów i wyrobników	—	30
b) dla innych osób	1	—
— **umowne** sensali (Schlusszettel) od szt.	—	50
— w razie skargi sądowej należy opłacić należytość od umowy zawartej w karcie.		
Katastralne wyciągi, *a*) z urzędu wolne od stempla; *b)* na żądanie stron od kadego ark.	1	—
Kodycyle tak jak testamenty, od pierwszego arkusza	2	—
Komisowe kontrakty od wart. według skali II		
Kompromisarskie (polubowne) **wyroki,** patrz **Wyroki sądowe.**		
— zapisy na sąd polubowny i układy z samym sędzią polubownym o sąd, od każdego ark.	1	—
Konkursy i postępowania ugodowe:		
Podania wierzycieli ze zgłoszeniem pretensyi od każdego arkusza do 100 K.	—	30
„ 1000 K.	1	
ponad 1000 K.	2	
Podania dłużnika i zarządcy masy — wolne od stempla.		
— Inne podania od każdego arkusza . . .	1	—
— Wniosek wierzyciela na otwarcie konkurs od 1 arkusza do 1000 K. . . .	5	—
ponad 1000 K. . . .	10	—
następne arkusze po	1	—
Wniosek dłużnika na otwarcie konkursu wolne od stempla.		
— Rekursy do Trybunału I. i II instancyi od 1 arkusza	5	—
„ „ Najwyż. Sądu od 1 arkusza	10	—
dalsze arkusze po	1	—
Protokoły zamiast podań — jak podania, zresztą bez stempla.		
— Załączniki, każdy arkusz	—	50
książki, broszury, plany od sztuki po	—	50
— Przy zgłoszeniu ich pretensyi do 100 K. po	—	20
Zarządcy masy przysługuje, z wyjątkiem procesów czynnych uwolnienie od stempli.		

	K.	h
Konsensy, jako akta urzędowe, wolne od stempla; od osób prywatnych, od arkusza	1	—
Konta, od kupców i przemysłowców z saldem lub bez salda, na kwotę do 20 K. . .		2
od 20 do 100 K. . .	—	10
„ 100 „ 1000 „ . .	—	20
powyżej 1000 „ . .	—	50
Jeżeli konta saldowane używają się zamiast kwitów do kas publicznych lub sądownie, od wartości według skali II.		
Kontrakty budowy bez własnego materyału według skali II.		
Kontrakty dzierżawy według skali II.		
— **Kupna...** *A*) Dokument kontraktowy: *a*) jeżeli przedmiot jest ruchomy, od wartości według skali III.;		
b) jeżeli przedmiot jest nieruchomy, od każd. ark.	1	—
B) Interes prawny w razie *A)* lit. b) podlega odrębnej należytości (zobacz **przeniesienia nieruchomości**).		
Kontrakty dostawy materyałów i pracy wedł. skali III; pracy bez materyału wedł. skali II.		
— **działu** 1) o podział prawa przysługującego jednej stronie z drugą: *A*) o płatnie: *a*) co do pretensyj dłużnych sk, II; *b*) co do ruchomości sk. III. *c*) co do nieruchomości od każdego arkusza . . .	1	—
i nal. przen. przy opłatnych kontraktach. *B*) bezpłatne jak darowizny. 2) przy ustanowieniu kontratu spółki jak kontrakty spółki. 3) o podział praw należących do dwóch lub więcej osób: *A*) co do rzeczy ruchomych, mianowicie: *a*) zamiennych jak gotówka, papierów na imię właściciela, zlecenie, pretensyj dłużnych, zboża itp. od każdego ark.	1	—
b) niezamiennych sk. III; *B)* co do nieruchomości od każdego arkusza	1	—
i nal. przen. jak przy kontrakcie zamiany.		
— **małżeńskie** co do wspólności dóbr 1) na przypadek śmierci obacz darowizny na przypadek śmierci; 2) między żyjącymi co do ruchomości według sk. II, *b*) co do nieruchomości ad k. a.	1	—
i należytość przenośna.		
— **najmu** według skali II.		
— **pożyczek** według skali II.		
Kopulacyjne świadectwa, od arkusza . .	1	—
Korespondencye kupców i przemysłowców, o ile dotyczą interesów kupieckich, są wolne od opłaty stemplowej.		
Kramarskie licencye od pierw. wystawienia	1	—
Prośby o nie, od pierwszego arkusza . .	2	—
od każdego dalszego	1	—
Przedłużenie licencji, za każde przedłużenie .	2	—
Księgi handlowe:		
a) Księga główna, conto-corrente, saldo-conto kupców, fabrykantów i przemysłowców, od każdego arkusza objętości 5040 kw. ctm.	—	50
b) wszystkie inne księgi kupców i przemysłowców z wyjątkiem książek kopiowych od ark. o przestrzeni 2640 kw. ctm.	—	10

	K	h.
Księgi te mają być ostemplowane i urzędownie obliterowane przed rozp. wpisów.		
Kuratelarne dekrety jako akta urzędowe, wolne od stempla.—Prośby o zarządzenie lub przedłużenie kurateli, od pierw. ark.	2	—
od każdego dalszego	1	—
— rachunki jako alegaty przy podaniach, od ark.	—	50
Kwity podlegające należytości:		
a) Potwierdzenie uprawnionego zobowiązanemu na dowód spełnionego zobowiązania; kwity na rzeczy ocenne, według skali II.		
b) Potwierdzenie, że jakąś rzecz ocenną przyjmuje się w przechowanie, użytek lub zastaw, o ile według sk. II. nie przypada mniejsza należytość od każdego ark.	1	—
c) Pokwitowania odbioru sądowych depozytów, o ile według skali II. nie przypada mniejsza należytość, od każdego arkusza	1	—
d) Inne pokwitowania, które uważać należy za dokumenty prawne, o ile im nie przysługa uwolnienie od stempla, od każd. ark.	1	—
e) Pokwitowania kwot niżej 4 K. wolne.		
Legalizacye, tj. potwierdzenie autentyczności dokumentów:		
A) jeśli wydają je władze lub publiczne urzędy:		
a) za potwierdzenie podpisu strony . . .	2	—
b) za równoczesne potwierdzenie każdego dalszego podpisu strony	1	—
B) jeżeli legalizują notarjusze:		
od podpisu jednej osoby	1	—
od podpisu każdej dalszej osoby	—	50
Potwierdzenie firmy handlowej i podpisów na kontraktach spółki podlega opłacie wedł. *A*) protokoły legalizacyi są wolne od stempla.		
Lekarskie świadectwa, patrz **Świadectwa.**		
Listy frachtowe (przewozowe),		
od wagi 5000 kg. lub cały wagon . .	1	20
wszystkie inne od sztuki	—	30
Do posyłek pocztowych i kolejowych wolno używać tylko blankietów urzędowych z wytłoczonym stemplem;		
Losy, Loterye. Wygrane na loterji liczbowej podlegają opłacie 20% od wygranej. Przy innych loterjach od wygranej po odtrąceniu nominalnej wartości losu lub stawki 25%.		
Małoletniość. Prośby o opuszcz. mał. od ark.	1	—
Orzeczenia w tych sprawach	5	—
Metryki i wyciągi z nich (chrztu [urodzin] zaślubin lub śmierci), od ark. i każdej osoby	1	—
Najmy, umowy o najem według sk. II.		
Nakazy zapłaty w postępowaniu upominawczym: do 50 K	—	50
od 50 K „ 100 „	1	—
„ 100 „ „ 400 „	2	—
„ 400 „ „ 600 „	4	—
„ 600 „ „ 800 „	8	—
„ 800 „ „ 1000 „	10	—
Należytości spadkowe patrz **Spadki.**		
Nazwiska zmiana. Podania o zmianę nazwiska, lub jego przeniesienie, od pierw. ark.	10	—
od każdego dalszego	1	—
Odpisy: *a*) urzędowe, zwykłe tj. niewidymowane:		

	K.	h
aa) jeżeli je sąd wystawia, od arkusza .	1	—
bb) jeżeli wystawiają je inne władze, a więc i gminy, od arkusza	1	—
b) urzędownie widymowane, od arkusza . .	2	—
c) zwykłe odpisy sądowe, użyte w sprawach spornych, nie sięgających 100 K., od ark.	—	50
nad 100 K. od arkusza	2	—
d) nieurzędowe, widymowane, tj. wystawione przez strony same, a przez notarjuszów widymowane, od arkusza	1	—
e) przez inne osoby prywatne widymowane, jak świadectwa, od arkusza	1	—
f) Wyciągi i odpisy z protokołów pomiarowych i aktów katastralnych, jeżeli wydane są urzędownie, od arkusza	1	—
g) odpisy rubrów	—	50
Oferty, od arkusza	1	—
Opuszczenie wieku *(venia aetatis).* Prośby od arkusza	1	—
Orzeczenia rzeczoznawców jako środek dowodowy od k. ark.	1	—
Oszacowania sądowe (dobrowolne) od wypośrodkowanej wartości 1/4%		
w sprawach o wywłaszczenie 1/2% . . .		
Paszporty: *a)* dla służących, czeladzi, terminatorów, wyrobników, i w ogóle książki wędrownicze, od każdego wystawienia . .	—	30
b) dla innych osób	2	—
Pełnomocnictwa, jeżeli nie zapewniają wynagrodzenia, od arkusza	1	—
Pertraktacye spadkowe, oświadczenia i podania, od arkusza	1	—
— jeżeli spuścizna bez odtrącenia długów nie przenosi 100 K., są wolne od stempla.		
Plany budownicze jako załączniki dokumentów, od ark.	1	—
Podania sądowe w sprawach spornych:		
a) przy wartości przedmiotu sporu do 100 K od każdego ark.	—	30
ponad 100 K „ 1000 „ „ „ „	1	—
„ 1000 „ „ 5000 „ „ „ „	2	—
„ 5000 „ „ 10000 „ „ „ „	2	50
„ 10000 „ „ — „ „ „ „	3	—
b) skargi ponad 100 K, odpowiedzi na skargę, pisma przygotowawcze jakoteż zarzuty przeciw nakazom zapłaty i zabezpieczenia od 1 arkusza dwukrotna należytość ad *a*)		
c) pisma apelacyjne od 1 arkusza pięciokrotna należytość ad *a*)		
d) odpowiedzi apelacyjne od 1 arkusza dwukrotna należytość ad *a*)		
e) rewizye od 1 arkusza dwudziestokrotna należytość ad *a*)		
f) odpowiedzi rewizyjne od 1 arkusza dwukrotna należytość ad *a*)		
następne arkusze oraz dalsze egzemplarze podlegają ostemplowaniu jak pod *a*)	1	—
— w sprawach niespornych każdy arkusz w spraw. spadk. do 100 K wolne od stempla.		

	K.	h.
rekursy i zażalenia do Tryb. I i II inst.		
pierwszy arkusz . .	5	—
rekursy z zażalenia do Najwyż. Sądu	10	—
pierwszy ark sz . .	1	—
dalsze arkusze po .		
— o wpis hipoteczny lub wykreślenie	1	—
do 100 K pierwszy ark.	2	—
ponad 100 K „ 200 „ „ „	3	—
„ 200 „ „ 500 „ „ „	4	—
„ 500 „ „ 1000 „ „ „	5	—
„ 1000 „ — „ „	1	—
każdy następny arkusz	3	—
nieocenne i adnotacye pierwszy arkusz .		
Od wpisu sumy wyżej 200 K należytość intabulacyjna wynosi $^1/_2\%$ z 25% dodat. od wysokości mającej się zaintabul. sumy.		
Podania przy zameldowaniu samoistnego prowadzenia wolnego przemysłu, lub podania o potrzebną koncesję:		
w miastach mających nad 50.000 ludności, od pierwszego arkusza	8	—
w miastach o ludności 10—50.000, od pierwszego arkusza	6	—
w miastach o ludności 5—10.000, od pierwszego arkusza	4	—
we wszystkich innych miejscowościach .	3	—
od każdego dalszego arkusza we wszystkich tych wypadkach	1	—
— o pozwolenie na tańce z muzyką, na trzymanie otworem szynków, kawiarń itd. po za policyjną godziną, na produkcje gimnastyczne i teatralne, koncerty i t. d. za opłatą wstępu, od pierwszego arkusza .	2	—
od każdego dalszego arkusza	1	—
— o nadanie i zatwierdzenie stopni szlacheckich, udzielenie orderu, pozwolenie noszenia obcych dekoracyj, połączenie lub zmianę herbu, o zmianę nazwiska, o nadanie honorowych urzędów, od pierw. ark.	10	—
— o udzielenie, uznanie lub zatwierdzenie przywileju, od pierwszego arkusza . . .	6	—
— o przedłużenie przywileju	1	—
Podania o udzielenie austrjackiego obywatelstwa, o udzielenie prawa obywatelstwa miejskiego lub przyjęcie do związku gminy, od pierwszego arkusza	4	—
— o ogłoszenie publicznych licytacyj lub o wydanie edyktów, od pierwszego arkusza . .	2	—
— od dalszych arkuszy po	1	—
— o udzielenie paszportu do przewozu i wywozu soli, tytoniu i prochu i o przywóz lub wywóz pewnych towarów, o ile do tego potrzeba przyzwolenia osobnego, od pierwszego arkusza	2	—
od każdego dalszego	1	—
— o przyzwolenie do założenia, rozszerzenia, zamiany lub zadłużenia fideikomisu, od pierwszego arkusza	2	—
— od każdego dalszego	1	—
— o dyspenzę od publ. władz i urzędów, od ark.	1	—
— wszelkie inne od osób prywatnych do władz, urzędów itd. od arkusza	1	—

	K.	h.
a) o zaprotokołowanie firm lub zmianę firmy lub posiadacza, według ustawy z 24. lutego 1905 jeżeli bez filii 15 Kor. — zresztą 20 K.		
b) o wpis kontraktu spółki, podwyższenie kapitału akcyjnego i przedłużenia czasu trwania spółki		
1. przy spółkach akc. i akc. komandyt. 1 ark.	100	—
2. „ „ z ogran. poręką 1 „	60	—
3. zresztą inne . . . . 1 „	40	—
c) o wpis innych zmian od 1 ark. połowa jak pod *b*)		
d) o wpis filii 1 arkusz	20	—
e) o wpis lub wykreślenie prokury lub członków zarządu 1 arkusz za każdego prokurzystę lub zawiadowcę	20	—
f) o wpis lub wykreślenie likwidatorów — jak pod *e*)		
g) o wpis praw majątkowych żony 1 ark.	20	—
dalsze arkusze od *a*) do *g*) po . . .	1	—
Protokoły w tych sprawach każdy ark.	1	—
— małżonków w sprawach rozwodu lub o dobrowolną separacyę od 1 arkusza . . .	5	—
Orzeczenia w tych sprawach	10	—
— w drodze łaski w sprawach o przestępstwa dochodowe, od pierwszego arkusza .	2	—
— o przypuszczenie do praktyki urzędowej, o adjutum, lub publiczną posadę służbową, od arkusza	1	—
Obacz także gminy.		

Podania wolne od stempla:

— o jałmużnę lub przyjęcie do zakładów, przeznaczonych do zaopatrzenia ubogich osób;
— o uwolnienie od taksy szkolnej lub o nadanie stypendjum, jeżeli załączone jest świad. ubóst.
— o udzielenie prawa ubogich w sporach lub obrońcy ubogich, jeżeli załączone jest świadectwo ubóstwa
— o zwrot lub wynagrodzenie szkód, które rząd lub gmina zapłacić mają;
— w sprawach publicznych a nie prywatnych;
— czyli petycje do Monarchy, Rady państwa, Sejmu lub Rady gminy, o ile w nich nie chodzi o interesa jednostek, ale całych klas obywateli, państwa, kraju lub gmin;
— reklamacyjne, wyborcze, lub rekrutacyjne;
— do gmin, dotyczące cywilno-prawnych stosunków między gminami a podającymi.
— o wydanie dekretu przynależności i paszportu do podróży.
— o odszkodowanie za zaginione przesyłki rekomendowane.
— o ekstabulacyę zaległości podatkowych.

	K.	h.
Police i ugody ubezpieczenia, stosownie do premii, według skali II.		
Polowania karty wystawiane przez starostów	2	—
— przez gminę	1	—
— dla wyrobników	—	30
— dla kilku towarzyszy polowania tyle przepisanych stempli, na ile certyfikat opiewa.		
Polubowne sądy, patrz **Wyroki sądowe.**		
Poręczenia, jeżeli zobowiązanie nie jest ocenne, od arkusza	1	—
— jeżeli zobowiązanie jest ocenne, od tegoż wartości skala II.		

	K.	h.
Pozwolenie na małżeństwo, od osoby prywatnej, od arkusza	1	—
— urzędowe wolne od stempla.		
Pozwolenie noszenia broni	2	—
Pożyczki kontrakt obacz **zapisy długu.**		
Prenotacye, obacz **Wpisy.**		
Prolongacye wekslowe uważają się za nowe weksle i opłacają się według skali I. — Jeżeli prolongacja termin 6 lub dla zagranicy 12 miesięcy przekracza, należytość opłaca się według skali II.		
Prośby, obacz **Podania.**		
Protesty wekslowe, podniesione przez notarjusza, od arkusza	2	—
— od Sądu przy wekslach do 400 K. . . .	4	—
— nad 400 K.	6	—
Protokoły sądowe w sprawach spornych podlegają należytości jak podania w tychże sprawach patrz **Podania** ad *a*).		
— sądowe w sprawach spornych przed wyższą instancyą pięciokrotna należytość jak protokół I. instancyi.		
Jeżeli rozprawa trwa dłużej niż pół godziny należy od protokołu podwójna należytość.		
— w sprawach niespornych	1	—
— spisane przez inną władzę (nie sądową) w sporach między prywatnymi do 100 K od arkusza	—	30
powyżej tej kwoty od arkusza	1	—
Przekazy (asygnacje od kupców lub do kupców, jeżeli przedmiot stanowią pieniądze, jak weksle według skali I.; jeżeli płatne są w ciągu dni 8	—	10
gdy przedmiotem nie są pieniądze, według skali II.; jednak nie więcej niż od arkusza	1	—
inne (nie od i nie do kupców) według kwoty przekazanej, skala II.		

Przeniesienia nieruchomości:

I. Z rodziców na dzieci i odwrotnie, z rodziców na osoby z dziećmi małżeństwem połączone lub połączyć się mające, na pasierbów, pomiędzy małżonkami, pomiędzy narzeczonymi aktem przedślubnym bez względu na to, czy odpłatne (kupno, zamiana i t. p.), czy też bezpłatne (darowizny, spadki):

I. Jeżeli przedmiotem przeniesienia jest budynek, choćby tylko w części przez właściciela używany, lub grunt uprawiany przez niego lub jego rodzinę choćby z pomocą służby
a) przy wartości przedmiotu do 5.000 K. wolne.
b) od 5.000 K. do 10.000 K. ½%.

2. w razie nieistnienia powyższego warunku.
a) do 30.000 K. 1%.
b) powyżej 30.000 K. 1½%.

II. Pomiędzy dalszymi krewnymi lub obcymi:
A. Przeniesienia bezpłatne (spadki, darowizny)
1. jeżeli warunki wymienione pod I. 1. zachodzą tak po stronie odstępującego realność, jak też nabywcy
a) przy wartości przedmiotu do 5.000 K. ¾%.
b) od 5.000 do 10.000 K. 1⅛%
2. jeżeli te warunki nie zachodzą
a) przy wartości do 20.000 K. 1½%.
b) powyżej 20.000 K. 2%.

B. Przeniesienia odpłatne
1. w razie istnienia warunków pod II. *A*. 1. wymienionych
a) przy wartości do 5.000 K. 1½%.
b) od 5.000 do 10.000 K. 2¼%.
2. w razie nieistnienia tych warunków.
a) do 10.000 K. 3%.
b) od 10.000 do 40.000 K. 3½%.
c) powyżej 40.000 K. 4%.

(Ces. rozp. z 16. sierpnia 1899 dz. u. p. l. 158 obowiązujące od 6. października 1899).

	K.	h.
Rachunki, obacz **Konta.**		
Rekursy:		
Rekursy w postępowaniu niespornem, bez względu na wartość przedmiotu sporu:		
a) do Trybunału I i II instancyi 1 ark. .	5	—
b) do Najwyższego Trybunału 1 arkusz . .	10	—
dalsze arkusze po	1	—
— do innych władz	3	—
Renty (kontrakty) 1) co do ruchomości od wartości skala III. 2) od nieruchomości od każdego arkusza	1	—
— i należytość przenośna jak kupna.		
Rewizye, patrz **Podania.**		
Rozwód, podanie o rozwód	5	—
Rubra, czyli **rubryki** tj. odpisy rubrum podań w sprawach sądowych wolne.		
Sekwestracye, prośby o sekwestracje, jeżeli przedmiot sporny nie przekracza sumy 100 K., od arkusza	—	30
— jeżeli przekracza 100 K., lub w sprawach niespornych, od arkusza	1	—
Skargi do Trybunału administracyjnego od każdego arkusza	1	—
Skrypty dłużne według sk. II. od wysokości pożyczek		

Spadki:

a) krewni w prostej linii i małżonek:

od czystego spadku do	1.000 K	1·25%
	5.000 „	1·25%
	10.000 „	1·5%
	100.000 „	2 %
	250.000 „	2·5%
	1,000.000 „	3 %
ponad	1,000.000 „	3·5%

b) krewni w bocznej linii do 4-go stopnia:

od czystego spadku do	1.000 K	5%
	5.000 „	6%
	10.000 „	7%
	100.000 „	8%
	250.000 „	9%
	1,000.000 „	11%
ponad	1,000.000 „	13%

c) inne stopnie:

od czystego spadku do	1.000 K	10%
	5.000 „	11·5%
	10.000 „	13%
	100.000 „	14·5%
	250.000 „	16%
	1,000.000 „	18%
ponad	1,000 000 „	20%

	K.	h
d) fundacye krajowe na cele dobroczynne, oświatowe lub humanitarne 2%.		
Przy nieruchomościach nadto należytość przenośna.		
Ruchome spadki wartości brutto do 400 K wolne od należytości.		
Spadki po uczestnikach wojny w wypadku *a)* do 20.000 wolne od należytości, do 50.000, 1/4 należytości pod *a)*, ponad 50.000, 1/2 należytości pod *a)* — uwolnienie musi strona prosić.		
Spadki przyznane służącym od 1000 K 1·25%.		
ponad 1000 K jak pod *c)*.		
Pochodzenie nieślubne równa się ślubnemu.		
Małżonkowie rozwiedzeni i separowani uważani są jak osoby pod *c)*.		
Stopa procentowa zależy od wartości majątku jaką każdy spadkobierca lub legataryusz ma otrzymać.		
Spółki obacz **Umowy spółki**.		
Świadectwa od władz rządowych lub urzędów, od pierwszego arkusza	2	—
od każdego dalszego	1	—
— od władz innych, od gmin, osób prywatnych, od każdego arkusza	1	—
- dla czeladzi, terminatorów, wyrobników, od arkusza	—	30
— szkolne i uniwersyteckie wydawane z końcem półrocza (z wyjątkiem wolnych od stempla świadectw w szkołach ludowych), od arkusza	—	30
— jako wyciągi z ksiąg publicznych o posiadaniu i własności nieruchomych rzeczy, od arkusza	2	—
— jako przekłady zaprzysiężonych tłumaczów, od pierwszego arkusza	2	—
Świadectwa uwolnione od należytości stemplowej:		
— dla sług, wpisane do książeczki służbowej		
— ubóstwa;		
— moralności i majątkowe dla osób, które starają się o otrzymanie podrzutków na wychowanie;		
— pobytu, w celu otrzymania paszportu lub karty przynależności;		
— szczepienia ospy.		
Testamenty, od pierwszego arkusza	2	—
od każdego dalszego	1	—
Tłumaczenia, lub przekłady, patrz **Świadectwa.**		
Towarzystwa: Podania do władzy politycznej z doniesieniem utworzenia towarzystwa, albo o zezwolenie na utworzenie towarzystwa	1	—
— dołączone do tego podania egzemplarze statutów (5 egzemplarzy), od k. a. . .	—	30
— prócz tego dołączyć należy na każdy ten egzemplarz statutu, który ma być zaopatrzony klauzulą przyjęcia, od każdego pierwszego arkusza stempel na	2	—
Umowy przedślubne według skali II.		

	K.	h.
Umowy spółki, na mocy których dwie lub więcej osób łączy się w spólnym celu:		
a) jeżeli nie chodzi o zysk, od pierwszego arkusza	4	—
od każdego dalszego	1	—
b) jeżeli chodzi o zysk:		
1. jeżeli wspólnicy tylko swe trudy łączą, od pierwszego arkusza	10	—
od każdego dalszego arkusza	1	—
2. jeżeli łączą tylko swe rzeczy, lub rzeczy i trudy; w akcyjnych towarzystwach zawiązanych na dłużej niż 10 lat, i w towarzystwach komandytowych, według skali III.		
3. wszystkie inne umowy spółki od wartości zastrzeżonych wkładek według skali II.		
jednakże nie mniej niż	10	—
Układy lub **ugody sądowe,** jeżeli przedmiot nie da się oszacować, od każdego arkusza	2	—
— wskutek których następuje przeniesienie własności lub posiadania nieruchomości z jednej strony na drugą, dokument sam, od każdego arkusza	1	—
Układ nadto podlega według wartości należytości od **przeniesienia** odpłatnego;		
— we wszystkich innych razach, od wartości 1/2%.		
— przed sądami przemysłowymi do 100 K wolne od należytości stemplowej.		
Umorzenia, prośby o umorzenie od k. a. . .	1	—
Ugody w sprawach przed sądem przemysłowym są wolne od stempla.		
Weksle krajowe, płatne najdalej za 6 miesięcy, a zagraniczne płatne najdalej w 12 miesiącach, według sumy, skala I.		
Weksle inne, od sumy wedle skali II.		
Secunda i tertia-weksle podlegają tym samym należytościom co prima.		
Weksle należy wystawiać jedynie na rządowych, ostemplowanych blankietach.		
Wekslowe nakazy płatnicze i nakazy zabezpieczenia:		
przy sumach — do 50 K .	1	—
od 50 K „ 100 „ .	2	—
„ 100 „ „ 400 „ .	5	—
„ 400 „ „ 1000 „ .	10	—
„ 1000 „ „ 2000 „ .	20	—
ponad 2000 „ 1%		
Wpisy: hipoteczne, patrz Podania o wpis.		
Wyciągi:		
a) z publicznych ksiąg gruntowych, depozytowych i rejestrów handlowych od każdego arkusza	3	—
b) z pism urzędowych lub urzędownie przechowywanych pism prywatnych, jeżeli je sąd wydaje, od arkusza	2	—
— przez inne władze wydane nieuwierzytelnione	1	—
uwierzytelnione	2	—
Wyroki patrz Ces. rozporządzenie z 15. września 1915 Nr. 279 i Wekslowe nakazy.		

	K.	h.
Wyroków powody (motywa) cywilno sądowe, od arkusza	2	—
Wyroków duplikaty, od arkusza	2	—
Zapisy długu i obligacye według wartości skala II.		
— **hipoteczne,** według wartosci skala II.		
— jeżeli zahipotekowane zobowiązanie nie jest przedmiotem, któryby się dał oszacować, od każdego arkusza	1	—
jeżeli hipoteka zmienia się, lub jedna jej część się opuszcza, od każdego arkusza .	1	—
Zapisy zastawu według wysokości zobowiązania skala II.; jeżeli jednak zobowiązanie nie może być oszacowane, od każdego ark.	1	—
Zapowiedzenia rekursu obacz **rekursy.**		
Zapowiedzi. Prośby o uwolnienie od zapowiedzi przed ślubem, od arkusza	1	—
Potwierdzenie zapowiedzi przedślubnych, od arkusza	1	—
Zaprotokołowanie firm, spółek, prokur itd. obacz **Podania.**		
Załączniki, obacz **Alegaty.**		
Zmiana nazwiska, patrz **Nazwiska.**		
Zażalenia nieważności patrz **Podania.**		
— przeciw wyrokom karnym wolne.		
Zażalenia przeciw wykonawczym urzędom i osobom urzędowym, w regule od arkusza	1	—
Wolne od stempla są zażalenia z powodu czynności, których ukaranie leży w interesie publicznym, dalej zażalenia przeciw osobistemu zachowaniu się urzędników i przeciw pocztom, kolejom i t. d., o przewóz i doręczenie listów, frachtów i t. d.		

	K.	h.
Zgłoszenia patentów pierwszy arkusz . .	6	—
nadto należytość za zgłoszenie w gotówce 30 K i roczna opłata.		
— wzorów za każdy wzór i rok	1	—
podania i poświadczenia każdy arkusz .	1	—
— marek ochronnych: taksa 10 K gotówką i na poświadczenie zgłoszenia stempel na 1 Kor.		
— o rozpoczęciu lub zaniechaniu przemysłu do władzy podatkowej wolne, od stempla.		
Zrzeczenia się praw: *a*) odpłatnie, jeśli przedmiot nie da się oszacować, od każdego arkusza	1	—
— a zresztą według sk. II., *b*) darmo, jak darowizny.		

Ulgi stemplowe.

b) w sprawach sług.

Ustawą z 13. czerwca 1896 L. 95 Dz. u. p. uwolniono od stempli i należytości.

§ 1. Wszelkie w sprawach sług do władz politycznych wnoszone podania, spisane tam protokoły, intymaty (*Ausfertigungen*) i zawarte ugody.

§ 2. Kwity sług na zadatki, bez względu na to, że kwity te zawierają poświadczenie treści umowy służbowej dopóki z nich nie uczyniono sądowego lub innego urzędowego użytku, w sprawie nie wchodzącej w zakres spraw służbowych.

§ 4. Książeczki służbowe i wpisane w nich świadectwa.

SKALA STEMPLOWA.

Skala I.
na weksle i asygnaty pieniężne.

			K.	h.
Do sumy		100 K.	—	10
nad	100 K. do	150 „	—	20
„	150 „ „	300 „	—	40
„	300 „ „	600 „	—	80
„	600 „ „	900 „	1	20
„	900 „ „	1200 „	1	60
„	1200 „ „	1500 „	2	—
„	1500 „ „	1800 „	2	40
„	1800 „ „	2400 „	3	20
„	2400 „ „	3000 „	4	—
„	3000 „ „	4500 „	6	—
„	4500 „ „	6000 „	8	—

za każde 3000 K. dalsze o 4 K. więcej, przytem resztę nie przenoszącą 3000 K. jako pełną przyjąć należy.

Skala II.
na kwity i dokumenta.

			K.	h.
	do	40 K.	—	20
nad	40 K. „	80 „	—	40
„	80 „ „	120 „	—	60
„	120 „ „	200 „	1	—
„	200 „ „	400 „	2	—
„	400 „ „	600 „	3	—
„	600 „ „	800 „	4	—
„	800 „ „	1600 „	8	—
„	1600 „ „	2400 „	12	—
„	2400 „ „	3200 „	16	—
„	3200 „ „	4000 „	20	—
„	4000 „ „	4800 „	24	—

za każde 1.600 K dalsze o 8 kor. więcej, przyczem resztę nie przenoszącą 1.600 K jako pełną przyjąć należy.

Skala III.
na kontrakty kupna lub zamiany.

			K.	h.
	do	20 K.	—	20
nad	20 K. „	40 „	—	40
„	40 „ „	60 „	—	60
„	60 „ „	100 „	1	—
„	100 „ „	200 „	2	—
„	200 „ „	300 „	3	—
„	300 „ „	400 „	4	—
„	400 „ „	800 „	8	—
„	800 „ „	1200 „	12	—
„	1200 „ „	1600 „	16	—
„	1600 „ „	2000 „	20	—
„	2000 „ „	2400 „	24	—

za każde 800 K. dalsze o 8 kor. więcej, przyczem resztę nie przenoszącą 800 K. jako pełną przyjąć należy.

Taryfa i rozkład jazdy kolei elektrycznej.

We Lwowie istnieją następujące linie kolei elektrycznej: 2. Dworzec-ul. Leona Sapiehy-Rogatka Łyczakowska, (znak na wozach ŁD). 2. Dworzec-ul. Gródecka- Wały Hetmańskie- pl. Halicki - ul. Batorego- ul. Zyblikiewicza-Park Kilińskiego-Żelazna Woda(znak na woz. KD). 3.cmentarz Janowski-ul. Janowska-ul. Kazimierzowska-Wały Hetmańskie- pl. Halicki-pl. Bernardyński- ul. Pańska-ul. Zielona cmentarz Łyczakowski (znak na wozach ŁJ). 4. Wały Hetmańskie-Zamarstynów (znak na woz. HZ). 5. Wały Hetmańskie- Rzeźnia miejska (Gabryelówka) (znak na woz. HG). 6. Wały Hetmańskie - Rogatka Żółkiewska(znak na woz. HR). 7. ul. 29 Listopada; Wały Hetmańskie-Wysoki Zamek (zn. na woz. UL). — Sekcye są następujące: Dworzec-Politechnika-Politechnika-Wały Hetmańskie; Wały Hetmańskie-Kościół św. Antoniego; Kościół św. Antoniego-Łyczaków albo cmentarz; Dworzec-Koszary Ferdynanda; Koszary Ferdynanda--Wały Hetmańskie; Teatr miejski - ul. Wagilewicza; ul. Wagilewicza - cmentarz Łyczakowski; Teatr miejski - ul. św Mikołaja; ul. św. Mikołaja - Żelazna woda; Wały Hetmańskie - Dworzec Podzamcze, Dworzec Podzamcze - Rzeźnia miska; Kościół św. Anny-rogatka Janowska; Wały Hetmańskie - ul. Balonowa; ul. Balonowa - rogatka Zamarstynowska; Wały Hetmańskie - Kościół św. Maryi Magdaleny; Kościół św Maryi Magdaleny - ul. 29 Listopada; Wały Hetmańskie - Wysoki Zamek; Kościół św. Zofii- plac Powystawowy. — *Ceny jazdy*: I. klasa. bez względu na ilość sekcyi 20 h., z przesiadką 24 h. II. klasa. bez względu na ilość sekcyi 12 h., z przesiadką 14 h,

TARYFA ADWOKACKA.

Pozycya	Przedmiot	Wynagrodzenie w klasie I. K.	I. h.	II. K.	II. h.	III. K.	III. h.
	A. Wynagrodzenie za czynności.						
1.	Za ułożenie zwykłych podań, jak: zgłoszenie się do dowodu, podanie o ustanowienie kuratora, o zezwolenie na przegląd ksiąg handlowych lub dokumentów, o odroczenie lub wznowienie audyencyi, o introtulacye lub ekstrotulacye aktów, o przyspieszenie załatwienia, o udzielenie odpisów dokumentów i protokołów, o kaucję aktoryczną, o wstrzymanie, odroczenie lub wznowienie dozwolonej egzekucji, o wyznaczenie terminu celem likwidacji do ceny kupna, o odroczenie terminów, oświadczenie się na żądanie odroczenia, zapowiedzenie sporu, podania z przedłożeniem dokumentów lub innych aktów, doniesienie adresu lub inne zawiadomienia, wypowiedzenie kapitałów i kontraktów najmu bul dzierżawy, zgłoszenia wierzytelności i t. d.						
	jożeli wartość przedmiotu wynosi:						
	a) do 100 K. włącznie	8	—	2	50	2	—
	b) ponad 100 K. „ 200 „ „	4	—	3	50	3	—
	c) „ 200 „ „ 400 „ „	5	—	4	50	4	—
	d) „ 400 „ „ 600 „ „	6	—	5	50	5	—
	e) „ 600 „ „ 1000 „ „	8	—	7	—	6	—
	f) we wszystkich innych wypadkach	10	—	8	50	7	—
2.	Za ułożenie skargi wekslowej, o czynsze najmu i dzierżawy, wnioski egzekucyjne, audyencye itd., należy się, jeżeli wartość przedmiotu (wierzytelność rzeczy spornej itd. wynosi:						
	do 100 K. włącznie	3	—	3	—	3	—
	ponad 100 K. „ 200 „ „	5	—	4	50	4	—
	„ 200 „ „ 400 „ „	6	—	5	50	5	—
	„ 400 „ „ 600 „ „	7	—	6	50	6	—
	„ 600 „ „ 1000 „ „	9	—	8	—	7	—
	ponad 1000 K. za każde 1000 K. więcej o	2	—	1	50	1	—
	jednak nigdy więcej, niż	1	—	—	80	—	60
	W razie połączenia kilku wniosków egzekucyjnych, podwyżssa się za każdy wniosek następny należytość:						
	a) do włącznie 100 koron nadwyżka	1	—	1	—	1	—
	b) „ „ 600 „ „	2	—	2	—	2	—
	e) we wszystkich innych wypadkach nadwyżka	4	—	3	50	3	—
	Za czas wyczekiwania na audyencyę po upływie wyczekiwania pół godziny za każdą dalszą, choćby zaczętą połowę godziny	4	—	3	50	3	—
8.	Za ułożenie podania o wpis hipoteczny, lub o sprzedaż licytacyjną nieruchomości.						
	Za wnioski o zarząd przymusowy, albo o licytacyę przymusową, za prośby o wpis do ksiąg gruntowych.						
	Jeżeli wartość przedmiotu lub zarządzeń wynosi:						
	a) do 100 K. włącznie	4	—	3	50	3	—
	b) ponad 100 K. „ 200 „ „	6	—	5	50	5	—
	c) „ 200 „ „ 400 „ „	8	—	7	—	6	—
	d) „ 400 „ „ 600 „ „	10	—	8	50	7	—
	e) „ 600 „ „ 1000 „ „	12	—	10	—	8	—
	f) „ 1000 za każde 1000 koron więcej o	2	—	1	50	1	—
	jednak nigdy więcej, niż	120	—	100	—	80	—
4.	Za ułożenie, przepisanie i ekspedycję listów z upomnieniem o zapłatę i innych listów zwykłych przy wartości						
	do włącznie 100 koron	1	—	1	—	1	—
	nad 100 K. do włącznie 600 K.	2	—	1	50	1	50
	we wszystkich innych wypadkach	3	—	2	50	2	—
	Uwaga. Powyższe wynagrodzenie nie obejmuje wynagrodzenia za ułożenie warunków licytacyjnych.						
5.	Za ułożenie, przepisanie i wysłanie listu z wezwaniem do kancelarji adwokata	1	—	—	80	—	60
6.	Za wygotowanie pełnomocnictwa adwokackiego	1	—	1	—	1	—
	I. Za przyjęcie, wpisanie, przechowanie, obliczenie i wydanie pieniędzy lub: papierów wartościowych, oraz książeczek oszczędności wraz z pokwitowaniem:						
	a) przy kwotach do włącznie 2000 koron jednak nigdy mniej, niż 50 h.	1/4%	—	1/4%	—	1/4%	—
7	*b)* przy kwotach nad 2000 kor. od każdych dalszych 2000 kor. wyżej we wszystkch 3 klasach tylko	1/10%	—	1/10%	—	1/10%	—
	II. Jeżeli przyjęcie lub wydanie nie odbywa się w kancelaryi adwokackiej i nie może się odbyć za pośrednictwem poczty, należy się nadto za udanie się do miejsca przyjęcia lub oddania:						

Pozycya	Przedmiot	Wynagrodzenie w klasie					
		I.		II.		III.	
		K.	h.	K.	h.	K.	h.
	a) Za kwoty do włącznie 100 K.	2	—	1	50	—	—
	b) „ „ nad 100 K. do włącznie 600 K.	3	—	2	50	—	—
	c) „ „ „ 600 „ „ „ 1000 „	4	—	3	50	—	—
	d) we wszystkich innych wypadkach	6	—	5	50	—	—
	a w miejscach należących do I. i II. klasy oprócz tego także zwrot wydatku na dwukonną dorożkę według taks miejscowych.						
8.	Za zwykłe konferencye aż do półgodzinnych, do których nie można jednak zaliczać krótkich wyjaśnień o stanie sprawy będącej w toku	3	50	3	—	2	50
9.	Za czynności w postępowaniu sądowem, wykonane poza kancelarją adwokata, które zazwyczaj załatwiają dependenci nie wpisani w listę kandydatów adwokackich, wraz ze stratą czasu, o ile za takie czynności w myśl §. 10. rozporządzenia w ogóle należy się osobne wynagrodzenie a taryfa nie zawiera odrębnych pozycyj — jakoto za badanie ksiąg gruntowych, lub informacye w sądzie, urzędzie podatkowym, lub innym urzędzie, za interwencję przy wykonaniu egzekucyi i tym podobne czynności — przez cały czas nieobecności w kancelarji spowodowanej interesem klienta:						
	a) aż do połowy pierwszej godziny	2	50	2	—	1	50
	b) za każde dalsze choćby tylko rozpoczęte pół godziny	2	—	1	50	1	—
	B. Koszta podróży i należytości za wyjazd.						
	W razie załatwienia czynności adwokackich w postępowaniu sądowem poza kancelarją w miejscu oddalonem najmniej 2 klm. od siedziby adwokata oprócz wynagrodzenia za te czynności należy się:						
	a) jako koszta podróży:						
10.	*aa.* jeżeli można korzystać z połączenia koleją lub żeglugą parową zwrot należytości kolejowych lub ceny jazdy parowcem, a jeżeli siedziba adwokata, lub miejsce załatwienia czynności od stacji kolei lub żeglugi parowej jest oddalonem najmniej 2 klm. zwrot kosztów jazdy do stacji kolejowej lub do miejsca, w którem czynność ma być załatwioną i kosztów powrotu.						
	bb. jeżeli połączenie pod *aa.* wymienione nie istnieje lub nie może być użytem bez znacznej straty czasu, zwrot kosztów jazdy kolejowej do miejsca, w którem czynność ma być załatwioną i z powrotem.						
	cc. jeżeli nie można użyć nawet jazdy kołowej a oddalenie przenosi 2 klm., należy się wynagrodzenie za drogę tam i napowrót.						
	Przytem należy się:						
	α) adwokatowi pierwsza klasa na kolejach i parowcach, dwukonny powóz, a w przypadku pod *cc.* wymienionym za każde choćby tylko rozpoczęte pół godziny drogi tam i napowrót wynagrodzenie w kwocie	12	—	2	—	2	—
	β) kandydatowi adwokackiemu II. klasa na kolejach, I. klasa na parowcach, powóz jednokonny, a w przypadkach pod *cc.* wymienionych za każde choćby rozpoczęte pół godziny drogi tam i napowrót wynagrodzenie w kwocie	1	50	1	50	1	50
	γ) reszcie personalu adwokackiego III. klasa na kolei, II. klasa na parowcu, za użycie poczty, tramwaju lub omnibusu, a gdyby ich nie było, powozu jednokonnego, nareszcie w przypadkach pod *cc.* wymienionych za każde choćby tylko rozpoczęte pół godziny drogi tam i napowrót wynagrodzenie w kwocie	1	—	1	—	1	—
	b) jako koszta pożywienia (*Verpflegsgebühr*): jeżeli nieobecność w kancelarji trwa najmniej przez 6 godzin za każdy dzień takiej nieobecności:						
	aa. adwokata	12	—	12	—	12	—
	bb. kandydata adwokackiego	8	—	8	—	8	—
	cc. reszty personalu adwokackiego	6	—	6	—	6	—
	c) jako koszta noclegu, jeżeli poza siedzibą adwokata musi nocować:						
	aa. adwokat za każdą noc	12	—	12	—	12	—
	bb. kandydat adwokacki za każdą noc	8	—	8	—	8	—
	cc. reszta personalu kancelaryi	6	—	6	—	6	—
	d) jako należytość za stratę czasu, jeżeli za czynność wraz ze stratą czasu nie należy się wynagrodzenie w myśl poz. 9. za każdą w drodze lub w miejscu załatwienia interesu, choćby częściowo spędzoną godzinę z wyjątkiem czasu, w którym załatwiono interes:						
	aa. adwokatowi	6	—	6	—	6	—
	bb. kandydatowi adwokackiemu	3	—	3	—	3	—
	Uwaga 1. Jeżeli koni dostarczyła sama strona, nie należy się adwokatowi wynagrodzenie za dorożkę.						

Pozycya	Przedmiot	Wynagrodzenie w klasie I. K.	I. h	II. K.	II. h	III K.	III h.
	Uwaga 2. W razie użycia kolei żelaznej lub parowca, i jeżeli siedziba adwokata, lub miejsce załatwienia interesu od odnośnej stacyi kolei lub żeglugi parowej nie jest oddalonem więcej niż o 2 klm., pozostawia się uznaniu sądu, czy w pewnym wypadku za drogę do stacji lub do miejca załatwienia interesu i za powrót należy ze względu na odległość i na stosunki komunikacyjne przyznać wynagrodzenie i jakie wynagrodzenie przyznać. To samo ma się rozumieć w tych wypadkach, w których nie można użyć jazdy kołowej na drodze nie wynoszącej 2 klm.						
	Uwaga 3. Jako czas pracy mają być uznane godziny od 9. r. do 6. w.						
	Uwaga 4. W tych wypadkach, w których czynność w postępowaniu sądowem załatwiono wprawdzie poza kancelaryą adwokata, ale w miejscu jego siedziby, lub w miejscu nieoddalonem o więcej jak 2 klm., jeżeli sprawy nie załatwia się w sądzie, pozostawia się ocenieniu sądu, czy ze względu na odległość i stosunki komunikacyjne należy za drogę do miejsca załatwienia czynności i za powrót, przyznać koszta drogi (jazdy) oprócz wynagrodzenia za samą czynność. Za drogę do sądu w siedzibie adwokata lub w miejscu nie oddalonem więcej niż 2 klm. i za powrót nie należy się, o ile taryfa inaczej nie stanowi, osobnego wynagrodzenia i dlatego adwokat nie może żądać nic za drogę do sądu i z powrotem.						
	C. Należytości za manipulacyę.						
11.	Za przepisanie pisma sądowego i załączników wraz z kolacjonowaniem i instrukcją, oraz potrzebami pisarskiemi za każdą stronę o 20 wierszach, licząc każdą rozpoczętą stronę za całą, bez względu czy użyto pisma ręcznego, mechanicznego odbicia, lub drukowanego blankietu do 100 kor. włącznie . . .	—	20	—	20	—	20
	nad 100 korom	—	40	—	40	—	40
	jednak za odpisy w większym formacie rachunków, tabel lub większych wykazów cyfr za każdą choćby tylko rozpoczętą stronę	—	60	—	60	—	60
	za każdy kawałek	—	20	—	20	—	20
12.	Za oddanie na pocztę lub w urzędzie i za odbiór recepisów zwrotnych						
13.	Za podniesienie przekazu pocztowego	—	40	—	40	—	40
14.	Za zanotowanie terminu lub audyencyi sądowej, oraz za inne zapiski i potrzebny do tego przegląd doręczonych lub nadesłanych pism	—	30	—	30	—	30

TARYFA NOTARYALNA.

I. klasa.

Za umowy o przeniesienie własności, działy, umowy usług, umowy najmu lub dzierżawy, umowy o pensye dożywotnie, umowy spółki i darowizny, a w ogóle za kontrakty dwustronne i rozporządzenia ostatniej woli, o ile poniżej nie ustanowiono wyjątku.

Przy wartości	Notaryalnie zdziałane K.	h.	Prywatnie zdziałane K.	h.
do 400 K. .	2	—	2	—
ponad 400 K. „ 1000 „ .	4	—	3	—
„ 1000 „ „ 2000 „ .	6	—	4	50
„ 2000 „ „ 4000 „ .	8	—	6	—
„ 4000 „ „ 10000 „ .	10	—	7	50
„ 10000 „ „ 12000 „ .	11	—	8	25
„ 12000 „ „ 14000 „ .	12	—	9	—
„ 14000 „ „ 16000 „ .	13	—	9	75
„ 16000 „ „ 18000 „ .	14	—	10	50
„ 18000 „ „ 20000 „ .	15	—	11	25
i tak dalej od każdej następnych 2000 K. więcej o . .	1	—	—	75
jednak nie wyżej jak	1000	—	750	—

2. klasa.

Za skrypty dłużne i inne przyznania długu z zezwoleniem na intabulacyę lub bez niego, z zezwoleniem na doraźną egzekucyę lub bez niego; za cesye z uznaniem wierzytelności lub bez uznania przez dłużnika, z poddaniem się przez dłużnika doraźnej egzekucyi lub bez tego poddania się, z ustępstwem pierwszeństwa hipotecznego lub bez tego ustępstwa, albo ze zrzeczeniem się pierwszeństwa hipotecznego; za ugody na pewną sumę opiewające; za dokumenty zawierające ustanowienie prawa zastawu, poręczenia i zapisy kaucyi, listy fundacyjne i asygnacye, a w końcu za wszelkie akty notaryalne, zawierające jednostronne oświadczenie woli, o ile nie podpadają pod inne postanowienia tej taryfy.

Przy wartości	Notaryalnie zdziałane K.	h.	Prywatnie zdziałane K.	h.
do 400 K. .	2	—	2	—
ponad 600 K. „ 1600 „ .	4	—	3	—
„ 1600 „ „ 4000 „ .	6	—	4	50
„ 4000 „ „ 10000 „ .	8	—	6	—
„ 10000 „ „ 12000 „ .	8	50	6	37
„ 12000 „ „ 14000 „ .	9	—	6	75
„ 14000 „ „ 16000 „ .	9	50	7	12
„ 16000 „ „ 18000 „ .	10	—	7	50
„ 18000 „ „ 20000 „ .	10	50	7	88
i tak dalej od każdych następnych 2000 K. więcej o . .	—	50	—	37½
jednak nigdy więcej ponad .	100	—	75	—

3. klasa.

Za kwity z zezwoleniem na wykreślenie z hipoteki lub bez niego należy się połowę wynagrodzenie obliczonego według drugiej klasy.

Przy wartości	Notaryalnie zdziałane K.	h.	Prywatnie zdziałane K.	h.
do 600 K. .	2	—	2	—
ponad 600 K. „ 1600 „ .	2	—	2	—
„ 1600 „ „ 4000 „ .	3	—	2	25
„ 4000 „ „ 10000 „ .	4	—	3	—
„ 10000 „ „ 12000 „ .	4	25	3	19
„ 12000 „ „ 14000 „ .	4	50	3	38
„ 14000 „ „ 16000 „ .	4	75	3	58
„ 16000 „ „ 18000 „ .	5	—	3	75
„ 18000 „ „ 20000 „ .	5	25	3	95
i tak dalej od każdych następnych 2000 K. więcej o . .	—	25	—	19
jednak nigdy więcej ponad . .	40	—	30	—

Jeżeli przy umowach w klasach 1, 2 i 3 notaryusz nie układa dokumentu, lecz w myśl §. 54 ustawy notaryalnej jedynie nadaje mu formę aktu notaryalnego, może liczyć tylko połowę należytości. Wynagrodzenie nie może nigdy wynosić mniej niż 2 K.

4. klasa.

Za protesty wekslowe i protesty przy pap. kup.

Przy wartości	K.	h.
do 400 K.	2	—
ponad 400 K. „ 2000 „	4	—
„ 2000 „ „ 8000 „	6	—
„ 8000 „	8	—
Za pisanie w tej klasie żadna należytość policzoną być nie może.		

a nadto za prezentowanie u każdego wymienionego na wypadek (Notadresse) 80 h.

5. klasa.

Za przyjęcie pieniędzy lub papierów wartościowych celem wydania ich osobie trzeciej, lub celem złożenia ich u władzy, lub za ich przechowanie.

Przy wartości	K.	h.
do 800 K.	2	—
„ 1000 „	2	50
„ 1200 „	3	—
„ 1400 „	3	50
„ 1600 „	4	—
„ 1800 „	4	50
„ 2000 „	5	—
„ 2100 „	5	05
„ 2200 „	5	10
„ 2300 „	5	15
„ 2400 „	5	20
„ 2500 „	5	25

i t. d. czyli do wartości 2000 K. oblicza się należytość w stosunku po $^1/_4\%$, ponad 2000 K. nadto należytość w stosunku po $^1/_{20}\%$ od kwoty przewyższającej tę wartość.

Oprócz tego należy zapłacić za spiasnie protokołu wraz z wystawieniem poświadczenia odbioru 2 K., za wydanie wskazanemu odbiorcy lub za odesłanie składającemu 2 K., za złożenie u władzy do 2000 K. 2 K., a przy wyższych sumach wynagrodzenie za stratę czasu.

Wynagrodzenie za czynność w ściśle oznaczonej wysokości:

a) za spisanie pełnomocnictwa, zwykłego świadectwa albo oświadczenia, które zawiera tylko zezwolenie na wpis lub wykreślenie w księgach publicznych, ustąpienie lub zrzeczenie się pierwszeństwa hipotecznego lub poświadczenie wypełnionego zobowiązania, gdy nie oznaczono wartości . . 2·— h.

b) za poświadczenie zgodności odpisów (vidimaty) nie obejmujących więcej niż dwie stronice (stronica po 25 wierszy) . . . —·60 „
za każdą następną stronicę . . . . . —·20 „
przy większej liczbie wierszy lub przy wykazach liczbowych za pierwsze dwie stronice 1·— „
za każdą dalszą stronice . . . . . . —·30 „

c) za poświadczenie zgodności tłómaczenia nie obejmującego więcej niż dwie stronice 2·— „
za każde dalsze stronice po . . . . . —·80 „
Postanowienia pod lit. b co do liczby wierszy mają także tu zastosowanie. Jeżeli stroni;e zawierają więcej wierszy, należy zapłacić 2 K. 80 h., a względnie 1 K.

d) Na legalizacyę podpisu należy zapłacić:
I. jeżeli wartość przedmiotu nie dochodzi 200 K. . . . . —·60 „
II. jeżeli ta wartość wynosi 100 złr. lub nie jest podaną:
1. przy dokumentach hipotecznych . 1·20 „
2. w innych wypadkach . . . . . 2·— „
W wypadku pod II. 2 stanowi się wyjątek na rzecz służących i osób, które wykażą, że żyją z płacy dziennej i tygodniowej. Osoby te płacą za legalizacyę podpisu tylko —·60 „
W razie poświadczenia podpisów dwóch lub więcej osób równocześnie zgłaszających się, należy za drugi i każdy następny podpis połowa tej należytości, jaka przypadłaby od osoby żądającej legalizacyi, gdyby jej podpis wyłącznie legalizowano.
W wypadku II. 1 należytość za legalizacyę także, wtedy gdy się legalizuje więcej podpisów, nie może wynosić więcej, jak wynosiłoby wynagrodzenie za czynność objętą dokumentem legalizowawanym.

e) za poświadczenie daty okazania pewnego dokumentu . . . . 1·— „

f) za wystawienie świadectwa życia . . . 2·— „

g) za spisanie oświadczenia celem uwiadomienia oraz za to uwiadomienie i poświadczenie dla strony proszącej o uwiadomienie 6·— „
za wydanie poświadczenia stronie przeciwnej i za każde dalsze poświadczenie 2·— „

h) za spisanie protokołu z powodu złożenia jakiegoś dokumentu wraz z poświadczeniem odbioru i za przechowanie złożonego dokumentu razem . . . . 3·— h
za wydanie złożonego dokumentu wraz z spisaniem protokołu z wydania . . . 2·— „
za wydanie złożonego dokumentu bez spisania osobnego protokołu . . . . . . 1·— „

i) za dozwolenie przeglądnięcia aktu notaryalnego . . . . 1·— „
za odczytanie na żądanie strony aktu notaryalnego złożonego u notaryusza za każdą stronę pisma . . . . —·40 „

k) za poświadczenie istnienia pewnego aktu notaryalnego . . . . 1·— „

l) za osobiste złożeni w sądzie jakiegoś dokumentu, w szczególności przechowywanego przez notaryusza w jego aktach rozporządzenia o tatniej woli . . . . 3·— „

m) za przesłanie dokumentu stronie lub władzy, jak niemniej za zgłoszenie aktu do wymiaru należytości . . . . 1·— „

n) za zwykłe pisemne uwiadomienie strony o prawnej czynności urzędowej . . . . —·40 „

o) za spisanie protokołu (§. 73) z oddania notaryuszowi zamkniętego rozporządzenia ostatniej woli . . . . 8·— „

Wynagrodzenie za czas użyty.

Wynagrodzenie to oznacza się za każdą pierwszą choćby tylko rozpoczętą godzinę na 4 K., a za każdą dalszą choćby tylko rozpoczętą godzinę na 2 K.

Za wygotowanie poświadczenia oznaczonego w §§. 87 i 88 ustawy notaryalnej, należy się nadto stałe wynagrodzenie w kwocie 2 K. i należytość za przepisanie (§. 17 taryfy).

Przy sporządzeniu rozporządzenia ostatniej woli, darowizn, kontraktów dziedziczenia i kontraktów małżeńskich, w których nie podano cyfry majątku, lub takowa nie może być obliczoną, może notaryusz żądać podwójnego wynagrodzenia za czas użyty.

Wynagrodzenie za oddalenie się i koszta podróży.

Notaryuszowi należy się w miastach głównych zwrot należytości za dwukonnego fiakra, jeżeli wyjeżdża z śródmieścia na przedmieście lub z jednego przedmieścia na drugie i z przedmieścia do śródmieścia.

Przy oddaleniach większych niż mila austryacka (7·5 kilom.), należy mu się, jeżeli czynność trwała dłużej niż pół dnia, także zwrot kosztów wyżywienia odpowiedniego stanowi.

Należytość za przepisanie.

Należytość za pisanie wynosi 20 h. za stronicę nie mieszczącą więcej niż 25 wierszy; a przy większej objętości, jak również przy rachunkach, oraz przy wykazach tabelarycznych i wykazach obejmujących same cyfry, po 40 h. od strony.

Za pisanie protestów wekslowych i protestów przy papierach kupieckich, klauzul uwierzytelniających przy widymatach, legalizacyj i poświadczeń zgodności tłómaczeń, jak niemniej za protokoły spisane celem wydania poświadczenia i za wszelkie koncepty, które notaryusz przed sporządzeniem oryginału ułożyć za potrzebne uzna, nie należy się żadna należytość.

Taryfa podatku konsumcyjnego z dodatkami.

dla miasta Lwowa

obowiązująca od 30. Października 1903. r.

L. porządk.	Przedmioty	Stopa wymiaru	Opłata krajowa K.	Opłata krajowa h.	Opłata krajowa 1/10	Opłata walutą koronową: Podatek konsumcyjny K.	h.	1/10	20% Dodatek nadzwycz. K.	h.	1/10	Opłata gminna K.	h.	1/10	Razem K.	h.	1/10
1	Arak, koniak, esencja ponczowa, rozolis, likier i wszelkie słodzone trunki spirytusowe	1 hektolitr				—	—	—	—	—	—	60	—	—	60	—	—
2,3	Spirytus (Alkohol), Wódka (gorzałka), rum przy wprowadzeniu	100 L. i 1 stopień 100-dzielnego alkoholometru przy 12° R.				—	—	—	—	—	—	—	56	—	—	56	—
	Uwaga I. Opłacie tej podlegają i wszelkie chemiczne wyroby spirytusowe, t. j. tynktury, balsamy, pokosty, politury, spirytusy pachnące i wszelkie inne płyny spirytusowe, w których stanowi spirytus część główną.																
	Uwaga II. Za przedmioty wymienione w pozycji tar. 1, 2 i 3, nie opłaca się przy wprowadzeniu do miasta Lwowa ani podatku konsumcyjnego, ani dodatku nadzwyczajnego, lecz tylko miejską opłatę konsumcyjną; zaś przy produkowaniu tych przedmiotów w mieście, opłaca się i podatek konsumcyjny według odnośnych przepisów szczegółowych.																
4	Wino		2	29	—	6	36	—	1	27	2	6	36	—	16	28	2
5	Moszcz i zacier winny		1	52	6	4	24	—	—	84	8	1	69	6	8	31	—
6	Moszcz owocowy		—	68	4	1	90	—	—	38	—	—	76	—	3	72	4
7	Miód pitny, maliniak, dereniak, wiśniak, lipniak przy wprowadzeniu	1 hektolitr „				1	86	—	—	37	2	13	—	—	15	23	2
	Uwaga. Od miodu pitnego, wyrabianego w obrębie miasta, pobiera się opłatę konsumcyjną według przepisów dotyczących.																
8	Piwo przy wprowadzeniu	„				1	40	—	—	28	—	4	30	—	5	98	—
	Uwaga. Jeżeli istotnej ilości piwa zbadać nie można, liczyć należy po 112 kilogr. wagi sporco, tj. wraz z naczyniem na 1 hektoliter czyli 100 litrów. Przy wyrobie piwa w obrębie miasta opłaca się, oprócz oznaczonych w taryfie opłat, także ogólny państwowy podatek konsumcyjny według odnośnych przepisów.																
9	Ocet	„				—	94	—	—	18	8	—	20	—	1	32	8
10	Bydło rzeźne, t. j. woły, byki, krowy i cielęta nad rok wieku	1 sztuka				8	40	—	1	68	—	2	10	—	12	18	—
	Uwaga. Od bydła rzeźnego uiszcza się opłata konsumcyjna nie przy wprowadzeniu do miasta, lecz dopiero przed wpustem na rzeź, według dotyczących szczegółowych przepisów (cyrkularz z dn. 20. lipca 1830. l. 42.857).																
11	Cielęta do roku wieku	„				1	40	—	—	28	—	—	35	—	2	03	—
12	Owce, barany, kozy, kozły, capy i skopy .	„				—	53	—	—	10	6	—	14	—	—	77	6
13	a) Jagnięta do 14 kilogr. ważące, tudzież prosięta ssące do 5 kg żywej wagi . . .	„				—	35	—	—	7	—	—	9	—	—	51	—
	b) Koźlęta	„				—	14	—	—	2	8	—	4	—	—	20	8
14	Warchlaki, tj. bezrogi od 6 do 19½ klgr.	„				1	5	—	—	21	—	—	27	—	1	53	—
15	Bezrogi nad 20 klgr. ważące bez różnicy	„				2	10	—	—	42	—	—	53	—	3	05	-

L. porządk.	Przedmioty	Stopa wymiaru	Opłata walutą koronową											
			Podatek konsumcyjny			Dodatek nadzwyczajny			Opłaty gminna i krajowa			Razem		
			K.	h.	1/10	K.	h.	1/10	K.	h.	1/10	K.	h.	1/10
16	Mięso świeże bez różnicy pojedyncze części zabitego bydlęcia: mięso solone, wędzone i marynowane, salami i inne kiełbasy . .	100 kilogr.	3	12	—	—	62	4	2	18	—	5	92	4
	Uwaga. Od bydląt zabitych, którym tylko pojedyncze części jak głowa lub nogi odjęte zostały, wniesioną być ma opłata podług taryfy za całą sztukę przypadająca													
17	Drób: indyki, pantary, gęsi, kaczki, kapłony i t. p.	1 sztuka	—	11	—	—	2	2	—	8	—	-	21	2
18	Kury (t. j. koguty, kury i kurczęta) tudzież gołębie	2 sztuki	—	4	—	—	—	8	—	3	—	—	7	8
19	Zwierzyna: jelenie	1 sztuka	2	10	—	—	42	—	1	47	—	3	99	—
20	Dziczyzna: dziki od 17 kilogramów i wyżej tudzież daniele	„	1	58	—	—	31	6	1	11	—	3	—	6
21	„ warchlaki, sarny, dzikie kozy .	„	—	53	—	—	10	6	—	37	—	1	—	6
22	„ zające	„	—	11	—	—	2	2	—	8	—	—	21	2
23	Rozrąbana zwierzyna wszelkiego rodzaju . .	100 kilogr.	3	74	-	—	74	8	2	62	—	7	10	8
24	Dzikie ptactwo: bażanty, głuszce, cietrzewie.	1 sztuka	—	21	—	—	4	2	—	15	—	—	40	2
25	Jarząbki, pardwy i kamienniczki czyli kuropatwy górne, dzikie gęsi, dropie, dzikie kaczki (z wyjątkiem kurek zielononogich), słonki, kuropatwy i dzikie gołębie . . .	„	—	11	—	—	2	2	—	8	—	—	21	2
26	Kurki wodne i zielononogie (nurki), bekasy, krzyki, dubelty i kulony	„	—	4	—	—	—	8	-	3	—	—	7	8
27	Drozdy, Kwiczoły, przepiórki i wszelkie inne drobneptactwo do jedzenia	1 tuzin	—	4	—	—	—	8	—	3	—	—	7	8
28	Ryby i skorupiaki, wyraźnie nie wymienione, z morza, rzek, potoków, jezior i stawów, świeże, solone, wędzone i marynowane; rybia ikra (kawior), w oliwie układane sardele i sardynki	100 kilogr.	3	74	—	—	74	8	2	62	—	7	10	8
29	Ryby rzeczne, pospolite ryby morskie t. j. kalamari, kospetoni, rase, sgomberi, sippe, tonine, sztokfisze, flondry, płaszczki, kabiliony (klipfisze), kolcobrzuchy, bokopływy, śledzie, bretlingi, sardele, piklinki, tudzież raki, ślimaki, żaby, ostrygi, pająki i raki morskie	„	1	24	—	—	24	8	-	87	—	2	35	8
30	Ryż	„	3	74	—	—	74	8	1	88	—	6	36	8
31	a) Mąka ze zboża, ziemniaków i owoców strączkowych wszelkiego rodzaju, grysik, krupy jęczmienne i perłowe, owsiana kasza, krajowe sago, kasza tatarczana (hreczana), pszono i wszelkie krupy, krochmal, puder, chleb i wszelkie pieczywo; następnie ciasta, pierniki, placki i suchary	„	—	62	—	—	12	4	—	16	—	—	90	4
	b) Chleb razowy i owsiany	„	—	32	—	—	6	4	—	9	—	—	47	4
32	Zboże chlebne, t. j. pszenica, orkisz czyli szpelt, kukurudza, żyto, zboże mięszane w ziarnie, tatarka (hreczka)	„	—	48	—	—	9	6	—	9	-	—	66	6

L. porządk.	Przedmioty	Stopa wymiaru	Opłata walutą koronową											
			Podatek konsumcyjny			Dodatek nadzwyczajny			Opłata gminna			Razem		
			K.	h.	1/10	K.	h.	1/10	K.	h.	1/10	K.	h	1/10
	Uwaga. Dopokąd opłata od zboża chlebnego przy młynie się nie uiszcza, zastosować się należy do istniejących w tej mierze przepisów (okólnik gub. z 17. marca 1832. l. 15.089).													
33	Owies w ziarnie	100 kilogr.	—	50	—	—	10	—	—	13	—	—	73	—
34	Siano bez różnicy, również mieszanka, jako pasza dla bydła, słoma, sieczka, otręby (grys), mierzwa	„	—	20	—	—	4	—	—	6	—	—	30	—
	Uwaga. Zboże w kłosach należy uważać jako słomę.													
35	Jarzyny i warzywa t. j. jarmuż, kalafiory, szparagi, groch zielony, bób, ogórki . . .	„	—	38	—	—	7	6	—	9	—	—	54	6
36	Owoce świeże, do których należą także wszelkie jagody do pożywienia służące (poziomki, maliny i t. p.); świeże figi, kasztany, orzechy, melony i kawony	„	—	74	—	—	14	8	—	20	—	1	8	8
37	Owoce suszone, konfitury, konserwy (powidła)	„	1	50	—	—	30	—	—	75	—	2	55	—
38	Masło świeże i solone, smalec bydlęcy i gęsi, stearyna, świece łojowe, sparmacetowe, stearynowe, parafinowe	„	3	74	—	—	74	8	—	95	—	5	43	8
39	Łój surowy, topiony i czyszczony (Elain). potem tłustość z kości i z łap czyli racic wygotowana, parafina, gliceryna, wosk ziemny i naftowy	„	3	12	—	—	62	4	—	95	—	4	69	4
40	Smalec wieprzowy i sadło, tłustość do smarowania, słonina i szpik	„	2	50	—	—	50	—	—	63	—	3	63	—
41	Mydło zwyczajne, pachnące i olejkami zaprawiane	„	4	50	—	—	90	—	1	13	—	6	53	—
42	Ser bez różnicy	„	2	82	—	—	56	4	—	72	—	4	10	4
43	Jaja	100 sztuk	—	11	—	—	2	2	—	3	—	—	16	2
44	Wosk bielony i niebielony, świece woskowe i wszelkie wyroby z wosku	100 kilogr.	9	38	—	1	87	6	3	13	—	14	38	6
45	Olej konopny, lniany i rzepakowy	„	3	12	—	—	62	4	—	79	—	4	53	4
46	Wszelkie inne oleje palne, roślinne, potem oliwa, olejek migdałowy, makowy, orzechowy, palmowy i kokosowy	„	3	12	—	—	62	4	—	79	—	4	53	4
47	Drzewo opałowe twarde: bukowe, dębowe, jaworowe, jasionowe, wiązowe, żywiczne i jałowcowe (smolaki)	1 metr kub.	—	16	—	—	3	2	—	4	—	—	23	2
48	Drzewo opałowe miękkie: brzozowe, olchowe, osikowe, lipowe, topolowe, wierzby, drzewo szpilkowe i gałęziaki	„	—	10	—	—	2	—	—	3	—	—	15	—
49	Węgle drzewne	100 kilogr.	—	12	—	—	2	4	—	4	—	—	18	4
50	Węgle mineralne i koks	„	—	7	2	—	1	4	—	2	—	—	10	6

Uwaga. Artykuły wprowadzone do miasta w tak małej ilości, iż podatek konsumcyjny od tychże łącznie z dodatkiem gminnym 5 halerzy nie wynosi, wolne są od opłaty

Jarmarki uprzywilejowane

w królestwie Galicji, w wielkiem księstwie Krakowskiem i księstwie Bukowińskiem

Alwernia w pow. Chrzanowskim: co trzecią środę targ.
Andrychów w pow. Wadowickim: każdego miesiąca w 1-szy wtorek jarmark. Co wtorek targ.
Babice w pow. Przemyskim: 4. maja, 6. czerwca, 24. sierpnia i 29. września.
Baligród w pow. Liskim. każdego poniedz. targ tygodn.
Baranów w pow. Tarnobrzeskim: co wtorek targ.
Barysz w pow. Buczackim: co poniedziałek targ.
Bełz w pow. Sokalskim: 9. i 31. stycznia, 17. marca, 28. kwietnia, 24. czerwca 2. lipca, 1. sierpnia, 13. października, 26. listopada, 12. grudnia. Co piątek targ.
Biała miasto pow.: Jarmarki na konie: 3-go poniedziałku po 3 Królach, 2-go poniedziałku po ś. Janie Nep, 1-go poniedziałku po ś. Jakóbie Ap., 1-go poniedziałku po śś. Szym. i Judzie. Co wtorek, czwartek i sobota targ.
Biały Kamień w pow. Złoczowskim: 2. stycznia, we wtorek po niedzieli zapustnej, w środopoście, w niedzielę po ś. Tomaszu, we wtorek po Ziel. świąt., 2-go dnia po ś. Piotrze i Pawle, 2-go dnia po ś. Krzyżu, 2go dnia po ś. Filipie (według kal. rusk.). Co drugą środę targ.
Biecz w pow. Gorlickim: W poniedziałki po: 25. stycznia, 24. lutego, 24. marca, 20. kwietnia, 25. maja, 29. czerwca, 10. sierpnia, 15. września, 17. października, 11. listopada i 6. grudnia. Jeżeli w którym z tych dni przypadnie święto, jarmark odbywa się w następny dzień powszedni. Każdego poniedziałku targ.
Bircza w pow. Dobromilskim. 2. stycznia, 29. czerwca, 4. października. Co środy targ.
Błażowa w pow. Rzeszowskim: 7. stycznia, 12. marca, 8. maja, 2. i 27. lipca. 30. września, 12. listopada. Każdego poniedziałku targ.
Bobowa w pow. Grybowskim: co czwartek targ.
Bóbrka miasto pow.: 13. stycznia, w poniedz. po ruskiej Niedz. palm., 26. lipca, 30. paźdz. Co czwartek targ.
Bochnia miasto pow.: 2. stycznia, w poniedz. po Niedzieli mięsopust., w poniedz. po 3-ciej niedz. postu, na konie i bydło (aż do piątku), potem jarmarki co czwartek aż do piątku po Wniebowstąp., w piątek po Bożem Ciele, 24. i 30. czerwca, 22. lipca, 10. sierpnia, w poniedziałek po Podw. ś. †, w poniedz. po Różańcu, 11. i 25. listop. Jeżeli który jarmark przypadnie na sobotę, niedzielę lub dzień świąteczny, odkłada się na następny poniedziałek lub dzień powszedni. Co czwartek targ.
Bohorodczany miasto pow. (Jarmarki na bydło podług starego kalendarza): 14. stycznia, w środopoście, 7. lipca, 8. listopada. Co wtorek i piątek targ.
Bojan (na Bukowinie): 2-go dnia po Wniebowstąpieniu P. (podług kal. rusk.), 9. lipca, 6. sierpnia, 26. września. 3. listopada, 8. grudnia. Każdej środy targ.
Bolechów w pow. Doliniańskim: 18. stycznia, 5. maja, 11. lipca, 26. września. Co poniedziałek targ.
Bolechowice w pow. Krakowskim: w 2-gą niedzielę po 3 Królach, 25. marca, 7. maja, 16. sierpnia, we wrześniu i w grudniu w 1-szą niedzielę po Suchedniach.
Bolszowce w pow. Rohatyńskim: 2. i 28. stycznia, 15. lutego, 16. lipca, 27. sierp., 20. list. Co poniedziałek targ.
Borowa w pow. Mieleckim: co drugi wtorek targ.
Borszczów miasto pow.: co poniedziałek targ.
Borysław w pow. Drohobyckim: co czwartek targ.
Brody miasto pow.: 5. maja, 30. października, oraz targ na wełnę od dnia 26. sierpnia przez ośm dni.
Brzesko miasto pow.: co trzeci wtorek w miesiącu jarmark, a w każdy inny wtorek targ tygodniowy.
Brzeżany miasto pow.: 18. stycznia (now. stylu), 8. lutego, 16. i 24. kwietnia, 21. maja, 6. sierpnia, 20. września, 18. października, 26. listopada, 18. grudnia Każdego poniedziałku i piątku targ.
Brzostek w pow. Pilzneńskim. co drugi wtorek targ.
Brzozów miasto pow.: 6. stycznia, 6. lutego, 16. marca, 23. kwietnia, 26. maja, 29. czerwca, 22. lipca, 24. sierpnia, 14. września, 4. października, 1. listopada, 4. grudnia. Każdego poniedziałku targ.
Buczacz miasto pow.: każdego czwartku targ.
Budzanów w pow. Czortkowskim: co czwartek targ.
Bukaczowce w pow. Rohatyńskim: 30. marca, 7. lipca, 10. września, 2. listopada.
Bukowsko w pow. Sanockim: 24. lutego, 5. lipca. Co czwartek targ.
Bursztyn w pow. Rohatyńskim: 18. stycznia, 28. kwietnia, 27. sierpnia, 12. grudnia. Co poniedziałek targ.
Chochołów w pow. Nowotarskim: co 4-ty wtorek.
Chocimierz w pow. Tłumackim: na Nowy Rok, w poniedziałek zapustny, na ś. Aleksego, w czwartek przed Zielonemi Świątkami, w dzień urodzin ś. Jan, na ś. Michała, w święto Różańca ś., na ś. Mikołaja (wszystkie podług kalendarza ruskiego). Co poniedziałek targ.
Chodorów w pow. Bóbrczańskim: 14. stycznia, 5. maja 13. lipca, 12. października, przez 2 tygodnie. Co czwartek targ.
Chorostków w pow. Husiatyńskim: co poniedziałku targ.
Chrzanów miasto pow.: w drugi poniedziałek po Trzech Królach, w poniedz. po N. M. P. Gromnicz., 12. marca, 1. maja, 24. czerwca, 13. i 25. lipca, 15. sierpnia, 10. i 28. paźdz., 11. listopada, 6. grudnia. Co środa targ.
Chyrów w pow. Staromiejskim: co wtorek targ.
Cieszanów miasto pow.: 2. stycznia, w pierwszy poniedziałek października. Co wtorek targ.
Ciężkowice w pow. Grybowskim: co poniedziałek targ.
Czchów w pow. Brzeskim: jarmarki co trzeci wtorek.
Czernelica w pow. Horodeńskim: co poniedziałek targ.
Czernichów w pow. Krakowskim: 12 jarmarków, w każdą pierwszą środę miesiąca.
Czerniowce miasto stoł. na Bukowinie: 11. lipca (14 dni), 7. listopada (8 dni). Co poniedziałek targ.
Czortków miasto pow.: 21. maja, 12. lipca, 28. sierpnia, 20. grudnia. Co czwartek targ.
Czudec w pow. Rzeszowskim: co czwartek targ.
Czyszki w pow. Lwowskim: 2. lipca, 14. września, 6. listop.
Dąbrowa miasto pow.: co drugi poniedziałek targ.
Dębowiec w pow. Jasielskim: co poniedziałek targ.
Delatyn w pow. Nadwórniańskim: jarmarki na wełnę pospolitą i na owce 25. marca, 1. czerwca, 27. sierpnia, 30. listopada, 21. grudnia.
Dembica w pow. Pilzneńskim: 2. stycznia, 2. lutego, 19. marca, 23. kwietnia, w drugi dzień po Bożem Ciele, 13. lipca, 24. sierpnia, 17. października, 4. grudnia Co czwartek targ.
Derewacz w pow. Lwowskim: 5. kwietnia, 19. maja, 28. czerwca, 9. września, 1. października.
Dobczyce w pow. Wielickim: 12 jarmarków, a to w pierwszą środę każdego miesiąca.
Dobromil miasto pow.: 19. stycznia, od 1. do 8. sierpnia 26. października. Każdego poniedziałku targ.
Dobrotwór w pow. Kamioneckim: 19. stycznia, 8. maja 10. września. Co drugi wtorek targ.
Dolina miasto pow.: 2. stycznia, 11. lutego, 1. maja, 5. lipca, 8. sierpnia, w poniedziałek po pierwszej niedzieli września. Każdego czwartku targ.
Dorna-Watra (na Bukowinie): w pow. Kimpolung: co czwartek targ.
Droginia w pow. Myślenickim: 14. lutego, 28. kwietnia, 16. lipca.
Drohobycz miasto pow.: co poniedziałek targ.
Dubiecko w pow. Przemyskim: Co wtorku targ.

Dukla w pow. Krośnieńskim: 7. stycznia, 25. lutego, 19. marca, na Wniebowstąpienie, na Boże Ciało, 24. czerwca, 22. lipca, 29. sierpnie, 25. listopada, 24. grudnia. Co czwartek targ.

Dunajec Czarny w pow. Nowotargskim: co 4-go poniedz., a mianowicie w poniedz. po jarmarku w Nowym Targu.

Dunajów w pow. Przemyślańskim: 2. stycznia, 31. marca, 24. czerwca, 18. paźdz. (starego stylu). Co wtorek targ.

Dźwiniacze (na Bukowinie) w powiecie Kotzmań: co czwartek targ.

Dynów w pow. Brzozowskim: 8. lutego, 19. marca, 2. maja, 9. września, 25. listop., 6. grudn. Co poniedziałek targ.

Fredropol w pow. Przemyskim: 2. stycznia, 25. marca, 12. sierpnia, 19. listopada. Co piątek targ.

Frysztak w pow. Jasielskim. co 2-gi czwartek jarmark na bydło.

Gdów w pow. Wielickim: co trzeci wtorek targ.

Gliniany w pow. Przemyślańskim: 15. lutego, 8. maja, 8. listopada. Każdego wtorku targ.

Głogów w pow. Złoczowskim: każdego poniedziałku targ.

Gołogóry w pow. Rzeszowskim: 26. lutego, 21. marca, 7. maja, 15. czerwca, 26. lipca, 20. września, 15. październ.

Gorlice miasto pow. ma 12 jarmarków we wtorki po następujących świętach: 3 Królach, ś. Mateuszu, Niedzieli Kwietniej, ś. Filipie i Jakóbie, Wniebowstąpieniu, ś. Janie Chrzcicielu, ś. Marji Magdalenie, Wniebowzięciu N. M., Narodzeniu M. P., ś. Franciszku Ser., ś. Marcinie, trzeciej niedzieli Adwentu. Każdego wtorku targ.

Grab w pow. Krośnieńskim: 3. stycznia, 26. kwietnia, 27. sierpnia, 1. października.

Gurahumora (na Bukowinie) w pow. Suczawskim: 17. maja, 19. listopada. Co wtorek targ.

Gródek miasto pow.: 19. marca, w poniedziałek po Bożem Ciele, 14. września, 19. grudnia. Każdego czwartku targ.

Grybów miasto pow.: co poniedziałku targ.

Grzymałów w powiecie Skałackim: 17. marca, 4. maja, 17. września. Każdego czwartku targ.

Gwoździec w pow. Kołomyjskim: 28. stycznia, 28. marca, 26. lipca, 4. października. Co piątek targ.

Halicz w pow. Stanisławowskim: 7. stycznia, 5. kwietnia, 5. lipca, 12. października. Co piątek targ.

Hołosko pod Lwowem: 6. sierpnia, w dzień śmierci św. Anny.

Horodenka miasto pow.: 18. stycznia, 14. lutego, 1. marca, 6. kwietnia, 7. maja, 2. czerwca, 11. lipca, 27. sierpnia, 7. listopada. Co wtorek i piątek targ.

Hussaków w pow. Mościskim: 8. maja, 27. sierpnia, 8. października, 18. grudnia. Każdego czwartku targ.

Husiatyn miasto pow.: 18. czerwca, w razie święta następnego dnia. Co czwartek targ.

Jabłonów w pow. Kołomyjskim: 31. stycznia, 15. lutego, 14. maja, 29. sierpnia, 14. października, 30. grudnia.

Jaćmierz w pow. Sanockim: 12. marca, 24. czerwca.

Jakobeny (na Bukowinie) pow. Kimpolung: co środa targ.

Janów w pow. Gródeckim: (podług star. kal.) 13. stycznia, na Wniebowstąpienie, 20. listopada. Co czwartek targ

Janów w pow. Trembowelskim: co piątek targ.

Jarosław miasto pow.: 12. stycznia, 10. marca, 13. czerwca, 2. września, każdy przez 8 dni. Co poniedziałek i piątek targ.

Jasienica w pow. Brzozowskim: 5. lipca, 9. sierpnia, 13. grudnia. Co czwartek targ.

Jasło miasto pow.: 7. stycznia, 3. lutego 28. kwietnia, 21. września, 2. listopada, 1. grudnia. Co piątek targ.

Jaryczów w pow. Lwowskim: 21. stycznia, 31. maja, 19. września, 11. grudnia. Co środa targ.

Jazłowica w pow. Brzozowskim: co wtorek targ.

Jassów w pow. Pilzneńskim: co drugi wtorek targ.

Jawornik w pow. Rzeszowskim: co poniedziałek targ.

Jaworów miasto pow.: 1 maja, 6. sierpnia, 26. października, 12. grudnia.

Jaworzno w pow. Chrzanowskim: co wtorek targ.

Jedlicze w pow. Krośnieńsskim: 25. lutego, 20. kwietnia, 18. czerwca, 9 sierpnia, 29. września.

Jędrychów w pow. Wadowickim: w każdy pierwszy wtorek miesiąca. Co wtorek i piątek targ.

Jeleń w pow. Chrzanowskim: w 1-szy wtorek po Nowym Roku, we wtorek po Gromn., w poniedz. po Niedzieli zapust., we wtorek po ś. Józefie, we wtorek po Znal. Krzyża ś., we wtorek po Janie Chrz., we wtorek po ś. Wawrzyńcu, we wtorek po Podwyższeniu ś. Krzyża, we wtorek po ś. Franciszku Seraf., we wtorek po Wszystkich Świętych, we wtorek po ś. Mikołaju.

Jeleśna w pow. Żywieckim: co czwartek targ.

Jezierna w pow. Złoczowskim: 12. stycznia, we wtorek po Wielkanocy obrz. ruskiego, 20. lipca, 20. października. Co poniedziałek targ.

Jezierzany w pow. Borszczowskim: co środa targ.

Jezupol w pow. Stanisławowskim: 27. czerwca, 28. lipca 29. września.

Jodłowa w pow. Pilzneńskim: co drugi wtorek targ.

Jordanów w pow. Myślenickim: 25. lutego, 23. kwietnia, w 7-my poniedziałek po Ziel. Świątkach, 29. grudnia 15. każdego miesiąca, jeżeli 15. przypada na poniedziałek, w przeciwnym razie w następny poniedziałek.

Kaczyka (na Bukowinie) w pow. Radautz: co poniedziałek targ.

Kąkolniki w pow. Rohatyńskim: 24. marca, 22. lipca, 20. września, 13. października, 7. listopada, 21. grudnia.

Kałusz miasto pow.: 18. stycznia, 11. lutego, 13. marca, 20. kwietnia, 6. maja, 6. czerwca, 20. lipca, 1. paźdz., 18. listopada, 10. grudnia (2 dni), 27. sierpnia (5 dni), 28. września (3 dni). Co piątek targ.

Kalwarja w pow. Wadowickim: 25. stycznia, 19. marca, 4. maja, 13. czerwca, 17. sierpnia, 19. listopada.

Kamionka Strumiłowa miasto pow.: 19. stycznia, 8. maja, 10. września. Co drugi wtorek targ.

Kańczuga w pow. Łańcuckim: we wtorek po Zielonych Świątkach, 30. września, 4. grudnia. Co poniedziałek i czwartek targ.

Kęty w pow. Bialskim: w drugi poniedziałek po 3 Król., w poniedziałek po Wniebowstąpieniu, w poniedziałek po ś. Krzyżu, w poniedziałek po Narodzeniu Maryi P. Każdy trwa 8 dni.

Kimpolung (na Bukowinie) m. pow. starego stylu: 1. lutego, 2. czerwca, 20. listopada. Co poniedziałek targ.

Knihynicze w pow. Rohatyńskim: 19. stycznia, 11. lutego, 21. marca, w poniedziałek po Niedzieli palm. obrz. ruskiego, 21. maja, 6. lipca, 18. sierpnia, 20. września 7. listopada, 18. grudnia.

Kolbuszowa miasto pow.: co wtorek targ

Kołaczyce w pow. Jasielskim: 1. maja. Oprócz tego co drugi poniedziałek targ.

Kołomyja miasto pow.: 6. lutego, 24. kwietnia, 15. czerw. 3. i 28. sierpnia, 13. września, 30. października, 18. grudnia. Co poniedziałek i piątek targ.

Koropiec w pow. Buczackim: co wtorek targ.

Krzeszowice w pow. Crzanowskim: co poniedziałek targ.

Komarno w pow. Rudeńskim: co poniedziałek targ.

Kopyczyńce w pow. Husiatyńskim: co środa targ.

Korczyna w pow. Krośnieńskim: 15. stycznia, 8. kwietnia. 30. sierpnia, 1. grudnia. Co piątek targ.

Korolówka w pow. Zaleszczyckim: 29. stycznia, we środę Środopostną obrz. rusk., po Wniebowstąpieniu obrz. rusk., 24. czerwca, 8. sierpnia, 10. września, 9. listopada, 18. grudnia. Co czwartek targ.

Kossów miasto pow. (podług starego kalend.): w czwartek pierwszego tygodnia Wielkiego Postu (2 dni), na Wniebowstąpienie, 25. sierpnia, 11. październ. (2 dni) W razie święta w tym dniu, następnego dnia. Co poniedziałek i piątek targ.

Kotzman (na Bukowinie) miasto pow.: co środa targ

Kozłów w pow. Brzeżańskim: co czwartek targ.

Kozowa w pow. Brzeżańskim: 17. lutego, 17. marca, 17 kwietnia, 8. maja, 12. czerwca, 20. lipca, 20. sierpnia, 1 września, 27 października, 11. listopada, 30. grudnia. Co wtorek targ.

Kraków miasto stołeczne: Jarmarki na bydło, wełnę itd 24. kwietnia, 29. września, oba przez 14 dni. W poniedziałek po czwartej niedzieli postu. 1. października Co wtorek i czwartek targ.

Krakowiec w pow. Jaworskim: 14. stycznia, starego stylu, w 1-szy poniedziałek po Wielkan. obrz. rusk., 25. lipca, 27 września, 18. paźdz., 25. listop. Co czwartek targ.
Krosno miasto pow.: 1. stycznia, w poniedziałek po Niedzieli Przewodniej, w poniedziałek po ś. Trójcy, 31. lipca, 28. października. Co poniedziałek targ.
Krukienice w pow. Mościskim: 18. stycznia, 5 marca, 28. kwietnia, 23. lipca, 13. października.
Krynica w pow. Sandeckim: co druga środa targ.
Krystynopol w pow. Sokalskim: 14. stycznia, 5. maja, w piątek po ruskim Wniebowstąpieniu, 13. września.
Krzywcza w pow. Przemyskim: 13. stycznia, 25. marca, 31. lipca, 18. grudnia.
Krzywcze w pow. Borszczowskim (jarmarki na bydło): 18. stycznia, 30. kwietnia, 10. lipca, 8. grudnia.
Kudryńcze w powiecie Borszczowskim: każdego czwartku targ.
Kułaczkowce w pow. Kołomyjskim: 9. stycznia, 15. lutego, 6. marca, 19. kwietnia, 24. maja, 6. czerwca, 18. i 27. sierpnia, 6. września, 12., 21. i 29. grudnia.
Kulików w pow. Żółkiewskim: 2. stycznia, 5. lutego, 13. kwietnia, 7. lipca, 28. sierpnia, 20. października.
Kuty w powiecie Kossowskim: 30. stycznia, 24. dnia po Wielkiejnocy ruskiej, 26. września, 13. listopada. Co wtorek i piątek targ.
Kutyska w pow. Tłumackim: co poniedziałek targ.
Lanckorona w pow. Wadowickim: 21. stycznia, 8. maja, 24. czerwca, 4. września.
Leżajsk w pow. Łańcuckim: 21. stycznia, 23. kwietnia, 9. maja, 5. i 24. sierpnia, 4. października, 6. grudnia.
Limanowa miasto pow.: jarmark co 3-ci poniedziałek.
Lipnica w pow. Bocheńskim: co 3-ci poniedz. jarmark.
Lisko miasto powiatowe: co wtorek targ.
Liszki w pow. Krakowskim mają dwanaście jarmarków, zawsze w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca.
Lubień w pow. Myślenickim: w każdą pierwszą środę każdego miesiąca jarmark.
Lubaczów w pow. Cieszanowskim: 21. marca, 21. maja, 29. czerwca, 8. sierpnia, 20. września, 13. grudnia. Co wtorek i piątek targ.
Lutowiska w pow. Liskim (podług kalendarza starego): 18. stycznia, w Środopoście, w poniedziałek Ziel. Św., 11. lipca, 18. sierpnia, 20. września. Co czwartek targ.
Lwów miasto stołeczne Galicji: 31. stycznia, 24. maja, 12. października. Co wtorek i piątek targ.
Łabowa w pow. Sądeckim: 3. stycznia, w czwartek po Gromn., 25. kwietnia, w ostatni czwartek W. Postu, w 8-ci czwartek W. Postu ruskiego, w czwartek po ś. Janie Chrzcicielu, w czwartek po 6. sierpniu, w czwartek po ś. Łucji.
Łapanów w pow. Bocheńskim: 8. stycznia, 19. lutego, 8. marca, 14. maja, 25. czerwca, 6. sierpnia, 17. września, 29. paździer., 10. grudnia. Co poniedziałek targ.
Łańcut miasto powiatowe: 7. stycznia, 3. lutego, 15. i 16. marca, 13. czerwca, 13. i 26. lipca, 24. sierpnia, 5. października, 11. i 30. listopada. Co wtorek i piątek targ.
Łącko w pow. Sandeckim: co trzecia środa jarmark.
Łopatyn w pow. Brodzkim: w 1-szy dzień po ruskich Zielonych Świętach, 11. lipca, 27. sierpnia, 20. września. Co druga środa każdego miesiąca targ.
Łukawice w pow. Limanowskim: w każdy 3-ci poniedziałek po jarmarku w Limanowej.
Łysiec w pow. Bohorodczańskim: 2. stycznia, 11. lutego, 8. marca, 24. czerwca, 11. lipca, 18. sierpnia, 26. października, 26. listopada.
Magierów w pow. Rawskim: 9. stycznia, 15. lutego, 17. i 29. marca, 4. kwietnia, 5. maja, 23. czerwca, 12. i 27. lipca, 21. września, 30. października, 26. listopada, 19. grudnia.
Majdan w pow. Kolbuszowskim: co poniedziałek targ.
Maków w pow. Myślenickim: 29. stycznia, 1. maja, 7. sierpnia, 19. listopada. Co czwartek targ.
Malechów pod Lwowem: 30. września.
Manasterzyska w pow. Buczackim: co środa targ.
Manaster w pow. Żółkiewskim: 21. maja.
Mielec miasto powiatowe: pięć jarmarków w następujące czwartki: po Gromnicznej, po ś. Trójcy, po Wniebowz., po ś. Mateuszu, po ś. Marcinie. Co czwartek targ.
Mikołajów w pow. Żydaczowskim: 14. stycznia, 6. sierpnia, 9. września. Co wtorek targ.
Mikulińce w pow. Tarnopolskim: co każdy poniedz. targ.
Milatyn nowy w pow. Kamioneckim: co czwartek targ.
Milówka w pow. Żywieckim: co czwartek targ.
Modlnica w pow. Krakowskim: co 4-ta niedziela jarmark.
Mościska miasto powiatowe: 25. lutego, 24. czerwca, 10. sierpnia, 2. listopada jarmark na konie. Co czwartek i piątek targ.
Mosty wielkie w pow. Żółkiewskim: 15. lutego, 5. kwietnia, 10. września, 12. grudnia. Co piątek targ.
Mrzygłód w pow. Sanockim: 19. stycznia, w dzień po Bożem Ciele, 16. sierpnia.
Mszana dolna w pow. Limanowskim: co wtorek targ.
Muszyna w pow. Sandeckim: w poniedziałek po Gromn., po Wniebowstąpieniu, po ś. Małgorzacie, po ś. Michale, po Poświęceniu Kościoła, po Ofiarowaniu N. M. P. Co poniedziałek targ.
Myślenice miasto pow.: co drugi poniedziałek targ.
Nadwórna miasto pow.: 18. stycznia, 11. lipca, 13. października (3 dni), 5. maja (8 dni). Co poniedziałek i czwartek targ.
Narajów w pow. Brzeżańskim: 18. stycznia, 26. marca, 6. kwietnia, 14. maja, 6. lipca, 6. sierpnia, 26. września, 8. grudnia. Co piątek targ.
Narol w pow. Cieszanowskim: 10. marca, 24. sierpnia. Co czwartek targ.
Nawarja w pow. Lwowskim: 18. stycznia, 14. lutego, 11. lipca, 18. sierpnia, 26. września, 10. listopada. Co środa targ.
Niebylec w pow. Rzeszowskim: 15. lutego, 1. września, 7. listopada, 28. grudnia. Co poniedziałek targ
Niedźwiedź w pow. Limanowskim: co środa targ.
Niegowice w pow. Wielickim: co 4-ta środa targ.
Niemirów w powiecie Rawskim: 19. stycznia, 8. listopada. Co czwartek targ.
Niepołomice w pow. Bocheńskim: 7. stycznia, 24. lutego, 4. marca, w poniedziałki: po Niedzieli Zapustnej, po Niedzieli Kwietnej, po ś. Trójcy, 24. czerwca, 26. lipca, 24. września, 4. i 13. listopada. Co wtorek targ.
Nierajowa w pow. Gorlickim: na ruskie Wniebowstąpienie, 13. sierpnia, 10. września, 30. października.
Niżankowice w pow. Przemyskim: 16. stycznia, 1. marca, w poniedz. po ruskiej ś. Trójcy, 26. września, 18. grudnia. Co środa targ.
Niżniów w pow. Tłumackim: 19. stycznia, 11. lutego, 29. marca, 4. maja, 24. czerwca, 6. lipca, 13. sierpnia, 10. września, 7. października, 20. listopada, 3. grudnia. Co czwartek targ.
Nowe miasto w pow. Dobromilskim: 11. listopada.
Nowotaniec w powiecie Sanockim: 1. maja, w poniedziałek po ś. Trójcy, 2. sierpnia, 11. listopada. Co poniedziałek targ.
Nowy Sącz miasto powiatowe: co wtorek i piątek targ.
Nowytarg miasto pow.: co 4-ty poniedziałek jarmark.
Obertyn w pow. Horodeńskim: 18. stycznia, w ostatni dzień po ruskich Zapustach, 6. kwietnia, 7. maja, 24. czerwca, we wtorek po ruskich Zielonych Świętach, 18 lipca, 1. i 18. sierpnia, 20. września, 13. października, 9. listopada, 12. i 29. grudnia. Co czwartek targ.
Olesko w pow. Złoczowskim: 14. lutego, 14. kwietnia, 21. maja, 6. lipca, 20. września, 7. i 20. listopada, 18. grudnia. Co niedzieli i piątku targ.
Oleszyce w pow. Cieszanowskim: 24. lutego, 13. grudnia
Olpiny w pow. Jasielskim: co drugi czwartek targ.
Osiek w pow. Jasielskim: co czwartek jarmark na bydło.
Oświęcim w pow. Bialskim: przez 2 pierwsze czwartki każdego miesiąca targ.
Ottynia w pow. Tłumackim: 16. stycznia, 2. lutego, 8. maja, 11. lipca, 6. sierpnia, 20. października. Co wtorek targ.
Peczeniżyn w pow. Kołomyjskim (podług starego kalendarza): 19. stycznia, 7. kwietnia, 4-go dnia po Zielonych Świętach, 28. sierpnia, 27. września, 8. listopada

Pereniński w pow. Dolińskim: w 2-gi poniedziałek wielkiego postu ruskiego, 5. maja, 24. czerwca, 27. lipca, 9. listopada, 4. grudnia.

Piaski (przedmieście Krakowa): co wtorek targ.

Pilzno miasto powiatowe: 7. i 28 stycznia. 24. lutego, 19. i 31. marca, 23. kwietnia, 8. i 19. maja. 24. czerwca jarmark na płótna, 22. lipca, 15. i 28. sierpnia, 29. września, 28. października, 30. listopada, 15. grudnia Co poniedziałek targ.

Pistyń w pow. Kosowskim (podług starego kalendarza): 29. marca, w poniedziałek po Zielonych Świątkach, 8. sierpnia, 10. września.

Piwniczna w pow. Sandeckim: 2. stycznia, w poniedziałek po niedzieli środopostnej, we wtorek po Zielonych Świętach, 25. lipca, 24. sierpnia. Co drugi czwartek targ.

Podbiecz czyli *Podbiedz* w pow. Wadowickim: w środy po NMP. Gromnicznej, po ś. Wojciechu, po ś. Janie Chrzcicielu, po Wniebowstąpieniu NMP, po ś. Michale, po ś. Łucji.

Podgórze w pow. Wielickim: w każdą pierwszą środę każdego miesiąca. Co wtorek i piątek targ.

Podhajce miasto pow. (podług starego kalend.): 13. stycznia, 11. lutego, w niedzielę w środop., w poniedziałek po pierwszej niedzieli po Wielk., na Wniebowstąpienie, 11. lipca, 27. sierpnia, 26. września, 30. paźdz., 20. listopada, 18. grudnia. Co czwartek targ.

Podkamień w pow. Rohatyńskim: co wtorek targ

Pomorzany: w pow. Złoczowskim: 13. stycznia, 14. lutego, 17. i 29. marca, 5. i 29. maja, 23. czerwca, 21 lipca, 18. sierpnia, 22. września, 8. października, 12 listopada, 19. grudnia.

Potok złoty w pow. Buczackim: w poniedziałek zapustny, we wtorek po Zielonych Świętach, w następny dzień po Spasie, po Striteniju, po ś. Janie Bogusł. (według kalendarza ruskiego). Co środa targ.

Probużna w pow. Husiatyńskim: co wtorek targ.

Pruchnik w pow. Jarosławskim: 21. stycznia, 26. lipca. Co czwartek targ.

Przecław w pow. Mieleckim: co środa targ.

Przemyśl miasto pow.: 26. czerwca, 9. grudnia, każdy przez 14 dni. Co poniedziałek i piątek targ.

Przemyślany miasto pow.: 1. stycznia, 14. lutego, 28. marca, 24. maja, 11. czerwca, 11. listop. Co poniedz. targ

Przeworsk w pow. Łańcuckim: 2. stycznia, 19. marca, 1. maja, 25. lipca, 4. października, 19. listopada. Co poniedziałek, środa i piątek targ.

Rabka w pow. Myślenickim: co 2-gi poniedziałek targ.

Radowce (Radautz, na Bukowinie): 5. maja, 20. listopada W każdy piątek targ.

Radłów w pow. Brzeskim: co środa targ.

Radomyśl w pow. Tarnobrzeskim: co poniedziałek targ.

Radymno w pow. Jarosławskim: 20. maja, 20. sierpnia, 20. września, 20. grudnia. Co poniedz. i piątek targ.

Ranizów w pow. Kolbuszowskim: co czwartek targ.

Rajcza w pow. Żywieckim: co miesiąc w czwartek po 15.

Rawa ruska miasto pow.: 21. stycznia, 7. lipca, 27. września, 22. grudnia. Co poniedziałek targ.

Rogi w pow. Krośnieńskim: 26. lipca, 27. sierpnia, 6. grudnia. Co środa targ.

Rohatyn miasto pow.: 9. stycznia, 3. lutego, 26. lipca, 11. października. Co środa i piątek targ.

Ropczyce miasto pow.: 7. stycznia, w 1 piątek przed niedzielą wstępną i trwa przez cały tydzień, w 1. poniedziałek po niedzieli przewodniej, w 3-ci dzień po Zielonych Św. i trwa przez 3 dni, 22. lipca, 14. września, 28. października, 9. grudnia. Co poniedziałek targ.

Rozdół w pow. Żydaczowskim: 19. marca, 16. lipca, 29. września. Co poniedziałek targ.

Rozwadów w pow. Tarnobrzeskim: co wtorek targ.

Rożniatów w pow. Dolińskim: 2. stycznia (stary kalendarz), w środę środopostną, we wtorek po Zielonych Świętach, 14. stycznia, 12. lipca, 18. sierpnia, 20. września, 21. listopada.

Rożnów w powiecie Śniatyńskim: co czwartek targ.

Ruda w pow. Żydaczowskim: 18. stycznia i 6. lipc

Rudki miasto pow.: 2. lipca, 15. sierpnia, 8. września Co wtorek targ.

Rudnik w pow. Niskim: co czwartek targ.

Rybotycze w pow. Dobromilskim. 14. września, 10. grudnia. Co czwartek targ.

Rymanów w pow. Sanockim: 25. lipca, 9. września, 6. grudnia. Każdy po 6 dni. Co poniedziałek targ.

Rzepiennik biskupi w pow. Gorlickim: co środa targ.

Rzepiennik strzyżewski w pow. Gorlickim: co środa targ

Rzeszów miasto pow.: 19 marca, na św. Trójcę, 22. lipca. 21. września, 2. listopada, 21 grudnia. Co wtorek i piątek targ.

Sadagóra (na Bukowinie, jarmarki na bydło): 6. lutego we czwartek przed Niedzielą kwietnią, 1. sierpnia, 4. września, 13. października, 5. i 28. listopada, 4. grudnia (każdy 3 dni). Co czwartek targ.

Sądowa Wisznia w pow. Mościskim: w środę po Nowym Roku, w środę po Zielonych Świętach ruskich, 26. lipca, 29. września. Co środa targ.

Sambor miasto pow.: co czwartek targ.

Sanok miasto pow.: we wtorek przed Ziel. Św., w poniedz. przed Bożem Narodzeniem. W każdy piątek targ.

Sasów w pow. Złoczowskim: 14. lutego, 24. czerwca, 30. września, 6. grudnia. Co środa i sobota targ.

Sędziszów w pow. Ropczyckim: co piątek targ.

Seret na Bukowinie: 14. lutego, 25 maja, 27. sierpnia, 18. grudnia. Co wtorek i piątek targ.

Sieniawa w pow. Jarosławskim: 2. stycznia, 4. kwietnia 24. czerwca, 2. listopada. Co czwartek targ.

Siepraw w pow. Wielickim: co wtorek targ.

Skala w pow. Borszczowskim: co czwartek targ.

Skałat miasto pow.: każdego wtorku targ.

Skawina w pow. Wielickim: co czwartek targ.

Skole w pow. Stryjskim: 13. stycznia, w środopoście, 13. października, 18 grudnia.

Slemień w pow. Żywieckim: co drugi poniedziałek targ.

Smorze w pow. Stryjskim: 8 maja, 2. czerwca, 4. i 30. lipca, 16. sierpnia, 9. i 24 września, 28. października, 18. listopada, 19. grudnia.

Skrzydlna w pow. Limanowskim: co 2-gi czwartek targ.

Śniatyn miasto pow.: w Środopoście, na Zielone Św., na ś. Eljasza, na ś. Jana Chrz., na Narodzenie N. M. P. (według kal. rusk.). Co poniedz., środa i piątek targ.

Sokal miasto pow.: 18. stycznia, 24. lutego, 23. kwietnia, 18. lipca, 8. września, 4. października, 2. i 21. listopada, 12. i 18. grudnia.

Sokołów w pow. Kolbuszowskim: 25. marca, 29. czerwca, 25. lipca, 11. października. Co wtorek targ.

Sokołówka w pow. Brodzkim: co druga środa jarmark.

Solka na Bukow. w pow. Radautz: co środa targ.

Sołotwina w pow. Bohorodczańskim: Jarmarki na bydło podług star. kal.: 2. lutego, w 1-szy poniedziałek po Wielkanocy, w czwartek po Wniebowstąp., 20. lipca, 8. listopada, 6. grudnia. Każdego piątku targ.

Stanestje (na Bukow.) pow. Storożynetz: co środa targ.

Stanisławów miasto pow.: 15. lutego, 29. marca, w piątek po Bożem Ciele, 13. września, 4. grudnia. Co czwartek targ.

Starasól w pow. Staromiejskim: 2. stycznia, 20. września Co piątek targ.

Stare miasto miasto pow.: 24. czerwca przez 12 dni na płótna. Każdego wtorku targ.

Stary Sącz w pow. Nowosandeckim: co druga środa targ

Stojanów w pow. Kamioneckim: co drugi wtorek targ

Storożynetz (na Bukow.) miasto pow.: 13. maja, 2. paźdz (każdy przez 3 dni). Co czwartek targ.

Strussów w pow. Trembowelskim: co czwartek targ.

Stryj miasto pow.: od 8. do 15. maja, od 15. do 22 sierpnia, od 7. do 20. września, od 6. do 18. grudnia. Co czwartek targ.

Strzyżów w pow. Rzeszowskim: W poniedziałek po 3 Królach, 8. lutego przez 3 dni, w poniedz. zapustn., w poniedziałek środop., w poniedz. po Wielkiejnocy, 8. maja (3 dni), 25. lipca, 14. sierpnia (3 dni), 8. września, 21. październ., 6. list. (3 dni), 25. list. Co poniedziałek targ.

Strzeliska nowe w pow. Bobreckim: 19. stycznia, we wtorek po Ziel. Św., 16. sierpnia, w dzień po N. M P Gromn. Co poniedziałek targ.

Sucha w pow. Żywieckim: co drugi wtorek targ

Suczawa (na Bukowinie, podług star. kal.): 2. stycznia, we wtorek po Ziel. Św., 8. lipca, 20. sierpnia, 14 września, 26. października. Każdego czwartku targ.
Szczawnica w pow. Sandeckim: targ co wtorek w czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu.
Szczepanów w pow. Brzeskim: co piątek targ.
Szczerzec w pow. Lwowskim: 2. stycznia, we wtorek po Ziel. Św., 13. lipca, 30. września. Co czwartek targ
Szczucin w pow. Dąbrowskim: co środa targ.
Szczurowa w pow. Brzeskim: co trzeci czwartek każdego miesiąca.
Szczurowice w pow. Brodzkim: 7. stycznia, 24. czerwca, 14. września. Co wtorek targ.
Szczyrzyce w pow. Limanowskim: co wtorek targ.
Szerzyny w powiecie Jasielskim: W każdy drugi i ostatni czwartek każdego miesiąca targ.
Tarnobrzeg (Dzików) miasto pow.: każdej środy targ.
Tarnopol miasto pow.: 2. stycznia, 14. lutego, w Środop. obrz. rusk., w poniedziałek po ruskiej Wielkiejnocy, 24. czerwca, 26. lipca (jarmark na konie), 18. sierpnia, 26. września, 20. listopada. Co środa targ.
Tarnów miasto pow.: w 1-szy poniedziałek w styczniu, 3. lutego, 19. marca, w 2 poniedziałek w kwietniu, maju i czerwcu, 22. lipca, w 2 poniedziałek w sierpniu, 29. września, w 2 poniedziałek w październiku, listopadzie i grudniu. Co wtorek i piątek targ.
Tartaków w pow. Sokalskim: 4. lutego, 30. marca, 30. października, 18. grudnia.
Tłumacz miasto pow.; w piątek po Wniebowstąpieniu ruskiem, 6. grudnia. Każdej środy targ.
Tłuste w pow. Zaleszczyckim: co czwartek targ.
Toporów w pow. Brodzkim: co drugi czwartek.
Touste w pow. Skałackim: co środa targ.
Trembowla miasto pow.: 6. i 16. lipca. Co wtorek targ.
Trzciana w pow. Bocheńskim: 26. marca, 13. lipca, 30. września, 11. listopada. Co wtorek targ.
Trzebinia w pow. Chrzanowskim: w poniedziałki: po 3 Królach, po NMP. Gromn., po Niedzieli białej, 23. kwietnia, 8. maja, 29. czerwca, w poniedz. po ś. Jakóbie, 25. sierpnia, 21. wrześ., po ś. Szymonie i Judzie, w poniedziałek po ś. Katarzynie, 21. grud. Co środa targ.
Tuchów w pow. Tarnowskim: co poniedziałek targ.
Turka miasto pow.: 11. i 12. stycznia, 13. i 14. lutego, w poniedziałek i wtorek 4-go tygodnia przed ruską Wielkan., we czwartek i piątek przed rusk. Ziel. Św., 9. i 10. lipca, 25. i 26. sierpnia, 18. i 19. września, 11. i 12. października, 22. i 23. listopada. Co środa targ.
Tyczyn w pow. Rzeszowskim: 2. i 25. stycz., 4. i 26. marca, 3. maja, w piątek po Bożem Ciele, 22. lipca, 17. sierp., 21. wrześ., 28. paźdz., 25. listop. Co poniedziałku targ.
Tyglicz w pow. Sandeckim: w następujące poniedziałki: po 3 Królach, po Niedz. Palm., po Ziel. Św., po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Jędrzeju, po Wszystkich Św.
Tymbark w pow. Limanowskim: w każdy 3-ci poniedziałek po targu w Łukowicy.
Tyrawa wołoska w pow. Sanockim: 16. lipca jarmark na bydło. Każdej środy targ.
Tyśmienica w pow. Tłumackim: w poniedz. po ruskim Nowym Roku, w środę przed rusk. Wielkan., w czwartek przed rusk. Ziel. Św., 26. czerwca. Co poniedz. targ.
Uhnów w pow. Rawskim: 18. stycz., 20. lutego, 12. czerw., 13. lipca, 20. wrześ., 30. paźdz. Każdego piątku targ.
Ulucz w pow. Dobromilskim: co czwartek targ.
Ulanów w pow. Niskim: co poniedziałek targ.
Ułaszkowce w pow. Czortkowskim: od 24. czerwca do 12. lipca.
Uścieczko w pow. Zaleszczyckim: co piątek targ.
Uście biskupie w pow. Borszczowskim: co drugi wtorek.
Uście ruskie w pow. Gorlickim: 18. stycznia, 5. maja, 6. czerwca, 11. lipca, 20. listopada i 21. grudnia.
Uście solne w pow. Bocheńskim: 24. kwietnia, 24. czerw., 24. sierpnia. 1. października.
Uście zielone w pow. Tłumackim: 12. stycz., 21. marca, 5. maja, 6. października, 3. grudnia Co czwartek targ
Ustrzyki dolne w pow. Liskim: co środa targ.
Wadowice miasto pow.: jarmark każdego miesiąca w 1-szy czwartek. Co czwartek targ.
Wama (na Bukow.) w pow. Kimpolung: co środa targ.
Waręż w pow. Sokalskim: 14. lutego, 24. czerwca, 24 sierpnia, 7. listopada.
Waschkoutz (Bukowina) w pow. Wiśnicz: 20. stycznia 19. kwiatnia, 17. maja, 28. sierpnia, 12 grudnia. Co czwartek targ.
Wieliczka miasto pow.: w 4-ty poniedziałek każdego miesiąca. Co czwartek targ.
Wielkie oczy w pow. Jaworowskim: 16. lutego, 29. kwietnia, 30. października, 24. grudnia. Co środa targ.
Wików (na Bukow.) w pow. Radautz.: co czwartek targ
Wielopole w pow. Ropczyckim: co drugi poniedziałek targ.
Wilamowice w pow. Bielskim: każdego miesiąca w 1-szą środę jarmark. Co środa targ.
Wiżnitz miasto pow. na Bukow.: 6. lut., 12. maja, 17. lip., 25. sierp., 2. paźdz., 17. listop. Co poniedziałek targ
Wiśniowa w pow. Wielickim: co drugi czwartek targ.
Wojnicz w pow. Brzeskim: co 3-ci poniedziałek jarmark, a co poniedziałek targ.
Wojniłów w pow. Kałuskim: 13. stycznia, 5. 6. i 7. maja (na bydło), 10. lipca, 18. sierpnia.
Wołków w pow. Lwowskim: 3. grudnia.
Zabłotów w pow. Śniatyńskim: 18. stycznia, 11. lutego 6. kwietnia, 5. maja, 11. lipca, 10. i 28. września, 7. listopada, 12. grudnia. (W razie święta w następny dzień). Co wtorek targ.
Zakliczyn w pow. Brzeskim: co 3-ci poniedziałek.
Zaleszczyki miasto pow. (jarm. na bydło): 4. stycz., 4. marca, 4. maja, 10. lip., 4. paźdz., 4. grud. Co piątek targ.
Zarszyn w pow. Sanockim: 12. marca, w piątek po Wniebowstąp., 17. lipca, 12. października. Co środa targ
Zastawna (na Bukow.) w pow. Kotzmań: 29. marca, 24. czerwca i 13. listopada. Co wtorek targ.
Zator w pow. Wadowickim: 28. stycznia, 28. kwietnia, 30. czerwca, 22. września. Co poniedziałek targ.
Zawałów w pow. Podhajeckim: co wtorek targ.
Zbaraż miasto pow.: w ostatni dzień 1-go tygod. rusk. Wielk. postu., 23. kwietnia, 6. lipca, 13. września, 30. paźdz., 18. grudnia. Co poniedziałek i piątek targ.
Zborów w pow. Złoczowskim: 5. lipca, 17. sierpnia, 25. września, 31. grudnia. Co wtorek targ.
Zbyszyce w pow. Sandeckim: 12. stycz., 14. lut., 19. mar., 25. kwiet., 16. maja, 24. czerw., 26. lip., 25. sierp., 21. września, 18. października, 25. listopada, 23. grudnia
Zdynia w pow. Gorlickim: 14. stycz., 12, lut., 21. marca, 7. maja, 7. lipca, 6. sierpnia, 27. wrześ., 13. listop., 13 grudnia na bydło, owce i nierogaciznę.
Złoczów miasto pow.: 19 stycz., 12. lut., 7. maja, 1. sierp., 10. wrześ., 8. i 28. list., 22. grud. Co środa i sobota targ.
Żmigród w pow. Krośnieńskim: 2. lutego, 23. kwietnia, 24. czerwca, 25. lipca, 17. października, 3. grudnia. Co poniedziałek targ.
Żółkiew miasto pow.: 9. stycz., w środę 4-go tygod. rusk. Wielk. postu, 8. maja, 30 czerw., 14. wrześ., 5. paźdz. 12. listopada. Co poniedziałek i piątek targ.
Żołynia w pow. Łańcuckim: w poniedz. po niedz. kwiet. 5. czerwca, 10. sierpnia, 21. grudnia.
Żurawno w pow. Żydaczowskim: 29. stycznia, w 4-tą środę Postu, w poniedz. po ś. Tomaszu, we wtorek po Ziel. Św., 27. lipca, 21. września, 18. października, 21 listopada. Co środa targ.
Żydaczów miasto pow. (podług starego kal.): 18. stycznia, 10. września, 7. listopada.
Żywiec miasto pow.: w poniedziałek po uroczystościach: Trzech Króli, Nawróceniu ś. Pawła, Wniebowst Pańskiem, Zielonych Św., Piotrze i Pawle, 24. sierpnia i po św. Michale. Co środa targ.

Z szematyzmu krajowego.

Wydział krajowy.

Marszałek krajowy: J. E. Stanisław Niezabitowski.

Zastępca marszałka w Sejmie: Vacat.

Członkowie Wydziału krajowego: dr. Pilat Tadeusz, zastępca marszałka w Wydziale krajowym, dr. Dąmbski Stanisław, Mieczysław Onyszkiewicz, dr. Władysław Jahl, dr. Szymon Bernadzikowski, Jan Kiweluk.

Zastępcy członków Wydziału krajowego: dr. Jabłoński Stanisław, dr. Jan Hupka, Wiktor Skołyszewski.

Prezydyum.

J. E. Stanisław Niezabitowski: Marszałek krajowy. Sekretarz prezydyalny radca dr. Janusz Przygodzki.

Sprawdzanie wyborów poselskich.

Sprawy tyczące się Sejmu, dyety i koszta podróży pp. posłów, urządzenie i utrzymanie lokalności sejmowych, kancelaryi i biblioteki, zakontraktowanie stenografów dla Sejmu, drukarnie i druki sejmowe, rachunki sejmowe i t. p.

Sprawy tyczące się Wydziału krajowego (Marszałek, członkowie i ich zastępcy, sprawozdania z czynności Wydziału krajowego i t. d.)

Sprawy zamku królewskiego na Wawelu.

Przepisy służbowe i systemalia. Instrukcye.

Sprawy osobiste urzędników.

Sprawy służby stałej i przynajętej.

Sprawy emerytów, wdów i sierót po urzędnikach i sługach Wydz. kraj.

Podania o zasiłki i zapomogi, o ile nie pochodzą od instytucyi, korporacyi i stowarzyszeń; (podobne podania osób zbiorowych należą do poszczególnych Departamentów w miarę ich zakresu działania).

Prenumerata dzienników politycznych, codziennych i peryodycznych dla Wydz. kraj. i czytelni poselskiej, w czasie Sejmu. (Prenumerata pism fachowych należy do poszczególnych Departamentów).

Dep. I.

Członek Wydz. kraj.: Mieczysław Onyszkiewicz.

Sprawy gmin i powiatów.

Policya ogniowa, straże ochotnicze pożarne.

Kasy zaliczkowe gminne i powiatowe.

Sprawy wykupna ciężarów gruntowych i serwitutów.

Administracya funduszu koszarowego, pożyczki koszarowe, budowa koszar.

Fundacya śp. Edwarda Lewińskiego.

Fundacye na cele gminne i powiatowe, jakoteż nadzór nad niemi.

Syndyk Wydziału krajowego.

Sprawy religijne, a mianowicie patronatu, konkurencyi etc.

Sprawy publicznego oświecenia w ogóle.

Fundusz szkolny krajowy.

Język w szkołach i urzędach.

Rada szkolna krajowa.

Szkoły ludowe, średnie, szkoła politechniczna, Uniwersytety, Akademia umiejętności.

Biblioteki i zakłady naukowe, zbiory, muzea, z wyjątkiem rolniczych.

Bursy i internaty.

Stypendya pedagogiczne.

Sprawy teatralne.

Emerytura aktorów sceny polskiej we Lwowie.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

Zakład naukowy im. Ossolińskich, ordynacya Przeworska i inne ordynacye.

Sprawy pomników historycznych i archiwów aktów grodzkich i ziemskich.

Towarzystwa i szkoły muzyczne.

Szkoły sztuk pięknych, zasiłki z funduszu kraj. dla artystów.

Szkoły gimnastyczne i Tow. gimnast. Sokół.

Szkółki froeblowskie.

Stowarzyszenia rękodzielników „Gwiazda“, „Skała“ „Zoria“, oraz inne stowarzyszenia z zawodów rękodzielniczych, przemysłowych i handlowych, subwencyonowanie tychże.

Fundusz szkół ludowych z r. 1872.

Fundacye stypendyjne z wyjątkiem fundacyi, w miarę specyalnego przeznaczenia przydzielonych innym Departamentom.

Inne fundacye, fundusze i legaty na cele publiczne z wyjątkiem specyalnie innym Departamentom przekazanych i tam wymienionych.

Towarzystwa dobroczynności, zakłady sierót, ochronki, subwencyonowanie tychże.

Dep. II.

Członek Wydz. kraj.: dr. Władysław Jahl.

Sprawy sprzedaży soli i kainitu.

Organizacya buchhalteryi i kasy krajowej i fachowy zwierzchni nadzór nad tymi oddziałami.

Budżet krajowy, dodatki na fundusz krajowy, fundusz indemnizacyjny, wszystkie fundusze pożyczek krajowych, w ogóle sprawy dotyczące kredytu krajowego.

Banki obce.

Galicyjskie Towarzystwo kredytowe ziemskie, Kasy oszczędności i wszystkie prywatne Towarzystwa kredytowe, wyjąwszy Kasy zaliczkowe i Kasy oszczędności gminne i powiatowe.

Sprawy tyczące się handlu i przemysłu, komisyi przemysłowej, szkolnictwa przemysłowego i fachowo-handlowego, stypendyów handlowych i przemysłowych z funduszu krajowego.

Sprawy tyczące się ceł.

„ „ „ jarmarków i targów, wag i miar cementowania, prawa wekslowego, handlowego i lichwiarstwa.

Sprawy górnicze, inżynierya górnicza, szkoły górnicze i wiertnicze, stypendya i zasiłki z funduszu krajowego dla uczniów tych szkół.

Dep. III.

Szef, zast. Marszałka: dr. Tadeusz Pilat.

Sprawy tyczące się gospodarstwa krajowego, a mianowicie: rolnictwa, przemysłu rolniczego i chowu

bydła i w ogóle dobytku gospodarskiego, leśnictwa i łowiectwa, rybołostwa, policyi polowej i lasowej, towarzystw mających na celu gospodarstwo krajowe — Kółka rolnicze.
Sprawy komisyi rolniczej.
Sprawy regulacyi i melioracyi, biuro melioracyjne i jego ekspozytury, komasacya gruntów.
Dublany, szkoły rolnicze, szkoła gorzelnicza, stacya doświadczalna, gorzelnia, folwark.
Kraj. stacye doświadczalne rolnicze w Dublanach i we Lwowie.
Czernichów szkoła i folwark.
Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.
Niższe szkoły rolnicze w Kobiernicach, Horodence, Jagielnicy, Bereźnicy i Suchodole — zakładanie i organizacya nowych szkół rolniczych.
Szkoła ogrodnictwa w Tarnowie.
Szkoła mleczarska w Rzeszowie.
Nauczyciele wędrowni.
Mleczarstwo, kursa mleczarskie, instruktorzy mleczarstwa.
Weterynarya, kursa weterynarskie i szkoła kucia koni.
Gorzelnictwo.
Spław drzewa.
Subwencye dla zakładów i instytucyi z działu gospodarstwa rolnego i leśnego.
Stypendya i zasiłki z funduszu krajowego dla młodzieży oddającej się studyom zawodowym w dziale gospodarstwa rolnego, leśnego, w dziale melioracyjnym i t. p.
Fundusz kultury krajowej, grzywny do tego funduszu wpływające.
Zbiory ziemiopłodów, daty statystyczne z tego działu.
Pożyczki i zapomogi dla dotkniętych nieurodzajem.
Zaraza bydła.
Ochrona zwierząt pożytecznych.
Ustawa łowiecka.
Szkody zrządzone przez dzikie zwierzęta.
Bank krajowy.
Składy zbożowe we Lwowie i Krakowie.
Prenumerata czasopism zawodowych z działu kultury.
Sprawy fundacyi dla uczniów kraj. szkół rolniczych.
Biuro statystyczne.

Dep. IV.

Członek Wydziału kraj.: Dąmbski Stanisław.

Sprawy tyczące się komunikacyi lądowej i wodnej, a mianowicie dróg wszelkiego rodzaju i kolei żelaznych.
Sprawy mytnicze.
Poczty i telegrafy.
Sprawy szlachectwa, wpis do metryk szlacheckich.
Biura pośrednictwa pracy (ref. Maurycy Madurowicz).
Miejsca funduszowe w Akademii Maryi Teresy we Wiedniu.

Dep. V.

Szef, Członek Wydz. kraj.: dr. Szymon Bernadzikowski.

Sprawy sanitarne w ogóle, organizacya służby zdrowia w granicach ustawy z r. 1891.
Szpitale, zakłady położnicze, domy chorych na umyśle, zakłady i fundacye dla podrzutków,
Koszta leczenia (korespondencya o nie z władzami krajowemi i pozakrajowemi), Kasy chorych.
Sprawy budowy klinik dla fakultetu medycznego we Lwowie, ich administracya na podstawie umowy z rządem zawartej.
Choroby epidemiczne.
Szczepienie ospy.
Wykonanie nadzoru nad uzdrowiskami krajowemi i nominacye delegatów do Komisyi zdrowotnych, układanie statutów w porozumieniu z Namiestn.
Lecznice lwowskie, kolonie lecznicze, subwencye dla szpitali utrzymywanych przez zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia.
Zakłady ciemnych, głuchoniemych.
Szkoła dozorczyń w szpitalu lwowskim.
Fundacya J. Kosvitzkiego dla ciemnych w Krakowie.
Fundacya Teresy hr. Weissenwolfowej.

Dep. VI.

Szef, członek Wydz. kraj.: Jan Kiweluk.

Statut krajowy, ordyn. wyborcza, regulamin sejmowy.
Granice kraju, ich obrona.
Sprawy wychodźctwa i emigracyi.
Konskrypcya.
Rekrutacya i kwaterunki, w ogóle sprawy z wojskowością w związku będące, (z wyjątkiem administracyi funduszu koszarowego, pożyczek koszarowych, budowy koszar).
Sprawy uwolnienia od pospolitego ruszenia.
Podwody dla wojska.
Fundusze dla inwalidów wojskowych c. k. armii.
Fundacya jubileuszowa Ces. Fran. Józefa I. z r. 1888 ku wyposażeniu miejsc bezpłatnych w wyższych zakładach wojskowych.
Miejsca funduszowe w zakładach wojskowych na podstawie dawniejszych aktów fundacyjnych.
Sprawy żandarmeryi krajowej.
Szupaśnictwo.
Sprawy będące w związku z ustawodawstwem w przedmiocie prawa cywilnego, karnego i postępowania sądowego.
Księgi hipoteczne, wnioski ustawodawcze w tym przedmiocie, opinia co do zezwolenia na wydzielanie z dóbr tabularnych, zmiana wpisu do ksiąg publicznych.
Sprawy sądowe w ogóle.
Terytoryalny podział kraju ze względu na okręgi sądowe, wydawanie opinii co do ustanawiania nowych sądów.
Terytoryalny rozdział kraju ze względu na granice reprezentacyi powiatowych.
Fundusz policyi krajowej.
Domy poprawy i domy pracy przymusowej.
Sprawy izraelitów, wyjąwszy szpitali i szkół.
Fundacya ś. p. Józefa Kosvitzkiego dla poprawionych skazańców.
Sprawy propinacyjne, zarząd miejskimi funduszami propinacyjnymi.
Opłaty konsumcyjne, ich pobór i wydzierżawiania.
Sprawy katastru gruntowego.
Sprawy podatkowe.
Taksy i należytości. rządowe.
Wymiar taks od dekretów nominacyjnych urzędników i służby krajowej.

Zwierzchni nadzór nad oddziałem manipulacyjnym w Wydziale krajowym, nadzór nad gmachem Wydz. krajowego, ewentualnie najem lokalności dla rozmieszczenia biur Wydziału krajowego, konserwacya gmachu, zabezpieczenie potrzeb gospodarczych i kancelaryjnych Wydziału krajowego.
Zapomogi i pożyczki z powodu klęski pożaru.
Fundusz zapomogi dla włościan b. obwodu Tarnowskiego.
Asekuracya przymusowa budynków.

Radcy Wydziału krajowego: Władysław Żeńczak, dr. Henryk Sawczyński, Karol Kucharski, Józef Abgarowicz, Marceli Białobrzeski, Konstanty Jędrzejowski, Adam Starzecki, Mikołaj Latoszyński, dr. Feliks Pisarski, Józef Theodorowicz, dr. Janusz Przygodzki, Bolesław Czołowski.

Kierownik oddziału statystycznego: wicesekr. dr Marcin Nadobnik.

Kierownik biura melioracyjnego: dyrektor Al ksande Wierzbicki, zast. dyr. Stanisław Szczepanowski, Tadeusz Korasadowicz. Ref. adm. prawniczy: radca Leopold Bręglewicz.

Inspektor szpitali: dr. Emil Müller, zast. dr. Kazimierz Lipski.

Dyrektor oddziału techniczno-drogowego: Szyszkowski Wład, zast. Kaz. Jankowski.

Dyrektor kraj. biura kolejowego: radca dworu Kułakowski Stanisław; zast. Roman Marcinkiewicz.

Kraj. Zarząd sprzedaży soli: radca dr. Miziewicz Stanisław.

Dyrektor oddziału rachunkowego: Józef Schmidt; zastępca Adam Mamczyński.

Dyrektor kasy: Edmund Kopaczyński, zast. Stanisław Sobolewski.

Dyrektor oddziału manipulacyi: dyr. Piotrowski Kazimierz.

Biuro patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek: dyr. dr. Stefczyk Franc.

Biuro włości rentowych: kier. radca Henryk Sawczyński.

Biuro pośrednictwa pracy krajowe: kier. Maurycy Madurowicz.

Biuro opłat konsumcyjnych od piwa: kier. r. Marceli Białobrzeski.

Biuro patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu: dr. Józef Schoennet.

Komisya krajowa spraw przemysłowych: przewodniczący J. E. Stanisław Niezabitowski; zastępcy: Edmund Zieleniewski, dr. Władysław Jahl.

Komisya krajowa spraw rolniczych: przewodn. J. E. Stanisław Niezabitowski; zastępca: vacat.

Komisya krajowa włości rentowych: Przew. marszałek kraj. J. E. Stanisław Niezabitowski. Członkowie: Aleks. Dąmbski, dr. Jan Hupka, dr. Michał Korol, Piotr Stebelski, Klemens Torosiewicz, Wincenty Witos. Zastępcy członków: Tytus Buynowski, Franciszek Kramarczyk, Józef Onyszkiewicz, dr. Jan Steczkowski, Ludwik Caspary.

Rada państwa.

Członkowie izby panów:

a) zasiadający na mocy ustawy zasadniczej: Bilczewski Józef, arcybiskup lwowski obrz. łac., Szeptycki Andrzej, arcyb. lwowski obrz gr. kat., Teodorowicz Józef, arcyb. lwowski obrz. orm. kat., ks. Adam Sapieha, książę biskup krakowski;

b) Członkowie dziedziczni: hr. Stanisław Henryk Badeni, hr. Rudolf Baworowski, ks Czartoryski Witołd, hr. Dzieduszycki Tadeusz, hr. Potocki Alfred, hr. Lanckoroński Karol, ks. Andrzej Lubomirski, hr. Tarnowski Zdzisław, ks. Sapieha Władysław, hr. Stanisław Siemieński Lewicki.

a) Członkowie mianowani dożywotnie: Dawid Abrahamowicz, dr. Leon Biliński, dr. Michał Bobrzyński, Władysław Wiktor Czaykowski, Maryan Dydyński, Władysław Fedorowicz, dr. Adam Jędrzejowicz, dr. Witold Korytowski, dr. Władysław Kraiński, dr. Kazimierz Morawski, hr. Leon Piniński, dr. Stanisław Smolka, hr. Jan Stadnicki, hr. Stanisław Tarnowski, hr. Antoni Wodzicki, dr. Tadeusz Wojciechowski, dr. Fryderyk Zoll.

Posłowie do Rady państwa z Galicyi.

(Objaśnienie skróceń: kp. — posłowie polscy należący do Koła polskiego. R — posłowie ruscy, należący do klubu ruskiego. M — posłowie moskalofilscy. Sp. — socyaliści polscy. Sr. — socyaliści ruscy; w. — okręg wyborczy wiejski; m. — okręg wyborczy miejski; k. — konserwatysta. pd. — polski demokrata, P. — ludowiec należący do grupy „Prasła". St. — ludowiec należący do grupy Stapińskiego, stojącej po za Kołem polskiem. nd. — narodowy demokrata; c. — centrum; rr. — ruski radykał; u. — ukrainiec).

Abrahamowicz Dawid, tajny radca, b. minister (kp) w. Lwów (k); zastępca Teofil Merunowicz.

Angermann Klaudyusz, inżynier, (kp) w. Rzeszów-Kolbuszowa (P); zastępca Piotr Kawalec.

Baczyńki Leon, dr. adwokat, (R) w. Obertyn-Stanisławów (rr); zastępca Martyn Koroluk.

Banaś Antoni, dr, sędzia pow. (kp) w. Wadowice-Myślenice (P); zastępca Jan Modelski.

Baworowski Jerzy, hr. wł. dóbr, (kp) w. Trembowla-Czortków (k); zastępca Mieczysław Bogdanowicz.

Biały Stanisław, dr. nacz. sądu pow. (kp) w. Brzozów-Tyczyn (P); zastępca Wojciech Feliks.

Bis Jan, włościanin. (kp), w Tarnobrzeg-Nisko (P); zastęp. Błażej Fila.

Bobrowski Stefan, dr. med. m. Podgórze-Wieliczka (Sp).

Bojko Jakób, włościanin (kp) w. Mielec-Dąbrowa (P); zast. Stan. Szpak.

Bomba Antoni, włościanin, w. Brzozów-Tyczyn (St); zastępca Franciszek Gliwa.

Breiter Ernest, redaktor, m. Lwów (socyalista niez.).

Budzynowski Wacław, dziennikarz (R) w. Buczacz-Podhajce (u); zastępca dr. Włodz. Baczyński.

Buzek Józef, dr., prof. uniw. (kp) m. Lwów (nd).

Cegielski Longin, dr. adwokat, (R) w. Jarosław-Cieszanów (u); zastępca ks. Emilian Pohorecki.

Czaykowski Władysław, dr. adwokat (kp) w. Przemyśl-Dynów (k); zast. Władysław Grzędzielski.

Daszyński Ignacy, dziennikarz, m. Kraków (Sp).

Dembiński Bronisław dr. prof. uniw (kp.) m. Brzeżany-Rohatyn (K).

Dębski Władysław, radca sąd. (kp) w. Złoczów-Kamionka (nd); zastępca ks. Antoni Wojnarowicz.
Diamand Herman, dr. adwokat, m. Lwów (Sp).
Długosz Władysław, wł. dóbr, minister (kp) w. Jasło-Gorlice (P); zastępca Konstanty Laskowski.
Dniestrzański Stanisław, dr. prof. uniw. (R) w. Rawa-Żółkiew (u); zastępca Jan Kochanowski.
Dobija Ludwik, włościanin (kp) w. Biała-Oświęcim (c); zastępca Antoni Chrapkiewicz.
Folis Józef, ks. proboszcz gr. kat. (R) w. Lwów (u); zastępca dr. Włodzimierz Baczyński.
Gall Rudolf, właść. młyna (kp) m Tarnopol (nd).
German Ludomił, dr. radca dworu, (kp) m. Nowy Sącz (pd).
Głąbiński Stanisław, dr., tajny radca, b. minister (kp) m. Lwów (nd).
Godek Jan, sekr. skarbowy (kp) w Skałat-Husiatyn (pd).
Goetz-Okocimski Jan br. wł, dóbr, (kp) w. Bochnia-Brzesko (k); zastępca Kazimierz Baltaziński.
Gross Adolf dr. adwokat, (kp) m Kraków (niezawisły żyd)
Halban Alfred dr., prof. uniw., (kp) m. Bóbrka-Żydaczów (k).
Haller Cezary, wł. dóbr, (kp) w Żywiec-Maków (k); zastępca ks. Michał Grudziński.
Hołubowicz Izydor, dr., adwokat (R) w. Tarnopol-Zbaraż (u); zastępca Szymon Sydoriak.
Jabłoński Wincenty, radca sąd. (kp) m. Sanok-Krosno (nd).
Jachowicz Józef, włościanin (kp) w. Łańcut-Przeworsk (P); zastępca Wojciech Marek.
Kędzior Andrzej, radca dworu, dyr. Biura melior. (kp) w. Mielec-Dąbrowa (P); zastępca dr. Zygmunt Mrowec.
Klemensiewicz Zygmunt, dziennikarz, w. Kraków-Wieliczka (Sp).
Kleski Jan, burmistrz m. Kołomyi (kp) m. Kołomyja (pd).
Kolessa Aleksander dr. prof. uniw. (R) w. Trembowla-Czortków (u); zastępca Eustachy Jurczyński.
Kolischer Henryk dr., przemysłowiec, (kp) m. Brody (pd).
Kozłowski Włodzimierz dr., wł dóbr, (kp) w. Jarosław-Cieszanów (k); zastępca Edmund Galik.
Krogulski Roman dr., adwokat, (kp), m. Rzeszów (pd).
Kubik Jan, włościanin w. Biała Oświęcim (St.); zastępca Jan Zabuda
Kuryłowicz Włodzimierz, radca sąd. (M) w. Sanok-Rymanów; zast. ks. Roman Czajkowski.
Lasocki Zygmunt hr., radca nam. (kp) w. Tarnobrzeg-Nisko (dziki); zastępca Henryk Dudek.
Leo Juliusz, dr. prezydent m. Krakowa (kp) m. Kraków (pd)
Lewicki Antoni, włościanin (kp) w. Rzeszów-Kolbuszowa (nd); zastępca ks. Eugeniusz Okoń.
Lewicki Konstanty dr., adwokat (R) w. Brzeżany-Rohatyn (u); zastępca ks. Andrzej Pełeński.
Lewicki Eugeniusz dr., adwokat (R) w. Stanisławów-Halicz (u); zastępca dr. Włodzimierz Janowicz.
Lewicki Leon, radca sąd. (R) w. Stryj-Żydaczów (u); zastępca ks. Ostap Niżankowski.
Liebermann Herman dr., adwokat, m. Przemyśl (Sp).
Loewenstein Natan, dr., adwokat (kp) m. Drohobycz (pd).
Lubomirski Andrzej, ks. wł. dóbr (kp) w. Łańcut-Przeworsk (k); zastępca ks. Władysław Tryczyński.
Łahodyński Mikołaj dr., adwokat, (R) w. Dolina Nadworna (rr); zastępca Dmytro Klufiński.
Ławruk Paweł, włościanin, (R) w. Kołomyja-Gwoździec (rr); zastępca Jurko Mełnyczuk.
Łazarski Stanisław dr., adwokat (kp) m. Biała-Żywiec (dziki).
Łyszczarz Franciszek, włościanin, w. Krosno - Strzyżów (St.); zastępca Wojciech Bal.
Madej Jakób, włościanin w. Jasło-Gorlice (St.); zast. Leon Gajewski.
Markow Dymitr dr., adwokat (M) w. Sokal-Brody; zastępca Włodzimierz Kuryłowicz.
Marek Z. dr., adwokat, m. Kraków (Sp).
Matakiewicz Antoni, radca sąd. (kp) w. Tarnów-Radłów (k); zastępca Karol Kostelecki.
Moraczewski Andrzej, inż. kol. m. Stryj-Kałusz (Sp).
Myjak Wincenty, włościanin (kp) w. N. Sącz-Grybów (P); zast. Paweł Malik.
Okuniewski Teofil dr., adwokat (R) w. Mielnica - Zaleszczyki (u); zastępca dr. Hieronim Kalitowski.
Oleśnicki Eugeniusz dr., adwokat (R) w. Stryj-Skole (u); zastępca dr. Longin Cegielski.
Onyszkiewicz Stefan ks. proboszcz gr. kat. (R) w. Sambor-Rudki (u); zastępca Anatol Kiszakiewicz.
Osuchowski Bronisław, wł. dóbr (kp) w. Baligród-Turka (k); zastępca Stanisław Ostaszewski.
Petruszewicz Eugeniusz dr., adwokat, (R) w. Sokal - Radziechów (u); zastępca Stefan Nazarewicz.
Petrycki Michał, dziennikarz (R) w. Skałat-Grzymałów (u); zast. ks. Włodzimierz Winiarski.
Potoczek Jan, włościanin (kp) w. N Sącz - Grybów (c); zastępca Józef Maciuszek.
Ptaś Józef, dr., radca sąd. (kp) w. Limanowa - Mszana (nd); zastępca Jan Pucher.
Rauch Edmund, właść. młyna (kp) m. Stanisławów (pd).
Reizes Henryk, przemysłowiec, m. Złoczów, (bezpartyjny).
Romańczuk Julian, emer. prof. gimn. (R) w. Dolina-Kałusz (u); zastępca Iwan Grabowieński.
Rosner Ignacy dr., radca minist. (kp) m. Mielec-Tarnobrzeg (k).
Ruebenbauer Adam, kand. notar (kp) w. Bochnia - Brzesko (P); zastępca Władysław Kunec.
Rusin Józef, włościanin (kp) w. Żywiec-Maków (P); zastępca dr. Kazimierz Służewski.
Rychlik Ignacy dyr. gimn. (kp) m. Jarosław-Łańcut (pd).
Serwatowski Władysław, wł. dób- (kp) w. Buczacz-Podhajce (k); zastępca Władysław Jankowski.
Siengalewicz Włodzimierz, sędzia, (R) w. Złoczów-Kamionka (u); zastępca dr. Teodor Wanio.
Siwula Jan, włościanin, (kp) w. Pilzno-Dębica (P.).
Skarbek Aleksander hr. wł. dóbr (kp) w. Sambor-Rudki (nd); zastępca ks. Józef Watulewicz.
Sliwiński Hipolit, budowniczy (kp) m. Lwów (postępowy dem.)
Śmiłowski Stanisław, włościanin, w. Limanowa-N. Targ (St); zastępca Jan Biedroń.
Średniawski Andrzej, włościanin, (kp) w. Wadowice-Myślenice (P); zastępca Fryderyk Czepiel.
Stapiński Jan, dziennikarz w. Krosno - Strzyżów (St.); zastępca Wincenty Mamerski.
Starowieyski Stanisław, wł. dóbr (kp) w. Sanok - Rymanów (k); zastępca Dominik Pawłowski.
Staruch Tymko, włościanin, (R) w. Brzeżany-Rohatyn (u); zastępca dr. Włodzimierz Baczyński.
Stefanyk Wasyl, włościanin (R) w. Mielnica - Borszczów (rr); zastępca Iwan Radulak.
Steinhaus Ignacy dr., adwokat (kp) m. Żółkiew-Sokal (k).
Stern Bernard, burmistrz (kp) m. Buczacz-Śniatyn (k).
Stesłowicz Władysław dr., sekr. Izby handl., (kp) m. Sambor-Gródek (pd).
Tertil Tadeusz dr., adwokat (kp) m. Tarnów (pd).
Tetmajer Włodzimierz, art. malarz (kp) w. Kraków-Wieliczka (P); zastępca Józef Serczyk.
Trylowski Cyryl dr., adwokat (R) w. Kołomyja - Kuty (rr); zastępca Semen Walichnowski.
Witos Wincenty, włośc. (kp) w. Tarnów-Radłów (P); zast. Filip Włodek.
Wityk Semen, dziennikarz, w. Baligród-Turka (Sr); zast. Iwan Jaculak.
Wróbel Ignacy dr., zast. dyr. kolei w. Jaworzno-Chrzanów (St.); zastępca ks. Józef Łobczowski.
Wysocki Kazimierz, wł. dóbr (kp) w. Rawa-Żółkiew (k); zastępca Bolesław Krokowski.
Zahajkiewicz Włodzimierz, dr. adw. w. Przemyśl-Dynów (u).
Zamorski Jan, prof. gimn. (kp) w. Tarnopol-Zbaraż (nd); zastęp. Franciszek Sobolak.
Zarański Jan, st. radca górniczy (kp) w. Jaworzno - Chrzanów (pd); zastępca hr. Edward Mycielski.
Zieleniewski Edmund, inżynier (kp m. Kraków (pd).

Marszałkowie Rad powiatowych i ich zastępcy:

Powiat	Biała	Prezes dr. Stanisław Łazarski	Zastępca: vacat
„	Bóbrka	„ hr. Stanisław Mycielski	„ Stanisław Zwolski
„	Bochnia	„ Hanusz Antoni	„ Ruebenbauer Adam
„	Bohorodczany	„ dr. Michał Ferensiewicz	„ ks. Aleksy Rudeński
„	Borszczów	„ hr. Michał Baworowski	„ vacat
„	Brody	„ vacat	„ Bolesław Pilatowski
„	Brzeżany	„ Ignacy Korzeniowski, r. dw.	„ ks. Korduba Teodor
„	Brzesko	„ Götz-Okocimski Jan	„ Jan Stec
„	Brzozów	„ hr. Zdzisław Skrzyński	„ dr. Henryk Lis
„	Buczacz	„ Józef Wolgner	„ hr Władysław Wolański
„	Chrzanów	„ hr. Edward Mycielski	„ Atoni Schimitzek
„	Cieszanów	„ Gnoiński Jan	„ ks. Seweryn Metella
„	Czortków	„ Dr. Rudrof Stanisław	„ Doschott Alfred
„	Dąbrowa	„ Sroczyński Włodz.	„ Bojko Jakób
„	Dobromil	„ Jan Januszewski	„ Stanisław Górski
„	Dolina	„ Zaremba Hipolit	„ Włodzimierz Sojka ks.
„	Drohobycz	„ hr. Zamoyski Franciszek	„ Maksymilian Pallas
„	Gorlice	„ Władysław Długosz	„ ks. Władysław Kędra
„	Gródek	„ br. Brunicki Adolf	„ Kopecki Edward
„	Grybów	„ Antoni Długoszowski	„ Jan Cieluch
„	Horodenka	„ Antoni Theodorowicz	„ ks. Edward Bladowski
„	Husiatyn	„ Kazimierz Czernik	„ hr. Stanisław Siemieński-Lewicki
„	Jarosław	„ Lisowięcki Maryan	„ dr. Adolf Dietzus
„	Jasło	„ Sroczyński Tadeusz	„ Kazim. Piliński
„	Jaworów	„ vacat	„ ks. Bazyli Wołoszyński
„	Kałusz	„ Prek Henryk	„ Ferdynand Poluszyński
„	Kamionka strum.	„ Roman Ujejski	„ ks. Cegielski Michał
„	Kolbuszowa	„ hr. Tyszkiewicz Janusz	„ ks. Królikowski Czesław
„	Kołomyja	„ Łążyński Stanisław	„ dr. Teofil Dębicki
„	Kossów	„ ks. Władysław Passinowicz	„ Zygmunt Skałecki
„	Kraków	„ dr. Skrzyński Stefan	„ dr. Witołd Milieski
„	Krosno	„ vacat	„ ks. Janicki Edward
„	Limanowa	„ Mars Zygmunt	„ ks. Teodor Magiera
„	Lisko	„ hr. August Krasicki	„ Roman Baczyński
„	Lwów	„ Waleryan Krzeczunowicz	„ Michał Sklepiński
„	Łańcut	„ ks. Andrzej Lubomirski	„ Bolesław Żardecki
„	Mielec	„ hr. Jan Tarnowski	„ Józef Rydel
„	Mościska	„ vacat	„ Dyonizy Pogłodowski
„	Myślenice	„ Kazimierz Bzowski	„ dr. Emil Adelman
„	Nadwórna	„ vacat	„ ks. Józef Kuczyński
„	Nisko	„ hr. Rudolf Reseguier	„ hr. Hieronim Tarnowski
„	Nowy Sącz	„ Wittig Bolesław	„ ks. dr. Alojzy Góralik
„	Nowy Targ	„ dr. Andrzej Chramiec	„ Aleks. Lgocki
„	Pilzno	„ hr. Mikołaj Rey	„ Ks. Stanisław Konopacki
„	Podhajce	„ br. Julian Błażowski	„ Aleksander Raczyński
„	Przemyśl	„ ks. Sapieha Władysław	„ Leonard Tarnawski
„	Przemyślany	„ Stanisław Wybranowski	„ ks. Antoni Wojnarowicz
„	Rawa	„ Zdzisław Obertyński	„ Antoni Skibniewski
„	Rohatyn	„ Aleksander Krzeczunowicz	„ Emanuel Dültz
„	Ropczyce	„ hr. Tomasz Romer	„ Grzegorz Lisowski
„	Rudki	„ hr. Skarbek Aleksander	„ Władysław Frydel
„	Rzeszów	„ vacat	„ dr. Stanisław Jabłoński
„	Sambor	„ Sozański Feliks	„ ks. Kulisz Herman
„	Sanok	„ Kazimierz Laskowski	„ hr. Jan Potocki
„	Skałat	„ hr. Michał Baworowski	„ hr. Ludwik Koziebrodzki
„	Śniatyn	„ Moysa-Rosochacki Stefan br.	„ dr. Krzysztofowicz Mikołaj
„	Sokal	„ hr. Juliusz Tarnowski	„ Jan Madeyski
„	Stanisławów	„ Cieński Stanisław	„ ks. Jan Eiselt
„	Stary Sambor	„ ks. Grzegorz Wasylkiewicz	„ Stefan Sozański
„	Stryj	„ Włodzimierz Barański	„ ks. Ostap Niżankowski
„	Tarnobrzeg	„ Horodyński Zbigniew	„ Jan Kaden
„	Tarnopol	„ hr. Juliusz Korytowski	„ dr. Glogier Stanisław
„	Tarnów	„ r. dw. Władysław Jaśkiewicz	„ dr. Adolf Ringelheim
„	Tłumacz	„ Stanisław Bohdanowicz	„ dr. Edward Tabaczkowski
„	Trembowla	„ Jan Gromnicki	„ hr. Józef Koziebrodzki
„	Turka	„ Stanisław Wołkowicki	„ ks. Maks. Kałynycz
„	Wadowice	„ hr. Stefan Bobrowski	„ Ludwik Chrząszcz
„	Wieliczka	„ Emanuel Winter	„ Józef Śliwiński
„	Zaleszczyki	„ Cieński Tadeusz	„ dr. Adam Głażewski
„	Zbaraż	„ Ignacy Sochanik	„ ks. Aleksander Zajączkowski
„	Złoczów	„ Oskar Schnell	„ Klemens Wesman-Zawidowski
„	Żółkiew	„ Stefan Kozicki	„ dr. Michał Korol
„	Żydaczów	„ hr. Henryk Starzeński	„ Jan Czych
„	Ż i	„ dr. Wiktor Idziński	„ vacat.

Władze rządowe.

C. k. Namiestnictwo.

Namiestnik: Diller Eryk, baron, G. M. I., ces. i król. tajny radca, prezydent c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu i c. k. galic. Dyrekcyi dóbr państw., OFr.J.-WKr., OL-Kw., OŻK-Kw 3, WKZ-3, D2., ®, ✠.

Wiceprezydenci namiestnictwa: Stanisław Grodzicki, (extra statum), OŻK-Kw 2., OFJ-Kw.; Ustyanowski Stanisław, dr. pr., OŻK-Kw. 3. Włodzimierz Decykiewicz, OL-Kw., dr. pr.

Radcy dworu: Adam Krechowiecki (extra statum), redaktor „Gazety Lwowskiej", Stanisław Zimny, Juliusz Kadyi, Szczęsny Cieński, Antoni Schultis.

Biuro prezydyalne: Radca Dworu dr. Wodzicki z Granowa hr. Jerzy.

Departament IIa. Radca Nam. Wojciech Wenc.

Sekcya I. Wicepr. Nam. dr. Stanisław Ustyanowski.

Dapart. VIIa Radca Nam. Justyn Szwedzicki.
„ VIIb „ „ dr. Zdzisław Lachowicz.
„ VIIIa „ „ Jan Turek-Niewiadomski.
„ b (na razie nieobsadzona)
„ c St. rad. budow. Wiktor Poźniak.
„ d Radca Nam. Jan Turek-Niewiadomski.
„ e St. Radca bud. Wiktor Poźniak.
„ og „ „ „ Teofil Dunajowicz.
„ IXa Radca Nam. Tadeusz Bobrzyński.
„ b „ bud. Józef Hawliczek.
„ c „ „ „ „

Sekcya II. Wicepr. Nam. dr. Włodzimierz Decykiewicz.

Depart. Ia Radca Nam. Włodzimierz Bętkowski.
„ Ib Starosta Mieczysław Węclewski.
„ III Radca Nam. Kazimierz Grabowski.
„ IV Dyr rach. Józef Bielesz.
„ XVa Radca Dworu Karol Lidl.
„ c „ „ „ „
„ e „ „ „ „

Sekcya III. (z siedzibą w Krakowie) Radca Dworu Stanisław Zimny.

Depart. XVIa Starosta Michał Zawadzki.
„ b St. Radca leśn. Karol Chlipalski.
„ XVII Radca Rządu Franciszek Ponicki.
„ XVIII Radca Nam. Jan Maszkowski.
„ XIX „ „ dr. Piotr Barański.

Sekcya IV. Radca Dworu Juliusz Kadyi.

Depart. XIa Radca Nam. Jan Matkowski.
„ XIb Starosta Konstanty Des Loges.
„ XII Radca Nam. Tadeusz br. Loebl.
„ XIIIa „ „ „ „ „
„ b „ „ „ „ „

Sekcya V. Radca Dworu Szczęsny Cieński.

Depart. IIb Radca Nam. Zygmunt Kretschmer.
„ VI „ „ „ „
Depart. Va Radca Nam. Eugeniusz Swoboda.
„ b Starosta Karol Uglej.
„ c „ Eugeniusz Salamon Friedberg.

Sekcya VI. Radca Dworu Antoni Schultis.

Depart. XIV Starosta Edmund Jurystowski.
„ XVb Sekr. Nam. Ludwik Osuchowski.
„ d St. Komisarz pow. Andrzej Hoffman.
„ XX Radca Nam. dr. Zdzisław Wawrausch.
„ XXI Starosta dr. Hugo Schwarz.
„ XXII Radca Nam. Kazimierz Grabowski.

Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi (z siedzibą w Krakowie): Wiceprez. Nam. Stanisław Grodzicki.

Biuro pomocy wojennej (z siedzibą w Krakowie): Emer. Radca Dworu Gustaw Brückner.

Inspektorowie sanitarni krajowi: dr. alikst Krzyżanowski, dr. Adolf Kuhn, dr. Leon Tyszkowski, dr. Leon Fuchs.

Weterynarz krajowy· Radca Rządu Franciszek Ponicki.

St. państ. Inspektor weterynaryjny: dr. Lang Henryk. Państ. Insp. weteryn. Józef Haydukiewicz, Antoni Pilch, Józef Kałkowski, Włodzimierz Fedorowicz, Jan Piskorski, Ferdynand Zörner, Stanisław Krynicki, Mieczysław Wojciechowski.

Kraj. oddział hydrograficzny: st. r. bud. Wiktor Poźniak.

Archiwum państwowe: dyrektor, dr. Eugeniusz Barwiński.

Inspektor leśnictwa krajowy; Karol Chlipalski, st. radca leśnictwa.

Urzędy pomocnicze: St. dyrektor: Des Loges Arnold, radca rządu, kaw. orderu Franciszka Józefa. Dyrektor Jan Holuka.

Oddziały techniczne:

Radcy dworu: Rainer Sopuch i Fryderyk Blum (ad personam). Starsi radcy budownictwa: Waleryan Pichl, Stanisław Zdobnicki, Wiktor Poźniak, Teofil Dujanowicz, Ludwik Regiec, Eustachy Paunenka, Adam Topolnicki, Alfred Broniewski.

Oddział rachunkowy: dyr. Józef Bielesz Starsi radcy rachunkowi: Janiszowski Adolf, Mieczysław Bylczyński. Radcy rachunkowi: Nowicki Władysław, Zimny Jan, Południewski Józef, Gregorowicz Benedykt, Andraszek Franciszek, Domrazek Józef, Porth Józef, Gracka Karol, Dyonizy Sterzyński, Michał Androchowicz, Kleofas Zagórski, Józef Markowski, Maryan Kruszyński, Władysław Zdziarski.

Rada szkolna krajowa: Prezydent namiestnik Eryk br. Diller, G. M. Wiceprezydent dr. Fryderyk Zoll.

Członkowie Rady szkolnej kraj. Referenci spraw szkolnych administr. i ekonom.: dr. Stanisław Okęcki, radca dw.; dr. Antoni Zoll, radca nam.; Bronisław Czerny, radca nam.; Józef Niesiołowski radca Nam., Juliusz Napadiewicz radca Nam. Delegaci Wydziału krajow.: Mieczysław Onyszkiewicz, Leon hr. Piniński, dr. Emil Sawicki, dyr. gimn. Fr. J. w Tarnopolu. — Duchowni: re-

ligii rz. kat., vacat; ks. Jan Czapelski, radca konsystoryalny i kanonik gremialny kapituły metrop. obrz. gr. kat. we Lwowie; ks. Józef Teodorowicz, arcybiskup obrz. orm. kat. we Lwowie. Duchowny wyznania ewangielickiego: Paweł Kuždoń. senior i proboszcz ewangielickiej gminy wyznaniowej w Brigidau. Reprezent. wyzn. izrael. dr. Leon Sternbach, prof. Uniw. Jagielloń. w Krakowie. Zawodowi znawcy szkoln.: dr. Kazimierz Morawski, prof. Uniwer. Jagiellońskiego, Tadeusz Fiedler, prof. Politechniki we Lwowie, dr. Cyryl Studziński, prof. Uniwer. we Lwowie, Tomasz Sołtysik, dyrektor III. gimn. w Krakowie, Aleksander Barwiński, profesor seminaryum naucz. we Lwowie; Antoni Pawłowski, dyrektor Akademii handlowej we Lwowie. Dwaj delegaci miast, a mianowicie: z Krakowa Michał Konopiński, red. „Nowej Reformy“; ze Lwowa prof. Uniwer. dr. Teofil Ciesielski. — Znawcy zawodowi powołani do Sekcyi III. z głosem doradczym: dr. Władysław Jahl, poseł sejmowy, dr. Władysław Stesłowicz, sekretarz Izby handlowej we Lwowie i poseł do Rady państwa, Edmund Zieleniewski, poseł do Rady państwa.

Krajowi Inspektorowie: *a)* szkół ludowych: radca dworu Zaleski Mieczysław, Matijów Jan, Kawecki Medard Antoni, dr. Alfred Jahner, Kazimierz Bruchnalski; *b)* szkół średnich: radca dworu Dworski Emanuel, dr. Majchrowicz Franciszek, Tadeusz Lewicki, dr. Jan Kopacz, dr. Karol Opuszyński; *c)* szkół realnych i przemysłowych: radca Rządu Rembacz Michał; *d)* szkół przemysłowych uzupełniających i szkół zawodowych krajowych: Stefanowicz Antoni; Michał Siwak, dr. Michał Kociuba. Przydzieleni: Karol Bily, Michał Wojtów, Stanisław Gayczak, Jan Tarczałowicz, Kazimierz Kwieciński, Mieczysław Piątkowski.

Inspektorat przemysłowy we Lwowie: st. insp. Arnulf Nawratil, radca dworu; komisarz Zygmunt Lewicki; asyst. dr. Helena Polaczkówna; w Krakowie: st. insp. vacat; insp. I. kl. Skrochowski Kazimierz, kom. Stanisław Tatarczuch; w Przemyślu: inspektor I. klasy Karol Adam; w Stanisławowie: insp. I. kl. Smyczyński Ludwik.

Instruktor Stow. przem. we Lwowie Zintel Rudolf, kom. powiat.; w Krakowie Witołd Ostrowski, kom. pow.; w Brodach Hilary Hoszowski, kom. pow.

Komisya regulacyi rzek w Galicyi: Przew. Eryk Diller, br. G. M.; zast. dr. Stanisław Ustyanowski, Wiceprezyd. Nam. Delegat ministerstwa robót publicznych: Józef Opolski c k. radca min., Delegat ministerstwa handlu: Artur Herbst c. k. raca dworu, zastępca Jan Czerwiński, starszy radca bud. Delegat ministerstwa rolnictwa: Ferdynand Wang, radca min., zast. Michał Martyniec st. r. leśn. Delegaci namiest.: administracyjny: Tadeusz Bobrzyński, rad. nam.; zast. Fr. Leurman, sekr. nam.; techniczny r. dworu Fryder. Blum, zast. st. r. bud. Teofil Dujanowicz. Delegaci Wydz. kraj.: dr. Tadeusz Pilat, Andrzej Kędzior, zastępcy Mieczysław Onyszkiewicz, Tadeusz Korasadowicz. Delegat gal. Tow. gosp. we Lwowie dr. Włodzimierz Kozłowski, zast. br. Julian Brunicki. Delegat Tow. roln. w Krakowie: dr. Antoni Górski, zast Andrzej Średniawski. Delegat min. kolei dr. Arnold Krasny, radca min.; zast. Paweł Prachtel Morawiański, radca bud.

Krajowa komisya agrarna. Przewod.: Eryk Diller, br. G. M. Zastępcy: dr. Tadeusz Pilat, Mieczysław Onyszkiewicz. Członkowie: Referent: vacat, Zast. ref. starosta Hugo Schwarz. Z grona sędziów: Józef Ohanowicz, Józef Szymonowicz, Władysław Prokopowicz, dr. Wikt. Mańkowski, radcy wyższego sądu krajowego; zastępcy: Rudolf Jackowski, Dyonizy Hayder, radcy wyż. s. kraj. Delegat Wydz. kraj.: dr. Stanisław Dąmbski. Zastępca: Franciszek Rozwadowski. Doradcy: w kwestyach gospod.: Jan Vivien, Wład. Gniewosz; w sprawach techn.: Aleksander Wierzbicki. Krajowi komisarze agrarni: Ludwik Caspary, star. Władysław Mięsowicz, sekr. nam.

Krajowa Rada Zdrowia.

Przewodniczący: vacat. Zastępca: dr. Hilary Schramm. Członkowie: dr. Władysław Piaskiewicz, dr. Tadeusz Browicz, prof. dr. Sieradzki, dr. Antoni Gluziński, dr. Emil Müller, dyr. dr. Kohlberger, dr. Zdzisław Lachowicz, prof. dr. Ciechanowski.

Starostowie w Galicyi.

Biała: Maciej Biesiadecki, radca nam. Bóbrka vacat. Bochnia: Jan Veltzé, radca nam. Bohorodczany: Bolesław Nieświatowski. Borszczów: Juliusz Friedrich, sekr. nam. Brody: Aleksander Des Loges. Brzesko: dr. Kazimierz Federowicz. Brzeżany: Walenty Bielawski, radca nam. Brzozów: Kazimierz Miliński. Buczacz: vacat. Chrzanów: Władysław Chyliński. Cieszanów: vacat. Czortków: vacat. Dąbrowa: Hendrich Włodzimierz. Dobromil: vacat. Dolina: Zenon Głażewski, radca Nam. Drohobycz: vacat. Gorlice: Tadeusz Mitschka, radca Nam. Gródek Jagielloński: Biedermann Stanisław. Grybów: Adam Grabowski. Horodenka: Makowiecki Wiktor. Husiatyn: Kępiński Tadeusz. Jarosław: Michał Rawski, radca Nam. Jasło: Alfred Łęczyński. Jaworów: vacat. Kałusz: Czesław Trembałowicz. Kamionka strumiłowa: Władysław Topolnicki. Kolbuszowa: Kazimierz Jaworczykowski. Kołomyja: Ambrozy Michalski, podpułk. Kossów: Wincenty Wiczkowski. Kraków: Adam Fedorowicz, wicepr. namiestn., delegat Namiestnictwa. Krosno: dr. Stefan Żelechowski. Łańcut: dr. Adam Bal. Limanowa: Roman Trzeciak. Lisko: Kazimierz Pohorecki. Lwów: radca nam. Zygmunt Żeleski. Mielec: Jan Tyrowicz. Mościska: Tadeusz Gawroński. Myślenice: Grodzicki Władysław. Nadwórna: Kazimierz Madurowicz. Nisko: Seweryn Dolnicki. Nowy Sącz: Mieczysław Strzelbicki, radca nam. Nowy Targ: Zygmunt Żukotyński. Oświęcim: Ludwik Wykowski. Peczeniżyn: vacat. Podgórze: vacat. Pilzno dr. Stubenvoll Henryk, Podhajce: Stefan Tański

Przemyśl: Bolesław Heller. Przemyślany Popiel-Sulima Huńczak Zygmunt. Przeworsk: dr. Chłapowski Kazimierz, Radziechów: dr. Tadeusz Koncki. Rawa ruska: vacat. Rohatyn: Stanisław Potocki. Ropczyce: hr. Władysław Skarbek. Rudki: Bolesław Kudelski. Rzeszów: Leszczyński Adam. Sambor: Łępkowski Jan. Sanok: Kazimierz Waydowski. Skałat E. Bocheński. Skole: Mieczysław Kaliniewicz. Śniatyn: Zygmunt Gronziewicz. Sokal: Kazimierz Gużkowski, podpułk. Stanisławów: Juliusz Prokopczyc, radca dworu. Stary Sambor: Adolf Piasecki Stryj: radca nam. Emil Czepielewski. Strzyżów: Karol Maryański. Tarnobrzeg: Dembowski Zygmunt. Tarnopol: radca nam. Romuald Nöel. Tarnów: Antoni Reiner r. dworu. Tłumacz: Zawistowski Łucyan, dr. Trembowla: Zygmunt Rudnicki. Turka: vacat. Wadowice: r. nam. Antoni Pogłodowski. Wieliczka: Ruebenbauer Józef. Zaleszczyki: vacat Zbaraż: Józef Dniestrzański. Zborów: Biliński Bronisław. Złoczów: Przybysławski Wincenty. Żółkiew: vacat. Żydaczów: Roman Świtalski. Żywiec: dr. Tad. Moszyński.

C. k. Prokuratorya skarbu dla Galicyi z W. Ks. Krakowskiem (czasowo w Białej)

Ta władza krajowa podlega bezpośrednio ministerstwu skarbu.

Ul. Ormiańska 13. Prezydyum: Protokół podawczy, Dep: I, II, III., V., VIII, IX., X., XIV.

Ul. Grodzickich 3. Dep: IV., VI., VII, XI, XII, XIII, XV.

Urzędowanie: od 8—2.

Protokół podawczy: od 8—1 (w niedziele i święta od 9—11).

Prokurator skarbu Dr. Karol Engel (IV. kl. rangi). — Zastępca prokuratora skarbu: Radca dworu Dr. Franciszek Turek Niewiadomski.

Starsi radcy: Dr. Juwenul Rozwadowski z tyt. i char. radcy dworu, kierownik Expozytury Prokuratoryi skarbu w Krakowie, Dr. Wiktor Hamerski, z tyt. i charak. radcy dworu Dr. Józef Horszowski, funguje jako państwowy organ nadzorczy przy Związkach produc. ropy we Lwowie, Dr. Franciszek Sawa, Dr. Maciej Mączyński, przydziel. do Dyrekcyi budowy dróg wodnych w Ministerstwie handlu, administracyjny kierownik ekspozytury tej dyrekcyi w Krakowie, Dr. Wincenty Mączyński, Dr. Stanisław Skracha, Dr. Ernest Mentschel.

Radcy: Dr. Eugeniusz Bartel, Dr. Zygmunt Kulczycki, Dr. Władysław Szydłowski, Dr. Konrad Zdzisław Próchnicki, Dr. Witołd Starzyński, Dr. Karol Skrowaczewski, Dr. Adam Lardemer, (przydzielony do ekspoz. budowy dróg wodnych w Krakowie) Dr. Stanisław Marczak, Dr. Roman Kunzek.

Dr. Stanisław Rybarski, Dr. Stanisław Koźmiński Sekretarze: Dr. Józef Brzeski, Dr. Stanisław Gołąb (Kraków), Dr. Ignacy Weinfeld, Dr. Tadeusz Sobolewski, Dr. Franciszek Bossowski, Dr. Alfred Kraus (Kraków), Dr. Roman Sokołowski. Dr. Maryan Gubrynowicz, Dr. Zygmunt Lisowski (Kraków), Dr. Roman Longchamps de Berier.

Dep. I. Prawne zastępstwo i porada prawna w sprawach wszystkich gałęzi administracyi wojskowej, w sprawach fundacyi stypendyjnych, posagowych, szpitalnych dla ubogich, dla zakładów ciemnych i głuchoniemych i innych fundacyi dobroczynnych, w sprawach szlachectwa, w sprawach spółek z ograniczoną poręką i in.

Dep. II. To samo w sprawach kościelnych i beneficyalnych jak i seminaryów duchownych archidyecezyi lwowskiej obrz. rzym. kat. i archidyecezyi lwowskiej obrz. orm. kat., w sprawach szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich i in.

Dep. III. To samo w sprawach kolejowych z okręgu Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie i w Krakowie, w sprawach funduszu naukowego uniwersytetów, politechniki, akademii weterynaryi gimnazyów, szkół realnych, szkół przemysłowych i in-

Dep. IV. To samo w sprawach katolickich zakonów wszystkich trzech obrządków, w sprawach duchowieństwa za granicą, podziału dóbr tabularnych i realności w księgach gruntowych i in.

Dep. V. To samo w sprawach kolejowych z okręgu Dyrekcyi kolei państwowych w Stanisławowie.

Dep. VI. To samo w sprawach funduszu kraj., szpitali, zakładów dla obłąkanych, zakładów dla podrzutków, w sprawach zarządu poczt, telegrafów i telefonów, w sprawach najmu lokalności dla władz i urzędów, zaliczek na płace urzędników, tychże zwrotów służbowych i in.

Dep. VII. To samo w sprawach kościelnych i beneficyalnych jak i seminaryów duch. archidyecezyi lwowskiej obrz. gr. kat. i tegoż obrz. dyecezyi stanisławowskiej.

Dep. VIII. To samo w sprawach domen i lasów skarbowych i funduszu religijnego, w sprawach zakładu zdrojowego w Krynicy i in.

Dep. IX. To samo w sprawach należytości skarbowych, w sprawach salinarnych, hutniczych, górniczych naftowych, w sprawach zarządu loteryi państw. i in.

Dep. X. To samo w sprawach kościelnych i beneficyalnych jak i seminaryów duchownych dyecezyi tarnowskiej i krakowskiej obrz. łać. w sprawach szkół ludowych, seminaryów nauczycielskich i in.

Dep. XI. To samo w sprawach funduszu przepadłości, w sprawach monopolu tytoniowego, podatków konsumcyjnych, w sprawach grzywien przez sądy karne nakładanych, kosztów postępowania karnego i in.

Dep. XII. To samo w sprawach podatkowych, cłowych, zakupna realności dla władz i urzędów rządowych, w sprawach budowy gmachów rządowych, w sprawach sporów syndykackich, pożyczek państw. dla gmin i in.

Dep. XIII. To samo w sprawach kościelnych i beneficyalnych, jak i seminaryów duchownych dyecezyi przemyskiej obrz. rzym. kat., w sprawach szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich i in.

Dep. XIV. To samo w sprawach drogowych i budowli wodnych, w sprawach zapisów i fundacyi izrael. i in.

Dep. XV. To samo w sprawach kościelnych i beneficyalnych jak i seminaryów duchownych dyecezyi przemyskiej obrz. gr. kat.

Urzędy pomocnicze: Dyr. Michał Krzyszpin, radca cesarski.

Ekspozytura c. k. Prokuratoryi skarbu w Krakowie.

Kierownik: c. k. radca dworu Dr. Juwenal Rozwadowski.

C. k. Galicyjska Dyrekcya lasów i dóbr państw. we Lwowie.

Prezydent: Namiestnik. Dyrektor: c. k. Radca dworu Maryan Małaczyński. Aprobanci: c. k. radca dworu Artur Müller, st. radca leśnictwa Cyryl Kochanowski. Biuro prawniczo administracyjne: c. k. radca dworu Artur Müller, c. k. st. radca adm. Jan Boży Falkowski, c. k. radca adm. Wiktor Geyer, dr. Dominik Zbrożek, c. k. sekretarz admin. dr. Wiktor Osuchowski, dr. Karol Berke, c. k. adjunkt admin. Edward Reiss. Urzędnicy inspekcyjni: c. k. st. radca leśn. Cyryl Kochanowski, Antoni Sym, c. k. radca leśn. Stefan Cipser, Władysław Zarański, Jan Chrzanecki, Stefan Studniarski. Biuro urządzenia lasów: ck. radca leśn. Hieronim Hlebowicki, c. k. lustr. lasów Alojzy Valenta, Jan Kołek, dr. Władysław Burzyński, c. k. zarz. las. Zdzisław Romanowski. Biuro budownictwa: c. k. lustr. las. Jan Staszkiewicz, Karol Dreifür. Urzędnicy konceptowi techniczno-leśni: c. k. lustr. lasów Witołd Mach. Depart. rach.: c. k. dyrektor rachunkowy Julian Sieczyński, c. k. st. radca rachun. Albin Lhotski, Stanisław Zarzecki, c. k. radca rach. Władysław Gąbkowski, Błażej Potencki, c. k. rewident rach. Józef Chwoyka, Mikołaj Melnyk, Józef Jurystowski, Maryan Perdelewicz, Wiktor Borzemski, Włodzimierz Mayer, Urząd pomocniczy: kier. dyrektor Edward Witoszyński, ck. adjunkt kanc. Zygfryd Turzański.

Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie.

Prezydent poczt i telegrafów: Posada nieobsadzona.

C. k. wiceprezydent: Artur Schiffner.

C. k. radca dworu kierownik Inspektoratu w Krakowie: br. Leon Dormus de Kilianshausen, c. k. starszy radca w V. randze Kaz. Łaski.

C. k. starsi Radcy: w VI. randze Piotr Białas, Tomasz Bieniawski, Jan Popowicz, Wincenty Tournellé.

Radcy: Fr. Schneider, dr. Zygmunt Jakesch z tyt. i char. starszego radcy poczt., Karol Köhler, Franciszek Patelski, dr. Kazimierz Lenartowicz, Jan Moszczyński, Maksymilian Koch, dr. Kajetan Dalbor.

Inspektorzy pocztowi: Władysław Kowarzyk, Piotr Pieściorowski.

Sekretarze: Hieronim Niegosz, Ignacy Neuster, Franciszek Musiał, Dyonizy Mutka, Józef Zakrzewski.

St. komisarz: Jakób Salitermann, Henryk Heilmann.

Departament techniczny: Starszy radca budow. Wład. Gadomski.

Radcy budown.: Schornstein Szymon, Hersz Poster, Franciszek Rybka.

St. komisarze budownictwa: Kazimierz Dutczyński, Wiktor Kerth, Artur Kościelecki, Józef Falk.

Dyrektor Izby obrachunkowej: z tyt. ck. Radcy rządu Jan Andraszek.

Starsi radcy rach. i aprobanci: Antoni Früauff, Włodzimierz Huczkowski, Ignacy Garan.

Radcy rachunkowi: Rudolf Krahl, Hipolit Mrozowski, Antoni Werner, Zygmunt Tomanek, Wiktor Schwartz, Adolf Fritsche.

Dyrekcya poczt. dzieli się na 14 Departamentów:

Prezydyum: st. radca dr. Zygmunt Jakesch.

Dep. I. Sprawy person.: radca dr. Kajetan Dalbor.
„ II. A. Sprawy poczmistrzów, oficyantów i ekspedyentów pocztowych, st. radca Jan Popowicz.
„ III. Sprawy kaucyjne i posłańców pocztowych: radca Dr. Kaz. Lenartowicz.
„ IV. Sprawy usterek w czasie transportu i doręczenia niedoszłych posyłek: r. Moszczyński Jan.
Dep. V. Sprawy usterek przy nadawaniu posyłek, sądówki, uwolnienia od opłaty, przekroczenia skarbowe i spoliacye listów poleconych: sekretarz Józef Zakrzewski.
„ VI. Sprawy kasowe i usterek rachunkowych, poczt. kasa oszczędn.: radca Karol Köhler.
„ VII. Sprawy przekazowe i mandatowe: radca Franciszek Schneider.
„ VIII. Sprawy zaginięć, uszkodzeń i ubytków w posyłkach, regresy stron: sekr. Franciszek Musiał.
„ IX. Sprawy kursowe: starszy radca Wincenty Tournelle.
„ X. Tworzenie urzędów, składnic, i listonoszów wiejskich, kontrakty przewozowe: star. radca Bieniawski Tomasz.
„ XI. Sprawy ekonomiczne: Radca Fran. Patelski.
Dep. XII. Sprawy telegraficzne: sekr. Hieronim Niegosz.
„ XIII. Sprawy telefoniczne: Radca Maks. Koch.
„ XIV. Sprawy dyscyplinarne: st. r. Piotr Białas.

Departament rachunkowy dzieli się na 6 biur.

Biuro I. st. radca r. Garan Ignacy: kasa dyrekcyjna, Conto-Corrente, Etat.
„ II. radca rach. Adolf Fritsche: kasy urzędów pocztowych, eraryalnych i depozyta.
Biuro III. rad. rach. Hipolit Mrozowski } urzędy nie-
„ IV. radca rach. Antoni Werner } eraryalne
Biuro V. st. radca rachunkowy Włodzimierz Huczkowski: rach. ekonomiczne, telegraficzne, telefoniczne, tudzież inwentarz.
„ VI. radca rach. Zygmunt Tomanek: Cenzura przekazów.

Oddział rachunkowy telefoniczny: kier. radca rach. Rudolf Krahl.

Szef urzędów pomocniczych: st. kontrolor Emilian Jaworski.

Szef ekonomatu: Posada nieobsadzona.

Urzędy pocztowe i telegraficzne:

Nr. 1. W mieście: dyr. Kozub Jan.
Nr. 2. Na głównym dworcu: dyr. Posada nieobsadzona.
Nr. 3. ul. Blacharska: star. zarządca. Posada nieobsadzona.
Nr. 4. C. k. Namiestnictwo: starszy oficyał Bałaban Stanisław.

Nr. 5. Plac akademicki: st. zarządca Wiktor Wieczorek.
Nr. 6. Skarbkowska: st. zarządca vacat.
Nr. 7. Kazimierzowska: st. zarządca Włodzimierz Bogusz.
Nr. 8. Wałowa: st. zarządca Fran. Kramarzewski.
Nr. 9. ul. Objazdowa: Hene Geschwind.
Nr. 10. Łyczaków: pocztmistrz Franc. Szkoda
Nr. 11. Stryjskie: „ Ostaszewska Marya.
Nr. 12. Gmach sejmowy (tylko w czasie sejmu).
Nr. 13. Leona Sapiehy: starszy pocztmistrz Orlecki Eugeniusz.
Nr. 14. Jałowiec: pocztmistrz Jan Kłoda.
Nr. 15. Bogdanówka: poczmistrz Azyan Dąbczewski.
Nr. 16. Ul. Bema: pocztmistrzyni Navratilówna Marya.
Nr. 17. Plac Gosiewskiego: pocztmistrzyni Marya Zaniewska.
Nr. 19. Podzamcze: star. pocztmistrz Tadeusz Wasiewicz.

Dyrekcye policyi:

a) we Lwowie: Dyr. r. dworu dr. Józef Reinlender. Radcy policyi: Gabryel Kreiner, Jan Urbanowicz, Michał Suchański, komendant straży pol. Nestarovitsch Leopold, major.

b) w Krakowie: Dyr. radca dworu dr. Michał Flattau; st. radca dr. Jan Rękiewicz; radcy policyi Stanisław Mazurkiewicz, dr. Adam Banach, dr. Józef Broszkiewicz; komendant straży: Kalik Wacław, kapitan.

Sądownictwo.

Okręg c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie.

Sąd krajowy wyższy we Lwowie: Prezydent wyższego sądu krajowego: JE. Adolf Czerwiński. Wiceprezydent wyż. sądu kraj.: vacat. Szef biura prezydyalnego r. s. kr. Mieczysław Stefko; przydzieleni r. s. kraj., Józef Dobija, August Łonicki, dr. Stanisław Batycki, Stanisław Arkusiewicz. Radcy dworu: Władysław Wyspiański, dr. Wiktoryn Mańkowski. Radcy wyższego sądu krajowego: Józef Szymonowicz, Herman Garfein, (z tytułem i charakterem radcy dworu), Dyonizy Hayder, (z tyt. i char. radcy dworu) Jan Żdżarski, dr. Emanuel Drezdner, dr. Seweryn Berson, Filemon Latoszyński, dr. Eugeniusz Szalay, Jarosław Ilnicki, Karol Emanuel Wincenz, Schneider Adam Julian, Aleksander Kmicikiewicz, dr. Jan Dreziński, Włodzimierz Zygadłowicz, dr. Edward Hieronim Szulisławski, dr. Józef Piątkowski, Józef Meixner, dr. Jan Hozer, Władysław Mierzwiński, Mieczysław Dniestrzański, dr. Ryszard Leżański, Karol Leibschang, Karol Babel, dr. Roman Czajkowski, dr. Józef Bühn, Naczelnik dep. rach. star. radca rach. Karol Kramarzewski. Dyrektor kancelaryi: vacat.

Sąd krajowy we Lwowie: Prezyd.: Włodzimierz Łuczkiewicz. Wiceprezydenci: radca dworu Jan Kilian, dr. Władysław Małaczyński. Radcy sądu kraj. wyż: Franciszek Ks. Kohman, Antoni Kaz. Piskozub, Leon Maksymowicz, Edmund Philipp, Józef Reichert, (kier. sądu pow. S. III.), Wincenty Mromliński, Kazimierz Janko, Teofil Makuch, Roman Sosnowski, dr. Rudolf Neumann, Jan Chlamtacz, Juwenal Niewiadomski, Tadeusz Rybicki, Hieronim Wierzchowski, Roman Lewicki, Karol Granowski, Edmund Świerczyński, dr. Berl Jakób Horowitz, Radcy sądu krajowego: dr. Karol Schweizer, Edmund Scheffner, Józef Romanowicz, Feliks Orzelski (kierownik sądu pow. S. II.), Kazimierz Bogdanowicz, Jan Ogonowski, Adolf Felseis-Nechay, Leon Nawrocki, dr. Ludwik Dylski, dr. Wł. Hoszowski, Józef Willaume, Mieczysław Rossowski, August Giebułtowski, Maksymilian Rosenstein, Jan Haiman, dr. Tadeusz Kossowicz, Michał Jacenio, Eliasz Fränkel Alfred Milski, Józef Prokopowicz, dr. Mieczysław Zawadzki, Aleksander Misky, dr. Włodzimierz Kulczycki, Kazimierz Schoenett, dr. Józef Łaszkiewicz (kier. sadu pow. S. I.), Maryan Misiński, Aleksander Gryglewski, Jan Kiweluk, dr. Jan Rutkowski, dr. Władysław Rubinstein, Józef Drzymalik, Zenon Łukawiecki, Józef Lubieniecki, dr. Konstanty Liszka, Adam Baczyński, dr. Teodor Sożankowski, Adolf Fida, Zygmunt Jasiński, dr. Stanisław Ziółkowski, Stefan Łukowski, dr. Jan Socha, Józef Dworzak, dr. Stanisław Warmski, dr. Józef Serkowski, dr. Tytus Hobler, Wiktor Neumann, Zygmunt Smulikowski, dr. Roman Kowszewicz, Jan Franke, dr. Adam Nieskołowski, Michał Grabowski, Tadeusz Zajączkowski, Baz. Hlibowicki, Stanisław Śliwieński, Wojciech Feliks. Urząd depoz. dyr.: Edmund Schneider. Kancelarya sądowa: Wacław Fiałka. Urząd ksiąg gruntowych: dyr. Karol Jurkiewicz, Edward Amann. Zarządca więzień: Gwido Panek.

Sądy obwodowe.

1. W Brzeżanach: Prezydent: r. dworu Modest Karatnicki. Radca wyż. sądu kraj.: Wiceprezydent Jan Wincenz, Emilian Kobrzyński. Radcy sądu kr.: Paweł Biliński, Karol Smolnicki, Józef Zborowski. (kier, sądu pow.) Karol Bałaban, Adam Härlender, Leon Giela, Włodzimierz Fedak, Jan Maślak, Teodozy Baczyński, Jan Zawistowski.

2. W Czortkowie: Prezydent: r. dw. Andrzej Lorek. Wiceprezydent: Ignacy Dzerowicz. Radcy wyż. s. kraj.: Włodz. Jan Kulczycki, Mieczysław Wiszniewski, Radcy s. kraj.: Józef Radzichowski, (kier. sądu pow.) Józef Piotr Gailhofer, Jan Smólski, Jan Sosenko, Eustachy Dudrowicz, dr. Łukasz Zenon Rogalski, Bronisław Ludwik Świderski, Dyonizy Niementowski, Paar Józef, Filaret Grabowieński.

3. W Kołomyi: Prezydent: posada nieobsadzona. Wiceprezydent: Antoni Schneider. Radcy wyż. s. kraj.: Feliks Bernacki, (kier. sądu pow.), Aleksander Kozaczek, Dyduszyński, Dyonizy Partycki. Radcy sądu kraj.: Ludwik Ferall, Michał Fel-

sztyński, Izak Henner, Jan Czerniawski, Michał Drohomirecki, Józef Pawłowicz, Antoni Gawlik, dr. Mikołaj Hornicki, Ignacy Honth, Felicyan Marcinkiewicz, Feliks Słotwiński, Stan. Chmielewski, dr. Fryderyk Rosenfeld, Jan Wagner, Jan Tracz, Teofil Kopyściański, Piotr Zaczek, Szymon Woroch.

4. W Przemyślu: Prezydent: r. dw. Antoni Wilecki. Wiceprezydent.: dr. Stanisław Drozdowski. Radcy wyż. sądu krajow.: Teofil Grochowicz, (kier. sądu pow.), Waleryan Hoszek, Jan Fedynkiewicz, Ryszard Hesse, Włodzimierz Lityński, Bazyli Malarkiewicz, Radcy s. kr.: Nataniel Chomicki, Władysław Grzędzielski, Kazimierz Brzeziński, dr. Józef Mierzeński, Kazimierz Frankowski, Jacek Baj, Jan Porembalski, Jan Wisłocki, Edward Lorenz, Tadeusz Ziemiański, Stanisław Tałasiewicz, Jan Dukiet, Bronisław Machnowski, Stanisław Sahanek, Antoni Jankowski, Tadeusz Dyduszyński.

5. W Samborze: Prezydent: r. dworu Józef Gołkowski. Wiceprez.: Józef Jaworski. Radcy sądu kraj. wyż.: Władysław Józef Donicht, Julian Dawidowicz. Radcy sąd. kr.: Konstanty Pawlików, Teofil Jasinicki, Jan Turkiewicz, Jan Dębicki, Antoni Koprowski, Kazimierz Piotrowski, dr. Konst. Rybicki, Włodzimierz Kozakiewicz, Ludwik Motal, Czesław Wójcicki, Juliusz Kołczykiewicz, Tomasz Łobaziewicz, dr. Michał Bojnarowicz, Bazyli Bereżański, Antoni Węgrzyn, Jan Harasymowicz, Laurenty Zahradnik, Ignacy Chylak, Kajetan Bojarski, Bazyli Szczerbatiuk, dr Juliusz Łopuszański

6. W Sanoku: Prezydent: Stanisław Obertyński; Radcy wyż. sąd. kraj.: Joachim Tomaszewski, Józef Paszkiewicz, Piotr Janicki, Fr. Ks. Brzozowski. Radcy s. kr.: Maryan Kowiński, dr. Bolesław Gawiński, Jan Hroboni (kier. sądu pow.), August Bezucha, Gabryel Rotter, Stanisław Kirchner, Stanisław Sotołowicz, Zygfrid Gölis.

7. W Stanisławowie: Prezydent: r. dw. Artur Aulich. Wiceprez: Filomen Metella. Radcy sądu kraj. wyż.: Światosław Szankowski, Fryd. Bertoni, Jan Gabrusiewicz, Roman Dmochowski, Stanisław Olszewski. Radcy sądu kraj.: Stanisław Steblecki, Rudolf Ilasiewicz, Bolesław Lityński, Jan Kasparek, Włodz. Kostecki, Antoni Starkiewicz, Antoni Sobota, Ludwik Szydłowski, Jan Schindler, Aleks. Fedorowicz, Justyn Dzerowicz, Franciszek Maramorosz, Emil Kluk, dr. Stefan Drohomirecki, Zdzisław Wiszniowski, Franciszek Pilat, Klemens Kulczycki, Stanisław Daniec, Samuel Nebenzahl, dr. Henryk Dankner, Jan Sznajder, Teofil Miron Jasieniecki, Zdzisław Rodzynkiewicz, Ferdynand Herdegen, Aleksy Salak.

8. W Stryju: Prezydent: radca dworu dr. Marceli Misiński. Wiceprezydent: vacat. Radcy wyż. s. kraj.: Władysław Kropiński, Adolf Neumann, Włodzimierz hr. Russocki, Radcy sądu kraj.: Stanisław Dulewski, Włodzimierz Kulczycki, Zenobiusz Kopystiański (kier. sądu pow.), Wład. Mayer, Jan Gailhofer, Zygmunt Tyszkowski, Erazm Semkowicz, Stanisław Przybysławski, Henryk Wolski, Deodat Norsesowicz, Karol Biliński, Eligiusz Janicki.

9. W Tarnopolu: Prezydent: radca dworu dr. Włodzimierz Kozicki. Wiceprezydent: Konstanty Onyszkiewicz. Radcy w. s. kr.: Maurycy Morgenroth, Stanisław Gałecki Radcy sądu kraj.: Aleksy Salwicki, Józef Kuntze, Wład. Freund, Orest Dębicki, Jan Gubay, Zenon Łukawiecki, Klemens Zahradnik, dr. Dawid Engel, dr. Herman Plalmer, Kazimierz Sękowski, Adam Czarnecki, Kazimierz Zembroń, Włodzimierz Zarzycki, Władysław Wołoszczuk, Dymitr Ostrowski.

10. W Złoczowie: Prezydent: radca dworu vacat. Wicepr.: Jacek Żyborski. Radcy sądu kraj. wyż.: Atanazy Skobielski, Leon Bereźnicki, Julian Garlicki, Wład. Dębski, Antoni Dręgiewicz. Radcy s kraj.: dr. Zygmunt Myśków, Tadeusz Dyakowski, Józef Gay, Stanisław Mally, Bronisław Panciewicz, Bronisław Liszka, Kazimierz Bohosiewicz, Józef Samuelowicz, Jarosław Baranowski, Eugeniusz Szwed, Franciszek Kratochwil, Władysław Schmidt.

Sąd krajowy w Czerniowcach. Prezydent: dr. Robert Pieta. Wiceprez.: dr. Bazyli Jacubovici. Radcy sądu kraj. wyż.: Artur Mallek, dr. Karol Plohn, Teofil Simionowicz, dr. Henryk Horten, dr. Izydor Münzer, Hipolit Calinescu, Eliasz Semaka. Radcy sądu kr.: Emil. Isopescu, Szymon Wydiniwskį, dr. Żukowski Teofil, Michał Koralewicz, dr. Lazar Ohrländer, dr. Mikołaj Zurcan, Romulus Reut, dr. Kornel Georgian, Ferdynand Szyrzistie, Aleksander Popovici, dr. Henryk Reininger, Józef Bartoszek, Gedymin Lisieniecki, dr. Agenor Frendl, dr Arnold Lehmann, Klaudyusz Stefanelli, Temistokles Bocancea, dr. Izydor Gold, Eugeniusz Feuer, Kazimierz Kamieniecki, dr. Alfols Regius, dr. Emanuel Kuparenko, Daniel Schwarzwald, Ryszard Poras, Herbert Grütz, August Wicentowicz dr. Karol Barasch, Józef Buraczyński, Kazimierz Laidler, dr. Alfred Kohlruss. Dyrektor kancelaryi: vacat.

Sąd obwodowy w Suczawie. Prezydent: Radca dworu dr. Alfred Handl. Wiceprez.: Eliasz Illasiewicz. Radcy w. sądu krajowego: Emil Prokopovici, Henryk Rappaport. Radcy sądu krajowego: Adolf Marin, Łazarz Rosenfeld, Remus Sbiera, dr. Wiktor Ivanovicz, Joachim Giuntuleac, Jerzy Thoma, Eugeniusz Tarnawski, dr. Marcin Biliński, Henryk Goldstein, Jan Avram, dr. Herman Perlstein, dr. Emilian Prodańczuk, Edmund Bernfeld, Izydor Lutwak, Garabet Gaina, Antoni Migdal.

Naczelnicy sądów powiatowych. Baligród: nacz. sędzia pow. Antoni Szczudłowski — Bełz: nacz. r. s. kr. Stanisław Kownacki — Bircza: naczeln. sędzia kr. Jan Metzger. — Bóbrka: nacz. sędzia pow. Konstanty Dub. — Bohorodczany: nacz. r. s. kr. Wacław Wrześniowski. — Bojan: nacz. r. s. kr. Zygmunt Jasilkowski. — Bołszowce: nacz. s. pow. Michał Matuszewski — Bolechów: nacz. r. s. kraj. Stanisław Hankiewicz. — Borszczów: nacz. r. s. kraj. Bronisław Rad.—Borynia: nacz. r. s. pow. Stan. Czerwiński. — Brody nacz. r. s. kr. Wład. Kuziński. — Brzozów: nacz. r. s. kraj. dr. Stan. Biały. — Buczacz: nacz. r. s. kr. Teod. Markow. — Budzanów:

nacz. s. pow. Edmund Winnicki. — Bukowsko: nacz. radca s. kraj. Rudolf Paschma. — Bursztyn: nacz. s. pow. Tadeusz Senetra — Busk: nacz. r. s. kraj. Tadeusz Malisz. — Chodorów: nacz r. s. kraj. Jan Pisarski. — Cieszanów: nacz. s. pow. Edward Galik. — Czudyń: nacz. radca sądu kraj. Sbiera Trajan. — Delatyn: naczelnik radca sądu kraj. dr. Adam Strawiński. — Dobromil: nacz. r. s. kr. Nanowski Zdzisł. — Dolina: nacz. r. s. kr. Erazm Drozdowski. — Dorna Watra: nacz. s. pow. Karol Slawik. — Drohobycz: nacz. r. s. kr. dr. Maryan Wawrzkiewicz. — Dubiecko: nacz. sędzia pow. Eugeniusz Kuzia. — Dynów: nacz. s pow. Fr. Ziemiański. — Gliniany: nacz. r. s. kr. dr. Edward Wibiral — Gródek Jagielloński. nacz. r. s. kr. Zdzisł. Szybalski. — Grzymałów: nacz. s. pow. Juliusz Bętkowski. — Gura humora:: nacz. s. pow. Jan Frisch. — Gwoździec: nacz. s. pow. Konrad Zaręba. — Halicz: nacz sędzia pow. Aleksander Tymkiewicz. — Horodenka: nacz. r. s. kraj. Marcin Kaliszczak. — Husiatyn: nacz. r. s. kr. Włodz. Reck. — Jabłonów: nacz. r. s. kraj. Włodz. Sienkiewicz. — Janów: naczelnika posada nieobsadzona. — Jarosław: nacz. r. s. kr. Edm. Galik. — Jaworów: nacz. r. s. kr. Stan. Eminowicz — Kałusz: nacz. sędzia p. Winc. Ziarkiewicz. — Kamionka strumiłowa: nacz. r. s. kr. Wincenty Rolski. — Kimpolung: nacz. radcasądu kraj dr. Ludwig Engel. — Komarno: nacz. r. s. kr. Ludwik Göttinger — Kopyczyńce: nacz. r. s. Witołd Szulakiewicz — Kosów: nacz. r. s. kraj. Miecz. Postępski. — Kocmań: nacz. r. s. kr. Kazim. Bernsdorf. — Kozowa: nacz. sędzia pow. Michał Radecki. — Krakowiec nacz. r. s. kraj. Jan Kochanowski. — Kulików: nacz. r. s. kr. Stan Gawenda. — Kuty: nacz. radca s. kraj. Karol Tunikowski. — Łąka: nacz. s. p. A. Malinowski. — Lisko: nacz. sędzia pow. Kazimierz Oborski. — Łopatyn: nacz. s. pow. Maryan Piórecki. — Lubaczów: nacz. r. sądu kraj. Kazimierz Krzanowski. — Lutowiska: nacz. s pow. Franciszek Ciećkiewicz. Medenice: nacz. s. pow. Zdzisław Budzynowski — Mielnica: naczelnika posada nieobsadzona. — Mikołajów: nacz. r. s kraj. Konrad Węgrowski. — Mikulińce: nacz. s. pow. Hieronim Gliński. — Monasterzyska: n. s. p. W. Augustynowicz. Mościska: nacz. sędzia pow. Orest Ziemba. — Mosty wielkie: nacz. r. s. kraj. Aleksander Fedyński — Nadwórna: nacz. r. s. kr. Karol Zachariasiewicz. — Niemirów: nacz. r. s. kraj. Michał Piurko. — Niżankowice: nacz. sędzia p. dr. Wład. Markiewicz. — Nowe sioło: nacz. s. p. Franciszek Wysocki. — Obertyn: nacz. s. pow. Franciszek Kowalski. — Olesko: nacz. sędzia p. Stan. Jakubowski. — Ottynia: nacz. s. p. Włodzimierz Lewicki. — Peczeniżyn: nacz. s. pow. Jan Komarżyński. — Podbuż: nacz. sędzia powiat. Mikołaj Klisz. — Podkamień: nacz. s. pow. Władysław Orobkiewicz. — Podhajce: nacz. r. s. kr. Tadeusz Munk. — Podwołoczyska: nacz. r. s. kr. Franciszek Borth. — Potok złoty: nacz. s. p. Stanisław Staszewski. — Pruchnik: nacz. sędzia pow. Felicyan Ruciński. — Przemyślany: nacz. r. s. kr. Wincenty Jaworek. — Putilla: nacz. sędzia p. Dymitr Bajrak. — Radowce: nacz r. s. kraj. Antoni Schessan. — Radymno: nacz. r. s. kr. Bolesław Huczyński. — Radziechów: nacz. r. s. kr. Henryk Korzeniowski. — Rawa: nacz. r. sądu kraj Artur Kromp — Rohatyn: nacz r. s. kraj. Władysław Czechowicz. — Rożniatów nacz. s. pow. Tadeusz Kisielewski. — Rudki: naczel. posada nieobsadzona. — Rymanów: nacz. r. s. kr. Adam Żmudziński. — Sadagóra: nacz. r. s. kr. Julian Curkowski. — Sądowa Wisznia: nacz. r. s. kraj. Zyg. Hudźkowski. — Seletyn: nacz. s p. Kaz Piątkiewicz. — Seret: nacz. r. s. kr. Herman Wender. — Sieniawa: nacz. s. pow. Jarosław Krauss. — Skałat: nacz. r. s. kr. Władysław Baldini. — Skole: nacz. r. s. kraj. Leon Lewicki. — Śniatyn: naczelnika posada nieobsadzona. — Sokal: naczelnika posada nieobsadzona. — Solka: nacz. s. p. Teoklist Barber. — Sołotwina: naczelnika posada nieobsadzona. — Stanowce: nacz. sędzia pow. Eugeniusz Halip. — Starasól: nacz. s. pow. Emil Laszecki. — Stary Sambor: nacz r. s. kraj. Adam Żmurko. — Storożyniec: naczel. posada nieobsadzona. — Stulpikany: nacz. s. p. Aleksander Bendas. — Szczerzec: nacz. r. s. kr. Władysław Jaworowski — Tłumacz: nacz. sędzia p. Eustachy Zatwardowicz Zaleski. — Tłuste: nacz. r s. kraj. Antoni Bociurków. — Trembowla: nacz. s. pow. Stanisław Lindner. — Turka: nacz. r. s. kr. Wilhelm Pfützner — Tyśmienica: nacz. sędzia pow. Edward Praxmajer. — Uhnów: nacz. r. s. kr. Roman Aleksiewicz. — Ustrzyki: nacz. r. s. kr. Jul. Wereszczyński. — Waszkowce: nacz. s. p. dr. Mich. Iwaszko. — Winniki: nacz. r. s. kr. Tadeusz Promiński. — Wiśniowczyk: nacz. s. pow. Bohdan Dziedzicki. — Wyżnica: nacz. r. s. k. Franciszek Gaschler. — Wojniłów: nacz. s. pow. Wacław Janak. — Żabie nacz. s. pow. Włod. Kuciel. — Zabłotów: nacz. r. s. kr. Mikołaj Bogucki. — Zaleszczyki: nacz. r. s. kraj. Feliks Narolski. — Załośce: nacz. r. s. kr. Łucyan Malicki. — Zastawna: naczelnik sędzia pow. Kajetan Józefowicz. — Zbaraż: nacz. r. s. kraj. Józef Sterzyński. — Zborów: nacz. s. pow. Bernard Spanier. — Żółkiew: nacz. r. s. kr. Władysław Obmiński. — Żurawno: nacz. radca sądu kraj. Stanisław Orski. — Żydaczów: nacz. sędzia powiat. Edmund Rośjakowski.

Nadprokurator państwa: radca dworu Tad. Malina. zast. Juliusz Kałużniacki.

Prokuratorowie państwa: radca dworu i pierwszy prokurator państwa Mieczysław Barth, (Lwów); r. dworu i pierwszy prok. państwa Roman Stebelski (Przemyśl); prokurator państwa Maryan Ostrowski (Czortków); pierwszy prokurator państwa Włodzimierz Rusin (Kołomyja); pierwszy prokurator państwa Jan Scherff (Sambor); prokur. państwa Antoni Lewandowski (Tarnopol); pierwszy prok. pań. Wacław Czerny (Stanisławów); pierwszy prok. pań. Józef Młynarski (Brzeżany); pierwszy prok. państwa dr. Wiktor Swoboda (Stryj); pierwszy prok. państwa

Tadeusz Zakrzewski (Złoczów); prok. pań. Władysław Dukiet (Sanok); pierwszy prokurator państwa dr. Demeter Tuschiński (Czerniowce); pierwszy prok. pań. dr. Orest Baleanu (Suczawa).

Okręg Sądu krajowego wyższego w Krakowie.

Sąd krajowy wyższy w Krakowie: Prezydent: JE. Witołd Hausner; wiceprezydent: Jarosław Stebelski. Radca dworu: Henryk Matusiński. Radcy sądu kraj. wyż.: Edward Schnayder, Zdzisław Katyński, Adolf Raczyński, Ferdynand Ferens, dr. Karol Windakiewicz, Kazimierz Gałziński, dr. Leon Jasiewicz, Rudolf Pelz, Jan Hałatkiewicz, dr. Zacharyasz Gutowski, dr. Witold Chwalibogowski, Franciszek Leon Koch, Franciszek Jopek, Stanisław Turski, przydzieleni Stanisław Wyrobek, Edmund Piechnik. Oddział rach.: st. radca rachunkowy. Ignacy Kudliński, Dyrektor kancelaryi: Jan Magiera:

Sąd krajowy w Krakowie: Prezydent: Mieczysław Turowicz; wiceprezydenci: Józef Panek, dr. Karol Biegański. Radcy sądu krajowego wyż.: Juliusz Pietsch, dr. Teofil Matusiński, dr. Wilhelm Grodyński, Salomon Jurowicz, dr. Józef Muczkowski, dr. Emil Eibenschütz, dr. Mieczysław Kicki, Marcin Staszczak, Stanisław Komalski. dr, Witold Chwalibogowski, Czesław Obtułowicz, Hipolit Smolecki (kier. sądu pow. cyw.), Dawid Spitzer, Walenty Murdzeński, Romuald Radwański. Radcy sądu krajowego: dr. Stanisław Trzaskowski, dr. Kazimierz Dąbrowski, dr. Stanisław Komorowski, Stanisław Olszewski, Kazimierz Witkowski, dr. Jan Stołyhwo, dr. Władysław Federowicz, Eugeniusz Jelonek, Antoni Szpunar, Władysław Rzonca, dr. Winc. Chmura, dr Zygmunt Kuliński, dr. Julian Walter, dr. Witold Wittig, dr. Kazimierz Marowski, dr. Maryan Lang, dr. Stanisław Wyrobek, Feliks Franić, Mieczysław Ajdukiewicz, dr. Paweł Horain, dr. Bronisław Markiewicz, dr. Jan Schwarzenberg-Czerny, dr. Franciszek Wajda, Edmund Piechnik, Jan Czapik, dr. Augustyn Olszewski, dr. Karol Jakubowski, Zygmunt Rutowski, dr. Kazimierz Jaroszewicz, dr. Maksymilian Chilewski, Piotr Aleks. Pattak, Zygmunt Bocheński, Piotr Wielgus. Dyrektor urzędu ksiąg gr: Ludwik Radwański, Wincenty Harmala; dyr. kanc. Adam Wanicki.

Sądy obwodowe: 1. W Jaśle. Prezydent: vacat. Radca w. s. kr.: Józef Schneider. Radcy s. kr.: Jan Fabian, Tytus Lopatiner (kier. sądu pow.), Józef Górski, Mieczysław Bielecki, Józef Garbaczyński, Bronisław Wojnarski, Józef Klimecki, Henryk Jachimski.

2. W Nowym Sączu. Prezydent: r. dw. dr. Franciszek Wyrwalski. Radcy wyż. sądu kraj.: Jan Bibro, Teodor Przychocki. Radcy sądu kr.: Maryan Pieczonka, Bolesław Rychlik (kierownik sądu pow.), Stanisław Kielar, dr. Jan Kornakiewicz, Jan Świderski, Stanisław Wisłowski, Stefan Stiasny, Wojciech Nowak, dr. Jozef Krzyżanowski, Dominik Maciejowski, Jan Grzegorczyk, Aleksander Kraśniewski.

3. W Rzeszowie. Prezydent: r. dw. Józef Dobrowolski; wiceprez.: dr. Kazimierz Gruszczyński; Radcy s. kraj. wyż.: Wincenty Łobos, Bronisław Kijas (kier. sądu pow.), Izydor Reben, Józef Dobrowolski. Radcy sądu kraj: Konstanty Nowaczyński, Jakób Załucki, Michał Dziewoński, Zdzisław Szewczyk, Kornel Mościcki, Feliks Górski, Kazimierz Mischke, dr. Zygmunt Falasiewicz, Ludwik Kubiczek, dr. Henryk Gretschell, dr. Eugeniusz Geisler, Józef Karpiński, Józef Piątkowski, dr Adam Midowicz.

4. W Tarnowie: Prezydent: radca dw. dr. Władysław Kruczkiewicz. Wiceprezydent: dr. Feliks Bocheński. Radcy wyż. sądu kraj.: dr. Salomon Merz, Edward Hora, Andrzej Madejski, Franciszek Scibor. Radcy s. kr.: Jan Gorczewski, Maryan Korytowski dr. Kazimierz Solecki, Wiktor Rolle, dr. Andrze Rajski, Karol Nenyczka, Antoni Turyczyn, Kazimierz Munk, Maksymilian Agath, Franciszek Reinfus, dr. Franciszek Zaremba, Józef Dutkiewicz, Adnrzej Suidut, Nikodem Paleczny, dr. Antoni Neusser.

5. W Wadowicach. Prezydent: vacat; wiceprezydent: Eugeniusz Zabierzowski. Radca sądu kraj. wyż. Józef Hański. Radcy sądu kr.: Władysław Majewski, Jan Leichamscheider, Wincenty Księski, dr. Franciszek Solak, Józef Miodoński (kierownik sądu pow.), dr. Feliks Rosner, Aleksander Zając, Ludwik Dickman, Błażej Pawlik, Szczepan Nikliborc, Roman Kubiczek.

Sądy powiatowe: W Andrychowie: nacz. s. pow. Franciszek Krawczyński. — W Białej: nacz. r. s. kraj. Stefan Zapałowicz. — W Bieczu: nacz. s. pow. dr. Tadeusz Flis. — W Bochni: nacz. r. w. s. kr. Stanisław Zacharyasz. — W Brzesku: nacz. r. s. kraj, Henryk Bukowski. — W Brzostku: nacz. r. s. kr. Wojciech Ciochoń. — W Chrzanowie: nacz. r.s. kr. dr. St. Wierzbicki. — W Ciężkowicach: nacz. r. s. kraj. dr. Adam Kukalski. — W Czarnym Dunajcu: nacz. s. pow. Franciszek Feil. — W Dąbrowie: naczel. sądu powiat. Piotr Maniecki. — W Dębicy: naczelnik radca s. kr. Stanisław Dihm. — W Dobczycach: nacz. r. s. kr. Artur Wobr. — W Dukli: nacz. s. p. Dominik Pawłowski. — We Frysztaku: nacz. r. s. kr. Teodor Stapf. — W Głogowie: nacz. sędzia pow. Kornel Oczkowski. — W Gorlicach: naczelnik radca sądu kraj. dr. Teodor Kalczyński. — W Grybowie: nacz. s. pow. M. Meiss. — W Jaworznie: nacz. s. pow. Jan Wajda. — W Jordanowie: naczel. s. pow. dr. Józef Jura. — W Kalwaryi: nacz. radca sąd. kraj. dr. Antoni Banaś. — W Kętach: naczelnik vacat. — W Kolbuszowej: n. s. p. dr. Kaz. Czarny. — W Krościenku: nacz. sędzia pow. Michał Celewicz. — W Krośnie: nacz. r. wyż. sądu kraj. Wincenty Jabłoński. — W Krzeszowicach: nacz. r. s. kraj. Józef Zawilski. — W Leżajsku: s. p. Bruno Jelonek. — W Limanowej: nacz. r. sądu kraj. Kazimierz Całczyński. — W Liszkach: nacz. radca sądu kraj. Stanisław Bugayski — W Łańcucie: nacz. r. s. kr. Mieczysław Kozak. — W Makowie: nacz. r. s. kr. dr. Stanisław Zgorzalewicz. — W Mielcu: naczel. s. pow. dr. Henryk Matuzińki. — W Milówce: nacz. s. pow. dr. Krzysztof

Czajkowski. — W Mszanie dolnej: nacz. r. s. kr. Józef Ptaś. — W Muszynie: nacz. r. s. kr. Tomasz St. Czerwiński. — W Myślenicach: nacz. s. pow. Stanisław Matuziński. — W Niepołomicach: nacz. s. pow. Henryk Gabryel. — W Nisku: nacz. r. s. kr. Michał Fornelski. — W N. Targu: nacz. r. s.k. Jakób Wierciak. — W Oświęcimiu: nacz. r. s. kr. Ludwik Osuchowski. — W Pilznie: nacz. r. s. kraj. Józef Zelek. — W Przeworsku: nacz. s. pow. Alojzy Bojdecki. — W Radłowie: nacz. r. s. kr. Mieczysław Łachecki. — W Radomyślu wielkim: nacz. sędzia powiatowy Jan Zgórniak. — W Ropczycach: nacz. s pow. dr. Michał Szybalski. — W Rozwadowie: nacz. r. s. kr. Tad. Łobaczewski. — W Rudniku: nacz. vacat. — W Skawinie: nacz. r. s. kr. Maryan Kwieciński. — W Sokołowie: nacz. s. p. Kazim. Albrycht. — W Starym Sączu: nacz. r. s. kr. Antoni Jarzębiński. — W Strzyżowie: nacz. r. s. kraj. Fr. Trznadel. — W Suchej: nacz. r.s.kr. Karol Świątek — W Tarnobrzegu: nacz. r. sądu kr. dr. Zygmunt Mrowec. — W Tuchowie: nacz. r. s. kr. Antoni Matakiewicz. — W Tyczynie: nacz. s. pow. Leopold Zarzycki. — W Ulanowie: nacz. s. p. dr. Benedykt Kasprzyk. — W Wieliczce: nacz. r. w. s. kr. Fr. Szpowski. — W Wiśniczu: nacz. s. p. dr. Andrzej Jura. — W Wojniczu: nacz. s. pow. Aleksander Ostrowski. — W Zakliczynie: nacz. r. s. kr. Witold Korotkiewicz. — W Zatorze: nacz. r. s. kraj. Kazimierz Wiśniowski. — W Żabnie: nacz. s. pow. Józef Zubek. — W Żmigrodzie: nacz. s. p. Władysław Jakubiec. — W Żywcu: nacz. r. s. kr. Edmund Gebauer.

Nadprokuratorya i prokuratorye państwa. Nadprokuratorya w Krakowie: Nadprokurator r. dw. dr. Kazimierz Czyszczan; zastępca dr. Tadeusz Marecki.

Prokuratorye: W Krakowie: pierwszy prok. dr. Jan Tokarz. — W Jaśle: prok. dr. Ludwik Langer. — W Nowym Sączu: pierwszy prok. dr. Alojzy Brason-Summer. — W Rzeszowie: pierwszy prok. Mieczysław Ujejski — W Tarnowie: pierwszy prok. Józef Jakubowski. — W Wadowicach: prok. dr Zygmunt Lewandowski.

Dyrekcye c. k. kolei państwowych.

A. We Lwowie. Dyrektor radca dworu Karol Stelzer; zastępcy: administracyjny radca sekcyjny dr. August Pawluszkiewicz; techniczny Karol Barwicz z tyt. i char. st. radcy budownictwa.

I. Oddział dla spraw personalnych, humanitarnych i sanitarnych: naczelnik radca Karol Fiałkowski; zastępca insp. Władysław Slawiczek; lekarz naczelny radca medycynalny dr. Kazimierz Zgórski. — II. Sprawy prawnicze i ogólnego zarządu: nacz. st. radca dr. Stefan Mossor; zast. st. kom. Józef Radoszewski. — Urzędy pomocnicze: nacz. ofic. Artur Krawiecki. Szkoła ludowa dla dziatwy kolejowej: kierownik F. Szczurkiewicz. — III. Utrzymanie i budowa kolei: nacz. radca ces. i st. radca kol. Andrzej Nosowicz; zast. tyt. st. radca Kazimierz Zipser. — IV. Oddział woźnictwo i warsztaty: nacz. centr. insp. Adolf Müller z tytułem radcy rządu; zast. starszy radca Ludwik Mayer. — V. Sprawy ruchu: naczelnik star. radca Tadeusz Mydlarski; zastęp. st. radca Karol Pajączkowski; ces. radca i st. radca kol. Izrael Gruder. — VI. Oddział komercyalny: nacz. st. insp. Hugo Pollak; zastępcy radca dr. Edmund Schäffer; inspektor Eugeniusz Hawryszo. — VII. Oddział kontroli dochodów: naczelnik st. insp. Ed. Hauser; zastępcy: insp. Bronisław Kurzer i radca Zygmunt Pfau. — VIII. Oddział finansowo-rachunkowy: naczelnik Kazimierz Marcinkiewicz star. inspektor; zastępca: inspektor Władysław Surmiński. — Kasa dyrekcyjna: inspek. Jakób Wondrausch.

B. W Krakowie. Dyrektor: radca dworu dr. Włodzimierz Zborowski-Kostrakiewicz; zastępcy: techniczny Feliks Szlachtowski, radca rządu; administracyjny radca sekcyjny dr. Leopold Ostoja Starzewski.

Oddział I.:*) Naczelnik st. radca Otillo de Mogiła Stankiewicz; zast. r. dr. Ignacy Nycz.; lekarz nacz. dr. Antoni Jabłoński. - Oddział II.: nacz. st. radca dr. Edward Stolfa; zast. radca Stanisław Karpiński. — Oddział III.: nacz. st. radca Zygmunt Maywalt; zastępcy: star. radca Feliks Bitschan i st. radca Ludw. Rapaport. — Oddział IV.: nacz. st. radca Edward Bielański; zast. radca Ludwik Severin. — Oddział V.: naczel. starszy radca Alfred Saller; zastępca tyt. st, insp. Henryk Moskwa. — Oddział VI.: naczelnik st. radca dr. Maryan Starzewski; zast. insp. Karol Patsch. — Oddział VII.: nacz. st. insp. Edmund Gorzecki; zast. insp. Roman Gutkowski, radca dr. Wincenty Krzyształowicz. — Oddział VIII.: naczelnik starszy inspekt. Izydor Gorgosz.; zast. nacz. tyt. radca dr. Maks. Willer; inspektor Kazimierz Bukowski. — Kasa dyrekcyjna: naczelnik insp. Władysław Müller.

C. W Stanisławowie. Dyrektor: st. radca budownictwa Paweł Prachtel-Morawiański; zastępcy: administracyjny dr. Jerzy Younga, radca sekcyjny; techniczny starszy radca budownictwa Emanuel Szymański.

Oddział I. nacz. st. radca dr. Jan Terlecki. zastępca: radca dr. Jakób Grauer; lekarz nacz. ces. radca dr. Aleks. Żukowski. — Oddział II. naczelnik st. radca dr. Władysław Warzeszkiewicz; zastępca; radca Paweł Wenzl. — Urzędy pomocnicze.

*) Ponieważ we wszystkich dyrekcyach podział na departamenty jest jednakowy, podajemy więc tylko przy Dyrekcyi lwowskiej, jakie sprawy przydzielone są poszczególnym oddziałom Dyrekcyi.

naczelnik ofic. Aleksander Bufan. — Oddział III.: nacz. st. radca Włodz. Krupka; zastępca st. radca Tadeusz Komorra. — Oddział IV.: nacz. insp. Izaak Neiger. zastępca st. radca Adolf Hora; — Oddział V. nacz. st. radca, radca ces. Robert Steingraber; zast. st. inspektor, ces. radca Władysław Hoszowski. — Oddział VI.: naczelnik radca dr. Zygmunt Taszycki; zast. inspektor August Dworski. — Oddział VII.: naczelnik radca Gustaw Flach; zastępcy: st. komisarz Henryk Zajączkowski; st. kom. Jakób Ringel. — Oddział VIII.: naczelnik inspektor Karol Zdobińsky; zastępcy: insp. Józef Kluszewski i insp. Andrzej Mokrzycki, — Kasa dyrekcyjna: naczelnik rew. Ludwik Grondalczyk.

Kierownictwo ruchu w Czerniowcach. Kierownik: centr. insp. z tyt. radcy dw. Rudolf Ritter. zastępca sekretarz minist. dr. Guido Gerhold.

ADWOKACI WE LWOWIE.

Adamowski Agenor, Chorążczyzny 12.
Agopsowicz Mikołaj, Podlewskiego 1.
Allerhand Mojżesz, Jagiellońska 22.
Alles Wolf.
Alter Bernard, Akademicka 10.
Altschiller Nuchim J., Sykstuska 14.
Altsteadter Munes, Słoneczna 10.
Ambes Maurycy, Kraszewskiego 3.
Appermann Maryan, Sykstuska 14.
Argasiński Karol, Słowackiego 8.
Aschkenazy Fryderyk, Sykstuska 27.
Aschkenazy Joel, Anny 3.
Aschkenase Tobiasz, ul. Kopernika 21.
Aszkanazy Salomon, ul. Mickiewicza 10.
Auerbach Karol, Kościuszki 3.
Awerbach Leon, Akademicka 16.

Bałaban Leon, ul. Krasickich 9.
Bandrowski Witołd, Krasickich 15.
Baran Stefan, Podwale 7.
Behr Jakób, Kołłątaja 3.
Berger Oswald, Brajerowska 6.
Bielański Witołd, Fredry 3.
Bieliński Stanisław, ul, 3-go Maja 2.
Bilik Mikołaj, ul. Kraszewskiego 21.
Birnbaum Henryk, Kopernika 30.
Blaustein Józef, Fredry 2.
Blumenfeld Bruno, Bielowskiego 3.
Błażejowski Bronisł. Batorego 32.
Bombach Izydor, Słoneczna 18.
Both Benno, 3-Maja 7
Brauner Józef, ul. Podlewskiego 9.
Brendel Aron, Kazimierzowska 27.
Brendel Maurycy, Kołłątaja 1.
Brill Jakób, Podlewskiego 10.
Brill Leon, Sykstuska 25.
Bromberg Gustaw, Batorego 34.
Buber Marceli Karol, Sykstuska 16.
Buber Rafał, ul. Kościuszki 4.
Buchstab Salomon, Jagiellońska 11a.
Bund Salamon (sen.) Mickiewicza 22.
Bund Salomon (jun.), Brajerowska 20.
Burstin Teofil, Sykstuska 31.

Cetnarski Lubin, Kościuszki 18.
Chameides Marceli, 3-Maja 12.
Chotiner Leon, Sykstuska 14.
Czarnik Kazimierz, Sobieskiego 4.
Czerny Karol, pl. Bernardyński 10.
Czeszer Edwin, ul. Kościuszki 14.
Czeszer Leon, Słowackiego 18.

Dawid Benjamin, Żółkiewska 5.
Dawydiak Eugeniusz, Ruska 16.
Deiches Adolf, Żółkiewska 66.
Deryng Stanisław, ul. Jagiellońska 7.
Deskur Jan, Sykstuska 25.
Diamand Jakób, ul. Halicka 1.
Dieth Zygmunt, Skarbkowska 12.
Dobiecki St., pl. Bernardyński 12a.
Dogilewski Mojżesz, Kościuszki 3.
Dwernicki Tadeusz, Halicka 21.
Dziedzic Wojciech, ul. Kościuszki 20.
Dzięgdzielewicz Ant., Jagiellońska 8.
Dziubczyński Franciszek, Łyczaków 9.

Ebersohn Edward, Sykstuska 36.
Epstein Oswald, pl. Maryacki 7.
Ettinger Maks, Królewska 4.
Ewin Filip, ul. Blacharska 8.

Fedak Stefan, ul. Sykstuska 48.
Feigenbaum Henryk, pl. Maryacki 7.
Feiles Izydor, ul. 3-go Maja 13.
Feld Izaak, pl. Kapitulny 3.
Fell Izydor, pl. Maryacki 7.
Fell Marek, Słowackiego 16.
Feuerstein Stan. pl. Smolki 3.
Finkler Marek, Kołłątaja 5.
Fischer Adolf, ul. Słowackiego 18.
Fischer Antoni, ul. Czarnieckiego 12.
Flaeschner Szymon, ul. Kołłątaja 10.
Flecker Leon, Podlewskiego 10.
Flecker Ozyasz, Kazimierzowska 37.
Frankel Maksymilian, Miłkowskiego 2.
Freilich Abraham, Kopernika 22.
Freilich Aron, Kopernika 22.
Fried Max, Jagiellońska 20.
Fried Celestyn, Mikołaja 14.

Garfein Stanisław, Sykstuska 17.
Gasser Eugeniusz, Batorego 34.
Geber Abraham, Jagiellońska 17.
Geber Manuelle, Jagiellońska 17.
Geist Bronisław, 3-Maja 11.
Gelehrter Władysław, Kopernika 32.
Ginsberg Aleks., pl. Bernardyński 9.
Glaser Ludwik, Sykstuska 44.
Godlewski Włodz., pl. Maryacki 7.
Goldberg Izrael Dawid.
Goldberg Jakób, Kraszewskiego 1.
Goldhammer Abraham, Kościuszki 1.
Gołogórski Eugeniusz.
Gorecki Tadeusz, Fredry 6.
Górnicki Franciszek, Podlewskiego 6.
Górowicz Salomon, Fredry 8.
Grabowicz Władysław, Kościuszki 4.
Grek Michał, ul. Kraszewskiego 7.
Gross Salomon, Podlewskiego 5.
Gross Henryk, Sykstuska 12.
Groyecki Stanisław, Chorążczyzny 18.
Gruder Leon Ludw., Kopernika 14.
Grund Benjamin, Brajerowska 11a.
Grünhaut Henryk, Batorego 34.
Grzesik Stanisław, Batorego 30.
Gut Hirsch, Nabielaka 9.
Gwozdecki Eugeniusz. ul. Krasickich 6.

Hahn Alfred, Jagiellońska 20.
Hahn Samuel, Jagiellońska 20.
Hausmann Aleks., Pasaż Hausmana 6.
Herbst Aleksander, Kopernika 11.
Herbst Jakób Zygmunt, Grodecka 62.
Hermelin Natan, Kaźmierzowska 17.
Herschthal Samuel, Kołłątaja 2.
Herzig Józef, ul. 3-go Maja 17.
Hertmann Baruch.
Hescheles Józef D., Podlewskiego 9.
Hlavaty Oktaw, 3 Maja 5.
Hoffmann Romuald, Batorego 6.
Hofmokl Stanisław, pl. Maryacki 7.
Hołubowski Izydor. Ruska 3.
Honigman Natan, Krasickich 20.
Horowitz Jakób, ul. Brajerowska 3.
Hubicki Emil, Zyblikiewicza 29.
Hulles Dawid, ul. Kościuszki 1a.
Hulles Maurycy, Kościuszki 1a.
Hübner Samuel, Sobieskiego 9.

Jaglarz Franciszek, Słowackiego 16.
Jarosławski Grzegorz, Krasickich 10.
Jasinicki Włodz., ul. Krakowska 17.
Jasiński Franciszek, Pańska 2.
Jekeles Leon, Unii Lubelskiej 15.
Jerich Józef, Sykstuska 16.
Jurowicz Feliks.

Kahane Henryk, Brajerowska 3.
Kahane Józef Edward, Kołłątaja 12.
Kahane Maurycy, ul. Brajerowska 11a
Kamm Ignacy, Chorążczyny 6.
Kamieński Edmund, Szopena 5.
Kaner Mojżesz, 3 Maja 21.
Kapuściński Leonard, Romanowicza 3
Karlsbad Ludwik, Kopernika 24.
Karner Zygmunt, Żółkiewska 33.
Kasparek Jan, ul. Wałowa 9.
Kibitz Józef, Szopena 5.
Kiernig Franciszek, Dwernickiego 14.
Klein Józef, Zimorowicza 3.
Klarfeld Henryk, Krasickich 8.
Klarfeld Leon, Sykstuska 24.
Kmicikiewicz Jan, Kościuszki 16.
Kobylański Maryan, 3 Maja 21.
Koch Dawid, pl. Kapitulny 3.
Koch Józef Saul, ul. Sykstuska 19.
Kofler Benedykt, Podlewskiego 5.
Kohl Alfred, Kopernika 9.
Kohl Izydor, Kopernika 9.
Kolischer Leon, Batorego 30.
Komarnicki Jan Sas, Sykstuska 17.
Korytko Stanisław, Łyczakowska 3.
Kosiński Adam, ul. Kraszewskiego 3.
Koss Jan, Teatralna 6.
Königsberger Samuel, Akademicka 2a.
Kraus Alojzy, pl. św. Ducha 3.
Kraus Maksymilian, ul. Kopernika 7.
Krechowiecki Kazimierz, Teatralna 10.
Kreps Arnold, Brajerowska 20.
Krygowski Kazimierz, ul. Boularda 3
Krzemieński Jakób, Halicka 21.
Kuczkiewicz Jan, Grodzickich 4.
Kulikowski Wiktor, Wałowa 3.
Kwiatkowski Ferd., Pańska 2.

Lachs Salomon, Podlewskiego 3.
Landau Julian, ul. Krasickich 18.
Landau Max Norbert, Słowackiego 4.

Landes Abraham, Krakowska 14.
Landes Ludwik, Romanowicza 11.
Landesberg Józef, Krasickich 11.
Landesberg Juda W., Sienkiewicza 3.
Langer Adolf, Kraszewskiego 3
Langner Roman F., Akademicka 25.
Lau Ignacy, Kilińskiego 1.
Laub Mayer Izrael, Jagiellońska 15.
Lauer Juliusz, Batorego 32.
Lax Jakób Hilleł, Kopernika 17.
Lehm Ferdynand, Bernsteina, 7.
Leistyna Naftali, Karola Ludwika 29.
Leser Zygmunt, Sykstuska 17.
Lewicki Konstanty, Podwale 7.
Lewicki Maksymilian, Krasickich 6.
Lewin Juliusz, Wałowa 11a.
Liebermann, Arnold, Brajerowska 6.
Lilienthal Józef, św. Anny 1.
Liptay Maksymilan, ul. 3-go Maja 5.
Lisiewicz Zygmunt, Kopernika 20.
Lityński Jan, Ormiańska 8.
Löwenherz Józef, Akademicka 10.
Loewenherz Henryk, Kopernika 21.
Loewenstein Natan, 3-go Maja 13.
Luft Dawid, Ormiańska 2.
Luft Emanuel, Sykstuska 2.
Lutwak Anzelm, Jagiellońska 8,

Łaz Kazimierz, Fredry 6.
Łoziński August, Kopernika 4.
Łuczkiewicz Kazimierz, Friedrichów 9.

Maciszewski Feliks, Wałowa 11a.
Madfes Stanisław, Wałowa 11.
Majewski Władysław, Ossolińskich 4.
Mallik Włodzimierz, Krasickich 8.
Mańkowski Tadeusz, Kopernika 4.
Marynowski Tomasz Adam, Batorego 34.
Mayer Aleksander, Fredry 4.
Mayer Józef Henryk, Kościuszki 3.
Mehrer Alfred, Jagiellońska 11a.
Mehrer Ludwik, Sykstuska 29.
Mendrochowicz Fryderyk, Sykstuska 30.
Michalewski Bronisław, Akademicka 12.
Mildwurm Łucyan, Kraszewskiego 7.
Mischelek Franciszek.
Mochnacki Wł., Grodzickich 4.
Morawiecki Józef, ul. Bourlarda 4.
Müller Antoni Mar., Kar. Ludwika 7.

Nadel Leon, Kościuszki 4.
Nagel Karol, Jagiellońska 12.
Nahlik Karol, Teatralna 10.
Nieduszyński Czesław, św. Mikołaja 3.
Nowotny Julian, 3-go Maja 17.
Nussbrecher Zygmunt, Słowackiego 4.

Obmiński Stanisław, ul. Wałowa 3.
Ochrynowicz Włodzimierz, Ruska 20.
Olbert Karol, ul. Kołłątaja 7.
Oleśnicki Eugeniusz, Zimorowicza 20.
Oleśnicki Jarosław, Rynek 43.
Olszewski Witold, pl. Halicki 14.
Ostaszewski Bronisław, Teatralna 7.
Oster Stanisław, Kraszewskiego 5.
Ostermann Artur, Gliniańska 4.

Pająk Józef, ul. Kraszewskiego 13.
Panesz Michał, Potockiego 8.
Paneth Marceli, Pasaż Hausmana 6.
Paneth Seweryn, ul. Kościuszki 3.
Parnas Emil, ul. Hetmańska 22.
Parnas Józef, ul. 3-go Maja 19.
Paszkowski Mieczysław, Mickiewicza 4.
Pierackі Jan, Ossolińskich 11.
Płoder August, Szopena 5.
Pohl Samuel, Kościuszki 2.
Pordes Pinkas, ul. Kościuszki 5.
Proch Adolf, Sykstuska 29.

Rabner Ludwik, Podlewskiego 5.
Rabner Natan, ul. Akademicka 16.
Rappaport Marek, Kraszewskiego 1.
Rappaport Samuel, Kazimierzowska 41.
Raps Józef, Brajerowska 5.
Rauch Józef, Hetmańska 22.
Rawicz Salomon, Brajerowska 11a.
Rechen Henryk, Krasickich 18.
Rechen Rudolf, Sykstuska 2.
Rechen Wilhelm, Sykstuska 2.
Regenbogen Henryk, Sykstuska 19.
Reich Jakób, Kopernika 9.
Reich Leon, Kraszewskiego 1.
Reis Albert, ul. Tańskiej 1,.
Reiss Ignacy, Kopernika 10.
Reiss Salomon, Podlewskiego 8.
Ringel Michał, Wałowa 11.
Roiński Emil, Rynek 4.
Rosenbaum Maurycy, 3-go Maja 7.
Rosenberg Wilh., Brajerowska 4.
Rosengarten Juliusz, Sykstuska 15.
Rosenkranz Leon, Pasaż Hausmana 6.
Rosmarin Adolf, Kołłątaja 4.
Rosmarin Henryk, Kościuszki 11.
Rosmarin Józef, Podlewskiego 6.
Roth Emanuel, Hetmańska 24.
Roth Maurycy, Sykstuska 8.
Roth Wilhelm, Kraszewskiego 1.
Rothstein Izrael, ul. Jagiellońska 4.
Röhr Ludwik, Romanowicza 3.
Róg Władysław, pl. Bernadyński 10.

Samuely Albert, Brajerowska 14.
Sandauer Juliusz, Jagiellońska 17.
Schapira Marceli I., Sykstuska 37.
Schenk Jan, Fredry 7.
Schenker Izydor, Jagiellońska 15
Schier Aleksander, ul Kopernika 28
Schleicher Filip, Jagiellońska 1.
Schmidt Józef, Hetmańska 10.
Schneck Benjamin, Akademicka 8.
Schneck Józef, Kazimierzowska 47.
Schorr Adolf, Kołłątaja 3.
Schönbach Izaak, Kościuszki 6.
Schönfeld Maksymil. Jagiellońska 12.
Schreiber Dawid, Brajerowska 7.
Schwätzer Zygmunt, pl. Bernadyński 2.
Schwerdfinger A., Zygmuntowska 7.
Seemann Bernard, Kazimierzowska 45.
Seher Józef, Słowackiego 16.
Selcer Adolf, Szymona 1.
Senisson Kazimierz A., Krasickich 10.
Seyfarth W. Ludwik, Akademicka 17.
Sienkiewicz Teodor, Chorążczyzna 7.
Silberstein Abraham, Krasickiech 16.
Skałkowski Mieczysław, Asnyka 1.
Sokal Klemens, ul. Kościuszki 4.
Sokal Maksymil., Kaźmierzowska 26.
Sokal Marek, Brajerowska 15.
Sokal Rubin, ul. Sykstuska 8.
Sommerstein Emil, Karola Ludwika 29.
Sommerstein Salamon, Jagiellońska 12.
Sowilski Henryk, Sykstuska 48.
Srokowski Adam K., Sienkiewicza 3.
Srokowski-Schabenbeck K., Pańska 14.
Srokowski Teofil, Sienkiewicza 3.
Stahl Abraham, Kołłątaja 3.
Stahl Jakób, Teatralna 16.
Stankiewicz Zdzisław J., Kopernika 5.
Starosolski Włodz., Kopernika 14.
Steinberger Jakób, Jagiellońska 11a.
Stempler Salo, Kaźmierzowska 20.
Stenzel Edward, Sokoła 3.
Strzemieński Jan, Akademicka 14.
Szeib Henryk Leonard, Wałowa 2.
Szeliga Miecz. Wojciech, Bourlarda 3.
Szor Arnold, Kaźmierzowska 47.
Szuchiewicz Mikołaj, Sykstuska 48.
Szurlej Stanisław, Fredry 9.

Taubes Emil, Kraszewskiego 1.
Teicher Juliusz, Brajerowska 7.
Tenner Bernard, ul. Słowackiego 16.
Tesznar Leopold, 29-go Listopada 37.
Thumin Kornel, Kopernika 5.
Till Artur, Pańska 4.
Trauner Marek, Krasickich 6.
Trusiewicz Edward, Wronowskich 15
Tucki Włodzimierz, Szopena 5.
Tyger Celestyn, Sykstuska 19.

Ulam Józef, Trzeciego Maja 11.
Ungar Wiktor, Kopernika 15a.
Unger Stanisław, Akademicka 12.

Vogel Aleksander, ul. Słowackiego

Waldmann Saul, ul. Niecała 6.
Wasser Ozyasz, Kościuszki 6.
Wasserberger Leon, pl. Maryacki 7.
Wasung Michał, pl. Maryacki 9.
Wein Ignacy, ul. Kraszewskiego 5.
Weinberg Adolf, 3-go Maja 10.
Weinberg Salomon, Sykstuska 12.
Weiss Artur, Szopena 3.
Weiss Kiwa, Kopernika 30.
Weissglas Zygm., Karola Ludwika 35.
Weissman Ozyasz, Podlewskiego 10.
Weisstein Michał, Pańska 25.
Weitz Klemens, Karola Ludwika 5.
Westreich Józef, Kopernika 3.
Werfel Dawid, Ossolińskich 15.
Wierzbicki St. Jastrzębiec, Halicka 21.
Wirt Jechiel, Podlewskiego 7.
Witkowski Kazimierz, 3-go Maja 21.
Wittlin Adolf, Bielowskiego 5.
Wittlin Bernard, Słowackiego 6.
Wittlin Salomon, Chorążczyzny 6.
Wolf Leon, Sykstuska 42.
Wolken Edmund, Podlewskiego 3.
Wołoszyn Michał, Szaszkiewicza 3.
Wróblewski Józef, Sobieskiego 4.
Wyrostek Michał, Zygmuntowska 3a.

Zaderecki Michał, Kołłątaja 1.
Zagórski Stanisław, Sykstuska 52.
Zając Teodozy, pl. Dąbrowskiego 3.
Zbyszewski Stanisław, Krasickich 8.
Zeiler Herman, Sykstuska 5.
Zetterbaum Maksymilian, Mikołaja 3.
Zgórski Alfred Jakób, Pańska 4.
Zion Leon, Kopernika 12.
Zion Łazarz, Trzeciego Maja 7.
Zipper Gerszon, pl. Smolki 1a.
Zoref Filip, Kopernika 30.

ADWOKACI W KRAKOWIE.

Adamski Stanisław, Poselska 20.
Ader Leon, ul. Straszewskiego 25.
Altendorf Szymon, Główny Rynek 30.
Armhaus Adolf, ul. Marka 18.

Bader Leib, pl. Dominikański 2.
Bąkowski Klemens, św. Jana 12.
Bardel Franciszek, Mały Rynek 1.
Bartmański Władysław, Bracka 4.
Bednarski Tadeusz, ul. Wiślna 3.
Benis Artur, ul. Długa 1.
Berman Henryk, ul. Grodzka 62.
Bogdani Roman, Wiślna 9.
Bogdani Wiktor, Floryańska 47.
Bogusz Adam, ul. Gołębia 6.
Bross Jakób, Grodzka 10.
Brummer Herman, ul. Poselska 18.
Bulwa Dawid, Grodzka 49.

Caro Leopold, ul. Szczepańska 11.
Chrząszczyński Władysław, Szewska 22.
Chołowiecki M. P., Siemiradzkiego 11.

Dadlez Wilhelm, ul. Krzyża 5.
Dalet Józef, ul. Gertrudy 11.
Danielak Michał, Rynek gł. 37.
Deiches Izydor, Rynek gł. 15.
Doboszyński Adam, ul. św. Anny 3.
Drobner Józef, ul. Gołębia 2.
Dunkelblum Berisch, Poselska 18.
Ehrenpreiss Zygmunt, Starowiślna 1.
Ekiert Władysław, Smoleńska 23.
Federowicz Tadeusz, ul. Studencka 1.
Feldblum Simson J., ul. św. Jana 3.
Fendler Seweryn, ul. Zwierzyniecka 11.
Fendler Saul, Grodzka 62.
Fischer Edm. Jan, ul. Marka 7.
Fischlowitz Izrael, Mały Rynek 7.
Flach Karol, Dietla 93.
Friedmann Salomon, Wrzesińska 6.
Frühling Rudolf, Wiślna 8.

Gabryelski Józef, ul. Bracka 6.
Geldwerth Michał Leon, ul. Marka 23.
Gertler Julian, Floryańska 31.
Gleitzmann Józef, ul. Grodzka 39.
Gluziński Tadeusz, ul. Szewska 19.
Goldblatt Wolf, ul. Grodzka 15.
Goldfinger Albert Salomon, Grodzka 51.
Goldwasser Maksymilian, ul. Grodzka 6
Gottlieb Samuel, Grodzka 32.
Gross Adolf ul. św. Anny 9.
Gross Joachim, pl. WW. świętych 8.
Grünnspan Michał, Gł. Rynek 30.
Grünzweig Zygmunt, Grodzka 42.
Gryziecki Mikołaj, Rynek gł. 26.
Gumprich Abraham, Grodzka 13.
Gutmann Feliks, Floryańska 25.
Gutman Maurycy, pl. Dominikański 4
Gutmann Józef, ul. Grodzka 63.
Gutmann Maksymilian, Grodzka 63.
Herstein Artur, r. Anschel, Grodzka 58
Herstein Henryk Hirsch, Rynek 34.
Heski Bernard, ul. Szewska 7.
Himmelblau Abraham, Floryańska 55.
Holzer Mojżesz Maurycy, Gertrudy 2.
Horowitz Ezryel, Grodzka 47.
Horowitz Gabryel, pl. Dominikański 2.
Horowitz Samuel, ul. Sienna 6.

Jakubowski Faustyn, ul. Bracka 10.
Judkiewicz Henryk, ul. Grodzka 43.
Jurczyński Hieronim, Szczepańska 11.

Kaden Gustaw, ul. Tomasza 26.
Kaufmann Mojzesz, Zielona 23.
Kirchmayer Stefan, Krowoderska 6.
Klemensiewicz Ludwik, Łobzowska 4.
Kłębkowski Zygmunt, Sławkowska 28.
Korngold Natan Jakób, Grodzka 9.
Kosch Teodor, ul. Pijarska 3.
Koy Michał, ul. św. Anny 7.
Koziański Kazim., ul. Karmelicka 16.
Kremler Henryk (Hirsch), Bracka 1.
Krengel Izydor, ul. Grodzka 32.
Krieger Herman, ul. Floryańska 18.
Krygowski Stanisław, ul. św. Marka 11.
Krzaklewski Kazimierz, Wiślna 4.
Künstlinger Ignacy Eizyk, Jasna 8.
Kwieciński Tadeusz, Rynek gl. 23.

Lachs Saul Rafał, ul. Grodzka 60.
Landau Ignacy Izaak, sw. Jana 3.
Landau Ignacy Izaak, Grodzka 32.
Landau Ignacy Izaak, Karmelicka 8.
Landau Pinkus, (Filip) Karmelicka 8.
Landau Saul Rafał Gertrudy 9.
Landau S. Zygmunt ul. Grodzka 32.
Landy Ludwik (Lejzor), Grodzka 6.
Langrod Bernard, ul. Karmelicka 9.
Laub Dawid, ul. Grodzka 62.
Lauer Bern. (Berisch), ul. Grodzka 33.
Lauer Izaak, ul. Grodzka 33.
Laufbahn Artur (Abraham), Gertrudy 23
Lauterbach Teofil, Grodzka 12.
Lax Józef Aleksander, Bracka 6.
Lehrfreund Zygmunt, Studencka 9.
Lewandowski Karol, ul. Floryańska 16.
br. Lewartowski Adam, Stolarska 7.
Liebermann Stanisław, gł. Rynek 14.
Liebling Adolf (Abraham), Rynek gł. 8.
Lipiński Ludwik, Gertrudy 2.
Lustgarten Artur, Sienna 5.

Łazarski Stanisł., ul, Kapucyńska 3.
Łepkowski Karol, ul. Poselska 9.

Mahler Ignacy, Dietla 37.
Marek Zygmunt Stan., ul. Bracka 16.
Margulies Józef, Senacka 9.
Maschler Abr. Józef, ul. Szpitalna 38
Maschler Izydor, ul. Grodzka 7.
Meisels Adolf (Abraham), Grodzka 2.
Merz Ludwig, ul. Starowiślna 1.
Mikiewicz Bolesław, Kanonicza 22.
Molicki Władysław Jakób, Bracka 4.
Molkner Stanisław, Czysta 14.
Mussil Fr. Wilh. Mar., Karmelicka 16.
Münz Michał, św. Anny 2.

Nadel Maks. Mendel, Sławkowska 14.
Nichthauser Abr. Daw., Floryańska 49.
Nitsch Eugeniusz, Rynek gł. 44.

Ocetkiewicz Ludwik, Wiślna 3.
Ostrowski Kazimierz, Szewska 20.

Peiper Julian, ul. Grodzka 15.
Pelz Scholem Mordche, Grodzka 46.
Pflaster Józef, Grodzka 51.
Piotrowski Zygmunt, ul. Łobzowska 22.
Popiel Floryan, Szczepańska 1.
Praetzel Artur, Grodzka 40.
Przeworski Jakób, ul. Wolska 8.

Rappaport Bertold, ul. Stolarska 15.
Rattler Ludwik, ul. Grodzka 44.
Reifer Leon, ul. Grodzka 35.
Reiner Edmund, pl. WW. Św. 8.
Reiner Leopold. ul. Grodzka 23.
Reiner Rudolf, ul. Grodzka 4.
Reklewski Jan, pl. Szczepański 7.
Ripp Mojżesz Leib, Grodzka 55.
Rolanowski Aleksander, Jagiellońska 7.
Rosenblatt Józef, ul. Basztowa 19.
Rothirsch Roman, Bracka 13.
Rowiński Stan. Jan, ul. Studencka 21.
Rübner Hirsch, Floryańska 6.
Rybacki Edward, św. Tomasza 19.

Sabuda Edward Tad., Floryańska 31.
Schek Joel, ul. Grodzka 43.
Schmidt Emil, Mały Rynek 4.
Schmidt Wilhelm Wolf, Grodzka 1.
Schmindling M. Aron, Floryańska 9.
Schmindling Chaskel Sam., Grodzka 46.
Schönberg Maurycy, ul. Karmelicka 10.
Schoenwetter Henryk, Floryańska 8.
Schrager I. Izaak, Straszewskiego 10.
Schreiber H. r. Hirsch, Floryańska 23.
Seinfeld Herman, ul. Straszewskiego 26.
Silberstein Henryk, Gołębia 3.
Skąpski Józef, ul. św. Jana 12.
Smolarski Kazim., ul. Sławkowska 10.
Spyra Jan Wojciech, Wolska 19.
Steinberg Józef, ul. Grodzka 18.
Steinsberg Emil, Gł. Rynek 6.
Sternbach Edward, ul. Stolarska 9.
Sulimir Roman, ul. Wiślna 5.
Süsskind Dawid, ul. Grodzka 58.
Süsser Abraham, ul. Grodzka 11.
Szado Ignacy, ul. Zwierzyniecka 6.
Szalay Ludwik, ul. św. Jana 3.

Tilles Abraham, ul. Grodzka 40.
Tilles Samuel, ul. Grodzka, 40.
Tomik Stanisław, Podwale 1.
Trammer Jędrzej, ul. Floryańska 28.

Vogler Zygmunt, Grodzka 69.
Vorzimmer Dawid, ul. Floryańska 13.

Waarenhaupt Leon, gł. Rynek 45.
Wahrhaftig Samuel, ul. Grodzka 26.
Weiner Filip (Fischel), Grodzka 13.
Więcław Teofil, pl. Marjacki 1.
Wilkoszewski Lucyan S., św. Anny 9.
Wojciechowski Franciszek, Basztowa 16.

Zakrzewski Tadeusz, ul. Wiślna 3.
Zapała Tadeusz, ul. Gołębia 14.
Zeitner Adolf Abraham, Grodzka 44.
Zelt Salomon, Floryańska 23.
Zimmermann Juda, ul. Grodzka 59.
Zopoth Stanisław, ul. Dunajewskiego 1.

ADWOKACI NA PROWINCYI.

Andrychów. Dr. Homme Maryan.
„ „ Malec Jan
Baligród. Dr. Landau Lewi Izak.
Baligród. Dr. Rattler Eliasz.
„ „ Smólski Władysław
Bełz. Dr. Bader Karol.
Bełz. Dr. Taube Leon.
Biała. Dr. Aronsohn Maurycy.
„ „ Bergmann Zygmunt

Biała Dr. Feuereisen Dawid.
" " Gross Baruch
" " Kupczyński Tadeusz.
" " Plessner Abraham.
" " Reichman Bernard.
" " Rosner Jan.
" " Rosner Oskar
" " Schmetterling Józef.
Biecz. Dr. Cukrowicz Tadeusz.
" " Maciejowski Michał.
Bircza. Dr. Ax Abraham.
" " Ehrenpreis Jakób.
" " Zieliński Karol.
Bochnia. Dr. Jakobschn Wilhelm.
" " Kiernik Władysław.
" " Maiss Ferdynand.
" " Müller Gustaw.
" " Popiel Michał.
" " Springer Jakób.
" " Weisło Andrzej.
" Dr. Wilczyński Feliks.
Bobrka. Dr. Nussbaum Klemens.
" " Perfecki Roman.
" " Rothfeld Abraham.
" " Schrenzel Manuel.
" " Wielochowski Józef
Bohorodczany. Dr. Haar Henryk.
" " Nowakowski Mich.
Bolechów. Dr. Bickel Leizor.
" " Goldschlag Leon
" " Kleinberg Józef.
" " Stahl Antoni.
Bołszowce. Dr. Füllenbaum Józef.
" " Tennenbaum Izydor
Borszczów. Dr. Burdowicz Roman.
" " Jung Izaak.
" " Kurbas Roman.
" " Stoklasa Emil.
" " Tumim Józef.
Borynia. Dr. Karpel Samuel.
" " Landau Michał.
" " Siokało Julian.
Borysław. Dr. Mielański Alfred.
" " Rappaport Juliusz.
Brody. Dr. Byk Jakób.
" " Glassberg Abraham.
" " Goldberg Maurycy.
" " Horn Bernard.
Brody. Dr. Offe Henryk.
" " Schaff Albert.
" " Wagner Samuel.
" " Żołnierczuk Teodor.
Brzesko Dr. Cyga Władysław.
" " Dadlez Wilhelm.
" " Deiches Aleksander.
" " Herschtahl Salem (Stefan).
" " Maryniarczyk Jan.
Brzeżany. Dr. Bobrowski Maryan.
" " Fisch Izaak.
" " Grosmann Hersch.
" " Landesberg Aba.
" " Lewicki Dymitr.
" " Nagler Aron
" " Oberländer Nat.
" " Pohl Juda.
" " Rawicz Jakób.
" " Reich Chaim.
" " Schenker Mojżesz.
" " Schaetzel Stanisław.
" " Schüssel Adolf.
" " Terlecki Kornel.
Brzostek. Dr. Dobrowolski Adam.
" " Pawłowski Andrzej.
Brzozów. Dr. Goldman Maurycy.
" " Juran Józef.
" " Kosiński Antoni.

Brzozów. Dr. Schachter Maksymilian.
" " Seelenfreind Samuel.
Buczacz. Dr. Alter Leon.
" " Ausschnitt Izydor.
" " Bażyński Jarosław M.
" " Lisowski Jan.
" " Meerengel Mendel.
" " Reiss Emanuel.
" " Stern Henryk.
Budzanów. Dr. Jurkiewicz Dymitr.
" " Königsberg Izaak.
" " Landesberg Nuchim.
Bukowsko. Dr. Janowski Włodzimierz.
" " Ringel Józef.
Bursztyn. Dr. Daniłowicz Seweryn.
" " Klugmann Ozyasz.
" " Malz Dawid.
" " Ruhrberg Süsche Sal.
Busk. Dr. Auerbach Simche.
" " Gruder Samuel.
Chodorów. Dr. Brill Edmund.
" " Grünstein Zygmunt.
" " Sikorski Bronisław K.
" " Zaloscer Marek.
Chrzanów. Dr. Cyfer Samuel.
" " Dalet Józef.
" " Janikowski Nikodem.
" " Marczak Piotr.
" " Rieser Gerszon.
" " Smoleń Stanisław.
" " Wiśnicki Jan.
Cieszanów Dr. Grüner Izaak.
" " Hrehorowicz Zygmunt
" " Löbel Henryk.
Ciężkowice. Tomek Ferdynand.
Czarny Dunajec Dr. Dąbrowski T. M.
" " " Lewiński Fran.
Czortków. Dr. Appenzeller Menasche.
" " Bleicher Leon.
" " Brunstein Salomon.
" " Fränkel Izaak.
" " Fried Izydor.
" " Goldberg Jakób.
" " Grzybowski Ludwik.
" " Horbaczewski Antoni.
" " Kimmelman Józef.
" " Kimelman Seweryn.
" " Kleinmann Edward.
" " Kozower Izydor.
" " Krokowski Stanisław.
" " Kruh Samuel.
" " Margulies Dawid.
" " Mosler Izaak.
" " Nawarski Eugeniusz.
" " Seiden Gedalie Dawid.
" " Weichert Szymon.
" " Widrak Meliton.
Dąbrowa. Dr. Kahane Max.
" " Lauterbach Jakób.
" " Rappaport Henryk.
" " Sozański Stan. Maryan.
Dębica. Dr. Fischler Salamon.
" " Friedberg Sydon.
" " Goldfluss Eliasz.
" " Herzig Dawid.
Delatyn. Dr. Andermann Jakób.
" " Łahodyński Mikołaj.
" " Rathauser Hirsch.
" " Wieselberg Hersch.
Dobczyce. Dr. Habura Kazimierz.
Dobromil. Dr. Hawliczek Bogusław.
" " Herz Ignacy.
" " Necheles Paweł.
" " Szamiński Bernard.
" " Tygerman Izydor.
Dolina. Dr. Chmielowski Wincenty.

Dolina. Dr. Dobrowolski Józef.
" " Hausman Maurycy.
" " Lewicki Emilian.
" " Lubliner Samson.
" " Rubin Aleksander.
Drohobycz. Dr. Aberbach Michał.
" " Aleksandrowicz Eflroim
" " Backenroth Abraham.
" " Bergwerk Aleksander
" " Bernfeld Herman.
" " Dick Izak Ber.
" " Dunkelblau Henryk.
" " Falk Dawid.
" " Fell Jakób.
" " Friedman Józef.
" " Gawlik Tomasz.
" " Goldhammer Leon.
" " Gottlieb Izak.
" " Haendel Hersch.
" " Hefter Samuel.
" " Heimberg Salomon.
" " Herschdörfer Jonasz.
" " Herschdörfer Szymon
" " Hollaender Zygmunt.
" " Hopfinger Albert.
" " Katz Jozef.
" " Kleinberg Zygmunt.
" " Knopf Jakób Nuchem.
" " Kobyłecki Iwan.
" " Kreisberg Izydor.
" " Kuziw Hryń.
" " Laufer Jakób.
" " Langrok Izydor.
" " Liebermann Leopold.
" " Liss Ignacy.
" " Liss Maksymilian.
" " Pachtmann Hersch.
" " Pachtmann Mojżesz L.
" " Piechowicz Michal.
" " Pomeranz Salomon.
" " Rappaport Maurycy
" " Reiter Adolf.
" " Reiter Eugeniusz.
" " Rosenberg Maurycy.
" " Rosenbusch Herman.
" " Sass Abraham.
" " Segall Arnold.
" " Spitzmann Leon.
" " Szajna Władysław.
" " Taub Markus.
" " Taubenfeld Izydor.
" " Terlecki Michał.
" " Tiegermann Marek.
" " Tiegermann Maurycy.
" " Tislowitz Ignacy.
" " Wachtel Izaak.
" " Wiesenberg Witołd.
" " Zeimer Leib Jona.
" " Zwangheim Benno.
Dubiecko. Dr. Białogórski Eug.
" " Skąpski Stanisław.
Dukla. Dr. Müller Witołd.
" " Smulowicz Dawid.
Dynów. Dr. Bernfeld Nataniel.
" " Sosnowski Stanisław.
Frysztak. Dr. Erb Dawid.
Gliniany. Dr. Koniuszewski Michał.
" " Korkis Jakób.
" " Lindenbaum Maurycy.
Głogów. Dr. Łachecki Kazimierz.
" " Syruczek Władysław.
Gorlice. Dr. Aleksandrowicz Erwin recte Efroim.
" " Blaustein Michał.
" " Męciński Celestyn.
" " Millet Leib.

Gorlice. Dr. Przybylski Bolesław.
„ „ Stern Maurycy.
Gródek Jag. Dr. Hankiewicz Leon.
„ „ „ Howorka Józef.
„ „ „ Ożarkiewicz Longin.
„ „ „ Pomeranz Jakób.
„ „ „ Zausmer Leib.
Grybów. Dr. Rokach Stanisław.
„ „ Schmahl Mojżesz.
Grzymałów. Dr. Berger Bernard.
„ „ Koffler Herman.
„ „ Sereth Salomon.
Gwoździec: Dr. Gewürz Natan.
„ „ Niweliński Antoni.
„ „ Sobelsohn Julian.
Halicz. Dr. Eigedfeld Lipa.
„ „ Hahn Abraham.
„ „ Kapuściński Michał.
„ „ Krug Joachim.
„ „ Padelewski Albin.
„ „ Schratter Jakób.
„ „ Sokal Gabryel.
Horodenka. Dr. Baran Izak.
„ „ Bosakowski Tadeusz.
„ „ Kohn Dawid.
„ „ Okuniewski Teofil.
„ „ Salz Markus Herman
„ „ Werber Emanuel.
Husiatyn. Dr. Goldschlag Aba.
„ „ Grabscheid Herman.
„ „ Nathanson Henryk.
„ „ Ramert Wiktor.
Jabłonów. Dr. Senensieb Mordko.
„ „ Trylowski Cyryl.
Janów. Dr. Eck Leon.
„ „ Schrenzel Zygmunt.
Jarosław, Dr. Blumenfeld Emil.
„ „ Buchheim Dawid.
„ „ Ettinger Maurycy.
„ „ Lufschütz Fryderyk
„ „ Meisels Jakób
„ „ Milz Stanisław.
„ „ Ressler Abraham.
„ „ Rothstein Feliks.
„ „ Segal Maksymilian.
„ „ Stanecki Mieczysław.
„ „ Stańko Michał.
„ „ Ueberall Mendel.
„ „ Wortman Juliusz.
Jasło. Dr. Baranowski Józef.
„ „ Czerny-Schwarzenberg Maks.
„ „ Gabryszewski Włodzimierz.
„ „ Gottlieb Izajasz
„ „ Kaczkowski Aron
„ „ Kornhäuser Abraham.
„ „ Kulczycki Kazimierz.
„ „ Menasse Abraham.
„ „ Michnik Stanisław.
„ „ Oberländer Natan.
„ „ Rosenbusch Henryk.
„ „ Steinhaus Ignacy.
„ „ Warchałowski Feliks.
„ „ Welfeld Fischel.
„ „ Wilusz Jan.
Jaworów. Dr. Allerhand Majer.
„ „ Bociurkow Hilary.
„ „ Hibl Ludwik
„ „ Marynowski Zygmunt.
„ „ Sekieła Roman.
Jaworzno. Dr. Feldman Mojżesz.
„ „ Fruchthändler Chaim.
„ „ Funkenstein Juda.
Jordanów. Dr. Kutrzeba Wiktor.
„ „ Mieroszowski Józef.
Kalwarya. Dr. Förster Dawid.
Kalwarya. Dr. Nieć Michał.
„ „ Reiner Zygfryd.
Kałusz. Dr. Finkelstein Maks.
„ „ Gold Mojżesz
„ „ Koss Andrzej.
„ „ Rosenbaum Szulim.
„ „ Rubin Joel.
„ „ Serafiński Apolinary.
„ „ Sokal Mojżesz.
„ „ Wiesenberg Jonasz.
Kamionka strum. Dr. Broder Herman.
„ „ „ Haftel Mojżesz.
„ „ „ Presser Izaak
Kęty Dr. Chmielarczyk Władysław.
„ „ Fabry Kazimierz.
„ „ Seweryn Zygmunt Jan.
Kolbuszowa. Dr. Chodzicki Władysł.
„ „ Drozdowski Tadeusz.
„ „ Feuerstein Jakób.
„ „ Gocal Józef.
„ „ Rabinowicz Wolf.
Kołomyja. Dr. Allerhand Abraham.
„ „ Funkenstein Leon.
„ „ Gelbart Meier.
„ „ Haczewski Stanisław.
„ „ Hankiewicz Jan.
„ „ Hrabar Stefan.
„ „ Hules Mojżesz.
„ „ Jolles Jakób.
„ „ Jurczenko Bazyli.
„ „ Jurkiewicz Maryan.
„ „ Kraśnicki Tadeusz.
„ „ Lachs Marek.
„ „ Landau Henryk.
„ „ Łysiak Joachim
„ „ Marmorosch Maurycy.
„ „ Morawski Mieczysław.
„ „ Schorr Łazarz.
„ „ Schulbaum Leibisch.
„ „ Schulbaum Schaja
„ „ Sentek Władysław
„ „ Singer Salomon.
„ „ Trachtenberg Maks.
„ „ Trybalski Gustaw.
„ „ Waller Leib
„ „ Wieselberg Simche.
„ „ Zipser Łazarz.
Komarno. Dr. Nussenblatt Fryderyk.
„ „ Peczerski Tomasz.
„ „ Radlewski Franciszek.
„ „ Schiffmann Jonasz.
Kopyczyńce. Dr. Anderman Marek.
„ „ Bazar Bernard.
„ „ Gelber Izrael.
„ „ Łopatyński Lew.
„ „ Mosler Arnold.
Kosów. Dr. Frenkel Lipa.
„ „ Korpiński Maryan.
„ „ Nowodworski Stanisław.
„ „ Rosenkranz Mojżesz.
„ „ Zasławski Jakób.
Kozowa. Dr. Ambach Abraham.
„ „ Fried Emil.
„ „ Giżowski Juliusz.
Krakowiec. Dr. Goldman Antoni.
„ „ Nebenzahl Samuel.
Krosno. Dr. Berkowicz Michał.
„ „ Czajkowski Feliks.
„ „ Jugendfein Jan.
„ „ Kurzer Samuel.
„ „ Ochęduszko Franciszek.
„ „ Orlewicz Wincenty.
„ „ Wilusz Józef.
Krościenko n. Dun. Milanyak Andrzej.
„ „ Przybyło Szymon.
Krzeszowice. Dr. Bannet Józef.
„ „ Brenner Szymon.
„ „ Chrzanowski Tytus.
„ „ Rzymkowski Feliks.
„ „ Weinheber Fryderyk.
Kulików. Dr. Kolarski Jakób.
„ „ Szwedzicki Bazyli.
Kuty Dr. Friedman Juliusz.
„ „ Hartenstein Seweryn.
„ „ Kulig Daniel.
„ „ Mach Selig.
„ „ Olesker Marek.
Leżajsk. Dr. Berger Aron.
„ „ Grychowski Wiktor.
„ „ Scheinbach Chaim.
„ „ Szczepański Aloizy Jakób.
Limanowa. Dr. Głębocki Zygmunt.
„ „ Hammerschlag Jonasz.
„ „ Kwieciński Wincenty.
„ „ Młodzik Karol
Lisko. Dr. Chylak Teodor.
„ „ Fichman Zygmunt.
„ „ Tomasik Józef.
„ „ Witoszyński Roman.
Liszki. Dr. Wasikiewicz Henryk.
„ „ Wyrobisz Tadeusz.
Lubaczów. Dr. Ardan Stefan
„ „ Bardach Ignacy.
„ „ Osterman Henryk.
Lutowiska. Dr. Kachane Zygmunt
„ „ Szaraniewicz Włodz.
Łopatyn Dr. Weismann Karol.
Łańcut. Dr. Borowiec Józef.
„ „ Dymidowicz Henryk.
„ „ Herbst Salamon.
„ „ Markel Leon.
„ „ Szpunar Walenty.
Łąka. Dr. Schaffel Joachim.
Maków. Dr. Chodorowski Władysław.
„ „ Lutfak Eliasz.
Medenice. Dr. Apfel Natan.
„ „ Feuerstein Natan.
Mielec. Dr. Isenberg Ozyasz.
„ „ Łojasiewicz Stanisław.
„ „ Nowaczyński Stanisław.
„ „ Wronka Julian.
Mielnica. Dr. Binder Joachim.
„ „ Bresticzker Juda Leib.
„ „ Hryniewiecki Jan.
Mikołajów. Dr. Buxbaum Michał.
„ „ Kibitz Zygmunt.
„ „ Ramski Wiktor.
Mikulińce. Dr. Bruner Aron.
„ Rossberger Leisor.
Milówka. Dr. Idziński Stanisław.
„ „ Salomon Bernard.
„ „ Schmindling Chaim.
Monasterzyska. Dr. Bier Schaje.
„ „ Chamaides Leon.
„ „ Hessel Adolf.
„ „ Mossler Anzelm.
„ „ Weinber Henr.
Mościska. Dr. Drohocki Izydor.
„ „ Korner Ignacy.
„ „ Łoziński Feliks,
„ „ Pisek Gustaw.
„ „ Zderkowski Mirosław.
Mosty wielkie. Dr. Klaften Süssic.
„ „ „ Trzcieniecki Tad.
Mszana dolna. Dr. Bogulski Otmar Józ.
„ „ „ Golachowski W.
„ „ „ Herz Markus (Marc.)
„ „ „ Wędrychowski Wł.
Muszyna. Dr. Bułyk Semen
„ „ Kohn Jakób.

Myślenice. Dr. Adelmann Emil.
„ „ Goldwasser Łazarz.
„ „ Klakurka Mikołaj.
„ „ Stefański Tadeusz.
Nadwórna. Dr. Abosch Aron.
„ „ Kalmus Franciszek
„ „ Łucki Michał.
„ „ Markiewicz Wincenty.
„ „ Sanocki Jan.
Niemirów. Dr. Denn nbaum Dawid.
„ „ Rosenberg Henryk.
Niepołomice. Dr. Baumfeld Adolf.
„ „ Dobrzański Michał.
„ „ Sulerzyski Władysł.
Nisko. Dr. Dzierzyński Franciszek.
„ „ Fei Dawid
„ „ West Józef
Niżankowice. Dr. Głembocki Jan.
„ „ Müller Abraham.
Nowe Sioło. Dr. Gall Edward.
„ „ „ Klar Jakób.
Nowy Sącz. Dr. Barbacki Władysław.
„ „ „ Borowczyk Feliks.
„ „ „ Chodacki Juliusz.
„ „ „ ͜wikowski Stanisław.
„ „ „ Dawid Kalman.
„ „ „ Deutelbaum Jakób.
„ „ „ Dzikiewicz E. Józef.
„ „ „ Flis Stanisław.
„ „ „ Goldfinger Samuel.
„ „ „ Jagoszewski Hieronim.
„ „ „ Korbel Maurycy.
„ „ „ Lewandowski Ludomir
„ „ „ Manheimer Leon.
„ „ „ Neuberger Adolf.
„ „ „ Pacanower Szymon.
„ „ „ Pasionek Emil.
„ „ „ Pers Wiktor Karol.
„ „ „ Sichrawa Roman.
„ „ „ Silberman Baruch.
„ „ „ Steinmetz Mojżesz.
„ „ „ Sterkowicz Jan.
„ „ „ Stuber Gustaw.
„ „ „ Syrop Hersch.
Nowy Targ Dr. Borowicz Józef.
„ „ „ Gołąb Michał.
„ „ „ Kohn Bernard.
„ „ „ Nowotny Kazimierz.
„ „ „ Styś Franciszek.
„ „ „ Ueberall Chaim.
„ „ „ Wasiewicz Zygm. L.
„ „ „ Zagórowski Julian.
Obertyn. Dr. Sokal Rudolf.
Olesko. Dr. Bardach Maksymilian.
Oświęcim. Dr. Bałanda Wiktor.
„ „ Gąsiorowski Ludwik.
„ „ Goldberg Maurycy.
„ „ Reich Emil.
Ottynia. Dr. Blumenblatt Izydor.
„ „ Dubeński Abraham.
Peczeniżyn. Dr. Freudelis Lipa.
Pilzno. Dr. Guewa Wilhelm.
„ „ Laberscheck Jan Adam.
„ „ Rosenberg Henryk
Podbuże. Dr. Kornhaber Jakób.
„ „ Lachowiec Tadeusz.
Podgórze. Dr. Aronsohn Jakób.
„ „ Emilewicz Józef.
„ „ Ferber Edward.
„ „ Feuereisen Izydor.
„ „ Feuereisen Leopold.
„ „ Oberländer Schloma.
„ „ Schiff Izaak.
„ „ Schmindling Adolf A.
„ „ Stuhr Oskar Tadeusz.
„ „ Westfried Jakób.

Podhajce. Dr. Baczyński Włodzimierz.
„ „ Finkel Adolf.
„ „ Gross Leon
„ „ Lehmann Albin.
„ „ Marienberg Zygmunt.
„ „ Nutek Hersz.
„ „ Schwager Isacher.
Podkamień. Dr. Eliasz Mieses.
Podwołoczyska. Dr. Auerbach Fischel.
„ „ Gromnicki Feliks.
„ „ Mantel Natan.
Potok Złoty. Dr. Borysiewicz Adam.
„ „ „ Schächter Maurycy.
Pruchnik. Dr. Dawid Izak Ber.
„ „ Ornstein Ascher.
„ „ Schorr Samuel.
Przemyśl. Dr. Ameisen Adolf.
„ „ Angerman St. Maryan.
„ „ Axer Józef.
„ „ Bethauer Oswald.
„ „ Bleicher Józef.
„ „ Błażowski Włodzimierz.
„ „ Brodheim Dawid.
„ „ Czaykowski Władysław.
„ „ Dawid Maksymilian.
„ „ Dawid Maurycy.
„ „ Dobrzański Józef.
„ „ Eichohrn Fryderyk.
„ „ Ehrlich Salomon.
„ „ Gangberg Wilhelm.
„ „ Gans Bernard.
„ „ Gelber Adolf.
„ „ Glanz Jakób.
„ „ Goldfarb Joachim.
„ „ Gottlieb Fryderyk.
„ „ Grossfeld Józef.
„ „ Haas Daniel.
„ „ Heller Aron.
„ „ Kawski Wacław.
„ „ Kormosz Teofil.
„ „ Kreugel Rudolf.
„ „ Kruszyński Józef.
„ „ Laudau Leib.
„ „ Lichtbach Mojżesz.
„ „ Lieberman Herman.
„ „ Löwenthal Izaak.
„ „ Mantel Eliasz.
„ „ Mantel Józef.
„ „ Margulies Izydor.
„ „ Mendrochowicz Leon.
„ „ Mester Henryk.
„ „ Mester Jakób.
„ „ Morgenstern Bernard.
„ „ Nord Marek Emil.
„ „ Palch Józef Feliks.
„ „ Peiper Leon.
„ „ Piller-dorf Wolf.
„ „ Pordes Wiktor Emanuel.
„ „ Probstein Leon.
„ „ Rast Ozyasz.
„ „ Rawicz Józef.
„ „ Reich Kalman.
„ „ Reisner Ignacy.
„ „ Rosenbach Wilhelm.
„ „ Rosenzweig Arnold.
„ „ Schächter Abraham.
„ „ Scheinbach Józef.
„ „ Schiff Bernard.
„ „ Schwarz Benjamin.
„ „ Schwarz Michał.
„ „ Smutny Fryderyk.
„ „ Stern Joachim.
„ „ Tarnawski Leonard.
„ „ Tauber Jezajasz.
„ „ Wasyłyszyn Jan.
„ „ Zahajkiewicz Włodzim.
„ „ Żupnik Leizor.

Przemyślany. Dr. Brendel Józef.
„ „ Patrach Selig.
„ „ Schenker Jakób.
Przeworsk. Dr. Jarosiewicz Maciej.
„ „ Karpf Mojżesz.
„ „ Kopecki Henryk.
„ „ Switalski Stefan.
„ „ Wasser Dawid.
Radłów. Dr. Biały Józef.
„ „ Paliński Roman.
Radomyśl. Dr. Kwapniewski Józef.
„ „ Orliński Maurycy.
Radziechów. Dr. Charak Łazarz.
„ „ Cisek Stanisław.
„ „ Peczenik Mojżesz.
Radymno. Dr. Ball Samuel.
„ „ Bermann Szymon.
„ „ Eichel Maurycy.
„ „ Spett Jakób.
Rawa ruska. Dr. Becker Karol.
„ „ „ Berner Samuel.
„ „ „ Kitaj Samuel.
„ „ „ Lewicki Dymitr.
„ „ „ Majewski Leszek.
„ „ „ Segal Abraham.
„ „ „ Verständig Herman
„ „ „ Wilkowski Emil.
Rohatyn. Dr. Babiuk Michał.
„ „ Fichman Mojżesz.
„ „ Katz Fischel.
„ „ Pawlikowski Kazimierz.
„ „ Schauder Samuel.
„ „ Scharf Pinkas.
„ „ Weidmann Józef.
„ „ Zeghäuser Herman.
Ropczyce. Dr. Alwin Maurycy.
„ „ Kleinmann Henryk.
„ „ Krise Bruno Jan.
„ „ Löwenthal Eliasz Chaim
„ „ Marowski Stefan.
Rozwadów. Dr. Isenberg Józef.
„ „ Jaroszewski Jan.
Rożniatów. Dr. Dawidowicz Karol.
„ „ Feuer Izydor.
„ „ Safier Szymon.
„ „ Wassermann Salomon.
Rudki. Dr. Dorman Marek.
„ „ Krebs Samuel.
Rymanów. Dr. Flamm Abraham.
„ „ Janota Kazimierz.
„ „ Schiff Maksymilian.
Rzeszów. Dr. Braunfeld Szaja.
„ „ Daniec Wincenty.
„ „ Dzianott Bolesław.
„ „ Dzierzyński Jan.
„ „ Fechtdegen Marceli.
„ „ Goldenthal Józef.
„ „ Fröhlich Jakób.
„ „ Hanasiewicz Henryk.
„ „ Herzhaft Leon.
„ „ Hochfeld Wilhelm.
„ „ Hopfen Fischel.
„ „ Kahane Ezechiel.
„ „ Kanner Natan.
„ „ Koppel Otto.
„ „ Krogulski Roman.
„ „ Krzyściak Jan.
„ „ Lecker Herman.
„ „ Mietelski Franciszek.
„ „ Pelzling Marek.
„ „ Peszkowski Władysław.
„ „ Reich Samuel.
„ „ Reiner Izydor.
„ „ Rothenberg Izydor A.
„ „ Różycki Leon.

Rzeszów. Dr. Salzmann Kalmann.
„ „ Schaufel Józef
„ „ Schnee Adolf.
„ „ Schlager Benjamin.
„ „ Silber Joachim.
„ „ Sołtysik Wiktor.
„ „ Stepek Jan.
„ „ Szwajkowski Zdzisław.
„ „ Verständig Abraham.
„ „ Wachtel Mordche.
„ „ Weinberg Gotfried.
„ „ Wilusz Kazimierz.
„ „ Zangen Baruch.
Sambor. Dr. Aleksandrowicz Juliusz
„ „ Bonhard Maurycy.
„ „ Czajkowski Andrzej
„ „ Eichel Gustaw.
„ „ Finsterbusch Adolf.
„ „ Finsterbusch Filip.
„ „ Finsterbusch Jakób.
„ „ Finsterbusch Joachim.
„ „ Fiternik Józef.
„ „ Friedmann Juliusz.
„ „ Freund Jonasz.
„ „ Glück Ignacy.
„ „ Goldberg Seweryn.
„ „ Hammerman Adolf.
„ „ Hordyński Włodzimierz.
„ „ Hurkiewicz Włodzimierz.
„ „ Jabłoński Józef.
„ „ Kielanowski Bazyli.
„ „ Kreuzenauer Dawid.
„ „ Kruh Adolf.
„ „ Mandel Adolf.
„ „ Menkes Adolf.
„ „ Menkes Bronisław.
„ „ Menkes Efroim.
„ „ Potocki Bronisław.
„ „ Propst Wilhelm.
„ „ Reizes Oskar.
„ „ Rogalski Aleksander.
„ „ Serwacki Józef.
„ „ Stachura Daniel.
„ „ Steuerman Józef.
„ „ Syrop Samuel.
„ „ Szanser Maryan Wł.
„ „ Thürhaus Ludwik.
„ „ Verständig Joachim.
„ „ Zwarycz Jan.
Sanok. Dr. Aleksandrowicz Wilhelm.
„ „ Atlas Henryk.
„ „ Awin Naftali.
„ „ Bendel Adolf.
„ „ Biedka Paweł.
„ „ Dawidowicz Karol.
„ „ Eichel Bernard.
„ „ Fell Szusław.
„ „ Gaweł Emil.
„ „ Landau Samuel.
„ „ Limbach Franc. Ksawery.
„ „ Mossór Mieczysław.
„ „ Nebenzahl Natan.
„ „ Nehmer Izak.
„ „ Ornstein Samuel.
„ „ Reich Arnold.
„ „ Sawiuk Aleksander.
„ „ Slączka Wojciech.
„ „ Spiegel Ignacy
„ „ Staruszkiewicz Jan.
„ „ Walewski Jan.
„ „ Weidman Efroim.
Sądowa Wisznia. Dr. Atlass Zygmant.
„ „ „ Friedwald Eliasz.
„ „ „ Wojtowicz Piotr.
Sieniawa. Dr. Kühnberg Maurycy.
„ „ Marszał Jan.
„ „ Schneebaum Dawid.
Skałat. Dr. Czerlunaczkiewiec Jan.
„ „ Ehrlich Arnold.
„ „ Gottfried Chaim.
„ „ Eichenbaum Stanisław.
„ „ Gorski Józef.
Skawina Dr. Eichenbaum Saul.
„ „ Górski Józef.
„ „ Schwarz Emil.
Skole. Dr. Gabel Izaak.
„ „ Gehler Jakób Michał.
„ „ Maneles Chaim.
„ „ Müller Samuel.
„ „ Petruszewicz Eugeniusz.
„ „ Rares Baruch.
„ „ Spritzer Adolf.
Slemeń. Dr. Geschwind Piotr.
Sniatyn. Dr. Eilen Izydor.
„ „ Goldstaub Salomon.
„ „ Klein Józef.
„ „ Rosenheck Wilhelm.
„ „ Semaniuk Jan.
Sokal. Dr. Auerbach Salomon.
„ „ Bund Gedale.
„ „ Filipowski Waleryan.
„ „ Fraenkel Samuel
„ „ Knopf Szymon.
„ „ Wejda Władysław.
„ „ Wolfram Szymon.
Sokołów. Dr. Komito Abraham.
„ „ Neufeld Maurycy.
Sołotwina. Dr. Fuss Eugeniusz.
„ „ Hernball Leon.
„ „ Żelechowski Mikołaj.
Stanisławów. Dr. Alfert Ignacy.
„ „ Bacher Gabriel.
„ „ Baczyński Leon.
„ „ Bibring Leon.
„ „ Blaustein Salomon.
„ „ Blumenfeld Max.
„ „ Cyga Leszek.
„ „ Darm Aron.
„ „ Dimmel Władysław.
„ „ Falk Herman.
„ „ Falk Izydor.
„ „ Fernhoff Baruch.
„ „ Finkelstein Maks.
„ „ Fischler Eliasz.
„ „ Fischler Herman.
„ „ Frucht Ludwik.
„ „ Gelehrter Salomon.
„ „ Goldenberg Aleksan.
„ „ Halpern Uszer.
„ „ Halpern Froim.
„ „ Jonas Aleksander.
„ „ Jonas Dawid.
„ „ Jonas Rubin Hersz.
„ „ Jurkiewicz Włodzim.
„ „ Katzenellenbogen L.
„ „ Kornblüh Abraham.
„ „ Lachs Ignacy.
„ „ Laufer Jakób.
„ „ Liebesmann Bogum.
„ „ Mandyczewski Jan.
„ „ Mandyczewski Włod.
„ „ Magnet Abraham.
„ „ Mayer Józef Hersz.
„ „ Meller Aron.
„ „ Mondschein Henryk.
„ „ Mosler Józef.
„ „ Oleśnicki Juliusz.
„ „ Partycki Józef.
„ „ Rittermann Aleks.
„ „ Rydel Ferdynand.
„ „ Salz Mojżesz.
„ „ Segal Adolf.
„ „ Seidler Teodor Leon.
Stanisławów. Dr. Seinfeld Maksymil.
„ „ Słotwiński Zdzisław.
„ „ Sokal Mojżesz.
„ „ Süssmann Mojżesz.
„ „ Szypajło Karol.
„ „ Weingarten Karol.
„ „ Wierzbowski Jan.
Starasól. Dr. Rauch Zygmunt August.
„ „ Eichel Teodor.
Stary Sambor. Dr. Arnold Leon.
„ „ „ Jarema Józef.
„ „ „ Landau Arnold.
„ „ „ Rauch Franciszek.
Stary Sącz. Dr. Schayer Edward.
„ „ „ Seuchter Edward.
„ „ „ Stampfl Maryan Karol.
Stryj Dr. Abend Schmerl.
„ „ Aichmüller Włodzimierz.
„ „ Baczyński Hilary Mikołaj.
„ „ Byk Henryk.
„ „ Bylina Franciszek Józef.
„ „ Dawidowicz Karol.
„ „ Falk Juliusz.
„ „ Fichner Nason.
„ „ Fruchtman Henryk.
„ „ Goldberg Salomon.
„ „ Goldstern Henryk.
„ „ Harasymiw Antoni.
„ „ Kaleta Edmund Ludwik.
„ „ Kalitowski Hieronim.
„ „ Lindenbaum Leizor.
„ „ Łukaszewicz Hieronim.
„ „ Markus Henryk.
„ „ Mohr Ignacy.
„ „ Polturak Emil.
„ „ Poźniak Aleksander.
„ „ Presser Wolf.
„ „ Rabinowicz Jakób.
„ „ Rapaport Joachim.
„ „ Rosenman Izrael Jakób.
„ „ Roth Maurycy.
„ „ Schiff Norbert.
„ „ Schindler Nachmann.
„ „ Singer Kalman.
„ „ Sternhell Salomon.
„ „ Tyndel Samson.
„ „ Wandel Szepsel.
„ „ Weiss Ozyasz.
„ „ Wurzel Juliusz.
Sucha. Dr. Geschwind Piotr.
„ „ Krawczyński Wł. Feliks.
Strzyżów. Dr. Fuchs Hersch.
„ „ Schornstein Henryk.
„ „ Uiberall Jakób.
„ „ Wasserman Gabryel.
Szczerzec. Dr. Bierzecki Konstanty.
„ „ Godowski Feliks.
„ „ Reiser Eliasz.
„ „ Rosenbaum Mojżesz.
Tarnobrzeg. Dr. Goldgart Maurycy.
„ „ Molet Ozyasz.
„ „ Reben Wilhelm.
„ „ Surowiecki Antoni.
Tarnopol. Dr. Blaustein Calel.
„ „ Blemmer Izaak.
„ „ Csillik Bronisław.
„ „ Czykaluk Stanisław.
„ „ Demant Norbert.
„ „ Feiles Karol.
„ „ Feldmann Simche.
„ „ Glogier Stanisław.
„ „ Horowitz Jakób.
„ „ Jampoler Salomon.
„ „ Landes Samuel.

Tarnopol. Dr. Landau Wilhelm.
„ „ Leiblinger Zygmunt.
„ „ Mantel Jonasz.
„ „ Mantel Rudolf.
„ „ Marienberg Dawid.
„ „ Menkes Izrael.
„ „ Nussbaum Eissig.
„ „ Nussbaum Natan.
„ „ Nussbrecher Wiktor.
„ „ Parnass Józef.
„ „ Pohorecki Stanisław.
„ „ Promiński Kazimierz.
„ „ Rappaport Aleksander.
„ „ Rosen Joachim.
„ „ Rosenfeld Zygmunt.
„ „ Schwarz Herman.
„ „ Segal Joel.
„ „ Speiser Mojżesz.
„ „ Steinhardt Izydor.
„ „ Walmdann Izrael.
„ „ Weissnicht Izaak.
„ „ Zlatkes Dawid.

Tarnów. Dr. Apfelbaum Ignacy.
„ „ Bazler Ahzelm.
„ „ Bober Herman.
„ „ Bornet Juda.
„ „ Brilland Mateusz.
„ „ Dresner Izrael.
„ „ Ehrenfreund Henryk.
„ „ Fink Ascher.
„ „ Fischler Herzel.
„ „ Flaschen Mojżesz Samuel.
„ „ Flaum Izydor.
„ „ Follner Tadeusz.
„ „ Fusiarski Karol.
„ „ Funkelstern Emil.
„ „ Gałecki Bronisław.
„ „ Heller Herman.
„ „ Hochberg Wilhelm.
„ „ Holender Jakób.
„ „ Klein Edward r. Dawid.
„ „ Kleinberger Izaak.
„ „ Kryplowski Julian.
„ „ Mokry Maryan.
„ „ Mossor Władysław.
„ „ Mütz Jakób.
„ „ Niemierowski Zygmunt.
„ „ Oberleder Mojżesz.
„ „ Offner Józef.
„ „ Pflugeisen Abraham.
„ „ Prinz Łazarz.
„ „ Psarski Emil.
„ „ Rapaport Dawid.
„ „ Ringelheim Adolf.
„ „ Ringelheim Teodor.
„ „ Salomon Foebus.
„ „ Salz Abraham.
„ „ Schiffer Jonasz.
„ „ Simche Eliasz.
„ „ Simche Maurycy.
„ „ Skowroński Michał.
„ „ Span Samuel.
„ „ Szancer Bruno.

Tarnów. Dr. Tertil Tadeusz.
„ „ Traum Józef.
„ „ Żmigród Aleksander.
Tłumacz. Dr. Makuch Jan.
„ „ Orłowski Stanisław.
„ „ Rossenkranz Maurycy.
„ „ Salat Józef.
Tłuste. Dr. Andermann Saul.
„ „ Bleicher Samuel.
„ „ Safir Józef.
Trembowla. Dr. Feuerstein Dawid.
„ „ Howikiewicz Alfred.
„ „ Jasiński Stanisław.
„ „ Rubel Lorenz
Tuchów. Dr. Agatstein Albert.
„ „ Iglatowski Stanisław.
„ „ Janiga Jakób.
„ „ Miętus Bronisław Józef.
Turka nad Str. Dr. Berlstein Dawid.
„ „ „ „ Jassem Mojżesz.
„ „ „ „ Landes Maks.
„ „ „ „ Lubinger Izak.
„ „ „ „ Sochocki Michał.
Tyczyn. Dr. Körner Ignacy Sebastyan.
„ „ Rybiański Tadeusz.
„ „ Sahanek Bronisław.
„ „ Weinberg Emanuel.
Tyśmienica. Dr. Mann Józef.
„ „ Schöps Abraham H.
„ „ Weihrauch Leon.
Uhnów. Dr. Sierociński Konstanty.
„ „ Witz Zygmunt.
Ulanów. Dr. Weber Marek Hirsch
Ustrzyki dolne. Dr. Gottlieb Emanuel.
„ „ Schaffer Szymon.
Wadowice. Dr. Banachowski Zdzisław.
„ „ Daniel Izydor.
„ „ Korn Józef.
„ „ Krokowski Konrad.
„ „ Kubiczek Józef.
„ „ Schlank Maks.
„ „ Wachsman Izaak.
„ „ Wodziński Władysław.
„ „ Zimmerspitz Peisach.
Wieliczka. Dr. Friedberg Gwido.
„ „ Horowitz Mojżesz.
„ „ Łuszczkiewicz Michał.
„ „ Szado Władysław.
Winniki. Dr. Garstenfeld Jakób.
„ „ Jonas-Szatański Kaz.
„ „ Lilienfeld Zygmunt.
„ „ Próchniewicz Bogdan.
„ „ Raabe Józef.
Wiśnicz. Dr. Blatt Maks Wilhelm.
„ „ Krongold-Fragner Izajasz.
„ „ Olexincer Benedykt.
Wiśniowczyk. Dr. Bałaban Wincenty.
„ „ Uhrmann Rubin.
Wojnicz. vacat.
Wojniłów. Dr. Elmer Aleksander.
„ „ Nadel Abraham.
Zabłotów. Dr. Bartz Antoni.

Zabłotów. Dr. Erdheim Pinkas.
„ „ Robinsohn Efroim.
Zakliczyn. Dr. Jakubiczka J. Emanuel.
Zaleszczyki Dr. Sigal Jakób.
„ „ Stefanowicz Roman
„ „ Wagschall Hirsch.
Założce. Dr. Futyma Eugeniusz.
„ „ Pudles Chaim Wolf.
Zator. Dr. Groele Emil Zygmunt.
„ „ Pisiewicz Zygmunt
„ „ Wielgus Ignacy.
Zbaraż. Dr. Bocheński Stefan.
„ „ Kosser Józef.
„ „ Stein Natan.
Zborów. Dr. Hauslinger Abraham.
„ „ Nagler Dawid.
„ „ Piątkiewicz Rościsław.
„ „ Wacyk Eugeniusz.
Złoczów. Dr. Bellarowicz Michał.
„ „ Eidelberg Samuel.
„ „ Epstein Menasche.
„ „ Grosskopf Jakób.
„ „ Halpern Leon.
„ „ Hessel Mojżesz
„ „ Kitaj Izaak.
„ „ Kołaczkowski Eugeniusz.
„ „ Landesberg Henryk.
„ „ Lehrfreund Michał.
„ „ Majblum Zygmunt.
„ „ Mittelman Izaak.
„ „ Roth Józef.
„ „ Rothenberg Leisor.
„ „ Rubczyński Stanisław.
„ „ Sternhell Leon.
„ „ Wanio Teodor.
„ „ Werfel Dawid.
Złoty Potok. Dr. Alfert Adolf.
„ „ „ Nadel Abraham.
Żabie Dr. Szpunar Leon.
Żabno. Dr. Agatstein Ignacy.
„ „ Hubert Zdzisław.
Żmigród. Dr. Dzianott Stanisław.
Żółkiew. Dr. Korol Michał.
„ „ Maciulski Włodzimierz.
„ „ Menkes Leon.
„ „ Thon Dawid.
„ „ Turzański Kazimierz
Żurawno. Dr. Fränkel Dawid.
„ „ Goldfinger Bernard.
„ „ Łakusta Michał
„ „ Ruhrberg Marceli.
Żydaczów. Dr. Chęciński Władysław.
„ „ Reisner Ignacy.
„ „ Rosenmann Jerejasz.
Żywiec. Dr. Broder Leon.
„ „ Gwoździewicz Władysław.
„ „ Junger Maurycy.
„ „ Kalman Wiktor.
„ „ Kornicki Michał.
„ „ Łodygowski Maryan.
„ „ Nehmer Abraham.
„ „ Niklewicz Stanisław.
„ „ Wozaczyński Józef.

Notaryusze w Galicyi i na Bukowinie.

Notaryusze we Lwowie.

Groblewski Zygmunt, Teatralna 11.
Łuszpiński Włodzimierz, Jagiellońska 4.
Matkowski Stanisław, Hetmańska 10.
Onyszkiewicz Józef, Teatralna 6.
Zawadzki Władysław, pl. Maryacki 10.
2 posady nieobsadzone — zastępują:
Dr. Eugeniusz Heyda.
Albin Limanowski.

Notaryusze w Krakowie.

Lipiński Łucyan, Jagiellońska 5.
Dr. Konstanty Lipowski, pl. Dominik.
Dr. Tadeusz Starzewski, Poselska 20.
Grodyński Józef.
1 posada vacat.

Notaryusze na prowincyi.

Andrychów: vacat.
Baligród: vacat.
Bełz: Władysław Górka.

Biała: dr. Myciński Jan.
Biecz: Jan Glück.
Bircza: Gabryelski Wincenty.
Bóbrka: Franciszek Dębicki.
Bochnia: Hanusz Antoni.
Bohorodczany: Łukowski Piotr.
Bojan: Dr. Gribowski Aristarch.
Bolechów: Jan Czechowicz.
Bołszowce: Buszyński Władysław.
Borynia: Daniłowicz Jędrzej.
Borszczów: Hilary Sawczyński.
Brody: Wewiórski Jan.
„ Hołub Stanisław.
Brzesko: Dr. Wisłocki Stanisław.
Brzeżany: Teodozy Pelewicz.
„ Henryk Fiedler.
Brzostek: Bieliński Mieczysław.
Brzozów: Józef Narajewski.
Buczacz: Czechowicz Wincenty.
Budzanów: Jurkiewicz Mateusz.
Bukowsko: Kazimierz Cyga.
Bursztyn: Uhma Kazimierz.
Busk: Górnicki Józef.
Chodorów: Gwido Pogonowski.
Chrzanów: Roman Gutowski.
Cieszanów: Edmund Bazylewicz.
Ciężkowice: Wiśniowski Leopold.
Czarny Dunajec: Więckowski K.
Czerniowce: Drohomirecki Mikołaj.
„ Mikuli Stefan.
„ Rupprecht Adam.
„ Soniewicki Adryan.
Czortków: Zielonka Władysław.
Dąbrowa: vacat.
Dębica: Wilusz Kazimierz.
Delatyn: Teleśnicki Antoni.
Dobczyce: Tomasz Jaroń.
Dobromil: Teodor Glüxelli.
Dolina: Roman Baczyński.
Dorna Watra: dr. Gabryel Prunkul.
Drohobycz: Tokarski Stanisław.
„ Janiszewski Władysław.
Dubiecko: Witoszyński Włodzimierz.
Dukla: Roman Trybulec.
Dynów: Adam Marcinkiewicz.
Frysztak: Kordaszewski Michał.
Gliniany: Władysław Kaliniewicz.
Głogów: Stanisz Tadeusz.
Gorlice: Meus Stefan.
Gródek Jagielloński: Henze Ad.
Grybów: Huza Michał.
Grzymałów: Mayer Wojciech.
Gurahumora: dr. Böndewski Minodor
Gwoździec: Horowitz Jonasz.
Halicz: Leon Huzar.
Horodenka: Jan Rastawiecki.
Husiatyn: Piątkiewicz Ludwik.
Jabłonów: Jan Rożniatowski.
Janów Süssmann Löwner.
Jarosław: Karol Wan'ek.
Jasło: Jarema Kazimierz.
„ Teofil Nartowski.
Jaworów: Wiesenberg Herman.
Jaworzno: Ludwik Gabański
Jordanów: Dymitr Sielecki.
Kałusz: Józef Gromnicki.
Kalwarya: Kazimierz Karpiński.
Kamionka str.: Mokrzycki Norbert
Kęty: Antoni Bahr.
Kimpolung: Tigran Prunkul.
Kotzmań: Eugeniusz Stryjski.
Kolbuszowa: Zach Franciszek.
Kołomyja: Teliszewski Konstanty.
„ Kapko Józef.

Komarno: Leon Karst.
Kopyczyńce: Magoński Antoni.
Kosów: Ludkiewicz Jan.
Kozowa: Liebman Włodzimierz.
Krakowiec: Bugiel Piotr.
Krościenko: Stanisław Królicki.
Krosno: Jan Glaser.
Krzeszowice: Stanisław Krokowski.
Kulików: Ostrowski Gustaw.
Kuty: Zaremba Mieczysław.
Leżajsk: Nowiński Bronisław.
Limanowa: Stanisław Gałziński.
Lisko: Maryan Nowakowski.
Liszki: dr. Józef Nowak.
Lubaczów: Gauther Ernest.
Lutowiska: Feliks Wiśniowski.
Łańcut: Orzakiewicz Gabryel.
Łąka: Czomkiewicz Leon.
Łopatyn: Holzer Leon.
Maków: Pospóła Karol.
Medenice: Bodakowski Kazimierz.
Mielec: Ignacy Kosiński.
Mielnica: Teodor Pawluk.
Milówka: Puchalski Karol.
Mikołajów: Samuel Roth.
Mikulińce: Roman Gołogórski.
Monasterzyska: vacat.
Mościska: Szeib Henryk.
Mosty wielkie: Woleński Mieczysław Hestrich.
Mszana dolna: Walery Krawczyński.
Muszyna: Hetper Leopold.
Myślenice: Madeyski Roman.
Nadwórna: Meleszkiewicz Jan.
Niemirów: Władysław Szczepański.
Niepołomice: Stanisław Sapa.
Nisko: Karol Braun.
Niżankowice: Franc. Radziszowski.
Nowe Sioło: Hordyński Michał.
Nowy Sącz: Stanisław Brzękowski.
„ „ Marynowski Jan.
Nowy Targ: Horak Fraciszek.
Obertyn: Dr. Adolf Landesberg.
Olesko: Witkiewicz Emil.
Oświęcim: Gorączko Marceli.
Ottynia: Strocki Aleksander.
Peczeniżyn: Aleksander Ottman.
Pilzno: Wacław Peszkowski.
Podbuż: Eugeniusz Kurmanowicz.
Podgórze: Piotr Piela.
Podhajce: Jaremowicz Porfiry.
Podkamień: Czopp Maurycy.
Podwołoczyska: Mandela Jan.
Pruchnik: Müller Emil Norbert.
Przemyśl: Heyda Józef.
„ Krupiński Jan Kanty.
Przemyślany: Szelewski Franciszek.
Przeworsk: vacat.
Putilla: Arkadyusz Piotrowski.
Radłów: vacat.
Radomyśl wielki: Henryk Breyer.
Radowce: Halip Waleryan.
Radymno: Eugeniusz Pawłowicz.
Radziechów: Więckowski Zdzisław.
Rawa ruska: Jan Postępski.
Rohatyn: Długoszowski Stanisław.
Ropczyce: Grzegorz Lisowski.
Rozwadów: Miąsik Ludwik
Rożniatów: Bodakowski Stanisław.
Rudki: Eugeniusz Kawiński.
Rymanów: Julian Kuryłowicz.
Rzeszów: Machowski Mikołaj.
„ vacat.
Sadogóra: Kuźniarski Stan.

Sądowa Wisznia: Mar. Glazarewicz.
Sambor: Robert Adamski.
„ Ludwik Deller.
Sanok: Antoni Kokurewicz.
„ vacat.
Seletyn: Naftali Sperber.
Seret: Szymon Baranowski.
Sieniawa: Stanisław Wilczek
Skałat: Szołginia Emil.
Skawina: Peszkowski Bronisław
Skole: vacat.
Śniatyn: Lewicki Włodzimierz
Sokal: Kuryś Jan dr.
Sokołów: August Aydukiewicz
Solka: Wilhelm Robinsohn.
Sołotwina: Friedmann Józef.
Stanisławów: Karol Morwitz.
„ Władysław Kreiter
Stanowce: Dr. Henryk Samueli
Stary Sambor: vacat.
Stary Sącz: Obmiński Floryan.
Stara Sól: Dr. Adam Bosakowski
Storożyniec: dr. Paweł Beras
Stryj: Eugeniusz Ambros.
„ dr. Wiesenberg Abraham
Strzyżów: Holzer Zygmunt.
Stulpikany: Bazyli Tudan.
Sucha: Kazimierz Bak.
Suczawa: Dr. Mikołaj Blandu
„ Zotta Aleksander
Szczerzec: Reiner Maks.
Tarnobrzeg: Antoni Ruzamski
Tarnopol: Stanisław Róg.
„ Wajdowski Teofil.
Tarnów: Buynowski Tytus.
„ Władysław Krasicki
Tłumacz: Müller Emil.
Tłuste: Ruxer Marceli.
Trembowla: Berchard Karol.
Turka: Michał Daniłowicz.
Tuchów: Lasko Wincenty.
Tyczyn: Mikołaj Struszkiewicz
Tyśmienica: Miski Eugeniusz
Uhnów: Adam Sawaszkiewicz.
Ulanów: Alfred Josse.
Ustrzyki dolne: vacat.
Wadowice: Han Robert.
„ vacat.
Waszkowce: dr. Adolf Gottlieb
Wieliczka: Emanuel Winter.
Winniki: Włodzimierz Lewicki
Wiśnicz: Józef Grenik.
Wiśniowczyk: vacat.
Wojnicz: Grechowicz Zygmunt.
Wojniłów: Dziedzicki Aleksander
Wyżnica: Kluger Ludomił.
Zabłotów: Szapira Adolf.
Zakliczyn: vacat.
Zaleszczyki: Emil Łapicki.
Założce: vacat.
Zastawna: Dymitr Popovici.
Zator: dr. Kazimierz Bystrzonowski
Zbaraż: Franciszek Sobol.
Zborów: Miron Leszczyński.
Złoczów: Michał Sawicki.
„ Stanisław Wesołowski.
Złoty Potok: Tańczakowski Stefan.
Żabno: vacat.
Żabie: Adam Ważny.
Żmigród: Dębicki Ignacy.
Żółkiew: Schiller Antoni.
Żurawno: Teodor Kasparek.
Żydaczów: Kazimierz Piątkiewicz
Żywiec: Groyecki Marcin.

Z szematyzmu miasta Lwowa.

Reskryptem Prezydyum Namiestnictwa z 30. czerwca 1915 L. 27.500 Rada miejska została rozwiązaną.

Komisarz rządowy: Grabowski Adam c. k. starosta.

Zastępca komisarza rządowego: Fiedler Tadeusz.

Dyrektor Magistratu: Ostrowski Bolesław. Zastępca dyrektora: Chęciński Jan.

Szef biura prez. radca Woleński Bolesław.

Depart. I. (finans. i dóbr m.): st. radca Kwiatkowski Józef.
„ II. (dochod. niest.): st. radca Majewski Mieczysław.
„ III. (budownictwa): st. radca Ostrowski Aleksander.
„ IV. (wojskowy i konskrypcyjny): st. radca Chęciński Jan.
Depart. V. (przemysł.): radca Gryziecki Maryan.
„ VI. (szpit., szup., aresztu i ubodzy): radca Hofmokl Władysław.
„ VII. (podatk.): radca dr. Platowski Stanisław.
„ VIII. (szkoln. i wyzn.): radca Śledziński Ferdynand.
„ IX. (targowy i sanitarny): star. r. Zawistowski Józef.
„ X. (ewid. urlop. i taksy): radca Hierzyk Stanisław.
„ XI. (dobroczyn.): st. radca Marcichowski Jan.
„ XII. (Kas. chorych i ubezp.) st. radca Michalczewski Tadeusz.
„ XIII. (techniczny) st. radca Łużecki Michał.
„ XIV. (fizykat miejski) kierownik: c. k. kraj. inspektor sanitarny dr. Leon Tyszkowski.

Miejskie okręgi sanitarne: I. A. Zielone i Stryjskie: dr. Frankowski Walery, ul. Pańska l. 27; I. B. Okolice Cytadeli i Wulki: dr. Serbeński Waleryan, pl. Dąbrowskiego l. 4; II. Gródeckie, Janowskie i Bogdanówka: dr. Doliński Eugeniusz, ul. Gródecka l. 16; III. Żółkiewskie i Zamarstynowskie: dr. Litwinowicz Tadeusz, ul. Żółkiewska l. 62; IV. Łyczakowskie i Piekarskie: dr. Kielanowski Bolesław. ul. Łyczakowska l. 101; V. Śródmieście: dr. Jaszczurowski Kazimierz, ul. Grodzickich l. 2; VI. Nowy Świat i Bajki: dr. Wernicki Kazimierz, ul. Kopernika l. 42 b.

Okulista miejski; dr. Kicki Tytus, ul. Jagiellońska 12.

Lekarze miejscy przydzieleni do fizykatu: dr. Serbeński Waleryan, jako zast. naczelnego lekarza miejsk., Dr. Damm Albert i dr. Julian Kasparek (obecnie jako lekarz sztabowy przy wojsku).

Depart. XV. (statystyka): referent Tadeusz Dyszkiewicz.
„ XVI. (archiwum): archiwaryusz dr. Karol Badecki.

Syndyk: dr. Tucki Włodzimierz.

Muzeum przemysłowe miej.: dyrektor Stroner Władysław.

Chemik miejski: Dr. Henryk Ruebenbauer.

Komenda straży pożarnej: naczelnik vacat, zast. Floryan Złotowski.

Nacz. lekarz weterynar.: Gotlieb Aleksander.

Inspektor lasów: vacat.

Izba obrachunkowa miejska: dyrektor Chrzanowski Wiktor. Zastępca st. r. Włodzimierz Anc.

Kasa miejska: naczelnik Kasy, st. r. Hordyński Eugeniusz.

M. zakład elektrycz.: dyr. Tomicki Józef.

M. „ gazowy: dyr. Teodorowicz Ad

M. „ wodociągowy: dyr. Aleksandrowicz Stanisław.

Rzeźnia m.: dyrektor Krzyształowicz Adam.

M. Zakład aprowizacyjny: sekr. Karol Szandrowski.

M. Urząd pracy: kierownik vacat, zastępuje Mokłowska Zofia.

M. Zakład sierót: dyr. Wunsch Teofil.

Kierownik Ekspedytu; Kusse Aleksander.

Miejska Kasa oszczędności: Dyrektor naczelny: vacat; dyrektor urzędujący: dr. Feliks Merunowicz.

Oddział zastawniczy: kier. Adam Bednarczyk.

Komisaryaty dzielnic.

Śródmieście: (Dz. V.) kier. st. kancelista Miniewski Józef. Dzielnica I. (Halickie): kier. komisarz manip. Brajter Bronisław. Dzielnica II. (Grodeckie): kier. komisarz manip. Janowski Ludwik. Dzielnica III. (Żółkiewskie): kier. st. oficyał Morawetz Józef. Dzielnica IV. (Łyczakowskie): kier. st. komisarz manip. Matauszek Julian. Dzielnica VI.: (ul. Leona Sapiehy) kier. komisarz manip. Borecki Paweł.

Do pomocy komisarza rządowego jako mężowie zaufania powołani: dr. Badeni hr. Henryk ks. kanonik, Beiser Jakób aptekarz, Dr. Chlamtacz Marceli prof. uniw., Fiedler Tadeusz prof. polit., radca dworu, Gromnicki Izydor dyr. gimn., Howarth Dyonizy inż. Wydz. krajow., Dr. Mikołajski Szczepan lekarz, Ohly Ferdynand sekr. Izby rękodz.. Onyszkiewicz Józef notaryusz, Dr. Przygodzki Janusz radca Wydz. kraj., Dr. Rutowski Ta-

deusz b. wiceprez. miasta, Sawczyński Henryk radca Wydz. krajow., Dr. Schaff Marceli, Dr. Schleicher Filip adwokat, Schneider Adam nadprokurator państwa, Sklepiński Karol aptekarz, Stesłowicz Władysław sekr. Izby handlowej, Winiarz Ludwik właśc. domu handl. Jako zastępcy: Abrysowski Julian kupiec, Halski Walenty kupiec, Nahirny Bazyli architekt, Rybicki Tadeusz radca wyższ. sądu. kraj. Szafrański Ludwik stolarz, Rapaport Maurycy.

Doktorowie medycyny we Lwowie.

Aleksiewicz Andrzej, Piekarska 54 (nie praktykuje).
Aleksiewicz Józef, Senatorska 6.
Allerhand Henryk (dentysta), Wałowa 11.
Andruszewski Mieczysław, pl. Akademicki 2.
Antoniewicz Włodzimierz, Na Skałce 1.
Arnold Wincenty, Piekarska 54. (nie praktykuje).
Aschkenazy Zygmunt, Mikołaja 11.
Atlas Henryk, Kochanowskiego 11.
Auerbach Emanuel, Krakowska 14.
Balicki Stanisław, Sadownicka 29. (lekarz kolejowy).
Bader Mayerowa Erna, Kopernika 11.
Bądzyński Stanisław, prof. uniw., 29. Listopada 67.
Bałłaban Teodor, radca ces. okulista, Halicka 21.
Bandrowski Juliusz, Ogrodowa 3.
Baranowski Tadeusz, Akademicka 15.
Barącz Roman, (operator) prof. uniw. Batorego 36.
Barwiński Aleksander, Sykstuska 21.
Beck Adolf, (prof. uniw.), Asnyka 1.
Bednarski Adam, okulista, prof. uniw. Romanowicza 5.
Begleiter Henryk, pl. Trybunalski l. 1.
Bereźnicki Jan (dentysta), Podwale 7.
Berezowski Kazimierz, Nabielaka 3.
Berger Mieczysław, Sykstuska 15.
Berlstein Jakób, Słowackiego 16.
Bernadzikowski Szymon, Supińskiego 3. czł. Wydz. kr.
Bett Maksymilian, Kaźmierzowska 37.
Bieńkowski Bogumił, (dentysta) ul. Słowackiego 18.
Bierer Rubin, Podlewskiego 9.
Bikeles Gustaw, Słowackiego 6.
Bikeles Eliasz, Kurkowa 9.
Bocheński Kazimierz, (chor. kobiece) Akademicka 21,
Bodek Joahim, Zielona 54.
Bohosiewicz Teodor (dentysta), prof. un. 3-Maja l. 12.
Breiter Rudolf, (akuszer), Akademicka 26.
Brill Marcin, pl. Akademicki 4.
Brzeski Jan (dentysta), Akademicka 3,
Buchwald Maurycy, Dekerta boczna 5.
Bund Marek, Żółkiewska 33.
Bylicki Władysław pr. un. (akuszer), Bielowskiego 5
Chajes Józef, (akuszer), Jagiellońska 24.
Chrząszczyński Jerzy, Piekarska 52.
Cieszyński Antoni, prof. uniw. (dentysta) Fredry 7.
Csala Ludwik, św. Zofii 17.
Czaczkes Natan, Łyczaków 61.
Czaczkowski Józef, Zimorowicza 12.
Czernecki Wincenty, (docent uniw.), Bielowskiego 1.
Czernecki Władysław, (dentysta), Bielowskigo 1.
Czyżewicz Adam akuszer, Chmielowa 2.
Dąbrowski Stefan, prof. uniw. Piekarska 52
Damm Albert, pl. Smolki 5.
Damański Emanuel, Grodecka 81.
Danielski Zygmunt, pl. Bernardyński 3.
Dattner Hugo (dentysta), Jagiellońska 15.
Daum Ludwik, (akuszer), Romanowicza 5.
Dębicki Klemens, Kopernika 42.
Dekański Stanisław, L. Sapiehy 54.
Demianowski Hadryan, Kraszewskiego 11a.
Diamand Zygfryd, Sykstuska 17.
Dmochowski Zdzisław, prof. un., ul. Jasna 8. (nie pr.)
Doliński Eugeniusz, (lekarz miejski) Grodecka 16
Doller Maurycy, Lindego 2.
Domaszewicz Aleksander, Piekarska 52.
Dornfest Abraham, Sykstuska 14.
Drak Juliusz, Szpital powszechny (nie prak.).
Drzymalik Sylwester, Sykstuska 50.
Dybuś-Jaworski August (okulista), Wałowa 25.
Ehrlich Dawid, Kopernika 12.
Elektorowicz Adam, Klinika wewn.
Fedak Wiktor, Łyczakowska 16.
Fels Izrael, Słoneczna 1.
Feuerstein Izydor, Zyblikiewicza 5.
Feuerstein Leon, Zyblikiewicza 5.
Feuerstein Nachman, Grodecka 1.
Fibich Stanisław, prof. Ak. wet, Franciszkańska 14.
Franke Maryan, (chor. wewn.) Wałowa 29,
Frankowski Walery, lekarz miejski, Pańska 27.
Fränkel Fanny, Gliniańska 12.
Fox Jan, Kulparków.
Frisch Józef, (chor. wen.), Wałowa 11.
Fuchs-Reichowa Franciszka, Jachowicza 15.
Fuchs Stanisław (dentysta), pl. Marjacki 9.
Gabel Wolf recte Wilhelm, Gródecka 87.
Gabryszewski Antoni, prof. un., oper., Senatorska 6.
Gajewski Stefan, asyst. Akad. wet. (nie prakt.).
Gemski Wolf, szpital izraelicki.
Georgeon Leon, Kulparków.
Gerus Kazimierz, pl. Akademicki 4, (latem w Truskawcu).
Giezelt Adolf, prof. Ak. wet., Winc. Pola 10.
Głuziński Antoni, prof., uniw., Pańska 18.
Gluziński Lesław, Akademicka 15.
Goldstein Naftali, Sykstuska 35.
Gottwald Leopold, dentysta, Akademicka 28.
Goździewski Stanisław, Klinika chorób dzieci.
Grabowski Miecz., prof. Ak. wet., Kochanowskiego 44.
Grob Wilhelm, Pasaż Fellerów.
Gracka Józef, (lekarz kolejowy), Asnyka 15.
Graf Jakób Józef, Żółkiewska 29.
Grek Jan, Romanowicza 5.
Greliński Adam, (drogi moczowe), Fredry 7.
Gross Karol, Boimów 5.
Grossek Zennon, Zaciszna 8.
Gröbel Emanuel, (Klinika położnicza), Pijarów 4.
Gruder Leon, (okulista) Romanowicza 7.

Gürsching Stanisław, Pańska 8.
Gwaraschwili Aleksander, Kulparków.

Haisig Karol, Ochronek 5.
Halban Henryk, prof. uniw., Kraszewskiego 5.
Handwerker Salamon, Jagiellońska 16.
Helfer Władysław, dentysta, Kopernika 5.
Herman Maksymilian, (operator) prof. un., Pańska 3,
Hermelin Eliasz, (akuszer), pl. Smolki 5.
Hescheles Izydor, Słowackiego 4.
Hojnacki Władysław, (akuszer), Słowackiego 14.
Hołobut Teofil, Szbital powszechny.
Hołodyński Jerzy, (okulista), Romanowicza 16.
Hornowski Józef Stan, Kulparków (nie prak.).
Hornung Karol, 29. Listopada 44a.
Hückel Julian, (lekarz kolejowy), Leona Sapiehy 25.

Igel Henryk, okulista, Kcpernika 12.
Ihnatowicz Ludwik, Sykstuska 25.

Jakliński Henryk, Łyczaków 103.
Jakubowski Karol, dentysta, ul. Sienkiewicza 3.
Jakowicki Władysław, klinika położnicza (nie prak.).
Janda Franciszek, radca ces., Zielona 6.
Janiczek Rudolf, (dentysta), Torosiewicza 19.
Jankowski Wiktor (dentysta), Hetmańska 12.
Jaszczurowski Kaz., lek. miejski, Grodzickich 2.
Jedliczka Michał, klinika chirurg., Pijarów 4.
Jeger Izaak, pl. Katedralny 3.
Jonas Maks, Akademicka 11, (nie prak.).
Jurasz Antoni, prof. uniw. (ch. gardła), Czarneckiego 4.

Kaczorowski Bronisław (dentysta), Małeckiego 5.
Kasprzycki Tadeusz, dentysta, Romanowicza 3.
Katzner Leon, dentysta, Karola Ludwika 35.
Kicki Tytus, okulista m., Rutowskiego 12.
Kielanowski B., lek. m., Łyczakowska 101.
Kikinger Edward, pl. Bernardyński 2a.
Kobryński Włodzimierz, Rynek 41.
Kohlberger Władysław, wicepr. Izby, dyr. zakł. Kulparków.
Konopacki Mieczysław, Piekarska 52, (nie prakt.).
Kordasiewicz Emil, Czarnieckiego 26.
Korman Jakób, Grodzickich 1.
Kośmiński Fran., (akuszer), prof. uniw., Batorego 38.
Kotiers Zdzisław, (chor. skórne), Jabłonowskich 2.
Kowalski Edmund, Bonifratrów 4. (doc. uniw.).
Kretz Bernard, Sykstuska 56.
Kruszyński Władysław, Asnyka 9.
Kucharski Piotr, (choroby dzieci), pl. Akademicki 2.
Kucera Paweł, prof. uniw, Jasna 8, (nie prak.).
Kulczycki Aleksander, Grodecka 66.
Kwiatkiewicz Stanisł. (akuszer), Zyblikiewicza 12.

Landau Fryderyk, Hetmańska 24.
Lateiner Emil (dentysta), Kopernika 7.
Lauterstein Lazar, Zyblikiewicza 2.
Lauterstein Wilhelm, Wałowa 11.
Lecewicz Bolesław, Głowińskiego 3.
Lechowicz Wolf, Żółkiewska 27.
Legeżyński Wiktor, fizyk miej., św. Michała 8. nie praktykuje.
Lehm Samuel, Rzeźnicka 14 (nie praktykuje).
Lenartowicz Jan, Akademicka 21.
Leńko Zenon (operator), Asnyka 1
Leszczyński Roman, (chor. skórne), Wałowa 23.
Lewandowski Kazimierz (dentysta), pl. Halicki 7.
Lewicki Henryk, Tarnowskiego 7.
Lewicki Stanisław, 3 Maja 21, (latem w Krynicy).
Lewin Adolf, Grodecka 88.
Lickendorf Ignacy, Piekarska 3.
Lilien Norbert, (chor. dzieci), Sykstuska 23.
Linkówna Zofia, Czarneckiego 12.
Lipski Kazimierz, (zast. insp. szp. kr.), Obozowa 4.
Litwinowicz Orest, Romanowicza 3.
Litwinowicz Tadeusz, lek. miejski, Żółkiewska 62.
Löw Adolf, Grodecka 54.
Ludwig Stanisław, Chorążczyzna 16.

Łaba Roman, Pijarów 4.
Łukasiewicz Włodzim., prof. uniw., Sykstuska 43, (dermatolog).

Machek Emanuel, prof. un., okulista, Akademicka 11.
Madejewski Waleryan, Wałowa 11.
Mahl Fryderyk, Koralnicka 8, (dermatolog).
Majewski Adam, Dwernickiego 3 (sanatoryum).
Maliszewski Hieronim, Kulparków.
Margulies Maksymilian, Pańska 21.
Marischler Juliusz, prof. uniw., Chorążczyzna 16.
Markowski Józef, Piekarska 52.
Markowski Zygmunt, Piekarska 40, (prof. Ak. wet.).
Mars Antoni, prof. uniw. (akuszer), Akademicka 23.
Mayer Józef, Kochanowskiego 24, (latem w Musznie).
Mazanek Ignacy, Sapiehy 6.
Mehrer Henryk, dyr. szp. izr., św. Michała 3.
Mehrer Franciszek ul Trybunalska 1.
Meisels Juliusz, Trzeciego Maja 12, (Zakład roent.)
Meisels Samuel, (choroby dzieci), Sykstuska 35.
Meschel Józef (dentysta), Sykstuska 32.
Michałowicz Mieczysław, Zyblikiewicza 31.
Mikołajski Szczepan, Śniadeckich 6.
Mintz Ignacy (dentysta), Kopernika 3.
Moszkowicz Jakób, Akademicka 28.
Mund Ignacy, Żółkiewska 17, (nie prak.).
Musiał Albini, okulista, Pijarów 4.
Müller Emil, insp. kr. szp. Wydział krajowy.
Münzer Jakób, Słowackiego 6.

Nelken Jan, Kulparków.
Neufeldówna Bronisława, Kulparków.
Niementowski Janusz, Mikołaja 23.
Notz Juliusz, Grodecka 95.
Nowicki Witołd, doc. uniw. Piekarska 52, (nie prakt.).

Oberländer Samuel, pl. Smolki 1.
Obmiński Ksawery, L. Sapiehy 5, (latem w Marienb.).
Offe Jakób, Halicka 21.
Ogórek-Pankowa Flora Mira, Senatorska 5.
Orzechowski Kazimierz, doc. un. (chor. nerw.). Romanowicza 3.
Ostrowski Tadeusz, (operator), św. Józefa 3.
Owczarski Bronisław, Piekarska 39.

Paklikowski Bronisław, (akuszer), Łyczakowska 5.
Pańczyszyn Maryan, Piekarska 52. (nie prakt.)
Panek Kazimierz (nie prakt.), Senatorska 5.
Papée Jan, (chor. skórne), prez. Izby lek. wschod.-galic., Adama Asnyka 3.
Penzias Maurycy, Sykstuska 9, (Zakł. roent.).
Pfau Ascher, (dentysta), Żołkiewska 26.

Pfau Lippe, Cłowa 14.
Philipp Emil, Wolność 12, (nie prakt.).
Piasecki Eugeniusz, doc. uniw.), Ossolińskich 11.
Pilewski Oskar, (chor. wen.), Zielona 6.
Pisek Wilhelm, radca med., Kraszewskiego 19.
Podlewski Kazimierz Poraj, (ch. skór.), Zimorowicza 5.
Pogonowska Marya, (chor. skór). Asnyka 6.
Pohorecki Andrzej, Akademicka 11.
Popielski Leon, prof. un. (nie pr.), Piekarska 52.
Praschil Tadeusz, Potockiego 11, (latem w Truskawcu).
Progulski Stanisław, (chor. dzieci), Czarnieckiego 3.
Prus Jan prof. uniw., Chorążczyzna 12.
Przyjemski Adam. akuszer, Pańska 15.

Quest Robert, Rynek 37.

Raczyński Jan, prof. un., (chor. dzieci), Romanowicza 5.
Raff-Rothfeldowa Franciszka, dentystka, Pańska 3.
Rapp Leon, Wałowa 31.
Rappaport Maryan (akuszer), Sykstuska 35.
Rappaport Szymon (dentysta), Sykstuska 9.
Rechen Leon, Sobieskiego 15.
Rechen Zygmunt, Kulparków.
Reichenstein Marcin (dentysta), Łyczakowska 4.
Reichenstein Marek, Kopernika 14.
Reinhold Jonasz, Sykstuska 29, (chor. uszu).
Reinhold Zygmunt (dentysta), Sykstuska 46.
Reiss Wiktor (okulista), 3. Maja 12.
Reizes Dawid, Sykstuska 36.
Reizes Emanuel, Jachowicza 15.
Rencki Roman, prof. uniw., Romanowicza 3.
Rosenthal Otto, Karmelicka 8, (nie prakt.).
Rosmarin Henryk, Podlewskiego 10.
Rosner Ignacy, pl. Dąbrowskiego 4.
Rosner Jan, chor. wewn., Nabielaka 26.
Roth Alfred, Żółkiewska 15.
Rothfeld Jakób, Pańska 3.
Rubin Aron, Wałowa 11a.
Ruff Salomon (operator), Słowackiego 8
Rydygier Ludwik, prof. uniw. (oper.), Mickiewicza 14.

Sabat Bronisław, (Zakład roent.), Grodzickich 4.
Sabatowski Antoni, Asnyka 2.
Safian Łukasz, lekasz kolejowy.
Sandauer Ignacy (dentysta), Sykstuska 16.
Sawicki Edward, Kochanowskiego 30.
Schellenberg, Leopold (akuszer), Fredry 6.
Schmar Jan (dentysta), Batorego 34.
Schmelkes Maksymilian, Brajerowska 5.
Schneider Karol (dentysta). Asnyka 11.
Schneider Natan, Kościuszki 24.
Schneidrowa-Kalmus (lek. chor. kob.), Kościuszki 24.
Schönfeld Jakób (chorób dzieci) Pańska 8.
Schönberg-Gemska Marya, Szpital izr. (nie prakt.).
Schramm Hilary (operat.) prof. un., Kraszewskiego 19a.
Schreiber Witołd, Akademicka 23.
Selzer Jakób, (operator), Pańska 9.
Selzer Józef., Asnyka 10.
Selzer Marcin, Halicka 21.
Selzer Zygmunt, Skarbkowska 7.
Senensieb Marek (dentysta), Kilińskiego 3.
Serbeński Waleryan, lek. miej., pl. Dąbrowskiego 4
Serkowski Włodzimierz, dentysta, Koralnicka 6.
Siengalewicz Sergiusz, Piekarska 52.
Sielski Feliks (akuszer), Akademicka 8.
Sieradzki Włodzimierz, prof. uniw., Jasna 8.
Silberstein Emil, Sykstuska 34.
Silberstein-Diamandowa Zofia, Sykstuska 17.
Singer Emanuel, Kotlarska 7.
Skałkowski Bronisław (akuszer), św. Zofii 37.
Skrowaczewski Paweł, (chor. uszu) Wałowa 11.
Sochański Józef, radca med., Pańska 2.
Sochański Henryk, Pańska 2 (nie prakt.).
Sohn Izaak, Łyczakowska 65, (nie prakt.).
Sokal Klemens, Asnyka 3, (nie prakt.).
Sołowij Adam, prof. uniw., (akuszer) Romanowicza 7.
Sołtysik Mieczysław, św. Mikołaja 21.
Spalke Zygmunt, Klementyny Tańskiej 1.
Sprecher Ozyasz, Karola Ludwika 35.
Stachiewicz Teofil, Pańska 17.
Stanowski Karol, Łyczakowska 34.
Starzewski Józef, dyr. szpit. kraj., Piekarska 83 (nie praktykuje).
Stauber Salamon, Mikołaja 11.
Steizing Zdzisław, Piekarska 52, (nie prakt.).
Stobiecki Zygmunt, (dentysta), Lindego 2.
Stockknopf Juliusz, Słoneczna 11.
Stricker Abraham, Dominikańska 4, (nie prakt.).
Stroński Bronisław, Szpital powszechny.
Stumpf Władysław, Kulparków.
Świątkiewicz Mich. Stan., dermatolog. Piekarska 1b.
Świtalski Mieczysław, (chor. nerwowe), Pańska 11.
Świtalska Julia, Szpital powszechny.
Szadkowski Piotr, (dentysta) Kopernika l. 14.
Szczepański Zdzisław, (chor. w.), Pańska 18.
Szczurkowski Stanisław, (lek. kolej.), 29. Listop. 14.
Szpilman Józef, rektor Ak. weter. (nie prakt.).
Szymański Henryk, Długosza 15. (lekarz kolejowy).
Szymonowicz Władysław, prof. uniw., Pańska 18.

Taniaczkiewicz Konstanty, Bogdanówka 1.
Tennenbaum Salamon, ul. Zielona l. 17.
Torczyński Teofil, Kulparków.
Toczyski Franciszek, (okulista) Pańska 3.
Tomaszewski Zdzisław, Senatorska 6.
Treściński Karol, Wagilewicza 1.
Trzcieniecki Kazimierz, (chor. uszu i nosa). Asnyka 1

Urich Joachim, dentysta, Kopernika 12.

Voit Michał, Hausnera 11a.
Vrabetz Tytus, Szpital powszechny.

Wachnianin Miron, Leona Sapiehy 6.
Wachtel Antoni, (choroby dzieci), Romanowicza 16.
Wallach Zygmunt, Wałowa 30.
Walichiewicz Tadeusz, Fredry 4.
Wątorek Adolf, L. Sapiehy 21.
Wechsler Emil, Fredry 9.
Węgrzynowski Lesław, Akademicka 15.
Węgrzynowska Stella, Akademicka 15.
Wern Leon, Piaskowa 1.
Wein Henryk (akuszer), Kopernika 11.
Weinreb Mojżesz (akuszer), Sykstuska 23.
Wernicki Kazimierz, lek. miej., Kopernika 42.
Wiczkowski Józef, prof. uniw., Kościuszki 4.
Wiezer Ignacy, Halicka 21.
Wiktor Michał, (dentysta), pl. Maryacki 7.

Willer Abraham, Kazimierzowska 25
Willner Zygmunt, L. Sapiehy 87.
Wojtkowski Jan, Kąpielna 6, (Zakład Kisielki).
Wolf Aron, (operator), Kraszewskiego 5.
Woszczyński Julian, Kulparków.
Wyhowski Władysław, Bielowskiego 5.
Wyrzykowski Kazimierz, Batorego 38.

Żabłocki Stanisław, Kl. Tańskiej 3.
Zagórski Roman, Kulparków.
Zakreis Franciszek, Grodecka 66.
Zakrzewski Józef, św. Mikołaja 10.
Zaleski Teofil, Sykstuska 49.
Zaczek Jan, Bonifratrów 12, (nie prakt.).
Zaorski Bronisław, Pola Wincentego 8.
Zaręba Antoni, św. Mikołaja 21.
Zgórski Kazimierz, radca med., Asnyka 6.
Ziembicki Witold, Bielowskiego 6.
Zion Oswald (okulista), Sykstuska 21.
Zipper Henryk, (dentysta), Akademicka 23.

Patronowie chirurgii.

Beschloss Maksymilian, ul. Żółkiewska 30.
Kreiner Emanuel, ul. Strzelecka 2.
Kurzer Łazarz, Żółkiewska 45.

Lekarze weterynaryjni.

Biliński Włodzimierz, st. wet. pow., Niemcewicza 7.
Dalkiewicz Mieczysław, kraj. ref. wet., Łyczakowska 58.
Falk Herman, lek. wet. w rzeźni miej. Żółkiewska 151.
Fedorowicz Włodzmierz, inspektor wet. w Namiestnictwie.
Fibich Stanisław, prof. akadem. weteryn. ul. Franciszkańska 14.
Fried Seweryn, miejski lek. wet., ul. Zyblikiewicza 51.
Gajewski Stefan, dr. med., asystent Akademii weterynaryjnej.
Gizelt Adolf, prof. akad. wet. ul. Pola 10.
Gottlieb Aleksander, miejski naczelny lekarz weterynaryjny, Małeckiego 4.
Grabowski Mieczysław, dr. med., prof. akad. wet., ul. Kochanowskiego 67.
Gregorowicz Dominik, asyst. wet. w rzeźni miejskiej, Żółkiewska 67.
Hajdukiewicz Józef Maryan, insp. wet. w Namiestnictwie.
Herasymowicz Dyonizy, emer. insp. weter. w Namiestnictwie.
Hołobut Teofil, doc. Akad. wet. Teatyńska 3.
Kałkowski Józef, insp. wet. w Namiestnictwie.
Koczorowski Gothard, asyst. wet. w Namiestnictwie.
Kretowicz Paweł, prof. Ak. wet., Kochanowskiego 70.
Królikowski Stanisław, prof. Akad. weterynaryi, Kochanowskiego 67.
Kruczkowski Sylwester, st. lek. wet. w Namiestnictwie.
Krüger August, wet. Tow. gosp., ul. Sykstuska 16.
Krynicki Stanisław, star. lek. wet., Kurkowa 22.
Krzyształowicz Adam, dyrektor rzeźni miej. Rzeźnia miejska.
Kulczycki Włodzimierz, dr. prof. akad. wet., ul. Kochanowskiego 30c.
Kwieciński Jan, lek. wet. w Namiestnictwie.
Lang Henryk, dr. wet., insp. wet. w Namiestnictwie.
Lubliner Leon, lek. pow. wet. w Namiestnictwie.
Markowski Zygmunt, prof. Akad wet., Piekarska 40.
Nowakowski Stanisław, asyst. wet. w rzeźni miej., Rzeźnia miejska.
Orzeł Kazimierz, asyst. Akad. wet.
Panek Kazimierz, dr. med. prof. akad. wet., Senatorska 5.
Piasecki Wład., lek. wet. p., ul. A. Potockiego 102.
Pilch Antoni, insp. wet. w Namiestnictwie.
Piskorski Jan, insp. wet. w Namiestnictwie.
Płaczek Adam, lek. weter. w rzeźni miej., Żółkiewska 83.
Ponicki Franciszek, kraj. ref. wet., Lelewela 8.
Przybyłkiewicz Stanisław, docent Akad. wet, Wagilewicza 2.
Sidełko Seweryn, asyst. Ak. wet., Tarnowskiego 19.
Szpilman Józef, dr. med., rektor akad. wet., Akademia weterynaryi.
Terlecki Eugeniusz, miej. lek. wet., Łyczakowska 16.
Wilk Stanisław, asyst wet. w Namiestnicrwie.
Wojciechowski Mieczysław, st. lek. pow. wet. w Namiestnictyie.
Wojcicki Bron., lek. pow. wet., w Namiestnictwie.
Zenkner Jan, asyst. Akad. wet.
Zörner Ferdynand, st. lek. wet. w Namiestnictwie.

Apteki.

Aschkenazy Adolf i dr. Salomon Weinberg, apteka „pod złotym słoniem“, ul. Żółkiewska 4.
Beiser J., apteka „pod Opatrznością“, ul. Karola Ludwika 23.
Berger Karol i Fuchs Zygmunt, Rynek 18.
Brückner Edward, apteka „pod Barankiem“, ul. Leona Sapiehy 21., zarz. Wł. Sarkissiner.
Dewechy F., „pod Temidą“ ul. Sykstuska 36.
Ebrbar Antoni, apt. „pod rzymskim cesarzem Tytusem“, ulica Łyczakowska 3.

Düll Karol, apt. pod Aniołem Stróżem ul. Pańska 14.
Ettinger Marek, pl. Gołuchowskich.
Groblewski Antoni, aptek. ul. Hetmańska 8.
Hay Szymon, apteka „pod złotym Lwem", ulica Kaźmierzowska l. 31.
Jezierski Emil, apteka „Hygiea", ul. Gródecka 30, dzierżawca Baruch Scheinbach.
Kajetanowicz Szymon, „pod białym orłem", ul. Słoneczna 1.
Krzyżanowski M., apteka „pod gwiazdą", (dawniej Mikolascha) ul. Kopernika 1.
Lewicki Wiktor, Bajki 23.
Lisowski Jan, apteka, „pod sokołem" ul. Łyczakowska 57.
Łazowski Mieczysław, apteka „pod Archaniołem", ul. Grodecka 79.
Łopatyński Jan, (spadkobiercy), apteka „pod Koleją", Bogdanówka.
Madeyski E., apt. „pod Matką Boską", ul. Zielona 33, dzierżawca Ozyasz Tennenbaum.
Markowicz Antoni, apteka „pod św. Zofią" ul. Zyblikiewicza 50.
Oberhard Aleksander, apteka „pod Zgodą", Zamarstynowska 54, zarz. Henryk Wohl.
Oberländer Maurycy, apteka centralna, Piekarska 45.
Piepes-Poratyński Jan dr., apteka „pod węgierską koroną", pl. Bernardyński 1.
Pilewski Karol, apteka „pod świętym Duchem" ul. Akademicka l. 28., dzierż. Wład. Dobrzański.
Rubel Herman i Apolonia i dr. Artur i Helena Feuersteinowie, Maks Philipp, apteka „pod srebrnym orłem", ul. Krakowska 23.
Sklepiński Karol, (apt. cyrkularna), ul. Grodzickich 2.
Thader Ottmar, apteka „pod św. Anną" Janowska 52.
Wewiórski Ludwik dr., apteka „pod złotym orłem", ul. Halicka 5.
Zarzycki Tytus dr., apteka „pod nadzieją", ul. Żółkiewska 61.

Wykaz ulic i placów.

Adamowa, III z ul. Żółkiewskiej, do Gabryelówki.
Akademicka, I. z pl. Marjackiego do pl. Akademick.
Akademicki pl., I. u wylotu ulic Akademickiej, Fredry i św. Mikołaja.
Alembeków, III. od ul. Szpitalnej do ul. Kotlarskiej.
Anczewskich, I. od ul. Sadownickiej do Polnej.
Anny św. II. od ul. Kaźmierzowskiej do ul. Jachowicza.
Antoniego (św.), IV. z ul. Łyczakowskiej do ul. Kurkowej.
Arciszewskiego, III., od ul. Weteranów do ul. Inwalidów.
Arsenalska, M. z pl. Dominikańskiego do ul. Podwale.
Asnyka Adama, IV. od ul. Pańskiej do Klonowicza.
Badenich, II. od ul. Ujejskiego do ul. Matejki.
Bajkach (Na), II. z ul. A. Potockiego do Sadownickiej.
Balonowa, III. z ul. Żółkiewskiej do ul. Zamarstynowskiej.
Bandurskiego ks. biskupa, od ul. Gipsowej do Listopada (dawniej Ogrodowa).
Barska, II. od ul. Gródeckiej do ul. Krótkiej.
Batorego Stefana, I. z pl. Halickiego do ul. Pańskiej.
Beisera, III. z ul. Czackiego do ul. Rybiej.
Bema Józefa, II. z ul. Gródeckiej do Janowskiej.
Bema Józefa plac, II, przy ul. Bema.
Benedyktyńska, III. z pl. Strzeleckiego do pl. Benedyktyńskiego.
Benedyktyński plac III. u wylotu ulic Benedyktyńskiej, Czackiego i Szkarpowej.
Berka Joselewicza, III. od ul. Słonecznej do ul. Źródlanej.
Bernardyńska ul. M. od ul. Sobieskiego do Wałowej.
Bernardyński pl., I. u wylotu ulic, Serbskiej, Czarnieckiego, Piekarskiej, i Pańskiej.
Bernsteina, III. od ul. Kaźm. do ul. Rappaporta.
Białohorska od ul. Janowskiej do wsi Białohorszcza.
Bielowskiego Aug., ul. I. od ul. Chorążczyzny do Sienk.
Bielosko folwark, I. za rogatką Stryjską.
Bilczewskiego ks. arcyb. plac, I. (dawny pl. Solarni) koło kościoła św. Elżbiety.
Bilińskich, II, od ul. Gródeckiej do Polnej.
Blacharska, M. z pl. Wekslarskiego do ul. Ormiańskiej.
Błonie, II. z ul. Gródeckiej na Janowską
Boczkowskiego Kaspra, II, od ul. Gródeckiej ku ul. Kordeckiego.
Boczna, II. z ul. Brajerowskiej ku Krasickich (zamknięta)
Bodnarówka, folwark za rogatką Stryjską.
Bogdanówka, II. od rogatki Gródeckiej na zachód.
Bogusławskiego, I. z ul. Pełczyńskiej do ul. św. Łazarza.
Boimów, M. z ul. Teatralnej do ul. Za zbrojownią.
Bojowa, III. łączy ul. Marcina z ul. Ogrodnicką.
Bolesława Chrobrego, II. łączy ul. Potockiego z ul. 29. Listopada.
Bonifratrów, IV. pierwsza poprzeczna między Hoffmana a Głowińskiego.
Borkowskich-Dunin, II. od ul. Polnej do ul. 29. Listopad,
Bourlarda, I. od ul. Batorego ku Akad. (bez wyjścia).
Bożnicza, III. z Targowicy zbożowej do ul. Żółkiewskiej.
Brajerowska, III. z ulicy Kaźmierzowskiej do Mickiewicza.
Bramką (Pod), III. z ul. Żółkiewskiej do Smerekowej
Brygidzka, II. łączy ul. Karną z ul. Słoneczną.
Bułgarska, I. łączy ul. Pełczyńską z ul. Obertyńską.
Cebulna, II. z pl. Krakowskiego do ul. Bożniczej.
Cechowa III. między ul. Słoneczną a Gazową.
Cetnerowska, IV. z ul. Łyczakowskiej do Cetnerówki.
Chmielowskiego P., I. z ul. Mochnackiego do Kaleczej.
Chocimska boczna od ul. Grodeckiej do Niemcewicza.
Chodkiewicza, II. od ul. Nabielaka do A. Potockiego.
Chodorowskiego, I. od ul. św. Łazarza do ul. Wronowskich.
Chorążczyzna, I. od ul. Krzywej do ul. Ossolińskich.
Chorążczyzny plac, I, (zob. Dąbrowskiego Wacł. plac.)
Chrzanowskiej, II. z ul. Kopernika do ul. L. Sapiehy,
Cicha, I. z pl. Dąbrowskiego Wacł. ku ul. Ossolińskich, (bez wyjścia).
Cłowa, IV. z placu Cłowego do ul. Piekarskiej.
Cłowy plac, IV. przy ul. Czarnieckiego.
Cmentarna, II. z ul. Szeptyckich do cment. Grodeckiego
Cytadeli, I. z ul. Ossolińskich do Cytadeli.
Czachowskiego II. między ul. Rycerską a Trauguta.
Czackiego, III. z pl. Benedyktynek do Star. Rynku.
Czarna, III. z ul. Starozakonnej do pl. św. Teodora.

Czarnieckiego, M. I. IV. z placu Bernardyńskiego do ul. Teatyńskiej.
Częstochowska II. między ul. Kordeckiego a Świętokrzyską.
Czysta, I. łączy ul. Widok z ul. Kadecką.
Czwartaków, II. łączy ul. Pod Stoczkiem z ul. Szymonowiczów.
Daniłowiczów, II. łączy ul. Borkowskich z ul. Polną.
Dąbrowskiego H., I. z ul. Stryjskiej do ul. Pułaskiego.
Dąbrowskiego Wacława, pl., I, z ul. Chorążczyzny do ul. Sienkiewicza
Dębem (Pod), III. z ul. Źródlanej do Słonecznej.
Dekerta, II. od ul. Leszczyńskiego do ul. Bema.
Długosza, I. z ul. św. Mikołaja do ul. Supińskiego.
Dobrzańskiego Jana, IV. przecznica między ul. Łyczakowską a Pijarów.
Dojazdowa, II. z ul. Głowackiego do Bema.
Domagaliczów, IV. boczna od ul. Ochronek.
Dominikańska, M. z Rynku do pl. Dominikańskiego.
Dominikański pl., M. przed kośc. OO. Dominikanów.
Domsa, II, od ul. św. Teresy do ul. Szeptyckich.
Duninów Borkowskich, II. z ul. Polnej do 29. listopada
Ducha św. plac, M. między ul. Teatralną i Hetmańską.
Dwernickiego J., I. z ul. św. Zofii do ul. Snopkowskiej.
Dwudziestego dziewiątego Listopada, od ulicy Leona Sapiehy do Kulparkowa.
Dylewskich, I. przedłużenie ul. Kadeckiej między szkołą Kadecką a przyszłym miejsk. Zakł. sierót.
Działyńskich, II. od ul. Gródeckiej do ul. Szeptyckich.
Dzieduszyckich, M. z ul. Teatralnej do Hetmańskiej.
Franciszkańska, IV. od ul. Kurkowej do Łyczakowskiej.
Franciszkański plac, zob. Gwardyi narodowej plac.
Fredry, I. od ul. Batorego do pl. Akademickiego.
Frydrychów, I. od ul. Lelewela do Kaleczej.
Furmańska, II. od ul. Karola Ludwika, do ulicy Kaźmierzowskiej.
Gabryjelówce (Na); III. z ul. św. Marcina do Adamowej.
Gaszyńskiego, I. od ul. Zielonej do bursy Grunwal.
Gazowa, III. z ul. Słonecznej do zakładu gazowego.
Gęsia III. z ul. Kazimierzowskiej do pl. Rzeźni.
Gipsowa, II. od ul. Sadownickiej do Błotnej.
Gliniańska, IV. między Łyczakowską a Piekarską.
Głęboka, II. z ul. Leona Sapiehy do ul. na Bajkach.
Głowackiego B., II. z ul. Gródeckiej do ul. Dojazdowej.
Głowińskiego, IV. z ul. Łyczakowskiej do Piekarskiej.
Goldmana Bernarda, II. łączy ul. Janowską z ul. Pilichowską.
Gołąba Andrzeja, IV. od ul. Hofmana do Głowińskiego.
Gołuchowskich pl., M. między ul.: Karola Lud., Kaźmierzowską, Hetmańską i Wałami Hetmańskimi.
Górska, I. przecznica między ul. Widok a ul. Małachowskiego.
Grecka, I. łączy ul. Pełczyńską z ul. Obertyńską.
Grochowska, II. pierwsza boczna od ul. 29. Listopada na t. zw. Franzówce.
Gosiewskiego, IV. od ul. Sakram. do J. Kochanowskiego.
Gródecka, II. z ul. Kaźmierzowskiej do rogatki.
Grodzickich, M. z Rynku do pl. Strzeleckiego.
Grozwaiera Marcina, II, łączy ul. Potockiego z ul. Murarską.
Grottgera, IV. z ul. Łyczakowskiej do Franciszkańskiej.
Grunwaldzka, od ul. Sadowniczej do 29. listopada.
Gwardyi narodowej plac, IV, między ul. Kurkową, Karmelicką i Franciszkańską.
Halicka, M. z Rynku do pl. Halickiego.
Halicki pl., M. między pl. Marjackim i pl. Bernardyńskim
Hausmana Pasaż, II. między ul. Sykstuską, Karola Ludwika i Trzeciego Maja, (w hotelu Grand).
Hausnera Ot., IV. od ul. Łyczakowskiej do ul. Pijarów.
Heninga, IV. boczna ul. Łyczakowskiej koło nr. 83.
Herburtów, I. boczna ul. Kadeckiej.
Hetmańska, M. od pl. Marjackiego do pl. Gołuchowskich.
Hermana Jakóba (dawniej Młynarska) od Zamarstynowskiej półkołem.
Hofmana Op., IV. od ul. Łyczakowskiej do ul. Piekarskiej.
Inwalidów, III. z ul. Źródlanej do ul. Kleparowskiej.
Issakowicza, II. od ul. A. Potockiego do drogi Wuleckiej.
Jabłonowskich, I. z ulicy Zielonej do Stryjskiej.
Jachowicza, II. między ul. Bernsteina a Kleparowską.
Jacka św., I. od ul. Jabłonowskich do ul. Zielonej.
Jadwigi królowej, II. od ul. Gródeckiej do Kordeckiego.
Jagiellońska, II. z ul. Karola Ludwika do pl. Smolki.
Jałowiec, IV. za rogatką Łyczakowską.
Jana św., III. od Starego Rynku do ul. Lwiej.
Janowska, II. od ul. Kaźmierzowskiej do rogat. Janowsk.
Japońska, II. boczna ul. Głębokiej.
Jasna, I. łączy ul. Zieloną z ul. Kochanowskiego.
Jozafata (św.), II. z ul. Gródeckiej do Szeptyckich.
Józefa św., IV. z ul. Słodowej na Kurkową.
Jura (św.) plac, II. przed cerkwią metrop. tego im.
Jusglacówka, (Jusgladówka) I. za rogatką Stryjską.
Kącik, I. łączy ul. Zyblikiewicza z ul. Jabłonowsk
Kadecka I. z ul. Pełczyńskiej do Stryjskiej.
Kadiego, IV. łączy ul. Piekarską z ul. Pijarów,
Kalecza, I. z ul. Zimorowicza do Cytadeli.
Kamienna, I. z ul. Pańskiej do Batorego.
Kamińskiego, M. z ul. Krakowskiej do Teatralnej.
Kampiana, I. z ul. Kochanowskiego do Zielonej.
Kąpielna, III, z ul. Żółkiewskiej do Zakładu Kisielki.
Kapitulny plac, M. w około kościoła Archikatedralnego.
Karaicka, III. od ul. Żółkiewskiej ku Podzamczu.
Karmelicka, IV. z ul. Czarnieckiego do pl. Gwardyi nar.
Karna, II. z ul. Kaźmierzowskiej do ul. Szpitalnej.
Karola Ludwika, II. od pl. Marjackiego do pl. Gołuchowskich.
Karpacka I. przecznica między ul. Królewską a Kordyana.
Karpińskiego, II. z pl. św. Jura do ul. Leona Sapiehy
Kasztelańska łączy ul. Grodecką z ul. Niemcewicza
Kaźmierzowska, II. z pl. Gołuchowskich do ul. Krasickich
Kilińskiego, M. z ul. Hetmańskiej do Teatralnej.
Kingi św., III. z Żółkiewskiej do Marcina.
Kisielki, III. od ul. Teatyńskiej do zakładu Kisielki.
Klasztorna, III. z ul. Teatyńskiej na Wysoki Zamek.
Kleinowska, II. z ul. Sykstuskiej do ul. Kraszewskiego.
Kleparowska, II. od Janowskiej do granicy miasta.
Klonowicza, IV. od ul. Kochanowskiego do ul. Piekarsk.
Kłuszyńska, IV. od ul. Łyczakow. (l. 48) do Pijarów.
Kochanowskiego Jana, IV. z ul. Batorego na Pohulankę.
Kohnowska, III. z pl. Strzeleck. do ul. Benedyktyńskiej.
Kołłątaja, II. z pl. Smolki do ul. Kaźmierzowskiej.
Konopnickiej Maryi, IV. przecznica między ul Łyczakowską a Pijarów.

Kopalna, IV. z ul. Łyczakowskiej w pole.
Kopernika, I. II. z pl. Marjackiego do drogi Wuleckiej.
Kopcowa, IV. z ul. Teatyńskiej na Kopiec.
Koralnicka, I. z pl. Akademickiego do ul. Zimorowicza.
Kordeckiego, II. od pl. Bema do ul. na Błonie.
Kordyana I. boczna ul. Zielonej do Bursy Grunwaldz.
Korniaktów. M. z ul. Krakowskiej do ul. Teatralnej.
Korzeniowskiego, II. od ul. Alembeków do ul. Berka.
Kosynierska I. przecznica między ul. Kadecką a Wulecką.
Kościelna, III. z pl. Krakowskiego do pl. Strzeleckiego.
Kościuszki, II. z ulicy Sykstuskiej do placu Smolki.
Kotlarska, II. z ulicy Berka do ulicy Szpitalnej.
Kotlarewskiego, II. boczna L. Sapiehy, naprzeciw gmachu żandarmeryi.
Kozielnicka, I. boczna od ul. Stryjskiej poza torem Cetnera.
Krakowska, M. z Rynku do placu Krakowskiego.
Krakowski pl., III. między ulicami: Krakowską, Żółkiewską, Teatralną i pl. Gołuchowskich.
Krasińskiego Zygmunta, I. boczna od ul. Hetmana Tarnowskiego, na t. zw. Rollerówce.
Krasickich, II. z ul. Mickiewicza do ul. Kaźmierzowskiej
Krasuczyn, I. za ul. Snopkowską.
Kraszewskiego, II. z ul. Słowackiego do ul. Kleinowskiej.
Krawiecka, M. z ulicy Sobieskiego do Wałowej.
Królewska I. łączy ul. Krasińskiego z ul. Zieloną.
Krótka, II, z ul. Gródeckiej do ul. Na Błonie.
Krupiarska, IV. z ulicy Łyczakowskiej w pole.
Krzemieniecka, II. od ul. Głębokiej do 29 Listopada.
Krzywa, II. z pl. Halickiego do ul. Chorążczyzny.
Krzywczycka, IV. z ulicy Łyczakowskiej w pole.
Kubasiewicza, z ul. Gródeckiej do ul. Szeptyckich.
Kulczyckiego, II. boczna od ul. Niemcewicza.
Kulparkowska droga. II. od rogatki grodeckiej do Kulparkowa.
Kurkowa, IV. z ulicy Czarnieckiego do Leśnej.
Kuszewicza Samuela, III. od ul. Młynarsk. do Zamarst.
Lelewela, I. z placu Akademickiego do ul. P. Chmielowskiego.
Lenartowicza, II. od ul. Kopernika do ul. A. Potockiego
Leśna, IV. z ulicy Słodowej na Longszanówkę.
Leszczyńskiego króla, II. z ul. Krótkiej do ul. Świętokrzyskiej.
Leona Sapiehy, I, II, z ul. Kopernika do Gródeckiej
Lindego, I. z ulicy Kopernika do ulicy Sienkiewicza
Listopada 29, II. od ul. L. Sapiehy do Kulparkowa
Lubieńska droga, II, z Gródeckiej do Kulparkowa.
Lubomirskich, III. boczna od ul. Piastów.
Lwia, III. ze Starego Rynku do ulicy Sieniawskije.
Łąckiego El. II. z ul. L. Sapiehy do Zofii Chrzanowskiej.
Łamana, III. z ul. Łaziennej na pl. Rzeźni.
Łazarza św., I. z ul. Kopernika do Cytadeli.
Łazienna, III. z placu Rzeźni do ulicy Bożniczej.
Łokietka, III. boczna ul. Młynarskiej
Łozińskiego Władysława, I. łączy pl. Akademicki. z ul. Batorego.
Łukasińskiego, M. z ul. Hetmańskiej do Teatranej.
Łukiewicza (droga), I. ul. Dwernickiego do ul. św. Zofii.
Łyczakowska, IV. z ulicy Czarnieckiego do rogatki.
Machabeuszów, III. z ul. Owocowej do ul. Bożniczej.
Mączna, IV. z ulicy Łyczakowskiej w pole.
Magazynowa, II. boczna od ul. Bema.
Maja Trzeciego, II. z ul. Jagiellońskiej do Słowackiego
Mała, boczna od ul. Słodowej.
Małachowskiego Godzimira, I. łączy ul. Czystą z ul Otwartą.
Małeckiego Ant., I. z ul. Zimorowicza ku ul. Lelewela.
Marcina św., III. z ulicy Żółkiewskiej do Zamarstynowa
Marka św., I. z ulicy Zyblikiewicza do ulicy Długosza
Marszałkowska, II. z ul. Mickiewicza do ul. 3-go Maja
Maryacki pl., M. między ulicami: Akademicką, Kopernika, Karola Ludwika, Hetmańską, Teatralną i pl. Halickim.
Maryi Magdaleny, II. od ul. A. Potockiego do ul Nabielaka.
Maryi Śnieżnej pl., III. koło kościoła tegoż imienia.
Matejki, II. z ul. Kleinowskiej do ul. Mickiewicza.
Mazurówka, IV. za cmentarzem Łyczakowskim.
Mejzelsa, III. z ulicy Kleparowskiej do Szpitalnej.
Michalskiego Michała, I. łączy ul. Zieloną i ul. Kochanowskiego.
Michała św., II. z ulicy Kościuszki (bez wyjścia).
Mickiewicza, II. z ul. Jagiellońskiej do pl. św. Jura
Miejska, II. boczna od ul. Bogdanówki.
Mikolascha Pasaż, II. między ul. Kopernika a Sienkiewicza.
Mikołaja św., I. z pl. Akademickiego do ul. Zyblikiewicza.
Miłkowskiego, IV. od ulicy Kochanowskiego w głąb ku Piekarskiej.
Miodowa, III. z ulicy Zamarstynowskiej do Słonecznej.
Misjonarska. III. z ulicy Żółkiewskiej do Pełtewnej.
Misjonarski plac, III. między ulicą Zamarstynowską a Słoneczną.
Młynarska, III. z ulicy Zamarstynowskiej półkołem do ul. Zamarstynowskiej (dziś Hermana Jakóba).
Modrzejewskiej Heleny, II. między ul. Grunwaldzką a Szymonowiczów.
Moniuszki, II. między ulicą Szopena a Brajerowską.
Mochnackiego Maurycego, I. z placu Akademickiego do ul. Supińskiego.
Murarska, II. z ulicy na Bajkach do ul. Szymonowicza.
Nabielaka, II. od ul. A. Potockiego ku drodze Wuleckiej.
Nenckiego, III. boczna ul. Szpitalnej.
Niecała, II. z ul. Brajerowskiej ku Krasickich.
Niemcewicza, II. od ul. Bema do ul. Kościopalni.
Nikorowicza Józefa, II. z ul. Leona Sapiehy do ul Ujejskiego.
Nowy Świat, II. łączy Głęboką z ul. Murarską.
Nowej Rzeźni, III. ze Zborowskiej do nowej Rzeźni.
Obertyńska, II. w bok od ul. Zyblikiewicza, obok stawu Panieńskiego.
Objazd, III. z ul. Zamarstyn. do ul. Żółkiewskiej.
Obozowa, I. od ul. Pełczyńskiej.
Obwodowa, II. druga boczna od ul. Listopada na t. zw. Franzówce.
Ochronek, IV. z ul. Jana Kochan. do ul. Sakramentek.
Ogórkowa, III. z ul. Studziennej do ul. Podzamcze.
Ogrodnicka, III. boczna ul. Bojowej.
Okólskiego Szymona, II. łączy ul. Murarską z ul. 29. Listopada.

Ormiańska, M. z ulicy Teatralnej do klasztoru OO. Dominikanów (zamknięta).
Orzechowa, III. z ul. Żółkiewskiej do ul. Podzamcze.
Orzeszkowej Elizy II. od ul. Sadownickiej do Gipsowej.
Ossolińskich, I. z ul. Kopernika do ul. Zimorowicza.
Ostrogskich, II. boczna ul. Bema.
Ostrołęcka, II. łączy ul. Potockiego z ul. 29. Listop.
Otwarta, I. łączy ul. Widok z ul. Dylewskich.
Owocowa, III. z ulicy Cebulnej do ulicy Smoczej.
Paderewskiego, II. od ul Krasickich do Brajerowskiej
Padury Tymka, boczna Sykstuskiej, naprzeciw biblioteki Baworowskich.
Panieńska, III. z ul. Zamarst. do ul. św. Marcina.
Pańska, I. IV. od ul. Czarnieckiego do ul. Zyblikiewicza i Zielonej.
Pasieczna droga, IV. za rogatką Łyczakowską.
Pasieki halickie, I. za Pohulanką.
Pasieki Łyczakowskie, IV. za Pohulanką.
Paulinów, IV. z ul. Łyczakowskiej do ul. Piaskowej
Pawła św., IV. z ul. Piekarskiej do ul. św. Piotra.
Pełczyńska, I. z ulicy Zyblikiewicza do drogi Wuleckiej.
Pełtewna, II. od pl. Rzeźni do ul. Kleparowskiej.
Piaskowa, IV. z ul. Słodowej do ul. Paulinów.
Piastów, III. z ul. Balonowej do Panieńskiej.
Piekarska, IV. z ul. Pańskiej do cmentarza Łyczakowskiego.
Piesza, III. z pl. Benedyktynek ku Szkarpom (zamk.).
Pijarów, IV. od ul. Głowińskiego do ul. Cetnerowskiej.
Pilichowska, II. z ul. Janow. do cmentarza izrael.
Pilnikarska, III. z ul. pod Bramką do Starego Rynku.
Piotra św., IV. z ulicy Łyczakowskiej do ul. Jana Kochanowskiego.
Pochyła I. przecznica od ul. Kadeckiej do ul. Szczytowej.
Podgórna, III. ze Starego Rynku ku Spadzistej (zamk.).
Podkolejowa, II. od rogatki Gródeckiej do magazynów kolei.
Podlewskiego W., II. z ul. Brajerowskiej do pl. Smolki.
Pod Stoczkism, II. łączy ul. A. Potockiego z ul. Murarską.
Podwale, M. z ul. Wałowej do placu Strzeleckiego.
Podzamcze III. z ul. Żółkiewskiej do ul. Studziennej.
Pohulanka, I. przy końcu ul. Jana Kochanowskiego.
Pola Wincentego, I. od ul. Zielonej do ul. Kochanowsk.
Polna, I. z ul. Leona Sapiehy do ul. Błotnej.
Pompierska, III. z ulicy Miodowej do Misjonarskiej.
Poniatowskiego Józefa, I. z ulicy św. Zofii do parku Kilińskiego.
Ponińskiego Wincentego, I. z ul. św. Zofii do parku Kilińskiego.
Potockiego Andrzeja hr. od ul. Leona Sapiehy, obok szkoły im. Maryi Magdaleny (dawniej Krzyżowa).
Prowiantowa, II. boczna od ul. Bema równoległa do Magazynowej,
Przerwana, II. z ulicy Słonecznej do ul. Pełtewnej.
Pszczelna, IV. boczna ul. Łyczakowskiej.
Pułaskiego, I. z ul. św. Zofii do parku Kilińskiego.
Racławicka, I. od ul. św. Zofii do ul. Poniatowskiego.
Rahozy Michała, I. z ul. Szeptyckich do ul. Polnej.
Rappaporta, II. z ulicy Szpitalnej do Kleparowskiej.
Reja Mikołaja, IV. z ul. Hofmana do Głowińskiego
Rejtana, II. z ulicy Jagiell. do ul. św. Stanisława.
Romanowicza Tadeusza, I. z ul. Fredry do ul. Zyblikiewicza (dawniej Ścieżkowa).
Romanowskiego Miecz. od Długosza do Zyblikiewicza.
Ruska, M. z Rynku na Podwale.
Rutowskiego Tadeusza, (dawniej Teatralna), M. z placu Marjackiego do Krakowskiego.
Rybacka, I. boczna ul. Kochanowskiego.
Rybia, III. z pl. P. Marji Śnieżnej do Starego Rynku.
Rycerska, II. z ul. Kościopalni do ul. Na Błonie.
Rynek, M. około Ratusza.
Rynek stary III. między ul. Żółkiewską, Czackiego, Rybią, Lwią, Pilnikarską.
Rzeźbiarska, IV. z ul. Łyczakowskiej do Skrzyńskiego.
Rzeźni pl., III. między ul. Rzeźnią, Łazienną, Pełtewną, Wagową.
Rzeźna, ul. III. od ul. Kaźmierzowskiej do Rzeźni.
Rzeźnicka, II. z ul. Jagiell. do Kaźmierzowskiej.
Sądowa, II. boczna ul. Grodeckiej obok aresztów miejskich, naprzeciw kościoła św. Anny.
Sadownicka, II. z ulicy Leona Sapiehy do Wuleckiej.
Sakramentek. IV. z ulicy Piekarskiej do ul. Gosiewskiego.
Sapiehy Leona, I. II. z ul. Kopernika do ul. Gródeckiej.
Sawy, IV. od ul. Kurkowej do ul. Unii Lubelskiej.
Schodowa, III. z ul. Sieniawskiej na ul. Zamkowa.
Senatorska od ul. Romanowicza do pl. Batorego.
Serbska, M. z Rynku do placu Bernardyńskiego.
Sichowska droga, I. za rogatką Zieloną.
Siemiradzkiego H. od 29 Listopada do Gipsowej.
Sieniawska, III. z ulicy św. Jana do Klasztornej.
Sienkiewicza. z pl. Maryackiego do pl. Dąbrowskiego.
Sierpowa I. łączy ul. Zieloną z ul. Torosiewicza.
Na Skałce między ul. Jabłonowskich a Zyblikiewicza.
Skarbkowska, M. od pl. Gołuchowskich do ul. Podwale.
Skargi Piotra, II. z ul. Gródeckiej na pl. św. Jura.
Skrzyńskiego, IV. z Łyczakowskiej do Piekarskiej.
Słodowa, IV. z Łyczakowskiej do Piaskowej.
Słoneczna, II. z Targowicy zboża do ul. Pod Dębem.
Słowackiego, III. z ul. Kopernika do Trzeciego Maja.
Smerekowa, III. ze Starego Rynku do ul. Zamkowej.
Smocza, III. z pl. Krakowskiego do ul. Starotandetnej.
Smolki Fr. plac, II. zejście ulic Kościuszki, Mickiewicza, Jagiellońskiej i Kołłątaja.
Śniadeckich z ul. Leona Sapiehy do ul. A. Potockiego.
Śnieżna, III. z pl. P. Marji Śnieżnej do pl. Benedyktyńskiego.
Snopkowska, I. z ul. św. Zofii w pole.
Sobieszczyzna, IV. z ulicy św. Wojciecha do Strzelnicy miejskiej (zamknięta).
Sobieskiego, M. z pl. Marjackiego do ul. Czarnieckiego.
Sodowa, II. łączy ul. Potockiego z ul. wiodącą obok fabryki „Zdrowie".
Sokoła, I. od ulicy Zimorowicza do Chorążczyzny.
Solarni, II. z ulicy Gródeckiej do ul. Szeptyckich; — (obecnie pl. ks. arcyb. Bilczewskiego).
Spadzista, III. z ulicy Smerekowej do Zamkowej.
Stanisława św., II. z ul. Karola Ludw. do ul. Rzeźnickiej
Starotandetna, III. z ulicy Żółkiewskiej do pl. św Teodora.

Starozakonna, III. z ulicy Smoczej do pl. Targowicy zboża.
Stary Rynek, plac III. w około nowej Synagogi przy ul. Żółkiewskiej.
Staszica, I. z ulicy Chorążczyzny do Zimorowicza.
Stroma, III. z ulicy Żółkiewskiej do ul. Zamkowej.
Stryjska, I. od ul. Zyblikiewicza do rogatki Stryjskiej.
Strzelecka, M. z ul. Krakowskiej do pl. Strzeleckiego.
Strzelecki plac, M. między ul. Krakowską a Wałami gubernatorskimi.
Strzemię Jakóba, między Długosza a Zyblikiewicza.
Studzienna, III. z ul. Żółkiewskiej do Podzamcza.
Stycznia 22. I. między ul. Snopkowską a Zieloną.
Supińskiego Józefa, I. z ul. Pełczyńskiej do cytadeli.
Świętokrzyska, II. od ul. Janowskiej do ul. Na Błonie.
Sykstuska, II. z ulicy Karola Ludwika do ul. Leona Sapiehy.
Szajnochy, II. z ul. Kopernika do Sykstuskiej.
Szaszkiewicza, II. boczna od ul. Kotlarewskiego.
Szczytowa, I. przecznica między ul. Kosynierską a ul. Czystą.
Szewczeńki, I. od ul. Zielonej do ul. Kochanowskiego.
Szeptyckich, II. z placu św. Jura do ul. Bilińskich.
Szkarpowa, III. z pl. Benedyktyńskiego do ul. Teatyńskiej.
Szklarska, M. z ulicy Boimów ku Ruskiej (bez wyjścia).
Szkolna, III. z ul. Żółkiewskiej do ul. św. Marcina.
Szopena, II. z Podlewskiego ku Kaźmierzowskiej (zamknięta).
Szpitalna, II. z ulicy Słonecznej do ul. Weteranów.
Szumlańskiego, II. z ul. Gródeckiej do ul. Szeptyckich.
Szwedzka, II. boczna ul. Janowskiej (zamku).
Szymona św., I. z ul. Stefana Batorego do ul. Chorąż.
Szymonowiczów, I. z ul. Sadownickiej do drogi Wuleckiej.
Tańskiej Klem. I. od ul. Akademickiej do Sienkiewicza.
Targowica zbożowa pl., II. obok Słonecznej.
Tarnowskiego hetmana, I. od ul. Zielonej do św. Jacka.
Tatarska, III. z ul. Zamkowej do Zamarstynow kiej.
Teatyńska, IV. z ul. Klasztornej do drogi Kisielki.
Technicka, II. z ul. Matejki do ul. Ujejskiego.
Teodora św. pl., III. między ul. Pełtewną, Węglarną i Wesołą.
Tercyarska, I. boczna ul. Kleparowskiej.
Teresy św., II. z pl. św. Jura do ul. Leona Sapiehy.
Tkacka, III. z ul. Zamarstynowskiej do ul. św. Marcina.
Torosiewicza, I. z ul. Zielonej do ul. Kochanowskiego.
Trauguta, II. od Leszczyńskiego do ul. Na Błoniach.
Trybunalska, M. z Rynku do ulicy Teatralnej.
Trybunalski plac, M. między ul. Teatralną i Trybunalską.
Trzeciego Maja, II. z ul. Jagiellońskiej do Słowackiego.
Turecka, III. boczna ul. Pełczyńskiej.
Ubocz, IV. z ulicy Łyczakowskiej ku ul. Krupiarskiej
Ujejskiego Kornela, II. z pl. św. Jura do ul. Sykstuskiej.
Unii Brzeskiej, plac, I. z ul. Szeptyckich do ul. Polnej.
Unii Lubelskiej, ul. IV., z ul. Kurkowej do ul. Teatyńskiej.
Wagilewicza, I. z Zielonej do Jana Kochanowskiego.
Wagowa, II. z ulicy Słonecznej do pl. Rzeźni.
Wałowa, M. z pl. Maryackiego do Wałów gubernat.
Wandy, II. między ul. Rycerską a Kordeckiego.
Warneńczyka, IV. od Corsa Sokołów do Cetnerowskiej.
Warzywna I. przecznica między ul. Widok a ul. Małachowskiego.
Warsztatowa II. między ul. Rycerską a Kordeckiego.
Wązka, IV. z ulicy Łyczakowskiej ku ul. Piekarskiej
Wekslarski plac, M. między ul. Blacharską i Boimów.
Wesoła, III. z pl. św. Teodora do ul. Starozakonnej.
Weteranów, III. od ul. Kleparowskiej do Źródlanej.
Węglana, III. z ul. Starozakonnej do ul. Pełtewnej.
Wiatrakowa, IV. z ul. Łyczakowskiej do parku Łyczak.
Widok, I. łączy ul. Kosynierską z drogą Wulecką.
Wierzbowa, I. między ul. Ponińskiego a św. Zofii.
Wilczków, III. z ul. Panieńskiej do ul. Tkackiej.
Wiśniowieckich, I. z Sadownickiej do ul. Na Bajkach.
Wodna, II. z ulicy Szpitalnej do Źródlanej.
Wojciecha (św.), IV. z ul. Teatyńskiej do ul. Zniesienia.
Wójtowska, IV. boczna od ul. Łyczakowskiej ku dworcowi kolejowemu.
Wolności, II. boczna ul. Janowskiej do parku Wiśniowskiego.
Wołoska, I. boczna ul. Snopkowskiej.
Wołyńska, III. łączy ul. Żółkiewską z ul. Nowej Rzeźni.
Wronowska, I. z ulicy Kopernika do Cytadeli.
Wspólna, I. łączy ul. Widok z ul. Małachowskiego.
Wulecka (droga), I. z ulicy Kopernika na Wulkę.
Wulka, I. z Wuleckiej drogi.
Wybranowskiego Jenerała, III. z ul. Zamarstynowskiej do ul. Młynarskiej.
Wyspiańskiego St. od ul. Słodowej.
Zacerkiewna, M. z ul. Blacharskiej na ul. Podwale.
Zacharjewicza, II. z ul.Sapiehy do Karpińskiego.
Zacisze na, II. boczna od ul. Trauguta.
Zakątna, III. z pl. św. Teodora do ul. Pełtewnej.
Zamarstynowska, III. z ulicy Żółkiewskiej do rogatki Zamarstynowskiej.
Zamknięta, II. z ulicy Gródeckiej ku ul. Mickiewicza (zamknięta).
Zamkowa, III. z ul. Klasztornej na Wysoki Zamek.
Zamojskiego Jana, I. z ul. Zielonej do ul. Jana Kochanowskiego.
Zaścianek, I. łączy ul. 22. Stycznia z ul. Snopkowską.
Zbaraska, z ul. Sadownickiej do Polnej.
(Za) Zbrojownią, M. z ul. Sobieskiego do ul. Podwale.
Zborowska, III. z ulicy Żółkiewskiej do ul. św. Marcina.
Zdrowie, ul. II z ul. na Bajkach do ul. Grozwajiera.
Zgody plac, II. u zbiegu ul. Murarskiej i Japońskiej.
Zielona, I. z ul. Pańskiej do rogatki Zielonej.
Ziemiałkowskiego, II. od ul. P idenich.
Zimorowicza, I. z ul. Akademickiej do Kaleczej.
Złota, II. łączy ul. Kleparowską z ul. Pilichowską.
Zniesienie, IV. z ul. św. Wojciecha do Zniesienia.
Zofii św., I. z ulicy Stryjskiej do granicy miasta.
Zyblikiewicza, I. z ulicy Pańskiej do Stryjskiej.
Zygmuntowska, II. z ul. Mickiewicza do Gródeckiej.
Źródlana, II. z ulicy Szpitalnej do granicy miasta.
Żmurki, boczna ul. Wuleckiej.
Żółkiewska, III. od placu Krakowskiego do rogatki Żółkiewskiej.
Żulińskiego Tad. IV. z Łyczakowskiej do Piekarskiej.
Żyżyńska I. poza Szkołą przemysłową, równoległa do ul. Snopkowskiej.

Z szematyzmu miasta Krakowa.

Rada miejska.

Kadencya XVII. 1914-1917.

Prezydent : J. Eksc. c. i k. rzecz. tajny radca Dr. Juliusz Leo, prof. Uniw. Jagiellońsk., komandor orderu Franciszka Józefa, poseł do Rady państwa i na Sejm kraj., członek państwowej i krajow. Rady kolejowej itd. itd.

I. Wiceprezydent: Jan Kanty Federowicz, poseł na Sejm kraj., członek Rady nadzorczej Banku kraj., zast. członka państwowej Rady kraj., prezes kraj. Związku turystycznego, prezes Tow. Strzeleckiego, b. prezydent izby handlowej i przemysłowej itd. itd.

II. Wiceprezydent: Józef Sare, c. k. radca dworu, poseł na Sejm kraj., Kawaler Orderu Franciszka Józefa.

III. Wiceprezydent: inżynier Karol Rolle, dyrektor szkoły ceramicznej.

Członkowie Rady miejskiej.

Adelmann Aleksander, Aronsohn Józef, Aronsohn Samuel, Dr. Bandrowski Ernest, Batko Józef, Bazes Gustaw Gerson, Beringer Wandalin, Bialik Józef, Dr. Bobrowski Emil, Breuer Karol, Ks. dr. Caputa Józef, Chwastek Jan, Czubryt Piotr, Czunko Adam, dr. Damski Wacław, Daszyński Ignacy, dr. Boszyński Adam, Drozdowski Stanisław, Dudek Walenty, Ehrenpreis Ignacy, dr. Emilewicz Józef, Epstein Tadeusz, Federowicz Jan Kanty, Ferber Edward, dr. Fierich Franciszek Ksawery, dr. Frühling Rudolf, Godzicki Jan, Gramatyka Tomasz, Grządziel Ignacy, dr. Gross Adolf, Guzikowski Andrzej, Halski Ludwik, Hałatkiewicz Jan, Heumann Herman, Judkiewicz Jakób, dr. Kepler Paweł, Kęsek Jan, Konopiński Michał, Kosobucki Piotr, Kostanecki Kazimierz, Krzepowski Wacław, dr. Krzetuski Karol, dr. Landau Ignacy, dr. Landau Rafał, dr. Lang Maryan, dr. Lauer Ignacy, dr. Leo Juliusz, Liban Władysław, dr. Łapiński Kazimierz, Łuczko Karol, Maciołowski Julian, Maryewski Franciszek, ks. Masny Jan, Matula Dyonizy, Maywalt Zygmunt, dr. Meisels Adolf, dr. Merz Ludwik, Meus Rajmund, Miedniak August, Mikucki Ksawery, Misiorowski Franciszek, Mitasiński Jozef, Muczkowski Józef, Muranyi Roman, dr. Nowak Julian, Nowak Stanisław, Ostrowski Witold, Peltz Jan, Peroś Jan, Peter Jan, Porębski August, Potuczek Wacław, Rakisz Szczepan, Rolle Karol, Romanowski Artur, dr. Rosenblatt Józef, dr. Rowiński Stanisław, Sare Józef, Schechter Samuel, Schmelkes Mojżesz, dr. Schneider Ludwik, Schrager Zygmunt, Siemek Zygmunt, Seprro Wilhelm, Srokowski Konstanty, dr. Starzewski Tadeusz, Staszczak Marcin, Suski Wiktor, Szarek Stanisław, dr. Szarski Henryk, Szatkowski Henryk, dr. Tilles Samuel, Turski Władysław, dr. Twaróg Feliks, Uderski Edward, Wachtel Bernard, Wajda Wincenty, Wasserberg Norbert, dr. Wassung Władysław, Wielgus Piotr, Wilczyński Józef, hr. Wodzicki Antoni, dr. Zoll Fryderyk (jun).

Urzędnicy Magistratu:

Dyrektor magistr.: Grodyński Władysław

Biuro prezydyalne: Naczelnik st. radca dr. Sikorski Rudolf, ofic. Orderu Fr. J. z dekoracyą wojenną.

St. radcy magistratu: Skrzyniarz Franciszek, dr. Schlichting Alfred, Buczkowski Adolf, dr. Zawadzki Marceli, Banaś Piotr, Sawiński Wincenty.

Radcy magistratu: dr. Jan Nowicki, dr. Eminowicz Wincenty, Groele Adam, dr. Racławicki Michał, Kubalski Edward, Kosiński Teodor, Grzybała Jan, Błotnicki Józef, dr. Reiner Ryszard, dr. Wydro Jan, Epstein Franciszek, Grosser Stanisław, Patkaniowski Michał.

Sekretarze magistratu: Baranowski Bolesław, dr. Nizioł Józef, dr. Cichomski Stanisław, dr. Kleja Maryan, dr. Kannenberg Tadeusz, Przeorski Tadeusz, dr. Leinkram Michał, dr. Clossmann Juliusz.

Komisarz obwodu I: Górski Franciszek.
„ „ II: Białkowski Mieczysław.
„ „ III: Woźniak Stanisław.
„ „ IV: Müller Władysław.
„ „ V: Cygnarowicz Zygmunt.

Kierownik ekspedytu: Goellner Rudolf.

Kierownik archiwum: Lachowicz Adam.

Kierownik Dziennika podawczego: Cieślicki Maryan.

Kierownik Ekonomatu: Wywiałkowski Maryan.

Urzędnicy zdrowia:

Fizyk: dr. Tomasz Janiszewski.
Lekarz obw. I.: dr. Stanisław Sikorski.
„ „ II.: dr. Stanisław Gólski.
„ „ III.: dr. Artur Zopoth.
„ „ IV.: dr. Jakób Weinsberg.
„ „ V.: dr. Franciszek Bernaciński.
„ „ VI.: dr. Stanisław Zamorski.
„ „ VII.: dr. Bolesław Komorowski.
„ „ VIII.: dr. Józef Owsiński.
„ „ IX.: dr. Jan Stopczański.

Weterynarze: insp. wet. Maksymilian Papée, st. wet.: Zygmunt Fertig, Karol Koniński; wet.. Eugeniusz Kluczyński, Bernard Langer.

Chemik miejski: dr. Włodzimierz Nowak.

Lekarz bakteryolog: dr. Roman Nitsch.

Urzędnicy budownictwa miejskiego:

Oddział a): naczelnik st. radca budownictwa Stanisław Świerzyński, st. r. b. Jan Zawiejski.
Oddział b): naczelnik st. radca bud. Andrzej Kleczek

Miejska Izba obrachunkowa.

Dyrektor: Jan Krzyżanowski.
Radca rach.: Maryan Duszyński.
Rewident techniczny: Edmund Gajewski.

Kasa:

Kasyer: Józef Onyszkiewicz.
Kontrolor: Emil Bogatyński.

Elektrownia miejska:

Dyrektor: Stanisław Bieliński.

Gazownia miejska:

Dyrektor: Seifert Mieczysław, inżynier.

Biuro pośrednictwa pracy:

Kierownik vacat.

Komisaryat targowy:

Insp. Paleczny Stefan.

Akcyza:

Nacz. dr. Marceli Zawadzki.

Archiwum miejskie:

Dyrektor: Dr. Krzyżanowski Stanisław. Archiwaryusz: Chmiel Adam.

Muzeum techniczno-przemysłowe:

Dyrektor: Stanisław Adolf Till.

Dyrektor Biura wodociągowego: inż. Jaszczurowski Tadeusz.

Naczelnik straży pożarnej: Feliks Nowotny.

Syndyk miejski: dr. Klemens Bąkowski.

Kier. biura stat.: dr. Kazimierz Kumaniecki.

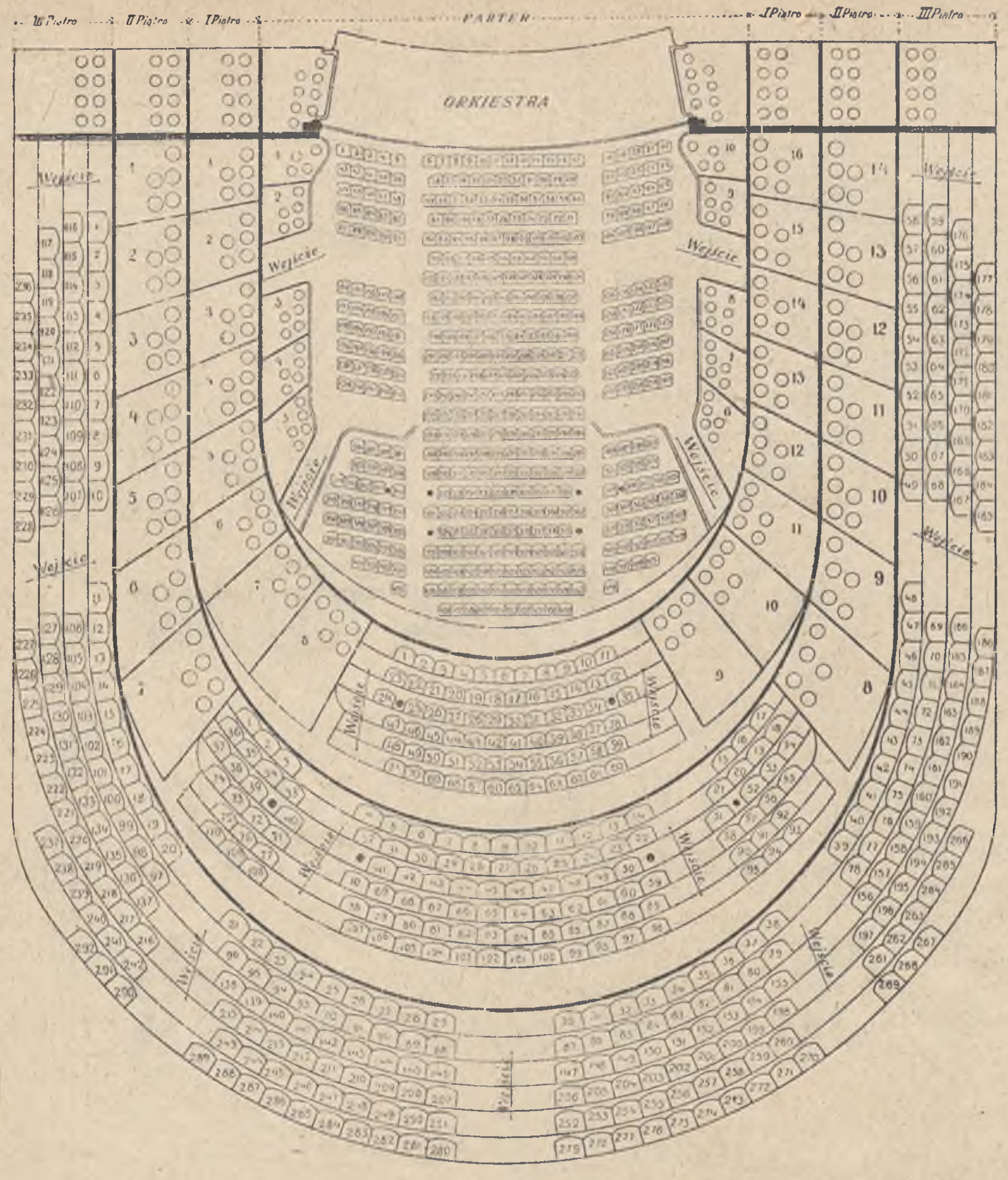
Rzeźnia miejska:

Dyrektor: Maksymilian Papée.

Muzeum narodowe:

Dyrektor: Dr. Feliks Kopera.
Kustoszowie: dr. Maryan Gumowski, Maciej Szukiewicz, dr. Edward Goldstein, Józef Kwiatkowski.

ROZKŁAD MIEJSC W TEATRZE MIEJSKIM
we LWOWIE

Loże i Fotele w parterze	Dramat K.	Dramat h.	Opera K.	Opera h.	Operetka K.	Operetka h.	Popoł. dramat niedz. K.	Popoł. dramat niedz. h	Popoł. dramat sobota K.	Popoł. dramat sobota h.
Loże w parterze	17	10	27	—	24	70	10	70	6	40
na I. piętrze gabinetowe	20	40	29	20	27	—	13	90	8	60
na I. piętrze boczne . .	18	20	27	—	24	70	11	80	6	40
na II. piętrze prosceniowe	17	10	27	—	24	70	11	80	6	40
na II. piętrze boczne . .	10	70	16	90	15	80	7	50	4	30
Fotele w parterze:										
od Nr. 1— 22	5	90	6	80	6	80	3	20	2	20
23— 65	4	80	6	10	6	10	3	—	1	90
66—119	4	40	5	70	5	70	2	80	1	70
120—174	3	20	4	70	4	50	2	40	1	50
175—238	2	50	4	—	3	70	1	80	1	30
239—284	1	90	3	50	3	20	1	70	1	10
285—344	1	70	3	—	3	—	1	50	1	—
345—458 . . .	1	40	2	20	2	20	1	10	—	85

Fotele na I. II. i III. balkonie	Dramat K.	Dramat h	Opera K.	Opera h.	Operetka K.	Operetka h.	Popoł. dramat niedz. K.	Popoł. dramat niedz. h.	Popoł dramat sobota K.	Popoł dramat sobota h.
Fotele na I. balkonie:										
od Nr. 1—11	5	35	6	80	6	80	3	20	2	20
12—36	2	70	5	10	4	60	2	40	1	50
37—71	1	70	3	50	2	80	1	40	1	10
Fotele na II. balkonie:										
od Nr. 1—17	1	90	3	70	3	50	1	60	1	30
18—110	1	50	2	50	2	20	1	20	—	85
Krzesła na III. balkonie:										
w I. rzęd. i naprzeciw sceny	1	10	1	60	1	50	1	—	—	55
boczne	—	70	1	10	—	90	—	55	—	53
przy scenie	—	55	—	90	—	75	—	45	—	22

wraz z opłatą na cele dobroczynne gminy m. Lwowa.

Rok 1917

Witaj, przychodniu!
Chociaż ze spuszczoną
Wkraczasz przyłbicą — domu tego ściany
Brzmią oto głosem: „Witaj nam, Nie-
[znany“!
I dusze jarzą się i serca płoną
Oczekiwaniem i tysiąc nadziei
Twego ramienia lękliwie się chwyci...

Bowiem, jak sen ów, co to z róż się klei,
Tak zwiastowali nam ciebie wróżbici
I jako bajki cudownej spełnienie
Czekają ciebie te w okół przestrzenie,
Kędy przez poprzedniki twoje pchnięta
Tylu rozpaczy i niedoli fala
Potopem krwawym przez nas się prze-
[wala
Nieujarzmiona, zawzięta — przeklęta!

My zaś czekamy, aby się rozbiwszy
O moc Twą, uszła precz...
Wielkiego święta,
Czekamy z Łaski, Twojej, Nieznajomy;
Święta, co będzie, jak dzień najszczęśliw-
[szy;

Święta, gdy wreszcie bić przestaną gromy,
Kiedy pożarów ugaśnie zarzewie,
Krew się przestanie lać i Swą prawicę
Wściągnie Bóg, straszny w zasłużonym
[gniewie.

Takiego święta wypatrują oczy,
Strudzone grozy widokiem bez miary...
Czy z Twym rydwanem ono tu się wtoczy?
Czy opromieni te w dymach obszary,
Kędy przez krwawe, pełne mogił pola
Snuje się w mrokach Rozpacz i Niedola?

Zasiądź tu z nami pod strzechą omszałą
Jak ongi anioł u Piasta w gościnie...
Odłóż miecz... dość już mieczy tu chrzę-
[ściało,
Niechaj nakoniec zaduch krwi odpłynie.

Z pod tej przyłbicy, kiedy się odchyli,
Niechaj dobroci blask nam zajaśnieje,
Abyśmy serca nasze ukrzepili,
A duszom dali napowrót nadzieję.

Niech te ofiary nie pójdą na marno
Jak baśń, co wróżby nie iszcząc, odbiegła:
Niech za niedolę, za swą krew ofiarną
Powstanie Polska wolna, niepodległa!

St. R.

Juliusz Kaden.

Nabożeństwo po bitwie.

Trudno było zaraz po bitwie urządzić mszę polową, bo na to musimy z taborów wyciągnąć ornaty księdza Kosmy i przybory i na to trzeba we wsi ołtarz wystawić. Ale kto chciał, ten się wyprosił w niedzielę i szedł w słońcu w spiekocie przez te same pola, na których kilka dni temu śmierć gonił — do kościoła.

Trzeba widzieć, jak taki żołnierz idzie miedzą, żołnierz nieduży, zboże mu sięga po pas... Jak idzie w swej maciejówce, czy w ułańskim kasku przez ciszę pól... Tyle zadumy, tyle spokoju i słodyczy zdaje się otaczać jego postać, tyle starej wiary i głębokich ukoji zdaje się sunąć wokół niego, tyle trudu i tyle historyi idzie z nim — i w nim przez pola niedzielą słońca rozjaśnione, — iż myślisz: on idzie i jeszcze jeden, idą dwaj — on żywy i pradziad jego gdzieś tu kiedyś poległy.... On żywy i fioletowym cieniem przez zboża sunący pradziad zaziemski......

Opowiadali nam, że jest tu jedna wieś, która się w 1863 roku powstaniu oparła, — zdradziła, a potem mór ją wytłukł....

Przed kościołem już pusto, ludzie już weszli, słychać poważne tchnienie organów, jak falą ciężką przewala się z tonu na ton.

Nawy w reperacyi, rusztowania biegną aż pod powałę, pachnie wapnem i kadzidłem. W nawach pełno narodu wsiowego a przesiewa go dziś, jak zboże bławat i mak, — siwy mundur i rabat czerwony.

Wsparci na szabli, stoją ułani z ramieniem w ostry kąt na kasku przegiętem, stoją piechury wytarta, niezłamana brać. Nabożeństwo się odprawia a ci, co tu chwastem wspaniałym wśród płowych chustek i szarych sukman stoją, za siebie tu są i za tych, którzy się na polach we wieczny sen ułożyli.... Kiedy moment przyszedł, z pod stropu, z rusztowania gruchnęła pieśń świątobliwa i straszliwa!! „Z dymem pożarów, z kurzem krwi bratniej.....“

— Opowiadali nam, że jest tu jedna wieś, która się powstaniu oparła, zdradziła, a potem mór ją wytłukł. Tam, na deskach rusztowania, wysoko, stał chór, zwarte legionistów Koło, zaś z tego pierścienia rycerskiego rwał głos potężny, niby z niebieskiej obręczy źródło jasności....

Zaś chłopaczkowi wiejskiemu, co stał nizko w nawie zdawać się mogło, że pod strop kościoła przybieżeli nowi aniołowie, strojni i zbrojni na szablach się jakichś archanielskich wsparli i grzmią głosem niezwyciężonym.....

OR. OT:

PACIERZ ZA ZMARŁYCH.

A po tych wszystkich, którzy szli przed nami
Z krzykiem: „Ojczyzno!“ i z męką szaloną,
A po tych wszystkich, co ginęli sami,
Aby nas zbawić swoją krwią czerwoną,
Za śmierć dla jutra, za ten lot słoneczny,
O, Polsko! odmów: „Odpoczynek wieczny!...“

Gdzie są ich groby? Polsko! gdzie ich niema!
Ty wiesz najlepiej — i Bóg wie na niebie!
On się przyglądał sędziego oczyma,
Gdy oni marli z uśmiechem za Ciebie
I śmiercią swoją opłacali żyzną
Promyczek słońca dla Ciebie, Ojczyzno!

Gdy idzie cicha wieczorna godzina,
Gdy na błękity wschodzi pierwsza gwiazda,
O, matko! weźmij na kolana syna,
Pisklę maleńkie z orłowego gniazda,
I złóż mu rączki — i w wieczornej ciszy
Modlitwę dziecka niechaj grób usłyszy!

Bo te mogiły zapadłe i ciche,
Jak złota harfa, grają serca biciem;
Królewskich koron z nich bierzemy pychę
I, niewolnicy, ich żyjemy życiem,
A z owych prochów świętego płomienia
Nasza się młoda wiosna rozzielenia.

Gdziekolwiek z kajdan wołał lud do czynu,
Niezłomnym murem stała pierś ich krwawa:
Nie za liść marny zwiędłego wawrzynu,
Ale za ducha wiekuiste prawa;
I rozsypali próchno swoich kości
Na wielkiej drodze wszechludzkiej wolności!

A kiedy biła godzina rozpaczy,
To gaśli, krwawe zasłoniwszy lica,
A na ich grobach leży kij tułaczy
I potrzaskana do jelec szablica...
I gorzki piołun na mogiłach rośnie...
I nawet kwiat ich nie znajdzie o wiośnie...

Ale Ty, Polsko, Ty je znajdziesz przecie,
By skropić łzami ziemię uświęconą.
Na jednych śniegiem wiatr sybirski miecie,
Na drugich piaski żarem słońca płoną...
A jeszcze inne leżą na dnie morza..
A jeszcze inne — tylko moc zna Boża!

Jak oni, brnący rzeką purpurową,
Z myślą o Tobie w każdej szli godzinie,
Tak Ty, o Polsko, matko ich i wdowo,
O tych mogiłach nie zapomnisz ninie!
I dziś, i kiedy miną dni żałoby,
Ty będziesz w sercu mieć, te wszystkie groby...

Z utopij współczesnych.

Coś co zarówno niemożliwe, jak kwadratura koła — czyli: Wujaszek z gwiazdką.

W tramwaju.

Pani: „Racz Pan być ostrożniejszym, depczesz mnie Pan po nogach!

Pan: „Przepraszam, takie maleńkie, że nie dojrzałem.“

—

Dwie tylko były dobre kobiety na świecie: jedna umarła a drugiej znaleść nie można.

—

W salonie.

Ona: „Każdy wyraz Pański jest kłamstwem!“

On: „Masz zawsze racyę, piękna Damo!“

—

Złośliwy.

Ona: „Podoba się Panu kolor moich włosów?“

On: „O, nie mogła Pani lepiej dobrać!“

—

Po kobiecemu.

„....a więc dziewięć lat czekała panna Julcia na oświadczyny pana Edwarda? Cóż powiedziała, gdy nareszcie prosił o jej rękę?“

„Ach Boże, to przychodzi tak nagle!“

MATKA.

Pani majstrowa Sałatkiewiczowa gorączkowo rozerwała brudną, wymiętą kopertę i rozwinęła arkusik papieru.

— „Moja ukochana Matko!“

Łzy zasłoniły jej oczy. Stach pisze — syn jedyny. Chwalić Boga! Skoro pisze — to zdrów. Otarła łzy pośpiesznie i czytała dalej, rozkoszując się samym widokiem niewprawnie stawianych liter, ciesząc się z góry z każdego nieznanego jeszcze słowa.

— „W pierwszych słowach mojego listu niech będzie pochwalony Jezus Chrystus. Najdroższa Matko! Donoszę Wam wszystkim i Wujowi i Stryjowi i Cioci Agacie, że jestem zdrów, ale zmęczony bardzo, czego Wam wszystkim życzę. U nas, tu w okopach, okropnie zimno i wilgoci dużo, bo jak napada, to niema terminatora, żeby posprzątał, tylko tak na tem trzeba leżeć całemi godzinami. To się zmarznie na fest, jak przychodzi zamrozek rano“...

— A kłóciła się ze mną Agata, żeby mu kożucha pod spód nie dawać, bo za dużo.. Aha, właśnie — przemknęło się pani majstrowej w myśli. Sylabizowała dalej list syna:

— „Ten list Mamy, co to z opłatkiem i pieniądze to dostałem i bardzo się cieszyłem i z listu i z pieniędzy. A feldwebel to mówił, że mam szczęście, że tak akuratnie co tydzień listy do mnie przychodzą i że widać żaden nie zginął, bo ich odebrałem ośm i te papierosy, co to od wuja Jana, to niech mu mama bardzo podziękuje i ucałuje bardzo ode mnie. Jakem częstował kolegów, to chwalili i mówili, że lepsze od jeich papierosów“...

— No, chyba — pomyślała pani majstrowa — warszawskie, musi najlepsze...

— „...I wszystko, kochana Matko, byłoby dobrze, gdyby nie to, że było nieszczęście z Jankiem“...

Pani majstrowa drżącą ręką przetarła oczy.

— „...A to było tak: kiedy wczoraj rano strzelali do pierwszych okopów, to tam w rocie było mało naboi. To przysłali do nas i spytali, kto zaniesie, bo bardzo strzelali z karabinów i z szrapneli. To żaden nie chciał, dlatego, że się bali. A tu Janek wyskoczył i gwałtem powiada, że on pójdzie. To ja mu powiadam, że głupi, żeby siedział, póki ma gębę całą. Ale on się naparł i powiada nie i nie i że pójdzie. Jak wziął ładunki, tom się wychylił trochę i patrzałem za nim, a ja już dawno czułem coś złego, bo mi się śniły w zeszłym tygodniu podarte koszule. To jak on wyszedł, to nie uszedł jeszcze kilka szagów a tu się huk zrobił. Co nie robiący ja

patrzę, że on leży na ziemi. Jak skończyli strzelać, to ja i Piętak tośmy polecieli do niego. To ja myślałem, że to już trup, bo przez rąk i przez nóg leżał, co mu szrapnel oderwał i krwi masę puścił nakoło i blady był jak nieboszczyk i ustami mu krew szła i cały był zimny. To go zanieśli do lazaretu i doktór pewiedział mnie, że może skończyć, zanim go dowiozą do miasta, bo to kawał drogi. To jakby on żył, toby go za dziesięć dni przywieźli. A doktór powiedział mnie, że może tyle pociągnie. I niech Mama to opowie zaraz Ciotce Agacie, a ja już kończę i proszę Matki, żeby powiedziała Koskowiczowi, że jak nie będzie lepiej szaf lakierował, to go na pysk wyleję, bo już zanim stawałem, to miałem przez niego, za...“

List wypadł z rąk pani majstrowej. Minął kwadrans, dwadzieścia minut, pół godziny, a ona siedziała martwa, sztywno wpatrzona w ścianę. W bezradnej głowie huczały tysiące natrętnych pytań. Jak powiedzieć siostrze, że jej syn jedyny... Jak to zrobić, od czego zacząć, niby jak zahaczyć?...

O, Święta Maryo Panno! Dopiero pani majstrowa rozszlochała się na dobre w głos, ucierając nosa z hałasem.

We drzwiach, prowadzących do kuchenki, ukazała się drobna, blada, zniszczona twarz jej siostry, pani Agaty — wdowy po drobnym urzędniku pocztowym

— Wacka, czegój buczysz?

Oczy jej ruchliwe, czarne, padły na list.

— Jezu! — skoczyła, by pochwycić.

— Zostaw! To co innego... to nie to — zmięła pani majstrowa list, usiłując schować go do kieszeni.

— Dawaj — może to...

— Zostaw...

Ręce opadły jej wzdłuż ciała... Znieruchomiała. Zastygła nagle. Zrozumiała.

Cichy, świszczący szept z poza warg zaciśniętych:

— Umarł?

— Nie, żyje... tylko... O Jezu.. Jezusieczku Święty!...

I pani majstrowa ryknęła wielkim płaczem.

A znowu szept z nadludzkim spokojem zagada:

— Poczkaj, Wacuś.. Nie płacz... Poczkaj... Widzisz... no, powiedz.. Żyje, tak, żyje, no widzisz — więc? —...

— Ręce ma, tego... i tego... — wyszlochała pani Sałatkiewiczowa.

— Ano, widzisz patrzaj... ręce... No, widzisz — dopust Boży... Wacuś... poczkaj, no i co, i co? No? No, Wacuś...

— I nogi tyż... tego... i niewiadomo co... i... O Jezu! Jezu..

Ciszej płacze pani Sałatkiewiczowa, wdowa po majstrze stolarskim.

Szary zmrok listopadowego dnia wsączył się leniwie przez szybę i oblepił zwolna postacie obu kobiet sinawym cieniem. Za piecem zabrzęczała cichutko, zbudzona widać ciepłem kafli, mucha. Brutalne światło latarni wdarło się do pokoiku i oświeciło bladą, zmęczoną twarz pani Agaty.

— Nie płacz, Wacka... Ja matka — a nie, bo — dopust Boży. Wiedziałam!... Tylko tam, na dnie duszy wzbija się jakaś oszalała skarga, bunt wściekły, ostateczny, a bezrozumny w swojej bezsilnej rozpaczy. Tylko coś się rwie na strzępy — a pani Agata nie może płakać... nie może...

— Dopust Boży...

I tak odrazu, odrazu koniec. Taki krótki, jasny, tłómaczyć go nie potrzeba. No, cóż dziwnego, jak ręce i nogi — no to koniec. I ręce i nogi — tak odrazu. Tak w jednej chwili. Nawet zastanawiać się nie trza nad tem. To tak, jakby ktoś odrazu podciął młody chojniak. Trzask — i już koniec.. I ręce i nogi. Oderwane. Ręce pracowały, pisały, heblowały, pieściły... Nogi — to już mniej potrzebne — ale, chociaż...

Jak jedno — to i drugie... Odrazu!!

Dlatego nie może płakać pani Agata...

Dopust Boży.

— — — — — — — — — — — — — —

— Przywieźli rannych z pozycyi!

Gorączkowy niepokój ogarnia miasteczko. Tu i owdzie snują się gromadki kobiet spłakanych. Tulą się do murów. Szepcą... Wozy z czerwonym krzyżem, odcinającym się na tle płótna, jadą nieprzerwanym szeregiem, stukocząc po bruku.

Jadą i jadą bez końca...

Otulona w szarą, wytartą chuścinę, idzie pani Agata szukać syna.

Nie idzie — biegnie prawie. Śpieszy się. Bardzo się śpieszy. Dlaczego — nie wie sama.

Ale musi. Musi. Dyszy ciężko, a z pod szarej chusty wymykają się kosmyki pozlepianych potem włosów. Śpieszy się. A po drodze słyszy:

— Oj, moja pani, moja pani!... Na tom chowała, na tom krwi własnej nie skąpiła, żeby teraz. .

— Pamiętasz Julka w zeszłym roku?... Jakeśmy grali w zielone, to powiada: „Oj, ciągnie mnie do Antki, ciągnie, jakby kto siłą brał za twarz...“

Pani Agata nie słucha. Wie tylko, że musi tam być zaraz, w tej chwili, u syna...

Dopadła szpitala, wbiegła do bramy, pełnej posługaczów, sanitaryuszów i pustych noszy. .

Rozejrzała się wokół. Na lewo ogromne, oszklone drzwi ukazywały schody, prowadzące gdzieś w górę, do syna.

To tam!!...

Z wysiłkiem nacisnęła ciężką klamkę i wbiegła do sieni. Zastąpił jej drogę sanitaryusz.

— Do kogo to? Gdzie? Nie wolno!

— Panie — do syna...

— Gadanie! Stu pięćdziesięciu przywieźli, a ja będę syna wyszukiwał. Tu nie wolno — tu syna niema!

— Panie — do syna...

— No już, już, dobrze, dobrze. Idźcie-no, moi drodzy! Tu nie wolno. Tu szpital.

— Panie, panie — do syna!...

— Eee! Użerać się nie będę. Niema czasu. Nno!

Otworzył drzwi i popchnął ją lekko w plecy. Wyszła i przystanęła na boku.

Czekała na syna...

Tłok i ruch w bramie zmniejszał się powoli. Zniesiono gdzieś na bok puste nosze.

Jakiś zaaferowany oficerek przebiegł tuż koło pani Agaty, brzęcząc ostrogami.

Z wchodowych drzwi szpitala ukazała się wąsata twarz dyżurnego żołnierza.

Rozejrzał się wokół i cofnął się, zamykając drzwi z głuchym łoskotem. Światło elektryczne, oświecające schody, zgasło. Ciemności, panujące w bramie, rozpraszało migotliwe światło latarenki, uczepionej tuż nad głównem wejściem.

Nie było już nikogo. W głębi tylko, u wylotu przejścia na drugą ulicę, stał wóz, zaprzężony w dwa konie i chrapiący żołnierz na worku owsa. I cicho było...

Tylko pani Agata, przysiadłszy w kącie bramy na połamanym, stróżowskim zydlu,czekała.

Na syna...

Do bramy wdarł się wściekły podmuch lodowatego wiatru. Zakołysał latarenką, zagwizdał pod sklepieniem, zawrócił, przygasił światło, aż, wdarłszy się pod chuścinę pani Agaty, począł ją kąsać, kłuć i szczypać. Nie broniła się wcale, nie otuliła szczelniej, tylko, utkwiwszy szkliste oczy w zamknięte drzwi szpitalne, obojętna, zimna, czekała — na syna...

Drgnęła. Na schodach zajaśniało światło. Ktoś zbiegał po nich szybko. Drzwi otworzyły się, cicho skrzypiąc. Na progu stał zaspany dyżurny sanitaryusz. Spojrzał w ciemną czeluść bramy i huknął donośnie:

— Ignac! Podjeżdżać!!

Żołnierz ziewnął, splunął, wgramolił się na kozioł i podjechał pod drzwi.

— A ile tam dzisiaj? — zachrypiał z kozła.

— Iii! trzech tylko — odburknął dyżurny. Zatarł ręce, spojrzał w górę schodów i zawołał stłumionym głosem:

— Te! Już!

Pani Agata wstała z zydla i szeroko otwartemi oczyma wpatrywała się w podwoje szpitalne. Po schodach schodziło sześciu żołnierzy, niosąc trzy trumny z nieheblowanych, świeżych desek. Położyli je na wóz i zawrócili automatycznym krokiem na schody.

Żołnierz, siedzący na koźle, cmoknął na konie i wóz wytoczył się zwolna na ulicę.

Pani Agata postąpiła, a potem, otuliwszy się w chuścinę, poszła wolno w ślad za wozem.

Na dworze robiło się coraz widniej. Wstawał zwolna szary, listopadowy ranek.

Ulice miasteczka puste były i głuche. Wóz jechał, skrzypiąc, gwiżdżąc przeraźliwie, stukocząc po kamieniach i wybojach. Woźnica opuścił głowę i drzemał, budząc się chwilami i monotonnym głosem zachęcając konie do szybszej jazdy.

Pani Agata, wpatrzona w trumny, wydobyła z pod chusty różaniec i, zwolna postępując krokiem miarowym, jak zahypnotyzowana, poczęła szeptem odmawiać modlitwy.

Droga skręcała ku cmentarzowi. Wóz wyjechał już poza miasteczko. Na lewo od cmentarza żółci się w szarem, niepewnem świetle ranka szereg świeżo widać wykopanych dołów. Nad jednym z nich woźnica zatrzymał konie.

Zlazł z kozła, zabił rękoma kilka razy.

Pani Agata przystanęła niezauważona, szepcząc coraz głośniej słowa litanii...

Żołnierz zabił raz jeszcze rękoma, wydobył z wozu rydel i, postękując i mrucząc pod nosem, począł zwolna, leniwie zasypywać trumny lepką, gliniastą ziemią.

Grudy ziemi leciały, dudniąc głucho, uderzając o deski, rozbryzgując się na drobne kawałki.

Pani Agata uklękła i głośno, bezdźwięcznie, odmawiała modlitwy za konających, pochylając i nabożnie bijąc się w piersi.

Po chwili dół został zasypany. Żołnierz przyklepał jeszcze ziemię rydlem, odrzucił go na bok, zdjął czapkę, przeżegnał się nabożnie, wydobył z pod płaszcza kozik i kromkę czarnego chleba, ukrajał duży złom i począł go zajadać łapczywie.

Pani Agata z trudem dźwignęła się z kolan, schowała różaniec i szła ku zasypanej świeżo mogile. Na odgłos kroków, żołnierz odwrócił się. Po twarzy jego przeleciał błysk zdziwienia. Cofnął się mimowoli.

— Cie wy, — a ta tu czego? — rzekł półgłosem.

Pani Agata minęła go, jakby nie widząc, przystąpiła do mogiły i padła na nią krzyżem, obejmując rękoma zimną, wilgotną ziemię. Z piersi jej wydobył się straszny jęk i całe ciało poczęło trząść się, targane febrycznym dreszczem.

Żołnierz postąpił ku niej, pochylił się i delikatnie dotknął jej ramienia. Nie poruszyła się wcale.

Wzruszył ramionami, podszedł do wozu, wetknął koniowi w pysk resztkę niedojedzonego chleba i rzekł do niego porozumiewawczo:

Matka musi... Inna toby tu się nie rozkładała na glinie A ty wiesz, co to matka?

Stuknął konia w pysk biczem.

— Nie wiesz, głupia mordo, nie wiesz... Matka to... Ha! ha!

Splunął filozoficznie, wskoczył na kozioł, targnął lejcami i wóz potoczył się szybko ku miastu, aż zniknął w gęstej mgle porannej. Było coraz widniej.

Pani Agata leżała krzyżem, obejmując mogiłę, nieruchoma...

Dzień był...

Tadeusz Frenkiel.

Pomysłowy jeniec.

Pewien oficer Legionów Polskich opowiada:

Staliśmy na pozycyach w Karpatach. Mróz był srogi, zadymka okropna, więc nie dziw, że żołnierz tęsknił do jakiegoś ruchu i wolałby nie wiedzieć jaką bitwę, niż wysiadywanie w okopach. Moskalom, gorzej od nas ubranym, cniło się też do zmiany sytuacyi, więc od czasu do czasu przybłąkał się do nas jakiś żołnierz rosyjski, który dobrowolnie szedł w niewolę.

Raz pod wieczór siedzimy w okopach, aż tu widzimy jakiś ciemny punkt, zbliżający się do nas, od okopów rosyjskich. Przyszedł na jakie 100 kroków. Widzimy, że idzie ku nam żołnierz rosyjski i że jest bez karabinu. Wydałem rozkaz nie strzelania. Kiedy ów ochotnik na jeńca przyszedł do nas na jakie 30 kroków, słyszymy głos:

— „Niech będzie pochwalony Jezus!“

— Polak jakiś — myślimy sobie.

Za parę minut był już ów jeniec w naszych okopach, wołając wciąż: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!“ Kiedy go przyprowadzono przed oblicze kapitana, padł przed nim na kolana i znów zawołał: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Chwała Bogu — wojna skończona“.

Gdyśmy go bliżej zaczęli badać, okazało się, że to był — żyd.

Zawsze roztargniony.

„No, panie profesorze, gdzież pan był w niedzielę wieczór?“

„W domu, a pan, panie radco?“

— „Też siedziałem w domu!“ —

„Tak?... . Że też wcale nie widziałem pana.“

Czasem musi się z tym rachować, na kogo nie można liczyć.

Anons.

Rzetelny kupiec, który z początkiem stycznia wybiera się w podróż poślubną do Włoch, wziąłby chętnie i inne towary.

Zgłoszenia w redakcyi pod „Interes.“

Prozaik.

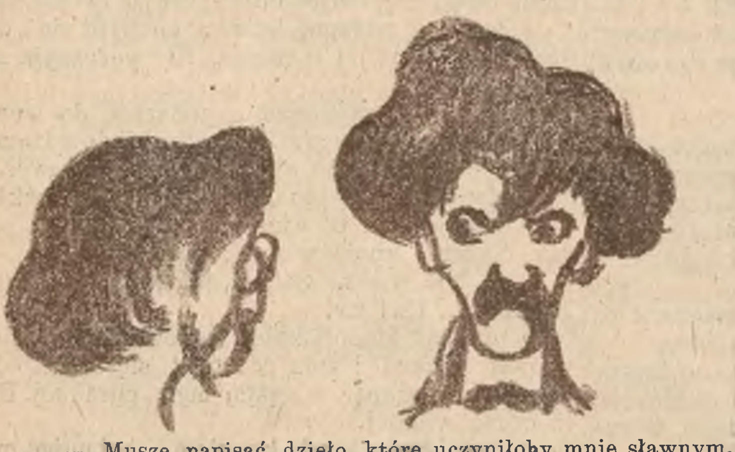
— Handele, handele! Jest co kupić?

— Tysiąc pomysłów nowelistycznych, dziesięć tysięcy najwybredniejszych rymów, sto tysięcy niedopowiedzeń.

— Nu, a stare buty?

W „Romie“.

— Muszę napisać dzieło, które uczyniłoby mnie sławnym. Brak mi tylko przedmiotu.

— Ależ to najmniejsze: Napisz tylko inserat tej treści, że sprzedajesz słoniny lub masła, ile się komu podoba, a żyć będziesz na ustach całego miasta!

Nasze służące.

Kasia: (do przyjaciółki na rynku) „Powiedz mi Maryniu, czemu właściwie zmieniasz tak często służbę?“

Marynia: „Bo wiesz — jeżeli zostaje się dłużej w jakimś domu, to wyrabia się pewna poufałość, której nie znoszę“

Stara ciotka: (ze złością)..... Tylko wstyd i kłopot mam z Tobą! A tyle sobie po Tobie obiecywałam!

Siostrzeniec: Czyż moja wina! Dlaczego obiecujesz rzeczy, których nie możesz dotrzymać.

Udała kuracya.

A: „Słyszę, że pani radczyni odzyskała mowę. Jak też pan doktor wziął się do tego?“

Doktor: „Powiedziałem jej, że znam pewną tajemnicę“.

Mąż z pod ciemnej gwiazdy.

Żona do męża, który wraca z najnowszego musterunku z oznajmieniem, że go uznano niezdolnym do służby.

— A tak cię prosiłam: Niech cię przynajmniej wezmą do landszturmu, abyś mi zlazł z oczu. A ty nawet takiej drobnostki nie chcesz dla mnie uczynić.

Urywki z chwili.

Anglicy powiadają: „Będziemy się bić do ostatniego żołnierza.... rosyjskiego!“

—

Kto szuka oryginalności ten jej nie znajdzie.

—

Czem chata bogata — to chowa głęboko w spiżarni.

—

Przysłowia wojenne.

— Ma się, jak milicyant przy drodze.

—

— Milczy, jak telefon.

—

— Gdzie kucharek sześć, tam kuchnia dla inteligencyi.

—

— I w koalicyi, nie zrobią z powietrza amunicyi.

—

— Nie wszystko mąka, z czego chleb się piecze.

—

— Co ma wisieć — wyjechało.

—

— Kto pod kim dołki kopie, sam się ewakuuje.

—

— Kto na ciebie kamieniem, ty na niego kartą.

—

Oczekiwanie.

Wiem, że nie przyjdziesz, w głuchą wsiąkam ciszę,
Którą naokół otoczona jestem,
I czekam, każdym łudząc się szelestem,
Że może twoich kroków szmer usłyszę.

Wiatr liśćmi lekko po sadzie kołysze
I mota przędzę niebieskich obłoków...
Cicho, nie słychać żadnych ludzkich kroków,
Wiem, że nie przyjdziesz, w głuchą wsiąkam ciszę.

Kwiaty coś szepcą, grają pszczelne roje..
Puch śnieżno-biały sypie się z czereśni,
Cicho, choć pełno woni, blasku, pieśni...
Chociaż wiatr szumi, srebrne szemrzą zdroje.

Wiem, że nie przyjdziesz, i dziwnie się boję,
Bo nowy zawód czyha na mnie, czeka...
Słucham... nic, tylko wieś huczy daleka.
Kwiaty coś szepcą, grają pszczelne roje.

Marya Czerkawska

W okopach legionistów.

Kazik, żyjesz jeszcze?
— Żyję!
— Ech, łżesz!
— Jak Boga kocham!

—

Taryfa.

Przekupki lwowskie słynne z krasomówstwa żądają za swoje towary nawet pięć razy wyższą cenę ponad przepisaną taryfę.

„Gosposiu najdroższa“ mówi żałosnym głosem żona skazanego na stałą pensyę urzędnika — „spuśćcie trochę i tak żądacie więcej niż na taryfie“.

„A jedzże sobie małpo taryfę“ wrzeszczy zaperzona gromiwoja targowa. (Autentyczne)

—

Pochlebne.

A: Jakże powodziło się w więzieniu?

B: (który przesiedział kwartał) O mogę panu jak najserdeczniej polecić. —

EUGENIUSZ HELTAI.

ZUZIA.

I.

Nazywam się Zuzia.

Mam wprawdzie dopiero czternaście miesięcy, ale głowę mam już na swojem miejscu. I chociaż nie umiem jeszcze mówić, nie przeszkadza mi to wcale, opowiedzieć wszystko, co ze mną i dokoła mnie się dzieje. To zadziwiające, jak głupimi są dorośli ludzie. Nie wiedzą, że my, nic nieznaczące maleństwa, wszystko spostrzegamy, zauważamy, a nawet krytykujemy. Ludzie źle pojmują nasze milczenie i nie rozumieją naszego szczebiotu. Nie wiedzą, ile tkwi w nim mądrości. Gdyby wyuczyli się naszej mowy — a mogliby uczynić to z łatwością, bo pozornie mądrzejsi są, bardziej uczeni i duchowo rozwinięci — otworzyłby się przed nimi nowy świat. Zamiast tego uczą nas swojej mowy, a zanim się tej wyuczymy, tracimy wszelką indywidualność i oryginalność. Zapominamy wszystko cudowne, nowe, tajemnicze, przyniesione ze sobą na świat. Urodziliśmy się mędrcami, a wychowują nas na dzieci, tylko dlatego, że ich ojciec i dziadek byli twórcami tego konserwatywnego systemu wychowawczego.

Nie warto użalać się na to, bo na razie musi pozostać tak i nadal. Dziś żartuje się nawet z feminizmu, i długo jeszcze trwać tak może, że wnioski niemowląt nie będą rozważane. Sprawia mi to wielkie zadowolenie, że pierwsza w tej sprawie zabiorę głos.

Ale zacznijmy od początku. Pragnę opowiedzieć, jak pokierowałam losem ciotki Ireny; zimno, wyrachowanie, mogą powiedzieć: chytrze. Ona naturalnie sądzi, że wszystko zawdzięcza przypadkowi i że nie mam w tej sprawie żadnych zasług. Ale rozsądźcie sami, kto ma słuszność.

II.

Ciotka Irena, o której mowa, jest młodszą siostrą Mamy. Jest to nader miła, ładna, młoda osóbka i lubię ją bardzo, nietylko dlatego, że zajmuje się mną, ale też dlatego, że jest biedna i nie ma pieniędzy. Mieszka ona u mojej mamy, pomimo, że ta jest zamężna, bo ojciec mój jest bogatym człowiekiem.

Przed czterema tygodniami wyjechał ojczulek z mamą za granicę; zostawili mnie samą, z ciotką Ireną w domu. Przed odjazdem położono mi na sumieniu, być grzeczną i posłuszną. Przyglądałam się im poważnie, oni jednak zaczęli, zobaczywszy moją powagę, śmiać się. Nie mieli jednak do tego żadnego powodu, gdyż jedynie dlatego byłam poważną, że rozumiałam, czego ode mnie żądają.

Zresztą jest mi wszystko jedno. Oni odjechali, a my zostałyśmy same w wielkiem mieszkaniu; zajmujemy bowiem wielkie mieszkanie, na pierwszem piętrze. Gdy wyjrzy się przez okno, widzi się w dole ulicę i tramwaj, naprzeciw wielką kawiarnię, w której wcześnie po obiedzie zapalają lampy, a te palą się potem całą noc.

Po odjeździe tatka i mamy była ciotka Irena bardzo szczęśliwa. Tańczyła ze mną dokoła pokoju i potrząsała mną wprzód i w tył. Dlaczego ludzie tak nami trzęsą? To jest szalona pomyłka. Bóg wie, skąd im przyszło do głowy, że sprawia nam to przyjemność!

III.

„Czy zauważyłaś Maryo“ — mówiła ciotka Irena do kucharki, — „jak nasze bobo chętnie wygląda oknem?“

„Istotnie“ odpowiedziała kucharka,„ mogłoby do wieczora siedzieć przy oknie.“

Ze zdziwieniem słuchałam tej rozmowy. Siedzę chętnie przy oknie? Siedziałabym tam do wieczora?

Co to znaczy? Co za kłamstwo? Niema w tem ani słowa prawdy! Jest mi to obojętne, czy wyglądam oknem, czy też nie! Myślałby kto, że mnie to wogóle obchodzi, czy siedzę przy oknie, czy też na kanapie!

W tem tkwi jakieś oszustwo, pomyślałam.

Istotnie ciotka Irena siedzi ze mną, całe popołudnie przy oknie, ale ja nie zdradziłam ani jednem słówkiem, że jest mi to przyjemnem.

Dlaczego ona zmyśla, że chętnie wyglądam oknem?

Może jej samej sprawia to przyjemność?

Zaczęłam ciotkę Irenę bacznie obserwować i wkrótce spostrzegłam w czem sęk. Ciotka Irena dla własnej przyjemności siedziała przy oknie, nie trroszcząc się o moje osobiste upodobania.

Tak, ale dlaczego opowiada kucharce, że to ja lubię wyzierać oknem? To jest oszustwo. Dlaczego okłamuje kucharkę?

„Z ciotki Ireny dobry oszust“ powiedziałam sobie, postanowiłam ją ukarać i tak też zrobiłam. Rozpłakałam się i krzyczałam tak głośno, że musiała wziąć mnie od okna. Wtedy ucichłam. Ciotka Irena czuła się uszczęśliwioną i zaniosła mnie szybko do okna. Zaczęłam znowu płakać.

„Niedobre bobo, niegrzeczne bobo“ powiedziała ciotka Irena i tego popołudnia nie poszłyśmy więcej do okna.

IV.

W nocy myślałam nad tem, z jakiego powodu właściwie ciotka Irena kłamała, dlaczego wprowadziła w błąd niewinną, dobrą kucharkę. Może nie wolno jej zbliżać się do okna i boi się, że kucharka powie mamie.

Z pewnością dlatego powołała się na mnie, bo wie, że pozwalają mi na wszystko.

Nazajutrz popołudniu moje przypuszczenia sprawdziły się. Tego dnia odkryłam, dlaczego ciotka Irena tak chętnie siedzi przy oknie.

Na dole, w kawiarni, za dużą szybą siedział młody, przystojny mężczyzna. Przypuszczalnie nie było to pierwszy raz, bo skoro tylko ujrzał ciotkę Irenę, pozdrowił ją pięknie. Ciotka Irena poczerwieniała, odpowiedziała zaledwie dostrzegalnie i objęła mnie gwałtownie, ucałowała i szepnęła:

„Kochanie, skarbie!“

Już nieraz powtarzała mi to, ale tak gwałtownie i z takiem uczuciem jeszcze nigdy. Cała historya wydała mi się silnie podejrzaną i wierzę mocno, że to „kochanie! i skarbie!“ mniej mnie się należało, niż siedzącemu na dole młodemu człowiekowi. W przypuszczeniu tem utwierdziła mnie ta okoliczność, że młody mężczyzna zawsze spoglądał w górę, ciotka Irena zaś zawsze na dół. Przy tem wzdychała. Potem objęła mnie znowu, tak, że ledwie oddychać mogłam i powiedziała: „Gdybyś wiedziała, jak ja Cię kocham!“

Młodzieniec zrobił wielkie oczy i spojrzał na mnie z zazdrością. Widocznie zazdrościł mi pocałunku ciotki Ireny. Na trzeci dzień wszystko było mi jasne.

Tych dwoje kochało się wzajemnie, i to, jeżeli mogę się tak wyrazić, na mój koszt. Obydwoje zjawiali się punktualnie przy oknie, młody człowiek na dole, ciotka Irena na górze, poczem ciotka produkowała wszystkie swoje uczucia na mnie, obejmowała mnie, całowała, szeptała do ucha, a nawet raz powiedziała mi:

„Uwielbiany Henryku!“

Pomimo, że nazywam się Zuzia.

Teraz zrozumiałam, dlaczego ciotka Irena kłamała i przebaczyłam jej, ponieważ ów młodzieniec był bardzo przystojny, podobał mi się i postanowiłam ciotkę Irenę wydać za niego.

Ale jak? To było ważne pytanie.

Jak możnaby dwoje kochających się ludzi, widujących się tylko przy oknie, zbliżyć do siebie?

Gdyby tak mogli spotykać się, gdyby mogli porozmawiać trochę. Jak się wziąć do rzeczy? Chciałam być im pomocną, ale jestem jeszcze bardzo niedoświadczona i nie mogłam znaleźć żadnej rady.

Pewnego razu ciotka Irena starała się mnie zabawić, potrząsając pękiem kluczy. Otóż ów pęk kluczy stał się kluczem sytuacyi. Wyciągnęłam rękę po nie, i zaledwie ciotka Irena podała mi je, wyrzuciłam wszystkie bez wahania na ulicę.

Ciotka Irena krzyknęła i spojrzała w dół ku oknu. A tam poza szybą kawiarnianą młody człowiek podskoczył gwałtownie, wybiegł i porwał klucze z ziemi. Potem znikł w bramie.

Ciotka Irena odeszła od okna podniecona. Nie doszłyśmy jeszcze do drzwi, gdy zadzwoniono w przedpokoju. Młodzieniec skakał zapewne po sześć stopni naraz.

„Ty moje szczęście!“ powiedziała ciotka Irena, pokrywając mnie całą pocałunkami.

Tym razem myślała może istotnie o mnie a — „moje szczęście“ — należało mi się zasłużenie.

V.

Młody człowiek wszedł do pokoju. Nie wiem na prawdę, kto był bardziej zakłopotany, on, czy ciotka Irena Byłam opuszczona.

„Przepraszam“.... wyjąkał młodzieniec..... „byłem tak śmiały..... klucze.....“

„Tak“ odpowiedziała ciotka Irena „bobo było tak niezgrabne.....“

Niezgrabne! — Ja niezgrabna, ja — która zrzuciłam klucze, tylko dlatego, żeby je młody człowiek mógł przynieść na górę. Ale młody człowiek bronił mnie.

„Proszę nie gniewać się na słodkie maleństwo“ powiedział „jemu zawdzięczam, że..... że....“

Nie śmiał skończyć i ucałował mnie serdecznie.

Reszta nie warta opowiadania.

Po powrocie tata i mamy, zjawił się jednego popołudnia młody człowiek na czarnej kawie.

O czem mówili nie wiem, jedno wiem tylko: ciotka Irena jest dziś narzeczoną, a Henryk jej narzeczonym.

A teraz niech kochany czytelnik, sam osądzi, komu zawdzięcza ciotka Irena narzeczonego.

przełożyła z węgierskiego.

J. K.

Jan Kasprowicz.

Nienawidzę!

Nienawidzę tych ludzi, co w sobie
Nie mają ciepła,
Nienawidzę tych, którym się skrzepła
Skra w łonie,
Albowiem tu leżą, jak w grobie
Martwe kościska
Zdaleka od słońca, co błyska
I płonie.. ..

Napróżno ich w rannej godzinie
Do czynu budzić:
Gdzież im porywem pierś trudzić
Zwierzęcą!
Pigmeje w ślimaczej łupinie
Zakończą skrycie,
Gdy inni za prawdę swe życie
Poświęcą!

Magnat.

— Mama ciągle odkazuje na takiego, co ma gnat. A co to ma gnat?
— Jaka ty durna! U nas pani w szkole mówiła, że magnat to wielki pan. Awo, popatrz: jak, ten tu... Niesie ci całe ćwierć funta szpeku... To jest prawdziwy magnat!

Zadowolenie jest brakiem fantazyi.

—

Wszyscy hołdują modzie, jeżeli nie nowej, to starej.

—

Są ludzie, którzy spać nie mogą, widząc, że inni śpią spokojnie.

—

W pożyczonych powozach jeżdżą ludzie dumniej niż we własnych.

—

Najzgryźliwiej myślą o życiu ci, którzy popsuli sobie żołądki na jego słodyczach.

—

W przeszłość kobiety uwierzy świat prędzej niż w przyszłość mężczyzny.

—

Tylko ignoranci wiedzą wszystko.

—

Być szczęśliwym: znaczy takim widzieć świat, jakim pragnie go się mieć.

—

Luksus łączy w sobie błogosławieństwo i przekleństwo kultury.

—

Jan Kasprowicz

Błogosławieni.

Błogosławieni, którzy w czasie gromów
Nie utracili równowagi ducha,
Którym na widok spustoszeń i złomów
Nie płynie z serca pieśń rozpaczy głucha;
Którzy wśród nocy nieprzebytej cieni
Nie tracą wiary w blask rannych promieni:
Błogosławieni!

Błogosławieni, albowiem ich męstwo
Wielkiego gmachu wrota im otworzy,
Gdzie razem z Chwałą króluje zwycięstwo —
Bez twardych kajdan i bez tych obroży,
Które na ziemi noszą upodleni.....
Ten raj się tylko dla silnych zieleni —
Błogosławieni!

Błogosławieni, albowiem ich syny
Będą sprzątali z ich ziaren owoce;
I wśród zmartwychwstań porannej godziny,
Gdy złote słońce blaskiem zamigoce,
Będą wołali duchem podniesieni:
Za ojców sprawą świat się nam rumieni —
Błogosławieni!.....

Skowronek.

W zbożu, pomiędzy dwoma, nieprzyjacielskiemi liniami okopów, zbudował skowronek gniazdko. Bo właśnie ludy prowadziły ze sobą wojnę. Cały dzień słyszał on tylko świszczące i wyjące pociski i nieraz już był w niebezpieczeństwie. Tuż, tuż, a byłby raniony, a martwe ciałko spadłoby na pola.

Tymczasem nieznużony śpiewał ochoczo od pierwszego brzasku dnia (gdy patrole wywiadowcze od zasieków drucianych wracały, a warty nocne już ściągano!) aż do późnego wieczora, wyśpiewywał serdecznie i radośnie, swoją wierzącą, dziecinną duszę artysty i napełniał przestworza przeczystymi dźwiękami. Niestrudzony, bezustanny jego śpiew błogosławieństwem był dla uszu żołnierzy!

„Mam święty obowiązek do spełnienia!“ powiedział sobie„ tak, święty obowiązek! Muszę ludziom przypominać, że jest jeszcze na świecie muzyka, muzyka i czar! I coś, co nigdy nie minie.....“

Słodko i obiecująco brzmiał jego śpiew. Na promieniach słońca kołysał się w przestworzu.....

Wołyń, w okopach..... 1916.

Bożywoj.

M. Majchrowiczówna

Na grobie.

Kiedy Matulu przyjdziesz na grób mój
samotny w polu,
to duszę swoją w wielkie moce zbrój,
by nie łkać z bolu.

Tu mnie porzucił towarzyszów rój
na krwawą bryłę,
białą mi nóżką wierny konik mój
grzebał mogiłę...

Nie płacz Matulu. Bo łzy ciężkie Twe
w bolu żałobie,
przez darń przesiąkną i obudzą mnie
z snów cichych w grobie.

Nie płacz Matulu! Mocom bólu mów:
„Mnie nie złamiecie!"
Niech Cię pociesza w łzach anielski huf!
Tyś — Polską przecie!

Szatanom męki śmiało popatrz w twarz,
dumą przejęta,
bo Ty w swej pieśni ból milionów masz,
w bolu — Tyś święta!

Leopold Staff.

Na Zmartwychwstanie.

O, dobo zmartwychwstania!
O, odrodzenia wiosno!
Jakąż to pieśń żałosną
Twój święty dzwon wydzwania?

Gdzież są na orkę bożą
Znaczone pracy sługi?
Gdzież się podziały pługi?
Że kule łany orzą?

Jakaż to dziwna trawa,
Któraż się nie zieleni?
Te pola tak rumieni
Ludzka posoka krwawa.

O, przebudzenia siły!
Wyrokiem jakich losów
Rosną miast młodych kłosów
Mogiły i mogiły?

Wiosno niepocieszona!
O, czemuś zmartwychwstała,
Gdy śmiercią giną ciała
I serce z bolu kona?

Panieńska logika.

— A jeżeli twój narzeczony pójdzie na front?
— No, to cały świat się napatrzy, jaki urządzę mu afront!

Dobre książki powinne być zakazywane, czytanoby je wtedy więcej.

—

Koronka: to sztuka dziurek.

—

Rozmowę towarzyską prowadzić, znaczy: robić z niczego coś, i z czegoś nic. inaczej: fałszować wartości.

—

Nie mów nigdy: nie lubię tańczyć, Mów raczej: tańczę źle.

—

Krytyk powinien zawsze mówić prawdę. Ale czy zna ją?

—

Kobieta trzydziestopięcioletnia — to znaczy, że czasem ma siedmnaście, a czasem czterdzieście osiem lat.

—

Tureckie przysłowia.

Wilk zmienia skórę, nigdy swej natury.

—

Nie patrz na mowcę, ale na to, co pobudza go do mówienia.

—

Lis przychodzi w końcu do futrzarza.

—

Józef Mączka.
legionista.

Szrapnel.

Grzmot... Wkoło góry powtórzyły echem...
I wraz w powietrzu gwar niesamowity —
Łoskot szumiący i jadowity
syk paszczy wściekłym ziejącej oddechem!....

Zbliża się.... Zda się w tym krótkim momencie
piekieł się około rozwarły otchłanie!....
Słychać kłów wściekłych żelazne zgrzytanie,
jako się zniża... jak krąży zawzięcie,

szukając żeru.... Napróżno kryć głowę! —
Śmierć stoi blada u życia podwoi. —

Powietrze w trwodze pobladło — i stoi
martwe — jak w letnie burze piorunowe,

Wtem — huk!... radosne czartów chichotania....
Pękł... Wkoło jęk, klątwy — i wołania!....

Pan porucznik jest w złym humorze.

Na Maryackim placu stoi auto. Smukły porucznik zbliża się do szofera: „Proszę mnie zawieść na plac powystawowy!“

Szofer patrzy na niego zdziwiony, jakby miał z obłąkanym do czynienia.

„To jest auto prywatne“ mówi spokojnie.

Porucznik zadziera głowę w górę.

„Gdzież są auta do najęcia? Tu jest przecież postój!“

Szofer nie odpowiada już więcej, zagłębia się w dziennik wieczorny, i tylko uśmiecha się drwiąco.

Porucznik ponsowieję.... Czuje, że odniósł porażkę.

Z nich dwojga szofer jest bardziej arogancki. Na to nic nie poradzi! Rozgląda się, spostrzega tramwaj i wskakuje.

Usiada na tem samem miejscu, na którem przed chwilą siedziała wdowa. Jest wściekły. Uważa to za osobistą obrazę, że musi jechać tramwajem, a już za oburzające wprost to, że oprócz niego jadą jeszcze inni ludzie. Wypiera się też wszelkiej wspólności z współpasażerami, wyziera oknem, przygląda się ogłoszeniom.

Widocznem jest, że porucznik huzarów nie ma zwyczaju jeździć tramwajem. Ma angielskie buty, które u nas obecnie nosi tylko arystokracya, i wspaniały płaszcz gumowy, jaki niejeden z nas pragnął sobie kupić, ale nikt nie kupił, bo był za drogi. Na jego kobieco wypielęgnowanej ręce lśni jedyny pierścień: sygnet o wielopałkowej koronie. Porucznik jest uderzająco pięknym młodzieńcem. Mogę powiedzieć: nad wyraz piękny. Ma śmiało i szlachetnie zarysowany profil, oczy ogniste i rozmarzone, ciemne, falujące włosy. Rozgniewany Apollo. Jeden z tych, którzy, według Beaumarchais'ego, nie mogą się uskarżać na brak kobiet. Musi gdzieś być zamknięte kółko, może na prowincyi, albo na książęcym dworze, które trudni się rozpieszczaniem i rozkapryszaniem pięknego młodzieńca.

Porucznik siedzi z skrzyżowanemi nogami, szablą odrzuconą w bok. Kilku panów, po cichem: „przepraszam“ pragnęło dostać się na wolne naprzeciw miejsce, ale on nie zwraca na to uwagi i miejsce pozostaje wolne, pomimo przepełnienia. Teraz nerwowym ruchem wyjmuje złotą papierośnicę i ku ogólnemu oburzeniu zapala papierosa. Zapala go, ponieważ jest przyzwyczajony robić to, co mu sprawia przyjemność, zapala go, pomimo napisu „Palenie wzbronione.“

To dopełnia miary. Oczy mężczyzn błyszczą wrogo, konduktorka przepycha się dzielnie przez zwarte szeregi gości.

W chwili, gdy zapala papierosa, rozchyla się płaszcz porucznika. Na piersi migoce coś kolorowego. Ordery. Krzyż zasługi z odznaką wojenną, dwa Signa laudis, a u dołu Żelazny krzyż....

Co za śmiałych czynów musiał ten człowiek dokonać, gdy mu tak pierś udekorowano?

W tramwaju zmienia się nagle nastrój. Serdeczne, ciepłe, szacunku pełne spojrzenia obejmują porucznika. Odwołują konduktorkę. — To nic nie szkodzi, niech sobie pali! Jak to dobrze, że po tem, czego dokonał na polu chwały, ma jeszcze ułańską fantazyę. — A porucznik nie spodziewa się (gdyby wiedział, jakby go to ubodło!) że dokoła serca cywilów wzbierają miłością dla niego i cieszą się rubasznością miłego młodzieńca.

z węgierskiego opracował
Ineri.

Padają liście...

Padają liście z drzewa,
Padają w dół uschnięte,
Wiatr cicho je rozwiewa
Pożółkłe, małe, zmięte.

Padają liście z drzewa,
Gałęzie szumią smętnie,
W ich szumie rozpacz śpiewa
Płaczliwie i namiętnie.

Mróz, zima, pnie samotne,
Szron biały już osiada
Dnie wiosny niepowrotne,
A zima idzie blada.

Już barwne traw kobierce
Zasypał śnieg obfity...
Zbolałe kona serce
I świat w niem już przeżyty.

Przybladły świeże wargi
I pieśń ucieka płocha,
A lutnia mojej skargi
Zawodzi, jęczy, szlocha.

Zygmunt Lech.

Wróg w kraju.

Nie zapomnę nigdy tych chwil strasznych, najcięższych w mem życiu. Pamiętam doskonale odejście ostatnich pociągów. Jechały na front. Powietrze było duszne, wzdłuż pociągu biegł szum; kobiety i dzieci były tam. Mężczyźni uczepieni, jeden ponad drugim, ram okiennych mówili wszyscy naraz: był to wylew słów gorączkowych; potem rozległ się gwizd. Ogromna cisza zaległa wszystkie serca. Pociąg ruszył i nagle krzyk ogromny, potężny napełnił przestworza, powtórzył się, wypełnił swem cielskiem ponurem obszerną halę, rozlał się falą przemożną, obejmującą odchodzący pociąg:

„Niech żyje Polska!“

Powróciłem do miasta. Na ulicach widocznem było ogólne zdenerwowanie. Ludzie biegli po zakupy, w obawie głodu. Na niebie, chmury złowrogie.

Kraj, na północny-wschód od L. — obszerna równina poprzeżynana pasmami wzgórz; wstęgami rzek, — przeznaczony był z góry na pierwsze bitwy. Tu i ówdzie rozrzucone wsie, — przytułki nędznego ludzkiego żywota. Chałupy nizkie, słomą kryte, dające schronienie istotom o twarzach ponurych, smutnych i nieufnych. I tam wszystko było do głębi wstrząśnięte. Mężczyźni w wieku poborowym zawezwani nocy poprzedniej, wciągnięci do szeregów, poszli piersią swą zasłaniać kraj rodzinny.

Pozostali starcy — wylęgli na ulice, i, milcząc, przyglądali się, nie rozumiejąc dobrze, ruchom wojsk, rekwizycyi wozów, automobili i gościli z całego serca przeciągające szare kolumny, w których gdzieniegdzie zajaśniał amarant, przywodząc na pamięć dawne czasy, kiedy to i oni....

Długie sznury wozów amunicyjnych, piechota beztroska i wspaniała kawalerya, którą widziałem po raz pierwszy, przeciągały miastem. Co za radość dla oczu! nasze barwy! mundur siwy, a na nim rabaty, czerwieniące jak maki, i kask z ogromną kitą! sznury zwisające!

Mój Boże! nasze, nasze wojsko! Twarze poważne, śmiałe, wichrem zesmagane, słońcem wycałowane — dzielne, wspaniałe oblicza, miłością ogromną w oczach tlącą uświęcone, zaziemskie już.... Żołnierze nasi! Wołamy im: „Niech żyje Polska!“ a oni nam okrzykiem tym odpowiadają.

Wszyscy mieszkańcy byli na ulicach, niosąc im jeść i pić. Wszystko co mieli, dawali im: kobiety wynosiły chleb, kawę, przysmaki różne; żołnierze obładowani byli, mieli już nadto, ale brali z uśmiechem, ażeby zrobić przyjemność.

Tam byli i biedni, ci, którzy prawie, nic nie posiadając, ofiarowywali wszystko.

Żołnierze ubrali kwieciem niezliczonem wozy swe i armaty, czasem brali kwiat i z uśmiechem podawali go dziewczynie, stojącej u skraju drogi: niezręczna i zaczerwieniona brała go z drżeniem.

Ostatni raz wyszedłem w pole spokojne i ciche; nazajutrz wrzała tam bitwa okropna. Nieprzyjaciel szedł ławą od wschodu. Wieczorem ujrzeliśmy białe obłoki pękających, o piętnaście kilometrów stamtąd, szrapneli.

Głuchy, posępny ryk armat wstrząsał powietrzem, ujrzeliśmy łuny płonących wsi i miasteczek. Wkrótce ukazali się biedni robotnicy, wieśniacy, niosący węzełki, dzieci, cały dobytek owinięty w szmaty — ciągnęli długim łańcuchem. To była ucieczka. Na twarzach ich malowało się przerażenie, mówili głosem matowym — monosylabami: nieprzyjaciel niedaleko, pali, niszczy, morduje, gwałci kobiety — uciekajcie, uciekajcie czemprędzej. Wielu płakało — inni patrzyli tępo przed siebie. Żołnierze nasi nieliczni, cofają się. walcząc o każdą piędź ziemi. Ulicą ciągnęli ułani. Niektórzy mieli czapki nieprzyjacielskie zatknięte za pas, pokryci byli kurzem, wracali z boju; wspaniałe, rycerskie twarze.

Armaty słychać było coraz bliżej, uchodźcy napływali, wkrótce rozpoznaliśmy trzask karabinów maszynowych. Wróg był blizko. Działa nasze odpowiedziały, wyraźne, bliziuteńkie. To było hasłem niebezpieczeństwa. Mieszkańcy powrócili do domostw, jak króliki do swych nor, okiennice zamknęły się, wszystko ucichło, słychać było tylko odgłos dział. Wszystka broń, razem, armaty, karabiny, gwery maszynowe miotacze min, przez cały dzień wypluwały pociski — potem wszystko się skończyło. Przez okna piwnic ujrzeliśmy sylwetkę żołnierza nieprzyjacielskiego, nieufnego i okrutnego. Z bronią w ręce skradali się po pod mury, kryjąc się za węgłami, szukali żołnierzy naszych, cofających się za miasto.

Drżąc siedzieli mieszkańcy w piwnicach. Nieprzyjaciel wyrwał ich stamtąd. Brano zakładników — innym kazano kopać szańce — rekwirowano, palono i niszczono wszystko.

L. miasto tętniące życiem, — piękny kwitnący gród zaczął zamierać powoli — popadać w letarg, ale nie w śmierć. Czekano oswobodzenia!

Stefan Rogiński.

Zapoznany geniusz.

— Wynalazłem rym nawet do „halsztuk“ i „małpa“, a ci zoile piszą, że-m nie poeta!

Bociany.

Nad ugor kulą zorany,
Pokryty gdzieniegdzie śniegiem;
Leciały z szumem bociany,
Długim leciały szeregiem.

Zdala wracają, z za morza,
Hen do rodzinnej swej ziemi,
Prują rozległe przestworza
W pośpiechu skrzydły swojemi.

Każdy powraca w te strony
Gdzie gniazdo złożył na chacie,
Gdzie ruczaj trzciną pleciony
W wiosennej czeka go szacie.

Próżno szukają bociany
Swej starej, wiernej siedziby;
Kraj jakby obcy, nieznany,
Jakby nieznane te skiby.

Hen wioska mała... Gdzież ona?
Gdzież dworek w ustroni miły?
Ach ziemia jeno spalona
I świeże kwitną mogiły.

Ustały bociany w locie,
Siadły na ziemi, na grobie
I w cichej, rzewnej tęsknocie,
Patrzyły długo po sobie.

Smętnie szumiały skrzydłami,
Patrząc na zgliszcza dokoła...
Ziemia zroszona tu łzami,
Spalone leżą tu sioła.

Wzleciały bociany w przestworze,
Żegnając ugor klekotem;
Za morze lecą, za morze,
W obce krainy z powrotem.

Zygmunt Lech.

Marzenie podlotka.

....Chciałabym po ślubie, odbyć podróż naokoło świata, — ...ale cały czas w tunelu.

—

Trafne.

„Dlaczego ziemia jest rodzaju żeńskiego?“

„Bo na każdą porę roku ma inną suknię i nikt napewne nie może powiedzieć ile ma lat“.

—

Nasze dzieci.

Dlaczego Marylko nie chcesz pójść ze mną do pani radczyni?“

— „Moja lalka nie ma co włożyć, mamo!“ —

Poezya i proza.

Narzeczony: „Kochana, będę Cię na rękach nosił przez życie.“

Narzeczona: „Ach wiesz, kup mi lepiej eleganckie auto!“

Nasze dzieci.

Hanka (do matki, silnie dekoltowanej, idącej na bal): „Widzisz mamusiu, jak nie chcę się dać ubierać, to krzyczysz na mnie — a teraz sama tak robisz.

Z krytyki teatralnej.

... Najstarsi ludzie naszego miasta nie pamiętają naszej naiwnej, tak pięknie i świeżo wyglądającej, jak wczorajszego wieczoru.

Barwy narodowe polskie.

Każdy naród posiada swe barwy narodowe, uświęcone przez tradycyę i mające zazwyczaj głębsze uzasadnienie historyczne. Odnaleść w nich można wspomnienia, związane z pewnemi wydarzeniami, w ten. lub inny sposób wpływającemi na losy danego narodu.

Do Polski zwyczaj używania pewnego koloru, jako barwy narodowej, wprowadzony został prawdopodobnie dopiero przez Henryka Walezyusza, który stale zwyczajem francuskim nosił białą kokardę (kolor biały był barwą królewską, gdyż na tem tle mieściły się złote lilie dynastyi Kapetów). Odtąd też kolor biały stał się barwą narodową polską i używany był na sztandarach Chodkiewicza, Czarnieckiego, Sobieskiego. Dopiero konfederaci barscy dla odróżnienia od swych przeciwników jęli używać chorągwi biało-granatowo-czerwonych. Z czasem też zostały wprowadzone różnorodne odznaki barwne w wojsku, co sprawiło zamęt w pojęciu o barwach narodowych. Rozkaz Departamentu Wojskowego z r. 1785 ujednostajnił broń i ubiór w jeździe polskiego zaciągu i polecał „towarzyszom“ mieć proporce z drzewem w kolorze granatowym i ponsowym i chorągiewki z kitajki w tychże barwach. Kokarda biała została atoli utrzymana i widzimy ją za czasów insurekcyi Kościuszkowskiej, aczkolwiek niektórzy, dla wyrażenia swych sympatyi ku Francyi rewolucyjnej, przyjęli kokardę trójkolorową t j. o barwach miasta Paryża.

Sprawa barw narodowych ponownie stanęła na porządku dziennym podczas formowania Legionów. Na mocy konwencyi, zawartej 9 stycznia 1797 r. pomiędzy rządem lombardzkim, a gen. Dąbrowskim, legioniści mieli używać kokardę trójkolorową francuską, „jako narodu, protegującego ludzi wolnych.“

Niebawem jednak, po wcieleniu Lombardyi do Rzeczypospolitej Cisalpińskiej umowa z 9 stycznia straciła swoje znaczenie i Dąbrowski zawarł 17 listopada 1797 r. nową umowę z dyrektoryatem cisalpińskim; ciało jednak prawodawcze odmówiło zatwierdzenia, żądając między innemi, aby zamiast francuskiej wprowadzono kokardę o kolorach cisalpińskich. Przeciwko temu protestowano ze strony polskiej, gdyż używanie barw efemerycznej rzeczypospolitej byłoby dla Legionów zrzeczeniem się zewnętrznych odznak wielkiej roli dziejowej i to w obliczu następujących wrogów. Zanosił do Dyrektoryatu głos protestu i Kościuszko, przemawiając w piśmie swem z 16 marca 1799 r. za utrzymaniem kokardy francuskiej, lub wprowadzeniem kolorów polskich, którymi zdaniem jego były: biały z granatowym i karmazynem.

Za czasów Księstwa Warszawskiego powrócono do dawnej kokardy białej; na chorągiewkach pułków jazdy różne umieszczano barwy, przeważnie jednak białe, karmazynowe, niebieskie, lub ponsowe. W r. 1812 zamierzano przywrócić kokardę francuską, ale miał się temu sprzeciwić ks. Józef.

Na zasadzie par. 156-go Ustawy konstytucyjnej z r. 1815 wojsko Królestwa „zachowało kolor swego munduru i ubiór właściwy i wszystko, co się tyczy jego narodowości,“ pozostawiono więc i białe kokardy. Po wybuchu wojny 1830 r. Chłopicki polecił używanie szarf trójkolorowych, noszono jednak i dawne białe, oraz biało-czerwone. Taka niejednostajność „mogąca dać powód do mniemania, że społeczeństwo dzieli się na różne stronnictwa,“ spowodowała, że na posiedzeniu sejmowem z d. 28 stycznia 1831 r. posłowie Wężyk i Zwierkowski złożyli do Komisyi organicznej wnioski w sprawie kokardy narodowej. Wężyk był za białą, Zwierkowski za czerwono-białą, „na znak, iż Orzeł biały w czerwonem polu jest herbem odradzającej się naszej Ojczyzny.“ Komisya oświadczyła się za wnioskiem Zwierkowskiego i uchwałę jej d. 7 lutego referował poseł Świrski.

Po ożywionej dyskusyi, zbyt nawet szczegółowej wobec poważniejszych zadań chwili, postanowiono, aby kokarda narodowa była biało-czerwoną. Te zatem kolory przez ostatnią najwyższą reprezentacyę krajową uznane zostały za narodowe.

W późniejszych czasach używane były inne znów barwy, wracano do chorągwi trójkolorowych, używano biało-amarantowych i t. d. Zaniechano tylko na zawsze koloru białego, jako ogólnie przyjętego podczas wojny symbolu poddania.

Zbytecznem byłoby dziś wszczynać nową o tej materyi dyskusyę, tembardziej, że uchwała sejmowa z r. 1831 ma za sobą słuszność ze stanowiska heraldyki i statystyki. Nie należy też wprowadzać nowego zamętu do rzeczy, co winna być już relikwią przeszłości i jak relikwia, czcią uświęcona.

S. W.

Dobra firma.

Spotyka się dwóch bankierów i jeden drugiego pyta:

— Komu wolałbyś pożyczyć milion rubli — carowi, czy Mikołajowi Mikołajewiczowi?

— Ja carowi, bo słyszałem, że on ma ogromne dobra na Sybirze — a więc ma dobrą hipotekę.

— A jabym wolał pożyczyć Mikołajowi Mikołajewiczowi.

A to dlaczego? —

— Bo widzisz: to jest pewna firma. Wziął Lwów, oddał, wziął Przemyśl, oddał, wziął Nowy Sącz, zaraz oddał i jeszcze dodał to, czego nie brał. To jest człowiek, który lubi oddawać, a tylko takim ludziom warto pożyczać.

—

Gwiazdka Mamusi.

„Musi Pan cichuteńko wejść, drogi panie oficerze, żeby Mamusia nic nie zauważyła, a potem schowamy pana w spiżarni, a gdy Jezusek zadzwoni, da panu Jerzyk znak, Pan wejdzie szybko, ach, jakże ucieszy się Mateczka!

„Zagwizdam może, na mej gwizdawce, którą dostałem od wuja Artura, dobrze, Maryś? Pan oficer usłyszy i wejdzie".

„Ależ Jerzy! Mama zaraz zauważy, że w tem coś jest, gdy gwizdniesz, nie, pan zostawi drzwi od spiżarni odchylone, a ja dam ręką znak, tak będzie najlepiej".

„Dobrze Marysiu, ale ja też dam znak! Proszę spojrzeć, panie oficerze, tu są szpilki z drzewka, bo dostaniemy drzewko; widziałem przez dziurkę od klucza; stoi w jadalni. Chce pan zajrzeć przez dziurkę od klucza? Takie duże drzewko i aniołek jest na górze, ten sam, co go Tatuś przyniósł zeszłego roku".

„Biedny Tatuś" powiedziała Maryś. „Pst, pst, cicho, słyszę, Mateczka się zbliża," szepcze Jerzuś i dzieci prędko popychają oficera do spiżarni — bums, zatrzaśnięto drzwi, porucznik jest zamknięty i widzi w słabem świetle, mile i łagodnie wpadającem okienkiem, osełki masła, słoiki marmolad i niepewne kontury małej szopki; słyszy jeszcze pod drzwiami niespokojne szepty dzieci, słyszy ich drobne, skradające się kroki i głos małego Jurka, który udziela mu bardzo ważnej i serdecznej rady: „Panie oficerze, proszę się nie bać, niedługo będzie znów jasno, a jeżeli jest pan głodny, to duży słój z marmoladą malinową jest otwarty; z niego zawsze łasuję". Potem cisza, tylko niekiedy dochodzą do jego więzienia odgłosy przygotowań świątecznych, jak drogie echo słodkich wspomnień.

Drzwi otwierają się często i bez ważnego powodu, kroki przemykają się, stłumione głosy ważą tajemnice.. a porucznik Górski, wśród tej oddalonej i ukrytej muzyki rozmyśla o swej przygodzie. Przed czterema tygodniami jeszcze tam, w tem Potwornem, Niepojętem, owa ciemna, złowroga chwila, gdy ziemia dokoła niego drżała a ogień i zgiełk zaćmiły jego umysł; przebudzenie w lazarecie, jazda do Krakowa, operacya, powolne przychodzenie do zdrowia w łagodnych i smutnych dniach zimowych, tęsknota za drogiemi stronami rodzinnemi, podniecająca, tajemna radość z wyjazdu na święta do domu i smutne oświadczenie lekarza: „Pan nie może jechać. Jeszcze nie!" Potem telegram do matki, która dopiero po wilii może przyjechać. Wkońcu samotna włóczęga w wieczór wigilijny ulicami miasta, aż go nagle dwoje dzieciaków za płaszcz złapało i tak, jakby miały do czynienia ze starym znajomym, bez lęku przemówiły. Zaczęła naturalnie Marysia. „Drogi panie oficerze," powiedziała „proszę się nie gniewać, ale nasza Mamusia jest taka smutna, ojczyk jest w wojsku i dawno już dawno nie pisał do Mamy; a Mateczka jest strasznie kochana i dobra i mówi, że Jezusek i tego roku przyniesie nam coś ładnego, mnie i Jerzykowi, ten chłopczyk ze mną, to jest właśnie Jerzyk i starej Annie także coś przyniesie, tylko biedna Mamusia nic nie dostanie".

„Chciałem podarować jej mego konia", przerwał Jerzyk.

„Koń, to nie dla Mamy" tłumaczy mu Maryś, i doświadczona i rozumna zwraca się do oficera: „Musimy Mateczce cudowną niespodziankę zgotować; dlatego też uciekliśmy od Anny i szukamy niespodzianki. Ale niedługo będzie ciemno, a jak się ściemni przyjdzie Jezusek. Proszę, pana oficera iść z nami do Mamy; schowamy pana do tej chwili, aż zadzwonią na drzewko, a potem pan wejdzie i Mamusia będzie się tak, tak okropnie cieszyła, bo Tatuś jest też żołnierzem, a pan będzie mógł o nim opowiedzieć. Tak! Proszę, proszę, chodź z nami do Mamy!"

„Ależ kochane dzieci, nie znam wcale waszego dobrego ojca!"

„To nie szkodzi" powiedziała Marychna. „Już to będzie pan coś wiedział o wojnie i Mamusia będzie się cieszyła".

„Jak się pan nazywa?" pyta Jerzuś. „Jestem porucznik Górski, mały Jerzyku". „Nie, nie o to pytam; chcę wiedzieć pana imię; jak pana woła jego kochana Mama?" „Gustaw, woła mnie".

„Tak. A więc, wuju Gustawie chodź z nami do naszej Mamy. Tak, proszę, proszę, proszę"....

Jak go woła jego kochana Matka.....

Dziecięce dłonie koją rany zadane wojną, rozdzierające jeszcze jego serce; dziecięce głosy wypłaszają ostatni jęk, który jeszcze tkwił, w jego uszach, świąteczny spokój objął jego myśli dziecinna, dobra tajemnica, przepojona tchnieniem wieczoru wigilijnego, woń drzewka i tęsknota za płonącemi świeczkami rozsnuły się na jego samotnej drodze.... a jutro.., jutro przyjeżdża jego droga Matka....!

I poszedł z dziećmi młody oficer, jak w słodkiem, odświętnem oszołomieniu, które nie patrzy na nic, rozochocony tą zabawą w chowanego, wśliznął się do tego obcego domu i siedział teraz, jak awanturnik, zamknięty w spiżarni, przy smacznej marmoladzie malinowej, którą mu jego mały przyjaciel polecił, i w niepewnym mroku, którego nie należało się bać, bo „niedługo będzie jasno, panie oficerze!"

I wkrótce zabłysło światło! Porucznik słyszał przez chwilę jeszcze szepty i szmery, podniecone i tajemnicze zachowanie dzieci, słyszał obce, kobiece głosy, rozstrzygnął, że jasny, słodki głos należał do pani domu, a głęboki, ciemny do wiernej Anny. Potem wtargnęło do

Jego więzienia kilka wyraźniejszych słów: „Teraz dzwonić!“ Rozległ się dzwonek. I wołanie: „Ach — ach! Anno jeszcze najwyższą świeczkę!“ Potem odchylił ktoś drzwi spiżarni. — Światło drzewka! Jak lśniące ramiona otwierały się podwoje drzwi, ażeby przyjąć samotnego, zawołać go, zwabić do płonącego ogniskami miłości rozjaśnionego serca!

Dzieci kiwały. Porucznik wszedł niepewnymi, jakimiś nierzeczywistymi krokami, jak we śnie, w ciepłe czerwono-żółte koło światła. I w tym kole ujrzał piękną, młodą kobietę. Na jej twarzy wszystkie ślady smutku, tęsknoty i łez samotności uśmierzało i łagodziło światło Bożego drzewka. Dzieci przyprowadziły Matkę do nieznanego oficera, jak do najpiękniejszego podarunku.

„Mamo, najdroższa Mamo, to jest nasz nowy wujaszek Gustaw, przyprowadziliśmy Ci go w upominku na święta, on opowie Ci o ojczulku“. — Wtem stało się coś niezmiernie bolesnego, niezmiernie smutnego: młoda kobieta znalazła w odpowiedzi tylko krótki, rozdzierający krzyk, poczem utonęła w gorących, niepowstrzymanych niczem, coraz gwałtowniejszych, biednych łzach, które nie mogły znieść ogromu bólu, zamkniętego w jej samotnem sercu. Zakłopotana starała się Marysia wytłumaczyć Mamie, jak to się stało, że ów nieznany oficer znalazł się u nich tak nagle: „Chcieliśmy zrobić Ci niespodziankę kochana, droga Mamo!“ Ta jednak opierała się silnie na poręczy krzesła i prosiła głosem, drgającym jeszcze od łez: „Wyjdźcie dzieci, zostawcie mnie z panem samą, Jezusek przyjdzie dziś później!“.....

Wtedy odeszły, jakby obarczone jakąś winą, której nie mogły pojąć, tylko Jerzyk mówił cicho i przekonywająco: „Widzisz Maryś, lepiej było podarować Mamusi konika“.

Oficer starał się objaśnić nieszczęśliwą kobietę, ale ona znużona skinęła głową i powiedziała z głębi umęczonego serca: „Nie usprawiedliwiaj się pan, poruczniku! Dzieci chciały mi zrobić przyjemność. I to było tak pięknie, tak po ludzku i dobrze z pańskiej strony, że zgodził się pan na plan małych. Przykro mi, że muszę panu zakłócić spokój i piękno tego wieczoru. Ale pan, właśnie pan, zrozumie kobietę. Pan, jako żołnierz i towarzysz mego biednego męża. Dzieci powiedziały: „Nowy wujaszek opowie coś o Tacie“.... — „Mój mąż padł!“ Oficer ujął jej rękę i pochylił się w pokorze pod temi ciężkiemi słowy. Świeczki Bożego drzewka zastygły na widok bolu. Proszę, jeszcze chwilę, wysłuchać mnie, panie poruczniku. Proszę pana o to. Potem zawołamy dzieci. Mąż mój był nadporucznikiem. Był w polu. Od października już nie słyszałam o nim. Aż nagle dowiedziałam się: że... — ach — padł! Tam w Dolomitach. Towarzysz jego spełnił smutny obowiązek i opisał mi dokładnie miejsce, w którem z innymi spoczął mój mąż. Patrz pan, panie poruczniku, tu stoi biało zasłany stół z podarunkami dla dzieci — niech jeszcze dziś nie wiedzą o niczem, niech mają radosną wilię — a tu.... tu.... pod białym obrusem, leży gwiazdka dla niego. Mały woreczek ziemi, ziemi ojczystej. Nakopałam jej na kopcu Kościuszki. A po świętach zawiozę mu ją. On tak lubił kopiec Kościuszki. Woreczek ziemi. To jest wszystko, co mogę dla niego zrobić. A nad tem płoną światła... Panie poruczniku zawołajmy dzieci!“

Oficer wpatrzył się w świeczki. Oczy zaszły mu mgłą, a po przez nią migotały świece, wesoło, serdecznie, jakby radosną zawierały tajemnicę, świece nad woreczkiem ziemi płonące.

Kobieta zdjęła medalion z szyi i podała go gościowi: „To był mój mąż“. Teraz już wiedział oficer, dlaczego świece tak wesoło, jakby radosną tajemnicę znały, płonęły i mrugały.

„Pani.... jest ... to tylko... formalność w tej chwili — ale pozwól pani: nazywam się Górski“.

„Dziękuję — Barwińska“.

Barwińska! Najwyższa świeca nad złotym aniołkiem dopalała się i w ostatnim płomieniu rozlała się na ziemię. Było to jak okrzyk radosny.

„Droga pani — ja — ja znam męża pani. I — ale musi pani być zupełnie spokojna i nie wzruszać się zbytecznie.... Dzieci pani prowadził dobry anioł i pozwolił im natknąć się na mnie. Droga pani jej kochany, dobry mąż....“

„Panie — na miłość boską“ ?..

„Tak,.... tak, żyje“!

Oczy kobiety zdawały się nie być z tego świata — i powoli, dobrotliwie, jak choremu, któremu darowano znowu życie, opowiedział porucznik krótką historyę, a raczej radosny koniec historyi: „Stał się moim przyjacielem. Z końcem października odnieśliśmy go z przednich linii, jako umarłego. Wkrótce potem byłem też ranny. W lazarecie odnaleźliśmy się. Jego rana nie była ciężka, ale cierpiał na wstrząs nerwów. Dlaczego nie dostała pani żadnej wiadomości, nie wiem. Ale wiem, że on żyje i jest zdrów. Potem wyjechałem na dalsze leczenie do Krakowa. A wczoraj słyszałem od kolegi: Wyobraź sobie, nadporucznik Barwiński jest znowu w okopach. Nerwy jego uleczone. Droga pani, on żyje i może jutro — tak.... jutro już może.... ależ droga pani... droga pani...“

Kobieta zamknęła oczy, wktórych lśniło bezgraniczne szczęście. Nad jej omdleniem radośnie jaśniały świeczki. Oficer pozwolił jej pogrążyć się w błogiej ciszy. Potem zawołał dzieci: „Marysiu — Jerzyku — prędko, prędko — teraz przyszedł Jezusek, Anno, Marysiu. Jerzusiu, prędko!“ Głosy ich zbudziły kobietę. Ucałowała je w usta — a jedna jedyna łza, łza szczęścia spłynęła po jej policzku. Potem wzięła woreczek, leżący pod obrusem, podniosła go,

wysypała ziemię do doniczki — i w drogiej, świętej ziemi rodzinnej posadziła drzewko z płonącemi świeczkami. Poczem podeszła do dziewczynki i rzekła: „Dziękuję ci!“

W cichem mieszkanku rozśpiewało się wszystko. A mały Jerzuś pobiegł w kąt, wybrał zabawkę i przynosząc ją matce powiedział: „Wuj Gustaw jest od Marysi, ale konik, droga Mamo, jest ode mnie“. *Rena.*

Większy grzech.

„Źle jest z królem Piotrem: stracił wiarę w Boga“.
„Jeszcze gorzej: stracił już wiarę w Rosyę“.

—

Dobra lektura.

No, picolo, — teraz przynieś mi jeszcze spis potraw z r. 1914 — Dobre, stare rzeczy należy przecież zawsze czytać.

—

Złe języki.

— Piękna baronowa umiera z nudów.

— No tak, wszyscy mężowie poszli w pole, tylko jej własny mąż siedzi w domu.

—

„Na miłość Boską — droga Pani, co się u kochanej Pani stało?“ — A nic, tylko mój mąż powyciągał wszystkie szuflady i posadził wojenne jarzyny“.

—

Dziennikarz.

Z postępem czasu idąc, król „reporty“
Wymaganiami pośpiechu zawalon,
Aby w czas zdołał zdobyć nowin forty,
Będzie snać musiał sprawić sobie balon! *U. S.*

Józef Mączka,
legionista.

Gadu — Gadu.

Gadu, gadu — przy herbacie —
Po kolacyi, na kwaterze.
Lica ogniem płoną szczerze —
„Panie druhu!“ — „Panie bracie!“
„Jak to Pan Bóg litościwy,
że my się was doczekali!“ —
I tam dalej — i tam dalej —
gwar dokoła rośnie żywy...
Każdy chciałby stwierdzić czynnie,
że rad gościom jako może....
Panna spyta cię niewinnie:
„Był pan kiedy w ogniu może?!
„Pan żartuje! — Codzień prawie?“
— „Proszę też obywatela
„a ta dziura na rękawie
„czy to może — od szrapnela?“....
Malec bagnet rwie z nienacka
(którym kraje się konserwy)
i morduje cię bez przerwy,
żali jest to.... krew kozacka?
Każdy pyta na wyścigi
o zdarzenia — o przygody —
Ów — za stołem pan niemłody
pokazuje coś na migi
— snać łez mając pełną duszę —
A zaś żołnierz, — syt dziś chwały —
w onej rozmów zawierusze
śni na jawie sen zuchwały —
jak po tylu - tylu pracach,
zadowolon dzisiaj z kwater,
zaśnie wreszcie — jak bohater...
na prawdziwych materacach!...

Anons na czasie.

Młody, wykształcony człowiek, który zgubił swoją kartę chlebową, pragnie poznać w celach matrymonialnych młodą kobietę, posiadającą 14 funtów kart chlebowych.

—

Złośliwe ogłoszenie.

10 koron nagrody
temu, kto mi poda, kiedy można napewno zastać naczelnego dyrektora biura w jego kancelaryi.

—

HUSSEIN DSCHAHID.

SWATY.

Nieznana ręka pociągnęła za dzwonek. Pokojówka pospieszyła otworzyć drzwi. a powróciwszy, oznajmiła: „Trzy obce panie. Nie znam żadnej.“

Seniha zdziwiła się, ale znaczący uśmiech na ustach jej matki, rozprószył wszelką niepewność. Ażeby ukryć niepokój, pochyliła nagle zapłonioną twarz nad jasnym jedwabiem krosien. Pierś jej wznosiła się, gwałtownie biło serce, nie mogła skupić swoich myśli. Ręce jej drżały, plątały się w cienkich, jedwabnych niciach. I chociaż pochylała się nizko nad robotą, nie mogła rozeznać rysunku, w głowie jej szumiało, myśli pogrążały się w chaosie i odczuwała tylko jedno. — To były bezwątpienia swatki. Już rano, przyniosła matka tę radosną wieść ojcu. Seniha, ukryta za ciężkiemi kotarami, podsłuchała rozmowę rodziców. — Jak ma się teraz wobec tych kobiet zachować? Jej najgorętsze życzenie, pielęgnowane od lat czternastu, miało oblec się w ciało. Miała pokazać się swatkom.

W szkole podsłuchiwała nieraz rozmowy, starszych dziewcząt, wszystkie jej dziecięce zabawy kręciły się dokoła tego tematu, łata czekała na to z upragnieniem i tęsknotą — teraz miało stać się to rzeczywistością.

Nagle przejął ją strach. Pojęła, że musi pożegnać swe dotychczasowe spokojne życie; że obce oczy, w poszukiwaniu błędów i ułomności, przeglądać ją będą wrogo od stóp do głowy, — uczuła — że owo krzesło przygotowane do oględzin swatek, a na którem miała usiąść po raz pierwszy, taiło w sobie wyrok o jej losie. Jakim on będzie?

Najchętniej chciałaby Seniha uciec z domu, ażeby tylko nie ukazywać się obcym oczom; a przecież, tak niecierpliwie wyczekiwała owych kobiet i tak bardzo cieszyła się nową suknią. Wyobrażała sobie zawsze, że swatki będa zwiastunkami przybycia pięknego, młodego mężczyzny, o niebieskich oczach i małym jasnym wąsie — i dlatego to, od dwóch lat, w marzeniach swoich zamknęła w sercu i owe kobiety. Ale teraz przyszło jej na myśl, że kobiety te mogą gotować jej przyszłość obok złej, dokuczliwej szwagrowej, lub teściowej, zmuszającej syna do rozwodu, wystawiającej ją na nędzę i chorobę, albo obok rodziny kłótliwej, obnoszącej plotki po całem mieście. Ogarnęła ją trwoga.

Gdyby nie nauczycielka, która przyszła przynaglić ją do pośpiechu, byłaby nie wstała od krosien. To była konieczna rzeczywistość. Włożyła różową, jedwabną suknię. Twarz jej płonęła. Spuściła głowę na piersi, zaledwie dojść mogła do krzesła, na które upadła wyczerpana. Podano kawę — kobiety sączyły ją małymi łykami. Miała wrażenie, że ją policzkują. Krzesło miękkie i miłe w marzeniach, twarde było i niewygodne, cierpiała męki niewysłowione. Chciała uciec z pokoju i wypłakać się.

Ile pań było, jak wyglądały — nie wiedziała Seniha. Dopiero, gdy stanęła w drzwiach, spostrzegła kobietę o twarzy starej i pomarszczonej, otuloną koronkowym szalem, królującą na kanapie. Pochwyciła jej złośliwy wzrok, a instynkt mówił Seniże, że ta stara kobieta widziała w niej dziewczynę umalowaną, o wypchanych piersiach, szerokich brwiach i podmalowanych oczach. Gdyby pozwolono jej uciec w tej chwili, wyrzekłaby się chętnie na całe życie przyjmowania swatek.

Wkońcu była Seniha wolna; zdawało się jej, że wiek upłynął od chwili, w której tu weszła: cała była oblana potem..... Z widocznym pośpiechem opuściła pokój, słyszała jednak jeszcze, głos matki usprawiedliwiający ją i tłumaczący, że to jej pierwsze pojawienie się przed swatkami. Drażniło ją to. „Dlaczego matka nie wyprosi tych pań“ myślała z wyrzutem — „ale tak robi się zawsze!“

Z płaczem pobiegła do swego pokoju i padła na poduszki. Czy myślała kiedy, że będzie wystawioną na łup chytrych spojrzeń takiej złośliwej kobiety? czy na to sprawiała śliczną różową, jedwabną suknię? Ten odświętny dziś po raz pierwszy, włożony strój którego dotychczas nie miała sposobności ubrać a tylko w tajemnicy przed wszystkimi próbowała wiele razy przed zwierciadłem, zdarła teraz i pogardliwie rzuciła w kąt. Codzienna sukienka wydawała się jej o wiele piękniejszą i wygodniejszą.

Opuszczając ów okropny pokój, sądziła, że wymyka się wszystkim katuszom, ale długo jeszcze nie mogła otrząsnąć się z dręczących myśli.

Kto wie, kiedy skończą się te męki? Tego samego wieczoru — gdy matka, w odpowiedzi na pytający wzrok ojca, potrząsnęła głową i jakby z chęcią zemsty powiedziała: „Były dziś, ale nie podobały mi się“ pojęła, żę męczarnia rozpocznie się na nowo. Ojciec wypytywał jeszcze o tysiące drobnych okoliczności, w mniemaniu, że zapomniała powiadomić go o czemś ważnem, przypominał, czy nie powiedziały na odchodnem: „polecamy Bogu“ lub „do widzenia“. Przy każdej odpowiedzi dodawała matka, niby pocieszający refren: „nie podobały mi się zupełnie“.

Zdanie to powtarzała każdemu, z kim o tem zdarzeniu rozmawiała. Seniha stała się tematem rozmów wszystkich sąsiadek. Rozmowy te prowadzono często w obecności Senihy. Gniewało ją to, wstydziło i nieraz miała ochotę przerwać potężny potok słów, znanych już na pamięć, i z całych sił zawołać: „Ależ twoja córka też im się nie podobała!“

Z czasem historya cała zbladła. Powody rozdrażnienia znikały, Seniha spostrzegła jednak, że nie może powrócić do swego dawnego, skromnego życia. Dotychczas marzenia o małżeństwie, o dalekiem szczęściu napawały ją radością, teraz, po owem pierwszem smutnem doświadczeniu, nie mogła do nich powrócić.....

Po upływie kilku miesięcy, myśl o odwiedzinach nowych swatek nie wydawała jej się tak bardzo straszną. Oswojona z odwiedzinami ich, szła do krzesła pewna i śmiała, a obcy wzrok nie ciężył jej już i nie obrażał. Pito kawę drobnymi łykami, a ona snuła dalej nić swych rojeń, przyglądała się bacznie młodej kobiecie towarzyszącej swatkom, mianowała ją swą przyszłą bratową i poważnie zastanawiała się, czy brat podobny jest do niej. Bezskuteczne oględziny swatek nie oburzały jej. Oznajmienie pokojówki, o nowych odwiedzinach obcych kobiet, było dla niej tylko powodem strojenia się i przebierania — bodźcem świeżej nadziei. Nabrała wprawy w dobieraniu sukien odpowiadających kolorytowi jej skóry — czesała się starannie, pudrowała, skrapiała perfumami, i stanowczym, dumnym krokiem sunęła do oznaczonego krzesła. Ale złośliwe uwagi córki sąsiadki Hadschery, starej, zapomnianej panny, usiłującej ją niby to pocieszyć, kłuły ją niemiłosiernie. Zaczęła rozmyślać nad tem, jak skończą się te wieczne odwiedziny swatek i bolesne pytanie wyłoniło się przed nią: jestże brzydka?

Dłużej już teraz siedziała przed zwierciadłem. Uważnie studyowała w czem lepiej jej do twarzy, czy spuścić, niby przypadkowo, lok na czoło, czy sczesać włosy gładko w tył, czy upiąć je w węzeł, czy upleść w warkoczy; uczyła się różnych gestów i grymasów, układania ust w uśmiechu, studyowała wyraz oczu.

Czasem przychodziła jej myśl, w jakim celu czyni to wszystko? Wstydziła się wtedy ścian, otaczających ją, które zdawały się szydzić i uczuwała dotkliwy ból w sercu.

Raz zdawało się jej, że godzina wyzwolenia nadeszła. Dwie młode kobiety, które podobały się jej, powtórzyły odwiedziny i przyprowadziły ze sobą starszą damę; będą prosić o moją rękę, pomyślała uradowana. Nie myliła się. W nocy, skradając się jak złodziej, dostała się do szafy matki, i odkryła w niej fotografię, którą swatki przyniosły rano. Przedstawiała ona młodego oficera sztabowego, o jasnych wąsikach i niebieskich oczach, z „tak cudnie wyszytym kołnierzem“, że od razu zapomniała o wszystkiem, co wycierpiała. Marzenie jej młodości stawało się kształtem widocznym, ucieleśniało się. Długo przypatrywała się fotografii, uczyła się na pamięć wyrazu jego twarzy, każdy rys jej zapamiętywała najdokładniej. Dała się porwać marzeniom, widziała go już swym mężem. Jakże będzie go kochała! Życie stanie się rajem, snem o szczęściu!

Brutalnie zbudzono ją ze słodkiego snu. Rodzice odrzucili prośbę młodego oficera. — Seniha musiała pożegnać swe rojenia. Cierpiała nad tem bardzo.

Odwiedziny swatek rozpoczęły się na nowo. Niejeden prosił o jej rękę, ale matka Senihy była bardzo wymagająca; „nie chciała dać jedynaczki byle komu“ mawiała. Stale dawała tę samą odpowiedź, nie pytając Senihy wcale o zdanie: „Jedną ją mam, trudno mi się z nią rozstać“. Myślała, że w ten sposób unika wszelkiej obmowy.

Wkrótce potem zabłysnęła nowa nadzieja. Tym razem wyzierało z fotografii zimne, wyniosłe oblicze. Pierwsze wrażenie nie było zbyt korzystne, ale Seniha łatwo pojęła, że fotografia podaje tylko maskę; przeniknęła ją, a człowiek, wyzierający z pod niej podobał jej się bardzo.

Skoro jednak rodzice zaczęli zbierać o nim wiadomości, dowiedzieli się, że nie jest on urzędnikiem rządowym, ale poetą. — Matka oburzona, raz poraz wykrzykiwała: „Nie mam dziecka na zagładę — raczej oddam ją robotnikowi! Poza tem niema czego się spieszyć, bo mężczyzn jest dość i można znaleźć męża, któryby umiał ją należycie cenić, a któryby miał i stanowisko odpowiednie“. Seniha słyszała matkę rozprawiającą w sąsiednim pokoju i dowodzącą, że córka jej jest szesnastoletniem dzieckiem. Ze smutkiem pomyślała, że ma już osiemnaście. A marzenia jej i sny zaledwie kwieciem się okryją, więdną i giną.

Znużona ciągłem oczekiwaniem, bezustannem strojeniem się, popadła w apatyę.

Przez rok cały nie pokazały się swatki. Seniha czuła się zadowolona. Męczyły ją te kobiety, męczyły nowe wypływające stąd troski, męczył ją złośliwy uśmiech i cierpkie słowa pociechy Hadschery, córki sąsiada. Uśmiech, wykwitający dawniej z lada powodu na jej twarzy, znikł z jej ust, piękne, czarne oczy straciły blask, smutnie spozierały dokoła, myśl jej nie mogła przenosić się błyskawicznie z jednego mężczyzny na drugiego. Samotność nie ciężyła jej. Nie zastanawiając się, dlaczego i po co to czyni, oddała się zupełnie swym rozmyślaniom. Pogrążona w nich, zapominała o rzeczywistości. Tylko na wieść o małżeństwie znajomej dziewczyny, nadzieje jej zamierały, sny pryskały — i czuła ogromny ból w sercu. Plotek nie słuchała. Obojętnem było jej, że nie lubiano jej w dzielnicy — obojętna była na wszelkie obmowy. Cóż mogło ją obchodzić ludzkie gadanie? Śmiano się, że nie znalazła męża pomimo licznych talentów? Inne brzydsze, głupie szły za mąż? Nie zwracała na to uwagi. Była znużona.

W dziewiętnastym roku życia, proszono jeszcze raz o jej rękę. Tym razem był to trzydziestopięcioletni mężczyzna, z długą brodą, rozwiedziony z żoną. Seniha byłaby chętnie zgodziła się zostać jego żoną. Wstydziła się, że zostawała „starą panną“. Współczucie ludzkie bolało ją. Matka podniosła jednak tysiące

zarzutów: Seniha nie była jeszcze starą panną, za nic na świecie nie odda jej człowiekowi rozwiedzionemu.

Po dwudziestce, pretensye matki wzrosły, zaczęła robić córce wyrzuty: „Jak siedzisz przed swatkami“? „Jaśnie pani robi tak kwaśną minę, że może zrazić każdego!“ Obrażona w swej dumie matczynej, unosiła się gniewem i wykrzykiwała słowa, których potem żałowała. Ażeby złe naprawić, nie zaniedbała niczego, odwiedzała swatki, sprowadzała masażystki, kąpielowe, kobiety znające się na sztuce upiększania, obiecując sowicie nagrodzić ich trudy. Obietnice te podnieciły znowu swatki. Schodziły się ze wszystkich sfer społeczeństwa. Seniha czuła się upokorzoną, noce całe przepłakiwała w łóżku. Ostatnie złote nicie młodzieńczych snów rwały się i pękały pod naporem bezwstydnych pytań owych kobiet. Chętnie byłaby im rzuciła w twarz obelgę, spoliczkowała, precz przepędziła. Czuła, że upada coraz niżej.

Matka, której przedtem oficer i poeta zdawał się złą partyą, pozwalała przedstawiać sobie zupełnie prostych mężczyzn, małych urzędników, czekających tylko na sposobność dobrego ożenku. Gdy zapytywano ją: zatrzyma córkę przy sobie, czy też pozwoli jej udać się do domu męża? odpowiadała zawsze: „Wszystko w ręku Boga, jeżeli tylko dostanie dobrego męża, spuszczam się na los szczęścia“.

Los jednak zdawał się tracić pamięć i zapominał, że Seniha już od lat ośmiu stroi się na jego przybycie i ukazuje się przed swatkami.

To oczekiwanie bez końca i niespełnione nadzieje niszczyły jej zdrowie; lekarze, pytani o radę, oświadczali rodzicom, że najlepszem lekarstwem będzie wydanie Senihy za mąż. Matka była bezradna, nie pomijała żadnego świętego, szukała ich orędownictwa, prosiła o lepszy los, błagała litości. Jednemu świętemu przyrzekała wiele płonących świec, w mauzoleum innego wywoływała po trzykroć do studni: „Moje szczęście, mój los“; do innego żarliwie modliła się, z jednej świątyni wzięła grudkę ziemi, jako talizman.

Gdy ojciec nieustannie zwracał uwagę, że przecież już czas, by córce nałożono wreszcie czepek, matka w odpowiedzi znajdowała zawsze szereg przysłowi, dowodzących, że córka jeszcze jest dość młodą i winna pozostać przy rodzicach. W skrytości ducha liczyła jednak bardzo na pomoc świętych i na talizman. Losu nie można było, niestety, przekupić — nie zajmował się on nią zupełnie — zadowolił się tem, że przysłał za pośrednictwem kąpielowej dwie zupełnie niewykształcone panie. Te szukały okrągłej, pulchnej panny, o białej jak śnieg skórze — a Seniha!...

Jej piękność nie wpadała odrazu w oczy; gdy dawniej oglądała swoją szczupłą twarzyczkę w zwierciedle, nie rozumiała, dlaczego nie podobała się ludziom, — teraz i to zaczęła pojmować. Ażeby jej piękność ocenić, trzeba było mieć oko artysty, któreby z uwielbieniem wszystkie rysy studyowało. Nie należało szukać w niej narzucającej się piękności. Nieraz stawała przed zwierciadłem, zatapiała się w obserwowaniu swojego własnego oblicza, swej urody, która, jak zakopany skarb, czekała na odkrycie.

Seniha postanowiła wreszcie nie ukazywać drogocennego swego skarbu oczom tych, lub owych niewykształconych pań — pięknością swego oblicza wolała odtąd w skrytości sama się napawać.

Wykonując swoje postanowienie, nie dopuszczała do siebie swatek bez wyboru i zważała wprzód, czy one odpowiadają jej godności, tak co do swego zewnętrznego wyglądu, jak i zachowania się, a dopiero później ukazywała się im.

Bezlitośnie szybko biegły lata — nie dały się powstrzymać. Seniha żyła cicho i w ukryciu; podczas długich zimowych wieczorów siedziała przy kominku, jedną ręką podniecała żar ogniska, w drugiej trzymała wonny papieros i czytała romanse i sztuki teatralne.

W rzeczywistości nie potrzebowała czytać książki, by zrozumieć tragedyę życia. Często, znużone czytaniem oczy, odrętwiałe patrzyły w żar ogniska: — popiół przykrywał je wtedy był to symbol jej przyszłości. Gdy jakiś szmer w pokoju przerywał jej rozmowy z ogniem, który stał się jej jedynym powiernikiem — wówczas otaczała ją lodowa samotność, odczuwała ją z całą świadomością swego opuszczenia — jej pokoik był dla niej grobem i tak miało trwać niezmiennie aż do ostatnich dni życia. Nigdy dawniej nie myślała o samotności. Jako dziecię małe bawiła się w ogrodzie, wśród kwiatów urządzała sobie pokój weselny, — gdy miała czternaście lat, wszystkie swe myśli owijała cudną zasłoną marzeń, roiła o szczęśliwem zamążpójściu, widziała w swej wyobraźni uroczy, kwiatami przybrany domek rozradowany szczebiotem jej własnego dziecka — wtedy — wtedy nie miała nawet czasu myśleć o samotności. Twarda ręka losu niszczyła niemiłosiernie kwiaty jej marzeń, wyhodowane w najszczęśliwszych godzinach życia. Została sama na zimnej, pustej drodze, zasianej cierniami. Ze strachem odpychała myśl o przyszłości. Iskierki, tlejące jeszcze w rozrzuconym ognisku, zwróciły myśli jej w czasy, w których będzie starą kobietą, samotną, bez rodziców. Nad swą straconą młodością gorzko płakała.

Gospodarstwem przestała się zajmować, było jej obojętnem, czy kurze starto, czy rzeczy uporządkowano. Plotek, znoszonych przez córkę sąsiada, słuchała z pogardliwym uśmiechem.

Pewnego razu siedziała zamyślona, pogrążona w marzeniach, książka wypadła jej z ręki, zapomniała o rzeczywistości, wtem zbudził ją głos pokojówki: „Swatka przyszła!“ Swatka....,

Czemu te kobiety, o których istnieniu zapomniała, nie zostawią jej w spokoju?

Wstała jak automat, mechanicznie ubrała się, przystroiła i w starym pokoju usiadła na starem krześle. Od rana była już smutna; w swych jasnych włosach znalazła pierwszy siwy — wyrwała go. A teraz myślała, jak cieszyłyby się, jak śmiałyby się z tego poważne, grzecznie, pijące kawę swatki. Stara panna, o siwych włosach, czekająca na mężą! Przed dwunastu laty zasiadła tu po raz pierwszy jako młoda, rozmarzona dziewczyna! I ciągle musi zajmować to miejsce, pomimo że czuje się stara i zmęczona. Słomiana mata krzesła zużyta jest, różne kobiety przeszły przez pokój — ona tylko pozostała ta sama, tylko bogatsza w doświadczenie i lata. Mężczyźni, którzy prosili o jej rękę, a których, wskutek śmiesznych urojeń, odrzucono, mają zapewne dorosłych synów — tylko ona siedzi tutaj i żebrze o łaskawe słowo jakiejś teściowej, lub szwagrowej.

Ostatki nadziei zamierały w niej. Poznała, że ideały jej i marzenia postarzały się wraz z jej sukniami. Uznała je za przestarzałe. Nie mogła dłużej znieść ubliżającego sączenia kawy. Z trudem powstrzymała łzy. Postanowiła nigdy już nie zajmować tego upokarzającego miejsca. Powstała i nie czekając na pozwolenie opuściła pokój.....

Z tureckiego przełożył

Karol Zubczewski.

Józef Mączka,
legionista.

UŁAŃSKIE CZAKO.

Siostrom moim na pamiątkę
wspólnych dziecięcych rojeń.

Brzękająca szabelka i srebrne ostrogi,
koń ułański z rozwianą na wywiadach grzywą —
śniły mi się w godzinę tęsknot niecierpliwą,
w czas dzieciństwa mojego szczęśliwy i błogi..

Wiodłem nocą powstańców przez śnieżne zamiecie —
albo — z sercem bijącem i rozpłomienionem —
jechałem w świat szeroki pod Napoleonem
szukać sławy — i Polski dalekiej po świecie!

A gdy sen rozmarzone całował mi skronie,
(o naszych snów dziecięcych czarowna pieszczoto!)
widziałem Polskę moją szczęśliwą i złotą
i dziedziniec Wawelski i Króla w koronie!

Wyśniła mi się szabla i ułańskie czako —
i Legiony zwycięskie pośród obcej niwy —
i wszystko, co marzyłem, przyjęło kształt żywy,
chociaż może nie zawsze — nie zawsze jednako...

Więc żyję dziś na jawie, jako żyłem we śnie —
gdzie każdy dzień jest słowem stającej się baśni,
i już się dziś nie lękam, że sen się rozjaśni,
przyjdzie jawa — i usta wykrzywi boleśnie...

Tylko nie wiem... gdy głowę położę znużony
gdzieś wśród wrzawy wojennej — na krwawym [zagonie —
czy ujrzę w mgłach przedsennych — w słonecznej koronie —
koniec bajki czarownej — w młodości wyśniony!...

Na postoju, d. 19 sierpnia 1916.

Józef Andrzej Teslar,
legionista

Polska — to my!

Przez sto lat była Polska pokutnicą,
za winy lała gorzkie łzy i krew,
wróg ją katował żelazną prawicą,
chcąc ducha wypruć z ćwiartowanych trzew!

Dziś, kiedy nieszczęść dopełnia się miara,
gdy legł w popiołach domów naszych próg,
wstała w nas Wolność... wskrzesła krzepkość stara,
że aż nad nami sam się zdziwił Bóg.

My młodą piersią łamiem najazd dziki,
godnym praojców okazał się syn.
My już nie będziem carskie niewolniki,
wszak wskrzesza Polskę nasz ofiarny czyn!

Legiony polskie! szczęśliwa drużyno!
zmieniamy w ciało tęsknot złote sny!
niechaj z nas w Naród strugi spłyną....
Legiony nasze! wszak Polska — to my!

Poległemu koledze.

Padłeś! — Mała cię kryje mogiła,
Nad głową twoją sterczy już krzyż;
Obcą już tobie ojczyzna miła
Snem nieprzerwanym na wieki śpisz.
Jako bohater zginąłeś w boju,
Pierś swą podając na pastwę kul,
A teraz leżysz w wiecznym spokoju,
Wśród obcych szczytów, wśród obcych pól.
Orzeł nad tobą szumi skrzydłami,
Kierując w górę swój rączy bieg,
Słońce alpejskie grzeje rankami
Iskrzy się biały, wieczysty śnieg.
Lepiej tam tobie, niż w walki wirze,
Gdzie krew bluzgała i pierzchał wróg,
Tam jeno z tobą obcują krzyże,
Cisza zalega i rządzi Bóg.
Tam jeno tobie wiatr zaśpiewa,
Rzucając liście poschnięte z drzew.
Tam jeno tobie zaszemrzą drzewa,
Zanuci piosnkę wieczorny wiew.

Zygmunt Lech.

Do pamiętnika chorążyny W. G.

Kiedy powróci mój pan chorąży
z dalekiej wojny w domowe progi.....
gdy na nos binokle włoży,
by wzrok w te karty utopić srogi,
może mijając tu rym po rymie
w końcu na moje napotka imię.....

Przeczyta, wspomni — jakoweś mary.....
niby dalekie armat odgłosy;
kapral.... żołnierskie śpiewki....pogwary.....
wspomni.... poduma.... pogładzi włosy —
i — by łzę ukryć schyli się nizko,
dodając: „niezłe było chłopisko!“

A kapral wtedy w dalekim grobie
ręce na „baczność“ mając po sobie,
rzecze mogilnym tonem odmętów:
„Panie chorąży — bez komplimentów.“

Józef Mączka, legionista.

FELIKS BRODOWSKI.

W PIWNICY.

W uchylone podwoje kościoła dziad dzwonnik wsunął swą siwą głowę. Nie przestępując progu, dłonią zastawiając się przed światłem dworu, usiłował przejrzeć mrok, zalegający nawę i w jedno zlany z zupełną w niej ciszą.

— Księże dobrodzieju — kilkakroć powtórzył prosząco.

Nikt nie odpowiedział.

Jeszcze raz, po chwili wyczekiwania, wywołał księdza, ile mógł najbłagalniej.

— A cóż ci tak pilno?

Ksiądz odezwał się bez zniecierpliwienia i spokojnie, tonem człowieka, który nie odpowiadał zaraz, bo chciał do punktu pewnego doprowadzić swe rozmyślania, czy modlitwę.

W tej chwili spruł powietrze dziwny, przejmujący dźwięk — coś z wycia, jęku i chichotu, Pocisk wybuchł na drugim końcu wsi.

Wolno, w pomroku zstępując z stopni ołtarza, przy którym długą chwilę spędził w zadumie, ksiądz pomyślał:

— Ostatni raz!

I zaraz się zgromił. „Tylko nie być babą"!

Ale u drzwi, na progu jeszcze się zatrzymał. Nie było tam już nikogo. Dziad znikł, jakby zmiótł go granat lub strach rozwarł pod nim ziemię.

Wyprostowany, z twarzą zwróconą ku ołtarzowi, do piersi przyciskając jakiś stamtąd wyjęty przedmiot, zapatrzył się ksiądz w wysłaną cieniami nawę. Dwanaście lat w mury te i sprzęty wsiąkał i przepoił je sobą tak, że i one z kolei poczęły ku niemu promieniować bezwładną miłością kamieni i rzeczy. Nieme i nieruchome tchnęły teraz na odchodzącego skargą, wyrzutem, żalem. Czuł jak po taflach zimnych posadzki rozsnuwa się ich ciężka, bezwładna tęsknota, którą sam w nich wzbudził, i zbiega mu do nóg, kuli się u nich, nie daje mu poruszyć się z miejsca.

— Nie odchodź!

Zacisnął usta. Ból wyrył na jego twarzy dwie gotowe dla łez brózdy, ale na łzy nie czas był jeszcze.

Na plebanji niepokojono się. Strzały padały coraz gęściej. Mała dziewczynka, która z swą ciotką, komornicą ze wsi, tu z innymi ukryć się przybyła, ofiarowała się biedz po księdza.

— Ja najprędzej przelecę i nic mi się nie stanie i przyprowadzę go, — tłumaczyła starszym, gdy zaś nie przestawiali się spierać — kto ma iść, wymknęła się sama i pobiegła.

Za nią pogonił głos ciotki:

— Janka, ani się waż. Wracaj! Zaraz mi się wróć!

Ksiądz głos ten usłyszał i zobaczył biegnącą dziewczynkę. Z lękiem rzuciwszy okiem w górę, czy tam śmierć nie chichocze już na spotkanie małej, zatrzasnął drzwi za sobą, podbiegł, uchwycił dziecko na ręce i za chwilę był na plebanji. — A powietrzem już sunął chichotliwy, potępieńczy głos i znów gruchnęło w któreś z opustoszałych domostw wioski.

W niewielkiej, sklepionej piwniczce na plebanji — prócz starego służącego księdza, jego kucharki i dziada dzwonnika — z obcych schroniło się czworo ludzi: wdowa komornica z Janką, bezdomny żebrak zwany „Onufer", który przygodnie znalazł się na ten czas we wsi i stary gospodarz, z zamożniejszych, Marceli Madziak. Synowie jego, zięciowie z żonami, dziećmi, dobytkiem, węzełkami pouciekali, on ruszyć się nie chciał i bardzo się cieszył, że i ksiądz do ucieczki namówić się nie dał.

Pachniało ziemniakami, kapustą, ziemią, pleśnią, grobem trochę. Okienko zatkał ktoś rogożą, pewnie by nie widzieć krwawych odblasków łuny. Światło dawała świeca, postawiona na beczce. Dla księdza przyniesiono taburet. Kobiety siedziały na przyniesionej z werandy ławeczce. Mężczyźni przykucnęli na ziemi.

Taburet został nie zajęty. Ksiądz usiadł na pęku rogóż, pod tylną ścianą piwnicy, po środku jej, mając z jednej strony „Onufera", z drugiej — nieodstępną Jankę.

— No, dzieci moje, — rzekł głaszcząc włosy dziecka — jakże my tu czas sobie skracać będziem? Janeczka pewnie nie zechce próżno siedzieć, naobiera nam kartofli, — ale gdzie je ugotować, to już nie wiem.

— A to lepiej napieczem w sionce, — rzekł ktoś.

Janeczka zrobiła zafrasowaną i smutną minkę, poczem z pod oka spojrzała na księdza w nadziei, że ją zapyta o powód strapienia. Ale ksiądz przeoczył jej frasunek i spojrzenie. Dziwnie od spokoju jego mowy odbijał palący się w oczach żar bólu i niepokoju.

— Ale, ale, — mówił dalej z uśmiechem, — cóż się martwić o czasu skrócenie. Toż mamy naszego Marcelego. Kronika trzech ćwierci wieku. Co tam macie dla nas na myśli do opowiedzenia Marceli?

— Co jeno zechcecie państwo kochani, — rzekł stary. A powiem księdzu proboszczowi, że oto, — jak godzinę tu już siedzę, to tyle mi się naprzypominało... Siedzę, a precz myślę, a przypominam. Jezus kochany, — jakby z ziemi wstawało, jakby powietrzem leciało, pełno czegoś i kogościć koło mnie...

— Nic dziwnego — rzekł ksiądz, — chwila poważna, to i żywot cały staje przed oczami. A to i dobrze. Posłuchamy was.

W tej chwili huknęło znacznie bliżej i zaraz potem wyraźnie słyszeć się dał łoskot cze-

goś walącego się. Plebanja zadrżała, zabrzęczały wypadające szyby.

Milczenie zaległo na chwilę. Marceli szepnął:

— Musi w szkołę.

— Nim zaczniemy opowieści, — odezwał się ksiądz spokojnie, — pomódlmy się wpierw dzieci moje, boć co prawda śmierć lata nad nami. Spowiadaliście się już wszyscy, prawda?

— Wszyscy, księże.

Ukląkł i oni pouklękali.

— Panie Boże nasz, — zaczął — w tej ciężkiej chwili, może ostatniej żywota naszego, bądź miłosiernym nam grzesznym, odpuść nam winy nasze i umocnij ducha naszego...

I z dziwną mocą nasunęły mu się w tem miejscu słowa:

— ...który wspólny i jeden w nas jest —

Wypowiedział je głośniej niż inne, jakby za kimś powtarzając — i ciągnął:

— ...abyśmy go ochoczo w ręce Twoje oddali. .

— I z Tobą jedno się stali, — znów głośniej, z mocniejszem wzruszeniem, *za kimś* powtórzył.

— W ostatniej zaś od nas ofierze przyjm jeszcze raz modlitwę, którą Syn Twój ułożył, a my bez zmiany, jak z ust Jego wyszła, powtarzamy... —

— Z cudnych najcudniejszą, — znów mimowoli wtrącił — i ciągnął:

— Ojcze nasz, któryś jest...

Skończył, ale nie wstawał z klęczek i dłońmi zasłonił twarz. Coś łkało w nim i — jak ongi dobry syn człowieczy — czuł wstępujący weń ból ofiarny. Jakoż piekielny huk rozdarł powietrze i wszystko się zatrzęsło. Gdyby ucho księdza nie złowiło jęku sygnaturki, gdyby potężny łoskot nie wskazał co się wali, poznałby i tak po przeszywającym serce bólu „kogo“ ugodził pocisk. — Chwila — i znów to samo, tylko dłuższy potem i cięższy łoskot na łoskot, trzask na trzask. W kupę waliły się mury, sklepienie, wiązanie dachu. Wszystko to takie stare było, takie zwiotczałe.

— Boże! — zajęczeli ludzie. Wszyscy nie wyłączając Janki, zrozumieli, że ugodzony został i umiera stary kościół, ale nikt żadnego więcej nie dodał słowa: jak jeden pojęli, że tylko milczenie należy się bólowi księdza.

On na kolanach posunął się ku ścianie i twarz ukrył u muru.

A ja go odszedłem! — zajęczał bezgłośnie. Boże mój, ja z nim jedno, błagam Cię o śmierć.

Janka z niedziecinną powagą wlepiła w niego oczy. Widziała część twarzy księdza, oko rozwarte i nieruchome, jakby patrzył i widział przez mur — i z pod oka spływający brózdą sznurek łez. Widok tych łez rozżalił ją i przypomniał jej własne, osobiste zmartwienie. Opuściła główkę i zapłakała rzewnie.

Płakała swego pieska Burusia. Gdy uciekały, zawieruszył się, czy wystraszony wlazł gdzieś i ani go się było dowołać. A teraz staje jej przed oczami opuszczony, trzęsący się, skulony — gdy szuka jej dokoła biednem, stroskanem, wylęknionem spojrzeniem.

Naraz czyjaś ręka ujęła lekko jej podbródek i uniosła główkę do góry.

—Czego płaczesz Janeczko?—spytał ksiądz szeptem.

Ona również cicho odrzekła, patrząc nań szybko osychającemi oczkami.

— Pieska Burusia. Nieme stworzenie — takie dobre i nie wiem, gdzie się podział.

Po chwili zaś dodała:

— A ksiądz płacze swego kościoła?

— Tak, — szepnął. Pochylił się ku niej i przez chwilę stara głowa bezwładnie wsparła się na wątłem ramieniu dziewczynki.

...Był tu człowiek, który od początku trwał w jednem ciągle uczuciu, nie frasując się o wypadki. To był żebrak Onufer.

Brzydki, z twarzą niegoloną, krzaczasto na brodzie i po bokach porosłą krótkim, twardym włosem rdzawo rudym, miejscami brudno siwym, z głową niechlujną od lepiących się po łysinie starganych kosmyków, siedział on koło Marcelego na ziemi, z podkulonemi kolanami, o ścianę plecami oparty. Gdy ksiądz usiadł z drugiej strony, Onufer odrzucił się od ściany i zrobił ruch do wstania, a i Marceli targnął go za kapotę, nakłaniając do odsunięcia się. Nie wstał jednak i wrócił do poprzedniego położenia z tą zmianą, że od Marcelego zupełnie odwrócony a przodem do księdza podany zapatrzył się na niego, otworzywszy przytem usta.

I odtąd twarz jego o tępem wejrzeniu i niezawartych ustach już nie zmieniła wyrazu jakiegoś nieporadnego zdumienia.

Zbliżając niekiedy wargi dla zebrania śliny i znów je rozchylając patrzał on na księdza nie spuszczając zeń oka może dlatego, że ani razu nie spotkał się z jego spojrzeniem. — Ziemia drżała od huku, waliły się domy, walił się kościół, — Onufer skonstatował to w swej głowie:

— Wali się kościół, tak, tak, — powiedział sobie i trwał nieznużenie w kontemplacji jakby koniecznie oczekiwał tą drogą rozwiązania jakiegoś nadewszystko zajmującego go pytania.

Podniósłszy osłabłą głowę z ramienia Janki, ksiądz spojrzeniem ciężkim powiódł dokoła i po raz pierwszy napotkał wlepiony weń wzrok żebraka. W tem spotkaniu oczów, wejrzenie Onufera utraciło swój tępy wyraz i rozbłysło jasno wyrażoną ciekawością, a jednocześnie chyżo odepchnął się on od ściany i wsparłszy na ręku gotował się do wstania.

Zatrzymała go ręka księdza.

— I dokąd-że to, Onufer? Za ciężkie tam spadają jabłka, nie poradziłbyś im. Posiedź z nami, znajdziem ci tu strawniejszą renetkę.

Onufer znany był z zamiłowania do zbierania jabłek w cudzych ogrodach, ale ksiądz an.

strofować go, ani ukłóć nie miał zamiaru, tylko widząc, że stary się żenuje, żartem tym chciał go roześmielić.

I Onufer dobrze żart przyjął. Rozdziawione usta jego zamknęły się zaraz i — rzecz dziwna — w dobrym jakimś i miłym uśmiechu; z tym uśmiechem i tryumfującem zadowoleniem w oczach, odwrócił się i popatrzył na Marcelego, jakby rzec chciał.

— Aha, co — czyja wygrana?

Ale Marceli spoglądał w inną stronę — i żebrak usadowił się jak wpierw pod ścianą, tylko na nic i na nikogo więcej nie patrzył. Podrapał łysinę, potarł krzaczystą brodę, skrzyżował potem ręce na skulonych pod brodą kolanach, oparł na rękach głowę i najspokojniej do drzemki się gotował prożen trosk, frasunku, pytań. Raz tylko podniósł głowę i coś nosem pociągnął.

Przyszło mu na myśl:

— Czy ksiądz o renetach mówił tak sobie tylko, czy też naprawdę tutaj je ma?

Ale nos nie wykrył obecności renetek.

Poczem uspokoił się Onufer zupełnie. A przedtem — ot co go dręczyło. Powiedział sobie, że ksiądz usiadł przy nim nie widząc go. Co zaś zrobi, gdy go tuż przy sobie zobaczy? Im dłużej, skutkiem nieuwagi księdza, nie odbierał na pytanie odpowiedzi, tym bardziej go ono przejmowało, tem większej nabierało wagi. Otrzymana wreszcie odpowiedź—ręka, zatrzymująca jego ramię, i żart— napełniła go czemś dobrem, co uczuwa się przed snem beztroskim....

Armaty precz słychać było, ale pociski w pobliżu już nie padały.

Ludzie spokojniej poczęli oddychać i oddali się rozważaniu nieszczęścia, w postaci zburzenia kościoła. Fakt dokonany z każdą minutą odsuwał się w przeszłość. Kobiety coś szeptały. Marceli odezwał się półgłosem, bardziej do siebie:

— W Moczyborzu, po spaleniu, odbudowano w dwa lata. Parafja sama sobie, bez niczyjej pomocy.

Ksiądz wstał, podszedł do drzwi omijając nogi siedzących na ziemi i wyszedł przeprowadzony milczącemi spojrzeniami.

Bawił niedługo. Wróciwszy, zaraz na wstępie odezwał się:

— Kupa gruzów! Boczne ściany trzymają się — i to jedna jakby trochę pochylona.

I wrócił na swe miejsce.

Chwile mijały. Coraz dalej szło w noc.

Przygasała świeca. Ucichły szepty. Wsparta główką o kolano księdza uśpiła się Janka. Z drugiej strony twardo usnął żebrak. Zdrętwiał mu kark od pochylania głowy, odrzucił ją na ścianę, a po niej coraz to posuwał się niżej. Gdy dotknął ramienia księdza, ten ujął głowę Onufrego i na drugiem kolanie swojem ją położył.

Z wyżyn bólu myśl jego opadała w tę ciasną, skuloną w murach piwniczki rzeczywistość i rozlewała się po duszach kilku obecnych, wsiąkała w nich dziwnie rozlewna, dziwnie łatwo wszędy przenikająca. Nie spał, a zdawało mu się, że się stapia z senną myślą Janki i Onufera, że widzi strzępki jakichś wspomnień w drzemiącej głowie Marcelego...

— To mój kościół zatem — pomyślał.

Szły chwile...

Czyjeś kroki i głosy słyszeć się dały.

— Trzeba księdzu powiedzieć — ktoś mówił za okienkiem piwnicy.

Otwarto drzwi.

Księże proboszczu, bezpiecznie, ucichło; wojska odeszły ponoć aż pod Moczyborz. Ale kościoła nam popłakać, szkoły... Wieś spalona...

Wybiegli. Dniało. Gromadka popatrzywszy chwilę na ruiny kościoła rozpierzchła się — i ku gruzom podszedł ksiądz sam. Nie było gdzie wejść, wnętrza nie było. Ukląkł przy bocznej ocalałej ścianie i znów zapłakał. A myśli dziwne, niewłasne szły ku niemu.

„Czemu płaczesz księże? Kościoła? Jeśli kształtu widomego, toć złuda to tylko była; jeśli żywota, któryś tchnął w niego, to ten umarł“.

„Gorzkie łzy tej nocy przelałeś, ale czy i radość ci nie była dana?“

— Tak, Panie,—odpowiedział komuś w myśli — nigdym tak blizki nie był ludzi i tak jedno z nimi.

„I nic nad to nie czułeś, księże?“

Z wstającem nad ciche pola słońcem jasność się po myślach jego rozlała i wykrzyknął radośnie:

— I Tyś tam był z nami, Panie, za jedno z nami!

— Księże proboszczu, księże proboszczu, — wołał srebrny głosik — Buruś się znalazł!

Na rękach niosła Janka skowyczącą z radości psinę.

Ksiądz głęboko westchnął. Wstał. Przycisnął dziecko do piersi, a pies pełen szczęścia, że żyje i jest wśród ludzi, oblizał różowym języczkiem obie twarze — księdza i dzieweczki.

Wstań Polsko moja!....

Wstań Polsko moja!
Uderz w czyn!
idź znowu w bitew tan szalony!
już płonie lont podziemnych min —
krwawą godzinę biły dzwony —
zerwane pęta — Uderz w czyn! —

Wstań Polsko moja!
Strząśnij proch!
żałosne marzeń ucisz łkania,
za Tobą zimny smutków loch —
przed Tobą świty zmartwychwstania
z anielskich skrzydeł strząśnij proch! —

Wstań Polsko moja!
W ogniach zórz!
nowe się szlaki krwawią Tobie!
O lżej Ci będzie w gromach burz,
niźli w zawiędłych wspomnień grobie.
Wstań Polsko moja w blaskach zórz!.....

Józef Mączka, legionista.

HUMOR.

Ojciec: „Dlaczego tak późno wracasz do domu?"
Ośmioletni Icek: „Bawiliśmy się w wojnę i chłopcy mnie zamknęli".
Ojciec: „Dlaczegoż to? — byłeś może jeńcem wojennym?"
Icek: „Nie — byłem dostawcą wojskowym!"

—

Francuska ofenzywa.

„Ile terenu wzięliśmy dziś przeciwnikowi?"
— „Jeden meter, 5 centymetrów, 5 milimetrów panie generale!"

—

Inserat na czasie.

Poszukuje się cichego spólnika do kupna jednej gęsi.

—

Pedagog, udzielający historyi starożytnej, zapytuje ucznia: „Jak nazywa się ów król, który rzekł do Aleksandra: Mój synu szukaj sobie, innego państwa — Macedonia jest za małą dla ciebie! —?"
„Król Piotr!" zawołał malec.

—

Czwartoklasista, którego ojciec pracuje przy dostawach wojskowych ma wyliczyć przedhistoryczne epoki.
„Epoka bronzu," mówi — „epoka żelaza i — — i — —"
„No, i...?" nalega nauczyciel.
„Epoka lanego żelaza".

—

Na czasie.

„Berta, nie wychylaj się tak z loży! Twoje decolleté przy dzisiejszych cenach tłuszczu działa prowokująco".

—

Wojna hartuje.

Zrobiłam mężowi memu z powodu jesiennego kostyumu scenę z płaczem, zemdleniem, atakiem sercowym i to go nie wzruszyło.

—

Zbyteczna troskliwość.

Małżonka (do landszturmisty, wyruszającego w pole, przy pożegnaniu.) „Tu, Macieju, masz klucze od bramy i od pomieszkania — na wypadek twego powrotu po zawarciu pokoju — a gdyby mnie przypadkiem nie było w domu".

—

„Gdzie jest właściwie syn Pani? Raz dostaję od niego listy z Francyi, innym razem z Rosyi, to znowu z włoskiego frontu?" — „Mogę tylko powiedzieć: On jest zachodnio — wschodnio — południowy".

—

Z listu polowego.

Przyjął nas straszliwy ogień huraganowy, każdy włos stanął nam dęba, wsparty nieprzyjacielską piechotą.

—

Grubianin.

„Ach, Moryc, czy ty myślisz jeszcze kiedy o pierwszych chwilach naszego małżeństwa?"
„Tak, droga Malciu, co to były za piękne dni bez tłuszczu!"

—

Uznanie.

„Ameryka istotnie wspaniale pomaga Anglii w polityce wygłodzenia mocarstw centralnych. Wskutek ciągłej wymiany not jest już tam brak papieru".

—

Niezdolny.

„Z jakiego powodu daje mi Pani kosza, panno Alino?
„Z tego samego, z jakiego komisya asenterunkowa uznała Pana za niezdolnego".

—

Okoliczność łagodząca.

„Doprawdy, tego roku zrujnowałam trzech mężczyzn; no — ale dwaj z nich byli dostawcami wojskowymi".

—

Na zgromadzeniu.

...„Rany zadane nam pokojem — moi panowie — może tylko wojna uleczyć!

—

W lwowskim teatrze.

„To dopiero oszustwo. Teatr w połowie próżny, a w kasie wywieszono kartkę: — Wysprzedane —".
„Pst! nie sądź zbyt prędko! Czy teatr istotnie wysprzedany można przekonać się dopiero z końcem pierwszego aktu, bo 90 procent publiczności uważa za stosowne spaźniać się".

—

Pomiędzy dostawcami wojennymi.

„Nu, dlaczego Blumentopfa zamknęli?"
„On dostarczał bomby i podkowy".
„I to był powód?"
„Nu, to nie. Tylko pokazało się, że podkowy rozlatywały się, a bomby nie".

—

Przetrwamy.

„No, Kasiu, dziś Twoje urodziny, masz tu dwadzieścia koron. Każ sobie zrobić bucik na lewą nogę, na imieniny dostaniesz na prawą.

———

Eugeniusz Heltai.

Dziennikarz.

Wielki, wspaniały, szanowany i wpływowy dziennikarz umarł. Aniołowie wzięli zaraz jego duszę na skrzydła i doskonały ów mąż stanął niebawem u bram nieba. Chciał wejść, ale święty Piotr zastąpił mu drogę.
„Pańskie zajęcie?" spytał z wojskową surowością.
„Dziennikarz!"
„Zapełnione!" powiedział Piotr krótko i zatrzasnął drzwi.
„Chce Pan może pójść do piekła?" poradził mu anioł dobrodusznie.
„Wszystko mi jedno" powiedział dziennikarz i zszedł do piekła.
„Dziennikarz?" zapytał odźwierny piekieł przerażony. „Niema miejsca!"
I on też zatrzasnął drzwi.
Dziennikarz nie rozpaczał. Umieścił się na jednej z niezamieszkałych gwiazd i założył tam dziennik.
Po tygodniu ofiarowano mu wolny wstęp tak do nieba, jak i do piekła.

Współczesne.

Inteligent: Cóż to Macieju — wasza świnia tak obwieszona biletami?

Maciej: Ta to Panie jest tak: u nas świnia teraz taki rarytas, że się Państwo z miasta zabunamentowali na porcye.

Dumna.

— Czego właściwie ta Kukusińska taka dumna?

— Eh, przecie wiadomo: odkąd jada w wojennej kuchni, przewróciło się babie w głowie i myśli, że cały świat zawojowała.

Wojenne Credo polskie.

Wierzę.

Wierzę we wszechmoc ducha w jedności,
I w to, że przyjdzie dla Polski era. —
Dzień ten gotowy już tam, w wieczności, —
Gdy zginie rozbrat, co nas rozdziera,
Gdy naród swoje rozwinie siły,
Które się dotąd w więzach dusiły.

Wierzę w idei zbawczą potęgę
Idei, która płomiennym żarem
Dusze przetopi nam w dzielne, tęgie,
Nie padłe w proch pod doli ciężarem,
Ale nad wszelką biedą i klęską
Dominujące mężnie, zwycięsko.

Wierzę..... Do niebios obracam oczy
I szukam Tego, kto ponad ziemię
Duchem się z całym bytem jednoczy.
On, który jedno stworzył z nas plemię,
On na nas jedno wycisnął piętno,
On jest krwi naszej jednakie tętno.

Wierzę w ten geniusz nasz z bezgranicza,
I że polskiemu on narodowi
Dał Żółkiewskiego, dał Mickiewicza
I że króluje ten sam ludowi,
Którego przykład mamy w Drzymale,
Geniusz, cierpiący tak wytrzymale.

W wieczności istnienia wierzę gorąco,
Iść zatem mogę naprzeciw burzy,
Dzielić złość wojny zastraszającą.
Wierzę w wichr, który ocean burzy:
Bo widząc, jak się nurt wodny skłębia,
Wiem, że nim rządzi nie wierzch, lecz głębia.

W tych, którzy tylko spokoju pragną,
Inwentarz liczą i dochód z domkow,
Dusza się w stęchłe zamienia bagno,
Które przekażą na rzecz potomków —
Bagno (zmurszałych ziemskich dóbr steki)
Zawarowane przez hipoteki.

Wierzę w przyjaźni sojusze święte,
Inne. niż w spółkach komandytowych,
Dających grubą w papierach rentę —
Z administracyi dóbr narodowych.
Może tą wiarą kogo rozjuszę,
Lecz powiem: wierzę w inne sojusze.

Wierzę w znak męki Pańskiej, w znak krzyża,
I w to, że Polska, z męki wykwitnie....
Dźwigną ją nie dóbr wzory z Paryża,
Nie mąki pszenne, nie chleby żytnie,
Nie krzyk, że Polsce brak wyżywienia:
Lecz znak ten krzyża — znak odkupienia.

Wierzę w młodości bujnej porywy,
Iskrzącej, rwącej się w przyszłe dale,
Drwiącej z obfitej ciała pożywy.
Młodości, życia jasny krysztale,
Ty, która losu znosisz twardości,
W tobie jest przyszła Polska, młodości!

W ogrodzie zoologicznym.

W klatce małp, w zamkniętym ogrodzie zoologicznym siedziały smutne, złe, śpiące małpy.

„Czy zawsze był ten ogród tak smutny i wymarły?“ spytała niedawno urodzona małpka.

„Ale gdzież tam!“ odpowiedział melancholijnie ojciec. „Jeszcze przed kilku laty życie tu było całkiem inne. Każdego popołudnia zaśmiewaliśmy się na śmierć z niezliczonych głupot i pociesznych min, któremi ci dziwni ludzie starali się nas zabawić“.

Juliusz Kaden.

Przed wymarszem.

Nic nikogo nie może obchodzić data, ani nikt nie może wiedzieć kiedy.... Wszystko musi być w pogotowiu, jakby to się stać miało jutro i jakby wszyscy wiedzieli, że jadą — wszędzie.... Bo, gdy nie wiemy dokąd, przygotowani być musimy, że pojedziem — wszędzie....

Potem zjawia się rozkaz. Trudno odgadnąć, w jaki sposób udaje się żołnierzom przeczuć rozkaz wymarszu. Dość, że przeczuwają zawsze. Poprzedza go, niby grom, chmura, — omroka przeróżnych domysłów. Idziemy tam, idziemy ówdzie.... Jedziemy, idziemy, wozami — nieprawda, koleją.

Ale, co ty mówisz, marszem idziemy!

A dokąd? Wszędzie. Żołnierz przypuszcza wszystkie możliwości i to powiększa tylko jego beztroskę. Godziny spotkań serdecznych nabierają coraz większej ścisłości i nie trudno usłyszeć, mijając framugę kościelnego muru:

Pamiętaj, pamiętaj kochana, jutro wieczorem o siódmej piętnaście!

Nareszcie zjawia się rozkaz. W kwaterze głównej przywitany on jest zupełnie spokojnie i tak, jakby się go spodziewano od dawna. Zmusza on do ponownego przeglądnięcia całej mimikry wojny i najcięższem brzemieniem spada na barki: Litwinowicza, doktorów brygady, wszelakich taborytów (tren), zbrojmistrzów i naturalnie odpowiedzialnych kierowników oddziałów.

— Porucznik Litwinowicz — głosi dyspozycya — wyda, obliczy, zwinie (warsztaty), rozdzieli (resztę wozów) tak, ażeby bezwzględnie jutro ...

— Podług rozkazu — odpowiada, z brzękiem ostróg zaś brzmi to, jakby się stalowe, rozkazem spłoszone cyfry zderzyły w jego głosie.

— Doktorzy — dalej podług słów dyspozycyi — pracować będą cały dzień. Oddzielić wszystkich maruderów. Od pojutrza już żadnych maruderów się nie uwzględnia.

Wozy....

To słowo wyrywa, wytłacza, czy wyciska mimowolny jęk z piersi wszystkich.

— Ile macie wozów Śmigły?

Zaczyna się liczenie tych tak cennych, a tak nieznośnych sprzętów wojennych, dalej kombinowanie (bo to zawsze trzeba, aż — kombinować) koni do tych wozów, dalej uprzęży.

Po wielu sztrychach ołówkiem wprzód i wtył, gdy już brygadyerowi powieki na oczy opadają ze wstrzymywanej złości, a szef Sosnkowski rwie niecierpliwie prawego wąsa, liczba wozów i ich definitywna przynależność jest ustalona.

Ostatecznej prawdy nikt tym wozom tu nie objawi, lecz zrobi to „taboryta“ na drodze pojutrze, gdy mu się mutra zgubi.

— Żeby cię chcholerrra ścisnęła, ty wozie zatracony — powie wówczas taboryta.

Odprawa skończona. Komendanci przyjęli rozkaz z całym spokojem i posłuszeństwem, a teraz jadą z tym pasztetem na swoje lokalne odprawy.

Od „jutra“, od wczesnego świtu skrzeczą wszystkie telefony, łączące poszczególne oddziały, skrzeczą, miauczą i pieją niecierpliwie.

Fury pędzą tam i z powrotem wszystkiemi drogami.

Litwinowicz to gubi się, to się znów zwycięski wyłania z powodzi kwitów niezliczonych, srogi komendant placu Grudziński jak gdyby zelżał, bo urząd jego kończy się wraz z opuszczeniem miejsca. Kancelarya sztabowa, niby dobro jakieś bezcenne, przelicza i sortuje maruderów. Kończą już swą pracę chytrzy zbrojmistrze, sprawdzając cyfry i właścicieli karabinów.

Żegnaj poczciwa, przytulna chałupo, do widzenia wam baby poczciwe, daj rękę wyświechtaną i mocną kudłaty, nieogolony gospodarzu!

Trzymaj się, trzymaj się dalej tak poważnie i wdzięcznie stary opuszczony pałacu. Radosne zdziwienie lekkim łukiem uniesionych arkad twych nie ujrzy nas znów tak prędko i nie prędko niebieskie lekkie sylwety Legionu w pośpiechu biegnąć będą pod mlecznym cieniem tych sklepień!

Bądź zdrowa drogo prosta i radź sobie, jak możesz, małe gościnne miasteczko... Droga przed nami prosta jest wszędzie, droga jedyna.... Ty zaś miasteczko, miej pamięć o nas a gdy minie miesiąc, a nas niema — mów, że już miesiąc, a gdy miną dwa, że już dwa, a gdy trzy — mów, żeśmy daleko naprzód poszli, żeśmy bitni i prędcy.....

Kolumna się już wyciągnęła na drodze, czekajcie — idziemy naprzód, czekajcie teraz, aż z łomotu bojów przedrze się ku wam jakaś wieść o nas, czekajcie, bo wkrótce dumą wzbiorą drogie wasze serca....

Bolesław Lubicz.

Ułani Beliny.

Nasz lot jest wichrowy. — Do sławy nasz lot.
Krzyk tętni wyrywa się z krtani,
W czyn wola zaskrzepła i spada jak grot —
Ułani, Beliny ułani!

Przez krew do wskrzeszonej Ojczyzny jest szlak
Więc oto giniemy dziś dla Niej.
Krwi krople zakwitły na polu jak mak. —
Ułani, Beliny ułani!

My w szarych mundurach, bez krzyżów bez kit,
Wśród smutków jesiennych wiośniani;
Bitw dawnych zamierzchły, wskrzeszamy już mit.
Ułani, Beliny ułani!

Dr. Tadeusz Piotrowski
legionista.

Rokitna.

Rozkaz padł.... I stanęła szara ćma w szeregu.
Błyska szabla. Już pędzą!...' Po kwiecistej błoni
miga się huf straceńców rozpętany w biegu,
śmierć przed nimi — w nich gromy — a wicher ich goni!

Jezus Marya! Dopadli... Już pierwsze okopy
zniknęły pod kopytem. Wichura rwie dalej,
niepomna, że śmierć żniwa swego zbiera snopy.
Już drugi okop tonie w szarej jeźdźców fali..
— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Przed ułana polskiego skłoń się majestatem..
Gdzie czwartego okopu szarzeją się smugi,
dojdź po trupach święconych polskiej krwi szkarłatem!
Sześciu doszło! Ułanów polskich szwadron drugi!

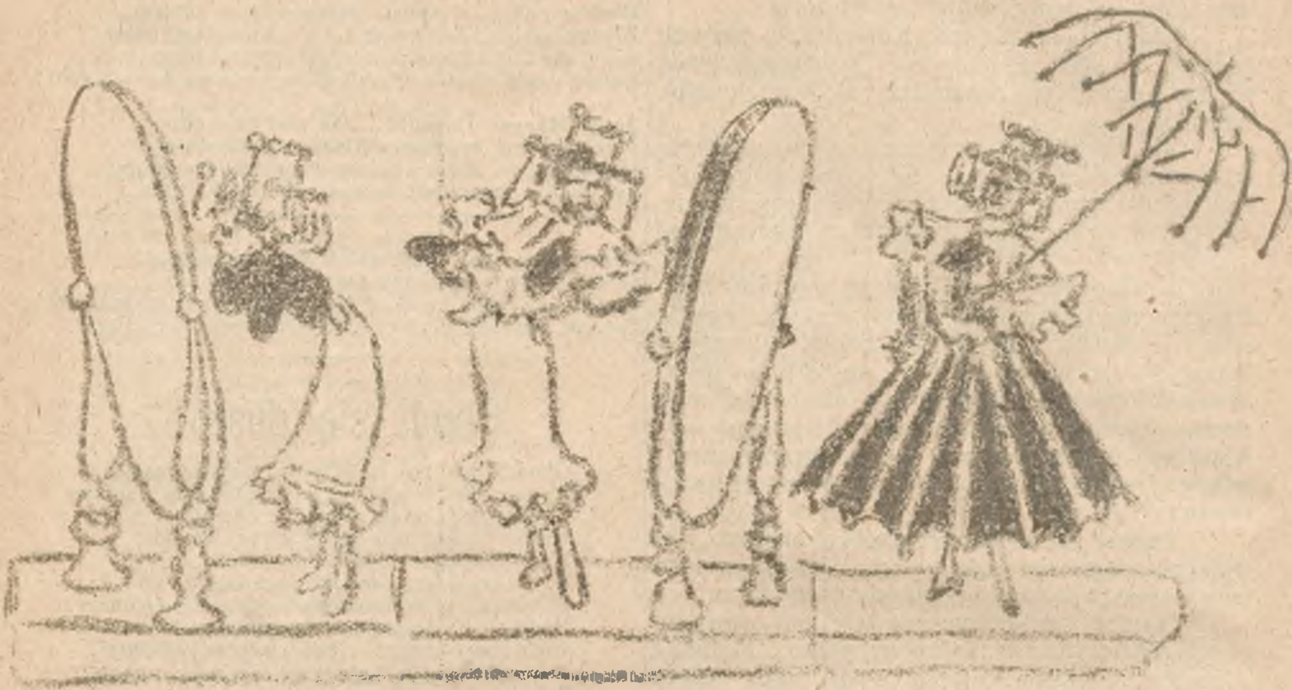

Obudź się duszo!

Obudź się duszo! — Świat pieje hejnały,
Kąpiąc się w słońcu, w jasności, w ułudzie,
Powstaje dzionek radości i chwały;
Nawet upadli nie kąpią się w brudzie,
Lecz pragną razem ku nowej iść zorzy,
Co budzi dawno zanikłe uczucie.
Powstań! — Świat cały u twych stóp się korzy,
Padając na twarz w rozpacznej pokucie.
Obudź się duszo! — Sen twój minął długi,
Jak mija wszystko na ziemi i w świecie,
Serce z żelaznej uwolnij kolczugi,
Co wolność jego swym uściskiem gniecie,
Niszczy mu miłość i dogmaty święte,
Które się jeszcze kryją w tajnej głębi.
Powstań! — Nic teraz już ciebie nie zgnębi,
Przeszły na zawsze dni kary przeklęte!
Obudź się duszo! Duszo coś zasnęła
Spowita dreszczem śmierci i niemocy,
Powstań z posłania, na któremś spoczęła,
Nie widząc światła wśród zimowej nocy.
Wicher potargał twe ramiona w locie,
Grad cię przydusił do skrwawionej ziemi
I tak zasnęłaś w smutku i tęsknocie,
Skrapiając łzami ziemicę rzewnemi.
Obudź się duszo, nim ci skrzydła utrą!
Patrz świat powstaje! — Patrz świat się weseli,
Już idzie ku nam upragnione jutro,
Dźwignięte z krwawej, okrutnej kąpieli
Świat teraz inny, inne teraz życie
Słońce jaśniejsze i jaśniejsza dola,
Jeno krzyżami błyszczy jeszcze rola
I ptaki płaczą nad niemi o świcie.
Obudź się duszo! — Pójdź między te groby,
Czytaj na krzyżach wielkiej sławy imię,
Co sterczy ku górze jako znak żałoby,
Na krzyżach we krwi wyryte i w dymie!
Uświęć te krwawo wzniesione ołtarze,
Tych wieków kary, co zbudzeniem były.
Nie daj im zginąć! — Niechaj czas nie zmaże
Tej wiecznie krwawej i świeżej mogiły!
Obudź się duszo! — Powstań duszo święta
Ku chwale wiecznej, ku spokojnej doli,
Upadły z dźwiękiem twej wolności pęta,
Skruszone we krwi i w błyszczącej stali!
Patrz! — Na tych krzyżach w samotnej dolinie
Wykwita tobie nowe światło życia,
Z mogił zapadłych i z grobów ukrycia,
Sława ku tobie niezatarta płynie.
Obudź się duszo!

Zygmunt Lech.

Modnisia.

Niema to, niema, jak być pomysłową.
Daję wam słowo.
Czemby to się ustroić, a z szykiem, a modnie?
Spójrzmy? Pocóż zasłania mi lampy pochodnię
Abażur? Szyk kapelusz będzie i z abażura,

Czy gdzie podobny ma która?
Majteczki wobec halki zbędne. Jak w legendzie
Bajkowy kołnierz z nich będzie,
A daszek parasolu to świeża spodnica
— No, teraz cały świat niech się zachwyca!
U. S.

Uprzejmy syn.

Ojciec: „Wszak jutro przypadają u was egzamina."
Syn: „Tak, ale niech Tato nie przychodzi, bo się strasznie skompromituje.

Małe nieporozumienie.

Bandyta (z rewolwerem w ręce): „Pieniądze, albo życie!"
Mąż: „Saro, moje życie, chodź tutaj!"

Podczas wichury.

Jak to laskę z parasola — a parasol z laski
U mnie zrobić wichru wola. — Niech to wszystkie djaski! *U. S.*

Armeńskie przysłowia

Nie rzucaj kamieniem na drzewo, na którem niema owoców.

—

Prawą ręką daje kurom ziarno, a lewą podbiera im jaja.

—

Jeżeli nie możesz być sam bogatym, bądź przynajmniej sąsiadem bogatego.

—

Wybieraj żonę okiem starca, konia zaś okiem młodzieńca.

—

Jeżeli boisz się zamoczyć swe nogi, nie będziesz mógł łapać ryb.

—

Przed mułem obładowanym złotem otwierają się drzwi każdego zamku.

—

Bagatela.

— Mój drogi, potrzeba mi sto koron!

— Bagatela!

— Jakto, możebyś był tak dobrym mi je pożyczyć?

— To nie. Ja sam nie mam ani halerza przy duszy.

— A dlaczegożeś powiedział, że sto koron, to bagatela?

— Bo mnie potrzebaby trzysta.

—

Twierdzą, że jeżeli tuzin kobiet przejdzie koło zwierciadła, to z pewnością 12 z nich nie może oprzeć się pokusie przejrzenia się w niem.

—

Mądre dziecko.

Matka: „Widzisz Karolku, wczoraj sprawiłeś mi taką uciechę, gdy byłeś najpierwszym w klasie, a dzisiaj znów pogorszyłeś się w nauce.“

Synek: „Ależ mamo, przecież inna matka chce także mieć uciechę.“

—

Dwie opinie.

Panie Walanty, taże panu nic ta wojenna bieda nie dojechała. Taże pan wygląda, jak ten za pozwoleniem wół!

— Dajno spokój, kuma! Gdzie on wół! Pan Walanty to krowa, jedna z tych siedmiu tłustych, co się śniły faraonowi, zakim przyszło na nas tych siedem chudych, że ino skóra i kości!

Lot w mgle.

Wiele mówi się u nas o bohaterskich usiłowaniach lotników wojskowych, ale nikt nie zna należycie ich życia i niebezpieczeństw tego trudnego zawodu.

Gdy zapytamy doświadczonego lotnika, który niezliczone razy był ścigany i najcięższym ogniem ostrzeliwany, czego boi się więcej: kul armatnich czy nieprzyjacielskiego samolotu? — odpowie z pewnością:

„Pożaru i mgły!"

Niema nic prawdziwszego.

Proszę tylko wyobrazić sobie dwóch ludzi zamkniętych w klatce 1,20 m. długiej a 60 centymetrów szerokiej. Tam w górze, w niebieskiem przestworzu... Nagle wypełza gdzieś język ognia. Co robić? To, co jedynie samolot, ważący 500 do 2000 kilogramów, wstrzymuje od upadku, mianowicie jego chyżość, to równocześnie podsyca ogień. A na długość ręki znajduje się rezerwoar z benzyną, około 100 litrów! — Tak, ognia boi się najbardziej świat lotników; ognia i mgły.

Mgła!....

Któż nie widział jej, gdy jesiennym rankiem wstaje z dolin niebieskawo-srebrna, łąki wilgocią i wyziewami zalewa, drzewa, domy i krzewy gęstą zasłoną otula. A przecież ten tylko wie, czem jest mgła, kto chociaż raz jej doświadczył, kto był w środku tego płaszcza z mokrej waty, który całunem kładzie się na wszystko wokoło.

Nie zapomnę nigdy mego pierwszego lotu w mgle.

Był szary, listopadowy dzień. Dolina cała tonęła w mgle. Nagle telefon oznajmił podejrzany samolot. Nasz komendant zmarszczył brwi, zawahał się chwilę, potem zawołał pilota i mnie, jako obserwatora.

„Nie wiem czy mgła jest tylko lokalna" — powiedział — „Róbcie, co możecie! Jeżeli nic nie da się uczynić, to trudno!"

Gdy wsiadaliśmy, pilot zaklął setnie.

Od trzech miesięcy latałem tylko przy pięknej pogodzie. To też, gdy wznieśliśmy się, biała ściana, o którą aparat formalnie rozbijał się, nie napawała mnie strachem. Byłem ciekaw.

Wznosiliśmy się ciągle.... Dokoła wszystko białe i popielate.... i nic ponadto.... Z chyżością dwóch kilometrów na minutę przedzieraliśmy się przez wilgotny mrok.... Zrazu powoli, potem coraz gwałtowniej zaczęło mnie ogarniać poczucie naszego zupełnego opuszczenia.... Wzdłuż i wszerz nie widać nic.... nic.... nigdzie.... Tylko drgająca igła manometru wskazuje, jak głęboko pod nami ukrywa się ziemia. I nagle pojąłem, niewzruszoność tej gęstej zasłony, oddzielającej nas od życia i pozostawiającej nas samych na pastwę losu....

Przypominam sobie, co słyszałem o pewnym lotniku, który opuścił nas w płomienny, jasny ranek i poleciał w kierunku nieprzyjacielskich pozycyi — po drodze wpadł w mgłę. W pełnym locie spadł nieszczęśliwy, sądząc, że czas lądowania nadszedł a przez nieprzeniknioną mgłę nie spostrzegał ziemi. Rozbił się wraz z aparatem w drzazgi. Źle obliczył odległość.. Mgła łudzi....

Mój pilot woła:

„Jedynie przy pomocy kompasu nie znajdziemy nieprzyjaciela! Czy zawrócić?"

„Tak" odpowiedziałem „jeżeli można"....

Silny zwrot i opuszczamy się ku białemu morzu. Oczy zawisają konwulsyjnie na manometrze i kompasie....

Napróżno staram się wypatrzeć cośkolwiek.... Wilgotny obłok przewala się dokoła.

Wiem... manometr wskazuje, że znajdujemy się na wysokości wieży kościelnej!.... słabe światełka.... i rozeznaję w odległości zaledwie trzydziestu metrów, pokryte szronem drzewa znanego gościńca!.... Te kochane drogowskazy prowadzą nas do nowego hangaru, gdzie nakoniec, po dwóch, tuż nad ziemią wykonanych obrotach, możemy wylądować.

Od tej chwili wiem, że mgła, mająca pozornie wygląd niewinnej, otulonej ślubnym welonem dziewczyny, w gruncie rzeczy jest przewrotnym towarzyszem, tem niebezpieczniejszym, bo posiada możność rozprzestrzeniania się w mgnieniu oka po całej równinie.

Nie zapomnę też nigdy jednej strasznej nocy. Cztery nasze aparaty wzbiły się w górę. Niebo pokryte było gęstemi chmurami, które stopniowo układały się jedne na drugich, miejscami znów ściśnięte, podobne były do ciężkich fałdów grubej zasłony....

Gdy lotnicy dotknęli tej zapory, pomyśleli zaraz o powrocie. Ujrzeliśmy nadciągającą mgłę. Cieniuchna i lekka wzrastała z ziemi, pogrubiając się z minuty na minutę. Wkrótce ognie obozowe wydawały się już tylko jasnemi plamami bez siły świecenia. Opuszczające się samoloty zdawały się pogrążać w rozburzonych falach. Za nami dziko rozszalałe, kołysały się fale morza mgły — widok wspaniały i okropny zarazem, który równocześnie widza zachwyca i dręczy. Wtem.. krzyk straży:

„Są wszyscy z powrotem?"

Przegląd — — jeden lotnik brakuje.....

Zaraz przychodzi rozkaz:

„Skierować reflektory!"

W tej samej chwili słyszymy, wśród głuchego milczenia równin, huk motoru. Zbliża się, płynie poprzez szarą, ciężką, wilgotną zasłonę z mgły. Lśniące macki reflektora starają się go wyszukać. Ale opadają bezsilne w nasiąkniętej wodą atmosferze. Nie widzimy tego, ale czujemy to: teraz.... ten tam w górze obraca się i szuka.... szuka.. Ale nic nie może znaleść. Słyszymy, jak znowu się zwraca i oddala się.... Jak wy-

soko być może?.... Bardzo nizko, może tylko pięćdziesiąt metrów ponad nami. ...

Dokąd los go zapędzi?

Ktoś pyta:

„Kiedy wzniósł się?“

Z odpowiedzi wynika, że starczy mu benzyny zaledwie na godzinę.....

Żołnierze przy reflektorach pracują gwałtownie....

Napróżno...

Blado, bezsilnie.... jak krzyk, zdławiony sam w sobie, wahają się, zwykle tak pewne sygnały...

Rozkaz...

Brzmi, jak strachem przejęty krzyk:

„Rozniecić ognie ostrzegawcze! Prędko!“

Konwie benzyny rozlano wprost na ziemi... już wypełzają płomienie.. tam.. tam.. i tu...

Znowu nadaremnie...

Mgła jest silniejsza!

Płomienie zlewają się razem... zaledwie możemy je dostrzedz, pomimo, że stoimy tuż koło nich....

A trzask motoru, dochodzący naszych uszu słabnie.... słabnie, aż w końcu milknie całkiem....

Czekamy.

Oczekiwanie to jest straszne

Wtem.. telefon... raport:

... „Niezliczone światła dworca kolejowego utworzyły jakby taflę lustrzaną, która nagle, działając jak matówka, zmyliła lotnika...

Jak kamień spadł pomiędzy pociągi“....

Tak! to jest mgła!

Niema nieprzyjaciela, któregobyśmy się, my, lotnicy mogli więcej obawiać!

Pisane na pozycyi, 1916. *Z. L.*

Piotr Altenberg.

Współczesny wiersz miłosny.

Kocham Cię, Paulino,
bo w nocy śpisz przy szeroko otwartych oknach i wdychujesz świeże powietrze Twego ogrodu.

Kocham Cię, bo nosisz półbuciki o każdej porze roku, w deszcz i w śnieg!

Kocham Cię, bo znosisz przeciąg, a nawet czujesz się w nim dobrze!

Kocham Cię, bo Twoja brzoskwiniowa cera wymaga tylko ciepłej wody i taniego, miłego mydła sztuka za 50 halerzy!

Kocham Cię, bo w zwykłej, wązkiej, drewnianej skrzyneczce, nad Twojem łóżkiem, ułożone są przedziwne dzieła Knuta Hamsuna, w niebieskiej skórzanej oprawie!

Kocham Cię, bo rozumiesz mnie i siebie i wszystkie drzewa i kwiaty rozumiesz, Franciszka Szuberta rozumiesz, Huga Wolfa, Jana Brahmsa i wszystkie śliczne koty, konie, ptaki, ryby, a także do tego wszystkiego świętą tajemnicę samotności rozumiesz!

Eugeniusz Heltai.

Trzech zbójców.

W lesie, w cieniu starego drzewa leżało trzech rozbójników. Była niedziela, ogólny spoczynek, to też spędzali — w braku lepszego zajęcia, drogocenny czas na bezużytecznem marzeniu. Mówili o przyszłych planach i czynach sławnych, które wykonać zamierzali ku podniesieniu chwały swego imienia. Poczem chełpili się czynami już dokonanymi.

Pierwszy powiedział:

„Okradłem raz poetę!“

„Musiało to być trudne zadanie“ powiedział drugi „ale ja dokonałem czegoś lepszego. Obrabowałem rozbójnika“.

I z dumą spojrzał dokoła.

Trzeci zaśmiał się pogardliwie:

„Wszystko to jest niczem, oszukałem bowiem dyrektora teatru!“

„Kłamiesz!“ krzyknęli tamci i w szlachetnem oburzeniu zabili przechwałka.

Eugeniusz Heltai.

Cudowne państwo.

Mistrz Piccolo, mędrzec ulicy, siedział ze swym najmilszym uczniem w kawiarni i filozofował, przy rannej szklaneczce grogu, nad śmiesznością życia.

„Jest państwo“ prawił rozmarzony, „cudowny kraj, w którym wszyscy są sobie równi. Gdy tylko wstąpimy do tego państwa, pozbywamy się naszej ziemskiej powłoki. Żołnierz ściąga swój lśniący mundur wieśniak swą zgrzebną odzież. Nadzy, jak w chwili narodzin, leżymy, spoczywamy, pogrążamy się w bezczynności. Jesteśmy czyści, wyzbyci ziemskiego błota i brudu. Czy znasz nazwę tego kraju?‘

„Śmierć“ odrzekł uczeń.

„Nie!“ przerwał mistrz krótko. „Łaźnia parowa“.

Tak mi czegoś dziwnie szkoda.

Tak mi czegoś dziwnie szkoda...
Płacze jakaś chwila młoda,
Zaszlochane dni jutrzniane,
Dni jutrzniane w mgły rozwiane,
Płacze jakaś chwila młoda..
Tak mi czegoś dziwnie szkoda!

Tak mi czegoś dziwnie szkoda...
Takie życie: szara woda,
Nawet falą w brzeg nie wali...
Taka woda, co bez fali,
Taka... śpiąca, martwa woda...
Tak mi czegoś dziwnie szkoda...

El (Kazimierz Laskowski).

Najmodniejsze tapety.

Projekt nagrodzony pierwszą nagrodą.

Piotr Altenberg.

Pokaż mi swoją wybraną — — — a powiem ci kim jesteś!

Nie, nie powiem ci tego, bo po największej części jestem na to zbyt wielkim estetą!

Diogenes.

Jeżeli postępuje się z ludźmi serdecznie — sprawiedliwie, to narowią się, stają się bezczelni. Jeżeli jest się niesprawiedliwym — obojętnym — to nienawidzą nas. Nie jestże „beczka“ najlepszem, najpewniejszem mieszkaniem?

Conan Doyle.

Zaginiony pociąg.

Spowiedź Herberta de Larnac — zamkniętego dziś w Marsylii i skazanego na śmierć — rzuciła światło na zdarzenie nader zagadkowe i nie mające sobie podobnego w ostatniem stuleciu. Pomimo, że organa urzędowe zachowują się w tym wypadku z ogromną rezerwą, pewne wskazówki pozwalają uważać zeznania skazańca jako prawdziwe i przypuszczać, że ta zawikłana, tajemnicza sprawa zostanie wreszcie wyjaśniona. Chociaż chodzi o sprawę z przed dwudziestu kilku lat, od której ówczesne przesilenie polityczne odwróciło powszechną uwagę i nie pozwoliło ujawnić całego jej znaczenia, przecież godzi się przypomnieć ją z wszystkimi szczegółami, taką, jaką ukazała się po dokładnem zbadaniu.

Trzeciego czerwca 1890 roku mężczyzna, nazwiskiem Ludwik Caratal, zażądał widzenia się z panem Jakóbem Bland, dyrektorem stacyi kolejowej „London and West Coast Central Station“ w Liverpoolu. Był to człowiek w sile wieku, nizki, brunet, tak zgarbiony, że mimowoli przypuszczać należało u niego skrzywienie stosu pacierzowego. Towarzyszył mu człowiek wspaniale zbudowany, którego sposób zachowania się, pełen szacunku i gorliwa usłużność, wskazywały na jego stanowisko zależne. Towarzysz ten — czy też przyjaciel — którego nazwiska nie dowiedziano się nigdy, był z pewnością cudzoziemcem, sądząc po jego cerze śniadej, prawdopobnie Hiszpaninem, lub południowym Amerykaninem. Zauważono, że lewem ramieniem przyciskał małą tekę z czarnej skóry; pewien urzędnik dyrekcyi kolei, posiadający doskonały wzrok, zauważył nawet, że teka była przymocowaną do przygubu ręki małym rzemykiem. — Zrazu — nie przywiązywano do tego szczególniejszej uwagi, ale wypadki miały temu nadać wielkie znaczenie. Pana Caratal zaprowadzono do biura pana Bland. Towarzysz jego pozostał na dworze.

Sprawę pana Caratal załatwiono bardzo szybko. Przybywał on właśnie z Ameryki środkowej. Sprawy niezmiernej wagi wzywały go natychmiast do Paryża. Spóźniwszy ekspress z Londynu, prosił teraz o pociąg specyalny. Nie chodziło mu o cenę, żądał tylko, by złożono pociąg.

Pan Bland zarządził wszystko w pięciu minutach. Pociąg miał odejść za trzy kwandranse, najpóźniej za godzinę. Przeznaczono doskonałą lokomotywę, firmy Rochdele, przyczepiono do niej dwa wagony wraz z wozem dla konduktora. Pierwszy wagon miał służyć do osłabienia kołysania się pociągu. Drugi obejmował, jak zwykle, cztery przedziały: salonik i przedział do palenia, pierwszej klasy — salonik i przedział do palenia, drugiej klasy. Obu podróżnych umieszczono w pierwszym przedziale, znajdującym się najbliżej lokomotywy; trzy inne pozostały próżne. Jako konduktora przeznaczono Jakóba Mc. Phersona, zajętego przy kolei od lat kilkunastu. Palacz, Wilhelm Smith pozostawał w służbie od niedawna.

W międzyczasie zdarzył się dziwny wypadek. Zaledwie pan Bland pożegnał pana Caratala, gdy inny podróżny przyszedł doń z podobną propozycyą. Był to pan Horacy Moore, człowiek dystyngowany, o postawie wojskowej. Nagła i niebezpieczna choroba żony zmuszała go do bezwłocznego wyjazdu z Londynu. Jego niepokój, zmartwienie były tak widoczne, że pan

Bland postanowił uczynić dla niego wszystko, co możliwe. O złożeniu drugiego pociągu specyalnego, nie można było nawet myśleć, już i tak jeden utrudniał służbę; pozostawała tylko ta ewentualność, żeby pan Moore podzielił koszta z panem Caratal i pojechał w wolnym przedziale pierwszej klasy na wypadek, gdyby pan Caratal nie chciał przyjąć go w swoim. Ale pan Caratal nie chciał nawet o tem słyszeć. Zapłacił pociąg i chciał korzystać zeń sam. Nic nie mogło przekonać go. Pan Horacy Moore, dowiedziawszy się, że nie pozostaje mu nic innego, jak czekać na pospieszny, odchodzący o szóstej, oddalił się, pożerany niepokojem.

Punktualnie o godzinie czwartej, minut 31 pociąg, uwożący pana Caratal i jego towarzysza opuścił dworzec w Liverpool. Droga była wolna: pierwszy raz miano się zatrzymać w Manchester, do którego miano przybyć przed godziną szóstą.

O kwandrans na siódmą biura stacyi w Liverpool zostały zelektryzowane wiadomością niezwykłą, wstrząsającą: pociąg, jak donosił telegram, nie przybył jeszcze do Manchester. Zapytano stacyę w Saint-Helens, położoną w trzeciej części drogi między oboma miastami; otrzymano następującą odpowiedź:

„Specyalny przejeżdżał, godzina 4, minut 52, jak przeznaczono. — Dowser, Saint-Helens.“

Była godzina 6·40, gdy nadszedł ów telegram. O godzinie 6·50 przyszedł drugi z Manchester:

„Żadnej wiadomości o specyalnym.“

A w dziesięć minut później trzeci, wywołujący jeszcze większe zakłopotanie:

„Przypuśćmy jakąś pomyłkę. Pociąg lokalny z Saint-Helens, który miał przyjść po specyalnym, nadszedł, nie zauważywszy po drodze nawet jego śladu. Prosimy o telegraficzne objaśnienie.“ — Manchester.

Sprawa przybierała obrót nieprawdopodobny. Do pewnego stopnia ostątni telegram sprawił ulgę biurom w Liverpool, bo jeżeli specyalny uległ jakiemuś wypadkowi, to nie można przypuszczać, że pociąg lokalny przejechał, nie zauważywszy tego. A więc co myśleć? Gdzie mógł być pociąg? Zatrzymano go może z jakiegoś powodu i przepuszczono pociąg lokalny? Zatelegrafowano do każdej stacyi między Saint-Helens i Manchester. Naczelnik stacyi i urzędnik ruchu czekali na odpowiedź przy aparacie. Przyszły w tym samym porządku, w jakim po sobie następują stacye, od Saint-Helens począwszy:

„Specyalny przejechał o godzinie piątej. — Collins Green.“

„Specyalny przejechał, godzina 5, minut sześć. — Earlestown“.

„Specyalny przejechał, godzina 5, minut 10. — Newton“.

„Specyalny przejechał, godzina 5, minut 20. — Kenyon Junction“.

„Żaden pociąg specyalny nie jechał tędy. — Barton Moss“.

Obydwaj naczelnicy ruchu patrzyli na siebie oszołomieni.

— Mam trzydzieści lat służby, mówił pan Bland, a nie przypominam sobie podobnego zdarzenia.

— W istocie, jest to wypadek nadzwyczajny, sprawa niejasna. Specyalny uległ bezwątpienia wypadkowi między Kenyon Junction a Barton Moss.

O ile pamięć mnie nie myli, tor prowadzony jest tam w ten sposób, że możliwe jest tylko wykolejenie.

— A więc jakże to możliwe, żeby lokalny pociąg, wychodzący o 4-tej minut 50, przejeżdżając tę samą drogę, nic nie zauważył?

— Trudno tu coś przypuszczać, panie Hood. Dość, że coś się stało. Może lokalny zauważył jednak coś, co mogłoby rozjaśnić tajemnicę. Zatelegrafujmy o najdrobniejsze szczegóły do Manchester, a w Kenyon Junction dajmy rozkaz zbadania toru aż do Barton Moss.

Nie czekano długo na odpowiedź z Manchester.

„Ciągle brak wieści o specyalnym. Maszynista i konduktor lokalnego nie zauważyli żadnego wypadku między Kenyon Junction a Barton Moss. Droga wolna, nie przedstawia nic anormalnego. — Manchester“.

Ten maszynista i konduktor popamiętają mnie, mruczał pan Bland: przejechali koło miejsca katastrofy, nie zauważywszy jej śladów! Zapewne specyalny w niewiadomy sposób wykoleił się, nie uszkodziwszy drogi. Otrzymamy pewnie lada chwilę wiadomość z Kenyon Junction, lub z Barton Moss, że znaleziono wykolejony pociąg u stóp nasypu.

Przypuszczenie pana Bland nie sprawdziło się. Po upływie pół godziny otrzymano od naczelnika z Kenyon Junction telegram tej treści:

„Żadnego śladu zaginionego specyalnego. Zupełnie pewne, że jechał tędy i nie dosięgnął Barton Moss. Zbadałem linię sam; wszędzie droga wolna, nigdzie śladu wypadku“.

Zrozpaczony pan Bland wydzierał sobie włosy.

— Można oszaleć Hood! To niemożliwe przecie, ażeby w Anglii, w biały dzień, cały pociąg ulotnił się w powietrze! To niedorzeczność! Jeżeli w godzinie nie będę miał pewnych wyjaśnień, jadę z inspektorem Collins sam zbadać drogę.

Wiadomość pewną otrzymano w nowej depeszy z Kenyon Junction:

„Przykro nam donieść panu, że znaleziono pomiędzy krzakami nasypu, o dwie mile i ćwierć od stacyi, trupa Jana Slendera, maszynisty pociągu specyalnego. Slender wypadł z maszyny, i stoczył się na nasyp. Rana w głowę, wskutek upadku, spowodowała zdaje się śmierć! Szczegółowe zbadanie linii nie wykryło żadnych innych śladów“.

Wspominałem już, że w owej chwili kryzys polityczny skupiał na sobie uwagę całej Anglii. Z drugiej strony poważne zdarzenia, które zaszły w Paryżu, odwróciły uwagę ogólną od tajemniczego wypadku: olbrzymi skandal groził zachwianiem powagi rządowi francuskiemu i splamieniem honoru pewnym osobistościom. Zniknięcie pociągu specyalnego nie wstrząsnęło umysłów tak, jakby się to było stało w czasach spokojniejszych. Większość dzienników londyńskich widziała w tem tylko zręczną mistyfikacyę aż do chwili, w której znalezienie zwłok nieszczęśliwego maszynisty, przekonało ich, że mają do czynienia z dramatem.

Tego samego wieczoru wyjechał p. Bland, w towarzystwie inspektora Collins, dyrektora służby bezpieczeństwa, do Kenyon Junction. Poszukiwania ich pozostały bezowocne. Nie znaleźli żadnego śladu zaginionego pociągu; nie wpadli na żaden domysł, prowadzący do celu. Z drugiej znów strony sprawozdanie inspektora Collins'a dowodziło, że okoliczności, sprzyjające zniknięciu pociągu, były liczniejsze, niż się spodziewano.

„Na całej długości, między tymi dwoma punktami — mówił on, — tor kolejowy przecina rejon hut żelaznych i kopalń węgla, z których jedne czynne jeszcze, inne znów są opuszczone. Siedm z nich ma, lub miało swoje własne linie kolejowe, łączące się z linią główną. Każda z tych linii ciągnie się zaledwie na kilka mil. Cztery z nich należą do kopalń wyczerpanych, lub chwilowo nieeksploatowanych, jak: kopalnia Redgauntlet, Hero, Slough of Despond i Heartscase. Mogą być one wyłączone z naszych poszukiwań, bo celem zapobieżenia jakiemukolwiek wypadkowi, usunięto szyny, przytykające do głównej linii, tak, że połączenie już nie istnieje.

„Pozostają trzy linie mniejsze, prowadzące do: (a). — hut żelaznych Carustock; (b). — kopalni Grand Ben; (c). — kopalni Persévérance.

„Z tych trzech, linia prowadząca do Grand Ben, ciągnie się tylko na ćwierć mili i kończy się u wału węgla, czekającego na usunięcie go i uwolnienie wejścia do kopalni. — Nie zauważono tam nic nadzwyczajnego. Na linii hut żelaznych Carustock, przez cały dzień 3 czerwca, stało szesnaście wagonów hematytu; jest to kolej jednotorowa, więc nic nie mogło tamtędy przejechać. Co do linii, wiodącej do Persévérance, jest ona dwutorowa i bardzo uczęszczana wskutek ogromnego odbytu kopalni. Trzeciego czerwca ruch odbywał się jak zwykle; grupy robotników pracowały wzdłuż toru i wykluczonem jest, żeby pociąg niemeldowany mógł przejechać niespostrzeżony. Odgałęzienie to głównej drogi kolejowej bliższem jest Saint — Helens aniżeli miejsce, na którem znaleziono zwłoki maszynisty; najprawdopodobniej pociąg przejechał tędy, zanim zaginął.

„Co do Jana Slender'a, stan, w jakim znaleziono ciało i rany jego nie nasuwają żadnej hypotezy. Jedynie da się powiedzieć, że nieszczęsny wypadł prawdopodobnie ze swej lokomotywy. Jak wypadł, co stało się potem z maszyną, oto pytania, na które nie jestem w stanie odpowiedzieć".

Inspektor zakończył podaniem się do dymisyi, ponieważ dzienniki londyńskie zarzucały mu nieporadność.

Upłynął miesiąc, w ciągu którego policya wspólnie z koleją prowadziła dalsze poszukiwania, ale napróżno. Między licznemi hypotezami, stawianemi przez dzienniki, lub ludzi prywatnych, znalazły się dwie, czy trzy pozornie prawdziwsze, które zdołały obudzić zainteresowanie publiczne. Pewien filozof-amator, którego kilka artykułów zyskało rozgłos. usiłował w Times rozwiązać ów problem w sposób krytyczny i na pół naukowy. Oto wyjątek z jego artykułu, który ciekawsi mogą odnaleźć w numerze z 3. czerwca:

„Jest to jedna z zasad elementarnych rozumowania, pisał korespodent Timesa, że po odrzuceniu niemożliwości, to, co pozostaje, jakkolwiek zdaje się nieprawdopodobnem, musi być prawdą. Wiemy, że pociąg z całą pewnością opuścił Kenyon Junction. Wiemy zupełnie pewnie, że nie osiągnął Barton Moss. Musimy przypuszczać jako w wysokim stopniu nieprawdopodobne a również możliwe, że obrał sobie jedno z istniejących siedmiu odgałęzień drogi głównej: ale, godząc się na to, że pociąg nie przejedzie tamtędy, gdzie brak szyn, musimy ograniczyć nasze przypuszczenia do trzech linii uczęszczanych, a więc do: prowadzącej do hut żelaznych Carustock,do GrandBen i do Persévérance. Istnieje może tajne stowarzyszenie górników, C a m o r r a angielska, zdolne zniszczyć za jednym zamachem pociąg i jego pasażerów? To nieprawdopodobne, ale nie niemożliwe. Nie umiem, przyznaję, poddać innego rozwiązania. Mojem zapatrywaniem jest, że konsorcyum powinno rozciągnąć silny nadzór i nad owemi trzema liniami kolejowemi i nad robotnikami, których zatrudnia".

Myśl ta, pochodząca od człowieka, którego autorytet w tych sprawach uznawano, poruszyła ogólną opinię. Ale równocześnie wywołała niechęć tych, którzy uważali ją za oszczerstwo dla pewnej kategoryi obywateli pracowitych i uczciwych. Stronie opozycyjnej rzucono wyzwanie, żądając rozwiązania prawdopodobniejszego. Pojawiły się zaraz dwie odpowiedzie. (Times z 7. i 9. czerwca). Podług pierwszej pociąg, wykoleiwszy się, wpadł do kanału Lancashire — Straffordshire, który biegnie równolegle z torem kolejowym na przestrzeni kilkuset metrów. Przeciwstawiono temu twierdzenie stanowcze: głębokość kanału jest niedostateczna, by mogła pochłonąć pociąg. Druga podawała w podejrzenie ową tekę, która była jedynym

pakunkiem podróżnych, a która mogła zawierać nieznany materyał o strasznej sile wybuchowej. Ale śmiesznem było przypuszczać, że pociąg został wprost sproszkowany ową materyą wybuchową, a szyny przy tem nie ucierpiały! Poszukiwania wszystkie rozbijały się w tym samym punkcie, gdy nagle zdarzyło się coś nieoczekiwanego.

Pani Mc. Pherson, żona Jakóba Mc. Pherson, który w charakterze konduktora prowadził ów pociąg specyalny, otrzymała od swego męża list. List ten nosił datę 5 czerwca 1890, markę z Nowego Jorku, a doręczonym został 14. Pani Mc. Pherson rozpoznała pismo; a fakt, że zawierał 500 dolarów w banknotach, wykluczał wszelką mistyfikacyę. List ten nie podawał żadnego adresu i brzmiał jak następuje:

Droga żono!

Dużo przemyślałem i jest mi bardzo ciężko, że was opuściłem, Ciebie i Lizę Staram się przezwyciężyć samego siebie, ale myśl o Was prześladuje mnie. Posyłam ci trochę pieniędzy, otrzymasz za nie dwadzieścia funtów angielskich. Powinno wam to wystarczyć na przebycie Atlantyku. Jeżeli możesz przybyć tutaj, to zajedź do domu Jhonston, postaram się dać ci znać i naznaczyć miejsce spotkania. Chwilowo jestem w ciężkiem położeniu i nieszczęśliwy, bo, poświęcając Was obie, poświęciłem za dużo. Na razie dosyć. Twój kochający Cię mąż *Jakób Mc. Pherson.*

Spodziewano się, że list ten rzuci nieco światła na całą sprawę, tem bardziej, gdy stwierdzono, że pewien podróżny, którego opis zgadzał się z Mc. Phersonem, wsiadł 7 czerwca w Southampton, pod nazwiskiem Summersa, na okręt „Wisła“, kursujący między Hamburgiem a Nowym Jorkiem. Pani Mc. Pherson i jej siostra Liza wyjechały do Nowego Jorku i mieszkały w domu Jhonston przez trzy tygodnie, ale nie otrzymały żadnej wiadomości. Bezwątpienia Mc. Pherson domyślił się, że policya będzie się posługiwała niemi, ażeby go schwytać. Nie mając o nim żadnej wieści i nie otrzymawszy zapowiedzianego znaku, obie kobiety powróciły do Liverpoolu.

Jakkolwiek zdawać się to może nieprawdopodobnem, nie zdarzyło się nic aż do roku 1908, co mogłoby rozprószyć ciemności, pogrążające w sobie ów nadzwyczajny wypadek z pociągiem specyalnym.

Po drobiazgowych badaniach ustalono wreszcie, że Caratal był agentem politycznym i finansistą dobrze znanym w Ameryce środkowej; że, podróżując w Europie, okazywał ogromną niecierpliwość i chęć prędkiego osiągnięcia Paryża, że jego towarzysz, w liście podróżnych zapisany jako Edward Gomez, był człowiekiem gwałtownym, i szukającym zwady awanturnikiem, ale uczciwym i zupełnie oddanym sprawom Caratala, którego jako słabego fizycznie brał w opiekę. Tak stały sprawy, gdy w dziennikach marsylskich pojawiła się spowiedź Herberta de Larnac, skazanego na śmierć za zamordowanie kupca, nazwiskiem Bonvallot. Podajemy ją w dosłownem brzmieniu:

„Oddaję ten dokument społeczeństwu nie powodowany bynajmniej ani próżnością, ani chęcią chełpienia się. Równie dobrze mógłbym chwalić się kilkunastoma innymi nie mniej wspaniałymi czynami. Trzeba jednak, żeby w Paryżu kilku cenionych mężów wiedziało: jeżeli jestem w stanie wyjawić, co się stało z panem Caratal, to tak samo mogę zdradzić i sprężyny i inicyatorów zbrodni na wypadek, gdyby ułaskawienie, którego oczekuję, nie nadeszło dość rychło Chwilowo nie podaję nazwisk. Ograniczę się do opowiedzenia, z jaką zręcznością przeprowadziłem wszystko. Służyłem wiernie tym, którzy posługiwali się mną; nie wątpię, że odpłacą mi teraz tem samem i aż do dnia, w którym przekonam się o ich zdradzie..... Ale niepotrzebnie grożę!

„A więc w 1890 roku odbywał się w Paryżu sławny proces, jako następstwo wstrętnego skandalu politycznego i finansowego, który zagrażał honorowi i przyszłości kilku najwybitniejszych mężów Francyi. Widzieliście grę w kręgle: stoją wyprężone, poważne, surowe; nadbiega z dala kula i paf! paf! paf! patrzcie dziewięć kręgli na ziemi. Wyobraźcie sobie pod postacią owych kręgli pewnych najpoważniejszych działaczy francuskich. Pan Caratal był ową kulą, zbliżającą się z daleka. Gdyby przybył, paf! paf! paf! leżeliby wszyscy. Postanowiono, że nie przybędzie.

„Utworzył się syndykat do prowadzenia sprawy. Zanim Caratal opuścił Amerykę południową, wiedziano, wskutek licznych doniesień, o blizkim jego przyjeździe i o tem, że świadectwo jego pociągnie za sobą wiele ruin. Syndykat rozporządzał wielkimi kapitałami bez ograniczeń. Poszukiwał on człowieka, umiejącego pokierować tem olbrzymiem przedsięwzięciem Miał to być człowiek ruchliwy, stanowczy, przystosujący się do okoliczności; wybrano też Herberta de Larnac. Mieli słuszność. Zaledwie otrzymałem to miejsce, zaraz z energią mnie właściwą, wziąłem się do dzieła.

„Zatelegrafowałem do Ameryki, do człowieka zaufanego, mającego śledzić Caratala w ciągu jego podróży. Oczekiwałem wiadomości, że okręt nie wyruszył z portu. Ale przyszła wiadomość spóźniona — niestety —okręt był na pełnem morzu. Wynająłem mały dwumasztowiec, ażeby zagrodzić drogę okrętowi. Ale i tym razem przypadek był przeciwko mnie. Przewidziałem jednak niepowodzenie i przygotowałem cały szereg rozwiązań sprawy, z których jedno, lub drugie musiało być dobre. Nie należy sądzić, że przesadzam trudności mego zadania, lub też, że ordynarne, zwykłe morderstwo miało mieć miejsce. Mieliśmy zniszczyć nietylko samego Caratala, ale i jego dokumenty i towarzyszów jego, o ile powierzył im swoją tajemnicę.

„Postanowiłem oczekiwać Caratala w Liverpoolu. Spodziewałem się, że, zanim osiągnie Londyn, otoczy się on liczną strażą. Wszystko, co

było do zrobienia, musiało stać się między wylądowaniem Caratala w porcie Liverpool a osiągnięciem stacyi kolejowej London and West Coast. Ułożyliśmy sześć planów, każdy równie dobry; zachowanie się samego Caratala miało wpłynąć na to, który z nich wykonamy. Cokolwiek by postanowił Caratal: czy zatrzymałby się w Liverpoolu, czy jechałby pociągiem zwykłym czy specyalnym — byliśmy gotowi.

„Łatwem do zrozumienia jest, że nie mógłbym sam podołać wszystkiemu. Czy wiedziałem cośkolwiek o kolejach angielskich? Ale niema kraju na świecie, w którymby pieniądze nie wspierały dobrych chęci; nie potrzebowałem też wiele czasu, ażeby zapewnić sobie pomoc jednej z najtęższych głów Anglii. Mój sprzymierzeniec angielski godnym był tego przymierza. Znał dokładnie sieć kolejową London and West Coast i miał pod ręką oddział robotników inteligentnych i pewnych. On powziął plan, ja miałem tylko wypowiedzieć swoje zdanie o szczegółach. Przekupiliśmy kilkunastu funkcyonaryuszy kolei. przedewszystkiem Jakóba Mc. Phersona, o którym wiedzieliśmy, że najprędziej może być przeznaczonym na konduktora w razie złożenia pociągu specyalnego. Wybadaliśmy Jana Slendera, maszynistę,ale, spotkawszy się z jego strony z silnym uporem, ustąpiliśmy. Nic nie zapewniało nas, że Caratal ma podróżować pociągiem specyalnym, ale zdawało się to najprawdopodobniejszem, ponieważ było to dla niego rzeczą niezmiernej wagi nie opóźnić ani na chwilę swego przybycia do Paryża. Pokazało się, że przypuszczaliśmy dobrze.

W chwili, w której Caratal wysiadł w Liverpoolu, zrozumieliśmy, że węszy on niebezpieczeństwo, ma się na baczności. Towarzyszył mu człowiek, budzący postrach, nazwiskiem Gomez uzbrojony i gotów każdej chwili użyć swej broni. Ten Gomez właśnie miał tajne papiery Caratala. Caratal zrobił go widocznie swym powiernikiem. Usu-

nąć Caratala, nie usunąwszy zarazem Gomeza, byłoby próżnym wysiłkiem.

„Ten sam los spotkać musiał obydwu. Zażądanie pociągu specyalnego sprzyjało naszym planom, gdyż dwóch z trzech ludzi, tworzących personal pociągu było na naszym żołdzie.

„Mój ajent angielski pokierował wszystkiem w Liverpoolu, podczas, gdy ja, w małej oberży w Kenyon, czekałem na umówiony znak, ażeby zacząć działać. Gdy tylko postanowiono utworzenie pociągu specyalnego, otrzymałem od niego depeszę, podającą miejsce, w którem, miałem czekać. Równocześnie, pod zmyślonym nazwiskiem Horacego Moore'a, usiłował na swoją rękę uzyskać pozwolenie na złozenie drugiego pociągu specyalnego, sądząc, że w ten sposób uda mu się podróżować razem z Caratalem co, mogłoby nam przypuszczalnie oddać pewne usługi. Gdyby nasz plan zawiódł, zadaniem naszego ajenta było: zabić obu mężczyzn i zniszczyć ich papiery. Ale Caratal, który nikomu niedowierzał, odmówił przyjęcia kogokolwiek. Mój ajent, opuściwszy dworzec jednemi drzwiami, powrócił drugiemi, przeszedł tor i ukrył się w wozie Mc. Phersona, z którym dalej podróż odbywał.

„Z mojej strony, nie siedziałem bezczynnie. Plan zupełnie ułożony czekał tylko urzeczywistnienia. Odgałęzienie kolejowe, wybrane przez nas, nie miało połączenia z główną linią, ażeby je przywrócić, wystarczało położyć parę metrów szyn. Bez zwrócenia czyjejkolwiek uwagi ułożyliśmy je w najmożliwszej długości; pozostawało nam tylko połączyć je i naprawić zwrotnicę. Progów nigdy nie usuwano; szyny, gwoździe, nit, mieliśmy pod ręką, znalazłszy je w jednym z magazynów opuszczonej linii kolejowej. Dzięki mojej torebce z narzędziami fachowemi, wszystko było gotowe na długi czas przed przybyciem specyalnego. Gdy nadszedł, wjechał tak łatwo na linię boczną, że podróżni nie doznali zapewne najmniejszego wstrząśnienia przy przebywaniu zwrotnicy.

„Według naszych planów, Smith, palacz, miał zachloroformować Jana Slendera, maszynistę i połączyć się z nami. Nasz palacz wziął się do tego tak niezręcznie, że Slender, wyrywając się, wypadł z lokomotywy. Szczęście nam sprzyjało, bo spadając rozbił sobie głowę; ale w każdym razie wypadek ten plami nasze arcydzieło.

„Ale, oto pociąg specyalny pędzi torem dwukilometrowym, który prowadzi, a raczej prowadził do kopalni Heartsease. Zapytacie mnie, jak to się stało. że nikt nie zauważył przejścia pociągu na linii nie uczęszczanej. Odpowiem, że biegnie ona głębokim wąwozem i że można ją widzieć tylko, stojąc na pochyłości nasypu. Na pochyłości stał ktoś. To byłem ja. Co widziałem, opowiem.

„Pomocnik mój pilnował zwrotnicy, mógł on nadać dowolny kierunek pociągowi. Miał przy sobie czterech, uzbrojonych ludzi: na wypadek wykolejenia, czego stan zwrotnicy nie wykluczał, pozostawał nam napad zbrojny na podróżnych. Gdy pociąg przebył już zwrotnicę, wszystka odpowiedzialność spadała na mnie. Czekałem uzbrojony w towarzystwie dwóch ludzi, również uzbrojonych, przy wejściu do kopalni. Cokolwiek miało się stać, byłem gotów.

„Pociąg pędził bez przeszkody, poczem Smith zwolnił jego bieg a nadawszy mu znowu największą szybkość, sam wyskoczył, zanim było zapóźno. Mc. Pherson uczynił to samo. Chwilowe zwolnienie biegu obudziło uwagę podróżnych, ale pociąg odzyskał zdwojoną chyżość, zanim głowy ich ukazały się w oknie. Pchnięty szaloną siłą pary, pociąg pędził, toczył się. podskakiwał, z okropnem poszczękiwaniem kół na chropowatości szyn. Widziałem z blizka ich twarze. Zdaje mi się, że Caratal modlił się; coś, co zdawało się być różańcem wisiało mu między palcami. Drugi ryczał jak zwierz, węszący krew; spostrzegł nas na nasypie i zaczął dawać nam szybkie znaki. Potem, zrywając tekę z ręki, rzucił nam ją. Niemożliwem było nie rozumieć tych gestów: tam były dokumenta oskarżające; obiecywano nam milczenie za cenę życia. O cóż więcej mogło nam chodzić? — nie mogliśmy jednak uczynić zadość prośbie tych ludzi; los pociągu nie zależał już od nas.

„Jęki ich ustały, gdy z strasznym chrzęstem żelaziwa pociąg skręcił, a podróżni spostrzegli, przerażeni, otchłań kopalni. Usunęliśmy palisadę, która ją zakrywała, tak, że odsłoniliśmy ją zupełnie. W zasadzie szyny dochodziły prawie do kraju przepaści; ażeby osiągnąć brzeg jej, dołożyliśmy dwie lub trzy szyny, które, zamiast kończyć się równo z urwiskiem, unosiły się parę stóp nad przepaścią Ujrzeliśmy w oknie dwie głowy, Caratala u dołu, Gomeza u góry. Osłupienie odebrało im mowę. Nie mogli ruszyć się, jakby przykuci do miejsca okropnością widoku.

„Zapytywałem sam siebie, czy pomimo całej chyżości, pociąg osiągnie przepaść, do której go skierowałem. Mało brakowało, ażeby jej nie przebył. Na szczęście spadł nagle, przednie koła maszyny z okropnym hałasem wryły się w przeciwległy brzeg przepaści. Komin wyleciał w powietrze. Tender, wozy zostały zgniecione, wepchane jeden w drugi i wraz z szczątkami maszyny, na parę minut, zawaliły głębię. Potem coś pękło wewnątrz i żelaziwo, węgiel dymiący jeszcze, blachy miedziane, koła, drzewo, poduszki, cała masa zapadła się, zgnieciona, starta w proch. Słyszeliśmy jak to spadało, spadało, spadało na dno; potem nastąpiło wstrząśnienie, jakgdyby szczątki pociągu dosięgły dna. Kocioł musiał pęknąć, bo detonacya gwałtowna dała się słyszeć, chmura pary i dymu zakotłowała nad głębią otchłani i spadła na nas kroplami deszczu. Nakoniec chmura rozdarła się, słońce rozprószyło jej lekkie zwoje i wszystko uspokoiło się w kopalni Heartsease.

„Nasze plany uwieńczył koniec pomyślny, pozostawało nam tylko zniszczyć wszelkie ślady czynu. Wkrótce też oddział naszych robotników usunął szyny zwrotnicę i przywrócił dawny stan rzeczy. Komin wrzucono do studni wraz z smutnemi szczątkami; znikły też szyny, zwisające nad przepaścią, a palisada została ustawiona w dawnem miejscu. Nakoniec, bez zbytniego pośpiechu, ale i niezbyt powoli, opuściliśmy kraj. Mc. Pherson wyjechał do Southampton, skąd wyemigrował do Ameryki.

„Powiedziałem, że Gomez wyrzucił nam oknem swą tekę; zbytecznem dodawać, że ukryłem ją w pewnem miejscu i powierzyłem w dobre ręce. Może będzie ciekawem, dla tych, którzy używali mych usług, dowiedzieć się, że wyjąłem z niej dwa, lub trzy papiery, mogące mi służyć w niektórych okolicznościach, jako wspomnienie. Nie chciałbym publikować ich, ale każdy dba o własną skórę; a cóż innego pozostawałoby mi, gdyby przyjaciele moi odmówili mi pomocy, o którą proszę?

„P. s. Odczytując moje zwierzenia, spostrzegłem, że zapomniałem o jednem. A to, à propos, tego biednego Mc. Phersona, który był na tyle głupim, że pisał do swej żony i wyznaczał jej spotkanie w Nowym Jorku. Nie mogąc mu nadal ufać, musieliśmy zdecydować się, by nie zobaczył więcej swej żony. Myslałem często, że grzeczność nakazuje donieść tej miłej osobie, że niema żadnej przeszkody do jej ponownego zamężcia".

Z angielskiego: *Irena K.*

Także bohaterstwo.

Niedawno, w towarzystwie kilku pięknych, lwowskich pań, opowiadaliśmy nasze przygody wojenne. Szczególniej mój przyjaciel Gustaw opowiadał dziwy. Kobiety pałającemi oczyma zawisły na jego ustach. Przy pożegnaniu, młody, uznany za niezbędnego koncypista namiestnictwa, westchnął:

„Pozazdrościć takich przygód".

Uśmiechnęliśmy się zimno:

Kochany baronie, może się pan każdej chwili zgłosić dobrowolnie w pole".

„Pocóż to, proszę?" odparł skromnie. „Brak mi zupełnie talentu naratorskiego".

Modnie.

Mąż:... całą zimę byłaś za domem i teraz znowu chcesz jechać?! Sądzę, że należy spytać mnie też o zdanie.

Ona: Wyjeżdżam tylko dla ciebie! Czyż żylibyśmy tak zgodnie i szczęśliwie, gdybym nie wyjeżdżała?

Nie wypada.

Ona: „Ależ, panie poruczniku, prosiłam pana o szklankę wody, a pan przynosi szampan!"

Porucznik: ‚Pani... to nie wypada! Trudno to sobie nawet wyobrazić: Porucznik gwardyi sunący przez salon ze szklanką wody!"

Ciekawe cyfry.

Ilu jest ludzi na świecie?

Kulę ziemską zamieszkuje przeszło półtora miliarda ludzi. Z tej liczby na chrześcian przypada 550 milionów, a mianowicie:

katolików . . .	235	milionów
ewangelików . .	175	„
prawosławnych .	124	„

na niechrześcian znacznie więcej:

buddystów . . .	500	milionów
mahometan . .	235	„
innych wyznań .	21	„
braminów . . .	224	„
żydów . . .	12	„

Ludność wielkich miast europejskich.

Londyn	7,500.000
Paryż	2,880 000
Wiedeń	2,085.000
Berlin	2,070.000
Petersburg	1,907.000
Konstantynopol . . .	1,200.000
Warszawa	907.000
Bruksela	649.000
Rzym	575.000
Lwów	206.000
Kraków	126.000

Śmiertelność wśród żonatych i kawalerów.

W Niemczech na 1000 ludności umiera:

wiek	kawalerów	żonatych
od 20—30	8	7
„ 30—40	16	9
„ 40—50	26	14
„ 50—60	42	24
„ 60—70	71	45
„ 70—80	138	96
ponad—80	263	202

Żonaci więc naogół żyją znacznie dłużej.

Największe góry, rzeki i morza.

Największa góra jest w Azyi Mont Everest, która sięga wysokości 8840 m. — Akonkagua w Ameryce 7040 m, Elbrus w Europie 5629 m. Garłuch lub Gierlach w Tatrach sięga 2604 m. tylko.

Najdłuższe rzeki są: w Afryce Nil 6400 km., w Ameryce Amazonka 5500 km., w Azyi Jenisiej 5500 km., w Europie Wołga 3400 km.

Największem morzem jest Ocean Spokojny, który ma 170 milionów km. kwadr. Ocean Atlantycki ma tylko 100 milionów km. kwadr. powierzchni.

Produkcya kopalna Niemiec i Anglii.

1) Węgla	2) Kruszców
r. 1885	r. 1885
Anglia 160 milion. ton	Anglia 15.6 milion. ton
Niemcy 74 „ „	Niemcy 9.2 „ „
r. 1913	r. 1913
Anglia 292 milion. ton	Anglia 16 3 milion. ton
Niemcy 279 „ „	Niemcy 36.0 „ „

Produkcya Niemiec w ciągu 28 lat albo dosięgła produkcyi Anglii, albo ją nawet przewyższyła.

Ilu jest Polaków na świecie?

W 1910 roku było wszystkich Polaków na świecie około 23 milionów. I tak: W królestwie Polskiem około 9 milionów, na Litwie i Ukrainie około 2 miliony, razem w zaborze rosyjskiem około 11 milionów.

W Galicyi 4,672.500, na Śląsku austryackim 235 000, na Bukowinie 36.200. na Morawach 14.950, razem w granicach państwa austryackiego około 5 milionów.

W Księstwie Poznańskiem 1,278.890, na Śląsku Opolskim 1,169.340, w obwodzie kwidzyńskim (Prus Zachodnich) 381.000, w obwodzie olsztyńskim (Prus wschodnich) 248.200, w innych częściach Prus 735.000, razem w granicach państwa niemieckiego około 4 miliony.

W innych państwach (przeważnie w Ameryce) około 3 miliony.

Ogółem więc jest Polaków na świecie 23 milionów.

Zwartą masą mieszkają Polacy w Królestwie Polskiem, w Galicyi, w Księstwie Poznańskiem i na Śląsku. Na tych sąsiadujących ze sobą ziemiach polskich mieszka przeszło 26 i pół miliona ludzi, z których 17 i pół, czyli 65% Polaków.

W Królestwie Polskiem mieszka 9 milionów, czyli połowa Polaków, żyjących na wymienionych, sąsiadujących ze sobą ziemiach polskich i więcej niż trzecia część wszystkich Polaków na świecie.

W 1911 roku Królestwo Polskie liczyło około 12 i pół miliona mieszkańców w czem:

Polaków . . .	9,000.000	czyli 72%
Żydów . . .	1,684.000	„ 13½%
Litwinów . .	500.000	„ 4%
Niemców . .	500.000	„ 4%
Ukraińców . .	350.000	„ 3%
Rosyan . .	120.000	„ 1%
Białorusinów .	50.000	

Innych narodowości reszta.

Królestwo Polskie, nie licząc innych ziem polskich, posiada ludność większą od następujących niepodległych państw:

1) Belgii z 7 i pół milion. mieszkańców.
2) Rumunii z 7 i pół milion. mieszkańców.
3) Holandyi z 6 milion. mieszkańców.
4) Szwecyi i Norwegii z 5 i pół mil. mieszk.
5) Bułgaryi z 4 i pół milion. mieszkańców.
6) Grecyi (po wojnie bałkańskiej) z 2 i pół mil. mieszkańców.
7) Danii z 3 milion. mieszkańców.
8) Serbii z 3 milion. mieszkańców.
9) Szwajcaryi z 3 i pół mil. mieszkańców.

Naród polski jest tedy znacznie liczniejszy niż wiele „innych" niepodległych narodów, z którymi świat się liczy i liczyć musi dlatego, że posiadają własne wojska.

Gęstość zaludnienia.

Powierzchnia Królestwa zajmuje około 127 tysięcy kilometrów kwadratowych, czyli około 22 milionów morgów. W r. 1912 ludność Królestwa wynosiła 12,776.100 osób, przeto na jeden kilometr kwadratowy w Królestwie wypada 101 mieszkańców, podczas gdy na jeden km² w Rosyi wypada 8 osób. Dla porównania przytoczymy ilość osób na 1 km² w niektórych guberniach i krajach:

gub. kowieńska	52
„ wileńska	54
„ grodzieńska	59
„ wołyńska	57
„ podolska	105
Austro-Węgry	76
Galicya	102
Niemcy	120

Ile wychodzi z druku dzieł polskich?

W Królestwie w czasie od 1898 r. do 1907 wydrukowano dzieł 1879, w Galicyi 2457.

W Warszawie w latach 1794 — 1830 wydano 39% wszystkich dzieł polskich, a w Krakowie tylko 13%

Natomiast w czasach ostatnich, w latach 1870 — 1913 w Warszawie wydano 35%, a w Krakowie 30% dzieł polskich. Czasopism polskich wychodzi w zaborze rosyjskiem 129, w Niemczech 137, w Austryi 398.

Z tego widać, że ruch wydawniczy w Królestwie słabnie. w Galicyi zaś wzrasta i w ostatniem dziesięcioleciu znacznie przewyższa już Królestwo.

Statystyka zdobytych fortec.

Państwa centralne zdobyły 13 fortec na Rosyi (Dęblin, Warszawa, Modlin, Pułtusk, Przasnysz, Rożany, Ostrołęka, Łomża, Osowiec, Grodno, Olita, Kowno i Brześć). 12 we Francyi (Longny, Montmedy, Giret, Laon. La Père, Moubeuge, Lille, Camp des Romains, Hirson, Quemoy i Péronne). 8 w Serbii (Belgrad, Semendria, Pożarewac, Negotin, Zajecar, Kniażewac, Pirot i Nisz). 5 w Belgii (Liegé, Huy, Namur, Dendermond i Antwerpia). 3 w Rumunii (Tatrakan Silistria i Cernavoda), 1 w Czarnogórze (Łowzen), w Albanii 2 (Skutari i Durazzo) razem 44.

Czwórporozumienie zdobyło w Chinach 1 (Czingtau) w Turcyi 1 (Erzerum) razem 2 fortece.

STANISŁAW ROSSOWSKI.

Rycerz Kłapouch.

Wojna przewlokłszy się ponad wszelkie przewidywania, wyczerpała materyał ludzki zupełnie. Rada w radę, jako ostatni zaciąg powołano zwierzęta.

Dostał się więc i osieł pod karabin Bohaterstwo zgoła obce było jego delikatnej naturze Więc też nawet nie wyobrażał sobie, jak mógłby brać udział w walce, w której kule świszczą, a działa huczą, aż się trzęsie ziemia. Miał zresztą wrodzony wstręt do widoku krwi. Sama myśl, że ujrzy całe jej rzeki, przyprawiała go o mdłości.

Ale czy choćby przyszło komu na myśl zapytać o jego myśli, lub uczucia?

Zwiesiło oślisko uszy i poszło, w ciężkiem swem strapieniu zapomniawszy na śmierć, że osły mają szczęście. To zaś wylazło niebawem na wierzch jak szydło z woru.

Miał osieł oczywiście przedewszystkiem wyćwiczyć się w robieniu bronią, zanim pójdzie na pozycyę. Przez dwa tygodnie trwała ta mordęga. Ale choć kapral płuca sobie — jak mówił — wykrzyczał, choć plutonowemu aż ręka spuchła od ciągłych kuksów, wymierzanych osłu pod żebra, nic zeń nie wykrzesali.

„A to osieł! A to osieł!“ Słychać było codzień od rana do nocy na placu musztry.

Przyjemnie kłapouchowi nie było, że panowie szarża tak strzępili sobie języki jego familią — okazało się jednak bardzo pożytecznem.

Z tego sam Pan Bóg nie zrobi żołnierza — orzekła starszyzna. — Tylko zawadzać innym i demoralizować ich będzie swem niedołęstwem.

Ale jednak coś z osłem uczynić trzeba było. Tedy oddano nieograbiasza do taboru.

Tam przecie będzie z niego jakiś pożytek!

Dowiedziawszy się o wyniku, osieł lżej odetchnął. Chodzić w zaprzęgu lub pod jukami, nawykł od młodu. Nawykł także do batów, nieodłącznych od owej funkcyi; nigdy ich nie brał zbytnio do serca. Wiedział wprawdzie, że żołnierzom taboru zdarzają się przykre wypadki, ale tylko wypadki, a od nich do reguły daleko. Pesymistą nie był, dobrej swej gwieździe ufał. W każdym razie to całkiem co innego, wlec zdala poza obrębem bitwy wóz objuczony, lub dźwigać toboły, aniżeli strzelać z takiego okropnego aparatu, który nazywa się karabinem i dostać w łeb, takim dyabelskim konceptem jak kulka.

Niemniej łzy kręciły się osłu w oczach, a serce zmiękło mu, jak masło od słońca, gdy pewnego pięknego poranku wyruszył na teatr wojny. Droga nie była ani wygodna, ni przyjemna, wiła się gdzieś poprzez wertepy, niewyschłe kałuże, nieomoszczone, jak za króla Ćwioczka, potoki. Od czasu do czasu trzeba było okrążać ogromne lejkowate wyrwy, niesympatyczne ślady pocisków armatnich, a opuszczone wokoło drzewa, popalone i zdruzgotane domostwa, walające się ścierwa zwierząt i trupy ludzkie dawały osłu miarę tej grozy, którą walka niesie za sobą. Dusza wtedy siedziała mu na ramieniu, mgliło się wszystko przed oczyma, dech zamarł mu w piersi, ustawały nogi — dopiero porządne smagnięcie biczem przyprowadzało kłapoucha do oprzytomnienia.

Na srozszą jednak próbę narażone były jego nieszczęśliwe nerwy. W miarę pochodu coraz donośniej dolatywały echa bojowe. Huk armat, początkowo głuchy, tępy, nabierał wyrazistości i siły. Zrazu było to, jakby ktoś maglował w sąsiedniej izbie, ale łoskot wzmagał się szybko, ażci niebawem stał się tak głośny, że mógłbyś przysiądz, iż świat się wali. A wśród tego słychać było wyraźnie, jakby ktoś bawił się rzucaniem grochu o bęben: to trzaskały kule karabinowe. Dniem snuły sie podejrzane dymy na horyzoncie, nocą olbrzymie łuny rozjaśniały ciemność — wszystkie okropieństwa piekieł wydostały sie na powierzchnię nieznośnej ziemi, która niedawno jeszcze była rajem osłów.

Wreszcie pewnego dnia do strachu przyłączyło się, rzeczywiste, najprawdziwsze w świecie niebezpieczeństwo. Nieprzyjaciel dostrzegł snać furgony, a że to łakoma rzecz, począł więc je prażyć ogniem. Szrapnele rozrzucały naokół grad zabójczego żelastwa, powietrze przeszywały kule karabinowe — duszący dym zalewał brudnymi kłębami całą atmosferę.

Wpół żywy ze strachu osieł, czekał jeno, rychło śmierć go zmiecie. Tu i ówdzie już szerzyło się zniszczenie: kilka wozów, ugodzonych ognistemi pociskami, stanęło w płomieniu: wspaniałe okazy bydląt tarzały się we krwi; osaczony tabor najwidoczniej wystawiony był na zagładę.

Zagrzmiała komenda: „Do szeregu! Do obrony“! — i oto wzdłuż długiej kolumny transportu wyciągnął się zastęp zbrojny, by stawić nieprzyjacielowi czoło.

Jakim sposobem znalazł się tam osieł, sam nie umiałby powiedzieć. Przerażenie uczyniło go automatem, ślepo wykonującym to, co czynili inni. A kiedy wróciła świadomość, powiedział sobie, że jeśli opatrzność nie użyczy mu swej tarczy, to on nic tu dla ocalenia nie wymyśli. Niechże próbuje uciekać, zabiją go sami swoi. Zresztą, gdzie uciekać, skoro ze wszystkich stron sypią się jednakowo, jeśli nie kule, to bomby, jeśli nie bomby, to granaty.

— Nie kozie tylko, lecz i osłu raz śmierć!

pomyślał, kłapiąc zębami. A czynił to tak głośno, że kłapanie przebijało się przez całą orgię wrzawy wojennej. Zasłyszano je i po stronie przeciwnej. Nie znając osła, nieprzyjaciel uroił sobie, że w akcyę wprowadzony został karabin maszynowy. Dopiero-ci szary nąsz wpadł z deszczu pod rynnę!

Ofenzywa skierowała teraz ogień z całem natężeniem w jego stronę, by rzekomą mitraljezę zmusić do milczenia. Kule padały gęsto, nito krople ołowianej ulewy; położenie stało się krytyczne.

Ale w tej właśnie chwili, kiedy śmierć okropna wisiała już na włosku nad naszym bohaterem i kiedy włosek nietylko każdej sekundy, lecz każdego tysiącznego ułamku sekundy mógł się urwać, aparat myślowy osła pracować począł z niebywałą u niego energią i bystrością.

Naprzód przypomniał sobie, co w koszarach opowiadano żołnierzom dla uspokojenia, a mianowicie, że wedle dokładnej statystyki z wojny japońsko-rosyjskiej tylko co siedmdziesiąta piąta kula trafia. Powziął więc decyzyę liczenia kul padających i krycia się przed każdą siedmdziesiątą piątą. Teoretycznie było to bardzo trafne; w praktyce okazało się, jak niejeden genjalny pomysł, do niczego. Przedewszystkiem bowiem osieł był także w matematyce osłem i zanimby do 75 doliczył, mógł sto razy zginąć: a powtóre, zbawcza myśl przyszła mu do głowy zapóźno, bo nie zauważył, która kula była pierwsza.

Pozostawiając więc sobie na raz inny korzystanie ze szczęśliwej koncepcji, z ziarnka, które tratiło mu się, jak ślepej kurce, wykombinował rzecz inną, nierównie prostszą i łatwiejszą do spełnienia. Oto, na jakie tory zeszło jego rozumowanie: Skoro kule sypią się z naprzeciwka, to trzeba oczywiście dostać się naprzeciw, tam będzie najbezpieczniej!

A że namysł nigdy u osła nie zwykł trwać długo, przeto podniósłszy ogon, aby mu nie zawadzał, jak nie ruszy z kopyta, aż zakurzyło się za nim! Leciał oślep, ku zdumieniu swoich, oniemiałych z podziwu dla jego fantazji i ku niemniejszemu zdumieniu nieprzyjaciela, któremu niemało zaimponował ten ośli animusz. Jednakże miał to nieszczęście, że pomiędzy gwiżdżącemi jak uliczniki kulami, znalazła się jakaś siedmdziesiąte piąta i przeszywszy udo, zwaliła osła tuż nieopodal mety, którą sobie wyznaczył.

Runął kłapouch bez przytomności — nie tyle z bolu, ile ze strachu. Kiedy obudził się, było już po bitwie. Tabor wpadł w ręce nieprzyjaciela. Osioł obandażowany spoczywał wygodnie w wozie Czerwonego krzyża, który spieszył z nim do najbliższego lazaretu. Obchodzono się z rannym bardzo poprawnie, nawet troskliwie; lekarz, co chwila na koniu nadbiegał i pytał, jak się oślina czuje. Orzeźwiono go też napojem i poprawiono starannie podściółkę, by się nie otrząsał.

W szpitalu jeszcze czulszej doznawał opieki, aż go samego dziwiło, czemu to ma do zawdzięczenia. Rzecz wyjaśniła się wkrótce: to, co było oślim wybuchem, trybu samozachowawczego, wzięto na serjo za poryw bohaterski, a bohaterstwo ceni się nawet u nieprzyjaciół.

Pod anielską iście opieką wdzięczących się do niego sanitaryuszy, jedwabne śniło się życie szaremu osiołkowi. Ptasiego chyba brakowało mu mleka. Niestety, osły z natury mają obok innych cennych darów zdumiewające zdrowie. Rana goiła się szybko, szybciej, niżby jej właściciel pragnął i pewnego dnia lekarz poklepawszy osła po grzbiecie, oświadczył:

— Mój przyjacielu, miło mi stwierdzić, że ci nic już nie brakuje:

Miło! Zapewne, jemu, lekarzowi. Ale osłu bardzo niemiło było posłyszeć te przyjazne słowa. Wiedział, czem pachną. Istotnie też przeniesiony został ze szpitalu do etapu, skąd pospołu z innymi jeńcami przemaszerować miał za dni kilka do miejsca tymczasowego osiedlenia, w głąb nieznanego, obcego kraju, o setki, czy tysiące kilometrów daleko

Zafrasował się osieł okrutnie. Co tu począć? Prosić? Tak znowu głupi nie był, aby nie zrozumieć, że na nic to się nie przyda, a pozbawi go tylko aureoli bohaterstwa, której brak chyba korzystnie się nie odbije na sposobie traktowania.

A traktowano go ciągle wyjątkowo. Straż z niezwykłym zachowywała się wobec sławnego rycerza szacunkiem. Jego stroskaną minę tłumaczono sobie jako depresyę moralną jeńca, który biada w duchu, że odjętą mu została możność dalszej walki, przelania krwi w obronie sztandaru, oddania życia za ojczyznę.

Dni mijały szybko. Nadszedł i ten także, na który naznaczono termin wymarszu jeńców. Powlókł się osioł; cóż miał począć? Ale nadziei nie postradał. Czekał jeno, rychło nawinie się sposobność odzyskania swobody. — Aby jej przyjście ułatwić — rozumował trafnie — należy przedewszystkiem uśpić czujność straży (i osioł bywa mądry, nawet bardzo mądry, gdy idzie o jego skórę).

Tedy kilka razy niby to odłączał się przypadkiem, niby to pozostawał w tyle, a gdy go stracono z oczu wracał demonstracyjnie. Ostatecznie straż przestała się oń troszczyć, pewna, iż kto, jak kto, ale osioł za żadną cenę nie zawiedzie pokładanego weń zaufania. Do chwały Ajaksa, czy Achillesa, zdobytej w pamiętnym boju, przyłączył się teraz nimb lojalności Regulusa. A gdy ów nimb dostatecznie już się utrwalił, osioł w przechodzie przez las gęsty, jak się w' nim — t. j. w lesie, nie w nimbie, broń Boże! — zabłąkał, tak już nie znalazł drogi powrotu do kolumny prowadzonych jeńców.

Dunął.

Wśród gęstych zarośli wałęsał się dni kilka, że zaś pora była ciepła — maj, dobrze

napalił w piecu niebieskim — miał więc i podostatkiem smakowitej trawy na soczystych, kwiatami mniszka wyzłoconych łąkach i miłe sub Jove legowisko, za czem przepadał.

W pewien piękny wieczór dotarł aż do przeciwległego skraju lasu, u którego stóp szarą wstęgą wił się gościniec. Było przecudnie. Powietrze pachło młodością wiosny. Woniały nietylko kwiaty, lecz i świeże listowie, zwłaszcza brzóz i topol przydrożnych. Z nieba filuternie migały gwiazdki, budząc rzewne w oślem sercu wspomnienia. Przyszła mu na myśl samka ukochana, którą pozostawił tam daleko, w domu. Ach, czemuż nie ma jej tu, przy sobie w tem rozkosznem ustroniu, jakby stworzonem dla czułego gruchania! I co ona porabia? Może dobrze z tym niegodziwym mułem chodzi w zaprzęgu, z mułem, donżuanem, który tak bezczelnie do niej palił koperczaki, a równocześnie za plecami naiwnej oślicy, gruchał z przewrotną kobyłą! Biada mu, jeśli osieł powróciwszy, przekona się, iż ukochana uległa pokuszeniom tego dandysa!

Zazdrość poczęła na dobre szarpać ośle serce, gdy nagle...

Z poza lasu, na drodze, rozległo się echo turkotu, a równocześnie z tyłu i z boku zaszeleściało coś w arcypodejrzany sposób. Osioł nie był takim osłem, aby wierzyć w duchy, ale bardzo zaniepokoiła go ta niespodzianka. Właśnie, strzygąc uszami, czekał na jej wyjaśnienie, gdy wtem...

Z poza lasu wysunął się tabor. Ledwie zamajaczyły pierwsze wozy, osioł odrazu poznał, że to resztki tego samego trenu, z którym rozstał się był niedawno wśród tak fatalnych okoliczności. Oczywiście teraz owe furgony należały już do nieprzyjaciela i nieprzyjacielskie eskortowało je wojsko.

Niewiele namyślając się, jak nie ryknie — aż homon poszedł po lesie. A z tym homonem padł strach okropny na nieprzyjaciela. Eskortujący wozy oddział w mniemaniu, że go zaskoczono, drapnął, jakby ziemia paliła się pod stopami. A gdy już mężni obrońcy byli za dziesiątą górą, zszedł osieł, objął komendę nad pozostawionymi wozami i powiódł je z powrotem do swoich.

Tam powitany, jak bohater, otrzymał wysoką nagrodę i odznaczenia. Że zaś wojna ukończyła się właśnie, syt laurów powrócił do domowych pieleszy, aby przy boku samki, — po obrachunku z mułem, który składał się jak scyzoryk, że żywił dla niej tylko platoniczne uwielbienie — żyć w szczęściu i dobrze zasłużonej chwale.

Bajka o starym psie, ośle, kocie i kogucie.

U jednego gospodarza beł taki stary pies, co mu beło Krucek. Nie bardzo juz on ta móg świnie ze skody wyganiać, bo mioł i zęby tępe i nogi stywne, ino tak ta, siod se przed chałupom, drapoł sie po uchu i scekoł tak ta, aby zbyć, jak kto sed, abo wele dziecka małego kiele płachty lezoł. Ale downi to był okropnie cięty pies, zwycajnie zestarzoł sie.

Jednego razu ten gospodarz pado do swoi kobiety:

Jusby trza tygo psa zastrzelić, bo stary, to już dobrze nie upilnuje.

A ten pies to słysoł, i myśli se: „Jakie to som ludzie niedobre, styrołem se zdrowie na słuzbie, a tero chcom mie zabić“.

Ze to i psu życie miłe, tak, niewiele myślęcy, posed na węder.

Ano, idzie tak i węd ruje, spotkał osła.

Stary tyz beł ten osioł i boki mioł okropnie obite. Przywitali sie, pies zaro powiedzioł osłowi, co i jak, osieł nou opowiedzioł mu swojom historyjom.

— Nosiułem zboze do młyna całe życie, po ćtyry korce na mnie kładli i kijem prali. Długie casy takem pracowoł, ale niedowno przewróciułem sie do błota z workami mąki, bom ni móg dźwignąć. Ten mój pan okropnie mnie sprał kołem z płota, a potem powiedzioł: „Trza go udusić jutro i skóre na bębny zołmirzom sprzedać, bo jus na nic“. Jutra nie cekołem, inom zaro na węder posed.

— A to se chodźmy razem, co dwie biedy, to nie jedna—powiedo pies, i śli razem.

Idom dali i spotkali kota, kaprawy beł ten kot i zagłodzony.

Tak pies pyto:

— Gdzie to kumoterek tak węd rujom?

— Na węder węd ruje, moiściewy, bo mnie z chałupy wygnali, ze juz mysy nie umiem łapać.

— No to chodź z nami, co trzy biedy, to nie dwie—i pośli razem.

Nie daleko uśli, spotkali koguta.

— Kajze to kaj idom, pon kukuryku?—pyto pies.

— A na węder, a panowie tyz pewno.

— ino.

— To chodźwa razem.

I opowiedzioł im kogut, ze go gospodorze chcieli zarznąć na rosół, za to ze zapioł, oni ceni zząć pszenice, a tu dysc spod i psenica porosła. Głupie ludzie, myśleli, za ja pieje na pogode, a jo pioł na dysc. Nie cekający, zakiel mi gardziel przerzną, posedem na węder.

— A no, to dobrzeście zrobili, bo zapóźno po śmierci wędrować.

— Chodźwa razem, co ćtery biedy, to nie trzy— pado pies i pośli.

Jak jus byli daleko, daleko, weśli w taki bór strasny i długo tem borem śli. Noc sie zrobieła i zobocyli, ze sie kajś świci. Podeśli blizy, a to beła chałupka.

Tak se myślom, wortołoby tom wstąpić, bo nom sie jeść chce.

I uradzili tak. Niech kot idzie do chałupy przez komin, kogut przez okno, ja drzwiami, a osieł niech ceko na podwyrzu i patrzy, cy kto nie idzie.

I tak zrobieli.

Naroz wszystka trzech wpadli do izby, pies scekoł, kot miaucoł, a kogut kokogakoł.

A tam w ty izbie (to była zbojecka chałupa) beła tyle tako staro baba, co jom zbóje z kajsik zabrali; i miała nie dobrze we głowie. Ona se nie zlinkła, ino pedziała tak·

— Kto mi rozkazuje, temu posługuje.

Tak uni zaroz ji rozkozali, zeby jem dała jeść Osła zawołali z podwyrza. Baba dała jem jeść, jak sie nalezy, i posła spać do kumory.

Tak oni zaceni redzić, co zrobić, jak przydom zbóje (bo widaś pośli na zbój) i uredzili. Kogut se siądzie na boncie w sieni, osioł sie układzie na łózku, kot w popiele na kuminie, a pies pod progiem.

I tak zrobieli.

Wedle północka przyśli zbóje, a belo ich dwunostu i jeden maluśki na przykłodke, ale ze im sie coś zdajało, ze ktoś jest w chałupie, tak posłali takiego, co beł najsurowsy, zeby zobocył, cy nima ziandarów. Un wzion do garści taki wielgi piscelet, poseł.

Wlas do sini, nic, poseł do kumina, zeby ognia ozdmuchać, a tu jak coś nie wrzaśnie, (to bel kot), zasypało mu ocy popiołom, po pysku podropało. Tak ten zbój w nogi, mój drogi, ale zamiast do drzwi, wpod na łózko, osieł tak zarycoł, co się chałupa zatrzęsła, zbój znowu w nogi, wpod na psa, ten go hap za łydke.

Zbój do sini, kogut skocył mu na łeb i skrzydłami pierze, a dziobem po łbie štuko i zapiał.

Wypod z chałupy, jak te zbóje zobocyli, ze zmyko, tak wszystka jedeności za nim w nogi, a ten dokładek na końcu. Całom mile lecieli, zacem tego pirsego dogonili, a na małego to musieli długo cekać, bo ni móg zdązyć.

Dopiero jak odetchneni, tak pytajom, co było.

— Przysedem (pado ten jurny) do chałupy, ale ze było ciemno, chciołem na kuminie ognia ozdmuchać. A tu jak nie skocy na mnie ciort, ino zawołał piekielnym głosem: „mój! mój! — zasypał mi ocy pieprzem tureckim, pysk mi podrapoł. Jo chcioł uciekać do drzwi, alem od tego pieprzu oślep, tak wpodem na łozko, tam lezoł som lucyper taki kudłaty, jak to wrzasnom, to jeze we mnie dusa zamarła. W nogi do sini. Przy progu był taki dyabeł, co mnie za nogę złapoł zębami i zawołoł: „łap! hap!“. W sini znowo jakiś antychryst skocył mi na łeb i zawołał: „Dejcie tu drugiiich“!

Jak jem to powiedział, tak uni se myślom tak: juz pewno sie Panu Bogu grzychy sprzykrzyły i dyabłom kozoł po nas iść, macie sie poprawić, bo będzie źle, i zaceni zaroz pokutować za grzychy.

A w ty chałupie osieł, pies, kot i kogut zyli sie porzunnie, bo ta baba, co to mówiła: „kto mi rozkazuje, temu posługuje“, dawała jem leguralnie jeść i pić! Znudziło jem sie w tem lesie i posłali kota do wsi, zeby sie przewiedzioł, co słychać. Kot poseł, nie było go trzy dni. Jak psysed, powiado:

— Oh! moiściewy, z nasy wsi jus ani znaku, nieprzyjaciel psyseł, ludzi pozabijoł, chałupy popolił, a lewentorz zjod.

Nie możno teroz ozpoznać, kaj była wieś, la tego to ludzie som takie i dla siebie i dla stworzynia nie miłosierne, ze zmiłowania zodnego nie majom.

I tak jus ostali w ty chałupie do samy śmierci.

Antoni Piotrowski.

AFORYZMY.

Pilnie jest przestrzegane, ażeby cudne, zielone drzewa nie rosły zbyt wysoko, ale dla kominów fabrycznych niema żadnego ograniczenia.

—

Że Anglicy są obłudnikami widać już z tego, że każde słowo inaczej wymawiają niż je piszą.

—

„Ja“ „Y“ jest dla Anglika wszystkiem. Piszą je zawsze wielkie i tylko jedną literą ażeby wyrazić, że sami są wszystkiem.

—

W rozmowie towarzyskiej stara się ktoś — z grzeczności — przypomnieć sobie o rzeczy, o której nigdy nie słyszał... I patrz, udaje mu się to!

—

Jak wiadomo, w sprawach pieniężnych ustaje wszelka serdeczność — tam właśnie, gdzie powinna się zaczynać.

—

Czem jest Bóg? Tem, co nam pozostaje, gdyśmy już wszystko stracili.

—

Żeśmy w lecie za mało korzystali z słońca, poznajemy dopiero w zimie.

—

Najwyższą ambicyą mężczyzny jest: być czemś. Najwyższą ambicyą kobiety jest: być komuś czemś.

—

Długo nie daje ktoś z naszych znajomych znaku życia o sobie; tak długo — że zaczynamy go na prawdę lubić.

—

Kto nigdy nie towarzyszył otworzeniu testamentu u notaryusza, ten nie zna ludzi.

—

Jeżeli Twoja ukochana pragnie klejnotu, podaruj jej książkę! Gdy jest rozczarowana i pyta o klejnot... nie warta jest twej miłości.

Pragnie twa ukochana książki — ty przynosisz jej klejnot, a ona pyta o książkę... szczęśliwcze, jesteś zazdrości godnym!

—

Szukając szczęścia dla drugich, znajdziemy własne.

—

Co to jest prawo? spytano raz mędrca. Prawo — odpowiedział — jest to przędza pajęcza, w której giną małe muchy, gdy tymczasem duże przebijają się i uciekają.

—

Chcąc płynąć przeciw wodzie, trzeba mieć siłę i odwagę — z wodą zaś każda zdechła ryba potrafi.

—

Chcąc poznać wiek pewnej kobiety, należy o to zapytać najpierw ją samą, potem którąś z jej przyjaciółek — a w końcu wziąć cyfrę przeciętną.

—

Powodzenie kobiety nie jest zupełnem, jeżeli nie ma kogoś, kogoby zasmucała.

—

Kobieta jest żywym łącznikiem mężczyzny z pięknem.

—

Każde przestępstwo znajdzie obrońcę i każdy dobry czyn znajdzie oskarżyciela i kpiarza.

—

Matka: „Czekajcie draby, znowu dzisiaj rozdrażniliście ojca, że poszedł na piwo".

Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie

ulica Karola Ludwika 15

przyjmuje wkładki na książeczki i oprocentowuje je po 4% rocznie z kapitalizacyą półroczną. Kwoty do K 1000 wypłaca kasa natychmiast bez wypowiedzenia, kwoty ponad K 1000 za wypowiedzeniem lub potrąceniem eskontu.

Konto żyrowe w Banku austro-węgierskim. : Rachunek czekowy w poczt. kasie oszcz. Nr. 48581. ; Telefon Nr. 523.

Dla ułatwienia szczędzenia najdrobniejszych nawet kwot, wydaje kasa bezpłatnie

Puszki oszczędności

osobom, które złożą jako wkładkę najmniej Koron 6, lub przedłożoną książeczkę najmniej na taką samą kwotę opiewającą. — Puszki te są stalowe, zamknięte na zamek, od którego klucz znajduje się w kasie oszczędności; — puszka tylko przez kasę oszczędności w obecności strony może być otworzoną, uzbierana zaś gotówka będzie do książeczki wpisaną.

: KASA udziela pożyczek na dobra, realności miejskie i na zastaw papierów wartościowych, eskontuje weksle, kupony i wylosowane efekta.

ZAKŁAD GAZOWY MIEJSKI

we Lwowie

wykonywa kompletne urządzenia i utrzymuje na składzie:

piece pokojowe, kąpielowe, kuchenki

do ogrzewania gazem, który do celów technicznych i opału liczy się po **20** hal. za 1 m³.

Dostarcza palniki i przybory do oświetlania światłem żarowem.

Znaczny wybór lamp i świeczników gazowych.

Lokal sprzedaży w pasażu Mikolascha.

Telefon Nr. 179. Telefon Nr. 179.

We własnej kamienicy.

Wyroby artystyczne

fabryki fajansów w Pacykowie

są jeszcze do nabycia w handlu firmy

Kazimierz Lewicki

właściciele: Jakób i Aleksander Lewiccy

c. k. nadworni dostawcy

Lwów - plac Maryacki l. 10

Poleca w wielkim wyborze

Porcelanę, szkło, samowary rosyjskie, towary luksusowe, naczynia niklowe do gotowania.